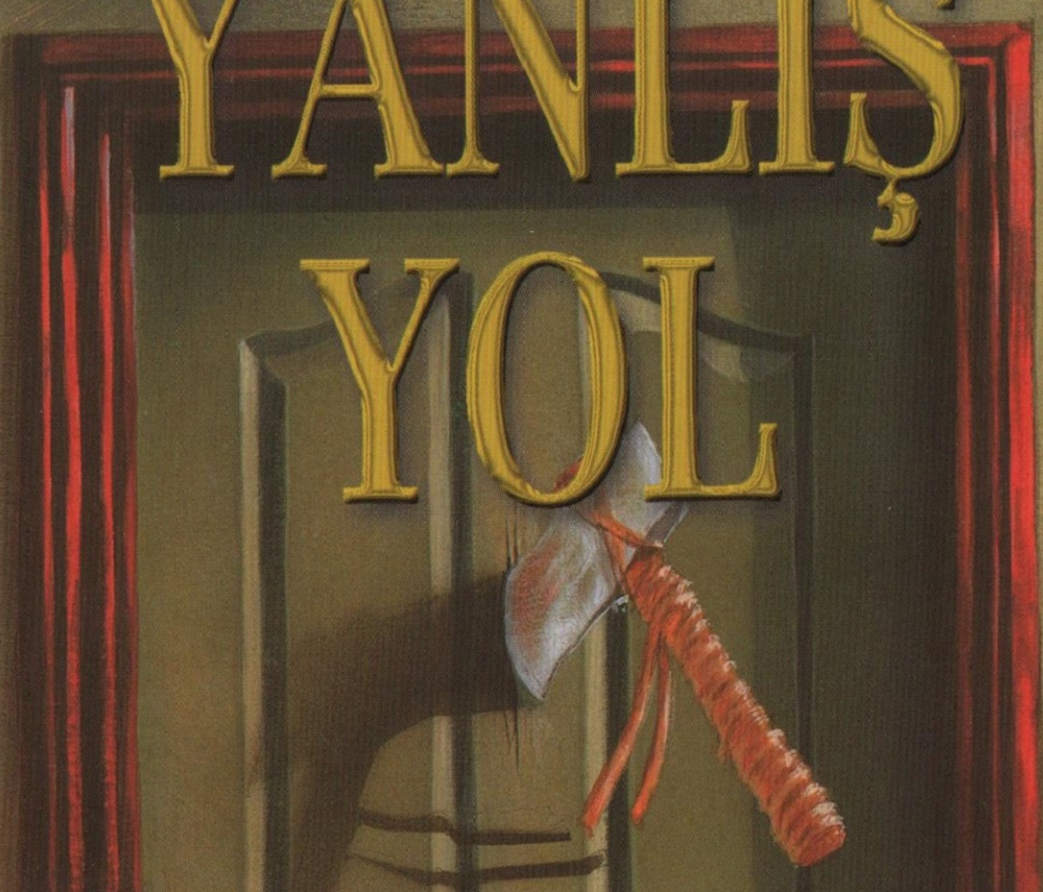
ÇAĞDAŞ EDEBİYAT - POLİSİYE

HENNING MANKELL

2000 GOLDEN DAGGER ÖDÜLÜ

YANLIŞ YOL

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN KİTAPLAR
YAYINEVİ

KİTABIN ORİJİNAL ADI SIDETRACKED

YAYIN HAKLARI © HENNING MANKELL
AKCALI Telif Hakları Ajansı
© ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
ve TİCARET A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ ve TİCARET A.Ş.'ye aittir.

BASKI 1. BASIM / 2002
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İSTANBUL

ISBN 975 - 21 - 0220 - 4

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0212) 513 63 65 - 526 80 12
520 62 46 - 513 65 18
Faks: (0212) 526 80 11
www.altinkitaplar.com
info@altinkitaplar.com.tr

HENNING MANKELL

YANLIŞ YOL

TÜRKÇESİ

FATOŞ DİLBER

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitapları:

ÖLÜMÜN KARANLIK YÜZÜ
BEYAZ ASLAN

Boş yere eğilip, şu eski yerinden kıpırdamayan demir parmaklıkları sarsayım mı?
— içimde bir yerlerde mıhlanmış olan bu demir parmaklıklar ne esneyecek ne de kırılacak,
ben paramparça oluncaya değin de onlar hep sapasağlam duracaklar.
GUSTAF FRÖDING, *"A Ghasel"*

Skåne 21-24 Haziran 1994

1.

Kendini değiştirmeye şafak sökmeden önce başlamıştı.

Bir terslik çıkmaması için her şeyi en küçük ayrıntısına dek büyük bir titizlikle planlamıştı. Bu tüm gününü alabilirdi ve zamanını akılcı kullanmak istiyordu. Birinci boya fırçasını alıp yüzüne doğru kaldırdı. Yerde duran kasetçalardan gelen davulun sesini duydu. Aynada yüzüne baktı. Sonra da alnına ilk siyah çizgiyi çekti. Ellerinin titremediğini fark etti. En azından tedirgin değildi. Üstelik ilk kez savaş makyajı yapmasına karşın yine de tedirgin olmayışı iyiydi doğrusu. Bu ana değin kendini tüm haksızlıklardan kaçarak savunmuştu. Oysa artık tüm içtenliğiyle büyük bir değişim yaşamaya hazırlanıyordu. Elindeki fırçanın her darbesiyle birlikte eski yaşamını arkasında bıraktığını hissediyordu. Artık geriye dönüşü olmayan bir yoldaydı. Bu akşam oyun bir daha asla başlamamak üzere sona erecek ve kendisi de İnsanların ölmesinin gerektiği bir savaşa katılacaktı.

Odanın içindeki ışık oldukça parlaktı. Işığın gözlerini kamaştırmaması için aynaları tam önüne yerleştirmişti. Odadan içeri girip kapıyı arkasından kilitlediğinde son bir kez daha hiçbir şeyi unutmadığından emin olmak için odayı denetlemişti. Her şey yerli yerindeydi. Yıkanmış fırçalar, boyaların konulacağı küçük porselen çanaklar, havlular ve su. Küçük tezgâhın hemen yanı başında da siyah bir örtünün üstünde sırayla dizilmiş üç balta, çeşitli bıçaklar ve sprey şişelerinden oluşan savaş silahları duruyordu. Kesin olarak karar veremediği tek konu buydu. Şafakla birlikte bu silahlardan hangisini yanına alacağına karar vermesi gerekiyordu. Hepsini alamazdı. Ama yine de kendini değiştirmeye başlamasıyla birlikte hangi silahı alacağının da kesinlik kazanacağını biliyordu.

Yüzünü boyamak için tabureye oturmadan önce parmağının ucuyla baltalarına ve bıçaklarına dokundu. Uçları bundan daha keskin olamazdı. Sonunda bıçakların sivri ucunun çekiciliğine daha fazla dayanamayarak parmağının ucunu bıçaklardan birine hafifçe bastırdı. Bastırmasıyla parmağın kanamaya başlaması bir oldu. Parmağını ve bıçağın ucunu havluyla sildi. Sonra da aynanın karşısına oturdu.

Alnını siyaha boyayacaktı. Bu işlem sanki beynini ikiye bölüp yaşamı boyunca kendisine acı veren anılarını ve küçümseyen tüm düşüncelerini dışarı boşaltıyordu. Daha sonra da daireler çizerek yüzünü kırmızı ve beyaza boyayacak ayrıca yanaklarını yılan benzeri desenlerle süsleyecekti. Bir hayvan olarak yeniden varlık bulacak ve bir daha da asla insan gibi konuşmayacaktı. Eğer gerekirse dilini bile kesmeye hazırdı.

Bu değişim tüm gününü almıştı. Akşamüstü saat altı civarında her şey tamamlanmıştı. Üç baltanın en büyüğünü yanına almaya da karar vermişti. Baltayı belindeki kalın deri kemerinin arasına sıkıştırdı. İki bıçağını da kınlarına yerleştirmiş, sprey şişelerini ceketinin cebine koymuştu. Çevresine bakındı. Hiçbir şeyi unutmamıştı.

Son bir kez daha aynadaki görüntüsünü inceledi. Ürperdi. Sonra da özenle motosiklet kaskını başına geçirdi, ışığı kapattı ve geldiği gibi yine yalınayak odadan dışarı çıktı.

Dokuzu birkaç dakika geçe Gustaf Wetterstedt televizyonun sesini kısarak annesine telefon etti. Bu vazgeçemediği alışkanlıklardan biriydi. Yirmi beş yıl önce adalet bakanı görevinden emekli olmasından ve siyasi yaşamını geride bırakmasından bu yana televizyondaki haberleri zevk almadan ve tiksinerek izliyordu. Politikadan artık uzakta olduğu gerçeğini nedense bir türlü kabullenemiyordu. Bakanlığı sırasında, kamuoyunun gözünün önünde olan siyasi bir kişi olarak en az haftada bir kez ekranda görünürdü. Televizyona her çıkışının sekreteri tarafından videoya çekilmesi konusunda son derece titiz davranırdı. Şimdi bu video bantlar çalışma odasında duruyordu. Zaman zaman bantları oturup yeniden izlerdi. Bunlar onun için kötü niyetli bir muhabirin sorduğu alaycı ya da beklenmedik sorular karşısında soğukkanlılığını yitirmeyen bir bakanı simgelediğinden bantları büyük bir keyifle izlerdi. Bir yandan da habercilerden

korkan diğer bakanlar gibi olmamanın verdiği üstünlük duygusunu yeniden yaşardı. Habercilerin beklenmedik sorularından korkan diğer bakanlar kameraların karşısında asla dimdik duramazlar, her zaman ezik olurlardı. Oysa o her zaman dimdik kalmıştı. Kimse onu tuzağa düşüremezdi. Haberciler asla onu ezememişler ve bu sırrı da hiçbir şekilde çözememişlerdi.

Saat dokuzda haber özetlerini dinlemek için televizyonu açtı. Sonra da sesini kıstı. Ahizeyi kaldırarak annesini aradı. Annesi onu çok genç doğurmuştu. Doksan dört yaşında olmasına karşın hâlâ aklı başındaydı ve alabildiğine enerjikti. Stockholm'ün eski kesiminde oldukça büyük bir evde tek başına yaşıyordu. Ahizeyi kaldırıp numarayı her çevirişinde telefonun açılmamasını dilerdi içinden. Yetmiş yaşını geçmiş olduğundan artık annesinin kendisinden daha uzun yaşayacağını düşünerek korkmaya başlamıştı. Onun ölmesini her şeyden çok istiyordu. Böylelikle sonunda yalnız kalabilecek, onu her gün aramak zorunda kalmayacak ve kısa bir süre sonra da annesinin yüzünü bile unutabilecekti.

Telefon karşı tarafta çaldı. Sesi kısılmış televizyonda haberleri veren sessiz spikere baktı. Dördüncü zille birlikte annesinin sonunda ölmüş olabileceğinin düşünü kurmaya başladı. Sonra da annesinin sesini duydu. Onunla konuşurken sesinin olabildiğince yumuşak çıkmasına özen gösterirdi. İyi olup olmadığını kendisini nasıl hissettiğini, o gün neler yaptığını sordu. Hâlâ ölmediği ortaya çıktığına göre bu konuşmayı elinden geldiğince kısa kesmek istiyordu.

Telefonu kapattı ama elini ahizeden çekmedi. Bu kadın asla ölmeyecek, diye geçirdi içinden. Ben onu öldürmediğim sürece de ölmeyecek.

Sessiz odada oturmayı sürdürdü. Dalgaların sesinden başka bir şey duyulmuyordu. Kanepeden kalkarak denize bakan büyük balkon camına doğru yaklaştı. Alacakaranlığın baştan çıkarıcı bir güzelliği vardı. Geniş arazisinin altında uzanan kumsal bomboştu. Herkes televizyonun karşısında oturuyor olmalı, diye geçirdi içinden. Bir zamanlar yine televizyonlarının karşısına geçerler ve benim habercileri nasıl köşeye sıkıştırdığımı izlerlerdi. O günlerde adalet bakanıydım. Aslında dışişleri bakanı olmalıydım ama nedense olamadım.

Perdeleri çektikten sonra karşısına geçerek iyi kapatıp kapatmadığına baktı. Ystad'ın doğusundaki bu evde elinden geldiğince dikkatleri çekmeden yaşamaya çalışmasına karşın yine de zaman zaman bazı meraklı gözlerden kaç-

ması kolay olmuyordu. Bakanlık görevinden ayrılalı yirmi beş yıl olmasına karşın tam anlamıyla unutulduğu söylenemezdi. Mutfağa giderek altmışlı yılların sonuna doğru gittiği İtalya'dan aldığı termosun içindeki kahveyi fincanına doldurdu. İtalya'ya Avrupa'ya yayılan terörizmin durdurulmasına ilişkin çalışmaların tartışıldığı bir toplantıya katılmak için gittiğini hayal meyal hatırlıyordu. Evin dörtbir köşesinde bir zamanlar yaşadığı hayatın anılarına ya da kalıntılarına rastlamamak olası değildi. Sıklıkla bu eşyaları fırlatıp atmayı geçiriyordu içinden ama sonunda bu anıların anlamlarını yitirmeye başladıklarını fark etmişti.

Kahve fincanını alarak kanepeye geri döndü. Uzaktan kumandanın düğmesine basarak televizyonu kapattı. Karanlıkta oturarak bir önceki günü düşündü. Sabahleyin aylık bir dergide yazan bir gazeteci kendisiyle söyleşi yapmaya gelmişti. Kadın gazeteci ünlü kişilerin emekli olduktan sonra yaşamlarını nasıl sürdürdüklerine ilişkin bir yazı dizisi hazırlıyordu. Bu gazetecinin neden kendisiyle söyleşi yapmak istediğini bir türlü anlayamamıştı. Kadın derginin fotoğrafçısıyla birlikte gelmiş; hem evin içinde, hem de kumsalda birçok fotoğraf çekmişti. Kendisinin yaşlı ve kibar bir beyefendiyi simgelediğine karar vermişti. Yaşamında son derece mutlu olduğunu belirtmişti. Sessiz ve sakin bir yaşam sürdürdüğünü dolayısıyla artık meditasyon yapmaya bolca zaman ayırabildiğini söylemiş, sonra da çekingen bir tavırla anılarını yazıp yazmama konusunu düşündüğünü sözlerine eklemişti. Kırk yaşlarında olan gazeteci kadın bu sözlerden çok etkilenmişti. Görüşme bittikten sonra onları arabalarına kadar götürerek arkalarından el sallamıştı.

Onlar gittikten sonra da tüm söyleşi boyunca gerçekle ilgili tek bir şey bile söylemediğini keyifle düşündü. Bu, onu hâlâ keyiflendiren bir iki şeyden biriydi. Gerçek ortaya çıkmadan yalan söylemek. Karşısındakini yanıltmak. Onca yıllık siyasi yaşamından sonra geride yalnızca yalanların kaldığını fark etmişti. Gerçeği yalanla gizlemek ya da yalanı gerçekle örtmek.

Kahvesini yudumladı. Keyif ve mutluluk tüm bedenine yayılıyordu. Akşamüstleriyle geceler onun en sevdiği zamanlardı. O anlarda geçmişe ait her şey sanki bir sis perdesinin arkasına gizlenirdi. Ama yine de hiç kimse onun en önemli sırrını ortaya çıkaramazdı. Kendisinden başka hiç kimsenin bilmediği sırrını...

Bazen kendini hem içbükey, hem de dışbükey olan bir aynaya bakıyormuş gibi duyumsardı. İnsan olarak da aynı belirsizliği yaşıyordu. Herkes onu emekli olmadan önce saygıdeğer ve yetenekli bir adalet bakanı, daha sonra da Skåne kumsalında uzun yürüyüşler yapan emekli biri olarak tanıyordu. İç dünyasından, orada kopan fırtınalardan kimsenin haberi yoktu. Hiç kimse onun çift karakterli olabileceğini aklına bile getirmemişti. Defalarca kralların devlet başkanlarının huzuruna çıkmış, onları saygıyla eğilip selamlamıştı fakat içinden, keşke benim kim olduğumu ve sizlerin hakkında neler düşündüğümü bilseydiniz, diye geçirmişti her defasında. Televizyon kameralarının karşısına her geçişinde de keşke benim kim olduğumu ve sizlerin hakkında neler düşündüğümü bilseydiniz, diye geçirmişti içinden. Ne var ki, kimse bunları anlayamamıştı. Bağlı olduğu siyasi partiden, savunduğu düşüncelerden, birlikte olduğu insanların çoğundan nefret etmesi ve onları küçümsemesi onun sırrıydı. Bu sırrını da mezara kadar götürecekti. Tüm dünyayı görmüş, dünyadaki insani zayıflıklara tanık olmuş ve var olmanın anlamsızlığını gözlemlemişti. Ama onun bu düşüncelerinden kimsenin haberi yoktu. Kuşkusuz bu düşüncelerini hiçbir zaman yüksek sesle dile getiremeyecekti. Gördüklerini ve algıladıklarını başkalarıyla paylaşma gereksinimi hiç duymamıştı.

Bundan sonra olacakları keyifle düşündü. Ertesi günün akşamı saat dokuzu biraz geçe arkadaşları kurşun geçirmez siyah Mercedes'le evine geleceklerdi. Araba doğruca garajın içine girecek ve o da şu anda olduğu gibi perdeleri kapalı oturma odasında dostlarını bekleyecekti. Arkadaşlarının bu kez nasıl bir kız getireceklerini düşünürken heyecanlandığını fark etti. Son zamanlarda gereğinden fazla sarışın getirdiklerini söylemişti onlara. Bu kızlardan bazılarıysa yaşlı, yirmi yaşın üstündeydiler. Bu kez daha genç birini istemiş ve melez olmasını yeğlediğini belirtmişti. Arkadaşları bodrumdaki televizyonun önünde bekleşirlerken o, kızı alıp yatak odasına götürecekti. Şafak sökmeden önce herkes gitmiş olacak ve kendisi de ertesi hafta nasıl bir kız getireceklerinin düşünü kurmaya başlayacaktı.

Tüm bunları düşünmekten çok heyecanlandığı için oturduğu yerden kalkarak çalışma odasına gitti. Odanın ışığını yakmadan önce perdeleri kapattı. Kısa bir an için kumsalda birini gördüğünü sandı. Gözlüklerini çıkararak dikkatle baktı. Bazen gecenin geç saatlerinde kumsalda gezinenler evinin hemen altındaki

boş alanda durup sohbet ederlerdi. Zaman zaman Ystad polisine ihbar etmesi ve kumsalda ateş yakıp gürültü yapan gençleri şikâyet etmesi gerekiyordu.

Ystad polisiyle iyi ilişkileri vardı. Her arayışında hiç zaman yitirmeden evine gelirler ve kendisini rahatsız edenleri alıp götürürlerdi. Bu tür ilişkilerinin bir zamanlar adalet bakanı olmasından kaynaklandığını düşünürdü. Yalnızca İsveç polis teşkilatında var olan kafa yapısını anlamakla kalmamış aynı zamanda da İsveç adalet mekanizmasının önemli kilit noktalarına yakın dostlarını da sistematik bir şekilde yerleştirebilmeyi başarmıştı. Bu suç dünyasındaki ilişkileri kadar önemli bir noktaydı. Dostları arasında tek başlarına çalışanlarla bir örgüte bağlı olarak çalışan kişiler vardı. Bakanlıktan ayrılalı yirmi beş yıl olmasına ve bu süre içinde birçok şey değişmesine karşın hâlâ eski ilişkilerinden hoşnuttu. Özellikle her hafta kendisine değişik bir genç kız getiren arkadaşlarını çok seviyordu.

Kumsalda gördüğünü sandığı gölge aslında düş gücünün bir yanılsamasından başka bir şey değildi. Perdeleri bir kez daha kontrol ettikten sonra hukuk profesörü olan babasından kalan çalışma masasının çekmecelerinden birini açtı. Çekmecenin içindeki süslü, şık ve çok güzel olan deri albümü masanın üstüne koydu. Fotoğraf sanatının ilk günlerinden başlayıp bugüne kadar uzanan porno resim koleksiyonunu bir kez daha hayranlıkla izlemeye koyuldu. Koleksiyonundaki en eski resim Paris'ten aldığı 1855 yılına ait gümüşlü levha üzerine çekilmiş bir fotoğraftı. Bu bir köpeğe sarılmış çırılçıplak bir kadının fotoğrafıydı. Koleksiyonu başkaları tarafından bilinmeyen ama ilgi alanları aynı olan bir dizi erkek tarafından yenilenmişti. 1890'lı yıllara ait olan resim koleksiyonunu Ruhr'lu yaşlı bir çelik tüccarından satın almıştı. Yavaşça albümün plastik sayfalarını çevirdi. Çok genç modellerin bulunduğu sayfaları öyle hemen çevirmiyordu. Modellerin bakışlarında uyuşturucunun etkisini görmemek olası değildi. Fotoğraf sanatına neden daha önce başlamadığına her zaman yanar dururdu. Eğer daha önce başlamış olsaydı şimdi elinde eşsiz bir koleksiyon bulunacaktı.

Albüme baktıktan sonra yeniden çekmeceye kaldırdı. Ölümünden sonra arkadaşlarına bu eşsiz koleksiyonu bu tür resimlerin satışında uzmanlaşmış Paris'li bir antikacıya vermelerini vasiyet etmişti. Resimlerin satışından elde edilecek gelirle de genç hukuk öğrencilerine burs verilecekti. Ancak bu burs konusu ölümünden sonra da kamuoyuna açıklanmayacaktı.

Masanın üstündeki lambayı söndürerek sessiz ve karanlık odada bir süre daha oturdu. Uzaktan gelen dalgaların sesi duyuluyordu. Bir kez daha bir

motor sesi duyduğunu sandı. Yetmiş yaşın üstünde olmasına karşın hâlâ kendi ölümünü düşünemiyordu. ABD'ye yaptığı yolculuklar sırasında iki kez infaz odasında bulunmuştu; bunlardan birinde mahkûm elektrikli sandalyede, diğeriyse gaz odasında öldürülmüştü. İnsanların öldürülmesini izlemek ona garip bir zevk vermişti. Ama kendi ölümünü nedense düşünemiyordu bile. Çalışma odasından çıkarak oturma odasına gitti ve kendisine bir kadeh likör doldurdu. Saat gece yarısına yaklaşıyordu. Yatmadan önce her zamanki gibi deniz kıyısında kısa bir yürüyüş yapacaktı. Ceketini sırtına geçirdikten sonra eski kışlık ayakkabılarını giydi ve evden dışarı çıktı.

Dışarsı alabildiğine sessiz ve sakindi. Evini, komşularının evinden görünmeyecek bir şekilde inşa ettirmişti. Kåseberga'ya uzanan yoldan gelen trafiğin uğultusunu duydu. Bahçeden geçerek kumsala uzanan yolda ilerledi. Bahçe kapısının yanındaki lambanın ampulünün bitmiş olduğunu fark edince canı sıkıldı. Kumsal onu bekliyordu. Elini cebine atarak kilitli bahçe kapısının anahtarını çıkarıp kapıyı açtı. Kumsala gitti ve suyun kenarında durdu. Deniz sakindi. Ufukta batıya giden bir geminin ışıkları görünüyordu. Ertesi gün kendisini ziyaret edecek genç kızı düşünerek pantolonunun fermuvarını açıp denize işedi.

Hiçbir ses duymamasına karşın arkasında birinin durduğunu birden fark etti. Tüm bedeni korkudan kaskatı kesildi. Sonra da hızla arkasını döndü.

Karşısında duran adam bir hayvana benziyordu. Üstünde kısa bir şorttan başka bir şey yoktu. Yaşlı adam diğer adamın yüzüne dehşetle baktı. Karşısında gördüğü bu yüzün sakat mı yoksa bir maskenin altında gizlenmiş mi olduğundan emin değildi. Şaşkınlık ve dehşet içinde karşısındaki adama bakarken adamın elindeki küçük baltayı gördü. Adam aslında cüceye benziyordu.

Avazı çıktığı kadar bağırarak bahçe kapısına doğru koşmaya başladı.

Sırtına yediği tek bir balta darbesiyle anında öldü. Ve kendisini öldüren hayvan benzeri adamın yere çömelip tek bir darbeyle kafa derisinin büyük bir bölümünü kesip aldığını elbette fark edemedi.

Saat gece yarısını geçmişti.

21 Haziran Salı günüydü.

Yakınlardan gelen bir motor sesi duyuldu. Bir dakika sonra da ses duyulmaz oldu.

Her şey yeniden derin bir sessizliğe büründü.

2.

21 Haziran günü öğleye doğru Kurt Wallander, Ystad'daki karakoldan çıktı. Kimse onun karakoldan çıktığını görmemişti. Garaja girerek, arabasına bindi ve limana doğru yola koyuldu. Hava sıcak olduğu için spor paltosunu yanına almamıştı. Bundan sonra bir iki saat içersinde kendisini arayan olursa binanın içinde bir yerlerde olduğunu düşünecekti. Wallander arabasını tiyatro binasının yanına park etti. Sonra da iç taraftaki rıhtımda yürüyerek Deniz Kurtarma Servisi'nin kırmızı boyalı kulübesinin hemen yanındaki tahta sıraya oturdu. Not defterlerinden birini yanına almıştı. Tam yazmak üzere defterini açtığında kalemini karakolda unuttuğunu fark etti. İçinden not defterini suya fırlatıp atmayı ve bu konuyu kapatmayı düşündüyse de bunun olanaksız olduğunu görerek vazgeçti. İş arkadaşları onu asla bağışlamazdı.

Tüm karşı çıkmalarına karşın o gün öğleden sonra saat üçte Ystad karakolundaki görevinden ayrılan polis şefi Björk'e tüm çalışanlar adına bir teşekkür konuşması yapma görevi kendisine verilmişti.

Wallander tüm yaşamında hiç konuşma yapmamıştı. Yaptığı tek konuşma birçok cinayet soruşturması sırasında düzenlediği basın toplantılarıydı. Bunların dışında başka bir deneyimi yoktu.

Ama insan başka bir göreve atanan bir polis şefine nasıl teşekkür ederdi? Ne için teşekkür etmesi gerekiyordu? Teşekkür edecek bir şey var mıydı? Wallander aslında yaşadıkları tedirginliklerden, polis teşkilatındaki düzensizliklerden söz etmeyi yeğlerdi.

Söyleyeceklerini kafasında tasarlamak için karakoldan uzaklaşmıştı. Bir gece önce mutfak masasında sabahlamıştı. Ama artık bu konuşmayı bir şekilde mutlaka hazırlaması gerekiyordu. Ertesi gün Malmö'de göçmen bürosu şefi olarak işe başlayacak olan Björk'ün veda partisine üç saatten daha az bir zaman kalmıştı. Yerinden kalkarak limanın kafesine doğru ağır ağır yürüdü. Rıhtımda bağlı balıkçı tekneleri hafif çalkantılı suda sallanıyorlardı. Wallander dalgın bir şekilde yedi yıl önce limanda aradıkları cesedi hatırladı birden. Ama sonra da bu tatsız düşünceyi kafasından uzaklaştırdı. Şu anda önemli olan Björk hakkında hazırlayacağı konuşmaydı. Kafedeki garson kızlardan biri Wallander'e kalemini

verdi. Dışardaki masalardan birine oturarak bir kahve ısmarladı ve Björk hakkında bir şeyler karalamaya çalıştı. Saat bir olduğunda sayfanın ancak yarısını doldurabilmişti. Sıkıntılı bir ifadeyle yazdıklarına baktı. Aslında elinden geleni yaptığını biliyordu. Garsona bir fincan daha kahve istediğini söyledi.

"Yazın buraya gelmesi uzun sürüyor," dedi Wallander.

"Belki bu yıl gelmez," diye karşılık verdi garson kız.

Björk hakkında yazması gereken yazı bir kenara bırakılırsa Wallander'in keyfi yerindeydi. Birkaç hafta sonra tatile çıkıyordu. Mutlu olması için birçok neden vardı. Uzun ve yorucu bir kış geçirmişti. Artık güzel bir tatili ve dinlenmeyi hak ettiğinin farkındaydı.

Öğleden sonra saat üçte karakolun yemek salonunda toplandılar ve Wallander, Björk hakkında yazdıklarını okudu. Svedberg bir olta, Ann-Britt Höglund da bir buket çiçek verdi Björk'e. Wallander konuşmasını Björk'le yaptıkları bir iki kaçamağı anlatarak renklendirmeyi başarmıştı. Yapı iskelesinin çökmesiyle birlikte kendilerini bir gübre yığınının içinde buldukları olayı anlattığında herkes neşeyle gülüyordu. Kahve içip pasta yediler. Björk yaptığı teşekkür konuşmasında, yerine geçen kadın polis Lisa Holgersson'a şans ve başarılar diledi. Lisa Holgersson, Småland'daki daha büyük bir polis karakolundan gelmişti ve yazın sonunda iş başı yapacaktı. O ana değin de Hansson, Ystad karakolunun geçici polis şefi olarak çalışmalarını sürdürecekti. Parti sona erip de Wallander odasına geri döndüğünde, Martinsson yarı aralık kapıdan başını içeri uzattı.

"Konuşman harikaydı," dedi. "Bu tür işlerde bu denli başarılı olduğunu bilmiyordum."

"Başarılı değildim," dedi Wallander. "Berbat bir konuşmaydı. Bunu sen de benim kadar biliyorsun."

Martinsson, Wallander'in kırık konuk sandalyesine dikkatle oturdu.

"Kadın şefle işlerin nasıl olacağını doğrusu çok merak ediyorum," dedi.

"Bence gayet iyi olacak," diye karşılık verdi Wallander. "Ben senin yerinde olsam onca parasal kısıtlamalarla nasıl başa çıkabileceğimizi merak ederdim."

"Ben de bunun için buraya geldim ya zaten," dedi Martinsson. "Cumartesi ve pazar geceleri Ystad karakolundaki personelin azaltılacağına ilişkin söylentiler dolaşıyor ortalıkta."

Wallander kuşkuyla Martinsson'a baktı.

"Bu bir işe yaramaz. Zanlılarla kim başa çıkacak o zaman?"

"Söylentilere bakılırsa bu iş için özel güvenlik firmalarıyla anlaşmayı düşünüyorlarmış."

Wallander şaşkınlıkla Martinsson'a baktı.

"Güvenlik firmalarıyla mı?"

"Evet, söylentiler bu doğrultuda."

Wallander başını iki yana salladı. Martinsson ayağa kalktı.

"Bunları bilmen gerektiğini düşünmüştüm," dedi. "Polis teşkilatına nelerin olabileceğini düşünebiliyor musun?"

"Hayır," dedi Wallander. "Ve inan bana doğru söylüyorum."

Martinsson bir süre daha odanın içinde oyalandı.

"Başka bir şey var mı?"

Martinsson cebinden bir kâğıt parçası çıkardı.

"Senin de bildiğin gibi Dünya Kupası maçları başladı. Kameron maçı 2-2 berabere bitti. Oysa sen Kameron'un maçı 5-0 kazanacağına iddiaya girmiştin. Bu sonuca bakılırsa tahmin sırasında sonuncusun."

"Bu da ne demek? Ya iddiayı kazanırım ya da kaybederim, değil mi?"

"Yaptığımız istatistiğe göre herkes gibi bizler de yanılmışız."

"Eee? Ne demek istiyorsun?"

"2-2'lik doğru tahmini bir polis memuru yapmış," dedi Martinsson, Wallander'in sorusunu duymazdan gelerek. "Şimdi sıra bundan sonraki maçta. İsveç-Rusya maçında."

Wallander'in aslında maçlarla hiç ilgisi yoktu. Öte yandan ara sıra İsveç'in en iyi takımlarından biri olan Ystad'ın hentbol takımının maçlarına giderdi. Ama yine de tüm ülkenin dikkatini tek bir olaya, Dünya Kupası'na vermesini de göz ardı edemiyordu. Televizyon kanallarında ve gazetelerde sürekli olarak İsveç takımının Dünya Kupası'nda nasıl bir başarı elde edeceğine ilişkin spekülasyonlar yapılmaktaydı. Maçlara ilişkin tahminler yapmak istememesine karşın yine de kendini bu olaylardan soyutlayamıyordu. İş arkadaşlarının kendisini ukala diye değerlendirmelerinden hoşlanmıyordu. Çaresizlikle arka cebindeki cüzdanını çıkardı.

"Ne kadar?"

"Yüz kron. Geçen seferki gibi."

Kâğıt parayı Martinsson'a uzatınca o da elindeki listeden Wallander'in adını sildi.

"Maçın sonucunu tahmin etmem mi gerekiyor?"

"İsveç'e karşı Rusya. Ne düşünüyorsun?"

"4-4."

"Bu tür maçlarda genellikle bu kadar çok gol atılmaz," dedi Martinsson şaşkınlıkla. "Bence sen buz hokeyi maçının sonucunu tahmin ettin."

"Pekâlâ, o zaman Rusya 3, İsveç 1," dedi Wallander. "Şimdi oldu mu?"

Martinsson maç sonucunu yazdı.

"Hazır başlamışken Brezilya maçını da halledelim," diye sürdürdü konuşmasını Martinsson.

"3-0. Brezilya 3 tabii," dedi Wallander hiç zaman yitirmeden.

"İsveç'e pek şans tanımıyorsun," dedi Martinsson.

"Futbol söz konusu olduğunda haklısın tanımıyorum," diye karşılık verdi Wallander arkadaşına yüz kronluk banknotu uzatırken.

Martinsson gittikten sonra Wallander kendisine söylenilenleri düşündü. Ama hemen sonra da bu düşünceleri kafasından uzaklaştırdı. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu zaman nasılsa gösterecekti. Saat dört buçuk olmuştu. Wallander çalıntı arabaları eski Doğu Bloku ülkelerine ithal eden bir organize suç zincirine ilişkin araştırma dosyasını önüne çekti. Birkaç aydan beri bu dosya üzerinde çalışıyordu. Polis şimdiye değin bu olayın yalnızca bazı ufak tefek ipuçlarını ele geçirebilmişti. Bu araştırmanın aylar süreceğinin farkındaydı. İzindeyken, araştırmayla Svedberg ilgilenecekti. Zaten Wallander yokluğunda önemli bir şeylerin olacağını sanmıyordu.

Ann-Britt Höglund kapıyı vurarak içeri girdi. Başında siyah bir beysbol şapkası vardı.

"Nasıl görünüyorum?"

"Turiste benzemişsin," diye karşılık verdi Wallander.

"Yeni polis üniformalarının şapkaları böyle olacak işte," dedi. "Siperliğin üstünde de *POLİS* yazacak. Resimlerini gördüm."

"Bana asla bu şapkayı taktıramazlar," dedi Wallander. "Artık üniformalı polis olmadığım için sevinmem gerek, diye düşünüyorum."

"Bir gün belki Björk'ün gerçekten de çok iyi bir şef olduğunu anlayacağız. Partideki konuşman çok güzeldi."

"Güzel olmadığını çok iyi biliyorum." Wallander artık sinirlenmeye başladığını hissederek sözlerini sürdürdü. "Ama bunu benim yapmamda ısrar ettiğiniz için aslında bu kötü konuşmadan sizler sorumlusunuz."

Höglund pencereye yaklaşarak camdan dışarı baktı. Ystad'a bir yıl önce gelmişti. Polis akademisinden başarıyla mezun olmuştu. Rydberg'in ölümüyle boşalan göreve getirilmişti. Rydberg, Wallander'e birçok şey öğretmiş olan bir dedektifti ve Wallander de şimdi aynı şekilde Höglund'a yol göstererek yardım etmesi gerektiğini düşünüyordu.

"Araba işi nasıl gidiyor?"

"Sürekli olarak çalınıyorlar," diye karşılık verdi Wallander. "Bu organizasyonun birçok şubesi var gibi geliyor bana."

"Organizasyonda bir delik açmayı başarabildik mi?"

"Başaracağız. Er ya da geç bu olacak. Birkaç aylık bir sessizlik olacak sonra yeniden başlayacaklar."

"Ama hiç bitmeyecek, değil mi?"

"Evet, hiç bitmeyecek. Çünkü Ystad'ın konumu böyle gerektiriyor. Buradan iki yüz kilometre ötede, Baltık Denizi'nin karşısında sahip olduklarımızı elimizden almak isteyen sayısız insan var. Onların tek sorunu bu alışveriş için gerekli paralarının olmayışı."

"Her feribotla ne kadar çalıntı malın taşındığını doğrusu çok merak ediyorum."

"Bu merakından vazgeçsen iyi olur çünkü inan bana şaşkınlıktan ağzını kapatamayabilirsin."

Kahve içmek için odadan birlikte çıktılar. Höglund'un aslında o hafta izinde olması gerekiyordu. Kocası iş gereği Suudi Arabistan'da olduğundan Wallander onun iznini Ystad'da geçireceğini düşünüyordu.

"Sen ne yapmayı tasarlıyorsun?" diye sordu genç kadın, söz izinlerden açıldığında.

"Danimarka'ya Skagen'e gideceğim."

"Riga'lı o kadınla birlikte mi?" diye sordu Höglund meraklı bir gülümsemeyle.

Wallander şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

"Onu nereden biliyorsun?"

"Yalnız ben değil, herkes biliyor," diye karşılık verdi Höglund. "Fark etmemiş miydin? Bunu biz polislerin arasında süregelen araştırma diye nitelendirebilirsin."

Wallander gerçekten de çok bozulmuştu. Birkaç yıl önce bir cinayet soruşturması sırasında tanıdığı Baiba hakkında hiç kimseye bir şey söylememişti. Baiba bir cinayete kurban giden Letonyalı bir polisin dul eşiydi. Yaklaşık altı ay önce Noel için Ystad'a gelmişti. Paskalya tatilinde de Wallander onu görmeye Riga'ya gitmişti. Ama ne onun hakkında kimselere bir şey söylemiş ne de genç kadını iş arkadaşlarından biriyle tanıştırmıştı. Oysa şimdi neden bu şekilde davrandığını kendisine bile açıklayamıyordu. İlişkileri pek sağlam temellere oturmamasına karşın yine de genç kadının kendisini Mona'dan boşandıktan sonra kapıldığı melankoliden kurtardığının farkındaydı.

"Pekâlâ," dedi. "Evet, Danimarka'ya birlikte gideceğiz. Sonra da yazın geri kalan bölümünü babamla birlikte geçireceğim."

"Peki, ya Linda?"

"Bir hafta önce telefon ederek Visby'deki drama kurslarına katılacağını söyledi."

"Oysa ben onun iç mimar olacağını sanıyordum."

"Ben de. Ama şimdi bir kız arkadaşıyla birlikte tiyatro sanatçısı olmaya karar verdi."

"Heyecanlı bir meslek seçmiş, sen de diyorsun?"

Wallander kuşkuyla başını salladı.

"Umarım haziranda buraya gelir," dedi. "Onu çok özledim. Görüşmeyeli uzun zaman oldu."

Wallander'in çalışma odasının kapısında birbirlerinden ayrıldılar.

"Bu yaz bir ara bize de gel," dedi Höglund. "İster Riga'lı arkadaşını da getir ister getirme. Ya da istersen kızını getirebilirsin."

"Onun adı Baiba," dedi Wallander.

Sonra da geleceğine söz verdi.

Ann-Britt'le konuştuktan sonra masasının üstündeki evrakı inceleyerek bir saat kadar çalıştı. İki kez Göteborg'daki karakolu arayıp aynı konu üzerinde ama olaya farklı bir açıdan yaklaşarak çalışan dedektifle konuştu. Altıya çeyrek kala dosyaları kapatıp yerinden kalktı. Akşam yemeğini dışarda yemeğe karar vermişti. Pantolonunun belini kontrol ederek kilo vermeyi sürdürdüğünü fark etti. Baiba şişman olduğunu söylediğinden beri ara sıra hoşlanmamakla birlikte koşuyordu.

Ceketini giyerken o akşam Baiba'ya bir mektup yazmaya karar verdi. Tam odadan çıkarken telefonu çaldı. Bir an için açıp açmama konusunda tereddüt etti. Sonra da masasına yaklaşarak ahizeyi kaldırdı.

Arayan Martinsson'du.

"Konuşman çok güzeldi," dedi Martinsson. "Björk çok etkilendi."

"Bunu daha önce de söylemiştin. Ne istiyorsun? Ofisten çıkıyordum."

"Garip bir telefon geldi," dedi Martinsson. "Bu konuyu seninle konuşmak istedim."

Wallander arkadaşının sözlerini tamamlamasını sabırsızlıkla bekledi.

"Marsvinsholm yakınlarındaki bir çiftlikte yaşayan bir adam aradı. Kolza tohumu ekili tarlasında bir kızın garip şeyler yaptığını söyledi."

"Hepsi bu mu?"

"Evet."

"Bir kız kolza tohumu ekili bir tarlada garip şeyler yapıyor? Nasıl garip şeyler?"

"Eğer doğru anlamışsam hiçbir şey yapmıyormuş. Aslında kızın o tarlada olması garip."

Wallander karşılık vermeden bir an düşündü.

"Bir devriye arabası gönder oraya. Bu onları daha çok ilgilendiren bir olaya benziyor."

"Ne var ki, tüm birimler şu anda çok yoğun. Hemen hemen aynı dakikalarda iki trafik kazası oldu. Biri Svarte yolunda, diğeriyse Continental Otelinin hemen yanı başında."

"Ölü var mı?"

"Hayır ama araçlar hurdaya dönmüş."

"O zaman devriye arabaları işlerini bitirdikten sonra Marsvinsholm'e giderler, tamam mı?"

"Adamın içinde bulunduğu ruh halini sana bundan başka sözcüklerle nasıl anlatabileceğimi kestiremiyorum ama panik içindeydi. Eğer çocuklarımı almak zorunda olmasaydım ben giderdim."

"Tamam, ben giderim," dedi Wallander. "Şimdi bana adresi ver."

Birkaç dakika sonra Wallander arabasına binerek yola koyulmuştu. Sola dönerek yuvarlak kavşaktan Malmö'ye doğru ilerledi. Yanı başındaki koltuğun üzerinde Martinsson'un yazdığı not duruyordu. Çiftçinin adı Salomonsson'du ve Wallander bu çiftliğe nasıl gideceğini biliyordu. E-65 Otoyolu'na çıkınca camı açtı. Yolun iki yanında da sarı kolza tohumu ekili tarlalar vardı. Uzun zamandan beri kendini bu kadar iyi hissetmediğini fark etti. Barbara Hendricks'in Susanna'nın aryasını seslendirdiği *Figaro'nun Düğünü* kasetini kasetçalara koydu ve Kopenhag'da Baiba'yla birlikte geçireceği günleri düşünmeye koyuldu. Marsvinsholm'e giden ara yola sapınca sola döndü, kalenin ve kilisenin önünden geçti, sonra bir kez daha sola saptı. Koltuğun üstünde duran adrese bir göz attıktan sonra tarlaların arasından uzanan yolda ilerledi. Uzaklardan deniz görünüyordu.

Salomonsson'un evi eski ama bakımlı Skåne çiftlik evlerinden biriydi. Wallander arabasından inerek çevresine bakındı. Her tarafta sarı kolza tohumu ekili tarlarlar vardı. Evin kapısı açıktı. Basamakların önünde duran adam çok yaşlıydı. Elinde bir dürbün vardı. Wallander tüm bunların düş ürünü olduğunu düşündü bir an için. Yalnızlığın ve hayal güçlerinin kurbanı olan özellikle kent dışında yaşayan yaşlılar sıklıkla olağandışı bir şeylerin olduğu düşüncesine kapılarak hemen polisi ararlardı. Basamakların yanına yaklaşarak yaşlı adamı başıyla selamladı.

"Ystad karakolundan Kurt Wallander," diye tanıttı kendisini.

Basamakların başında duran adam tıraşsızdı ve ayaklarında tahta takunyalar vardı.

Adam kemikli ince elini uzatarak, "Edvin Salomonsson," dedi.

Wallander, "Bana olanları anlatın," dedi.

Çiftçi evin sağ tarafında uzanan kolza tohumu ekili tarlayı gösterdi.

"Onu bu sabah gördüm," diye söze başladı. "Sabah erkenden kalkmıştım. Saat beşte oradaydı. Önce geyik sandım. Sonra dürbünle bakınca bir kız olduğunu anladım."

"Orada ne yapıyordu?" diye sordu Wallander.

"Kıpırdamadan duruyordu."

"Duruyor muydu?"

"Durup bakıyordu."

"Neye bakıyordu?"

"Ben nereden bileyim?"

Wallander hafifçe içini çekti. Büyük olasılıkla yaşlı adam gerçekten de bir geyik görmüştü. Sonra da düş gücü onu bu noktaya getirmişti.

"Tabii onu tanımıyorsunuz, değil mi?"

"Daha önce hiç görmemiştim. Eğer onu tanısaydım o zaman polis çağırmazdım, değil mi?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Onu ilk kez bu sabah erken bir saatte gördünüz," dedi. "Ama polis çağırmak için akşama kadar beklediniz, neden?"

"Sizleri boşuna rahatsız etmek istemedim," diye karşılık verdi yaşlı adam sıradan bir sesle. "Polisin çok yoğun olduğunu biliyorum."

"Onu dürbünle gördünüz." Wallander durağan bir ses tonuyla konuşuyordu. "Kolza tohumu tarlasında duruyordu ve siz de onu daha önce hiç görmemiştiniz. Peki sonra ne yaptınız?"

"Giyindim ve ona tarladan gitmesini söylemek için yanına gittim. Tohumları ayağıyla eziyordu."

"Sonra ne oldu?"

"Kaçtı."

"Kaçtı mı?"

"Tarlaların arasına gizlendi. Kendisini görememem için başakların arasına saklandı. Önce gittiğini sanmıştım. Ama sonra yeniden dürbünle baktığım-

da orada olduğunu gördüm. Bu davranışını sürekli yineledi durdu. Sonunda ben de bu oyundan sıkılarak polise haber verdim."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Telefon etmeden az önce."

"O zaman ne yapıyordu?"

"Tarlada durmuş bakıyordu."

Wallander başını tarlalara doğru çevirdi. Kolza tohumu ekili tarlaların dışında bir şey göremedi.

"Sizinle telefonda konuşan polis panik içinde olduğunuzu söylemişti," dedi Wallander.

"İnsan kolza tohumu tarlasında ne yapar? Bu işde bir gariplik olduğu kesin. Tabii panik içersinde olacağım."

Wallander bu konuşmayı en kısa zamanda noktalaması gerektiğini düşünüyordu. Yaşlı adamın tüm bunları uydurduğu açıkça ortadaydı. Ertesi gün adamın durumunu anlatmak için Sosyal Hizmetler'le bağlantı kurmaya karar verdi.

"Yapabileceğim fazla bir şey yok," dedi Wallander. "Kız büyük olasılıkla çekip gitmiş olmalı. Dolayısıyla da endişelenmeniz için bir neden yok ortada."

"Gitmedi," dedi Salomonsson. "Onu görebiliyorum."

Wallander dönerek Salomonsson'un işaret ettiği yere baktı.

Genç kız kolza tohumu tarlasından yaklaşık elli metre ötede duruyordu. Wallander kızın saçlarının siyah olduğunu fark etti. Sarı tarlada siyah saçları görmemek olası değildi.

"Gidip onunla konuşacağım," dedi Wallander. "Beni burada bekleyin."

Arabasının bagajından bir çift çizme çıkarıp giydi. Sonra da tüm bu olay sanki gerçekdışıymış gibi bir duyguya kapılarak kolza tohumu tarlasına doğru ilerledi. Genç kız kıpırdamadan ona bakıyordu. Wallander kıza yaklaştığında sadece saçlarının değil derisinin de kara olduğunu gördü. Tarlanın yanına geldiğinde durdu. Elini kaldırarak kıza doğru salladı. Genç kız kıpırdamadan durmayı sürdürdü. Wallander ondan uzak olmasına ve başaklar yüzünü örtmesine karşın kızın çok güzel olduğu izlenimine kapılmıştı. Seslenerek yanına gelmesini söyledi. Kız yerinden kıpırdamayınca ona doğru bir adım attı. Bu adımla

birlikte de genç kız kaçıp gitti. Her şey o denli çabuk olmuştu ki, Wallander bir an için kızın bir hayvan hayaleti olabileceğini düşündü. Ama aynı zamanda da öfkeleniyordu. Dörtbir yana bakarak tarlada yürüdü. Onu yeniden gördüğünde kız tarlanın doğu köşesindeydi. Wallander koşmaya başladı. Kız çok hızlı hareket ettiğinden Wallander soluk soluğa kalmıştı. Genç kıza yirmi metre kadar yaklaştığında artık her ikisi de tarlanın ortasındaydı. Bağırarak durmasını söyledi.

"Polis!" diye haykırdı. "Dur!"

Kıza doğru yürümeye başladı. Sonra da birden durdu. Ve her şey çok çabuk olup bitti. Genç kız plastik bir şişeyi başına doğru kaldırarak şişenin içindeki renksiz sıvıyı saçlarına, yüzüne ve bedenine döktü. Wallander kızın bu şişeyi başından beri yanında taşıdığını düşündü. Onun korktuğunu hissediyordu. Kız gözlerini iri iri açmış bakıyordu.

"Polis!" diye haykırdı Wallander bir kez daha. "Seninle konuşmak istiyorum."

Aynı anda da benzin kokusu genzini yaktı. Genç kızın elindeki çakmağı ve sonra da saçlarını tutuşturuşunu gördü. Bir meşale gibi saçları alev alırken Wallander bir çığlık attı. Şaşkınlıktan donakalmıştı. Alevler kızın bedenini sarmış, tarlaya doğru yayılıyordu. Wallander kendi çığlıklarını duyuyordu. Ne var ki, yanan genç kız sesini bile çıkarmıyordu. Daha sonra Wallander kızın çığlıklarını duyup duymadığını hatırlayamayacaktı.

Sonunda kendini toplayıp tarladan kaçmaya başladığında tüm tarla alevler altında kalmıştı. Birden çevresi alev ve dumanla çevriliverdi. Elleriyle yüzünü kapatarak hangi yöne doğru koştuğunu kestiremeden koştu. Tarlanın kenarına ulaştığında tökezledi. Arkasını dönüp bakınca alevlerin arasına düşüp kül olmadan önce son bir kez daha kızı gördü. Kız merhamet dilercesine kollarını gökyüzüne doğru kaldırmıştı.

Kolza tohumu tarlası yanıyordu.

Arkasından bir yerlerden gelen Salomonsson'un hıçkırıklarını duydu.

Wallander yerinde doğruldu. Bacakları titriyordu.

Arkasını dönerek kustu.

3.

Daha sonraları Wallander kolza tohumu ekili tarlada yanan kızı unutmak istediği bir karabasan gibi hatırlayacaktı. Akşamın geri kalan bölümünü oldukça sakin geçirmesine karşın için için hiç de hoş olmayan ayrıntıları hatırlayıp durmuştu. Martinsson, Hansson ve özellikle de Ann-Britt Höglund onun vurdumduymazlığına çok kızmışlardı. Ne var ki, kendisini korumak için oluşturduğu sert kabuğun altında ne tür fırtınaların koptuğunu görememişlerdi. Oysa iç dünyasında kıyamet kopuyordu.

Sabahın ikisinde evine gitti. Üstünde hâlâ kirli giysileri ve çamurlu botlarıyla kanepeye oturduğunda ancak o zaman kendini bıraktı. Bir duble viski hazırladı. Balkon kapısını ardına dek açtı sonra da bir çocuk gibi hıçkırıklarla ağlamaya başladı.

Kendini yakan kız çok gençti. Kızı Linda'yı anımsatmıştı ona.

Polis teşkilatında çalışmaya başladığı günden itibaren olay yerine her çağrıldığında kendisini hep en kötüsüne hazırlamayı öğrenmişti. Kendilerini asan, ağızlarına kurşun sıkan ya da havaya uçuran insanlar görmüştü. Gördüklerine bir şekilde katlanmayı, sonra da bir kenara atmayı öğrenmişti. Ama kurbanlar genç ya da çocuk olduğunda bu öğrendiklerini ne yazık ki uygulayamıyordu. Öylesi zamanlarda kendisini işe yeni başlayan acemi bir polis gibi savunmasız hissederdi. Polislerin çoğunun da aynı şekilde tepki gösterdiğini biliyordu. Çocuklar ya da gençler vahşi bir şekilde öldüklerinde alışkanlıkla devreye giren savunma mekanizması işe yaramazdı. Ve polis memuru olarak çalışmayı sürdürdükçe de bunun kaçınılmaz olacağının farkındaydı.

Tarlayla birlikte genç kızın cayır cayır yanmasına tanık olduktan sonra kusmuştu. Ağzında kusmuklarla dehşet içinde Salomonsson'un yanına gitmişti. Yaşlı çiftçi gözlerini yanan tarlasından alamıyordu. Wallander çiftçiye telefonun nerede olduğunu sormuştu. Yaşlı adam söylenileni anlayamadığından ya da belki de duyamadığından Wallander adamcağızı eve doğru sürüklemek zorunda kalmıştı. Evin içi yıkanmamış yaşlı bir adamın sürdüğü yaşamın tuhaf kokusunu yansıtıyordu. Telefon holdeydi. Wallander 90-000 numarayı çevirdi, telefona yanıt veren santral memuru daha sonra onun son derece sakin bir sesle konuştuğunu söylemişti.

Alevler gökyüzüne yükselirken Wallander, Martinsson'un evine telefon etti. Önce kızıyla konuştu sonra da arka bahçede çimleri biçen Martinsson'u telefona çağırmasını rica etti. Elinden geldiğince net bir şekilde olayı anlatarak Martinsson'a Hansson'la Höglund'a haber vermesini söyledi. Telefonu kapattığında hemen mutfağa gidip yüzünü yıkadı. Dışarı çıktığında Salomonsson hâlâ aynı yerde duruyor ve boş gözlerle yanan tarlasına bakıyordu. Salomonsson'un komşuları arabalarıyla gelmişlerdi ama Wallander bağırarak yaklaşmamalarını söyledi onlara. Komşuların Salomonsson'a yaklaşmalarına bile izin vermemişti. Uzaklardan gelen itfaiye sirenlerini duydu. İtfaiyeden kısa bir süre sonra da iki polis arabasıyla ambulans geldi. İtfaiye erlerinin başında Wallander'in çok güvendiği Peter Edler vardı.

"Ne oldu?" diye sordu Peter Edler.

"Sonra anlatırım," diye karşılık verdi Wallander. "Tarlada bir ceset var."

"Ev tehlikede değil," dedi Edler. "Söndürmeye başlayalım."

Sonra da Salomonsson'a dönerek traktör yoluyla tarlaların arasındaki hendeklerin genişliklerini sordu. Bu arada ambulansla gelen doktor yanlarına yaklaştı. Wallander onunla daha önce de karşılaşmıştı ama adını hatırlayamıyordu.

"Yaralı var mı?" diye sordu doktor.

Wallander başını hayır dercesine salladı.

"Bir kişi öldü," dedi. "Tarlada."

"O zaman cenaze arabasına gereksinimimiz olacak," dedi ambulansın şoförü. "Ne oldu?"

Wallander'in içinden yanıt vermek gelmiyordu. Bunun yerine orada bulunanların arasından en iyi tanıdığı polis memuru Norén'e döndü.

"Tarlada bir cesed var. Yangın sönünceye kadar bir şey yapamayız ama sonra cesedi oradan almalıyız."

Norén tamam dercesine başını salladı.

"Kaza mı oldu?" Norén merakını gizleyememişti.

"İntihar," dedi Wallander.

Birkaç dakika sonra Norén, Wallander'e bir kâğıt bardağın içinde kahve uzatırken Martinsson da olay yerine geldi. Wallander kahvesini almak için elini

uzattığında elinin titrediğini şaşkınlıkla fark etti. Ann-Britt Höglund da Hansson'la birlikte gelmişti. Wallander meslektaşlarına olanları anlattı.

Sürekli olarak aynı cümleyi kullanıyordu: *Genç kız meşale gibi yandı.*

"Bu korkunç bir şey," dedi Höglund.

"Tahmin edebileceğinden de korkunçtu. Hiçbir şey yapılamazdı. Hiçbiriniz in böylesi bir deneyimle karşı karşıya kalmamanızı dilerim." Wallander bunları söyledikten sonra susmuştu.

Bir süre sessizlik içinde yangını söndürmeye çalışan itfaiye erlerini izlediler. Meraklılar doluşmuştu fakat polis onları yaklaştırmıyordu.

"Kız nasıl biriydi?" diye sordu Martinsson. "Yakından görebildin mi?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Birinin yaşlı adamla konuşması gerek. Adamın adı Salomonsson."

Hansson, Salomonsson'un koluna girmiş onu mutfağa doğru götürüyordu. Höglund, Peter Edler'in yanına giderek onunla konuşmaya başladı. Yangını denetim altına alabilmişlerdi. Höglund geri döndüğünde yangının kısa bir süre sonra tamamıyla söndürüleceğini söyledi.

"Kolza tohumları çabuk alev alıyor," dedi. "Dün yağmur yağdığı için toprak da ıslaktı."

"Çok gençti," dedi Wallander. "Kara saçlı ve kara deriliydi. Üstünde sarı bir rüzgârlık ve eğer yanlış hatırlamıyorsam kot pantolon vardı. Ayaklarında ne olduğunu bilmiyorum. Çok korkuyordu."

"Neden korkuyordu?" diye sordu Martinsson.

Wallander karşılık vermeden bir an sustu.

"Benden korkuyordu. Tam olarak emin değilim ama polis olduğumu ve durmasını söylediğimde korkusu daha da artmıştı sanıyorum. Bunun dışında başka neden korktuğunu bilemiyorum."

"Söylediklerini anladı mı?"

"Hiçbir şeyi anlamasa polis sözcüğünü anlamıştır. Bundan eminim."

Yangından geriye yalnızca kalın bir duman tabakası kalmıştı.

"Tarlada başka kimse yok muydu?" diye sordu Höglund. "Kızın yalnız olduğundan emin misin?"

"Hayır," dedi Wallander. "Emin değilim. Ama onun dışında kimseyi görmedim."

Bir süre Wallander'in az önce söylediklerini düşündüler.

Kimin nesiydi, diye geçirdi içinden Wallander. Buraya nereden gelmişti? Neden kendini yaktı? Eğer ölmek istediyse bunu neden kendine işkence yaparak gerçekleştirdi?

Salomonsson'la konuşan Hansson yanlarına yaklaştı.

"Amerika'da yaptıkları gibi yapmalıyız biz de," dedi. "Evin içindeki kokudan etkilenmemek için elimizin altında mentol bulundurmalıyız. Lanet olsun, koku buraya kadar geliyor. Bana sorarsan yaşlı erkekler eşlerinden önce ölmeli."

"Doktorlardan birine söyle de gidip bir baksın," dedi Wallander. "O da büyük bir şok yaşadı."

Martinsson bu mesajı iletmek üzere yanlarından ayrıldı. Peter Edler kaskını çıkararak Wallander'in yanına yaklaştı.

"Az sonra tamamıyla sönecek," dedi. "Ama bu gece yine de önlem amacıyla itfaiye arabalarından birini burada bırakacağım."

"Tarlaya ne zaman girebiliriz?" Wallander sabırsızlanmaya başlamıştı.

"Bir saat içinde. Ama duman bir süre daha olacak, haberin olsun. Tarla soğumaya başladı bile."

Wallander, Peter Edler'i kenara çekti.

"Tarlaya gittiğimde ne göreceğim?" diye sordu. "Kız üstüne beş litre benzin döktü. Ve çevresindeki her şey alev aldığına göre yere de dökmüş olmalı."

"Göreceklerin pek hoş şeyler değil. Aslında görülecek fazla bir şey de yok zaten."

Wallander bu konuda daha fazla konuşmadı. Hansson'a döndü.

"Olaya nasıl bakarsak bakalım bunun bir intihar vakası olduğunu biliyoruz," dedi Hansson. "Ve elimizde de kusursuz bir tanığımız var; bir polis."

"Salomonsson neler söyledi?"

"Kızı daha önce hiç görmediğini ve ilk kez bu sabah saat beşte gördüğünü söyledi. Adamın yalan söylediğini düşünmek için bir neden yok."

"Bir başka deyişle, kızın kim olduğunu bilmiyoruz," dedi Wallander. "Ve onun neden kaçtığını da bilmiyoruz."

Hansson şaşkınlıkla baktı.

"Neden bir şeyden kaçtığını düşünüyorsun?"

"Korkuyordu," dedi Wallander. "Bir tarlada gizleniyordu. Ve polis geldiğinde de kendini yakmaya karar verdi."

"Kızın ne düşündüğünü bilmemize olanak yok," dedi Hansson. "Sana korkmuş gibi gelmiş de olabilir."

"Hayır," dedi Wallander. "Korkunun ne olduğunu bilebilecek kadar çok korku gördüm ben."

Ambulanslardan birinin doktoru yanlarına yaklaştı.

"Yaşlı adamı hastaneye götürüyoruz. Durumu hiç iyi değil."

Wallander tamam dercesine başını salladı.

Kısa bir süre sonra da adli tıp ekibi arabalarıyla geldi. Wallander cesedin yerini onlara göstermeye çalıştı.

"Bence eve gitsen iyi olacak," dedi Höglund. "Bu akşam yeterince kötü olaylara tanık oldun."

"Hayır. Kalacağım." Wallander her şey bitinceye kadar kalmaya karar vermişti.

Dumanlar azalıp sekiz buçuğa doğru yangın tam olarak sönünce Peter Edler artık tarlaya gidip incelemelerine başlayabileceklerini söyledi. Hava henüz tam olarak kararmamasına karşın Wallander projektörlerin getirilmesini istedi.

"Orada cesedin dışında başka bir şeyler de olabilir," dedi Wallander. "Dikkatli olun. Bu akşam işi olmayan kişilerin burada kalmasını istiyorum."

Sonra da yapmak zorunda olduğu şeyi aslında yapmak istemediğini düşündü. Aslında o anda arabasına atlayıp olay yerinden uzaklaşmak ve sorumluluğu diğerlerine bırakmayı çok istiyordu.

Tek başına tarlaya doğru gitti. Diğerleri oldukları yerde kalmış dikkatle onu izliyorlardı. Göreceklerinden ve midesindeki düğümün çözülmesinden korkuyordu.

Ceset düşündüğünden daha kötü görünüyordu. Ölmeden önce havaya kaldırdığı yanmış kolları kaskatı kesilmişti. Yüzü, saçları ve giysileri yanmıştı. Geriye yalnızca korku ve perişanlık yansıtan kül olmuş bedeni kalmıştı. Wallander arkasını dönerek simsiyah olmuş tarladan geçti. Bir an için bayılacağını sandı.

Adli tıp ekibi projektörlerin ışığı altında çalışmalarına başlamışlardı. Yoğun ışık kümesinin çevresinde pervaneler uçuşuyordu. Hansson, evin içindeki kötü kokunun gitmesi için mutfak penceresini ardına değin açmıştı. Mutfak masasının çevresindeki sandalyeleri çekerek oturdular. Höglund'un önerisiyle kahve yapmaya karar verdiler.

"Filtre kahvesi yok, yalnızca Nescafe var," dedi Höglund mutfakta tüm çekmecelere ve dolaplara baktıktan sonra. "İster misiniz?"

"Evet. Sert olsun da ne tür kahve olursa olsun." Wallander fikrini belirttikten sonra etrafı incelemeye koyuldu.

Eski mutfak dolaplarının yanındaki açılır kapanır kapının yanı başındaki duvarda eski moda bir saat asılıydı. Wallander birden saatin çalışmadığını fark etti. Buna benzer bir saati Baiba'nın Riga'daki evinde gördüğünü hatırladı, onun da akreple yelkovanı hareket etmiyordu. Saat bir şeyden ötürü durmuş olmalı, diye geçirdi içinden. Sanki akreple yelkovan saati durdurarak zamanı geri çevirmeye çalışıyor gibiydi. Baiba'nın kocası, Riga limanında soğuk bir gecede öldürülmüştü. Tarladaki o zavallı kızcağız da kolza tohumu denizinde batan bir geminin içindeymişcesine hunhar bir şekilde yaşamına son vermişti.

Wallander genç kızın kendinden nefret ettiğini ve bu yüzden de acımasızca vücudunu ateşe verdiğini düşünüyordu. Genç kız ellerini kollarını sallayarak kendisine bağıran polisten kaçmıyordu.

Kendinden kaçıyordu.

Masanın başında sessizce otururak düşünüyordu. İş arkadaşları ona bakıyor ve işe başlamasını bekliyorlardı. Wallander pencereden projektörün güçlü ışığı altında teknisyenlerin cesedi incelediklerini görebiliyordu. Bir flaş patladı, bunu bir diğeri izledi.

"Cenaze işlerine haber veren oldu mu?" diye sordu birden Hansson.

Wallander sanki birisi kulağının dibinde bir şey patlatmış gibi irkildi. Hansson'un sorduğu bu basit soru, onu göz ardı etmeye çalıştığı gerçekle yüz yüze getirmişti.

Birkaç saat önce yaşadıkları gözlerinin önünden gitmiyordu. Olağanüstü güzellikteki İsveç yazının tadını çıkararak arabasını sürerken bir yandan da Barbara Hendricks'in kadife sesine kendisini kaptırmıştı. Sonra da kolza tohu-

mu ekili tarlada karşısına ürkek bir hayvana benzeyen genç bir kız çıkıvermişti. Ve birden kendini bir karmaşanın içinde bulmuştu. Olmaması gereken şeyler olmuştu.

Cenaze işlerine bağlı bir ekip yola çıkmıştı.

"Prytz ne yapması gerektiğini biliyor," dedi Martinsson ve Wallander az önce adamın anımsamakta zorlandığı adını hatırladı.

Bir şeyler söylemesi gerektiğinin bilincindeydi.

"Şimdi bildiklerimize bir bakalım," diye söze başladı. Deneyimli polis yaşadıklarını dile getirmekte güçlük çekiyordu. "Tek başına yaşayan yaşlı bir çiftçi sabahın erken saatlerinde kalkıyor ve kolza tohumu ekili tarlasında bir kız olduğunu görüyor. Tarladaki ürünün başına bir şey gelmesini istemediğinden de kıza seslenerek onu oradan uzaklaştırmaya çalışıyor. Kız gizleniyor, sonra yeniden ortaya çıkıyor ve bu oyun defalarca yineleniyor. Öğleden sonranın geç saatlerinde yaşlı çiftçi karakola telefon ediyor. Polis arkadaşlarımız iki araba kazasıyla ilgilenmek için gittiklerinden zorunlu olarak ben buraya geliyorum. Dürüst olmam gerekirse yaşlı adamın anlattıklarına önce inanmamıştım. Salomonsson bana biraz kafası karışmış biri izlenimi verdiğinden oradan ayrılıp Sosyal Hizmetler'le bağlantı kurmaya karar vermiştim. Tam o sırada tarladaki kızı gördüm. Onunla konuşmaya çalıştım ama kaçtı. Sonra da plastik bir şişeyi kaldırarak başından aşağı benzini döktü ve çakmakla kendini yaktı. Gerisini biliyorsunuz. Kız yalnızdı, elinde bir şişe benzin vardı ve yaşamına son verdi."

Ne söylemesi gerektiğini kestiremiyormuşcasına birden durdu. Kısa bir süre sonra da sözlerini bıraktığı yerden sürdürdü.

"Genç kızın kim olduğunu bilmiyoruz," dedi. "Kendini neden öldürdüğünü de bilmiyoruz. Onu size tarif edebilirim ama hepsi bu kadar. Daha fazla bir şey bilmiyorum."

Ann-Britt Höglund mutfak dolabından kahve fincanlarını çıkardı. Martinsson arka bahçeye giderek işedi. Geri döndüğünde Wallander bildiklerini anlatmaya ve ne yapmaları gerektiğine dair sözlerini sürdürüyordu.

"Kızın kim olduğunu öğrenmeliyiz," diye sürdürdü konuşmasını. "En önemli konu bu. Aslında bundan başka bir şey yapamayız. Siyahi bir kız oldu-

ğu için öncelikle mültecileri ve mülteci kamplarını incelemeliyiz. Sonra da teknisyenlerin bulgularını bekleyeceğiz."

"Ama ne olursa olsun burada bir cinayet işlenmediğini biliyoruz," dedi Hansson. "Dolayısıyla görevimiz kızın kimliğini ortaya çıkarmak olacaktır."

"Mutlaka bir yerlerden buraya gelmiş olmalı," dedikten sonra Höglund sözlerini sürdürdü. "Buraya kadar yürümüş mü? Bisikletle mi gelmiş? Arabayla mı? Benzini nereden almış? Bu ve buna benzer yanıtlanması gereken birçok soru var."

"Ve neden burada?" diye ekledi Martinsson. "Neden Salomonsson'un kolza tarlasında. Bu çiftlik anayoldan çok uzakta."

Bu sorular yanıtlanamadan havada asılı kalıyordu. Norén mutfağa gelerek bazı gazetecilerin geldiğini ve neler olduğunu öğrenmek istediklerini söyledi. Wallander ayağa kalktı.

"Onlarla ben konuşurum."

"Onlara gerçeği söyle," dedi Hansson.

"Başka ne söyleyebilirim ki?" diye karşılık verdi Wallander şaşkınlıkla.

Bahçeye çıktığında gazetecileri tanıdığını fark etti. Bunlardan biri *Ystad's Allehanda*'da çalışan genç bir kadın, diğeri de *Arbetet* gazetesi muhabirlerinden yaşlıca bir adamdı.

"Burası film setine benziyor," dedi kadın gazeteci, projektörlerin aydınlattığı kül olmuş tarlayı göstererek.

"Ama öyle değil," diye karşılık verdi Wallander.

Gazetecilere olanları anlattı. Bir kızın yangında öldüğünü. Cinayet olasılığının söz konusu olmadığını. Polis henüz kızın kim olduğunu bilmediğinden Wallander bu konuda daha fazla konuşmak istemedi.

"Resim çekebilir miyiz?" diye sordu *Arbetet*'den gelen gazeteci.

"İstediğiniz kadar çekebilirsiniz," diye yanıt verdi Wallander. "Ama buradan çekmek zorundasınız. Tarlaya kimsenin yaklaşmasına izin verilmiyor."

Gazeteciler karşı çıkmadan resimlerini çektiler sonra da arabalarına binip olay yerinden uzaklaştılar. Wallander tam mutfağa, arkadaşlarının yanına gitmek için dönerken tarlada çalışan teknisyenlerden birinin el salladığını görünce yanına gitti. Kollarını havaya kaldırarak yanan kadından geri kalanlara bak-

mamaya çalıştı. Adli tıbbın müdürü Sven Nyberg ona doğru geliyordu. Projektörlerle çevrili alanın kenarında durdular. Yanık tarlanın karşısındaki denizden gelen hafif bir esintiyle Wallander'in sırtı ürperdi.

"Galiba bir şey bulduk," dedi Nyberg.

Elinde küçük bir plastik torba vardı. Projektörlerden birine iyice yaklaşan Wallander'e torbayı uzattı. Plastik torbanın içinde altın bir zincirle küçük bir madalyon vardı.

"Madalyonun üstünde bir şeyler yazılı," dedi Nyberg. "*D.S.M.* harfler var. Meryem Ana'nın bir resmiyle birlikte."

"Neden yangında erimemiş?"

Nyberg, "Tarlada çıkan bir yangın mücevherlerin erimesi için gerekli olan ısıyı oluşturmaz," diyerek açıklamada bulundu. Wallander sesinden onun yorgun olduğunu anlamıştı.

"İşte gereksinimiz olan şey bu. Onun kim olduğunu bilmiyoruz ama artık elimizde isminin başharfleri var." Wallander biraz olsun rahatlamıştı.

Nyberg tarlanın kenarında bekleyen siyah cenaze arabasını başıyla işaret ederek, "Kısa bir süre sonra onu alıp götüreceğiz," dedi.

"Nasıl görünüyor?" diye sordu Wallander merakla.

Nyberg omuz silkti.

"Dişler belki bize bazı ipuçları verebilir. Patologlarımız harikalar yaratır. Kızın yaşını ortaya çıkarabilirler. Yeni DNA teknolojisi sayesinde de kızın bu ülkedeki İsveçli bir ebeveyn tarafından dünyaya getirilip getirilmediğini ya da başka bir ülkeden buraya gelip gelmediğini öğrenebiliyoruz artık."

"Mutfakta taze kahve var," dedi Wallander.

"Sağol ama istemem," diye karşılık verdi Nyberg. "Az sonra buradaki işim bitiyor. Sabah tüm tarlayı inceleyeceğiz. Bir cinayet söz konusu olmadığına göre bu işi sabaha rahatlıkla bırakabiliriz."

Wallander mutfağa geri döndü. İçinde kolye olan plastik torbayı masanın üstüne koydu.

"Artık elimizde bir delil var. Meryem Ana resmi olan bir madalyon. Arkasında da *D.S.M.* harfleri kazınmış. Artık evinize gidebilirsiniz. Ben biraz daha burada kalacağım."

"Yarın sabah saat dokuzda," dedi Hansson yerinden kalkarken.

"Kim olduğunu çok merak ediyorum," dedi Martinsson. "İsveç'de yazlar bu tür şeylerin olması için hem çok fazla güzel, hem de çok kısadır."

Bahçede birbirlerinden ayrıldılar. Höglund arkada kalmıştı.

"Olaya tanık olmadığım için çok mutluyum. Duygularını anladığımı sanıyorum. Yarın görüşürüz."

Wallander karşılık vermedi.

Arabalar gittikten sonra evin basamaklarına oturdu. Projektörler boş bir sahneyi aydınlatırcasına parlıyordu. Wallander de oyunun tek izleyicisi gibi hissediyordu kendini.

Rüzgâr çıkmıştı. Hâlâ yazın o güzelim sıcaklığını bekliyorlardı. Hava serindi. Wallander basamaklarda titrediğini fark etti. Sıcakların bir an önce gelmesini diledi içinden.

Bir süre sonra da yerinden kalkarak evden içeri girip mutfağa gitti. Kullandıkları kahve fincanlarını yıkadı.

4.

Wallander uykusunda bir çığlık attı. Sanki görünmez bir el ayaklarından birini çekip koparmaya çalışıyordu. Gözlerini açtığında ayağın yatağın ucundaki kırık bölüme sıkışıp kaldığını fark etti. Ayağını sıkıştığı yerden kurtarması için yan dönmesi gerekiyordu. Döndükten sonra kıpırdamadan yattı. Perdelerin arasından sızan günün ilk ışıklarını gördü. Komodinin üstündeki saate baktı. Dört buçuktu. Yalnızca birkaç saat uyumuştu ve kendini çok yorgun hissediyordu. Bir kez daha tarlayı düşündü. Artık genç kızı daha net görebiliyordu. Benden korkmuyordu, diye geçirdi içinden. Ne benden ne de Salomonsson'dan kaçıyordu. Başka birinden kaçıyordu.

Yataktan kalkarak mutfağa gitti. Kahvenin olmasını beklerken dağınık oturma odasına giderek telesekreterine baktı. Telesekreterin kırmızı ışığı yanıp sönüyordu. Dinleme düğmesine bastı. Önce kız kardeşi Kristina'nın sesini duydu: "Beni ara. Birkaç gün içinde mutlaka ara." Wallander bu mesajın mutlaka

yaşlı babasıyla bir ilgisi olması gerektiğini düşündü. Babası bakıcısıyla evlenmesine ve artık yalnız olmamasına karşın yine de değişken bir ruh haline sahipti.

Daha sonraki mesajsa *Skånska Dagbladet*'e abone olmayı isteyip istemediğini soran çekingen sesli birinden gelmişti. Tam kahvesini almak için mutfağa giderken bir başka mesaj daha duyuldu. "Ben Baiba. Birkaç günlüğüne Tallinn'e gidiyorum. Cumartesi döneceğim."

Birden sevdiği kadını denetleyememenin verdiği yoğun kıskançlığı duydu içinde. Tallinn'e neden gidiyordu? Son konuştuklarında bu yolculukla ilgili hiçbir şey söylememişti. Mutfağa giderek fincanına kahve doldurdu ve Baiba'nın o saatte büyük olasılıkla uyuduğunu düşünmesine karşın yine de Riga'daki evin numarasını çevirdi. Telefona yanıt veren olmadı. Bir kez daha denedi ama sonuç değişmedi. Tedirginlik duygusu gittikçe artıyordu. Sabahın beşinde Tallinn'e gitmesi söz konusu değildi. Neden evde değildi? Ya da evdeyse neden telefonu açmıyordu?

Fincanını alarak Mariagatan'a bakan balkonunun kapısını açtı ve oradaki tek sandalyeye geçip oturdu. Bir kez daha kolza tarlasındaki genç kız gözlerinin önünde belirdi. Bir an için kızı Baiba'ya benzetti. Haksız yere kıskançlık duygusuna kapıldığını düşünmeye zorladı kendini. İkisi de ilişkilerini gereksiz sadakat yeminleriyle kısıtlamayacaklarına karar verdikleri için aslında böylesi bir kıskançlık duygusuna kapılmaya hakkı da yoktu. Bir Noel akşamı gecenin geç saatlerine kadar oturup birbirlerinden ne istediklerini açık açık tartışmışlardı. Aslında Wallander onunla evlenmek istiyordu. Ama Baiba özgürlüğe olan gereksiniminden söz açınca Wallander ona hak vermişti. Genç kadını yitirmemek için onun hiçbir isteğine karşı çıkmıyordu.

Saat henüz çok erken olmakla birlikte hava sıcaktı. Gökyüzü masmaviydi. Küçük yudumlarla kahvesini içti ve sarı kolza tohumları arasında kendini yakan genç kızı düşünmemeye çalıştı. Kahvesini bitirdikten sonra temiz bir gömlek bulabilmek amacıyla yatak odasına gitti. Banyoya girmeden önce evin içindeki tüm kirli eşyaları salonun ortasına yığdı. Bunları bir an önce çamaşırhaneye götürmesi gerekiyordu.

Evden çıktığında saat altıya çeyrek vardı. Sürücü koltuğuna oturduğunda arabanın bakımını haziranın sonuna değin yaptırması gerektiğini hatırladı. Ön-

ce Regementsgatan'a sonra da Österleden'e doğru sürdü arabayı. Daha önceden karar vermemesine karşın kent dışına uzanan yola saptı ve Kronoholmsvägen'deki yeni mezarlığın önünde durdu. Arabadan inerek alçak mezar taşlarının arasında yürüdü. Zaman zaman tanıdık birilerinin isimlerine rastlıyordu. Kendisiyle yaşıt olan birinin mezarına şaşkınlıkla baktı. Az ilerde mavi tulumlarını giymiş işçiler, çim biçme makinesini çalıştırmaya hazırlanıyorlardı. Mezarlığın içindeki tahta sıralardan birine geçip oturdu. Rydberg'in küllerini serptikleri o rüzgârlı ve soğuk kış gününden bu yana, yaklaşık dört yıldan beri buraya gelmemişti. Törende Björk de vardı. Rydberg'in uzak akrabaları da gelmişti. Wallander sıklıkla mezarlığa gitmesi gerektiğini düşünüyordu fakat o ana kadar bunu bir türlü gerçekleştirememişti.

Üstünde Rydberg'in adı yazılı olan mezar taşı daha basit olabilirdi, diye geçirdi içinden. Burada yatan ölülerin ruhları arasında ona ulaşmakta zorluk çekiyorum.

Birden Rydberg'i gözünün önüne getirmekte zorlandığını fark etti. İçimde, yüreğimde ve beynimde de ölüyor demek ki, dedi kendi kendine. Kısa bir süre sonra da tüm anılar yok olacak.

Kendini birden kötü hissederek ayağa kalktı. Yanan kızı bir türlü kafasından atamıyordu. Doğruca karakola gitti, odasına girerek kapıyı kapattı. Saat yedi buçukta Svedberg'e devredeceği çalıntı araba soruşturmasının kısa bir özetini çıkarmaya zorladı kendini. Çalışma masasının üstü temiz olsun diye dosyaların tümünü yere koymuştu.

Bir şeyi unutup unutmadığını denetlemek için kayıt defterine baktı. Defterin sayfaları arasında birkaç ay önce aldığı ve çoktan unuttuğu bir kazıkazan çıktı karşısına. Cetvelin kenarıyla kazıdıktan sonra 25 kron kazandığını gördü. Koridordan Martinsson'la Ann-Britt Höglund'un sesleri geliyordu. Koltuğunda kaykılarak ayaklarını masanın üstüne koyup gözlerini kapadı. Baldır adalelerinden birine giren krampla gözlerini açtı. On dakikadan fazla uyumamıştı. Kendini toparlarken telefon çaldı. Ahizeyi kaldırınca savcının ofisinden Per Åkerson'un sesini duydu. Birbirlerine günaydın dedikten sonra havalara ilişkin bir iki söz ettiler. Uzun yıllardan beri birlikte çalıştıklarından aralarında güzel bir uyum oluşmuştu. Birbirlerine gözü kapalı güvenirlerdi.

"Marsvinsholm yakınlarındaki bir tarlada kendini yakan genç kızla ilgili haberi okudum," dedi Åkerson. "Benden istediğin bir şey var mı?"

"İntihar olayıydı," diye karşılık verdi Wallander. "Salomonsson adındaki yaşlı bir çiftçinin dışında olayın tek görgü tanığı benim."

"Orada ne arıyordun?"

"Salomonsson telefon etmişti. Genellikle böylesi bir şikâyet karşısında bir polis memuru göndeririz ama hepsi de çok yoğundu."

"Yanan bir kızı izlemek hiç de hoş bir şey olmamalı."

"İnan bana tahmin ettiğinden de çok daha kötü bir şeydi. Kızın kim olduğunu öğrenmek zorundayız. Karakolun telefonlarının çalmaya başladığından eminim. Kayıp yakınlarının bu haber karşısında endişeleneceğinden eminim."

"Bunun bir suikast olduğunu düşünmüyorsun, değil mi?"

Nedenini anlamadan yanıt vermek için bir an duraksadı.

"Hayır," diye karşılık verdi sonra da. "İnsanın kendi yaşamına bundan daha açık seçik bir şekilde son vermesi söz konusu olamaz."

"Sesin pek ikna olmuşa benzemiyor ama."

"Kötü bir gece geçirdim. Senin deyiminle, korkunç bir deneyimdi."

Her ikisi de bir süre konuşmadı. Wallander, Åkerson'un konuşmak istediği başka bir şey olduğunu fark etmişti.

"Seni aramamın başka bir nedeni daha var," dedi. "Ama lütfen aramızda kalsın."

"Genellikle sır saklamasını bilirim."

"Sana birkaç yıl önce başka bir şey yapmayı düşündüğümü söylediğimi hatırlıyor musun? Hani çok geç olmadan, yaşlanmadan önce."

Wallander hatırlamaya çalıştı.

"Mültecilerden ve Birleşmiş Milletler'den söz ettiğini hatırlıyorum. Sudan'dan mı söz etmiştin?"

"Uganda. Ve sonunda beklediğim öneri geldi. Ben de kabul etmeye karar verdim. Eylül ayı itibariyle bir yıl ücretsiz izin alacağım."

"Karın bunu nasıl karşıladı?"

"Aslında seni bu yüzden aradım. Bana biraz moral vermen için. Onunla henüz konuşmadım."

"O da seninle gelecek mi?"

"Hayır."

"O zaman şaşıracağından eminim."

"Bu konuyu ona nasıl açmam gerektiğini bana söyler misin?"

"Ne yazık ki, sana bu konuda yardımcı olamayacağım. Ama bana sorarsan doğruyu yapıyorsun. İnsanları hapse tıkmanın dışında başka şeyler de vardır yaşamda."

"Karımla konuştuktan sonra seni ararım."

Telefonu tam kapatmak üzereyken Wallander birden ona bir şey sorması gerektiğini hatırladı.

"Senin yerine Anette Brolin mi geçecek?"

"Hayır, Anette artık Stockholm'de savunma avukatı olarak çalışıyor," dedi Åkerson. "Bir zamanlar ondan biraz hoşlanıyordun, değil mi?"

"Hayır," dedi Wallander. "Yalnızca merak ettim o kadar."

Telefonu kapattı. Hiç beklemediği bir kıskançlık duygusunun tüm benliğini sardığını fark etti. Uganda'ya giderek tamamıyla farklı bir şey yapmayı kendisi de isterdi doğrusu. Üstüne benzin döken genç bir insanın alevlerin altında yanışını görmek kadar kötü hiçbir şey olamazdı. Bu acımasız dünyaya bir süre için bile olsa bir nokta koyacak olan Per Åkerson'u kıskandı.

Bir gün önceki neşesi bir balon gibi sönmüştü. Pencerenin kenarına yaklaşarak dışarıya baktı. Eski su kulesinin yanındaki çimler yemyeşildi. Wallander birini öldürdükten uzun bir süre sonra hastalık iznine ayrıldığı geçen yılı düşündü. O bunalımdan henüz kurtulup kurtulmadığından hâlâ emin değildi. Ben de mutlaka Per Åkerson'un yaptığı gibi yapmalıyım, diye geçirdi içinden. Benim için de mutlaka bir yerlerde bir Uganda vardır. Hem benim, hem de Baiba için.

Uzun bir süre pencerenin önünde durdu. Sonra da masasına dönerek kız kardeşi Kristina'yı aradı. Kardeşinin telefonu sürekli meşguldü. Masasının çekmecesinden bir not defteri çıkararak bir gece öncesinin olaylarına ilişkin raporunu yazmaya başladı. Sonra da Malmö'deki pataloji bölümünü aradı ama yanık cesede ilişkin kendisine bir şeyler söyleyebilecek doktorla bir türlü bağlantı kuramadı.

Dokuza beş kala bir fincan kahve alarak toplantı odalarından birine gitti. Höglund telefonda konuşuyordu ve Martinsson da bahçe aletleri katoloğunu in-

celiyordu. Svedberg her zamanki yerinde oturmuş, bir kalemle boynunu kaşıyordu. Pencerelerden biri açıktı. Wallander kapının önünde yoğun bir *déjà vu*(*) duygusuna kapıldı. Martinsson katalogdan başını kaldırıp arkadaşını başıyla selamladı. Svedberg anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı ve Höglund da telefonda çocuklarından birine sabırla bir şeyler anlatmayı sürdürdü. Hansson bir elinde kahve fincanı diğerinde içinde tarlada teknisyenlerin bulduğu kolye olan plastik torbayla içeri girdi.

"Sen hiç uyumaz mısın?" diye sordu Hansson.

Wallander bu soru karşısında öfkelendiğini hissetti.

"Neden soruyorsun?"

"Son günlerde hiç aynaya baktın mı?"

"Dün gece eve çok geç gittim. İhtiyacım olan uykuyu da uyudum."

"Şu futbol maçları da," dedi Hansson. "Gece yarısı oynanıyor."

"Ben maçları izlemem," dedi Wallander.

Hansson ona hayretle baktı.

"İzlemez misin? Oysa ben herkesin gece yarılarına kadar oturup maçları izlediğini sanıyordum."

"İlgilenmiyorum," dedi Wallander. "Bunun biraz garip olduğunu biliyorum ama bildiğim kadarıyla Ulusal Polis Teşkilatı herkesin maçları izlemesine ilişkin bir bildiri de yayımlamadı."

"Bu bizim son şansımız olabilir," dedi Hansson.

"Neden?"

"İsveç Dünya Kupası'nda oynuyor. Umarım bu maçı yüzümüze gözümüze bulaştırmayız. Savunmamız beni çok endişelendiriyor."

"Anlıyorum," dedi Wallander kibar bir sesle. Höglund hâlâ telefonda konuşuyordu.

"Ravelli," diye sürdürdü Hansson konuşmasını İsveç kalecisinden söz ederek.

Wallander konuşmasını sürdürmesini bekledi ama o susmuştu.

"Ne olmuş ona?"

"Beni endişelendiriyor."

"Neden? Hasta mı?"

(*) *Déjà vu:* Yaşadığı deneyimleri daha önceden gördüğünü sanma duygusu. (Ç.N.)

"Bence o dengesiz biri. Ne istediğini bilmiyor. Kameron'a karşı oynadığımız maçta tam bir felaketti. Garip zamanlarda topa tekmeler savurdu, kale çizgisinde tuhaf şeyler yaptı."

"Polisler de dengesiz olabilir," dedi Wallander.

"Futbolcularla polisleri kıyaslayamazsın," dedi Hansson. "Hiç olmazsa bizler kale çizgisinde kalalım mı yoksa ileriye mi fırlayalım diye ani kararlar vermek zorunda değiliz."

"Öyle mi dersin?" dedi Wallander. "Belki de olay yerine bir an önce gitmek için koşuşturan bir polisle topun kalesine girmemesi için kale çizgisini aşan kaleci arasında benzerlik vardır."

Hansson ona şaşkınlıkla baktı ama bir şey söylemedi.

Masanın etrafına oturarak Höglund'un konuşmasını bitirmesini beklediler. Kadın polis memurlarına her zaman karşı olan Svedberg herkesin Höglund'u beklediğini belli etmek istercesine kalemiyle masaya vuruyordu. Wallander ona bu anlamsız tepkisinden vazgeçmesini söylemeyi düşündü. Höglund çok iyi bir polisti ve birçok açıdan Svedberg'den daha yetenekliydi.

Beklemeyi sessizlik içinde sürdürdüler.

Höglund sonunda telefonu kapatarak yanlarına gelip oturdu.

"Bisiklet zinciri," dedi. "Çocuklar annelerinin eve gidip bisikletlerini tamir etmekten daha önemli işleri olduklarını nedense bir türlü anlayamıyorlar."

"İstersen eve gidebilirsin," dedi Wallander. "Bu toplantıyı sensiz de yapabiliriz."

Höglund başını hayır dercesine salladı. Sonra da kararlı bir ses tonuyla ekledi.

"Doğru olmayan bir şeye alışmalarına izin veremem."

Hansson içinde kolye olan plastik torbayı masanın üstüne koydu.

"Kimliği meçhul bir genç kız intihar etti. Cinayet değildi. Suç işlenmedi. Biz yalnızca kadının kimliğini öğrenmek zorundayız."

Wallander birden Hansson'un Björk gibi davranmaya başladığını hissetti. Onun bu davranışına kahkahalarla gülmemek için kendini zor tuttu. Bakışları Ann-Britt'le karşılaştı. O da aynı şeyi düşünüyor gibiydi.

"Telefonlar çalmaya başladı," dedi Martinsson. "Santralın başına bir adam oturttum, gelen telefonlarla o ilgileniyor."

"Ona kızı tarif edeyim o zaman," dedi Wallander. "Bir yandan da kayıp listesindeki insanlar üstünde dikkatlerimizi yoğunlaştıralım. Belki o da kaybolduğu bildirilen kişilerden biriydi. Eğer bu listede yoksa er ya da geç birileri onu aramaya çıkacaktır mutlaka."

"Bununla ben ilgilenirim," dedi Martinsson.

Hansson plastik torbayı açarak, "Meryem Ana kolyesi ve üstüne de *D.S.M.* harfleri kazılmış. Galiba altın." Hepsinin bildiği şeyleri bir kez daha tekrarladı.

"Kısaltmalar ve birkaç sözcüğün başharflerinin ya da ilk hecelerinin bir araya gelmesiyle oluşan sözcükleri içeren bir bilgisayar programı var." Bilgisayar konusundan hepsinden daha bilgili olan Martinsson konuşmasına devam etti. "Harflerin çeşitlemelerini bilgisayara yükleyerek bir şeyler öğrenebiliriz belki."

Wallander uzanarak kolyeyi aldı. Hem madalyon, hem de zincirde hâlâ kurum izleri vardı.

"Çok güzel," dedi. "Ama İsveçlilerin çoğu dini sembol olarak haç takarlar, değil mi? Meryem Ana'lar Katolik ülkelerde daha yaygındır."

"Mülteci ya da göçmen olabilir mi demek istiyorsun?" diye sordu Hansson.

"Ben yalnızca bu kolyenin neyi simgelediğini söylüyorum, o kadar," diye karşılık verdi Wallander. "Her ne olursa olsun bu bilginin de tanımlamaya eklenmesi gerekir. Telefonların başında oturan kişinin bu ayrıntıyı bilmesi gerekir."

"Kızın robot resmini basına dağıtacak mıyız?" diye sordu Hansson.

Wallander hayır dercesine başını salladı.

"Henüz değil. İnsanları gereksiz yere korkutmanın ya da endişelendirmenin bir anlamı yok."

Bir gece önceki olayları yeniden düşündü. Kolza tarlasındaki yalnız genç kız. Genç kızın kendini neden yaktığını öğrenmedikçe bu düşünceyi kafasından atamayacağını biliyordu. Gençlerin yaşamak istemediği bir dünyada yaşıyorum, diye geçirdi içinden. Eğer bu mesleği sürdüreceksem bunun nedenini anlamak zorundayım.

Hansson tam olarak anlayamadığı bir şey söylemişti.

"Tartışacak başka bir şey var mı?" diye yineledi sorusunu Hansson.

"Malmö'deki patologla ben görüşüyorum," dedi Wallander. "Sven Nyberg'le görüşen oldu mu? Eğer olmamışsa ben onunla da görüşürüm."

Toplantı bitmişti. Wallander çalışma odasına giderek ceketini giydi. Kız kardeşini ya da Baiba'yı aramayı bir kez daha denemeyi düşündü. Ama sonra da vazgeçti.

Arabasına atlayarak doğruca Marsvinsholm yakınlarındaki Salomonsson'un çiftliğine gitti. Birkaç polis memuru projektörlerle kabloları topluyorlardı. Daha sonra bir ara gidip Salomonsson'un nasıl olduğuna bakmaya karar verdi. Gecenin şokunu atlatmışsa belki bir şeyler hatırlayabilirdi.

Tarlaya doğru gitti. Toprak simsiyah olmuştu. Wallander bulunduğu yerden Nyberg'in iki teknisyenle birlikte yanıp kül olan alanda araştırmalarını sürdürdüklerini gördü. Wallander'i gören Nyberg onu başıyla selamladı. Üç adam ter içinde çamura bulanmış bir halde çalışıyorlardı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Wallander. "Bir şeyler bulabildiniz mi?"

"Kızın yanında bir hayli benzin olduğu anlaşılıyor," dedi Nyberg yerinde doğrularak. "Yarısı erimiş beş şişe daha bulduk. Yangın çıktığında şişelerin boş olduğunu sanıyorum. Şişeleri bulduğumuz yerlere bir çizgi çekersen kızın benzini dörtbir yanına döktüğünü görürsün."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Wallander.

Nyberg başını salladı.

"Kız çevresinde bir hendek oluşturmuş demek istiyorum. Benzini de bu hendeğin çevresinde bir daire çizerek dökmüş. Ve bu hendeğin içinde de kendisine bir yer oluşturmuş. Sakladığı elindeki son benzin dolu şişeyle hendeğin tam ortasında durmuş. Belki çok korkuyordu ve panik içindeydi. Belki deliydi ya da ciddi bir şekilde hastaydı. Bilemiyorum. Ama kız kendini yaktı. Ne yaptığının da farkındaydı."

Wallander düşünceli bir şekilde başını salladı.

"Kızın buraya nasıl gelmiş olabileceğine ilişkin bana bir şeyler söyleyebilecek misin?"

"Köpekli arama ekibi gönderdim," dedi Nyberg. "Ama büyük olasılıkla kızın izini bulamayacaklar. Benzin kokusu tüm toprağın kokusunu bastırdı. Köpeklerin kafasının karışacağından eminim. Bir bisiklet de bulamadık. E-65 Ka-

rayolu'na uzanan traktör yolunda da bir şey yoktu. Bana sorarsan kız buraya paraşütle gelmiş olmalı."

Nyberg ekipman çantasından bir rulo tuvalet kâğıdı çıkararak ter içindeki yüzünü sildi.

"Doktorlar ne diyor?" diye sordu.

"Henüz bir şey söylemediler," diye karşılık verdi Wallander. "Bence onların işi de zor."

Nyberg'in yüzünde birden ciddi bir ifade oluştu.

"İnsan neden kendisini yakar ki? İnsan kendisine bunca büyük bir acı çektirerek neden yaşamına son vermek ister? Yaşam bu denli kötü mü?"

"Ben de aynı soruları kendime sorup duruyorum," dedi Wallander.

Nyberg başını iki yana salladı.

"Burada neler oluyor?"

Wallander karşılık vermedi. Söyleyecek bir şeyi yoktu.

Arabasına geri dönerek karakola telefon etti. Telefona Ebba yanıt verdi. Wallander, Ebba'nın meraklı sorularından kurtulmak için çok acelesi varmış gibi davrandı.

"Tarlası yanan çiftçiyle konuşmaya gidiyorum," dedi. "Öğleden önce oraya gelemeyeceğim."

Ystad'a geri döndü. Hastanenin kafeteryasında kahve içip sandviç yedi. Sonra da Salomonsson'un nerede olduğunu öğrenmek için bir görevli bulmaya gitti. Karşısına çıkan ilk hemşireyi durdurarak kendisini tanıttı ve ne istediğini söyledi. Hemşire ona şaşkınlıkla baktı.

"Edvin Salomonsson?"

"Adının Edvin olup olmadığını bilmiyorum. Marvinsholm'da dün gece çıkan yangından sonra buraya getirilen adam."

Hemşire dikkatle onu dinliyordu.

"Onunla görüşmek istiyorum. Eğer konuşabilecek durumdaysa tabii ki."

"Konuşabileceğini sanmıyorum," diye karşılık verdi hemşire. "Öldü."

Wallander ona şaşkınlıkla baktı.

"Öldü mü?"

"Bu sabah uykusunda kalp krizi geçirerek öldü. İsterseniz doktorlardan biriyle konuşun. Size daha ayrıntılı bilgi verebilirler."

"Buna gerek yok," dedi Wallander. "Ben onun nasıl olduğuna bakmaya gelmiştim. Artık öğrendim."

Wallander hastaneden çıkarak kızgın güneşin altında yürüdü.

Ne yapacağını bilemiyordu.

5.

Wallander arabasına binip evine doğru giderken bir yandan da eğer mantıklı bir şekilde düşünmek istiyorsa mutlaka yatıp dinlenmesi gerektiğini düşünüyordu. Yaşlı çiftçinin ölümünden ne kendisi, ne de başka birisi sorumluydu. Sorumlu tutulacak biri varsa o da kolza tarlasında yangın çıkararak hem kendi ölümüne, hem de Salomonsson'un ölümüne neden olan genç kızdı. Tüm bu olaylar Wallander'i oldukça tedirgin ediyordu. Oturma odasındaki telefonu fişten çekerek kanepeye uzandı. Ne var ki, bir türlü uyuyamadı. Yarım saat sonra da uyumaktan vazgeçti. Telefonu fişe takarak ahizeyi kaldırdı ve Stockholm'e Linda'ya telefon etti. Telefonun yanındaki kâğıtta üstü çizilmiş bir sürü telefon numarası vardı. Linda bir yerde uzun süre kalmadığı için telefon numarası sürekli değişirdi. Telefon karşı tarafta uzun uzun çaldı ama açılmadı. Wallander bu kez kız kardeşini aradı. Telefon birinci zilden hemen sonra açıldı. Birbirleriyle öyle sıklıkla görüşmezlerdi, görüştüklerindeyse konuştukları tek konu babalarıydı. Wallander bazen babaları öldüğünde kız kardeşiyle olan bu telefon ilişkisinin de sona ereceğini düşünürdü.

Yanıtlarla aslında ikisi de ilgilenmeden karşılıklı bir iki kibar cümle söylediler.

"Aramışsın," dedi Wallander.

"Babamı merak ediyorum," diye karşılık verdi kız kardeşi.

"Bir şey mi oldu? Hasta mı?"

"Bilmiyorum. Onu en son ne zaman gördün?"

Wallander hatırlamaya çalıştı.

"Bir hafta önce," dedi yüreğindeki suçluluk duygusunu bastırmaya çalışarak.

"Onu daha sık görme olasılığın yok mu?"

Wallander kendini savunma gereksinimi duydu.

"Deliler gibi çalışıyorum. İşler çok yoğun. Elimizde yeterli eleman yok. Elimden geldiğince sık görmeye gidiyorum onu."

Kız kardeşinin suskunluğu az önce söylediklerine inanmadığını gösterir gibiydi.

"Dün Gertrud'la konuştum," dedi kız kardeşi, Wallander'in az önce söylediklerinin üstünde durmayarak. "Babamın nasıl olduğunu sorduğumda sanki bana baştan savma bir yanıt verdi gibi geldi."

"Neden böyle yapsın ki?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla.

"Bilmiyorum. Bu yüzden seni aradım ya."

"Bir hafta önce yine her zamanki gibiydi," dedi Wallander. "Acelem olduğu ve yanında daha fazla kalamadığım için bana ateş püskürdü. Ama orada olduğum süre boyunca da resim yapmayı sürdürerek sanki benimle konuşacak zamanı yokmuş gibi davrandı. Gertrud her zamanki gibi yaşantısından hoşnuttu. Ama babama nasıl dayandığını doğrusu anlayamıyorum."

"Gertrud ondan çok hoşlanıyor," dedi kız kardeşi. "Aşk söz konusu olunca insanlar birçok şeye dayanabiliyor."

Wallander bu konuşmayı bir an önce bitirmek istiyordu. Kız kardeşi yaşlandıkça ona annelerini hatırlatıyordu. Wallander'in annesiyle hiçbir zaman iyi bir ilişkisi olmamıştı. Çocukluk ve delikanlılık yıllarında annesiyle kız kardeşi birlik olmuş ve babasıyla kendisine cephe almıştı. Aile gözle görünmez iki kampa ayrılmıştı. Wallander o günlerden beri babasına çok yakındı. On sekiz yaşına gelmeden kısa bir süre önce polis olmaya karar vermiş bu da babasıyla olan ilişkisini olumsuz etkilemeye başlamıştı. Babası oğlunun verdiği bu kararı hiçbir zaman benimsememişti. Ama oğluna seçtiği bu mesleğe neden karşı çıktığını ya da hangi mesleği seçmesi gerektiğini de açıklamamıştı. Wallander eğitimini tamamladıktan ve Malmö'de devriye polisi olarak göreve başladıktan sonra ilişkilerinde açılan yarık büyümeye başlamıştı. Birkaç yıl sonra da annesinin kanser olduğu ortaya çıkmıştı. Hastalık hızla ilerlemişti. Ocak ayında annesine kanser teşhisi konulmuş ve mayıs ayında da ölmüştü. Kız kardeşi Kristine o yaz evden ayrılıp L.M. Ericsson adındaki bir firmada çalışmak üzere Stockholm'e taşınmıştı. Orada evlenmiş, boşanmış ve sonra bir kez daha evlenmişti. Wallander kız

kardeşinin ilk kocasıyla tanışmıştı ama şimdiki kocasını hiç görmemişti. Linda'nın halasını Kärrtorp'daki evlerinde bir iki kez ziyaret ettiğini biliyordu ama kızının anlattıklarından bu ziyaretlerin pek de başarılı geçmediği izlenimine kapılmıştı. Wallander ilişkilerindeki eski soğukluğun hâlâ sürdüğünü hissediyordu. Babası ölünce bu soğukluk daha da artacaktı.

"Bu akşam onu görmeye gideceğim," dedi Wallander salonun ortasında yerde duran kirli çamaşırlarını düşünerek.

"Dönüşte beni ararsan sevinirim," dedi Kristina.

Wallander arayacağına söz verdi.

Sonra da Riga'ya telefon etti. Telefon açıldığında Baiba'nın sesini duyacağını sanmıştı. Sonra telefona yanıt verenin İsveççe bilmeyen Baiba'nın Litvanyalı ev sahibi olduğunu fark etti. Hiç konuşmadan telefonu kapattı. Telefon kapanır kapanmaz çalınca birden boş bulunup korkuyla sıçradı.

Ahizeyi kaldırınca Martinsson'un sesini duydu.

"Seni rahatsız etmediğimi umarım," dedi Martinsson.

"Gömleğimi değiştirmek için eve gelmiştim." Wallander evde oluşuna ilişkin neden her zaman bir bahane bulmak zorunda hissettiğini anlayamıyordu. "Bir şey mi oldu?"

"Kayıp insanlara ilişkin birkaç telefon geldi," dedi Martinsson. "Gelen bilgilerle Ann-Britt ilgileniyor."

"Doğrusunu istersen ben bilgisayarda neler bulduğunu daha çok merak ediyorum."

"Tüm sabah programı yükledik," diye karşılık verdi Martinsson sıkıntılı bir sesle. "Az önce Stockholm'ü aradım. Sistemin bir saat içersinde çalışacağını söylediler. Ama adamın sesi bana bunun mümkün olamayacağını söylüyor gibiydi."

"Acelemiz yok," dedi Wallander. "Bekleyebiliriz."

"Malmö'lü doktor aradı," diye sürdürdü konuşmasını Martinsson. "Kadın doktor. Adı Malmström. Senden telefon bekliyor."

"Neden seninle konuşmadı?"

"Seninle konuşmak istedi. Genç kız ölmeden önce onu en son sen gördüğün için galiba seninle konuşmak istiyor."

Wallander bir kalem alarak doktorun telefon numarasını yazdı.

"Bugün olay yerine gittim," dedi Wallander. "Nyberg kan ter içinde çamurların arasında çalışıyordu. Polis köpeklerini bekliyordu."

"Kendisi de polis köpeği gibidir," dedi Martinsson, Nyberg'den hoşlanmadığını gizlemeye bile gerek görmüyordu.

"Hırçın ve aksi olabilir ama işini de çok iyi bilir."

Tam telefonu kapatmak üzereyken birden aklına Salomonsson geldi.

"Çiftçi öldü."

"Kim?"

"Dün mutfağında kahve içtiğimiz adam. Kalp krizi geçirip öldü."

Telefonu kapattıktan sonra Wallander mutfağa giderek bir bardak su içti. Uzunca bir süre hiçbir şey yapmadan mutfak masasında oturdu. Malmö'ye telefon ettiğinde saat iki olmuştu. Malmström adındaki doktorun telefona gelmesini bekledi. Doktorun ses tonundan onun çok genç biri olduğunu anlamıştı. Wallander kendisini tanıttıktan sonra hemen arayamadığı için doktordan özür diledi.

"Genç kızın kendini neden öldürdüğüne ilişkin yeni bir bilgi var mı elinizde?" diye sordu doktor.

"Hayır."

"O zaman otopsi yapmamıza gerek yok," diye karşılık verdi doktor. "Bu işleri daha da kolaylaştırır. Kurşunlu benzin kullanarak kendini yaktı."

Wallander midesinin bulandığını hissetti. Genç kızın yanıp kül olmuş bedenini doktorun hemen yanındaymış gibi düşününce bulantısı daha da arttı.

"Kızın kim olduğunu bilmiyoruz," dedi. "Hakkında net bir tanımlama yapabilmemiz için onunla ilgili her şeyi öğrenmemiz gerekiyor."

"Yanmış bir cesette bu sanıldığı kadar kolay değil," dedi doktor sıradan bir sesle. "Kızın tüm derisi yanmış. Diş inceleme sonuçları henüz hazır değil. Ama dişleri sağlammış. Dolgu falan yoktu. Boyu bir metre altmış üç santim, bedeninde tek bir kırık kemik de yoktu."

"Yaşını öğrenmem gerek. Bence bu en önemli unsurlardan biri."

"Bunu öğrenmemiz birkaç gün daha sürebilir. Dişlerinden öğreneceğiz."

"Bir tahmin yapabilir misiniz?"

"Yapmamayı yeğlerim."

"Ben onu yirmi beş metre uzaktan gördüm," dedi Wallander. "Bana kalırsa on yedi yaşındaydı. Yoksa yanılıyor muyum?"

Kadın doktor karşılık vermeden bir an düşündü.

"Tahmin etmekten hoşlanmam," dedi sonunda. "Ama bana sorarsanız daha gençti."

"Neden?"

"Bunu tam olarak öğrendiğimde size de söylerim. Ama on beş yaşında çıkarsa sakın şaşırmayın."

"On beş yaşında bir çocuk neden kendini yakmak istesin?" dedi Wallander. "Buna inanmakta zorlanıyorum."

"Kendisini paramparça eden yedi yaşındaki bir kızın parçalarını daha geçen hafta bir araya koymak zorunda kaldım," diye karşılık verdi doktor. "Küçük kız her şeyi planlamıştı. Kendisinden başka kimseye bir zarar vermemek için özen göstermişti. Doğru dürüst yazamadığından da veda mektubu olarak bir resim çizmişti. Ayrıca dört yaşındaki bir oğlan çocuğunun babasından çok korktuğu için gözlerini oymaya çalıştığını duydum."

"İnanılır gibi değil," dedi Wallander. "Bu tür şeyler burada İsveç'te olmaz sanırdım."

"Ne yazık ki, bu anlattıklarımın tümü de burada oldu. İsveç'te. Evrenin ortasında. Hem de bu güzel yaz günlerinde."

Wallander gözlerinin yaşardığını fark etti.

"Kızın kim olduğunu öğrenemezseniz onu burada gömeriz," diye sürdürdü sözlerini doktor.

"Bir şey sormak istiyorum," dedi Wallander. "İnsanın kendisini yakması çok acı verici bir şey olmalı, değil mi?"

"İnsanlar bunun böyle olduğunu yüzyıllardan beri biliyor," diye karşılık verdi doktor. "İşte bu yüzden de en kötü ceza ya da işkence unsuru olarak ateşi kullandılar. Jan d'Arc'ı yaktılar, büyücüleri yaktılar. Bu acının ne denli korkunç olduğunu tahmin bile edemezsiniz. Ayrıca umduğunuz kadar çabuk da bilincinizi yitirmezsiniz. Alevlerin arasından kaçma içgüdüsü acıdan kaçma isteğinden çok daha fazladır. İşte bu yüzden de bilincinizi yitirmemek için zorlarsınız kendinizi. Sonra da sınıra gelirsiniz. Yanan sinirler bir süre için uyuşur. Be-

denlerinin yüzde doksanı yanan kişilerin kısa bir süre acı hissetmediklerine ilişkin birçok örnek vardır. Ama bu uyuşukluk geçmeye başladığında..."

Doktor cümlesini tamamlamadı.

"Bir meşale gibi yandı," dedi Wallander.

"Artık bunu düşünmemeye çalışın," dedi doktor. "Ölümün bazen kurtarıcı bir özelliği vardır. Bunu kabul etmek istemesek bile bu böyledir."

Telefon konuşması bittiğinde Wallander ceketini alıp evden dışarı çıktı. Rüzgâr çıkmıştı. Kuzeyden gelen kara bulutlar gökyüzünü kaplamaya başlamıştı. Karakola giderken araba servis istasyonuna uğrayarak arabasının bakımı için randevu aldı. Karakola gittiğinde saat üçü biraz geçiyordu. Danışmada durdu. Ebba birkaç gün önce banyoda düşerek elini kırmıştı. Wallander ona nasıl olduğunu sordu.

"Bu olay bana yaşlanmakta olduğumu hatırlattı," dedi Ebba.

"Sen asla yaşlanmayacaksın," diye karşılık verdi Wallander.

"Teşekkür ederim, ama bu doğru değil."

Wallander bilgisayarının önünde oturmuş çalışan Martinsson'la konuşmak için onun odasına gitti.

"Yirmi dakika önce çalışmaya başladı. Ben de şimdi bize verilen kayıp listelerindekilerden birine uyup uymadığını denetliyordum."

"Kızın boyunun 1.63 santimetre olduğunu da ekle bu bilgilere," dedi Wallander. "Ve yaşının da on beşle on yedi arasında olduğunu."

Martinsson ona hayretle baktı.

"On beş mi? Böyle bir şey olamaz, değil mi?"

"Doğru olmamasını dilerim. Ama şimdilik bunu bir olasılık olarak değerlendirmeliyiz. Harflere ilişkin çalışmalar nasıl gidiyor?"

"Henüz başlamadım. Ama bu akşam geç saatlere kadar kalıp çalışmayı düşünüyorum."

Wallender, "Bir kimlik bulmaya çalışıyoruz," diye hatırlatmada bulundu. "Bir kaçak aramıyoruz."

"Bu akşam evde kimse yok zaten. Boş bir eve gitmeyi hiç sevmiyorum."

Wallander, Martinsson'un yanından ayrılarak kapısı açık olan Höglund'un odasından içeri başını uzattı. Ama oda boştu. Acil olayların ve tüm telefonların

yanıtlandığı hole geri döndü. Höglund bir polis memuruyla birlikte oturmuş bir dosyayı inceliyordu.

"Bir şeyler bulabildin mi?" diye sordu Wallander.

"Daha dikkatle incelememiz gereken bir iki şey var," dedi. "Bunlardan biri iki günden beri kayıp olan Tomelilla Üniversitesi'nde okuyan bir genç kız."

"Bizim kızımızın boyu 1.63 santimetre," dedi Wallander. "Dişlerinde tek bir çürük bile yok. Yaşı da on beşle on yedi arasında."

"O kadar genç mi?" diye sordu Höglund şaşkınlıkla.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "O kadar genç."

"O zaman üniversitede okuyan kayıp kız olamaz," dedi Höglund elini dosyanın üstüne koyarak. "Bu söz konusu olan kız yirmi üç yaşında ve uzun boylu."

Dosyayı karıştırdı.

"Bir tane daha var," diyerek ekledi. "Mari Lippmansson adında on altı yaşında bir genç kız. Burada Ystad'da yaşıyor ve bir fırında çalışıyor. Üç günden beri işe gitmemiş. Bizi fırının sahibi aradı. Kızı çok merak ettiğini söyledi. Kızın ebeveyniyse buna aldırmıyormuş."

"Bu kızı biraz daha incele," dedi Wallander arkadaşını yüreklendirmek istercesine.

Ama aradıklarının bu kız olmadığını biliyordu.

Bir fincan kahve alarak odasına gitti. Araba hırsızlarına ilişkin dosya yerde duruyordu. Bu evrakı zaman yitirmeden Svedberg'e vermesinin iyi olacağını düşündü. Aynı anda da tatile çıkmadan önce önemli bir suçun işlenmemesi için içinden dua etti.

Saat dörtte toplantı odasında buluştular. Nyberg araştırmasını tamamlamış olay yerinden yeni dönmüştü. Toplantı uzun sürmedi. Ulusal polis merkezinden yanıtlaması gereken bir yazı geldiği için Hansson toplantıya katılmayacağını söylemişti.

"Uzun bir toplantı olmayacak," dedi Wallander. "Yarın acil konuları bir kez daha gözden geçireceğiz."

Masanın bir ucunda oturan Nyberg'e döndü.

"Polis köpeği bir şey yapabildi mi?"

"Köpek bir şey bulamadı," diye karşılık verdi Nyberg. "Her yere benzin kokusu sinmiş köpek koku alamadı."

Wallander bir süre sonra konuşmaya başladı.

"Beş ya da altı benzin şişesi bulundu. Bu da genç kızın Salomonsson'un kolza tarlasına bir araçla geldiğini gösteriyor. O kadar şişeyi elinde taşıyamazdı. Tabii oraya birkaç kez gidip gelmemişse. Göz önünde bulundurmamız gereken bir başka olasılık daha var. O da kızın oraya tek başına gelmediği. Ama bu olasılık pek mantıklı değil. Kendisini yakmak isteyen genç bir kıza kim yardım etmek ister?"

"Benzin şişelerini inceleyebiliriz," dedi Nyberg kuşku dolu bir sesle. "Ama bunun ne kadar gerekli olduğundan emin değilim."

"Kızın kim olduğunu bilmediğimiz sürece bizi kıza götürebilecek her ipucunu sonuna kadar değerlendirmeliyiz," diye karşılık verdi Wallander. "Başka bir yerden gelmiş de olabilir."

"Salomonsson'un ahırına bakan oldu mu?" diye sordu Höglund. "Benzin şişeleri orada depolanmış olabilir."

Wallander onaylarcasına başını salladı.

"Biri gidip bir baksın," dedi.

Bu işi Höglund üstlendi.

"Martinsson'un elde edeceği sonuçları beklememiz gerek," dedi Wallander toplantıyı kapatmaya hazırlanarak. "Ve Malmö'deki pataloğun raporunu. Yarın bize kızın tam yaşını bildirecekler."

"Altın kolye ne olacak?" dedi Svedberg.

"Kolyenin üzerindeki harfleri çözünceye ya da bir ipucu yakalayıncaya kadar bekleyeceğiz," dedi Wallander.

Birden ta başından beri bir şeyi gözden kaçırdığını fark etti. Kızın arkada bıraktığı mutlaka birileri olmalıydı. Onun için yas tutan birileri. Onun yanan bir meşale gibi koştuğunu asla unutmayacak, olayı kendisinden çok daha farklı değerlendiren birileri mutlaka olmalıydı.

Toplantıdan sonra herkes işinin başına döndü. Svedberg araba hırsızlarına ilişkin soruşturma belgelerini almak için Wallander'in odasına gitti. Wallander ona kısa ama öz dosyayla ilgili açıklamada bulundu. İşleri bittiğinde Sved-

berg yerinden kalkmadı. Wallander onun konuşmak istediği bir şey olduğunu hissediyordu.

"Bir ara mutlaka bir araya gelmeli ve konuşmalıyız," dedi Svedberg duraksayarak. "Teşkilatta olan bitenlerle ilgili."

"Eleman sıkıntısından mı, yoksa zanlıların gözaltına alınması işinin koruma şirketlerinin üstlenmesinden mi söz etmek istiyorsun?"

Svedberg asık bir yüzle başını evet dercesine salladı.

"Eğer işlerimizi eskisi gibi yapamazsak yeni üniformaların bize ne gibi bir yararı dokunur?"

"Bu konuyu konuşmakla bir yere varabileceğimizi sanmıyorum," dedi Wallander baştan savma bir şekilde. "Bu konularla ilgilenmesi gereken bir sendikamız var."

"Hiçbir şey yapmasak bile karşı çıkmalıyız," dedi Svedberg. "Olacakları sokakta halkla konuşmalıyız."

"Bence herkesin yeterince sorunu var," diye karşılık verdi Wallander ama aynı zamanda da Svedberg'in haklı olduğunu biliyordu. Karakollardaki eleman kısıtlamalarından kamuoyunun da haberdar edilmesi gerektiğini düşünüyordu.

Svedberg ayağa kalktı. "Hepsi bu kadardı."

"Bir toplantı düzenle," dedi Wallander. "Toplantıya katılacağıma söz veriyorum. Ama bu toplantıyı yapmak için yazın bitmesini bekle."

"Düşünürüm," dedikten sonra Svedberg kolunun altında araba hırsızlığına ilişkin dosyaları sıkıştırarak dışarı çıktı.

Saat beşe çeyrek vardı. Wallander pencereden dışarı bakınca yağmur yağdığını gördü.

Löderup'da yaşayan babasını görmeye gitmeden önce pizza yemeğe karar verdi. Bu kez haber vermeden gitmek istiyordu.

Karakoldan çıkmadan önce bilgisayarının başında çalışan Martinsson'u görmeye gitti.

"Geç saatlere kadar çalışma."

"Ama hâlâ bir şey bulamadım," diye karşılık verdi Martinsson.

"Yarın görüşürüz."

Wallander yağmurun altında arabasına doğru gitti.

Tam otoparktan çıkarken Martinsson'un ellerini sallayarak arabaya doğru koştuğunu gördü. Kızın kim olduğunu bulduk, dedi içinden. Camı açtı.

"Kızı buldun mu?"

"Hayır," dedi Martinsson.

Ancak o zaman Wallander, Martinsson'un yüzündeki ciddi ifadeyi gördü. Önemli bir şey olmalıydı. Arabadan inerek, "Ne oldu?" diye sordu.

"Bir telefon geldi," dedi Martinsson. "Sandskogen'in dışındaki kumsalda bir ceset bulunmuş."

Lanet olsun, diye geçirdi içinden Wallander. İzne çıkmamı bekleyemez miydi?

"Cinayete benziyor," diye sürdürdü konuşmasını Martinsson. "Arayan adam böyle söyledi. Adam alışılmışın dışında çok sakindi ama ben onun şok geçirdiğini sanıyorum."

"Oraya gitmeliyiz," dedi Wallander. "Ceketini al, yağmur yağıyor."

Martinsson kıpırdamadı.

"Arayan adam kurbanın kim olduğunu biliyordu."

Wallander, Martinsson'un söyleyeceklerinin korkunç bir şeyler olduğunu iliklerinde hissetti.

"Kurbanın Wetterstedt olduğunu söyledi. Eski adalet bakanı."

Wallander, Martinsson'a baktı.

"Bir daha söyle."

"Kurbanın Gustaf Wetterstedt olduğunu söyledi. Eski adalet bakanı. Başka bir şey daha söyledi. Adamın kafasının derisinin yüzülmüş gibi durduğunu."

Şaşkınlıkla bakıştılar.

22 Haziran Çarşamba günü saat beşe iki dakika vardı.

5.

Kumsala ulaştıklarında yağmur daha da hızlanmıştı. Wallander, Martinsson'un gidip ceketini almasını beklemişti. Kumsala giderlerken arabada ikisi de fazla konuşmamıştı. Adres Martinsson'daydı. Tenis kortlarını geçtikten sonra soldaki dar sokağa saptılar. Wallander kendilerini neyin beklediğini merak edi-

yordu. Korktuğu başına gelmişti. Karakola telefon eden adam eğer haklı çıkarsa tatile çıkması suya düşebilirdi. Hansson tatilini ertelemesi için baskı yapacak ve sonunda da bu baskılara dayanamayıp pes edecekti. Haziran sonuna kadar masasının üstündeki tüm acil işlerin temizlenmesini umarken şimdi umutlarının suya düşmesinden korkuyordu.

Rüzgârın yığdığı kum tepeciklerini görünce durdular. Bir adam yanlarına yaklaştı. Wallander adamın otuz yaşından fazla olmadığını görünce şaşırdı. Eğer öldürülen kişi gerçekten de Wetterstedt'se adalet bakanı emekli olup köşesine çekildiğinde bu adam on yaşından büyük olmamalıydı. Wallander de o günlerde genç bir dedektifti. Arabada kumsala doğru gelirlerken Wetterstedt'in yüzünü gözlerinin önüne getirmeye çalışmıştı. Saçlarını her zaman kısacık kestirirdi ve çerçevesiz gözlükler takardı. Wallander eski adalet bakanının her zaman güven dolu, hata kabul etmeyen, hoşgörüsüz sesini hayal meyal hatırlıyordu.

Onlara haber veren adamın adı Göran Lindgren'di. Üstünde şort ve ince bir kazak vardı. Çok heyecanlıydı. Adamın peşinden, boş kumsala doğru yürüdüler. Göran Lindgren onları tersine dönmüş bir kayığın yanına götürdü. Kayığın altında derin bir çukur kazılmıştı. "Burada," dedi Lindgren tedirgin bir sesle.

Wallander'le Martinsson tüm bunların yanlarındaki adamın düş gücü olmasını ümit edercesine birbirlerine sonra da yere çömelerek kayığın altına baktılar. Pek aydınlık değildi ama kayığın altındaki çukurda bir cesedin yattığını görebiliyorlardı.

"Kayığı kaldırmalıyız," dedi Martinsson cesedin kendisini duymasından korkar gibi fısıltıyla konuşmuştu.

"Hayır," dedi Wallander. "Hiçbir şeye dokunmayacağız." Sonra hızla yerinde doğrularak Göran Lindgren'e döndü.

"Yanınızda bir el feneri olduğuna eminim. Aksi halde o kadar ayrıntıdan haberiniz olmazdı."

Genç adam şaşkınlıkla başını sallayarak kayığın yanında duran plastik bir torbayı açarak el fenerini çıkardı. Wallander feneri yakıp kayığın altına baktı.

"Lanet olsun," dedi yanı başındaki Martinsson.

Cesedin yüzü kan içindeydi. Ama yine de kafa derisinin yüzüldüğünü görebiliyorlardı ve Lindgren haklı çıkmıştı. Kayığın altındaki çukurda yatan gerçekten de Wetterstedt'di. Yerlerinde doğruldular. Wallander el fenerini uzattı.

"Onun Wetterstedt olduğunu nereden anladınız?" diye sordu.

"Evi burada," dedi Lindgren kayığın hemen solundaki yamacın tepesindeki villayı göstererek. "Ayrıca onu herkes tanır. Sürekli olarak televizyona çıkan bir bakandı."

Wallander kuşkuyla başını salladı.

"Ekibin buraya gelmesi gerek," dedi Martinsson'a. "Git ve onları buraya çağır. Ben burada bekleyeceğim."

Martinsson koşar adımlarla uzaklaştı. Yağmur artmıştı.

"Onu ne zaman buldunuz?" diye sordu Wallander.

"Saatimi takmamışım," dedi Lindgren. "Ama yarım saatten fazla olduğunu sanmıyorum."

"Bizi nereden aradınız?"

Lindgren plastik torbayı işaret etti.

"Cep telefonum yanımdaydı."

Wallander ona ilgiyle baktı.

"Tersine dönmüş bir kayığın altında yatıyor," dedi. "Dışardan görülmesi olanaksız. Onu görmek için eğilmiş olmalısınız, değil mi?"

"Bu benim kayığım," dedi Lindgren sıradan bir sesle. "Ya da daha doğrusu babamın kayığı. İşten gelince genellikle kumsalda yürüyüş yaparım. Yağmur yağmaya başlayınca da torbayı kayığın altına koymak istemiştim. Elim bir şeye takılınca eğilip baktım. Önce bunun bir tahta olduğunu sandım. Sonra ne olduğunu gördüm."

"Biliyorum bu beni hiç ilgilendirmez ama," dedi Wallander. "Yine de yanınızda neden el feneri taşıdığınızı merak ettim doğrusu?"

"Sandskogen ormanlarında bir yazlık evimiz var," diye karşılık verdi Lindgren. "Myrgången'de. Yeni elektrik hattı çekme çalışmaları yüzünden orada şu anda elektrik yok. Babamla ben elektrikçiyiz."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Burada beklemek zorundayız," dedi. "Bir süre sonra bu soruları size yeniden soracağız. Herhangi bir şeye dokundunuz mu?"

Lindgren hayır dercesine başını salladı.

"Cesedi sizden başka gören oldu mu?"

"Hayır."

"Bu kayığı siz ya da babanız en son ne zaman ters çevirmiştiniz?"

Göran Lindgren belleğini yokladı.

"Bir hafta önce," dedi.

Wallander'in başka sorusu yoktu. Orada öylece ayakta durmuş düşünüyordu. Bir süre sonra kayığın yanından ayrılarak Wetterstedt'in villasına doğru yürüdü. Bahçe kapısını açmaya çalıştı. Kilitliydi. Bunun üzerine dönerek Göran Lindgren'e doğru gitti.

"Bu civarda mı oturuyorsunuz?" diye sordu.

"Hayır," diye karşılık verdi. "Åkesholm'de. Arabamı yolun başına park ettim."

"Burada oturmamanıza karşın yine de Wetterstedt'in bu evde oturduğunu biliyorsunuz ama?"

"Kumsalda uzun yürüyüşlere çıkardı. Ara sıra da babamla birlikte kayığı onarırken durup bizi izlerdi. Ama bizimle hiçbir zaman konuşmazdı. Bana kalırsa burnu havadaydı, bizleri beğenmezdi."

"Evli miydi?"

"Babam boşandığını söylemişti bir keresinde. O da galiba bir dergide okumuş."

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Pekâlâ," dedi. "Plastik torbada sizi yağmurdan koruyacak bir şeyler var mı?"

"Hayır ama arabada var."

"O zaman gidin ve onları alıp buraya dönün lütfen," dedi Wallander. "Polisin dışında başkalarını da aradınız mı?"

"Babamı aramam gerektiğini düşündüm. Ne de olsa bu onun kayığı."

"Şimdilik kimseyi aramayın," dedi Wallander. "Telefonu burada bırakın ve arabadan eşyalarınızı alıp buraya gelin."

Göran Lindgren kendisine söylenilenleri yerine getirdi. Wallander kayığın yanına geri döndü. Orada öylece durarak burada neler olduğunu algılamaya çalıştı. Olay yerindeki ilk izlenimlerin genellikle yaşamsal önem taşıdığını bili-

yordu. Daha sonraları, uzun ve sıkıntılı soruşturma sırasında her zaman o ilk izlenimlerine geri dönerdi.

Bazı şeylerden şimdiden emindi. Örneğin, Wetterstedt'in kayığın altında öldürülmesi söz konusu bile değildi. Biri onu oraya saklamıştı. Wetterstedt'in villası kumsala çok yakın olduğundan villada öldürülmüş olma olasılığı çok kuvvetliydi. Wallander ayrıca katilin tek başına bu cinayeti işlemediğini de hissediyordu. Cesedi kayığın altına koyabilmek için kaldırmaları gerekmişti. Bu da bir kişinin yapabileceği bir iş değildi. Çünkü kayık eski model ve tahtadan yapılmıştı. Oldukça ağırdı.

Sonra da ikiye ayrılan kafatasını düşünmeye başladı. Martinsson ne demişti? Göran Lindgren telefonda adamın kafatası derisinin yüzüldüğünü mü söylemişti? Wallander kafadaki yaranın başka nedenlerden de olabileceğini aklından geçirdi. Wetterstedt'in nasıl öldürüldüğünü henüz kimse bilmiyordu. Buna karşın cesedi bulan kişinin katilin kurbanın kafa derisini yüzdüğünü düşünmesi hiç de doğal bir yaklaşım değildi.

Wallander'in kafasında çizdiği tabloya uymayan bir şey vardı. Kendini çok tedirgin hissediyordu. Kafa derisinin yüzülmesine ilişkin bir şey onu işkillendiriyordu.

Wallander bunları düşünürken polis arabaları geldi. Martinsson polislere sirenlerini çalıp mavi ışıklarını yakmamalarını söylemekle akıllılık etmişti. Polislerin kumdaki olası izleri bozmamaları için Wallander kayıktan yaklaşık on metre kadar uzaklaştı.

"Kayığın altında bir erkek cesedi var," dedi Wallander polis memurları yanına gelince. "Bir zamanlar hepimizin patronu olan Gustaf Wetterstedt'in cesedi bu. Benim yaşımda olanlar onun adalet bakanı olduğu günleri hatırlar. Emekli olunca buraya yerleşmişti. Ve şimdi de öldü. Öldürüldüğünü düşünüyoruz. Onun için de bölgeyi kordon altına alarak işe başlamalıyız."

"Neyse ki, bu akşam maç yok," dedi Martinsson.

"Bu cinayeti işleyen her kimse onun da futbol hastası olduğu ortada."

Dünya Kupası turnuvasından söz edilmesi yüzünden sinirlenmişti. Ama yine de duygularına hâkim oldu.

"Nyberg de az sonra burada olur." Martinsson arkadaşının kızmaya başladığını hissetti.

"Bu cinayet üstünde tüm gece çalışmak zorunda kalabiliriz. Bir an önce başlasak iyi olacak."

Svedberg'le Ann-Britt Höglund ilk arabalarla Hansson da onların hemen arkasından olay yerine ulaştı. Göran Lindgren üstünde sarı bir yağmurlukla geri döndü. Svedberg not alırken bir kez daha cesedi nasıl bulduğunu anlattı. Yağmur iyice hızlandığından kum tepeciğinin üstündeki bir ağacın altında duruyorlardı. Daha sonra Wallander, Lindgren'e beklemesini söyledi. Kayığı düzeltmek istemediğinden doktorun kayığın altına girip Wetterstedt'in gerçekten öldüğünü onaylaması gerekiyordu.

"Evli değilmiş galiba, boşanmış," dedi Wallander. "Ama bunu onaylatmamız gerek. Birkaçınız burada kalın. Ann-Britt'le ben eve gidip bakacağız."

"Anahtarlar," dedi Svedberg.

Martinsson kayığın yanına yaklaştı, yüzükoyun yere uzandı ve elini uzattı. Bir iki dakika sonra da elinde Wetterstedt'in ceketinin cebinden çıkardığı bir anahtarlık vardı. Martinsson anahtarı Wallander'e uzatırken üstü başı kum içinde kalmıştı.

"Üstünü örtmeliyiz. Nyberg neden hâlâ gelmedi? Neden her şey bu denli ağır işliyor?" Wallander sinirlerini güçlükle kontrol ediyordu.

"Yolda," dedi Svedberg. "Bugün çarşamba. Hatırlarsan çarşambaları saunaya gider."

Höglund'la birlikte Wetterstedt'in villasına doğru gittiler.

"Onu polis akademisinden tanıyorum," dedi Höglund birdenbire. "Biri onun resmini duvara yapıştırmıştı sonra da resmi dart tahtası olarak kullanmışlardı."

"Polis teşkilatında hiç de popüler biri değildi. Onun bakanlığı sırasında yeni bir uygulamanın başlamak üzere olduğunu fark etmiştik. Sinsi bir değişiklikti yapmaya çalıştığı. Kendimizi başımıza bir çuval geçirmişler gibi hissetmiştik. O günlerde polis olmak neredeyse utanç duyulacak bir meslekti. Ve insanlar artan suç oranından endişeye kapılmak yerine tutukluların hapislerde nasıl yaşadıklarından endişeye kapılıyordu."

"O dönemi net olarak hatırlamıyorum. Adı galiba bir skandala karışmıştı, değil mi?"

"O skandalla ilgili birçok söylenti vardı. Birileri bir şeyler söylerken başkaları da tam tersini söylüyordu. Ne var ki, hiçbir şey kanıtlanmadı. O günlerde Stockholm polis memurlarının çoğunun canı sıkkındı."

"Belki de adalet yerini buldu," dedi Höglund.

Wallander ona şaşkınlıkla baktı ama bir şey söylemedi.

Kumsalı Wetterstedt'in arazisinden ayıran duvardaki bahçe kapısının önüne gelmişlerdi.

"Buraya daha önce gelmiştim," dedi Höglund birden. "Sıklıkla polise telefon eder ve yaz akşamları kumsalda oturup şarkı söyleyen gençleri şikâyet ederdi. Bu gençlerden biri de *Ystad's Allehanda* gazetesinin editörüne bir şikâyet mektubu yazmıştı. Björk de buraya gelip etrafa bir göz atmamı istemişti."

"Neden?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi. "Ama Björk'ün eleştiri konusunda ne denli duyarlı olduğunu sen de bilirsin."

"Bu onun en iyi özelliklerinden biriydi," dedi Wallander. "Ne olursa olsun her zaman bizi savundu. Böylesi bir şey her zaman söz konusu olmaz."

Anahtarı bularak bahçe kapısını açtılar. Wallander bahçe kapısının üstündeki lambanın ampulünün yanmış olduğunu fark etti. Çimlerin üstünde tek bir yaprak bile yoktu, bu da bahçeye çok özen verildiğini gösteriyordu. Bahçede ortasında birbirlerine ağızlarından su püskürten iki çıplak çocuk heykeli olan küçük bir havuzla bir de salıncak vardı. İri ve yassı kaldırım taşlarıyla döşeli terastaysa mermer bir masayla birkaç tane sandalye duruyordu.

"Oldukça bakımlı ve pahalı görünümlü bir yer," dedi Höglund. "Böylesi bir mermer masa sence kaç paradır?"

Wallander sorunun yanıtını bilmediği için karşılık vermedi. Villaya doğru yürüdüler. Wallander villanın yüzyılın başlarında inşa edilmiş olabileceğini düşünüyordu. Kaldırım taşlı yolda ilerlediler ve evin ön kapısına geldiler. Wallander zili çaldı. Bir kez daha çalmadan önce kısa bir süre bekledi. Sonra da anahtarlıktaki anahtarları deneyerek kapıyı açtı. Işıkları yanan antreye girdiler. Wallander seslendi. Ama evde hiç kimse yoktu.

"Wetterstedt kayığın altında öldürülmedi," dedi Wallander. "Kumsalda da saldırıya uğramış olabilir ama ben hâlâ cinayetin burada işlendiğini düşünüyorum."

"Neden?" diye sordu Höglund.

"Bilmiyorum. Yalnızca öyle hissediyorum."

Elektrik düğmelerinin dışında hiçbir şeye el sürmemeye özen göstererek evi baştan sona araştırdılar. Bu yarımyamalak bir araştırmaydı fakat Wallander için yine de önemliydi. Özellikle somut bir şeyin peşinde olmadıklarından ne aradıklarını bilmiyorlardı. Ama birkaç gün öncesine kadar, şimdi kumsalda cesedi yatan adam bu evde yaşamıştı. Bu ani ölümün izlerini araştırmaktan başka yapacak bir şeyleri yoktu. Ne var ki, evin hiçbir tarafında bir karışıklık yoktu. Wallander cinayetin işlenmiş olabileceği olası yeri arayıp durdu. Bunun bir hırsızlık olayı olabileceğini bile düşünerek ön kapının kilidini inceledi. Antrede durmuş evin içindeki sessizliği dinlerlerken Wallander, Höglund'a ayakkabılarını çıkarmasını söyledi. Bir kez de villayı baştan sona ayakkabısız dolaştılar. Wallander odaları izleyen arkadaşının bir yandan da kendisine merakla baktığını fark etti. Aynı deneyimi genç ve deneyimsiz bir dedektifken Rydberg'le yaşadığını hatırlamıştı. Bu gurur verici bir şey olması gerekirken Wallander içinin kararddığını hissetti. Nöbet değişimi el altından oluyor, diye geçirdi içinden. Aynı evde olmalarına karşın Höglund evin içinde, Wallander'se dışındaymış gibi bir duyguya kapılmıştı.

İlk karşılaştıkları günü düşündü. İki yıl olmuştu. Polis akademisinden başarıyla mezun olmuş genç kadını solgun benizli ve kesinlikle çekici olmayan biri olarak değerlendirmişti. Genç kadın ona gerçek yaşamla ilgili okulda öğrenemediklerini kendisinden öğrenmeye can attığını söylemişti tanışır tanışmaz. Aslında tam tersi olmalıydı, diye geçirdi içinden, tam olarak anlayamadığı taşbasması resime bakarken. Doğrusunu söylemek gerekirse asıl ben ondan sürekli bir şeyler öğreniyorum.

Üst katta kumsala bakan pencerelerin birinin önünde durdular. Projektörler yerlerine konmuştu; sonunda olay yerine gelebilen Nyberg sinirli bir tavırla kayığın üstünü plastik bir örtüyle örten polislere bağırıyordu. Kumsal polis kordonu altına alınmıştı. Yağmur olanca hızıyla yağmayı sürdürdüğünden polis kordonunun gerisinde çok az sayıda meraklı vardı.

"Yanıldığımı düşünmeye başlıyorum," dedi Wallander plastik örtüyle kayığın üstünü sonunda örtmeyi başaran polislere bakarak. "Wetterstedt'in evin içinde öldürüldüğüne ilişkin herhangi bir ipucu yok."

"Katil ortalığı temizlemiş olabilir," dedi Höglund.

"Nyberg evi baştan sona inceledikten sonra bunu öğreneceğiz. Şimdilik cinayetin evin dışında işlendiğini düşünüyorum."

Konuşmadan aşağıya indiler.

"Ön kapıya bırakılmış posta yoktu," dedi Höglund. "Ev tel örgülerle çevrili. Bir yerde bir posta kutusu olmalı."

"Bununla daha sonra ilgileniriz," dedikten sonra Wallander büyük ve geniş oturma odasına giderek odanın ortasında durdu. Höglund ona merakla bakıyor ama bir şey söylemiyordu.

"Neleri göremediğimi kendime sorma alışkanlığım vardır," diyerek konuşmaya devam etti Wallander. "Ama nedense burada her şey açık seçik duruyor gibi. Bir adamın tek başına yaşadığı bir evde her şey yerli yerinde, ödenmemiş faturalar yok ve adamın yalnızlığı eskiden içilmiş bir puro kokusu gibi duvarlara sinmiş. Bu tabloda tek yanlış bu söz konusu adamın cesedinin kumsalda Göran Lindgren'in kayığının altında yatıyor olması."

Bu sözleri söyler söylemez bir hata yaptığını anlayarak konuşmasını sürdürdü.

"Hayır, bir yanlış daha var," dedi. "O da bahçe kapısının yanındaki lambanın bozuk olması."

Höglund şaşkınlıkla, "Belki de ampul yanmıştır," dedi.

"Olabilir," diye karşılık verdi Wallander. "Ama yine de yanlış."

Kapı vuruldu. Wallander gidip açınca yağmurdan sırılsıklam olmuş Hannson'un kapının önünde durduğunu gördü.

"Eğer o kayığı düzeltmezsek ne Nyberg ne de doktor çalışmasına başlayabilecek." Hannson sıkıntılı bir sesle konuşmuştu.

"Düzeltin o zaman," dedi Wallander. "Ben de az sonra orada olacağım."

Hansson yağmurun altında gözden kayboldu.

"Akrabalarını aramaya başlamalıyız. Evin bir yerinde bir telefon defteri olması gerek."

"Garip olan ya da senin deyiminle yanlış olan bir şey daha var aslında," diyen Höglund devam etti. "Uzun politik yaşamını ve çıktığı yolculuklardan getirdiği birçok hatıra eşyasıyla ve birileriyle çekilmiş fotoğrafların dışında tek bir aile fotoğrafı bile yok."

Oturma odasına geri döndüklerinde Wallander etrafına daha bir dikkatle bakınca Höglund'un haklı olduğunu gördü. Bunu önce kendisinin fark etmemesine canı sıkıldı.

"Belki de yaşlandığının kanıtlarını çevresinde görmek istemiyordu," dedi Wallander, bu sözlere kendi de inanmayarak.

Kanepenin yanındaki masanın üstünde bir telefon vardı.

"Çalışma odasında da bir telefon vardı," dedi Wallander. "Sen oraya bak, ben de burayı bir araştırayım."

Wallander telefonun durduğu masaya yaklaştı. Telefonun yanında televizyonun uzaktan kumanda cihazı duruyordu. Wetterstedt telefonda konuşurken bir yandan da televizyon izliyordu, diye geçirdi içinden. Tıpkı benim gibi. Telefonda konuşurken kanal değiştirmekten hoşlanan insanlarla dolu bir dünyada yaşıyoruz. Telefon defterlerini karıştırdı ama özel bir not ya da başka bir şey bulamadı. Sonra da telefon masasının arkasındaki küçük çalışma masasının iki çekmecesini dikkatle açtı. Çekmecelerin birinde bir pul albümü, diğerinde de birkaç kutu yapıştırıcıyla bir kutu peçete halkası vardı.

Çalışma odasına doğru giderken telefon çaldı. Durdu. Aynı anda da Höglund çalışma odasının kapısında belirdi. Wallander yavaşça köşedeki kanepeye oturarak ahizeyi kaldırdı.

"Alo," dedi bir kadın sesi. "Gustaf? Neden beni aramadın?"

"Kimsiniz?" diye sordu Wallander.

Kadının sesi birden ciddileşti.

"Ben Gustaf Wettersedt'in annesiyim. Kiminle konuşuyorum?"

"Ben, Ystad karakolunun polislerinden Kurt Wallander."

Yaşlı kadının soluklarını duyabiliyordu. Gustaf Wetterstedt'in annesi olduğuna göre kadının gerçekten de çok yaşlı olması gerektiğini düşündü. Yanı başında duran Höglund'a bakarak yüzünü buruşturdu.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu yaşlı kadın.

Wallander nasıl davranması gerektiğini kestiremiyordu. Kurbanın yakın akrabalarına bu ani ölümü telefonda söylemek için bazı yazılı ve yazılı olmayan kurallar vardı. Ama bunlar için artık çok geçti, çünkü az önce polis olduğunu ve adını söylemişti.

"Alo?" dedi yaşlı kadın. "Orada mısınız?"

Wallander karşılık vermedi. Çaresizlikle Höglund'a baktı.

Daha sonra da nedenini hiçbir zaman tam olarak anlayamadığı bir şey yaptı.

Telefonu kapattı.

"Kimdi?" diye sordu Höglund.

Wallander başını iki yana sallayarak karşılık vermedi.

Sonra da ahizeyi kaldırarak Kungsholm'deki Stockholm polis merkezine telefon etti.

7.

Akşam saat dokuzu biraz geçe Gustaf Wetterstedt'in telefonu bir kez daha çaldı. O vakte kadar Wallander, Stockholm'deki meslektaşlarından biri aracılığıyla Wetterstedt'in ölümünün annesine bildirilmesini sağlamıştı. Bu görevi Wallander'i Östermalm karakolundan arayan Hans Vikander üstlenmişti. Birkaç gün içersinde, bir temmuzda karakolun adı "Kent Polisi" olarak değişecekti.

"Haber verildi," dedi Vikander. "Kadıncağız çok yaşlı olduğu için bir rahiple birlikte gittik. Doksan dört yaşında olmasına karşın haberi çok sakin karşıladı."

"Belki de o yaşta olduğu için sakin karşılamıştır," dedi Wallander.

"Şimdi de Wetterstedt'in iki çocuğunun izini bulmaya çalışıyoruz," diye sürdürdü konuşmasını Vikander. "Büyük oğlu New York'ta Birleşmiş Milletler'de çalışıyor. Kızıysa Uppsala'da yaşıyormuş. Bugün akşama kadar onlara ulaşacağımızı umuyoruz."

"Peki ya eski karısı?" diye sordu Wallander.

Vikander alayla sordu. "Hangisi? Adam üç kez evlenmiş."

"Üçü de," dedi Wallander. "Daha sonra onlarla bağlantı kuralım."

"İlgini çekebileceğini düşündüğüm bir şey daha var," dedi Vikander. "Annesiyle konuştuğumuzda oğlunun kendisini her akşam saat tam dokuzda aradığını söyledi bize."

Wallander saatine baktı. Dokuzu üç geçiyordu. O anda da Vikander'in söylediklerinin önemini algıladı.

"Dün aramamış," diye devam etti Vikander. "Dokuz buçuğa kadar beklemiş. Sonra da kendisi aramış. Zili on beş kez çaldırmasına karşın telefon açılmamış."

"Peki, ya daha önceki gece?"

"Hafızası o kadar iyi değil. Unutma kadın doksan dört yaşında. Kısa vadeli olayları hiç iyi hatırlamadığını söyledi."

"Başka bir şey söyledi mi?"

"Daha fazla rahatsız etmek istemedik."

"Onunla yeniden konuşmalıyız," dedi Wallander. "Seninle karşılaştığına göre, oraya yine senin gitmen iyi olur."

"Temmuzun ikinci haftası izne çıkıyorum," dedi Vikander. "O zamana dek sorun yok."

Wallander telefonu kapatırken Höglund içeri girdi. Posta kutusuna bakıp gelmişti.

"Bugünün ve dünün gazeteleri. Telefon faturası. Özel bir mektup falan yoktu. Uzun zamandan beri o kayığın altında yattığını sanmıyorum."

Wallander kanepeden kalkarak, "Evi bir kez daha dolaş," dedi. "Yerinde olmayan bir şey var mı bir kez daha bak. Ben de kumsala gidip cesede bakacağım."

Yağmur daha da hızlanmıştı. Wallander koşarak arka bahçeden geçerken birden o akşam babasını görmeye gideceğini hatırladı. Yüzünü buruşturarak eve geri döndü.

"Bana bir iyilik yap," diye seslendi Höglund'a içeri girerken. "Babamı ara ve çok acil bir soruşturmaya katılmak zorunda kaldığımı söyle. Kim olduğunu sorarsa ona yeni polis şefi olduğunu söylersin."

Höglund tamam dercesine başını sallayarak gülümsedi. Wallander ona babasının telefon numarasını verdi. Sonra da yeniden dışarı çıktı.

Cinayet yeri projektörlerle aydınlatılmıştı. Yoğun bir tedirginlik duygusuyla Wallander geçici olarak konulan plastik örtünün altına girdi. Gustaf Wetterstedt'in cansız bedeni bir muşambanın üstünde yatıyordu. Doktor elindeki fene-

ri Wetterstedt'in boğazına tutmuş inceliyordu. Wallander'in içeri girdiğini görünce durdu.

"Nasılsın?" diye sordu.

Doktor ağzını açıp konuşuncaya değin Wallander onu tanımamıştı. Bu birkaç yıl önce kalp krizi geçirdiğini sanıp acil servise kaldırıldığında kendisini tedavi eden aynı doktordu.

"Bu olayın dışında, iyiyim," diye karşılık verdi Wallander. "Bir kez daha aynı sıkıntıları yaşamadım."

"Söylediklerimi yaptın mı?" diye sordu doktor.

Wallander, "Elbette hayır," diye mırıldandı.

Bir kez daha cesedin yüzüne baktı. Pıhtılaşmış kanla kaplı olmasına karşın bu yüzde inatçı ve acımasız bir ifade vardı. Wallander eğilerek saçla derinin kesildiği yere, alnın üst tarafındaki yaraya baktı.

"Nasıl ölmüş?"

"Belkemiğine yediği güçlü bir balta darbesiyle," diye karşılık verdi doktor. "Hemen ölmüş olmalı. Kürek kemiğinin hemen altında belkemiği ciddi bir darbe yemiş. Büyük olasılıkla yere düşmeden öldü."

"Bunun evde olmadığından emin misin?"

"Öyle sanıyorum. Belkemiğine vurulan darbe hemen arkasında duran biri tarafından gelmiş olmalı. Bence belkemiğine yediği darbenin gücüyle öne doğru düşmüş. Ağzında ve gözlerinde kum var. Büyük olasılıkla buralarda bir yerde olmuş olmalı."

"O zaman buralarda kan izleri de olmalı."

"Yağmur izleri siliyor," dedi doktor. "Ama eğer şansımız yaver giderse, kumun üst tabakasını kazıyarak yağmurun silemediği kan izlerini bulabiliriz."

Wallander, Wetterstedt'in derisi yüzülmüş kafasını gösterdi.

"Bunu nasıl açıklıyorsun?"

Doktor omuz silkti.

"Alındaki yarık keskin bir bıçakla yapılmış. Ya da bir jiletle. Saç ve deri yüzülmüş. Bunun belkemiğine vurulan darbeden önce mi, yoksa sonra mı olduğunu henüz söyleyemiyorum. Bunu Malmö'deki patalog söyleyecek."

"Malmström'ün bugünlerde işleri bir hayli yoğun," dedi Wallander.

"Kimin?"

"Dün kendini yakan bir genç kızdan geriye kalanları göndermiştik. Ve şimdi de kafa derisi yüzülen bir adamı gönderiyoruz. Bizimle çalışan kadın patalogun adı Malmström."

"Başka bir patalog daha var. Bu sözünü ettiğin kadını tanımıyorum."

Wallander cesedin yanına iyice yaklaştı.

"Neler düşünüyorsun anlat," dedi doktora. "Sence ne olmuş olabilir?"

"Arkasından saldıran adam ne yaptığını biliyordu," dedi doktor. "Keskin bir nişancı da bundan iyisini yapamazdı. Ama kafatasının derisini yüzmek! İşte bence bu bir zır delinin işi."

Wallander düşünceli bir sesle, "Ya da bir kızılderilinin," dedi.

Yerinde doğrulurken dizkapaklarının ağrıdığını fark etti. Sancısız geçirdiği günler artık çok gerilerde kalmış gibiydi.

"Benim burada işim bitti," dedi doktor. "Malmö'ye onu getireceğimizi söyledim."

Wallander karşılık vermedi. Wetterstedt'in giysilerinde dikkatini çeken bir ayrıntı yakalamıştı. Pantolonunun fermuvarı açıktı.

Wallander merakla, "Giysilerine dokundun mu?" diye sordu.

"Yalnızca belkemiği çevresindeki balta yarasına dokundum."

Wallander anladım dercesine başını salladı. Midesi bulanmaya başlamıştı.

"Bir şey sorabilir miyim?" dedi. "Wetterstedt'in pantolonunun içine bir bakıp orada olması gereken şeyin yerinde olup olmadığını söyleyebilir misin?"

Doktor, Wallander'e soru sorarcasına baktı.

"Biri kafatasının derisini yüzdüğüne göre başka şeylerle de ilgilenmiş olabilir," diye açıkladı düşüncelerini Wallander.

Doktor evet dercesine başını salladıktan sonra lastik eldivenleri eline geçirdi. Sonra da dikkatle elini açık fermuvardan içeri sokarak yokladı.

"Burada olması gereken şey yerinde," dedi elini çekerken.

Wallander başını tamam dercesine salladı.

Wetterstedt'in cesedi kaldırıldı. Wallander kayığın yanında yere çömelmiş duran Nyberg'e döndü.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Nyberg. "Bu yağmurun altında tüm izler silinip gidiyor."

"Kumları yarın yine kazıyalım," dedi Wallander ve doktorun söylediklerini arkadaşına aktardı. Nyberg başını salladı.

"Eğer kumların arasında kan izleri varsa, mutlaka bulacağız. Başlamamızı istediğin özel bir yer var mı?"

"Kayığın çevresi," dedi Wallander. "Sonra da bahçe kapısından kumsala uzanan yol."

Nyberg kapağı açık olan çantayı gösterdi. Çantanın içinde plastik delil torbaları vardı.

"Cebinde yalnızca bir kutu kibrit buldum," dedi Nyberg plastik torbalardan birini başıyla göstererek. "Sende de anahtarlar var. Giysileri ayakkabılarının dışında oldukça pahalı şeyler."

"Ev dağınık değildi. Ama bu akşam bu söylediğim yerlere bakarsan çok sevinirim."

"İki yerde birden olamam ki," diye homurdandı Nyberg. "Eğer burada olası delilleri bulup çıkarmamız gerekiyorsa bunu yağmur tüm izleri yok etmeden yapmak zorundayız."

Wallander yeniden Wetterstedt'in evine doğru gitmeye hazırlanırken birden Göran Lindgren'in hâlâ orada olduğunu fark ederek yanına gitti. Lindgren soğuktan titriyordu.

"Artık evinize gidebilirsiniz," dedi Wallander.

"Babama telefon edip her şeyi anlatabilir miyim?"

"Evet."

"Peki neler olmuş?" diye sordu Lindgren.

Wallander sıkıntıyla yanıtladı. "Henüz bilmiyoruz."

Polis kordonunun hemen dışında meraklı birkaç kişi polisin çalışmasını izliyordu. Meraklıların bazıları civarda oturan yaşlılar, köpekli bir delikanlı ve mobiletli bir çocuktu. Wallander korku içinde kendisini bekleyen günleri düşündü. Belkemiği parçalanan, kafatası derisiyle saçları yüzülen eski bir adalet bakanına ilişkin haber; gazetelerin, radyonun ve televizyon kanallarının hiç zaman yitirmeden üstüne atlayacağı türdeydi. Durumla ilgili tek iyi şey, Salomonsson'un

kolza tarlasında kendini yakan genç kızın birinci sayfada haber olma şansını yitirmiş olmasıydı.

Sıkıştığını fark ederek denizin kenarına doğru gitti ve fermuvarını açtı. Belki de her şey bu denli basit işte, diye geçirdi içinden. Gustaf Wetterstedt saldırıya uğradığında o da fermuvarını açmış ve belki de işini görmek üzereydi.

Eve doğru giderken birden durdu. Bir şeyi gözden kaçırmıştı. Dönerek Nyberg'in yanına gitti.

"Svedberg'in nerede olduğunu biliyor musun?"

"Galiba muşamba bulmaya gitti. İzler silinmesin diye kumu örtmek istiyoruz."

"Geri döndüğünde onunla mutlaka konuşmak istiyorum," dedi Wallander. "Martinsson'la Hansson neredeler?"

"Yanlış bilmiyorsam Martinsson yiyecek bir şeyler almaya gitti," dedi Nyberg ters bir tavırla. "Yemek yemeğe kimin zamanı var acaba?"

"İstersen sana da bir şeyler getirmesi için birilerini gönderebiliriz," dedi Wallander. "Hansson nerede?"

"Savcılara haber vermeye gitti. Ben bir şey istemiyorum."

Wallander villaya geri döndü. Yağmurdan sırılsıklam olan ceketini ve çizmelerini çıkardıktan sonra birden karnının çok acıktığını hissetti. Höglund, Wetterstedt'in çalışma odasındaki masaya oturmuş, masanın çekmecelerini inceliyordu. Wallander mutfağa giderek ışığı yaktı. Salomonsson'un mutfağında kahve içişleri geldi aklına birden. Oysa Salomonsson artık yoktu. Ölmüştü. Eski çiftçinin mutfağıyla bu mutfağı kıyaslamak olanak dışıydı. Burası bambaşka bir dünyaydı. Duvarda pırıl pırıl parlayan bakır tencereler asılıydı. Mutfağın ortasında açık bir ızgara ve hemen üstünde de kocaman bir aspiratör vardı. Buzdolabını açarak bir parça peynirle bira aldı. Duvara dayalı duran tahta kutuların birinde ekmek buldu. Mutfak masasına oturarak hiçbir şey düşünmeden yemeğini yedi. Yemeğini bitirmek üzereyken Svedberg içeri girdi.

"Nyberg benimle konuşmak istediğini söyledi."

"Muşambaların işi bitti mi?"

"Elimizden gelen en iyi şekilde kumu örtmeye çalışıyoruz. Martinsson meteorolojiyi arayarak yağmurun daha ne kadar süreceğini sordu. Söylenilen-

lere göre yağmur tüm gece boyunca yağacakmış. Sonra da birkaç saat için duracak ama yeniden başlayacakmış."

Mutfağın zemininde Svedberg'in çizmelerinden akan sular yüzünden küçük bir göl olmuştu. Ne var ki, Wallander'in içinden arkadaşına çizmelerini çıkarmasını söylemek gelmedi. Bu mutfakta Gustaf Wetterstedt'in ölümündeki gizemi bulabilecekleri kuşku götürürdü.

Svedberg masanın etrafındaki sandalyelerden birine oturarak mendiliyle saçlarını kurulamaya çalıştı.

"Bir zamanlar bana kızılderililerin geçmişine ilgi duyduğunu söylediğini hayal meyal hatırlıyorum," diye söze başladı Wallander. "Yanılıyor muyum yoksa?"

Svedberg ona şaşkınlıkla baktı.

"Hayır yanılmıyorsun. Kızılderililer hakkında birçok şey okudum. Onlar hakkında yalan yanlış bilgi içeren filmleri izlemekten hiç hoşlanmam. Kızılderililer konusunda uzman olan Uncas adında biriyle yazıştım. Bir keresinde yaptığı bir televizyon programı ödül almıştı. Ama galiba bu ben doğmadan önceydi. Neyse, yine de bana birçok şey öğretti."

"Neden sorduğumu merak ediyor olmalısın," dedi Wallander.

"Doğrusunu istersen etmiyorum," diye karşılık verdi Svedberg. "Wetterstedt'in kafatası derisinin yüzüldüğünü biliyorum."

Wallander dikkatle ona baktı.

"Öyle mi?"

"Eğer deri yüzme işi bir sanatsa bu olayda bu iş hemen hemen kusursuzca gerçekleştirilmiş. Keskin bir bıçakla alnının ortasına derin bir yarık açılmış. Sonra da her iki şakakta derin yarıklar açmış. Bunu da kafa derisini sıkıca kavramak için yapmış olmalı."

"Belkemiğine yediği bir darbeden öldü," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Omuzlarının hemen altına yediği bir darbeden."

Svedberg omuz silkti.

"Kızılderili savaşçılar kafayı hedef alırlar," dedi. "Belkemiğine vurmak kolay değildir. Baltayı bir açı oluşturacak şekilde tutman gerekir. Özellikle de öldürmeye çalıştığın insan hareket halindeyse bu daha da zor olur."

"Ya kıpırdamadan ayakta duruyorsa?"

"Yine de bu pek kızılderili tarzına benzemiyor," dedi Svedberg. "Aslında insanlara arkadan saldırarak öldürmek kızılderili tarzı değil."

Wallander başını ellerinin arasına aldı.

"Neden bunları soruyorsun," dedi Svedberg. "Wetterstedt'i bir kızılderilinin öldürmesi pek olası değil."

"Kim kafatası derisini toplar?" diye sordu Wallander.

"Yalnızca deliler," diye karşılık verdi Svedberg. "Böylesi bir şeyi gerçekleştiren kişinin mutlaka delinin biri olması gerek. Onu en kısa zamanda yakalamalıyız."

"Biliyorum."

Svedberg kalkarak evden dışarı çıkınca, Wallander bir bez alarak yeri temizledi. Sonra da Höglund'u görmeye gitti. Saat on buçuğa geliyordu.

"Baban pek memnun olmadı," dedi Höglund, Wallander genç kadının yanına gittiğinde. "Ama bence en çok da senin daha önce arayıp gelemeyeceğini haber vermemene bozuldu."

"Haklı," dedi Wallander. "Neler buldun bakalım?"

"Bir iki küçük şey. Dıştan baktığında hiçbir şeyin çalınmadığını görüyorsun. Çekmeceler kırılmamış. Bana kalırsa böylesine büyük bir evi bu denli temiz tutabilmesi için mutlaka bir gündelikçisi olmalı."

"Neden böyle düşünüyorsun?"

"İki nedenden ötürü. Birincisi erkekle kadın temizliği arasında büyük bir fark vardır. Bu farkın ne olduğunu sorma ama öyledir."

"Peki ya ikinci neden?"

"Ajandasını buldum ve ajandanın içinde de 'gündelikçi kadın' diye bir not vardı ve kenara tarih düşülmüştü. Aynı not ayda iki kez yazılmıştı."

"'Gündelikçi kadın' diye mi yazmıştı gerçekten?"

"Evet."

"Kadının en son buraya ne zaman geldiğini biliyor musun?"

"Geçen perşembe."

"Şimdi her şeyin neden bu denli temiz ve yerli yerinde olduğu anlaşılıyor."

Wallander çalışma masasının önündeki koltuğa çökercesine oturdu.

"Sence nasıl görünüyor?" diye sordu Höglund.

"Belkemiğine indirilen bir balta darbesiyle anında ölüyor. Katil kafa derisini yüzerek kayıplara karışıyor."

"Daha önce katiller demiştin, neden şimdi tekil konuşuyorsun?"

"Farkındayım ama şu anda bu olay canımı çok sıkıyor. İnsan yirmi yıldan beri tek başına yaşayan yaşlı bir adamı neden öldürür? Ve neden kafa derisini yüzer?"

Bir süre konuşmadan oturdular. Wallander tarlada kendini yakan genç kızı, kafa derisi yüzülmüş adamı ve sürekli yağan yağmuru düşünüyordu. Bir keresinde Danimarka'da Skagen'deki rüzgârın yığdığı kum tepeciklerinin arkasında Baiba'yla birlikte nasıl seviştiklerini düşünmeye çalışarak bu karamsar düşünceleri kafasından uzaklaştırmaya uğraştı. Ne var ki, alevler içindeki genç kız gözlerinin önünden gitmiyordu bir türlü. Ve Wetterstedt de Malmö'ye gitmek için sedyede yatıyordu.

Bu düşünceleri bir kez daha kafasından uzaklaştırmaya çalışarak Höglund'a baktı.

"Durumu özetle," dedi. "Sen ne düşünüyorsun? Sence burada neler oldu? Anlat bana. Hiçbir şeyi atlama."

"Dışarı çıktı," dedi Höglund. "Kumsalda yürümek istedi. Belki biriyle buluşacaktı. Belki de sadece yürümek istiyordu. Ama bu uzun bir yürüyüş olmayacaktı."

"Neden?"

"Ayakkabılarından ötürü. Eski ve oldukça yıpranmışlardı. Hem de rahatsız. Ama kısa bir yürüyüş için sakıncası yoktu."

"Peki sonra?"

"Cinayet gece işlendi. Doktor ölüm saatine ilişkin bir şey söyledi mi?"

"Henüz emin değil. Devam et. Neden gece?"

"Gündüz görünme tehlikesi çok büyük. Ve yılın bu döneminde de gündüzleri kumsal kalabalık olur."

"Başka?"

"Ortada somut bir kışkırtma yok. Ama katilin bir planı olduğunu sanırım söyleyebilirim."

"Neden?"

"Cesedi sakladı."

"Neden sakladı dersin?"

"Bulunmasını geciktirmek için. Böylece kaçmak için zamanı olacaktı."

"Ama onu kimse görmedi, değil mi? Katilin erkek olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Evet. Çünkü hiçbir kadın birinin belkemiğini ikiye bölmez. Çaresiz ve gözünü öfke bürümüş bir kadın kocasının başına baltayla vurabilir. Ama kesinlikle kafa derisini yüzmez. Katil erkek."

"Katil hakkında ne biliyoruz?"

"Hiçbir şey. Tabii sen benim bilmediğim bir şeyi biliyorsan o başka."

Wallander hayır dercesine başını salladı.

"Sen hepimizin bildiklerinin bir özetini çıkardın," dedi. "Artık evi Nyberg'le adamlarına bırakmanın zamanı geldi."

"Bu konuyla ilgili büyük gürültüler kopacak," dedi Höglund.

"Biliyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Yarın başlayacak. Yakında tatile çıkacağın için şanslı sayılırsın."

"Hansson iznimi ertelememi istedi. Ben de kabul ettim."

"Artık eve git," dedi Wallander. "Diğerlerine soruşturma planını yapmak için yarın sabah yedide toplanmayı önereceğim."

Wallander yalnız kalınca bir kez daha evi baştan aşağı dolaştı. Çok kısa bir zaman içersinde Gustaf Wetterstedt'in kimliğine ilişkin somut bir resim oluşturmaları gerektiğinin farkındaydı. Şimdilik yalnızca tek bir alışkanlığını biliyorlardı, o da her akşam saat dokuzda annesini aramaktı. Peki ama ya bilmedikleri alışkanlıkları? Wallander mutfağa giderek çekmecelerde kâğıt aradı. Sonra da ertesi sabah yapacakları toplantı için gerekli notları aldı. Birkaç dakika sonra Nyberg içeri girerek ıslak yağmurluğunu çıkardı.

"Ne aramamızı istiyorsun?" diye sordu Nyberg.

"Cinayetin işlendiği yeri," diye karşılık verdi Wallander. "Böylesi bir şeyin olmadığını biliyoruz. Ama ben onun evin içinde öldürülmediğinden iyice emin olmak istiyorum. Her zamanki gibi evi baştan sona iyice aramanızı istiyorum."

Nyberg tamam dercesine başını sallayarak mutfaktan çıktı. Sonra da Wallander, Nyberg'in elemanlarından birine seslendiğini duydu. Wallander eve

giderek birkaç saat uyumak istiyordu. Ama gitmeden önce bir kez daha evi dolaşmaya karar verdi. Bu kez işe bodrum katından başladı. Bir saat sonraysa en üst kattaydı. Wetterstedt'in büyük ve geniş yatak odasına giderek dolabını açtı. Giysileri kenara çekip dolabın yerine baktı. Aşağıdan Nyberg'in öfkeli sesi duyuluyordu. Tam dolabı kapamak üzereyken köşede duran küçük bir çanta gözüne ilişti. Eğilerek çantayı aldı ve yatağın kenarına oturarak açtı. İçinde bir fotoğraf makinesi vardı. Öyle pahalı bir şeye de benzemiyordu. Bunun Linda'nın geçen yıl aldığı makineye benzediğini fark etti, makinenin içinde film de vardı. Otuz sekizlik filmden yalnızca yedisi kullanılmıştı. Fotoğraf makinesini çantanın içine koydu. Sonra da aşağıya Nyberg'in yanına gitti.

"Bu çantada bir fotoğraf makinesi var," dedi. "İçindeki filmin bir an önce banyo edilmesini istiyorum."

Wallander, Wetterstedt'in villasından ayrıldığında gece yarısı olmuştu. Yağmur hâlâ yağıyordu.

Doğruca eve gitti.

Dairesinden içeri girer girmez mutfak masasına oturdu. Filmin içinde nelerin ve kimlerin resimleri olabileceğini merak ediyordu.

Olanca hızıyla yağan yağmurun sesi duyuluyordu.

Wallander içini bir şeylerin kemirdiğini hissetti.

Bir şeyler olmuştu. Bunların çok daha büyük ve kötü şeylerin yalnızca başlangıcı olacağına ilişkin bir his vardı içinde.

8.

23 Haziran Perşembe sabahı Ystad karakolunun havası hiç de neşeli değildi. Stockholm'ün önde gelen gazetelerinden biri olan *Dagens Nyheter*'in muhabiri Östermalm polisinden Gustaf Wetterstedt'in cinayete kurban gittiğini öğrenince Wallender'i sabahın üçünde uyandırmıştı. Wallander tam yeniden dalmıştı ki bu kez *Expressen* gazetesinden aramışlardı. Hansson da gece defalarca uyandırılmıştı. Sabah saat yedide toplantı odasında buluştuklarında hepsi de son derece yorgun ve uykusuzdu. Wetterstedt'in evindeki çalışmalar saba-

hın beşine kadar sürmesine karşın toplantıya Nyberg de gelmişti. Toplantı odasına giderken Hansson, Wallander'i kenara çekerek bu araştırmayı kendisinin yöneteceğini söyledi.

"Bana kalırsa Björk bunların başına geleceğini biliyordu," dedi Hansson. "Bu yüzden emekli oldu."

"Emekli olmadı," dedi Wallander. "Terfi etti. Ayrıca geleceği görmek onun yetenekleri arasında değildi. Günlük kaygılar ona yetiyordu."

Ama Wallander yine de Wetterstedt'in katilini ya da katillerini yakalama işinin organize edilmesinin sorumluluğunun kendisine verileceğinden emindi. İzin dönemi olduğundan eleman sıkıntısı vardı karakolda. Ann-Britt Höglund'un tatilini ertelemesine çok sevinmişti. Peki ama kendi tatiline ne olacaktı? Baiba'yla birlikte iki haftalığına Skagen'e gitmeyi tasarlıyordu.

Masaya oturarak çevresindeki yorgun ve bıkkın yüzlere baktı. Yağmur hâlâ yağmasına karşın bulutlar biraz yükselmeye başlamıştı. Önünde danışma görevlisinin verdiği bir yığın telefon mesajı vardı. Mesajları bir kenara iterek kalemiyle masaya vurdu.

"Hemen işe başlamamız gerek," dedi. "Olabilecek en kötü şey oldu. Tatil döneminde bir cinayet işlendi. Elimizden geldiğince kendimizi en iyi şekilde organize etmeliyiz. Ayrıca yazdönümü bayramı da başlamak üzere olduğundan polis memurları da yoğun olacaklar. Ama cinayet masası bölümde sorun yaratacak bir şey de her zaman olur, değil mi? Bu yüzden bunu unutmadan araştırmamızı planlamalıyız."

Kimse bir şey söylemedi. Wallander, Nyberg'e dönerek teknik araştırmanın nasıl gittiğini sordu.

"Yağmur birkaç saatliğine durabilse iyi olacak," dedi Nyberg. "Cinayet yerini saptamamız için kumun üst tabakasını kazımamız gerekiyor. Kurumadan önce de bunu yapmak neredeyse olanaksız. Aksi halde bir sonuç elde edemeyiz."

Wallander sıkıntıyla konuşuyordu. "Her zaman bir aksilik çıkıyor. Yazdönümü bayramı akşamı hava bozarsa bizim için iyi olur, işimiz kolaylaşır."

"Bu kez bize futbol maçları yardım edecek," dedi Nyberg. "İnsanların eskiden olduğu gibi bu bayramda çok içeceklerini sanmıyorum. Çoğu kişi televizyonun karşısından kıpırdamayacak bile."

"Ya İsveç, Rusya maçını yitirirse?" diye sordu Wallander.

"Yitirmeyecek," dedi Nyberg inatçı bir sesle. "Kazanacağız."

Wallander, Nyberg'in fanatik bir futbol izleyicisi olduğunu bilmiyordu.

"Umarım haklı çıkarsın," dedi.

"Her neyse, kayığın yakınında ilginç bir şeyler bulamadık," diye sürdürdü konuşmasını Nyberg. "Ayrıca Wetterstedt'in bahçesi, kayık ve deniz kıyısı arasında kalan kumsalı da inceledik. Bir iki şey bulduk. Ama bunların hiçbiri izini sürdüğümüz cinayetle ilgili değil. Yalnızca belki birinin dışında."

Nyberg plastik delil torbasını masanın üstüne koydu.

"Polis kordonunun dışında kalan alanı tarayan polislerden biri buldu bunu. Bu bir sprey şişesi. Saldırıya uğrama olasılığına karşın kadınların kendilerini korumak için çantalarında taşıdıkları türden bir sprey."

"Bunların İsveç'te kullanımı yasaklanmadı mı?" diye sordu Höglund.

"Yasaklandı evet," diye karşılık verdi Nyberg. "Ama işte burada. Ya da daha doğrusu polis kordonunun hemen dışında kumların üstünde. Parmak izi olup olmadığına bakacağız. Belki bir şey çıkar."

Nyberg plastik torbayı çantasına koydu.

"O kayığı bir insan tek başına ters çevirebilir mi?" diye sordu Wallander.

"Çok güçlü olmadıkça hayır," diye karşılık verdi Nyberg.

"O zaman iki kişi söz konusu olmalı," dedi Wallander.

"Katil kayığın altındaki kumu kazmış olabilir," dedi Nyberg duraksayarak. "Ve Wetterstedt'in cesedini kayığın altında koyduktan sonra da kumu yeniden örtmüş olabilir."

"Elbette bu da bir olasılık," dedi Wallander. "Ama sizlere mantıklı geliyor mu?"

Masanın çevresindekiler karşılık vermedi.

"Cinayetin evde işlendiğine ilişkin tek bir ipucu bile yok," diye sürdürdü konuşmasını Nyberg. "Cinayete ilişkin ne bir kan ne de başka bir delil bulabildik. Kimse eve zorla girmemiş. Bir şeylerin çalınıp çalınmadığını tam olarak söyleyemiyoruz ama bu uzak bir olasılık."

"Olağandışı gelen başka bir şey buldunuz mu?" diye sordu Wallander.

"Bana sorarsan evin kendisi başlı başına olağandışı," dedi Nyberg. "Wetterstedt çok varlıklı olmalı."

Bir süre Nyberg'in söylediklerini değerlendirdiler. Sonra da Wallander söylenilenleri özetlemesi gerektiğine karar verdi.

"En önemli şey Wetterstedt'in ne zaman öldürüldüğünü öğrenmek," diye söze başladı. "Cesedi inceleyen doktor cinayetin büyük olasılıkla kumsalda işlendiğini düşünüyor. Cesedin ağzında ve gözlerinde kum bulundu. Ama yine de adli tıbbın incelemelerinin sonucunu beklememiz gerekecek. Cinayetin neden işlendiğine ilişkin elimizde bir ipucu olmadığına göre olayı çok geniş bir görüş açısıyla ele almamız gerekecek. Wetterstedt'in ne mene bir adam olduğunu öğrenmeliyiz. Arkadaşlarının kim olduğunu, kimlerle görüştüğünü, ne tür alışkanlıkları olduğunu ortaya çıkarmak zorundayız. Karakterine ilişkin bir harita oluşturarak ne tür bir yaşam sürdürdüğünü saptamalıyız. Yirmi yıl önce onun çok ünlü biri olduğu gerçeğini göz ardı edemeyiz. Adalet bakanıydı. Bazı insanlar için popülerdi ama bazıları da ondan alabildiğine nefret ederdi. Adı sürekli olarak bazı skandallara karışmıştı. Cinayet intikam için işlenmiş olabilir mi? Belkemiği baltayla ikiye bölünüyor ve kafa derisi yüzülüyor. Daha önce hiç böyle bir şey oldu mu? Bundan önceki cinayetlerde bu cinayete benzer bazı şeyler bulabilir miyiz? Martinsson bilgisayarının başına geçip araştırma yapmalı. Ve bugün mutlaka konuşmamız gereken Wetterstedt'in evine gelen gündelikçi kadın var."

"Ya bağlı olduğu siyasi parti?" diye sordu Höglund.

Wallander anladım dercesine başını salladı.

"Ben de şimdi ondan söz edecektim. Acaba çözüme bir türlü ulaşmayan siyasi bir ya da birçok gündem söz konusu olabilir mi? Partideki eski arkadaşlarıyla görüşüyor muydu? Bunları da açığa çıkarmalıyız."

"Haber tüm ülkeye yayıldığından iki kişi telefon ederek cinayeti üstlendi," dedi Svedberg. "Bunlardan biri Malmö'deki bir telefon kulübesinden aradı. O denli sarhoştu ki, söyledikleri güçlükle anlaşılıyordu. Malmö'deki meslektaşlarımıza onu sorguya çekmelerini söyledik. Diğeriyse Österåker'deki bir mahkûmdu. Bu telefonlardan Gustaf Wetterstedt'in adının bile hâlâ bazı insanları etkilediği anlaşılıyor."

"Bu meslekte yeterince uzun zamandan beri çalışan bizler, polis teşkilatının içinde de hâlâ ona diş bileyen bazı polislerin olduğunu biliyoruz," dedi

Wallander. "Onun adalet bakanlığı döneminde unutamayacağımız bazı olaylar oldu. Bugüne değin gelip giden adalet bakanlarıyla polis şefleri arasında bizler için küçük parmağını kıpırdatmayan tek bakandı belki de Wetterstedt."

Görev dağılımı yaptılar. Wallander, Wetterstedt'in gündelikçisini sorguya çekecekti. Yeniden öğleden sonra saat dörtte toplanmaya karar verdiler.

"Yapmamız gereken üç şey var," diyerek konuşmasını sürdürdü Wallander. "Birincisi fotoğrafçılarla gazeteciler bizi rahat bırakmayacak. Bu medyanın sevdiği türden bir olay çünkü. *Kafa Derisini Yüzen Katil* ya da *Deri Yüzen Katil* gibi gazete başlıklarına şimdiden hazırlıklı olmamız gerek. Onun için de bugün bir basın toplantısı düzenlesek iyi olacak. Basın toplantısını ben yönetmek istemem ama."

"Yönetmek zorundasın," dedi Svedberg. "Sorumluluğu üstlenmek zorundasın. İstemesen bile bunu en iyi sen yapıyorsun, bunu biliyorsun zaten."

"Pekâlâ ama bunu tek başıma yapmak istemiyorum. Hansson'u ve Ann-Britt'i de istiyorum. Saat bir iyi mi?"

Herkes kalkmak üzereyken Wallander onlara biraz beklemelerini söyledi.

"Kolza tarlasında kendisini yakan kızın soruşturmasını bir kenara atamayız," dedi.

"Aralarında bir bağlantı olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu Hansson şaşkınlıkla.

"Elbette hayır," diye yanıtladı Wallander. "Ben yalnızca Wetterstedt cinayeti üstünde çalışırken bir yandan da kızın kim olduğunu öğrenmemiz gerektiğini söylemeye çalışıyorum."

"Bilgisayarda işe yarar bir şey bulamadım," dedi Martinsson. "Harflerin bileşimine ilişkin bir şey de çıkmadı karşıma. Ama çalışmayı sürdüreceğime söz veriyorum."

"Birileri onu merak ediyor olmalı. Genç bir kız. Kimsenin ortaya çıkıp aramaması çok garip doğrusu." Wallander üzüntüsünü gizlemeye çalışıyordu.

"Yaz aylarında yaşıyoruz," diyerek sözlerine devam etti Svedberg. "Gençler bu mevsimde sürekli yolculuk yaparlar. Onun yokluğunun fark edilmesi birkaç hafta sürebilir."

"Haklısın," dedi Wallander. "Sabırlı olmalıyız."

Sekize çeyrek kala ayrıldılar. Hepsinin de işi yoğun olduğundan Wallander toplantıyı kısa kesmişti. Çalışma odasına gidince gelen telefon mesajlarına bir göz gezdirdi. Acil olan bir şey yoktu. Çekmecesinden bir not defteri çıkararak sayfanın üstüne Gustaf Wetterstedt'in adını yazdı.

Sonra da koltuğunda kaykılarak gözlerini kapadı. *Onun ölümü bana ne anlatıyor? Kim bir adamın belkemiğini ikiye bölüp kafa derisini yüzer?*

Wallander yerinde doğruldu.

Not defterine yazmaya başladı: *Gustaf Wetterstedt'in bir hırsız tarafından öldürüldüğünü söyleyecek herhangi bir delil yok elimizde ama yine de bu olasılığı göz ardı edemeyiz. Bu rasgele işlenmiş bir cinayet değil, tabii katil tımarhaneden kaçmış bir deli değilse. Katil hiç telaşa kapılmadan cesedi sakladı. Bu yüzden de intikam olasılığı hâlâ geçerli. Acaba Gustaf Wetterstedt'ten kim intikam almak ve onu öldürmek ister?*

Wallander kalemini bırakarak yazdıklarını yüzünü buruşturarak okudu.

Daha çok erken, diye geçirdi içinden. Olanaksız sonuçlara ulaşmaya çalışıyorum. Oysa daha fazla şeyler öğrenmem gerek.

Ayağa kalkarak hızla ilerledi. Karakoldan dışarı çıktığında yağmurun durmuş olduğunu gördü. Sturup Havaalanı'nın hava tahmini doğru çıkmıştı. Wallander vakit kaybetmeden doğruca Wetterstedt'in villasına gitti.

Kumsaldaki polis kordonu henüz kaldırılmamıştı. Nyberg işinin başına dönmüştü bile. Elemanlarıyla birlikte kumsaldaki muşambayı kaldırıyordu. Polisleri izlemeye gelmiş kalabalık bir meraklı topluluğu vardı.

Wallander, Wetterstedt'in anahtarlığındaki anahtarları deneyerek sonunda villanın kapısını açtı ve doğruca çalışma odasına gitti. Sistematik bir şekilde Höglund'un bir gece önce başlattığı araştırmayı sürdürdü. Wetterstedt'in sözcükleriyle 'gündelikçi kadının' adını öğrenmesi yarım saatini aldı. Kadının adı Sara Björklund'du. Kentin batı yakasındaki büyük depo binalarının hemen arkasında, Styrbordsgången Sokağı'nda oturuyordu. Masanın üstündeki telefona uzanarak numarayı çevirdi. Telefon sekiz zilden sonra açıldı. Wallander karşısında sert bir erkek sesi duydu.

"Sara Björklund'u arıyordum," dedi Wallander.

"Evde değil," diye karşılık verdi adam.

"Onu nerede bulabilirim acaba?"

"Kimsiniz?" diye sordu adam baştan savma bir sesle.

"Ystad polisinden Kurt Wallander."

Karşı tarafta uzun bir sessizlik oldu.

"Orada mısın?" diye sordu Wallander sabırsızlandığını gizlemeye gerek görmeden.

"Bunun Wetterstedt'le bir ilgisi var mı?" diye sordu adam. "Sara Björklund benim karım."

"Onunla konuşmam gerek."

"Malmö'de. Bugün akşama doğru dönecek."

"Onu ne zaman bulabilirim? Saat kaçta? Doğru tahmin yapmaya çalış!"

"Beşe kadar evde olacağını sanıyorum."

"O zaman beşte sizde olacağım," diyerek telefonu kapattı Wallander.

Evden dışarı çıkarak, kumsala Nyberg'in yanına gitti. Polis kordonunun arkası bir hayli kalabalıklaşmıştı.

"Bir şey buldun mu?" diye sordu.

Nyberg bir elinde kum dolu bir kovayla duruyordu.

"Hayır, bulamadım," dedi. "Ama eğer burada öldürülmüş ve yere kumların üstüne düşmüş olsaydı mutlaka kan izleri olacaktı. Belki kan sırtından akmayacaktı fakat başından mutlaka akacaktı. Ortalık kan gölüne dönmüş olmalı. Kafatasında büyük damarlar vardır."

Wallander onaylarcasına başını salladı.

"Sprey şişesini nerede bulmuştun?" diye sordu.

Nyberg kordonun arkasındaki yeri gösterdi.

"Onun bu cinayetle bir ilgisi olduğunu hiç sanmıyorum," dedi Wallander.

"Ben de," diye karşılık verdi Nyberg.

Wallander tam arabasına doğru giderken birden Nyberg'e bir sorusu daha olduğunu hatırladı.

"Bahçe kapısının yanındaki lambanın ampulü yanmış," dedi. "Ona bir bakar mısın?"

"Nesine bakmamı istiyorsun?" diye sordu Nyberg merakla. "Ampulü mü değiştirmemi istiyorsun?"

"Lambanın neden yanmadığını öğrenmek istiyorum yalnızca. Hepsi bu."

Karakola geri döndü. Gökyüzü kara bulutlarla kaplanmıştı. Ama yağmur yağmıyordu.

"Gazeteciler sürekli arıyorlar," dedi Ebba, Wallander danışmanın önünden geçerken.

"Saat birdeki basın toplantısına gelsinler," dedi Wallander. "Ann-Britt nerede?"

"Bir süre önce dışarı çıktı. Ama nereye gittiğini söylemedi."

"Ya Hansson?"

"Galiba Per Åkeson'un ofisinde. Arayayım mı?"

"Basın toplantısına hazırlanmalıyız. Toplantı odasına bir iki sandalye daha koydurt. Kalabalık olacak."

Wallander toplantıda basına söyleyeceklerini hazırlamak üzere odasına gitti. Yaklaşık yarım saat sonra da Höglund içeri girdi.

"Salomonsson'un çiftliğine gittim. Kızın onca benzini nereden bulduğunu sanıyorum öğrendim."

"Salomonsson'un ahırından mı?"

Höglund evet dercesine başını salladı.

"Hiç olmazsa bir sorun çözüldü," dedi Wallander. "Bu da genç kızın oraya yürüyerek gelebileceğini gösterir. Arabayla ya da bisikletle oraya gitmiş olma olasılığını düşünmeye artık gerek kalmadı. Yürümüş olmalı."

"Acaba Salomonsson onu tanıyor muydu?" diye sordu Höglund.

Wallander yanıt vermeden bir an düşündü.

"Hayır," dedi sonra da. "Salomonsson yalan söylemiyordu. Kızı daha önce hiç görmemişti."

"O zaman kız tamamen bir rastlantı sonucu oraya gitmiş olmalı. Salomonsson'un ahırına girerek şişeler dolusu benzini bulmuş ve yanına beş şişe alıp kolza tarlasına gitmiş. Sonra da benzini üstüne dökerek kendini yaktı."

"Evet, hepsi bu işte," dedi Wallander. "Kızın kim olduğunu öğrensek bile tüm öyküyü büyük olasılıkla hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz."

Kahve içip basın toplantısında neler söyleyeceklerini tartıştılar. Hansson yanlarına geldiğinde saat on bir olmuştu.

"Per Åkeson'la konuştum," dedi. "Ulusal savcıyla bağlantı kuracağını söyledi bana."

Wallander şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı.

"Neden?"

"Gustaf Wetterstedt çok önemli biriydi. On yıl önce bu ülkenin başbakanı öldürüldü. Şimdi de eski bir adalet bakanı öldürülüyor. Bana kalırsa Åkeson bu cinayet soruşturmasının özel bir şekilde yapılıp yapılmayacağını anlamaya çalışıyor."

"Eğer bugün hâlâ adalet bakanı olsaydı bu sözleri anlayabilirdim," dedi Wallander. "Ama o uzun zamandan beri kamu görevlerini arkasında bırakmış bir emekli."

"Åkeson'la o zaman bir de sen konuş," dedi Hansson. "Ben onun söylediklerini aktardım yalnızca."

Saat tam birde toplantı odasındaki küçük kürsüde yerlerini aldılar. Basınla yapacakları bu toplantıyı ellerinden geldiğince kısa kesmeye çalışma konusunda aralarında anlaşmışlardı. Toplantının en önemli amacı saçma sapan spekülasyonların önünü kesmekti. Bu nedenle de Wetterstedt'in nasıl öldürüldüğü sorusuyla karşılaştıklarında bilinçli olarak somut bir şeyler söylememeye karar vermişlerdi. Özellikle de kafa derisinin yüzüldüğüne ilişkin bir şey söylemeyeceklerdi.

Gazeteciler toplantı odasına doluşmuşlardı. Wallander'in tahmin ettiği gibi ulusal gazeteler Gustaf Wetterstedt'in ölümünün çok önemli bir olay olduğuna karar vermişlerdi. Wallander kalabalığa baktığında üç televizyon istasyonunun kameralarını gördü.

Daha sonra toplantı bitip de son gazeteci de salondan çıktığında Wallander toplantının alışılmışın dışında iyi geçtiğini fark etti. Soruşturmanın selameti açısından yanıtların sınırlı ve kısa olmasına gazetecilerden herhangi bir olumsuz tepki gelmemişti. Haberciler Wallander'le iş arkadaşlarının oluşturduğu görünmez duvarı delip geçemeyeceklerini anlamışlardı. Onlar gittikten sonra Wallander yerel bir radyo istasyonundan gelen bir muhabirin sorularını yanıtlarken, Höglund da bir kameranın karşısında sorulan soruları yanıtlıyordu. Wallander arkadaşına bir göz atınca televizyon kameralarının önünde olmadığına şükretti içinden.

Basın toplantısının sonunda Per Åkeson dikkat çekmeden salona girerek en arka sıraya oturmuştu. Şimdi de yerinden kalkmış Wallander'in yanına gelmesini bekliyordu.

"Ulusal savcıya haber vereceğini duydum," dedi Wallander. "Sana herhangi bir talimat verdi mi?"

"Her şeyden haberdar olmak istiyor," diye yanıt verdi Åkeson. "Senin beni her şeyden haberdar etmen gibi."

"Her gün sana yaptıklarımıza ilişkin kısa bir özet göndereceğim," dedi Wallander. "Ve tabii ki olayda önemli ipuçlarını ele geçirdiğimizde de."

"Somut bir şeyler bulabildiniz mi?"

"Hayır."

Soruşturma grubunun toplantısı dörtteydi. Wallander bunun artık rapor hazırlamak değil çalışmanın zamanı geldiği anlamında olduğunun farkındaydı. Eğer soruşturma çalışmasını etkileyebilecek herhangi dramatik bir şey olmazsa ertesi sabah saat sekizde buluşmaya karar verdiler.

Saat beşe gelmeden Wallander karakoldan çıkarak Sara Björklund'un oturduğu Styrbordsgången'e doğru yola koyuldu. Burası, Wallander'in hiçbir zaman gitmediği bir mahalleydi. Arabasını park ederek bahçe kapısından içeri girdi. O daha kapıya ulaşmadan kapı açıldı. Karşısında duran kadın tahmin ettiğinden de gençti. Wallander onun otuz yaşlarında olduğunu düşündü. Demek Gustaf Wetterstedt'in gündelikçi kadını buydu. Wetterstedt'in kendisine gündelikçi kadın dediğini bilip bilmediğini düşündü.

"İyi günler. Bugün daha önce telefon etmiştim. Siz Sara Björklund'sunuz değil mi?"

"Sizi tanıyorum," dedi kadın başını evet dercesine sallayarak.

Genç kadın Wallander'i içeri davet etti. Oturma odasındaki masanın üstünde bisküviyle kahve termosu duruyordu. Wallander gürültü yapan çocukları azarlayan bir adamın sesini duydu. Ses yukardan geliyordu. Bir koltuğa oturarak çevresine baktı. Sanki babasının yaptığı resimlerden birini duvarda asılı görecekmiş gibi bir duyguya kapılmıştı nedense. Burada eksik olan tek şey aslında babamın yaptığı resimler, diye geçirdi içinden. İşte eski balıkçı, çingene kadın ve ağlayan çocuk. Tek eksik bu.

"Kahve içer misiniz, efendim?" diye sordu Sara Björklund.

"Bana efendim demene gerek yok. Evet, lütfen."

"Gustaf Wetterstedt'le resmi olmam gerekiyordu," dedi birdenbire Sara. "Kendisine mutlaka Bay Wetterstedt denmesini isterdi. Orada çalışmaya başladığımda bana talimatlarını birer birer yazdırmıştı."

Wallander genç kadının hemen konuya girmesine çok sevinmişti. Cebinden küçük not defteriyle bir kalem çıkardı.

"O zaman Gustaf Wetterstedt'in öldürüldüğünü biliyorsun, demek?" diye söze başladı.

"Korkunç bir şey bu," dedi Sara. "Kim yapmış olabilir?"

"Biz de aynı şeyi çok merak ediyoruz."

"Gerçekten de kumsalda mı buldunuz onu? O çirkin kayığın altında mı? Üst kattan görülen o korkunç kayığın altında mı?"

"Evet, orada bulduk. Ama şimdi en başından başlayalım. Gustaf Wetterstedt'in evini temizliyorsun, değil mi?"

"Evet."

"Ne kadar zamandan beri onun yanında çalışıyorsun?"

"Yaklaşık üç yıldan beri. İşsizdim. Bu evi döndürmek için paraya gerek var. Ben de zorunlu olarak temizlik işleri yapmaya başladım. O işi de bir gazetenin sarı sayfalarında bulmuştum."

"Oraya ne kadar sıklıkla gidiyordun?"

"Ayda iki kez. On beşte bir perşembeleri."

Wallander not almaya başlamıştı.

"Her zaman perşembeleri mi giderdin?"

"Evet."

"Kendi anahtarın var mıydı?"

"Hayır. Bana evin anahtarını hiç vermedi."

"Neden?"

"Evine temizliğe gittiğimde peşimden hiç ayrılmazdı. Bu da beni inanılmaz derecede sinirlendirirdi. Ama parası çok iyiydi."

"Farklı herhangi bir şey dikkatini çekmiş miydi?"

"Ne gibi?"

"Evde her zaman yalnız mıydı?"

"Evet, her zaman."

"Yemeğe konukları falan gelmez miydi?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Oraya gittiğimde hiçbir zaman mutfakta yıkanmayı bekleyen bulaşık görmedim."

Wallander konuşmasını sürdürmeden kısa bir an duraksadı.

"Onu insan olarak nasıl tanımlayabilirsin?"

Sara'nın yanıtı kısa ve özdü.

"İnsanın canın cehenneme diyebileceği türden biriydi."

"Bununla ne demek istiyorsun?"

"Sürekli olarak bana patronluk taslardı. Ben onun gözünde önemsiz, sıradan bir temizlikçi kadındım. İşin en komik yanı da bir zamanlar temsilcisi olduğu siyasi parti bizlerin davasını kendine ilke edinmişti. Temizlikçi kadınların davasını."

"Ajandasında senden gündelikçi kadın diye söz ettiğini biliyor muydun?"

"Hiç şaşırmadım."

"Ama yanında çalışmayı da sürdürdün?"

"Demin de söylediğim gibi parası çok iyiydi."

"Oraya son gidişini hatırlamaya çalış. Geçen haftayı."

"Her şey her zamanki gibi olağandı. Cinayet işlendiğinden beri kendimi zorluyorum ama olağandışı bir şey yoktu. O günde her zamanki gibiydi."

"Üç yıldan bu yana orada alışılmışın dışında herhangi bir şey olmadı mı?"

Wallander, Sara'nın yanıt vermeden önce bir an duraksadığını fark ederek hemen dikkat kesildi.

"Geçen yıl bir keresinde garip bir şey olmuştu," diye söze başladı Sara. "Kasım ayında. Neden bilmiyorum ama ayın kaçı olduğunu hatırlamıyorum. Perşembe yerine o hafta cuma günü gitmiştim oraya. Eve doğru yaklaşırken garajdan büyük ve siyah bir araba çıktı. Siyah camlı, içi görünmeyen bir arabaydı bu. Sonra da ben her zamanki gibi yine evin zilini çalmıştım. Kapının açılması uzun sürdü. Karşısında beni görünce çok öfkelendi. Kapıyı yüzüme kapattı. Beni kovacağını sanmıştım ama ertesi hafta gittiğimde hiçbir şey olmamış gibi davranıp bir şey söylemedi. Olanları tümüyle göz ardı etti."

Wallander genç kadının konuşmasını sürdürmesini bekledi.

"Hepsi bu kadar mı?"

"Evet."

"Garajdan çıkan siyah ve büyük bir araba?"

"Evet."

Wallander genç kadının daha fazla bir şey bilmediğini anlamıştı. Aceleyle kahvesini bitirerek ayağa kalktı.

"Başka bir şey hatırlarsan beni ara lütfen," dedi evden çıkarken.

Arabasına binerek kente geri döndü.

Büyük siyah bir araba Wetterstedt'in evine gitmiş, diye geçirdi içinden. Acaba arabada kim ya da kimler vardı?

Saat altı olmuştu. Sert bir rüzgâr olanca hızıyla esiyordu.

Aynı anda da yağmur yağmaya başladı.

9.

Wallander, Wetterstedt'in villasına geri döndüğünde Nyberg'le ekibi evin içindeki araştırmalarına başlamıştı. Neredeyse tonlarca kumu kazmışlar ama cinayete ilişkin tek bir ipucu bile bulamamışlardı. Yağmur yeniden yağmaya başlayınca da Nyberg hiç zaman yitirmeden hemen kumu muşambayla örttürmüştü. Havanın düzelmesini beklemek zorundaydılar. Wallander, Sara Björklund'un perşembe yerine cuma günü temizliğe gitmesiyle siyah büyük bir araba görmesinin Wetterstedt'in içine girilemez dünyasında küçük bir kapı açtığını düşünüyordu. Aksi halde Wetterstedt'in Sara'ya öfkelenmesinin ya da genç kadını kovmamasının ve bu olaydan hiç söz etmemesinin başka bir nedeni olamazdı. Öfke ve sessizlik aynı mizacın iki farklı yüzüydü.

Nyberg, Wetterstedt'in oturma odasında bir koltuğa oturmuş kahve içiyordu. Wallander, Nyberg'in termosunun bir hayli eski olduğunu fark etti. Ellili yıllarda kullanılan termosa benziyordu. Nyberg olası izleri silmemek için koltuğun üstüne bir gazete kâğıdı sermiş öyle oturuyordu.

"Cinayet yerini henüz bulamadık," dedi Nyberg. "Ve şimdi de yağmur yağdığından çıkıp aramanın bir anlamı yok."

"Olay yerini muşambayla iyi örttüğünü umarım," dedi Wallander. "Yağmur hızlandı. Rüzgâr da sert esiyor."

"Merak etme," diye karşılık verdi Nyberg.

"Çalışma masasını incelemeyi tamamlamayı düşünüyordum," dedi Wallander.

"Hansson aradı. Wetterstedt'in çocuklarıyla konuşmuş."

"Yeni mi konuşmuş çocuklarla? Ben bunu daha önce yaptığını sanıyordum."

"Bu konuda bir şey bilmiyorum. Ben onun söylediklerini yineliyorum yalnızca."

Wallander çalışma odasına giderek masanın başına geçip oturdu. İyice görebilmek için masanın üstündeki lambayı yanına çekti. Sonra da sol taraftaki çekmecelerden birini açtı. Çekmecede bu yılın vergi iadelerinin bir kopyası duruyordu. Wallander evrakı alarak masanın üstüne koydu. Wetterstedt'in gelirini yaklaşık bir milyon kron olarak beyan ettiğini gördü. Evrakı incelediğinde de bu gelirin büyük bir bölümünün özel emeklilik maaşıyla hisse senetlerinden olduğunu fark etti. Wetterstedt'in geleneksel İsveç ağır sanayiinin hisseleri vardı. Bu gelirlerin dışında Wetterstedt, Tiden Yayınevi'nden gelen teliflerini de beyan etmişti. 'Net Servet' bölümünün altına da beş milyon kron yazmıştı. Wallander bu rakamı ezberledi.

Vergi iadesi evrakını çekmeceye geri koyarak bir sonraki çekmeceyi açtı. Bu çekmecenin içinde bir albüm vardı. İşte Ann-Britt'in merak ettiği aile fotoğrafları burada olmalı, diye geçirdi içinden. Albümü masanın üstüne koyarak açtı. Gittikçe artan bir şaşkınlıkla albümün sayfalarını çevirdi. Albüm eski moda porno resimlerle doluydu. Bazıları gerçekten de soluk kesiciydi. Wallander bazı sayfaların diğerlerine oranla çok daha kolay açıldığını fark etti. Wetterstedt'in genç mankenlerden hoşlandığı anlaşılıyordu. Birden ön kapının kapandığını duydu. Martinsson içeri girdi. Wallander arkadaşını başıyla selamladıktan sonra albümü gösterdi.

"Bazı insanlar pul koleksiyonu yapar," dedi Martinsson. "Bazıları da bu tür resim koleksiyonu yapar."

Wallander albümü kapatarak yerine koydu.

"Malmö'den Sjögren adında bir avukat aradı," dedi Martinsson. "Gustaf Wetterstedt'in vasiyetinin kendisinde olduğunu söyledi. Sürpriz vârisleri olup olmadığını sordum. Yokmuş ve tüm varlığı yasal vârislerininmiş. Wetterstedt genç hukuk öğrencilerine burs veren bir vakıf kurmuş. Bunu uzun zaman önce gerçekleştirmiş ve vergisini de ödemiş."

Wallander merakla sordu. "Demek bildiklerimiz bu kadar. Gustaf Wetterstedt varlıklı biriymiş. Ama babası liman işçisi değil miydi?"

"Svedberg onun geçmişini araştırıyor," dedi Martinsson. "Wetterstedt'le ilgili birçok şey bilen ve belleği güçlü eski bir parti sekreteriyle bağlantı kurduğunu duydum. Ama ben buraya Salomonsson'un tarlasında kendini yakan kız hakkında konuşmak için gelmiştim."

"Kızın kim olduğunu mu öğrendin?"

"Hayır. Ama bilgisayar sayesinde o harflerin iki bin olasılığı içerdiğini öğrendim. Uzun bir liste çıkardım."

Wallander bir an için düşündü. Şimdi ne yapacaklardı?

"İnterpol'e vermeliyiz," dedi. "Şu yeni kuruluşun adı neydi? Europol?"

"Evet."

"Kızın tanımlamasını içeren bir yazı gönder. Yarın da kolyenin bir resmini çekeriz. Meryem Ana kolyesinin. Wetterstedt'in ölümü birinci sıraya çıkmasına karşın yine de o kızla ilgili araştırmayı sürdürmeye çalışmalıyız."

"Kolyeyi bir kuyumcuya gösterdim," diye yanıtladı Martinsson. "Altın olduğunu söyledi."

"Birileri mutlaka onu merak ediyordur," dedi Wallander. "İnsanın akrabaları olmaması olası değil."

Martinsson esnedikten sonra Wallander'e yardıma ihtiyacı olup olmadığını sordu.

"Yok," dedi Wallander.

Martinsson gittikten sonra Wallander bir saat daha çalışma masasının çekmecelerini inceledi. Ardından lambayı söndürerek bir süre de karanlıkta oturdu. Gustaf Wetterstedt kim, diye geçirdi içinden. Kafamda onunla ilgili oluşturduğum resim hâlâ net değil.

Birden aklına bir fikir geldi. Oturma odasına giderek telefon rehberinde birinin numarasına baktı. Saat daha dokuz olmamıştı. Numarayı çevirir çevirmez

açıldı. Kendisini tanıttıktan sonra konuştuğu kişiye kendisini ziyaret etmek istediğini söyledi. Sonra da telefonu kapattı. Üst kata Nyberg'in yanına giderek bir işi çıktığını ve daha sonra yine geleceğini söyleyip dışarı çıktı.

Rüzgâr olanca hızıyla eserken yağmur da yağıyordu. Sırılsıklam olmamak için arabasına koşarak gitti. Sonra da yola koyularak Österport okulunun yanındaki binanın önünde durdu.

Zile basarak bekledi. Kapı açılınca üçüncü kata çıktı. Lars Magnusson kapının önünde onu bekliyordu.

"Görüşmeyeli epey oldu," dedi Lars Magnusson, Wallander'in elini sıkarken.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "En son beş yıl önce görüşmüştük."

Uzun bir süre önce Lars Magnusson gazeteciydi. *Expressen* gazetesinde uzun yıllar muhabirlik yaptıktan sonra büyük kentten sıkılmış ve doğduğu yer olan Ystad'a geri dönmüştü. Arkadaş olan eşleri sayesinde tanışmışlardı. Bir sohbetleri sırasında ortak yanları olduğunu anlamışlardı. Bunlardan biri opera tutkusuydu. Wallander eşi Mona'dan boşandıktan bir süre sonra Lars Magnusson'un tescilli bir alkolik olduğunu öğrenmişti. Ortaya çıkan bu gerçek bir bomba gibi patlamıştı. Wallander'in nöbetçi olduğu bir akşam bir polis memuru Lars Magnusson'u sürükleyerek karakola getirmişti. O kadar sarhoştu ki, ayakta duramıyordu. O şekilde araba kullanmış ve direksiyon hâkimiyetini kaybederek bir bankadan içeri girmişti. Daha sonra mahkemeye çıkarılan Lars Margusson'a yargıç altı ay hapis cezası vermişti.

Hapisten çıktıktan sonra gazeteye geri dönmemişti. O sırada karısı da onu terk etmişti. İçmeyi sürdürmüş ama o kritik çizgiyi geçmemeyi de başarabilmişti. Gazetecilik mesleğini bıraktıktan sonra yaşamını gazetelere satranç problemleri hazırlayarak kazanmaya başlamıştı. İçkiden kendini öldürmemesinin tek nedeni her gün en azından bir satranç problemi hazırlayıncaya değin içki içmemesinden kaynaklanıyordu. Evinde artık faks makinesi olduğundan postaneye gitmek için sokağa çıkması da gerekmiyordu. Satranç problemlerini gazeteye evden gönderiyordu.

Wallander eski arkadaşının basit dairesinden içeri girdi. Evin içindeki kokudan Magnusson'un içmeye çoktan başladığı anlaşılıyordu. Masanın üstünde bir şişe votka duruyordu. Ama Wallander kadehi göremedi.

Lars Magnusson, Wallander'den bir hayli büyüktü. Beyaz saçları, kirli gömlek yakasına değin uzanıyordu. Yüzü kırmızı ve şişti. Ama Wallander arkadaşının gözlerinin net ve pırıl pırıl baktığını gördü. Kimse Magnusson'un zekâsına bir şey diyemezdi. Ortada dolaşan söylentilere bakılacak olursa, bir zamanlar yazdığı şiirleri Bonniers Yayınevi basmayı kabul ederek kendisine bir miktar avans göndermiş ama kitabın tam basılma aşamasında Magnusson vazgeçtiğini söyleyerek avansı geri vermiş ve kitabının basılmasına izin vermemişti.

"Doğrusu seni beklemiyordum," dedi Magnusson. "Otur. Ne içersin?"

"Hiçbir şey içmem, sağol," diyen Wallander kanepenin üstündeki gazete yığınlarını yere koyarak oturdu.

Wallander'in karşısına oturan Magnusson ara sıra votka şişesini ağzına dayayıp içiyordu. Müziğin sesini kısmıştı.

"Uzun zaman oldu," dedi Wallander. "Seni en son ne zaman gördüğümü hatırlamaya çalışıyorum."

"İçki dükkânındaydı," diye karşılık verdi Magnusson. "Yaklaşık beş yıl önce. Sen şarap alıyordun ben de başka bir şey."

Wallander evet dercesine başını salladı. Hatırlamıştı.

"Belleğin yine her zamanki gibi güçlü."

"Kendimi öldürecek *kadar* içmiyorum ki," diye karşılık verdi Magnusson. "Buna daha vakit var."

"Hiç bırakmayı düşündün mü?"

"Her gün düşünüyorum. Ama buraya beni içkiden vazgeçirmek için geldiğini sanmıyorum."

"Gazetelerde Gustaf Wetterstedt'in öldürüldüğüne ilişkin haberleri herhalde okumuşssundur?"

"Evet."

"Bana bir zamanlar onun hakkında bir şeyler söylediğini hayal meyal hatırlıyorum. Onunla ilgili birçok skandalın söz konusu olduğunu ama bunların tümünün de örtbas edildiğini söylediğini hatırlıyorum."

"Evet, hem de çok büyük bir skandaldı," diye arkadaşının sözünü kesti Magnusson.

"Ben Wetterstedt'in kim olduğunu anlamaya çalışıyorum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Bu konuda belki bana yardım edersin diye düşündüm."

"Söylentileri mi yoksa yalın gerçeği mi öğrenmek istiyorsun?" dedi Magnusson. "Aslında söylentilerle gerçeği birbirinden ayırt edebileceğimden de emin değilim."

"Ateş olmayan yerden duman çıkmaz," dedi Wallander.

Lars Magnusson votka şişesinin kendisine gereğinden fazla yakın olduğunu düşünürcesine şişeyi itti.

"On beş yaşımda stajyer olarak Stockholm gazetelerinden birinde çalışmaya başladım," dedi. "1955 yılının ilkbaharıydı. Gazetenin gece sekreterliğini Ture Svanberg adında yaşlı biri yapıyordu. Şimdi benim olduğum gibi içkiye düşkün biriydi ama işine gerekli özeni de gösterirdi. Gazeteyi sattıran başlıkları yazmada üstüne yoktu. Çalakalem ve aşırı duygusal yazılara çok öfkelenirdi. Hatta bir keresinde bu tür bir yazıyı almış paramparça ettikten sonra da kâğıt parçalarını öfkeyle yemişti. Kâğıtları çiğnemiş ve sonra da yutmuştu. Ve, 'Bu bir süre sonra layık olduğu yere kanalizasyona gidecek,' demişti. Bana gazeteciliği Ture Svanberg öğretti. İki tür gazeteci olduğunu söylerdi sık sık. Bunlardan birincisi gerçeği ortaya çıkarmak için, diğeriyse gerçeği örtbas etmek için ellerinden geleni yapar, derdi. O birinci gruptandı. Ve bu iki grup arasında da sürekli ve asla bitmeyecek bir savaş vardır. Bazı gazeteciler gerçeğin peşini bırakmaz ve bunu ortaya çıkarmak için gerekirse canlarını bile tehlikeye atabilirler. Bazıları da güç sahiplerine yalakalık yapar ve gerçeğin ortaya çıkmaması için ellerinden geleni ardlarına koymazlar. Ve gerçekten de bu söyledikleri doğruydu. On beş yaşımda olmama karşın bana öğrettiklerini çabucak öğreniyordum. Güç sahipleri sembolik temizlik firmaları ve cenaze levazımcılarıyla birleşirler. Onların ayak işlerini yapmak için ruhlarını satmaya can atan birçok gazeteci vardır. Gerçeğin ortaya çıkmaması için güneşi balçıkla örtmeye çalışırlar. Skandalları örtbas ederler. Temiz toplum safsatalarıyla gerçeği tüm güçleriyle bastırırlar."

Yüzünü buruşturarak şişesine uzanıp büyükçe bir yudum aldı. Wallander arkadaşının göbeklenmeye başladığını fark etti.

"Gustaf Wetterstedt'le ilgili o günlerde tam olarak ne olmuştu?"

Magnusson cebinden bir paket sigara çıkardı. Sigarasını yakarak dumanı havaya savurdu.

"Fahişeler ve sanat," dedi. "Yıllarca Gustaf'ın karısından habersiz, kiraladığı Vasastan'daki evine her hafta genç bir kız götürdüğünü herkes biliyordu. Bu işlerle ilgilenen özel bir yardımcısı vardı. O günlerde bu yardımcının morfinman olduğunu ve Wetterstedt'in ona morfin bulduğunu duymuştuk. Birçok doktor arkadaşı vardı. Aslında fahişelerle ilişki kurması biz gazetecileri pek ilgilendirmiyordu. Wetterstedt bunu yapan ne ilk, ne de son İsveçli bakandı. Aslında burada bir kuraldan mı yoksa bir ayrıcalıktan mı söz ettiğimizi sormamız gerekir. Bazen bu sorunun yanıtını merak ederim. Her neyse, bir gün işler değişti. Fahişelerden biri bir keresinde tüm cesaretini toplayarak Wetterstedt'i kendisine şiddet uyguladığı için polise şikâyet etti."

"Bu tam olarak ne zamandı?" diye arkadaşının sözünü kesti Wallander.

"Altmışlı yılların ortalarında. Genç kadın bakanın kendisini deri bir kemerle dövdüğünü ve ayaklarının tabanlarını jiletle kestiğini ileri sürdü. Büyük olasılıkla jilet yüzünden kadın onu polise şikâyet etti. Olay gittikçe ilginçleşiyordu. Tek sorun kraldan sonra İsveç'in en iyi savunucusu olması gereken adalet bakanına karşı yapılan bu şikâyete polisin tepki göstermesi olanaksız gibiydi. Bu yüzden de tüm olay örtbas edildi. Polis raporu ortadan kayboldu."

"Kayboldu mu?"

"Yakıldı."

"Peki, bakanı şikâyet eden genç kız, ona ne oldu?"

"Kız birdenbire Västerås'teki o pahalı butiklerden birinin sahibi oluverdi."

Wallander şaşkınlıkla başını salladı.

"Tüm bunları nereden biliyorsun?"

"O günlerde Sten Lundberg adında bir gazeteci arkadaşım vardı. Tüm o karışıklığı çözmeye karar vermişti. Ama gerçeğe adım adım yaklaştığına ilişkin söylentiler ortaya çıkarılınca anında kara listeye alındı ve işinden uzaklaştırıldı."

"Ve o da buna ses çıkarmadı, öyle mi?"

"Başka bir seçeneği yoktu ki. Ne yazık ki, onun da zayıf bir tarafı vardı. Kumarbazdı. İnanılmaz borçları vardı. Kumar borçlarının anında ödendiği doğrultusunda söylentiler çıkmıştı o günlerde. Fahişenin polis raporu gibi bu da ört-

bas edildi. Ve hiçbir şey olmamış gibi Gustaf Wetterstedt morfinman adamını fahişelerin peşine salmayı sürdürdü."

"Birçok skandalın söz konusu olduğunu söylemiştin," dedi Wallander.

"Adalet bakanlığı yaptığı dönemlerde, İsveç'te sanat eserleri kaçakçılığına adının karıştığına ilişkin söylentiler de çıkmıştı. Söz konusu kaçak tablolar asla bulunamadı ve bu tablolar şimdi büyük olasılıkla koleksiyoncuların kale gibi korunan evlerinin duvarlarını süslüyordur. Polis bir rastlantı sonucu aracı olduğu ileri sürülen bir adamı yakalamıştı. Bu adam Wetterstedt'in bu olayın içinde olduğuna yemin etmişti. Ama bu elbette kanıtlanamadı ve olay yine kapandı. Gerçeğin ortaya çıkmasını isteyenlerin sayısı istemeyenlerin sayısı yanında bir hiçti."

"Keyifli bir tablo çizmedin," dedi Wallander.

"Sana az önce ne söylediğimi hatırlıyor musun? Gerçeği mi yoksa söylentileri mi istiyorsun, diye sormuştum. Çünkü Gustaf Wetterstedt'le ilgili çıkan söylentilere bakarsan o çok başarılı bir politikacıydı, partisine sadıktı ve çok hümanist biriydi. Ayrıca iyi bir eğitim görmüş ve yetenekli biriydi de. Ölüm ilanı bunlardan söz edecek. Tabii, kırbaçladığı kızlardan biri bildiklerini anlatmaya karar vermediği sürece."

"Bakanlıktan ayrıldıktan sonra ne oldu?" diye sordu Wallander.

"Kendisinden daha genç bakanlarla iyi anlaştığını sanmıyorum. Özellikle kadın bakanlarla. O günlerde kuşaklar arasında büyük farklılıklar yaşanıyordu. Bana kalırsa tıpkı benim gibi o da zamanını doldurduğunu fark etti. Gazetecilikten istifa ettim. Ve Ystad'a geldikten sonra da onu doğrusu hiç düşünmedim. Şu ana değin."

"Onca yıldan sonra onu sence kim öldürmek ister?"

Lars Magnusson omuz silkti.

"Bu soruyu yanıtlamak olanaksız."

Wallander'in bir sorusu daha vardı.

"Bu ülkede daha önce birinin kafa derisi yüzülerek öldürüldüğüne ilişkin bir şey hatırlıyor musun?"

Magnusson gözlerini kıstı. Merakla Wallander'e baktı.

"Kafa derisi mi yüzülmüş? Bundan televizyonda söz etmediler. Bilselerdi mutlaka sözünü ederlerdi."

"Bu ikimizin arasında kalmalı," dedi Wallander, başını tamam dercesine sallayan Magnusson'a bakarak.

"Bu haberi henüz kamuoyuna duyurmak istemiyoruz," diye sürdürdü konuşmasını. "Soruşturmanın selameti açısından her şeyi söyleyemeyeceğimizi her zaman ileri sürebiliriz. Bu sözleri aslında polisin elinde fazla bir bilgi olmadığında söyleriz ama bu kez durum çok daha farklı."

"Sana inanıyorum," dedi Magnusson. "Ya da inanmıyorum. Artık gazeteci olmadığıma göre bunun bir önemi yok. Ama kafa derisi yüzen bir katil de hatırlamıyorum. Olsaydı mutlaka hatırlardım. Ture Svanberg böylesi bir haberin üstüne atlardı. Basına haber sızdıranları engellemeyi başarabilecek misin?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi içtenlikle. "Ne yazık ki, bu konuda çok kötü deneyimlerim var."

"Öykünü satmayacağım, merak etme," dedi Magnusson.

Sonra da Wallander'i kapıya kadar geçirdi.

"Polis olmaya nasıl dayanabiliyorsun?" diye sordu Wallander'e dışarı çıkarken.

"Bilmiyorum," dedi Wallander içtenlikle. "Öğrenince sana da söylerim."

Fırtına artmıştı. Rüzgâr olanca hızıyla esiyordu. Wallander, Wetterstedt'in evine geri döndü. Nyberg'in adamlarından bazıları üst katta parmak izlerini alıyorlardı. Wallander balkon penceresinden bakarken Nyberg'in bahçe kapısının yanındaki lamba direğine bir merdiven dayamış olduğunu gördü. Rüzgâr merdiveni devirmesin diye de direğe bağlamıştı. Nyberg tam merdivenden inerken Wallander gidip ona yardım etmeye karar verdi. Kapıda karşılaştılar.

"Ampulü sonra da değiştirebilirdin," dedi Wallander. "Rüzgâr merdiveni de seni de uçurabilirdi."

"Düşseydim mutlaka bir yerimi incitirdim." Nyberg ciddi bir sesle konuşmasını sürdürdü. "Ve elbette ampulü daha sonra değiştirebilirdim. O zaman da unutabilirdim. Ve bu işin yapılmasını sen istediğin için ve ben de yeteneklerine ve sana saygı duyduğum için ampulü şimdi değiştirmeye karar verdim. Ama bunu sen istediğin için yaptım yoksa başkası isteseydi inan yerimden kıpırdamazdım."

Wallander, Nyberg'in bu sözlerine şaşırmıştı. Ama yine de şaşkınlığını belli etmemeye çalıştı.

"Ampul yanmış mıydı?" diye sordu.

"Hayır," diye karşılık verdi. "Gevşetilmiş."

Wallander bunun ne anlama gelebileceğini düşündü. Sonra da ani bir karar verdi.

"Bir dakika," diyerek salona gitti ve Sara Björklund'a telefon etti. Telefonu genç kadın açtı.

"Gecenin bu saatinde rahatsız ettiğim için çok özür dilerim," diye söze başladı. "Ama çok önemli bir şey sormak istiyorum. Wetterstedt'in evinde ampulleri kim değiştirirdi?"

"Kendisi."

"Dışardakileri de mi?"

"Evet öyle sanıyorum. Bahçeyle kendi ilgilenirdi. Onun evine giren tek kişi belki de bendim."

Siyah arabadakilerin dışında, diye geçirdi içinden Wallander.

"Bahçe kapısının yanında bir lamba var," diye sürdürdü konuşmasını. "Lamba genellikle açık mı olurdu?"

"Kışları, hava erkenden karardığı için evet hep açık olurdu."

"Hepsi bu kadar," dedi Wallander. "Yardımlarına çok teşekkür ederim."

"Bir kez daha o merdivene çıkabilir misin?" diye sordu Nyberg'in yanına geldiğinde. "Yeni bir ampul takmanı istiyorum."

Nyberg, "Yedek ampuller garajın içindeki küçük odada," diyerek çizmelerini giydi.

Yeniden fırtınaya çıktılar. Nyberg tırmanıp ampulü takarken Wallander iki eliyle merdiveni tutuyordu. Nyberg ampulü yerine taktıktan sonra merdivenden indi. Kumsala doğru gittiler.

"Şimdi çok daha farklı oldu," dedi Wallander. "Lambanın ışığıyla denize değin uzanan yol birden pırıl pırıl oldu."

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Nyberg.

"Bana kalırsa cinayetin işlendiği yer lambanın ışığının oluşturduğu dairenin içinde bir yerde. Şansımız yaver giderse lambanın üzerindeki parmak izlerini alabiliriz."

"Katilin bu cinayeti planlayarak işlediğini mi düşünüyorsun? Ampul çok aydınlık olduğu için mi gevşetildi?"

"Evet," dedi Wallander. "Böyle düşünüyorum."

Nyberg merdiveni alarak bahçenin arkasına gitti. Wallander olduğu yerde kaldı. Yağmur olanca hızıyla yağıyordu.

Polis kordonu kaldırılmamıştı. Bir polis arabası kumsalın hemen dışında park etmiş bekliyordu. Mobiletli birinin dışında kimseler yoktu.

Wallander arkasını dönerek içeri girdi.

10.

Sabah saat yedi civarında bodrum katına indi. Çıplak ayaklarının altındaki zemin serindi. Kıpırdamadan durup çevreye kulak verdi. Sonra da kapıyı arkasından kapatarak kilitledi. Oraya son kez geldiğinde yere serpiştirdiği ince un tabakasını inceledi. Bıraktığı gibi duruyordu. Kimse dünyasına tecavüz etmemişti. Yerdeki unun üstünde ayak izi falan yoktu. Sonra da fare kapanlarını denetledi. Şansı yaver gitmişti. Dört kapanda dört fare vardı. Bunlardan biri de tüm yaşamında gördüğü en büyük fareydi.

Geronimo bir keresinde, gençliğinde yenilgiye uğrattığı Pawnee savaşçısının öyküsünü anlatmıştı. Bu savaşçının adı Altı Parmaklı Ayı'ydı ve sol elinde tam altı parmak vardı. Bu onun ilk düşmanı olmuştu. Geronimo o günlerde çok genç olmakla birlikte ölümün eşiğine gelmişti. Düşmanının altıncı parmağını kesmiş ve kuruması için güneşin altına bırakmıştı. Sonra da bu kesik parmağı uzun bir süre kemerinin altındaki küçük deri kesenin içinde taşımıştı. Bu öyküyü anlattığı zaman Geronimo yaşamının sonuna çok yaklaşmıştı.

Baltalarından birini büyük farede de denemeye karar verdi. Küçük farelerde de daha önce denediği gözyaşartıcı bomba imalinde kullanılan kimyasal bir sıvıyı kullanacaktı.

Ama bunu hemen şimdi yapmayacaktı. Öncelikle bu değişimin sonuçlarına katlanması gerekiyordu. Aynanın önüne oturdu, ışığın gözlerini kamaştırmaması için lambayı ayarladı sonra da dikkatle yüzüne baktı. Sol yanağını hafifçe

kesmişti. Ama yara izi güçlükle görülüyordu. Bu onun değişiminin son aşamasıydı.

Darbe kusursuzdu. Birinci canavarın, belkemiğini parçalarken kendini bir ağacı kesiyormuş gibi hissetmişti. İç dünyasına yoğun bir rahatlama ve doygunluk hissi yayılmıştı. Canavarı sırtından vurmuş ve bir an bile duraksamadan kafa derisini yüzmüş ve ait olduğu yere, toprağın altına gömmüştü. Yalnızca bir tutam saç görünüyordu toprağın üstünden.

Kısa bir süre sonra buna bir yenisi eklenecekti.

Aynada yüzünü incelerken bir yandan da birinci kesiğin yanına ikinci bir kesik daha yapmasının iyi olup olmayacağını düşünüyordu. Yoksa bıçağın diğer yanağı kutsamasına mı izin vermeliydi? Aslında bunun hiç önemi yoktu. İşini bitirdiğinde tüm yüzü zaten kesikler içinde olacaktı.

Büyük bir titizlikle hazırlanmaya başladı. Sırt çantasından silahlarını, boyalarını ve fırçalarını ve en önemlisi Görevlerin ve Tanrısal Esinlerin yazılı olduğu kırmızı kaplı kitabı çıkardı. Kitabı özenle masanın üstüne koydu.

İlk kafa derisini bir gece önce gömmüştü. Hastanenin çevresi kalabalıktı. Ama o tel örgülerin nerede bittiğini biliyordu. Pencereleriyle kapılarında demir parmaklıklar olan, parka benzeyen büyük bir alanın ortasındaki binada kız kardeşini görmeye gittiğinde onun odasının hangisi olduğunu belirlemişti. Odanın penceresi her zaman karanlık olurdu. Bu insanın tüylerini ürperten kasvetli bina koridorlardan gelen ışığın dışında hep karanlıktı. Kafa derisini gömmüş ve fısıltıyla kız kardeşine ilk adımı attığını haber vermişti. Canavarları teker teker ortadan kaldıracaktı. Ancak o zaman kız kardeşi yeniden dünyaya dönebilecekti.

Gömleğini çıkardı. Yaz olmasına karşın birden ürperdi. Kırmızı kaplı kitabı açtı ve artık var olmayan Wetterstedt adındaki adamla ilgili bölümü geçti. İkinci kafa derisi yedinci sayfada anlatılıyordu. Kız kardeşinin yazdıklarını okuduktan sonra bu kez daha küçük bir balta kullanmayı geçirdi aklından.

Kitabı kapatarak aynadaki görüntüsünü inceledi. Yüzü annesinin yüzüne çok benziyordu. Ama gözlerini babasından almıştı. Gözleri topun ağzı gibi derin ve ürkütücüydü. Babasının o gözleri çocukluğunun ilk anılarındandı. Bir çift göz ona bakar, onu ürkütürdü ve o günlerden beri de babasını kocaman bir çift göz ve kükreyen bir ses olarak anımsıyordu.

Yüzünü havluyla sildi. Sonra da büyük ve kalın fırçalardan birini alarak siyah boyaya batırdı ve Wetterstedt'in alnında bıçağın delik açtığı yere, kendi yüzüne kaşının hemen üstüne ilk çizgiyi çekti.

Polis kordonunun dışında saatlerce kalmıştı. Nelerin olduğunu ve tersine dönmüş kayığın altında yatan cesedi kimin öldürdüğünü anlamaya çalışan polisleri izlemek çok heyecan vericiydi. Birkaç kez içinden ortaya çıkıp cinayeti kendisinin işlediğini açıklamak gelmişti.

Bu hâlâ üstesinden gelemediği bir zayıflıktı. Yaptıklarının, kız kardeşinin Tanrısal Esinler kitabından alınan bir görev olduğunu ve bunu yalnızca kız kardeşi için yaptığını iyice anlamalıydı. Bu zayıflığının üstesinden mutlaka gelmeliydi.

Yüzüne ikinci bir çizgi daha çekti. Değişime yeni başlamasına karşın yine de dışarıdan görünen kimliğinin büyük bir bölümünün kendisini terk ettiğini hissedebiliyordu.

Kendisine neden Stefan adının konulduğunu bilmiyordu. Bir keresinde, annesinin biraz ayık olduğu bir gün bunu sormuştu. Neden Stefan? Neden bu isim de başka bir isim değil? Annesi üstünkörü bir yanıt vermişti. Çok iyi hatırlıyordu. Stefan güzel bir isim demişti. Herkesin beğendiği, gözde bir isim, demişti annesi. O gün ona nasıl da kızmıştı. Annesini oturma odasında bırakarak öfkeyle kapıyı çarpıp dışarı çıkmıştı. Sonra da bisikletine binerek deniz kenarına gitmişti. Deniz kıyısında yürürken kendine çok farklı bir ad, Hoover adını seçmişti. FBI'nın başındaki adamın adını. Onunla ilgili bir kitap okumuştu. Adamın damarlarında kızılderili kanı aktığına ilişkin söylentiler çıkmıştı bir ara. Acaba kendi damarlarında da aynı kan var mıydı? Büyükbabası akrabalarının birçoğunun uzun yıllar önce Amerika'ya göçtüklerini söylemişti. Kendi damarlarında bu soylu kan olmasa bile belki ailesinde akıyor olabilirdi.

Kız kardeşi hastaneye kaldırıldıktan sonra o da Geronimo ve Hoover adlarının bir karışımını kullanmaya karar vermişti. Bu arada sürekli olarak büyükbabasının minyatür askerler yapmak için kurşun ve kalay alaşımını eritip bunları plastik kalıplara döküşünü hatırlamaya çalışıyordu. Büyükbabası öldüğünde kalıplarla alaşım kepçesini bulmuştu. Bodrumdaki karton kutunun içindeydiler. Bunları kutunun içinden çıkarmış, hem polis, hem de kızılderili bir şekil yapabilmek için kalıbı değiştirmişti. Herkesin uyuduğu ve babasının da hapiste ol-

duğu bir gece mutfağa kapanarak büyük bir tören yapmıştı. Hoover'la Geronimo'yu bir arada eriterek kendi yeni kimliğini yaratmıştı. Artık o kendisinden korkulan ve damarlarında savaşçı bir kızılderilinin yürekli kanı olan biriydi. Kimse ona zarar veremezdi. İstenilen intikamı almasını artık kimse engelleyemeyecekti.

Gözlerinin üstüne siyah çizgiler çizmeyi sürdürdü. Bu çizgiler gözlerinin daha da derinleşmesine neden oluyordu. Avına saldırmaya hazırlanan bir canavarın gözleri gibiydiler. İki yırtıcı göz, çevresini izliyordu. Kendisini bekleyen şeyi bir kez daha düşündü. Bu Yaz Dönümü Bayramı'ydı. Havanın yağmurlu ve rüzgârlı olması işini güçleştirecekti. Bjäresjö yolculuğuna çıkmadan önce iyi giyinmesi gerektiğini biliyordu. Ziyaretine gittiği kişinin havadan ötürü içeri girip girmediği sorusunu bir türlü yanıtlayamıyordu. Ama bekleme yeteneğine güvenmesi gerektiğini kendine söyleyip duruyordu. Bu elemanlarına her zaman bu öğüdü veren Hoover'in erdemlerinden biriydi. Geronimo'nun da ondan aşağı kalır yanı yoktu. Her zaman düşmanın dikkatinin azalacağı bir an mutlaka olurdu. Bu da onun harekete geçmesi gereken andı. Eğer ziyaret edeceği kişi havadan ötürü içeriye girse bile yine aynı kural geçerli olacaktı. Er ya da geç evden çıkacaktı. O zaman da harekete geçecekti.

Bir gün önce oraya gitmişti. Mobiletini ağaçların arasına bırakmış ve çevreyi rahat izleyebilmek için tepeye tırmanmıştı. Arne Carlman'ın evi Wetterstedt'inki gibi orada öylece tek başına duruyordu. En yakın ev çok uzaktaydı. Beyaz badanalı İskandinav ülkelerinin tipik çiftliklerinden birine uzanan yol ağaçlıklıydı.

Yaz Dönümü Bayramı hazırlıkları başlamıştı. Birçok kişinin kamyonetlerinin arkasından açılır kapanır masa ve sandalyeleri çıkardıklarını gördü. Bahçenin bir köşesine tente geriyorlardı.

Arne Carlman da oradaydı. Dürbünüyle bakınca ertesi gün ziyaretine gideceği adamın bahçede dolaşarak etrafındakilere bir sürü talimat verdiğini gördü. Üstünde bir eşofman vardı. Başına da bir bere takmıştı.

Kız kardeşinin bu adamla birlikte olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Adama bir kez daha bakınca midesinin bulandığını fark etti. Artık daha fazlasını görmeye gerek yoktu. Nasıl bir plan uygulayacağını biliyordu.

Alnını boyamayı ve gözlerinin çevresine gölgeler çizmeyi bitirdiğinde burnunun iki yanına kalın iki beyaz çizgi çekti. Geronimo'nun kalbinin göğsünde attığını hissetmeye başlamıştı artık. Öne doğru uzanarak yerde duran kasetçaların düğmesine bastı. Davulların sesi ortalığı kaplarken ruhlar beyninin içinde konuşmaya başladılar.

İşi öğleden sonranın geç saatlerine dek sürdü. Yanına alacağı silahları seçerek dört fareyi daha büyük bir kutuya koydu. Fareler şaşkınlık ve panik içinde kutunun kenarlarına tırmanmaya çalıştılar. Denemek istediği baltayı eline alarak en şişman fareye doğru kaldırdı ve olanca gücüyle indirdi. Fare ikiye ayrıldı. Her şey o denli çabuk olmuştu ki fare ciyak ciyak bağırmaya fırsat bile bulamamıştı. Diğer fareler telaşla kutudan dışarı çıkmaya uğraşıyorlardı. Duvarda asılı olan deri ceketinin cebindeki sprey kutusunu çıkarmak içni uzandı. Ama kutu yoktu. Diğer cebine baktı. Orada da yoktu. Bir an için kaskatı kesildi. Yoksa sığınağına biri mi gelmişti? Sonra da bunun olanaksız olduğuna karar verdi.

Düşüncelerini toplamak amacıyla yeniden aynaların karşısına geçip oturdu. Sprey kutusunu mutlaka cebinden düşürmüştü. Gustaf Wetterstedt'e yaptığı ziyaretten sonra geçen günleri yavaş yavaş ve hiçbir olayı atlamadan hatırlamaya çalıştı. Polis kordonunun dışında onların çalışmalarını izlerken düşürmüş olmalıydı. Bir ara kazağını giymek için ceketini çıkarmıştı. O zaman düşürmüş olmalıydı. Sprey kutusunun herhangi bir tehlike içermediğine karar verdi. Herkes sprey kutusu düşürebilirdi. Bunda olağandışı bir şey yoktu. Kutunun üstünde parmak izleri olsa bile bunlar polis kayıtlarında yoktu. FBI'nın başkanı Hoover bile bu işin peşine düşseydi herhalde o da sprey kutusundan bir ipucu yakalayamazdı.

Aynaların önünden kalkarak farelerin yanına yaklaştı. Fareler onu görünce panik içinde kutunun içinde sağa sola kaçışmaya başladılar. Üç balta darbesiyle hepsini öldürdü. Kanlar içindeki fare leşlerini plastik bir torbaya koyup torbayı dikkatle bağladı ve daha büyük bir torbanın içine koydu. Baltayı temizledikten sonra parmağını ucuyla baltanın keskin ucuna hafifçe dokundu.

Akşamüstü altıda hazırdı. Silahlarını ve fare leşleriyle dolu torbayı sırt çantasına koydu. Dışarda hava yağmurlu ve rüzgârlı olduğundan çorap giyerek lastik papuçlarını ayağına geçirdi. Işığı söndürerek bodrum katından dışarı çıktı. Sokağa çıkmadan önce de kaskını başına geçirmişti.

Sturup'a sapmadan önce bir otoparka giderek fare leşleriyle dolu torbayı çöp kutusuna attı. Sonra da Bjäresjö'ye doğru yola koyuldu. Rüzgâr durmuştu. Havada ani bir değişiklik olmuştu. Akşam güzel geçeceğe benziyordu.

Yaz Dönümü Bayramı resim komisyoncusu Arne Carlman'ın önem verdiği bayramlardan biriydi. On beş yıldan bu yana yazlarını geçirdiği çiftlikte parti vermek artık bir gelenek haline gelmişti. Carlman'ın yaz partisine bazı sanatçılarla galeri sahipleri davet edilirdi. İstediği sanatçıyı bir anda ülke çapında ünlü yapacak serveti ve ilişkileri vardı. Verdiği öğütleri dinlemeyenleri yok edebilecek güçteydi ya da söylentiler bu doğrultudaydı. Otuz yıl önce eski arabasıyla tüm ülkeyi dolaşmıştı. Zor günlerdi ama böylelikle hangi müşteriye hangi resmin satılacağını öğrenmişti. İşi öğrenmiş ve gerçeği yükselten sanat kavramının ancak parayla denetlenebileceğini anlamıştı. Sonunda da biriktirdiği parayla Stockholm'de Österlånggatan'da hem çerçeve satan, hem de resim galerisi olan bir yer açmıştı. Dalkavukluğun, alkolün ve banknotların acımasız karışımıyla genç ressamların resimlerini ucuza kapatmaya ve onları çevresine tanıtmaya başlamıştı. Rüşvet verdi, tehdit etti ve bol bol yalan söyledi. On yıl içerisinde İsveç'teki otuz galerinin sahibi olmuştu. Bir yandan da posta siparişiyle resim satmaya başlamıştı. Yetmişli yılların ortalarında artık oldukça varlıklı biri olmuştu. Skåne'de bir çiftlik satın almış ve birkaç yıl sonra da yaz partilerini vermeye başlamıştı. Bu partiler kısa sürede ülke çapında bir üne kavuşmuştu. Her konuğa beş bin krondan az olmayacak armağanlar vermeyi kendine ilke edinmişti. Bu yıl da konuklarına İtalyan bir tasarımcının özel dolma kalemlerini armağan edecekti.

Arne Carlman, Yaz Dönümü Bayramı'nın sabahı karısının yanında uyandığında yataktan kalkarak pencereden dışarıya baktı. Yağmur yağıyordu ve rüzgâr olanca şiddetiyle esiyordu. Bir an için yüzü mutsuzlukla gölgelendi. Ama yıllar ona kaçınılmazı benimsemeyi öğretmişti. Havayı değiştiremeyeceğini biliyordu. Buna gücü yetmezdi. Beş yıl önce, konuklarına özel olarak imal ettirdiği yağmurlukları armağan etmişti. Dışarda kalmak isteyenler yağmurlukları sırtlarına geçirmişlerdi. Diğerleri de Arne Carlman'ın yıllar önce açık bir alana dönüştürdüğü üstü kapalı eski ahırda eğlenmelerini sürdürmüşlerdi.

Konuklar saat sekizden itibaren birer ikişer gelmeye başlamışlardı. Neyse ki inatçı yağmur durmuştu. Yağmurlu geçeceği düşünülen Bayram gecesi rüzgârın durmasıyla birdenbire güzel sıcak bir yaz gecesine dönüşüvermişti. Smokin giymiş Arne Carlman elinde şemsiye taşıyan oğullarından biriyle bahçeye çıktı. Bu partiye her zaman yüz kişi çağırırdı ve ellisi her zaman oraya ilk kez gelen kişiler olurdu. Saat onda bıçağıyla kadehine vurdu ve geleneksel yaz konuşmasını yaptı. Bunu gerçekleştirirken de konukların en azından yarısının kendisinden nefret ettiğini ya da hor gördüklerini biliyordu. Ama artık altmış altı yaşında, insanların hakkında düşündüklerine kesinlikle aldırmıyordu. Oluşturduğu sağlam imparatorluğu ona yeterdi. İşi yönetmekten vazgeçtiği anda oğulları babalarının işini devralmaya hazırdılar. Ne var ki, henüz emekli olmaya hazır hissetmiyordu kendini. Konuşmasında buna da değinmişti. İşe yaramaz biri değildi henüz. Daha bir dizi Yaz Dönümü Bayram partisi verecekti ve havaların bundan daha iyi olmasını ümit ediyordu. Konuklar bu sözcükleri gönülsüzce alkışladılar. Alkışların kesilmesiyle birlikte de ahırın içinden gelen orkestranın sesi duyuldu. Konukların bir kısmı dışarıya çıktı. Arne Carlman karısının koluna girerek onu dans pistine sürükledi.

"Konuşmamı nasıl buldun?" diye sordu karısına dans ederlerken.

"Geçen yıllara nazaran çok daha hainceydi."

"Benden nefret etmeleri umurumda bile değil. Onları neden umursayayım ki? Neden umursayalım ki? Yapacak hâlâ birçok işim var benim."

Gece yarısından az önce Arne Carlman Göteborg'lu genç bir kadın ressamla uçsuz bucaksız bahçenin en tenha köşesine çekildi. Maaşlı casuslarından biri genç kadını partiye davet etmesini söylemişti. Ressamın yapıtlarının renkli slaytlarını görmüş ve ressamda özgün bir şeyler olduğuna karar vermişti. Genç kadın naif resimler yapıyordu. Çiçek tarlalarıyla çevrili soğuk varoşlar, taş alanlar ve yalnız insanların resimlerini yapıyordu. Belki Yeni Aydınlanma adını vereceği resim okulunun başına bu genç ressamı getirebilirdi. Bahçenin ucundaki çardağa doğru giderlerken, çok genç, diye geçirdi içinden. Ama ne güzel ne de gizemli bir kadındı. Arne Carlman, imajın da en az resim kadar önemli olduğunu çok iyi biliyordu. Bu zayıf ve soluk genç kadından nasıl bir mucize yaratacağını doğrusu kendi de merak ediyordu.

Çimler hâlâ ıslaktı. Harika bir akşamdı. Konukların bir bölümü dans ediyordu. Bir bölümüyse Carlman'ın çiftliğindeki televizyonların karşısına geçmişlerdi. İsveç-Rusya maçı az sonra başlayacaktı. Arne Carlman maçı kaçırmamak için konuşmayı kısa kesmek istiyordu. Cebinde bir sözleşme vardı.

Genç ressam üç yıl boyunca yapacağı tüm resimleri satma hakkını Carlman'a vermesi karşılığında yüklüce bir para alacaktı. İlk bakışta bu oldukça iyi bir anlaşma gibi duruyordu. Oysa sözleşmede yaz akşamının solgun ışığı altında okunması olanaksız olan Carlman'ın lehine bazı hakları da içeriyordu. Çardağa geldiklerinde Carlman mendiliyle sandalyeleri silerek genç kadının oturması için yardım etti. Sözleşmeyi imzalamaya genç kadını ikna etmesi yarım saatten az sürmüştü. Sonra da genç kadına İtalyan tasarımı dolma kalemlerden birini uzatarak sözleşmeyi imzalamasını rica etmişti.

Genç kadın çardaktan çıkıp ahıra geri döndü. Daha sonra saatin o sırada gece yarısına tam üç dakika olduğundan emin olduğunu söyleyecekti. Dönerken saatine bakmıştı. Arne Carlman'ın yanından ayrıldığında onun her zamanki gibi çok iyi olduğunu da sözlerine eklemişti. Tedirgin olduğuna ya da korktuğuna ilişkin herhangi bir izlenim edinmemişti. Ne de birini beklediğine ilişkin. Genç kadına birkaç dakika daha orada oturacağını ve yağmurdan sonra ortaya çıkan toprak kokusunu içine çekmek istediğini söylemişti.

Genç kadın arkasını dönüp bakmamıştı. Ama yine de bahçede kendilerinden başka kimsenin olmadığından emindi. Ayrıca çardağa doğru giden birini de görmemişti.

Hoover tüm akşam boyunca tepede gizlenmişti. Yağmurun durmasına karşın toprağın nemi üşümesine neden olmuştu. Ara sıra ayağa kalkıp soğuktan uyuşmuş bacaklarını sallaması gerekmişti. Saat on bir sıralarında dürbünle baktığında beklediği anın yaklaşmakta olduğunu fark etmişti. Bahçedeki insanların sayıları her geçen dakika daha da azalıyordu. Silahlarını çıkararak kemerinin arasına sıkıştırdı. Ayakkabılarıyla çoraplarını da çıkarmış ve sırt çantasına koymuştu. Sonra da dikkatle tepeden aşağı inmiş, koşarak traktör yolunu geçmişti. Arazinin arka tarafına gelince de ıslak toprağa oturmuş ve bahçenin çevresini saran ağaçların arasından orayı gözetlemişti.

Bir saat sonra beklemesi sona erdi. Arne Carlman ona doğru geliyordu. Yanında da genç bir kadın vardı. Çardakta oturmuşlardı. Hoover onların ne hakkında konuştuklarını güçlükle duyabiliyordu. Yaklaşık yarım saat sonra kadın kalkmış ama Arne Carlman oturmaya devam etmişti. Bahçe bomboştu. Müzik sesi duyulmuyordu; onun yerine birkaç televizyondan gelen sesleri duydu. Hoover yerinden kalktı, baltasını eline aldı ve çardağın hemen arkasındaki ağaçların arasından süzüldü. Son bir kez daha bahçede insan olup olmadığına baktı. Tüm kuşkuları yok oldu ve kız kardeşinin intikamını almak üzere baltayı sıkıca tutarak çardağa yaklaştı. Baltayı Arne Carlman'ın yüzüne indirdi. Güçlü darbeyle birlikte Arne Carlman'ın yüzü ikiye bölündü. Hâlâ yerinde oturuyordu ama yüzünün iki yanı farklı yönlere bakıyordu. Hoover bıçağını çıkararak Carlman'ın saçından ve kafa derisinden bir parça kesti. Sonra da geldiği gibi hızla yok oldu. Tepeye çıktı, sırt çantasını aldı ve mobiletini bıraktığı ağacın altına doğru koştu.

İki saat sonra da kafa derisiyle saçı, kız kardeşinin penceresinin altına diğerinin yanına gömdü.

Rüzgâr durmuştu. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu.

Yaz Dönümü Bayramı boyunca hava güzel olacağa benziyordu.

Yaz gelmişti. Hem de herkesin tahmin ettiğinden de önce gelmişti...

Skåne 25-28 Haziran 1994

11.

Sabahın ikisinde Ystad polis karakoluna acil bir telefon geldi.

Aynı anda da Thomas Brolin'in attığı golle İsveç, Rusya'ya karşı oynadığı maçı bir sıfır kazandı. Brolin'in golü penaltıdan gelmişti. Yaz akşamı birden neşe ve coşkuyla doldu. Yaz Dönümü Bayramı için aslında alışılmışın dışında bir sessizlik vardı ortada. Telefona yanıt veren polis memuru az önceki golle havaya fırladığından ahize elinde ayakta konuşuyor, gözünü karşısındaki ekrandan alamıyordu. Coşkusuna karşın bu telefonun son derece önemli olduğunun da farkındaydı. Panik içinde konuşan kadının sarhoş olmadığı anlaşılıyordu. Geçici olarak polis şefi görevini üstlenen Hansson bu görevin son derece önemli olduğunun bilincindeydi. Bu yüzden de Yaz Dönümü Bayramı akşamı bile karakolda kalmayı yeğlemişti. Sınırlı eleman kaynaklarını bireysel vakalarda nasıl kullanabileceğini araştırmaya çalışıyordu. Saat on birde iki farklı partide iki büyük kavga çıkmıştı. Bu kavgaların biri anlık bir kıskançlıktan kaynaklamıştı. Oysa diğeri İsveç'in kalecisi Thomas Ravelli'nin yüzünden çıkmıştı. Daha sonra Svedberg'in kaleme aldığı raporda Kameron takımı ikinci golü attığında izleyiciler Ravelli'nin golü yemesi üzerine büyük bir tartışma çıkarmışlar ve bu tartışma üç kişinin yaralanması ve hastaneye kaldırılmasıyla sona ermişti. Hansson, Bjäresjö'den gelen haberi duyduğunda polis arabalarından biri karakola yeni dönmüştü. Genellikle kötü hava koşulları Yaz Dönümü Bayramı gecesinin sessiz ve sakin geçmesine neden olurdu. Ama bu yıl tarih kendini yinelemek istememişti.

Hansson odasından çıkarak Bjäresjö'den gelen telefonla konuşan polis memurunun yanına gitti.

"Kadın gerçekten de adamın kafasının ikiye bölündüğünü mü söyledi?"

Polis evet dercesine başını iki yana salladı. Hansson şaşkınlık içindeydi.

"Svedberg oraya bir gidip baksın."

"Ama Svedberg, Svarte'deki kavgayı yatıştırmaya gitmedi mi?"

"Doğru haklısın, unutmuşum," dedi Hansson. "O zaman Wallander'i ara."

Wallander bir haftadan beri ilk kez gece yarısından önce yatmıştı. Bir an için ülkenin geri kalanına katılıp İsveç-Rusya maçını izlemeyi düşünmüştü ama futbolcuların sahadaki yerlerini almalarını beklerken sızmıştı. Telefonun sesiyle irkilmiş ve bir an için nerede olduğunu algılamakta zorlanmıştı. Yatağının yanındaki telefona uzandı. Telefon çaldığında yataktan kalkmamak için birkaç ay önce yatak odasına bir paralel çektirmişti.

"Seni uyandırdım mı?" Arayan Hansson'du.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "Ne var?"

Wallander arkadaşının anlattıklarını şaşkınlıkla dinledi. Saat kaç olursa olsun gece telefonu çaldığında arayana asla uyuduğunu söylemezdi. Daha sonraları Wallander, Bjäresjö'de olan olayların Gustaf Wetterstedt'in başına gelenlerle aynı olduğunu neden hemen anlayamadığını kendisine defalarca sormuştu. Bu acaba, karşılarında seri cinayet işleyen bir katil olduğu gerçeğine inanmak istememelerinden mi kaynaklanıyordu? Ya da Wetterstedt'in öldürülmesi gibi vahşi bir cinayetin yalnızca bir kez işlenebileceğini düşündüklerinden mi? Saat ikiyi yirmi geçiyordu ve Wallander, Hansson'a olay yerine hemen bir polis arabası göndermesini ve kendisinin de en kısa zamanda oraya gideceğini söyledi.

Saat üçe beş kala arabasını Bjäresjö'deki çiftliğin önüne park ediyordu. Arabanın radyosundan Martin Dahlin'in ikinci golü attığını duydu. İsveç'in kazanacağını ama kendisinin bir yüz kron daha kaybedeceğini düşündü.

Kendisine doğru koşarak gelen Norén'i görünce orada çok ciddi şeylerin olduğunu hemen anladı. Ama bahçeye çıkıp da şaşkınlıktan dilleri tutulmuş insanların arasından geçip olanları görünceye değin tam olarak nelerin olduğunu anlamış değildi. Çardağın içindeki bahçe sandalyesinde oturan adamın kafası ikiye ayrılmıştı. Sol tarafının kafa derisi yüzülmüştü.

Wallander donakalmıştı. Bir süre kıpırdamadan durdu. Norén ona bir şeyler söyledi ama Wallander bunları algılayamadı. Başı ikiye ayrılmış adama bakıyor ve bir yandan da birkaç gün önce Wetterstedt'i baltayla öldüren katilin bu cinayetten de sorumlu olabileceğini düşünüyordu. Sonra da kısa bir süre için yoğun bir acı hissetti.

Daha sonra Baiba'yla konuştuğunda ona bu hiç beklenmedik ve polislere yakışmayan zayıflık duygusunu açıklamaya çalışmıştı. İçinde bir yerlerde bir fırtına kopmuştu. Artık bu ülkeyi bölen görünmeyen sınırların ortadan kalktığını yüreğinin derinliklerinde hissediyordu. Şiddet artık büyük kentleri ele geçirmişti. Dünya hem küçülmüş, hem de alabildiğine büyümüş gibi geldi Wallander'e.

Acıma duygusu yerini dehşete bırakmıştı. Yüzü kireç gibi olan Norén'e döndü.

"Aynı katilin işi olmalı," dedi Norén.

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Kurban kim?"

"Arne Carlman. Bu çiftliğin sahibi. Yaz Dönümü partisi veriyormuş."

"Konukların burada kalmasını sağla. Bir şey gören olmuş mu?"

Wallander telefonunu çıkararak karakolun numarasını çevirdi ve santral memuruna Hansson'la konuşmak istediğini söyledi.

"Kötü görünüyor," dedi Hansson yanıt verdiğinde.

"Ne kadar kötü?"

"Bundan daha kötü bir şeyin olabileceğini düşünemiyorum. Wetterstedt'in katiliyle bunun aynı olduğundan neredeyse eminim. Bunun da kafası ikiye bölünmüş."

Wallander, Hansson'un soluklarının hızlandığını fark etti.

"Elimizdeki tüm birimleri harekete geçirmelisin," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Ayrıca Per Åkeson'un da buraya gelmesini istiyorum."

Hansson'a soru sorma fırsatı tanımadan Wallander telefonu kapattı. Şimdi ne yapacağım, diye geçirdi içinden. Kimin peşine düşeceğim? Bir psikopatın mı? Son derece dikkatli ve planlı davranan bir katilin mi?

Ama aslında yüreğinin derinliklerinde ne yapacağını çok iyi biliyordu. Gustaf Wetterstedt'le Arne Carlman arasında mutlaka bir ilişki olmalıydı. İlk arayacağı şey de bu olmalıydı.

Yirmi dakika sonra polis arabaları birer ikişer olay yerine gelmeye başlamıştı. Wallander, Nyberg'i görünce onu çardağa doğru sürükledi.

"Hiç de hoş bir görüntü değil," oldu Nyberg'in ilk sözleri.

"Bu Gustaf Wetterstedt'i öldüren adamın işi olmalı. Yine vurdu."

"Bu kez cinayet yerini aramak zorunda kalmayacağız." Nyberg çardağın içindeki kan gölünü gösteriyordu.

"Saçından da bir tutam kesmiş," dedi Wallander.

Nyberg ekibini yanına çağırarak işbölümü yaptı. Norén konukları ahırda toplamıştı. Bahçe garip bir sessizliğe bürünmüştü. Norén, Wallander'in yanına gelerek evi gösterdi.

"Karısı ve üç çocuğu orada. Büyük bir şok geçiriyorlar."

"Doktor çağırsak iyi olur."

"Karısı çağırmış."

"Gidip onlarla konuşurum," dedi Wallander. "Martinsson'la Ann-Britt gelince onlara söyle konuklarla konuşsunlar. Belki içlerinden biri ya da birileri bir şey görmüştür. Sonra da konuklar evlerine gidebilir. Ama adlarını mutlaka alsınlar. Kimlik sormayı da unutmasınlar. Görgü tanığı yok, değil mi?"

"Herhalde yok çünkü kimse bu konuda bir şey söylemedi."

"Çizelge yaptın mı?"

Norén cebinden küçük not defterini çıkardı.

"Carlman'ın saat on bir buçukta hâlâ yaşadığını biliyoruz. Saat ikideyse cesedi bulundu. Bu yüzden de cinayet on bir buçukla iki arasında işlenmiş olmalı."

"Zaman dilimini biraz daha azaltmamız mümkün olmalı," dedi Wallander. "Onu en son kimin gördüğünü öğrenmeye çalış. Ve cesedi kimin bulduğunu da."

Wallander eve gitti. Eski çiftlik evinin oturma bölümü çok hoş bir şekilde düzenlenmişti. Wallander oturma odası, mutfak ve yemek salonu olan geniş bir odaya girdi. Duvarlarda suluboya resimler vardı. Odanın bir köşesinde az önce öldürülen adamın ailesi deri bir kanepede yan yana oturuyordu. Elli yaşlarında olan kadın ayağa kalkarak Wallander'in yanına yaklaştı.

"Bayan Carlman," dedi Wallander.

"Evet."

Wallander, kadının gözlerinin ağlamaktan kan çanağına dönmüş olduğunu gördü. Yeni bir ağlama krizi geçirip geçirmeyeceğini düşündü. Ne var ki, kadın şaşırtıcı derecede sakindi.

"Olanlara çok üzüldüm," dedi Wallander.

"Korkunç."

Kadının yanıtındaki mekaniklik Wallander'in dikkatini çekmişti. İlk sorusunu sormadan önce kısa bir süre duraksadı.

"Bunu kim yapmış olabilir, bir fikriniz var mı?"

"Hayır."

Yanıtın çok çabuk geldiği Wallander'in gözünden kaçmamıştı. Bu soruya hazırlanmış olmalıydı. Başka bir deyişle, onu öldürmeyi düşünmüş olan birçok kişi olmalı, diye geçirdi içinden.

"Kocanızın ne iş yaptığını sorabilir miyim?"

"Resim komisyoncusuydu."

Wallander karşısındaki kadına dikkatle bakınca kadın söylediklerini duymamış olabileceğini düşünerek yineledi.

"Duydum," dedi Wallander. "Özür dilerim, hemen geleceğim."

Koşar adımlarla bahçeye çıktı. İçerdeki kadının söyledikleri tüm duyularını harekete geçirmişti. Lars Magnusson'un Gustaf Wetterstedt'le ilgili çıkan söylentilere ilişkin anlattıklarını hatırlamıştı. Çalıntı bir resim söz konusu olmuştu. Ve şimdi de bir resim komisyoncusu öldürülmüştü, hem de Wetterstedt'le aynı şekilde. Rahatlama ve şükran duygularıyla bir zamanlar bu iki kişi arasında olası bir ilişkinin söz konusu olabileceğini düşündü. Tam eve geri dönmek üzereyken birden Ann-Britt Höglund'un gelmekte olduğunu gördü. Yüzü her zamankinden daha solgun ve alabildiğine de gergin görünüyordu. Wallander dedektifliğinin ilk yıllarında her vahşi cinayeti kişisel olarak değerlendirdiği günleri düşündü. Daha sonralarıysa Rydberg ona bir polisin asla şiddetin kurbanıyla arasında duygusal bir bağ oluşturmaması gerektiğini öğretmişti. Wallander'in bunu iyice öğrenmesi yıllarını almıştı.

"Bir tane daha mı?" diye sordu Höglund.

"Hem de aynı şekilde," diye karşılık verdi Wallander. "Olaylar kendilerini yineliyor."

"Bunun da kafa derisi yüzülmüş mü?"

"Evet."

Wallander genç kadının istemeyerek yüzünü buruşturduğunu gördü.

"Ben galiba bu iki adamı birbirine bağlayan şeyi buldum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander ve sonra da düşüncelerini açıkladı. Bu arada da Svedberg'le Martinsson olay yerine gelmişti. Wallander az önce Höglund'a söylediklerini aceleyle onlara da yineledi.

"Konuklarla konuşmalısın," dedi Wallander. "Norén'i eğer doğru duymuşsam en az yüz konuk olmalı. Ve konuklar buradan ayrılmadan önce kimliklerini göstermeliler."

Wallander eve geri döndü. Tahta oymalı bir sandalyeyi alarak ailenin oturduğu kanepenin yanına geldi. Carlman'ın dul eşinin yanında yirmi yaşlarındaki iki oğluyla onlardan birkaç yaş daha büyük olan kızı vardı. Hepsi de garip bir şekilde sakindi.

"Olabilecek en çabuk şekilde yanıtlayabileceğiniz bir iki soru sormam gerekiyor," dedi. "Daha sonra tekrar konuşacağız."

Odanın içinde derin bir sessizlik oluştu. Kimse ağzını açıp bir şey söylemedi.

"Katilin kim olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu Wallander. "Konuklardan biri mi?"

"Başka kim olabilir?" diye karşılık verdi delikanlılardan biri. Sarı saçlarını kısacık kestirmişti. Wallander az önce çardakta incelemek zorunda kaldığı parçalanmış yüzle bu delikanlının ne denli benzediğini görünce birden tedirgin oldu.

"Aklınıza gelen biri var mı?" diye sürdürdü sorularını Wallander.

Delikanlı hayır dercesine başını salladı.

"Böylesine büyük bir parti sürerken dışardan birinin gelip kocamı öldürmesi pek mantıklı görülmüyor."

Yeterince soğukkanlı biri duraksamadan işini bitirmiş, diye geçirdi içinden Wallander. Ya da yeterince çılgın biri. Yakalanıp yakalanmayacağını umursamayan biri.

"Kocanızın resim komisyonculuğu yaptığını söylemiştiniz," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Bunun ne anlama geldiğini açıklar mısınız lütfen?"

"Kocamın ülkenin dörtbir yanında otuzdan fazla galerisi vardır. Ayrıca İskandinav ülkelerinde de galerileri var. Posta siparişiyle resim satar. Resimleri bazı şirketlere kiralar. Her yıl düzenlenen resim müzayedelerinden de o sorumludur. Ve daha birçok şey."

"Hiç düşmanı var mıydı?"

"Başarılı bir adamdan her zaman beceriksiz ya da yeteneksiz birçok kişi nefret eder ve onu kıskanır elbette."

"Kocanız size hiç tehdit edildiğini söyledi mi?"

"Hayır."

Wallander kanepede oturan çocuklara baktı. Çocuklar da aynı anda başlarını hayır dercesine salladılar.

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"On buçuk civarında dans ettim onunla. Sonra da birkaç kez daha gördüm. Onu en son gördüğümde saat on bir civarındaydı."

Çocukları da babalarını on birden sonra görmemişlerdi. Wallander soracağı tüm soruların bir süre için ertelenebileceğinin farkındaydı. Not defterini arka cebine koyarak ayağa kalktı. Üzüntülerini belirtmek için bir iki söz söylemek istiyordu. Ama ne söyleyeceği aklına gelmiyordu. Onun için de başıyla hepsini selamlayıp dışarı çıktı.

İsveç maçı 3-1 kazanmıştı. Kaleci Ravelli harika bir oyun çıkarmıştı; Kameron unutulmuş ve Martin Dahlin de ileri ortadaki görevini kusursuz yerine getirmişti. Wallander çevresinde konuşulanlara kulak kabartmış, duyduklarını bir araya getirmiş ve maçı kazandıklarını anlamıştı. Höglund'la iki polis memuru sonucu doğru tahmin etmişlerdi. Wallander sürekli yitiren biri olmaya başladığını düşündü. Bu duygunun kendisini üzdüğünü mü yoksa memnun ettiğini mi anlayamadı.

Birkaç saat boyunca hiç durmadan çalıştılar. Wallander ahırın yanındaki depo odasını geçici merkez olarak düzenledi. Sabahın dördünde Höglund yanında Göteborg aksanıyla konuşan genç bir kadınla içeri girdi.

"Onu son kez gören bu hanımmış," dedi Höglund. "Gece yarısından az önce Carlman'la birlikte çardaktaymış."

Wallander genç kadına oturmasını söyledi. Genç kadın adının Madelaine Rhedin ve ressam olduğunu söyledi onlara.

"Çardakta ne yapıyordunuz?" diye sordu Wallander.

"Arne sözleşmeyi imzalamamı istemişti."

"Ne sözleşmesi?"

"Resimlerimi satmak için gerekli olan sözleşmeyi."

"İmzaladınız mı?"

"Evet."

"Peki sonra ne oldu?"

"Hiçbir şey."

"Hiçbir şey mi?"

"Ayağa kalktım ve gittim. Saatime baktığımda on ikiye üç vardı."

"Neden saatinize baktınız?"

"Önemli bir şey olduğunda genellikle bakarım."

"Sözleşme önemli miydi?"

"Bu sözleşmenin ardından pazartesi günü iki yüz bin kron alacaktım. Benim gibi yoksul bir sanatçı için bu çok büyük bir miktar."

"Siz çardakta otururken bahçede başkaları var mıydı?"

"Hayır, görmedim."

"Peki çardaktan çıktığınızda?"

"Kimseler yoktu."

"Siz gittikten sonra Carlman ne yaptı?"

"Orada kaldı."

"Bunu nereden biliyorsunuz? Başınızı çevirip baktınız mı?"

"Hayır ama bana biraz daha temiz hava almak istediğini söylemişti. Ayağa kalktığını da duymadım."

"Tedirgin miydi?"

"Hayır, tersine çok neşeliydi."

Wallander görüşmeyi bitirmeye karar verdi.

"Bir kez daha düşünün," dedi. "Belki yarın başka şeyler de hatırlarsınız. Hatırlayabileceğiniz şeyler çok önemli olabilir. Beni aramanızı istiyorum."

Genç kadın dışarı çıkarken Per Åkeson içeri giriyordu. Yüzü kireç gibiydi. Madelaine Rhedin'in az önce oturduğu sandalyeye çökercesine oturdu.

"Yaşamımda hiç bu denli korkunç ve iğrenç bir şey görmemiştim."

"Gidip bakmak zorunda değildin," dedi Wallander. "Buraya gelmeni bunun için istememiştim."

"Bunlara nasıl dayanabildiğini anlayamıyorum."

"Ben de," diye karşılık verdi Wallander.

"Wetterstedt'i öldüren aynı katilin işi, değil mi?" diye sordu Åkeson.

"Evet, bundan hiç kuşkum yok."

Bakıştılar ve aynı şeyi düşündüklerini fark ettiler.

"Eğer bir soruşturmaya öncelik tanımak gerekiyorsa bu soruşturma o soruşturma işte. Daha fazla elemana gereksinmen var diye düşünüyorum, ne dersin? Gerekirse bazı ipleri çekerim, merak etme."

"Şimdilik buna gerek yok," dedi Wallander. "Katilin adını ve eşkalini bildiğimizde daha fazla elemana elbette gereksinmem olacak. Ama henüz o aşamada değiliz."

Sonra da Lars Magnusson'dan öğrendiklerini anlatıp Arne Carlman'ın resim komisyoncusu olduğunu söyledi.

"Aralarında bir bağlantı olduğu ortada," diye tamamladı sözlerini. "Ve bu da çalışmalarımızı kolaylaştıracak."

Åkeson bundan Wallander kadar emin değildi.

"Umarım hemen bir sonuca ulaştığını düşünmüyorsun."

"Kapıları kapatmıyorum. Ama bulabildiğim her duvara yaslanmak zorundayım."

Åkeson orada bir saat daha kaldıktan sonra Ystad'a geri döndü. Sabahın beşine doğru çiftliğe gazeteciler gelmeye başlamıştı. Wallander öfkeyle karakolu arayarak gazetecilerle Hansson'un ilgilenmesi gerektiğini söylemişti. Gazetecilerin Arne Carlman cinayetini bir önceki cinayetle ilişkilendirmeyeceklerinin farkındaydı. Hansson çiftliğin dışındaki yolun kenarında gazetecileri etrafına toplayarak bir basın toplantısı yaptı. Bu arada Martinsson, Svedberg ve Höglund kısa bir sorgulamadan geçmiş konukları evlerine gönderiyordu. Wallander, Carlman'ın cesedini bulan heykeltıraşla uzun uzun konuşmuştu.

"Neden bahçeye çıktınız?" diye sordu Wallander.

"Kusmak için."

"Kustunuz mu?"

"Evet."

"Nerede kustunuz?"

"Elma ağaçlarından birinin arkasında."

"Sonra ne oldu?"

"Çardakta bir süre oturup temiz hava almak istedim."

"Sonra?"

"Onu buldum."

Bu yanıtla birlikte Wallander, heykeltıraşın yeniden midesi bulandığı için sorgulamaya ara vermek zorunda kalmıştı. Yerinden kalkarak çardağa gitti. Hava aydınlanmıştı. Güneş de doğmuştu. Wallander, Yaz Dönümü Bayramı'nda havanın sıcak ve güzel geçeceğini düşündü. Çardağa yaklaşınca Nyberg'in Carlman'ın başını muşambayla örtmüş olduğunu görerek derin bir soluk aldı. Nyberg bahçeyle kolza tarlasını ayıran çalıların arasında yere çömelmiş araştırmasını sürdürüyordu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Wallander arkadaşını yüreklendirmek istercesine.

"Burada çalıların arasında belli belirsiz bir kan izi var. Çardaktan da fışkırmış olabilir."

"Bu ne demek oluyor?" diye sordu Wallander.

"Bunu yanıtlamak senin işin."

Çalıları gösterdi.

"Çalılar burada seyrekleşiyor. Birinin bu şekilde, çalıların arasından bahçeye girip kimselere görünmeden geri dönmesi olası. Çalıların diğer tarafında bakalım bir şeyler bulabilecek miyiz? Ama bana sorarsan hiç zaman yitirmeden polis köpeklerinden birinin buraya getirilmesi gerek. Hem de hemen şimdi."

Wallander evet dercesine başını salladı.

Alman çoban köpeğiyle bir polis memuru saat beş buçukta olay yerine geldi. O sırada da son konuklar bahçeden çıkıyordu. Wallander, adı Eskilsson olan köpekli memuru başıyla selamladı. Polis köpeği yaşlıydı ve uzun zamandan beri polisle birlikte çalışıyordu. Köpeğin adı Shot'tu.

Köpek çardaktaki kokuyu hemen aldı ve çalılıklara doğru koştu. Eskilsson'la Wallander köpeğin sayesinde çalılıkların seyrekleştiği ve Carlman'ın arazisini tar-

ladan ayıran traktör yoluna uzanan başka bir yer daha buldular. Köpek kokuyu izleyerek çiftliğe uzanan bozuk yola doğru koşmaya başladı. Wallander'in önerisiyle Eskilsson köpeği bıraktı ve kokuyu bulmasını söyledi ona. Wallander birden heyecanlandığını hissetti. Köpek bozuk yolu koklaya koklaya yürüyerek kolza tarlasının sonuna doğru gitti. Orada bir an için kokuyu yitirmişcesine çevresine bakındı. Sonra da kokuyu yeniden duyarak yarıya kadar suyla dolu küçük bir göletin yanındaki tepeye doğru gitti. Koku burada yok oluyordu. Eskilsson her tarafa bakmasına karşın köpek bir daha aynı kokuyu alamadı.

Wallander çevresine bakındı. Tepede tek bir ağacın dalları rüzgârda sallanıyordu. Yerde eski ve kırık bir bisiklet vardı. Wallander ağacın yanında durarak aşağıdaki çiftliğe baktı. Bulunduğu yerden bahçenin çok iyi göründüğünü fark etti. Dürbünle bakıldığında bahçedeki insanları görmek çok kolay olmalıydı.

Wallander birden ürperdi. Birinin, hiç tanımadığı birinin o gece daha erken bir saatte orada durduğu düşüncesi canını sıkıyordu. Bahçeye geri döndü. Hansson'la Sevdberg çiftlik evinin basamaklarında oturmuşlardı. Hallerinden çok yorgun oldukları anlaşılıyordu.

"Ann-Britt nerede?" diye sordu Wallander.

"Son konuğu uğurluyor," dedi Svedberg.

"Martinsson? O ne yapıyor?"

"Telefonda."

Wallander arkadaşlarının yanına oturdu. Güneşin sıcaklığını hissetmeye başlamışlardı.

"Ann-Britt'in işi bitince doğruca Ystad'a geri dönelim. Bildiklerimizin özetini çıkarmalı ve bundan sonra ne yapacağımıza karar vermeliyiz."

Kimse bu sözlere bir karşılık vermedi. Bir şey söylemenin bir anlamı yoktu. Höglund ahırdan çıkıp yanlarına yaklaştı. Basamaklara geçip oturdu.

"Bu kadar çok kişinin hemen hemen hiçbir şey görmemesini düşünmek," dedi yorgun bir sesle. "Doğrusu beni aşıyor."

Eskilsson köpeğiyle birlikte yanlarından geçti. Çardaktan gelen Nyberg'in yorgun sesini duydular.

Martinsson elinde telefonla yanlarına yaklaştı.

"Şu anda konuyla belki bir ilgisi yok ama, İnterpol'den bir mesaj aldık.

Kendini yakan kızın kimliğine ilişkin kesin bir bilgi var ellerinde. Büyük olasılıkla kim olduğunu biliyorlar."

Wallander ona şaşkınlıkla baktı.

"Salomonsson'un kolza tarlasında kendini yakan kız mı?"

"Evet."

Wallander ayağa kalktı.

"Kimmiş?"

"Bilmiyorum. Ama mesaj karakolda seni bekliyor."

Hiç zaman yitirmeden Bjäresjö'den ayrılarak Ystad'a doğru yola koyuldular.

12.

Dolores María Santana.

Kendini yakan kızın kimliğine ilişkin İnterpol'den gelen mesajı Yaz Dönümü Bayramı'nın sabahı Martinsson yüksek sesle okuduğunda saat altıya çeyrek vardı.

"Nereliymiş?" diye sordu Höglund.

"Mesaj Dominik Cumhuriyeti'nden geldi," diye karşılık verdi Martinsson. "Madrid yoluyla buraya gelmiş."

Kafası karışmış bir şekilde arkadaşlarına baktı.

Höglund sorunun yanıtını biliyordu.

"Dominik Cumhuriyeti Haiti'nin bulunduğu yerde, adanın diğer tarafındadır," dedi. "Büyük Antiller'de Hispaniola Adası'nın üçte ikilik doğu bölümüyle bazı küçük adalardan oluşan bir ülkedir."

"O zaman nasıl olmuş da buraya, Salomonsson'un kolza tarlasına gelmiş?" diye sordu Wallander. "Kimin nesiymiş? İnterpol başka ne diyor?"

"Mesajı ayrıntılarıyla inceleme olanağım olmadı," dedi Martinsson. "Ama eğer doğru anlamışsam babası kızı arıyormuş ve kız da geçen yıl kasım ayından bu yana kayıpmış. Kayıp olduğuna ilişkin rapor Santiago kentinde tutulmuş."

"Bu Santiago Şili'de değil mi?" diye sordu Wallander hayretle.

"Benim sözünü ettiğim kentin tam adı Santiago de los Treinta Caballeros," dedi Martinsson. "Buralarda bir yerde bir dünya haritamız yok muydu bizim?"

"Şimdi getiririm," diyerek odadan çıktı Svedberg.

Kısa bir süre sonra da eli boş geri döndü.

"Björk'ün kendi haritası olmalı. Giderken götürmüş, bulamadım."

"Kitapçıya telefon edip uyandır," dedi Wallander. "Hemen şimdi buraya bir harita getirilmesini istiyorum."

Svedberg itiraz etti. "Bugün bayram ve daha sabahın altısı bile değil."

"Bunun hiçbir önemi yok. Ara onu. Ve haritayı alıp buraya getirmek için de bir araba gönder."

Wallander cüzdanından yüz kron çıkararak Svedberg'e uzattı. Birkaç dakika sonra da kitapçıyı uyandırmış hemen sonra da haritayı almak için bir araba göndermişti.

Kahvelerini alarak toplantı odasına gittiler. Hansson birkaç saat boyunca kendilerini Nyberg'in dışında kimsenin aramayacağını söyledi. Wallander masanın çevresinde oturan arkadaşlarına baktı. Tümünün de yüzünde alabildiğine yorgun bir ifade vardı, kendisinin nasıl göründüğünü merak etti.

"Kolza tarlasında kendini yakan kıza daha sonra döneriz," diye söze başladı. "Şu anda dün gece olanların üstünde odaklaşmamız gerekiyor. Ve daha şimdiden Gustaf Wetterstedt'i öldüren katilin dün akşam da işbaşında olduğunu düşünmemizde yarar var diye düşünüyorum. Carlman başına, Wetterstedt'se belkemiğine yediği darbeden ölmelerine karşın katilin kullandığı yöntem farklı değildi. Her ikisinin de kafa derisi yüzülmüştü."

"Tüm yaşamım boyunca böylesi bir şey görmedim," dedi Svedberg. "Bunu yapan her kimse gerçek bir hayvan olmalı."

Wallander elini kaldırdı.

"Durun bir dakika. Bilmeniz gereken bir şey daha var. O da Arne Carlman'ın resim komisyoncusu olduğu. Ve şimdi size dün öğrendiğim bir şeyi açıklayacağım."

Wallander arkadaşlarına Lars Magnusson'un anlattığı Gustaf Wetterstedt'le ilgili çıkan söylentileri anlattı.

"Bir başka deyişle göz ardı edemeyeceğimiz bir ilişki söz konusu," diye tamamladı sözlerini. "Buradaki anahtar sözcük ve bağlantının adı çalıntı sanat yapıtları ve bunların ticaretini yapan kişiler. Ve bağlantıları bulduğumuzda da katili bulacağız."

Kimse bir şey söylemedi. Herkes Wallander'in söylediklerini düşünüyordu.

"Bundan ötürü de çalışmalarımıza odaklanmamız gerektiğini biliyoruz," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Wetterstedt'le Carlman arasındaki bağı ortaya çıkarmanın üstünde. Ama bu başka sorunlarımızın olmadığı anlamına da gelmemeli."

Arkadaşlarına bakınca sözü nereye getirmekte olduğunu anladıklarını gördü.

"Bu adam bir cinayet daha işleyebilir. Wetterstedt'le Carlman'ı neden öldürdüğünü bilmiyoruz. Dolayısıyla başkalarının peşinde olup olmadığını da bilmiyoruz. Ve bu söz konusu kişilerin kim olduklarını da bilemeyiz. Böylesi bir tehlikeyle karşı karşıya olan kişilerin bunun farkına varmalarını ümit etmenin dışında şimdilik yapabileceğimiz bir şey yok ne yazık ki."

"Bilmediğimiz bir şey daha var," dedi Martinsson. "Bu adam deli mi, yoksa değil mi? Neden bu insanları öldürdüğünü bilmiyoruz. Belki intikam, belki tamamıyla başka bir neden ya da nedenler söz konusu. Katil gerçek olaylarla ilgisi olmayan kafasında yarattığı bir nedenden ötürü de bu insanları öldürmüş olabilir. Sağlıksız bir beynin içinde nelerin olup bittiğini kimse bilemez."

"Çok haklısın," diye karşılık verdi Wallander. "Karşımızda birçok bilinmeyen var."

"Belki de bu cinayetler daha yeni başladı." Hansson dişlerini gıcırdatarak sözlerini sürdürdü. "En kötü senaryoyu düşünürsek, bir cinayet zinciriyle karşı karşıya mı kalacağız dersiniz?"

"Her şey olabilir." Wallander düşünceli bir sesle konuşuyordu. "Bu yüzden dışardan da yardım almamız gerektiğini düşünüyorum. Özellikle de mutlaka Stockholm'daki Suç Psikiyatri Bölümü'nden. Katil kafa derilerini yüzdüğü için bu yardım çok önemli olacaktır ve uzmanlar belki de adamın psikolojik profilini ortaya çıkararak bize yardımcı olabilirler."

"Acaba bu adam daha önce de cinayet işlemiş mi?" diye sordu Svedberg. "Yoksa bunları ilk kez mi yapıyor?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Ama çok dikkatli biri. Attığı her adımı dikkatle planladığını hissediyorum. Son darbeyi indirdiğinde bunu kesinlikle duraksamadan yapıyor. Bunun en az iki nedeni olmalı. Birincisi, yakalanmak istememesi. İkincisi de işinin yarıda kesilmesini istemiyor olması."

Bu sözlere odadakiler hep birlikte yüzlerini buruşturdular.

"İşe buradan başlamalıyız işte," diye sürdürdü sözlerini. "Wetterstedt ile Carlman arasındaki ortak nokta ne? Yolları nerede kesişiyor? İşte açıklığa kavuşturmamız gereken noktalar bunlar. Ve bunu da olabilecek en kısa zamanda yapmamız gerekiyor."

"Belki artık eskisi gibi huzur içinde çalışmayacağımızı da kabul etsek iyi olacak," dedi Hansson. "Gazeteciler çevremizi saracak ve bizleri bir an bile yalnız bırakmayacaklar. Carlman'ın kafa derisinin yüzüldüğünü biliyorlar. Uzun zamandan beri heyecanla bekledikleri öyküye sonunda kavuştular. Nedense İsveçliler tatile çıktıklarında cinayetle ilgili şeyler okumaya bayılırlar."

Wallander söze karıştı. "Bu o kadar da kötü bir şey olmayabilir. Hiç olmazsa bu şekilde katilin listesinde olduklarını düşünen bazı insanlar uyarılmış olur."

"Kamuoyundan ipuçları beklediğimizi vurgulamalıyız," dedi Höglund. "Katilin izlediği bir ölüm listesi olduğu ve bazı kişilerin tehlikede olduğu konusunun gerçek olduğunu düşünürsek o zaman belki katilin kim olduğunu ya da bu konuda bazı kuşkuları olan birileri ortaya çıkabilir."

Wallander, "Haklısın," diyerek Hansson'a döndü. "En kısa zamanda bir basın toplantısı düzenle. Bildiğimiz her şeyi anlatalım. Tek bir katil aradığımızı ve bize verilecek her türlü bilgiye kapılarımızın açık olduğunu söyleyelim."

Svedberg yerinden kalkıp camı açtı. Martinsson yüksek sesle esniyordu.

"Hepimizin yorgun olduğunu biliyorum," dedi Wallander. "Ama çalışmalarımızı sürdürmeliyiz. Elinize bir fırsat geçerse biraz kestirin."

Kapı vuruldu. Bir polis memuru beklenilen haritayı uzattı. Haritayı masaya sererek Dominik Cumhuriyeti'ni ve Santiago kentini aradılar.

"Bu kızın işini biraz ertelememiz gerekecek. Şimdi bir de bununla uğraşamayız." Wallander arkadaşlarının yükünü hafifletmeyi düşünüyordu.

"Yine de ben bir yanıt hazırlar gönderirim," dedi Martinsson. "Ve zaman bulunca da kızın ortadan kayboluşuna ilişkin bilgiyi araştırıp derinleştirebiliriz."

"Kızın buraya nasıl ve niye geldiğini çok merak ediyorum," diye mırıldandı Wallander.

Martinsson hemen atıldı. "İnterpol'den gelen mesaja göre kız on yedi yaşındaymış. Ve boyunun da 1.60 olduğunu belirtmişler."

"Onlara madalyonun tanımını gönder," dedi Wallander. "Kızın babası kolyeyi tanırsa o zaman bu konu da kapanmış olur."

Yediyi on geçe toplantı odasından çıktılar. Martinsson, Bornholm Adası'na yapacakları yolculuğu iptal etmesi gerektiğini haber vermek için evine gitti. Svedberg bodrum katına inerek duş aldı. Hansson basın toplantısını düzenlemek üzere koridorun ucunda gözden kayboldu. Wallander odasına giden Höglund'un peşinden gitti.

"Onu yakalayabilecek miyiz dersin?" diye sordu Höglund karamsar bir tavırla.

"Bilmiyorum. Oldukça iyi bir başlangıç noktamız var diye düşünüyorum. O, karşısına çıkan herkesi öldüren bir katil değil. Bir şeyin peşinde. Yüzülmüş kafa derileri de anı niteliğinde bence."

Wallander kapıya yaslanmış dururken Höglund masasının başına geçip oturdu.

"İnsanlar neden anı diye bir şeyleri saklamak isterler?" diye sordu Höglund.

"Övünmek için."

"Kendileriyle mi diğerleriyle mi?"

"İkisiyle de."

Wallander birden Höglund'un neden anı konusunda bu denli çok soru sorduğunu fark etti.

"Bu derileri başkalarına göstermek için mi yanına aldığını düşünüyorsun?"

"Bu olasılığı göz ardı edemeyiz."

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "Haklısın, edemeyiz."

Tam kapıdan çıkarken birden durup başını çevirdi.

"Stockholm'ü arayacak mısın?"

"Bugün bayram. Çalıştıklarını sanmıyorum."

"O zaman evlerinden ara," dedi Wallander. "Katilin yeniden birinin peşine düşüp düşmeyeceğini bilemediğimiz için yitirecek zamanımız yok."

Wallander kendi odasına giderek konuklarının oturduğu koltuğa çökercesine oturdu. Koltuğun ayaklarından biri sallanıyordu. Başını arkaya dayayarak gözlerini kapadı. Kısa bir süre sonra da derin bir uykuya daldı.

Biri odasından içeri girdiği an irkilerek uyandı. Saatine bakınca yaklaşık bir saat uyuduğunu fark etti. Başı hâlâ ağrıyordu ama yorgunluğu tam olarak geçmese bile hafiflemişti.

Gelen Nyberg'di. Gözleri uykusuzluktan ve yorgunluktan kan çanağına dönmüştü. Saçları darmadağın olmuştu.

"Seni uyandırmak istememiştim," dedi özür dilercesine.

"Birazcık kestiriyordum, önemli değil. Bir şey bulabildin mi?"

Nyberg hayır dercesine başını salladı.

"Pek sayılmaz," dedi. "Carlman'ı öldüren kişinin giysilerinin kan içinde kalmış olması gerektiği sonucuna vardım. Adli tıbbın raporunu tahmin edecek olursam Carlman'ın tam başına bir darbe yediğini düşünüyorum. Bu da baltayı tutan kişinin Carlman'a çok yakın bir yerde durduğu anlamına geliyor."

"Balta olduğundan emin misin?"

"Hiçbir şeyden emin değilim," dedi Nyberg. "Bu bir kılıç da olabilir, başka bir şey de. Ama Carlman'ın başı bir ağaç kütüğü gibi ikiye ayrıldı."

Wallander birden midesinin bulandığını fark etti.

"Pekâlâ. O zaman katilin üstünün başının kan içinde kalması gerekiyor. Onu bu şekilde birileri görmüş olabilir. Bu da partidekileri temize çıkarır. Kimsenin üstünde kan lekesi yoktu."

"Çalıların arasına baktık. Kolza tarlası boyunca uzanan yolla tepeye çıkan yolu baştan sona araştırdık. Carlman'ın çiftlik evinin yanındaki tarlaların sahibi olan çiftçi ekinleri biçip biçmeyeceğini sorunca ben de biçebileceğini söyledim."

"İyi yapmışsın," dedi Wallander. "Ama ekinler bu denli geç mi biçilir?"

"Hiçbir fikrim yok. Ama Yaz Dönümü Bayramı'nda olduğumuza göre belki ekinlerin biçilme zamanı da gelmiştir."

"Peki ya tepe?"

"Oraya birisi çıkmış. Çimler çiğnenmiş. Hatta bir yerde sanki biri orada uzunca bir süre oturmuş gibiydi çimler. Hem çimlerden, hem de topraktan örnek aldık."

"Başka?"

"O eski püskü bisikletle ilgilenmeyeceğiz, değil

"Polis köpeği kokuyu kaybetmişti," dedi Walland · "'eden?"

"Bunu köpekten sorumlu memura sormalısın. Ama ıki köpeğin ilk başta alıp peşine düştüğü kokuyu kaybetmesi yabancı ve daha yoğun bir kokudan da kaynaklanıyor olabilir. Köpeğin iz sürememesinin birçok nedeni olabilir."

Wallander, Nyberg'in sözlerini kafasında değerlendirdi.

"Evine git ve biraz dinlen. Çok yorgun görünüyorsun."

"Öyleyim," diye karşılık verdi Nyberg.

Nyberg gittikten sonra Wallander yemekhaneye giderek kendine bir sandviç hazırladı. Danışmadaki sekreter yanına gelip birikmiş bir tomar telefon mesajlarını verdi. Mesajları şöyle bir karıştırınca çoğunun gazetecilerden geldiğini gördü. Eve gidip üstünü değiştirmeyi düşündü bir an. Ama hemen sonra son derece farklı bir şey yapmaya karar verdi. Hansson'un kapısını vurarak başını içeri uzattı ve Carlman'ın çiftliğine gideceğini söyledi.

"Saat bir de basın toplantısı yapmaya karar vermemiş miydik?"

"O zamana kadar dönerim," diye karşılık verdi Wallander. "Ama önemli bir şey olmadıkça çiftlikten aranmak istemiyorum. Düşünmek istiyorum."

"Herkesin biraz dinlenmeye gereksinimi var. Hiç böylesi bir durumla karşı karşıya kalacağımız aklıma gelmezdi."

"Zaten insanın başına nedense hep düşünmediği şeyler gelir."

Arabasının camlarını açarak o güzel yaz sabahında Bjäresjö'ye doğru sürdü arabasını. Bir ara mutlaka gidip babasını görmeye karar verdi. Ayrıca Linda'yı da araması gerekiyordu. Ertesi gün Baiba, Tallinn'den dönecekti. Ve iki hafta sonra da tatili başlıyordu.

Arabayı Carlman'ın büyük arazisini çepeçevre çeviren polis kordonunun hemen arkasına park etti. Yolun kenarında bir meraklı topluluğu durmuş olanları anlamaya çalışıyordu. Wallander büyük bahçenin etrafında yürüyerek bo-

zuk yoldan geçip tepeye doğru yürüdü. Polis köpeğinin kokuyu yitirdiği yerde durarak çevresine bakındı. *Tepeyi özenle seçmiş. Buradan aşağıda bahçede olup biten her şeyi görebildi. Ahırın içinden gelen müziğin sesini de duymuş olmalı. Akşamın ilerleyen saatlerinde bahçe tenhalaşmış olmalı. Konuklar içeri girmiş olmalılar. Saat on bir otuz civarında da Carlman, Madelain Rhedin'le birlikte çardağa doğru gitti. Peki, sonra sen ne yaptın?*

Wallander bu soruyu yanıtlamadı. Bunun yerine arkasını dönerek tepenin arkasına doğru baktı. Aşağıda traktör yolu uzanıyordu. Yola ulaşıncaya değin çimlerin arasında yürüdü. Traktör yolu tepenin dibinde ikiye ayrılıyordu biri ormana, diğeriyse Malmö ve Ystad otoyoluna uzanıyordu. Wallander ormana doğru giden yolu izledi. Kayın ağaçlarının arasında ilerledi. Traktör yolu yüklenmeyi bekleyen yeni kesilmiş ve bağlanmış ağaç kütüklerinin kesildiği yerde sona eriyordu.

Wallander daha ileriye giden bir yol aradı. Yol haritasını gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Ormandan otoyola çıkmak isteyen herkesin iki evle birkaç tarlanın önünden geçmesi gerekiyordu. Otoyola olan mesafeyi iki kilometre olarak hesaplamıştı. Sonra da geldiği yola geri dönmüş ve ters yöne devam etmişti. Ara yolun E-65 Otoyolu'yla kesiştiği noktaya değin adımlarını saymıştı. Ara yolda trafik yoğundu.

Yolun kenarında yol bakım binası vardı. Binanın kapısını açmaya çalıştı ama kapı kilitliydi. Orada öylece durarak çevresine baktı. Sonra da binanın arka tarafına gitti. Yerde katlanmış bir muşambayla birkaç tane demir boru duruyordu. Tam oradan uzaklaşmak üzereyken birden yerde duran bir şey gözüne ilişti. Eğilip bakınca bunun kahverengi bir kese kâğıdının bir parçası olduğunu fark etti. Kâğıdın üzerinde koyu renkli lekeler vardı. Bu lekelerin ne olduğunu çıkaramadı. Kâğıt parçasını özenle aldığı yere koydu. Bundan sonraki birkaç dakikayı binanın arkasını dikkatle aramakla geçirdi. Dört beton blokun hemen yanı başında az önce gördüğü kâğıt parçasının tamamını buldu. Elini uzatarak kâğıdı aldı. Az önceki parçanın bu kese kâğıdından koparılmış olduğu açıkça ortadaydı. Ama kese kâğıdında herhangi bir leke yoktu. Kıpırdamadan, düşünerek durdu. Sonra da kâğıdı yere koyarak karakolu aradı. Evinden az önce dönen Martinsson'la konuştu.

"Eskilsson'la köpeğine ihtiyacım var," dedi Wallander.

"Neredesin? Ne oldu?"

"Carlman'ın çiftliğinin oradayım. Bir konuda emin olmak istiyorum."

Martinsson zaman yitirmeden hemen Eskilsson'u arayacağını, Wallander'de ona tam olarak nerede olduğunu söyledi.

Yaklaşık yarım saaat sonra Eskilsson köpeğiyle birlikte geldi. Wallander ona ne istediğini anlattı.

"Köpeğin kokuyu yitirdiği yere tepeye git. Sonra da buraya gel."

Eskilsson gitti. On dakika sonra da döndü. Wallander köpeğin koklamaktan vazgeçtiğini gördü. Ama binaya yaklaşırken köpek yine ortalığı koklamaya başlamıştı. Eskilsson, Wallander'e soru sorarcasına baktı.

"Bırak istediği gibi koklasın."

Köpek doğruca kâğıt parçasının yanına giderek durdu. Ama Eskilsson araştırmasını sürdürmek için köpeği çekip yanına getirdiğinde köpek yine durup verdi. Koku bir kez daha yok olmuştu.

"Kan kokusu mu?" diye sordu Eskilsson, küçük kâğıt parçasını göstererek.

"Öyle sanıyorum," dedi Wallander. "Her ne olursa olsun tepeye çıkan adamla ilgili bir şey bulduk."

Eskilsson köpeğiyle birlikte gitti. Wallander ceplerinin birinde plastik bir şişe olduğunu fark ettiğinde Nyberg'i aramak üzereydi. Şişeyi Wetterstedt'in evindeki teknik araştırma sırasında cebine attığını hatırladı. Yavaşça kâğıdı şişenin içine koydu. *Carlman'ın çiftliğinden buraya gelmen birkaç dakikadan fazla sürmüş olamaz. Buraya bisikletle gelmiş olabileceğini düşünüyorum. Üstün başın kan içinde olduğundan burada giysilerini değiştirdin. Ama bazı nesneleri de silip temizledin. Belki bir bıçak ya da baltaydı bu. Sonra da ya Malmö ya da Ystad yönüne doğru yola koyuldun. Büyük olasılıkla otoyolu geçtin ve sonra da bu bölgedeki o küçük ara yollardan birine saptın. Seni şimdilik bu noktaya kadar izleyebiliyorum. Daha uzağa değil.*

Wallander, Carlman'ın çiftliğine geri dönerek arabasına doğru gitti. Polis kordonunun başında duran görevliye Carlman ailesinin evde olup olmadıklarını sordu.

"Kimseyi görmedim," dedi görevli. "Ama evden de çıkan olmadı."

Wallander başını evet dercesine sallayarak arabasına doğru gitti. Polis kordonunun dışında bir grup meraklı insana hayretle bakıp kan kokusu koklamak için bu güzel yaz sabahından nasıl olur da insan vazgeçer, diye geçirdi içinden.

Arabayı çalıştırıp yola koyuluncaya kadar önemli bir şey gördüğünü ama buna tepki göstermediğini fark edememişti. Frene basarak bunun ne olduğunu hatırlamaya çalıştı.

Bu, polis kordonunun arkasında duran meraklı insanlarla ilgiliydi. Peki ama neydi? Onlara bakarken ne düşünüyordu? Kan kokusunu duymak için yaz sabahından vazgeçen insanlarla ilgili bir şey değil miydi?

Hızla frene basarak yolun ortasında bir U dönüşü yaptı. Carlman'ın evine geri döndüğünde meraklılar hâlâ polis kordonunun arkasında durup etraflarına bakıyorlardı. Wallander tepkisini açıklayamadan çevresine bakındı. Polis kordonunun önündeki görevliye az önce bu insanların arasından birinin gidip gitmediğini sordu.

"Kimbilir. İnsanlar buraya gelip gidiyorlar."

"Hatırlayabildiğin özel biri var mı?"

Görevli bir an düşündü.

"Hayır."

Wallander arabasına bindi.

Yaz Dönümü Bayramı'nın sabahı saat dokuzu on geçiyordu.

13.

Wallander karakola dokuz buçuk civarında döndüğünde danışmadaki görevli, odasında kendisini bekleyen bir konuğu olduğunu söyledi. Wallander birden öfkelenerek yaz dönemi stajyerlerinden olan genç kıza avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Kendisi yokken odasına birinin alınmasına deliler gibi öfkelenirdi. Hışımla odasına çıkınca masanın önündeki koltukta oturan babasını gördü.

"Kapıyı açış tarzına bakınca," dedi babası. "İnsan çok öfkeli olduğunu düşünüyor."

"Aşağıdaki görevli odamda birinin beni beklediğini söyleyince çok sinirlendim," dedi Wallander şaşkınlıkla. "Senin geldiğini söylemediler ki."

Babası daha önce oraya hiç gelmediği gibi Wallander'in de üniformasıyla evine gelmesine izin vermezdi. Oysa şimdi, üstünde en iyi takım elbisesi oğlunun odasında oturmuş gülümsüyordu.

"Çok şaşırdım. Seni buraya kim getirdi?"

"Karımın hem ehliyeti hem de arabası var," diye karşılık verdi babası. "Ben burada seninle otururken o da akrabalarından birini görmeye gitti. Dün akşamki maçı izledin mi?"

"Hayır. Çalışıyordum."

"Müthişti. İsveç'in 1958 yılındaki Dünya Kupası'nı aldığı o heyecanlı günleri hatırlattı bana.

"Ama sen hiç maç izlemezdin, ne oldu?"

"Futboldan her zaman hoşlanırım ben."

Wallander hayretle babasına baktı.

"Bunu bilmiyordum."

"Bilmediğin daha birçok şey var. 1958 yılında İsveç takımında Sven Axbom adında bir futbolcu vardı. Brezilyalı oyunculardan biriyle sürekli takıştığını hatırlıyorum. Bunları unuttun mu yoksa?"

"1958 yılında ben kaç yaşındaydım? Küçücük bir çocuktum."

"Hiçbir zaman futbolla ilgilenmedin. Belki de bu yüzden polis oldun."

"Rusya'nın kazanacağına iddiaya girmiştim," dedi Wallander.

"Buna inanmak hiç de zor değil. Ben de sonucun 2-0 olacağını ileri sürmüştüm. Öte yandan Gertrud daha dikkatli davranarak 1-1 demişti."

Futbol sohbeti sona ermişti.

"Kahve ister misin?" diye sordu Wallander.

"Evet, lütfen."

Wallander koridorda Hansson'la karşılaştı.

"Yarım saat boyunca kimsenin beni rahatsız etmemesini sağlayabilir misin?" diye sordu.

Hansson ona endişe dolu bir bakış fırlattı.

"Seninle mutlaka konuşmam gerekiyor."

Hansson'un tedirginlik dolu ses tonu Wallander'i de tedirgin etmişti.

"Yarım saat sonra," diye yineledi. "O zaman istediğin kadar oturup konuşuruz."

Odasına dönerek kapıyı kapattı. Babası plastik bardağı iki eliyle tuttu. Wallander masasının başına geçip oturdu.

"Doğrusunu istersen seni beklemiyordum. Seni karakolda görebileceğim hiç aklıma gelmezdi."

"Benim için de sürpriz oldu sayılır," dedi babası. "Gelmek zorunda olmasaydım gelmezdim zaten."

Wallander plastik bardağı masanın üstüne koydu. Babasının karakolda kendisini görmeye gelmesinin son derece önemli bir nedeni olduğunu daha başından düşünmeliydi.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu.

"Hasta olduğum gerçeğinin dışında hayır," diye karşılık verdi babası sıradan bir sesle.

Wallander boğazında bir düğüm hissetti.

"Ne demek istiyorsun?"

"Her şeyi unutmaya başladım." Babası son derece sakin bir sesle konuşuyordu. "Bu adını hatırlayamadığım bir hastalık. Bunamak gibi bir şey. İnsanı aşırı sinirli yapıyor. Her şeye öfkeleniyorsun. Ve de çok hızlı ilerliyor."

Wallander babasının neden söz ettiğini anlamıştı. Svedberg'in annesinin de aynı hastalığa yakalandığını hatırladı. Ama hastalığın adını o da hatırlamıyordu.

"Bunu nasıl anladın?" diye sordu. "Doktora gittin mi? Neden daha önce bundan hiç söz etmedin?"

"Lund'daki bir uzmana göründüm. Gertrud beni oraya arabayla götürdü."

Babası birden susarak kahvesini içti. Wallander ne diyeceğini kestiremiyordu.

"Aslında ben buraya senden bir şey istemeye geldim. Eğer sence de bir sakıncası yoksa."

Tam o sırada telefon çaldı. Wallander ahizeyi kaldırıp masanın üstüne koydu.

Babası tedirginlikle, "Acelem yok, bekleyebilirim," dedi.

"Beni rahatsız etmemelerini söylemiştim. Ne istiyorsun? Söyle bakalım."

"Her zaman İtalya'ya gitmek istedim. Çok geç olmadan oraya gitmek istiyorum. Ve senin de benimle gelmeni istiyorum. Gertrud, İtalya'dan hiç hoşlanmaz. Onun için de benimle oraya gelmek isteyeceğini hiç sanmıyorum. Yolculuk harcamaları benden. Bunun için yeterince param var."

Wallander babasına baktı. Sanki küçülmüş gibi duruyordu. O anda gerçek yaşını gösteriyordu. Seksenine yaklaşmıştı.

"Tabii gidelim," dedi Wallander. "Ne zaman gitmek istiyorsun?"

"Fazla beklemesek iyi olacak diye düşünüyorum. Eylülde çok sıcak olmadığını duymuştum. Eylül sana uyar mı?"

"Canım ne zaman isterse o zaman bir hafta izin alabilirim. Yoksa sen daha uzun bir süre mi kalmak istiyorsun İtalya'da?"

"Bir hafta gayet iyi."

Babası uzanarak kahve bardağını masanın üstüne bıraktı. "Dışarı çıkıp Gertrud'u bekleyeyim."

"Bence burada beklesen daha iyi," dedi Wallander.

Babası bastonunu oğluna doğru salladı.

"Senin işlerin başından aşmış. Onun için dışarda beklemem daha iyi olacak."

Wallander babasını danışma salonuna götürdü. Babası kanepeye geçip oturdu.

"Burada benimle oturup Gertrud'u beklemeni istemiyorum. Birazdan gelir nasılsa."

Wallander peki dercesine başını salladı. "İtalya'ya gideceğiz, sakın bu konuda endişelenme. En kısa zamanda seni görmeye geleceğim."

"İtalya'da çok iyi vakit geçirebiliriz," dedi babası.

Wallander babasının yanından ayrılarak danışmadaki stajyer kızın yanına yaklaştı.

"Çok özür dilerim," dedi. "Babam elbette odamda oturup beni bekleyebilir."

Odasına geri döndü. Birden gözlerinin dolduğunu fark etti. Babasıyla olan ilişkisi suçluluk duygularıyla dolu olmasına karşın onun bir süre sonra kendisini bırakıp gideceğini hissediyordu. Pencerenin yanında durarak dışardaki olağanüstü güzellikteki havaya baktı. *Bir zamanlar aramızdan su sızmazdı, birbirimize o denli yakındık. O günlerde İpek Şövalyeleri büyük ve görkemli Amerikan bandıralı yatlarıyla gelip yaptığın resimleri satın alırlardı. O günlerde bile İtalya'ya gitmekten söz ederdin. Bir başka seferindeyse, yalnızca birkaç yıl önce İtalya'ya gitme hazırlıklarına başlamıştın. İşte o gün seni elinde bir valiz, üstünde pijamalarınla bir tarlanın ortasında bulmuştum. Ama artık bu yolculuğa çıkmak zorundayız. Ve aramızın eskisi gibi olması için elimden geleni yapacağım.*

Wallander masasının başına geçerek Stockholm'ü kız kardeşini aradı. Telesekreter kız kardeşinin akşamüstü eve döneceğini söylüyordu.

Babasının ziyaretini bir kenara atıp araştırma çalışmalarına yeniden başlayabilmesi bir saatini almıştı. Kendini son derece tedirgin hissediyor ve düşüncelerini toplamakta zorlanıyordu. Az önce duyduklarının önemini algılamayı beyni kabul etmiyordu. Gerçeği kabul etmek istemiyordu.

Hansson'la görüştükten sonra soruşturmaya ilişkin bir değerlendirme yaptı. Saat on bir civarında Per Åkeson'u evinden arayarak görüşlerini açıkladı. Konuşma bitince arabasına atlayıp Mariagatan'a giderek duş yaptı ve üstünü değiştirdi. Öğle olduğunda karakola geri dönmüştü. Odasına gitmeden önce Ann-Britt Höglund'un odasına uğradı. Ona bulduğu kanlı kâğıt parçasından söz etti.

"Stockholm'daki psikologlarla bağlantı kurabildin mi?" diye sordu.

"Roland Möller adında biriyle konuştum. Vaxholm dışındaki yazlık evindeymiş. Müdür yardımcısı olarak Hansson'un yasal bir istek yazısı yazması gerekiyor."

"Bunu ona söyledin mi?"

"Yazdı bile."

"Güzel," dedi Wallander. "Şimdi başka bir şeyden söz edelim. Katillerin cinayeti işledikleri yere geri döndüklerini söylersem, ne dersin?"

"Bu hem söylenti hem de gerçektir, derim."

"Neden söylenti olduğunu söyledin?"

"Bu genel bağlamda bir gerçek sayılır. Böylesi bir şey her zaman olabilir."

"Peki ya yalın gerçek?"

"Bu arada sırada gerçekten de olur. Bunun en klasik örneği de buradan Skåne'den verebiliriz sanıyorum. Ellili yılların başında seri cinayet işleyen bir polis memuru daha sonra olanları araştıran ekipteydi."

"Bu iyi bir örnek değil," diye karşı çıktı Wallander. "O polis dönmeye zorlanmıştı. Oysa ben burada gönüllü olarak dönenlerden söz ediyorum. Bunu neden yaparlar acaba?"

"Polisle alay etmek için. Egolarını tatmin etmek için. Ya da polisin aslında ne kadarını öğrendiğini saptamak için."

Wallander düşünceli bir şekilde başını salladı.

"Neden bana bunu soruyorsun?"

"Garip bir deneyim yaşadım," dedi Wallander. "Carlman'ın çiftliğinde kumsalda da gördüğümü sandığım birini gördüğüm duygusuna kapıldım. Wetterstedt cinayetini araştırdığımızda."

"Neden bunun aynı kişi olduğunu düşünüyorsun?" diye sordu Höglund şaşkınlıkla.

"Bilmiyorum. Ama bu kişide farklı bir şey vardı. Tam olarak ne olduğunu çıkaramıyorum."

"Ne yazık ki, sana yardım edemeyeceğim."

"Biliyorum," dedi Wallander. "Ama daha sonra birinin polis kordonunun dışında duran herkesin belli etmeden resimlerini çekmesini istiyorum."

"Daha sonra mı?"

Wallander gereğinden fazla konuştuğunun farkındaydı. İşaret parmağıyla masaya üç kez vurdu.

"Aslında bundan bir şeyin çıkacağını sanmıyorum. Ama ya çıkarsa?"

Wallander, Höglund'un odasından çıkarak danışmaya gitti. Babası orada değildi. Karakol binasından ayrılarak bir şeyler atıştırmak için kent dışına uzanan yolun hemen başındaki hamburgerciye gitti. Oradaki ışıklı elektronik tabeladan havanın 26 derece olduğunu gördü. Bire çeyrek kala karakola geri döndü.

Yaz Dönümü Bayramı'nda Ystad polis karakolunda gerçekleştirilen basın toplantısı Wallander'in öfkelenip toplantı salonunu terk etmesiyle belleklere kazılmıştı. Daha sonra da özür dilemeyi asla kabul etmemişti. İş arkadaşlarının büyük bir bölümü onun haklı olduğunda birleşiyordu. Bununla birlikte ertesi gün Ulusal Polis Birliği'nden işgüzar bir polis memuru kendisini arayarak, polisin gazetecilere ilişkin tehditkâr yorumlar yapmasının çok çirkin ve kötü bir şey olduğunu söylemişti. Medyayla polis ilişkisi zaten yeterince gergindi ve bunu arttırmanın hiçbir anlamı olmadığı gibi hoşgörüyle karşılanması da olası değildi.

Bu olay toplantının sonuna doğru gerçekleşmişti. Bir akşam gazetesinin muhabiri ayağa kalkıp Wallander'e kurbanlarının kafa derilerini yüzen kimliği meçhul katille ilgili ayrıntılı sorular sormaya başlamıştı. Wallander elinden geldiğince soruları yanıtlamaya çalışmış ve ayrıntılara girmemeye özen göstermişti. Hem Wetterstedt'in hem de Carlman'ın bir tutam saçının kesildiğini de söylemişti ama gazeteci bunlarla yetinmiyordu. Wallander teknik araştırmanın selameti açısından daha fazla konuşmayacağını kesin bir dille belirtmesine karşın gazeteci hâlâ ayrıntıları öğrenmek için Wallander'i soru yağmuruna tutmayı sürdürmüştü. Bu arada Wallander'in başı ağrımaya başlamıştı. Gazeteci Wallander'in daha başından beri cinayetlere ilişkin ayrıntılı bilgi vermemek için teknik araştırmayı bir bahane olarak kullandığını ve ayrıntıları söylememenin tipik bir yalancılık göstergesi olduğunu ileri sürmesiyle birlikte Wallander artık daha fazla dayanamayacağını hissetmişti. Yumruğunu vargücüyle masaya indirip yerinden fırlamıştı.

"Durması gerektiği yeri bilemeyen ukala bir gazetecinin polis yönetmeliğini yeniden yazmasına herhalde izin vereceğimi beklemiyorsunuz!" diye bağırdı avazı çıktığı kadar.

Anında flaşlar patladı. Wallander hiç zaman yitirmeden basın toplantısını bitirip öfkeyle salondan dışarı çıktı. Sakinleştikten sonra da Hansson'dan az önceki davranışı için özür diledi.

"Bunun yarın sabahki başlıkları değiştirebileceğini hiç sanmıyorum," diye karşılık verdi Hansson.

"Çizgiyi bir şekilde çekmek zorundaydım."

"Senin yanındayım elbette. Ama sana karşı çıkanlar da olacaktır."

"Beni açığa alsınlar," dedi Wallander. "İsterlerse kovsunlar. Ama kimse bana zorla o gazeteciden özür diletemez."

"Bu özür büyük olasılıkla Ulusal Polis Birliği tarafından gazetenin genel yayın yönetmenine başkalarına duyurulmadan iletilecektir."

Öğleden sonra saat dörtte araştırma grubu kendilerini kapalı kapıların arkasına kapattılar. Hansson rahatsız edilmemeleri konusunu kesin bir dille belirtti. Wallander'in isteği üzerine bir polis arabası Per Åkeson'u getirmek için gönderildi. O gün öğleden sonra alacakları kararın son derece önemli olduğunu biliyordu. Aynı anda birçok yöne doğru gitmeye zorlanacaklardı. Tüm kapılar ardına kadar açık bırakılmalıydı. Ve Wallander en önemli ipucunun üstünde yoğunlaşmaları gerektiğini biliyordu.

Höglund'dan birkaç aspirin aldıktan sonra Wallander odasının kapısını on beş dakika için kapatarak Lars Magnusson'un söylediklerini ve Wetterstedt'le Carlman arasındaki ortak paydanın ne olabileceğini düşündü. Acaba gözden kaçırdığı başka bir şey daha var mıydı? Yorgun beynini zorladı ama düşüncelerini değiştirebilecek somut bir neden bulamadı. Artık araştırmalarını resim komisyonculuğuyla sanat hırsızları üzerinde yoğunlaştırmalıydılar. Ayrıca yaklaşık otuz yıl önce Wetterstedt hakkında çıkan söylentileri de araştırmaları ve bunu hiç zaman yitirmeden yapmaları gerekiyordu. Lars Magnusson toplantı odalarına renk katan, para babaları tarafından bulunup ortaya çıkarılan sanatçılardan da söz etmişti. Yollarını aydınlatmanın bir yolunu bulmak zorundaydılar ve bu da öyle kolay bir iş değildi.

Hansson toplantıyı sona erdirdiğinde aradan tam dokuz saat geçmişti. Bu şimdiye kadar Wallander'in katıldığı en uzun toplantı olmuştu. Herkesin yorgunluğu yüzünden okunuyordu. Höglund'un getirdiği bir şişe aspirin bitmişti. Masanın üstünde birçok boş plastik kahve bardakları duruyordu. Odanın bir köşesindeyse pizza kutuları vardı.

Wallander öte yandan da bunun cinayet masasına katıldığından beri yapılan en iyi toplantı olduğunun da farkındaydı. Kimsenin dikkati dağılmamıştı, herkes kişisel görüşlerini belirtmiş ve soruşturma için gerekli olan planlar üretilmişti.

Svedberg, Gustaf Wetterstedt'in iki çocuğu ve üçüncü eşiyle yaptığı konuşmayı anlattıktan sonra bile hâlâ bu cinayetin neden işlendiğini anlayama-

mışlardı. Hansson ayrıca Wetterstedt'in adalet bakanı olduğu yıllarda parti sekreteri olan şimdi seksen yaşındaki adamla da konuşmuş ama önemli bir şey öğrenememişti. Eski parti sekreteri o günlerde partide Wetterstedt'le ilgili birçok tartışmanın söz konusu olduğunu söylemişti. Ama hiç kimse onun partiye olan bağlılığını da yadsımamıştı.

Martinsson, Carlman'ın dul eşiyle konuşmuştu. Martinsson onun yatıştırıcı ilaçların etkisinde olduğunu düşünmekle birlikte yine de son derece denetimli olduğunu görmüştü. Ne o ne de çocuklar bu cinayetin işlenmesi için herhangi bir neden göremiyorlardı. Wallander, Wetterstedt'in gündelikçisi Sara Björklund'la yaptığı görüşmeyi anlattı. Arkadaşlarına ayrıca bahçe kapısını ve etrafı aydınlatan ampulün bozuk olmadığını yalnızca gevşetilmiş olduğunu söyledi. Ve toplantının ilk yarısını yolun arkasındaki bakım binasının hemen yanı başında bulduğu kanlı kâğıt parçasını anlatarak tamamladı.

Toplantıya katılanlar asla Wallander'in tüm o süre içinde bir yandan da babasını düşündüğünü anlayamamışlardı. Daha sonra bir punduna getirerek Höglund'a toplantı boyunca dalgınlığını fark edip etmediklerini sordu. Höglund bu soruyu şaşkınlıkla karşılayarak onu hiç bu denli ilgili ve dikkatli görmediğini söyledi.

Saat dokuzda toplantıya ara verdiler. Martinsson'la Höglund evlerini ararken Wallander de kız kardeşiyle konuştu. Wallander babasının karakola gelişini ve artık iyice yaşlandığını anlatınca kardeşi hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Onu yatıştırmak için elinden geleni yaptı ama kendisinin de boğazına bir yumruk tıkanmıştı. Sonunda kardeşi ertesi sabah erkenden Gertrud'u arayacağını ve en kısa zamanda da gidip babasını göreceğini söyledi. Telefonu kapatmadan önce kardeşi babasının İtalya'ya gidebileceğinden emin olmadığını sözlerine ekledi. Wallander ona gerçeği, yani kendisinin de bu konuda kuşkuları olduğunu söyledi. Ama yine babasının uzun yıllardan beri İtalya hayaliyle yaşadığını ve bunu gerçekleştirmek istediğini söyledi.

Daha sonra da Linda'yı aradı. Telefon karşı tarafta on beş kez çaldıktan sonra kapattı. Kızına telesekreter alması için para vermeye karar verdi.

Toplantı odasına geri döndüklerinde Wallander iki cinayet arasındaki yakınlığa ilişkin görüşlerini belirtti. Diğer olasılıkları göz ardı etmeden bu konuyu da araştırmaları gerekiyordu.

"Carlman'ın eşi kocasının Wetterstedt'le herhangi bir ilişkisi olmadığından emin," dedi Martinsson. "Çocukları da aynı şeyi söyledi. Babalarının tüm telefon defterlerini araştırdılar ama içinde Wetterstedt adına rastlamadılar."

"Arne Carlman'da Wetterstedt'in telefon defterinde yoktu," dedi Höglund.

"O zaman bu görünmez türden bir ilişki demek," dedi Wallander. "Görünmez ya da daha doğrusu kanıtlanması güç bir ilişki. Bir yerlerde mutlaka bu ilişkiyi bulacağız. Bulduğumuzda da büyük olasılıkla katilin izini de yakalamış olacağız. Ya da en azından bu cinayetleri neden işlediğini öğreneceğiz. Elimizi çabuk tutmalı ve araştırmalarımızı alabildiğine derinleştirmeliyiz."

"Katilden önce," dedi Hansson. "Katilin başka birini öldürüp öldürmeyeceğini hiçbirimiz bilmiyoruz."

Wallander sıkıntıyla konuştu. "Kimi uyaracağımızı da bilmiyoruz. Bildiğimiz tek şey katilin ya da katillerin belli bir plan içinde davrandıkları."

"Bunu biliyor muyuz?" diye araya girdi Per Åkeson. "Bana kalırsa bu sonuca varmakla biraz acele ediyorsunuz."

"Yine de katilin içgüdüsel davrandığını ve kurbanının kafatasını yüzmeye o sırada karar verdiğini gösteren bir şey yok elimizde," diye karşılık verdi Wallander, öfkelendiğini hissederek.

"Benim karşı çıktığım da bu tür sonuçlar zaten," dedi Åkeson. "Bu, delili yadsımakla aynı şey değil."

Odadaki hava bir an için gerginleşir gibi olmuştu. Herkes bu iki adamın arasındaki gerginliği dikkatle izliyordu. Normal zamanda olsalardı Wallander, Åkeson'la açık açık savaşmaktan kaçınmazdı. Ama o akşam özellikle çok yorgun olduğu ve toplantının daha birkaç saat sürmesi gerektiğini bildiğinden geri çekilmeyi yeğledi.

"Doğru," dedi. "Bu sonucu bir kenara bırakıyor ve katilin cinayetlerini planlı bir şekilde işlemiş olabileceği olasılığını ileri sürüyoruz."

Hansson araya girerek, "Yarın Stockholm'den bir psikolog geliyor. Gidip onu Sturup Havaalanı'ndan karşılayacağız. Umarım yardımı dokunur."

Wallander evet dercesine başını salladı. Sonra da aslında düşünmediği ama zamanı geldiğini hissettiği bir soruyu sordu.

"Katil... Tartışmanın hayrına onun tek başına hareket ettiğini düşünelim. Ne görüyorsunuz? Ne düşünüyorsunuz?"

"Güçlü," dedi Nyberg. "Baltayı iki kez inanılmaz bir güçle indirdi."

"Ben onun kurbanlarından bazı anılar topladığından kuşkulanıyorum." Martinsson konuşmaya devam etti. "Böylesi bir şeyi yalnızca aklını yitirmiş biri yapar."

"Ya da biz polislerin kafasını kafa derileri ve saçlarla karıştırmak isteyen biri," dedi Wallander.

Höglung, "Ben hiçbir şey düşünmüyorum," diyerek sözlerini sürdürdü. "Ama katilin psikolojik durumunun kesinlikle iyi olmadığından da eminim."

Sonunda katille ilgili soru havada kaldı. Wallander toplantı boyunca yapılan konuşmaları özetledikten sonra iş bölümü yaptı. Gece yarısına doğru Åkeson soruşturma ekibinin her konuda kendilerine yardım etmeye hazır olduğunu belirterek toplantı odasından çıktı. Hepsi de son derece yorgun olmalarına karşın Wallander soruşturma çalışmasının üstünden bir kez daha geçti.

"Önümüzdeki birkaç günü oldukça yorgun ve uykusuz geçireceğimiz ortada," dedi toplantıyı kapatırken. "Bu olayların tatil planlarını bir çıkmaza soktuğunun da farkındayım. Ama şimdilik bir arada olup güçlerimizi birleştirerek çalışmamız gerekiyor. Ne yazık ki, bu konuda başka bir seçeneğimiz yok."

"Desteğe gereksimimiz olacak," dedi Hansson.

"Buna pazartesi karar verelim. O zamana kadar bekleyelim." Wallander yorgunluktan ölmek üzereydi.

Ertesi gün öğleden sonra yeniden toplanmaya karar verdiler. Toplantıdan önce Wallander'le Hansson, Stockholm'den gelecek olan psikologla görüşeceklerdi.

Toplantı odasından çıktılar ve herkes kendi yoluna gitti.

Wallander arabasının yanında durarak solgun gökyüzüne baktı.

Babasını düşünmeye çalıştı.

Ne var ki, diğer olaylar salt babasını düşünmesini engelliyordu.

Kimliği meçhul katilin yeniden bir cinayet işlemesi korkusu hepsinin içini kemiriyordu.

14.

26 Haziran Pazar sabahı saat sekizde Ystad'ın merkezindeki Mariagatan Sokağı'ndaki Wallander'in evinin kapısı çaldı. Zilin sesiyle derin uykusundan irkilerek uyanınca önce telefon çaldığını sandı. Kapı bir kez daha çalınca telaşla yataktan fırladı, yere düşmüş olan bornozunu sırtına geçirdi ve kapıyı açmaya gitti. Kapının önünde kızı Linda'yla daha önce hiç görmediği bir kız arkadaşı duruyordu. Linda uzun sarı saçlarını kesip kızıla boyadığından kızını tanımakta zorlandı ama sonra da içini büyük bir mutluluk kapladı.

Kızları içeri alarak adının Kajsa olduğunu söyleyen kızı selamladı. Wallander kızına birçok soru sormak istiyordu. Özellikle pazar sabahı neden saat yedide kapısına dayandıklarını çok merak ediyordu. Sabahın bu erken saatinde tren bağlantıları mı vardı acaba? Linda bir gece önce geldiklerini, geceyi okuldan tanıdığı bir kız arkadaşının evinde geçirdiklerini ve arkadaşının ebeveyninin evde olmadığını söyledi. Orada bir hafta daha kalacaklardı. Yaz Dönümü Bayramı'ndan birkaç gün önce gazetede çıkan yazıları okuduklarından Linda babasının çok yoğun olacağını düşünerek sabahın erken saatinde gelmeyi uygun bulmuştu.

Wallander buzdolabını açarak kızıyla arkadaşına kahvaltı hazırlamaya başladı. Mutfak masasında otururlarken kızlar ona kendi yazdıkları bir oyunun provasına başladıklarını anlattılar. Daha sonra da bir tiyatro seminerine katılmak için Gotland Adası'na gideceklerdi. Wallander anlatılanları dinlerken bir yandan da kızının eski hayali olan iç mimar olma kararından vazgeçtiğine üzülüyordu. Eğer vazgeçmeseydi Linda, Ystad'a yerleşecek ve kendi işini kuracaktı. Bu da Wallander'in işine gelecekti. Kızıyla babası hakkında konuşmak istiyordu. Linda büyükbabasıyla çok yakındı. Ystad'da kaldığı süre içinde kızının büyükbabasını görmeye gideceğinden emindi. Kajsa banyoya gittiğinde Wallander bu fırsatı değerlendirerek konuyu açtı.

"O kadar çok şey oluyor ki. Seninle baş başa kalıp konuşmak istediğim birçok şey var."

"Senin en iyi taraflarından biri de bu," dedi Linda. "Beni her görüşünde memnun olursun."

Bir kâğıt parçasına kaldığı evin telefon numarasını yazarak aradığında hemen geleceğine söz verdi.

"Gazeteleri görüyorum. Yazılanlar kadar kötü mü her şey?"

"Daha da kötü," dedi Wallander. "Yapmam gereken o kadar çok şey var ki, işe nereden başlayacağımı kestiremiyorum. Beni evde yakaladığın için çok şanslısın."

Bir süre daha sohbet ettiler. Hansson telefon ederek Stockholm'lü psikoloğu karşılamak için Sturup Havaalanı'na gittiğini söyledi. Saat dokuzda karakolda buluşmaya karar verdiler.

"Artık işe gitmem gerek."

"Bizim de gitme saatimiz geldi," diye karşılık verdi Linda.

"Bu sahneye koyduğunuz oyunun bir adı var mı?" diye sordu Wallander sokağa çıktıklarında.

"Oyun değil," diye karşılık verdi Linda. "Kabare."

"Anlıyorum." Wallander aradaki farkı kavramaya çalışıyordu. "Peki bir adı var mı?"

"Henüz yok," diye karşılık verdi Kajsa.

"Görebilir miyim?" diye sordu Wallander.

Linda atıldı. "Hazır olduğumuzda, kesinlikle daha önce olmaz."

Wallander onları arabayla gidecekleri yere bırakmayı önerdi.

"Kajsa'ya kenti gezdirmek istiyorum," dedi Linda.

"Nerelisin?" diye sordu Kajsa'ya Wallander.

"Kuzeyliyim, Sandviken'liyim. Bu, Skåne'e ilk gelişim."

"O zaman durumumuz eşit," dedi Wallander. "Ben de Sandviken'e hiç gitmedim."

Köşeyi dönen kızların arkasından baktı. Hava çok güzeldi. Wallander havanın daha da ısınacağını düşünüyordu. Kızının bu beklenmedik ziyareti onu neşelendirmişti. Kızı son birkaç yıldan beri sürekli olarak dış görünüşünü değiştirmesine karşın yine de onu gördüğü için çok memnundu. O sabah kapıyı açıp karşısında Linda'yı gördüğünde o güne kadar kızının kendisine çok benzediğini söyleyen arkadaşlarına ilk kez hak vermişti. Evet, Linda ona çok benziyordu. Wallander ilk kez kızında kendi yüzünü görmüştü.

Karakola gittiğinde Linda'nın ani gelişinin kendisine enerji verdiğini fark etti. Koridorda bir süre volta atarak odasına gitti. Ceketini çıkardı. Masasına geçip oturmadan ahizeyi kaldırdı ve danışma görevlisine Sven Nyberg'i aramasını söyledi. Gece uykuya dalmadan kısa bir süre önce aklına bir şey gelmiş ve bunu ertesi sabah hiç zaman yitirmeden Sven'le konuşmaya karar vermişti. Danışma görevlisinin sabırsız Wallander'e Nyberg'i bağlaması beş dakika sürmüştü.

"Benim, Wallander. Kumsaldaki polis kordonunun dışında gözyaşı spreyine benzer bir sprey kutusu bulduğunu hatırlıyorsun, değil mi?"

"Elbette hatırlıyorum," dedi Nyberg.

Wallander, Nyberg'in canının sıkkın olduğunu duymazdan gelmeyi yeğledi.

"Kutudan parmak izi almalıyız diye düşünüyorum. Ve bu izleri Carlman'ın evinin yakınlarında bulduğun kanlı kâğıt parçasındaki izlerle kıyaslamanı istiyorum."

"Peki," dedi Nyberg. "Ama sen söylemesen de zaten bunu yapacaktık."

"Biliyorum. Ama bilirsin işte."

"Hayır, bir şey bildiğim yok," diye karşılık verdi Nyberg. "Sonuçları yani bizler bir ipucu yakaladığımızda sizler de alacaksınız."

Wallander yeni bulduğu enerjisiyle ahizeyi yerine koydu. Pencerenin yanına gidip dışarı bakarken bir yandan da o gün neler yapacağını planlıyordu. Deneyimlerinden mutlaka bir şeylerin ortaya çıkıp planlarını bozacağını bilirdi. Eğer düşündüklerinin yarısını yaparsa kendini mutlu hissedecekti.

Saat dokuzda odasından çıkarak bir fincan kahve alıp Hansson'la Stockholmlü psikoloğun kendisini beklediği küçük toplantı salonlarından birine gitti. Adı Mats Ekholm olan psikolog altmış yaşlarında bir adamdı. Güçlü bir el sıkışı vardı, Wallander ondan ilk bakışta hoşlanmıştı. Diğer birçok polis memuru gibi Wallander de önceleri sürmekte olan bir cinayet araştırmasında psikologların ne tür bir katkıları olabileceğini anlamakta zorlanmıştı. Ama Ann-Britt Höglund'la yaptığı konuşmalardan sonra bu olumsuz tutumunun hem haksızlık, hem de saçma olduğunu anlamaya başlamıştı. Küçük toplantı masasında Mats Ekholm'ün yanında otururken ona yapabileceklerini göstermesi için bir şans tanımaya karar verdi.

Araştırmaya ilişkin tüm evrak masanın üstünde duruyordu.

Ekholm hemen konuya girdi. "Bunları okudum. Ama bence bu evrakta yazılı olmayan konuları konuşmaya başlayarak işe başlayalım."

"Her şey burada yazılı," dedi Hansson şaşkınlıkla. "Polislerin akademide öğrendikleri ilk ders, raporları büyük bir dikkatle okumaları gerektiğidir."

"Siz galiba bizlerin ne düşündüğünü öğrenmek istiyorsunuz," diye araya girdi Wallander. "Öyle değil mi?"

Ekholm evet dercesine başını salladı.

"Polislerin her zaman somut bir şeyler aradığına ilişkin temel bir psikoloji kuralı vardır. Eğer katilin eşkalini bilmiyorlarsa o zaman bir hayal oluştururlar. Yalnızca arkadan görülebilecek bir kişinin hayalini. Ama genellikle de polislerin bu hayal ettikleri kişiyle gerçek suçlu arasında bazı benzerlikler ortaya çıkar."

Wallander, Ekholm'ün sözlerini haklı bulmuştu. Soruşturma sürdüğü sürece her zaman kafasının içinde bir hayal olurdu. Hiçbir zaman soruşturmaya hayalsiz, bomboş bir kafayla başlamazdı.

"İki cinayet işlendi," diye sürdürdü konuşmasını Ekholm. "Bazı ilginç farklılıklar olmasına karşın kullanılan yöntem hemen hemen aynı. Gustaf Wetterstedt'e arkadan saldırıldı.

"Katil onu başından değil arkasından vurdu. Bu da oldukça ilginç. Katil en zor olanı seçmişti. Yoksa Wetterstedt'in başına vurmak isterken beceremeyip de sırtına mı vurmak zorunda kaldı? Bilmiyoruz. Bunu yaptıktan sonra da kafa derisinin bir bölümünü yüzdü ve cesedi sakladı. Bir başka deyişle acele etmedi. Ve eğer dönüp da Carlman'ın başına gelenlere bakacak olursak benzerliklerle farklılıkları kolayca ayırt edebiliriz. Carlman'a da baltayla saldırıldı. Onun da kafa derisinden bir parça yüzüldü. Ama ona önden saldırıldı. Kendisini öldüren adamı mutlaka görmüş olmalı. Katil evde birçok kişinin bulunduğu bir zamanı seçmiş. Yakalanma tehlikesi aslında yüksek sayılırdı. Cesedi saklamak için herhangi bir girişimde bulunmamış. Bunun olanaksız olduğunu anlamış olmalı. Burada sormamız gereken ilk soru şu olmalı: Hangisi daha önemli? Benzerlikler mi yoksa farklılılar mı?"

"O bir katil," dedi Wallander. "İki kişiyi kendine kurban seçti. Plan yaptı. Wetterstedt'in evinin yakınlarındaki o kumsala defalarca gitmiş olmalı. Arka

bahçeyle deniz arasındaki alanı karartmak için ampulü bile gevşetecek zaman bulabilmiş."

"Gustaf Wetterstedt'in akşamları kumsalda yürüme alışkanlığı olup olmadığını biliyor muyuz?" diye sordu Ekholm.

Wallander olumsuz anlamda başını salladı. "Hayır. Bunu bilmiyoruz. Ama elbette araştırabiliriz."

"Araştırın," dedi Ekholm.

"Carlman cinayetine insan şöyle bir baktığında bunun diğer cinayetle bir ilgisi olduğunu düşünmüyor," dedi Wallander. "Kurban, Yaz Dönümü partisi veriyor ve konukları var. Ama belki de katil olayı bizim değerlendirdiğimiz gibi değerlendirmedi. Belki de bunu bir avantaj olarak kullandı. Kimse bir şey görmedi. Ayrıntılı bilgiyi kalabalıktan almak kadar zor bir iş yoktur. Hatırlamak için ellerinden geleni yapıyorlar ama hiçbir şey hatırlamazlar."

"Bu söylediklerini yanıtlayabilmemiz için katilin sahip olduğu bazı seçenekleri incelememiz gerek," diyen Ekholm sözlerine devam etti. "Arne Carlman çok geniş bir çevresi olan bir işadamı. Etrafında her zaman birçok kişi var. Belki de partide cinayeti işlemek en akıllıca davranıştı."

"Benzerlikler ya da farklılıklar," dedi Wallander. "Hangisi daha önemli?"

Ekholm ellerini iki yana açtı.

"Bunu söylemek için henüz çok erken. Ama planlarını özenle yaptığını ve alabildiğine soğukkanlı biri olduğunu söyleyebiliriz."

"Kafa derilerini yüzüyor," dedi Wallander. "Bunları anı olarak yanına alıyor. Tüm bunlar ne anlama geliyor?"

"Gücünü deniyor. Anı olarak aldıkları onun gücünün kanıtları. Onun gözünde bu anılar avladığı hayvanın boynuzlarını duvara asan bir avcının anılarından hiç de farklı değil."

"Ama kafa derisini yüzme kararı," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Bu kararı nasıl vermiş olabilir?"

"Bu sandığınız kadar garip değil. İşleri hafife aldığımı düşünmenizi istemiyorum. Ama ille de yanına bir anı almak istiyorsan daha uygun ne alabilirdin? İnsanın bedeni çürür. Oysa üstünde bir tutam saç olan bir deri parçasını saklamak kolaydır."

"Ben nedense hâlâ kızılderilileri düşünmekten kendimi alamıyorum," dedi Wallander.

"Sizin katilin kızırlderili bir savaşçı saplantısı olma olasılığını elbette göz ardı edemeyiz," dedi Ekholm. İnsan kendini ruhi açıdan sınırları zorladığını hissederse genellikle başka bir kimliğin arkasına gizlenir. Ya da efsanevi bir kişiliğe dönüşür."

"Sınırları mı? Bu neleri içeriyor?"

"Katiliniz iki kişiyi öldürdü. Onun bu insanları neden öldürdüğünü bilmediğimiz için cinayetlerini sürdüreceği olasılığını göz ardı edemeyiz. Bu da onun büyük olasılıkla kendisini tüm doğal sınırlamalardan arındırmak anlamına gelen psikolojik sınırı geçtiğini gösterir. Böylesi bir kişi hiç düşünmeden cinayet işleyebilir. Davranış biçimini yineleyen bir katil tümüyle farklı psikolojik yasaları izler. Kendini yalnızca kendisinin izleyebileceği bir yolda, bir sınırda bulur. Artık onun gözünde var olan sınırlar kendisinin çizdiği sınırlardır. Dışardan bakıldığında son derece olağan bir yaşam sürdürür. Her sabah işine gidebilir. Evli ve çocuklu biri olabilir ve akşamlarını arkadaşlarıyla golf oynayarak ya da bahçesini düzenleyerek geçirebilir. Kanepede çocuklarıyla birlikte oturarak kendi işlediği cinayetleri haberlerde izleyebilir. En küçük bir duygu ya da bir çözülme belirtisi bile göstermeden bu tür insanların ellerini kollarını sallayarak sokaklarda dolaştıklarını yüzünü buruşturarak söyleyebilir. Çok iyi denetlediği iki farklı kişiliği vardır. Kendi iplerini kendi çeker. O aynı anda hem kukla hem de kukla oynatıcısıdır."

Wallander bir süre hiç konuşmadan oturup Ekholm'ün söylediklerini düşündü.

"Peki kim bu adam?" dedi sonunda. "Neye benzer? Kaç yaşındadır? Dış görünüşü son derece normal olan hastalıklı bir kafayı bulamam. Ben yalnızca bana verilen somut verilere dayanarak araştırma yapabilirim."

"Bu soruları yanıtlamak için henüz çok erken. Katilin psikolojik profilini çizmeden önce tüm malzemeleri incelemeliyim."

"Bu pazar gününü tatil olarak düşünmediğinizi umuyorum," dedi Wallander yorgun bir sesle. "Bu profile çok acil gereksinmemiz var."

"Yarına kadar bir şeyler yapmaya çalışacağım," dedi Ekholm. "Ama sizin ve arkadaşlarınızın bu işteki güçlüklerle yanılma payının bir hayli yüksek olduğunu anlamanız gerek."

"Bunun farkındayım. Ama yine de her türlü yardıma gereksimimiz var."

Mats Ekholm'le yaptıkları görüşme bitince Wallander karakoldan ayrıldı. Limana giderek birkaç gün önce Björk'ün görevinden ayrılışıyla ilgili yapacağı konuşmayı düşünmek üzere gittiği rıhtıma gitti. Bir süre rıhtımda yürüdükten sonra tahta sıralardan birine oturarak limandan uzaklaşan bir balıkçı teknesinin arkasından baktı. Gömleğinin düğmelerini açtı, gözlerini kapadı ve yüzünü güneşe doğru kaldırdı. Yakınlardan bir yerden gelen neşeli çocuk çığlıklarını duydu. Düşüncelerden arınmaya ve güneşin tadını çıkarmaya çalıştı. Ama birkaç dakika sonra ayağa kalkarak arabasına doğru gitti.

Katiliniz iki kişiyi öldürdü. Onun bu insanları neden öldürdüğünü bilmediğimiz için cinayetlerini sürdüreceği olasılığını göz ardı edemeyiz. Ekholm'ün bu sözlerini kendisi de söyleyebilirdi. Gustaf Wetterstedt'le Arne Carlman'ı öldüren kişi yakalanmadıkça huzursuzluğu geçmeyecekti. Wallander kendini çok iyi tanırdı. Gücünü asla küçümsemezdi. Ve bazen de yoğun içgüdüleri olurdu. Ama zayıf taraflarını da göz ardı etmezdi. İş sorumluluğunun kişisel bir sorumluluğa dönüşmesini engelleyemiyordu. Katiliniz, demişti Ekholm. Zayıflığının bundan daha iyi bir tanımlaması olamazdı. Wetterstedt'i ve Carlman'ı öldüren adam artık onun kendi sorumluluğu olmuştu. İstese de istemese de bu böyleydi.

Arabasına binerek o sabah tasarladıklarını gerçekleştirmeye karar verdi. Doğruca Wetterstedt'in villasına gitti. Kumsaldaki polis kordonu kaldırılmıştı. Göran Lindgren'le babası olduğunu düşündüğü yaşlıca bir adam kayığı inceliyordu. Yanlarına gidip onlarla konuşmak içinden gelmedi.

Wetterstedt'in evinin anahtarları yanında olduğundan çıkarıp kapıyı açtı. Evin içindeki sessizlik ürkütücüydü. Oturma odasındaki deri koltuklardan birine oturdu. Sessizliğin içinde kumsaldan gelen sesleri duyabiliyordu. Çevresine bakındı. Odanın içindeki eşyalar ona ne söylüyordu? Katil eve girmiş miydi? Düşüncelerini toplamakta zorlandığını hissetti. Yerinden kalkarak bahçeye, denize ve kumsala bakan pencerenin yanına gitti. Hiç kuşkusuz Gustaf Wetterstedt bu pencerenin önünde defalarca durmuştu. Bulunduğu yerdeki parke zeminin o noktasının aşınmış olduğunu fark etti. Camdan dışarı baktı. Birinin bahçedeki çeşmeyi kapattığını fark etti. Boş gözlerle çevresine bakındı. *Carlman'ın evinin dışında benim katilim durup partiyi izledi. Oraya defalarca gittiğini sanıyorum. Bulunduğu o noktada görünmeden izlemenin verdiği o sınırsız gücün tadını çı-*

karmıştır. Şimdi soruyorum: Gustaf Wettersted'in evini de aynı şekilde izleme olanağını veren tepe nerede? Görünmeden onu nasıl ve nerede izledin?

Evin içinde dolaşarak tüm camların önünde durdu. Mutfak penceresinden görünen Wetterstedt'in arazisinin hemen dışındaki ağaçlara baktı bir süre. Ne var ki, bunlar yeni dikilmiş ağaçlar olduklarından dallarının tırmanılabilecek denli güçlü olmadığı ortadaydı.

Çalışma odasına gelip camdan dışarı bakınca birden aradığı yanıtı bulduğunu fark etti. Garajın üstüne çıkıldığında odanın içi rahatlıkla görülebilirdi. Evden dışarı çıkarak garaja gitti. Kendisinden daha genç ve daha adaleli birinin zıplayarak garaj çıkıntısını tutup bedenini kolayca yukarıya çekebileceğini fark etti. Wallander evin diğer tarafında gördüğü merdiveni almaya gitti. Merdiveni garajın duvarına dayayarak tırmandı. Çatı eski usul katranlı brandayla kaplanmıştı. Çatının ne kadarlık bir ağırlığı kaldırabileceğini bilmediğinden elleri ve ayaklarının üstünde sürünerek Wetterstedt'in çalışma odasını görebileceği yere geldi. Sonra da daha iyi nereden görebileceğini araştırdı. Elleri ve ayakları üstünde katranlı brandayı inceledi. Birden katranlı brandanın üstünde birbirleriyle kesişen çapraz delikler gördü. İşaret parmağını delikten içeri soktu. Biri bu deliği bıçakla açmış olmalıydı. Etrafına bakındı. Bulunduğu yerden ne kumsal ne de Wetterstedt'in evinin önündeki yol görünüyordu.

Wallander merdivenden aşağı indi ve merdiveni aldığı yere bıraktı. Sonra da garajın yanındaki zemini dikkatle inceledi. Burada yalnızca rüzgârla uçuşan bir dergiden kopartılmış sayfalar gözüne ilişti. Yeniden eve döndü. Evin içindeki yoğun sessizlik sürüyordu. Üst kata çıktı. Wetterstedt'in yatak odası penceresinden Göran Lindgren'le babasının kayığı çevirmeye çalıştıklarını gördü. Kayığın çevrilebilmesi için kesinlikle iki kişiye gerek olduğunu artık iyice anlamıştı.

Ama bununla birlikte katilin hem burada hem de Arne Carlman'ı öldürdüğünde tek başına olduğunu biliyordu. Elde edilen ipuçları az olmakla birlikte içgüdüleri ona Wetterstedt'in garajının çatısında ve Carlman'ın evinin yakınındaki tepede oturan adamın yalnız olduğunu söylüyordu.

Yalnız bir katille uğraşıyorum, diye geçirdi içinden. Sınırlarını aşan ve anı olarak kafa derisi alabilmek için kurbanlarını baltayla öldüren yalnız bir adam.

Wetterstedt'in evinden ayrıldığında saat on bir olmuştu. Yeniden güneşi bedeninde hissedince gevşediğini fark etti. OK benzin istasyonuna giderek öğle yemeğini orada yedi. Yanındaki masada oturan genç bir kadın onu başıyla selamlayarak merhaba dedi. Wallander de genç kadına selam verdi ama kim olduğunu çıkaramadı. Tam arabasına binerken genç kadının adının Britta-Lena Bodén olduğunu ve bir bankada kasiyer olarak çalıştığını hatırladı. Bu harika belleğinin soruşturmada kendisine nasıl yardımcı olabileceğini kara kara düşündü.

Karakola döndüğünde saat on iki olmuştu.

Kapıdan içeri girer girmez Ann-Britt Höglund'u gördü.

"Arabanı park ettiğini gördüm," dedi Höglund.

Wallander önemli bir şeyin olduğunu anladı. Genç kadının konuşmasını tedirginlikle bekledi.

"Bir ortak nokta var galiba. Altmışlı yılların sonuna doğru Arne Carlman bir süre hapis yatmış. Långholmen'de. Gustaf Wetterstedt de o sıralarda adalet bakanıymış."

"Bu yeterli bir bağ değil," dedi Wallander.

"Sözlerimi bitirmedim. Arne Carlman, Gustaf Wetterstedt'e bir mektup yazmış. Ve hapisten çıkınca da buluşmuşlar."

Wallander birden kaskatı kesildi.

"Bunları nereden öğrendin?"

"Odama gel de anlatayım."

Wallander bunun ne anlama geldiğini biliyordu.

Eğer gerçekten de böylesi bir bağ söz konusuysa soruşturmanın sert dış kabuğu kırılmış demekti.

15.

Her şey telefonun çalmasıyla başladı.

Ann-Britt Höglund, Martinsson'la konuşmak için onun odasına giderken koridordaki büyük hoparlörlerden adının anons edildiğini duydu. Odasına döne-

rek telefonun bağlanmasını bekledi. Kendisini arayan son derece alçak sesle konuşan bir adamdı. Genç kadın önce adamın hasta ya da yaralı olduğunu sandı. Sonunda da adamın aslında Wallander'le konuşmak istediği ortaya çıktı. Wallander'in dışında kimseyle konuşmayacağını söylemişti adam. Höglund, Wallander'in karakolun dışında olduğunu, kimsenin nereye gittiğini ve ne zaman döneceğini bilmediğini söyledi. Telefondaki adam o denli alçak sesle konuşuyordu ki, Höglund onun nasıl bu denli inatçı olabileceğini anlamakta güçlük çekiyordu. Bir an için telefonu Martinsson'a bağlamayı ve ondan Wallander gibi davranmasını istemeyi düşündü. Ama sonra vazgeçti. Adamın konuşmasından onun sanki Wallander'in sesini tanıyacağı duygusuna kapılmıştı.

Adam konuşmasının başında elinde çok önemli bir bilgi olduğunu söylemişti. Höglund, bunun Gustaf Wetterstedt'in ölümüyle ilgisi olup olmadığını sorunca adam, olabilir demişti. Daha sonra da Arne Carlman'la bir ilgisi olup olmadığını sormuş ona da aynı yanıtı almıştı. Adam adını ve telefon numarasını vermemekte direnmesine karşın Höglund konuşmayı elinden geldiğince uzatması gerektiğini biliyordu.

İçinden çıkılmaz durumu adam çözdü. Uzunca bir süre hiç konuşmadan durduğundan Höglund önce onun telefonu kapattığını sanmıştı. Ama tam o sırada adam yeniden konuşmuş ve karakolun faks numarasını sormuştu. *Yalnızca Wallander'e ver,* demişti adam. *Kesinlikle başka kimseye değil.*

Bir saat sonra faks gelmişti. Ve şimdi de masasının üstünde duruyordu. Höglund mesajı karşısında oturan Wallander'e uzattı. Wallander faksın Stockholm'daki Skoglund Bilgisayar Dükkânı'ndan fakslandığını gördü.

"Numaralarını buldum ve onları aradım," dedi Höglund. "Pazar günü bilgisayar aksamı satan bir dükkânın açık olmasına şaşırmıştım. Telesekreterden dükkân sahibinin cep telefonunun numarasını aldım ve aradım. Adama bir mesaj geldiğini söylediğimde çok şaşırdı, bu mesajı kimin yollayabileceğini sordu. Golf oynamaya gidiyormuş ama bu konuyla ilgileneceğine söz verdi. Yarım saat sonra da arayarak heyecanlı bir sesle dükkânına hırsız girdiğini söyledi."

"Garip bir öykü," dedi Wallander.

Sonra da faksı okudu. Elle yazılmıştı ve yazı kolay okunmuyordu. Wallander bir kez daha göz doktoruna gitmesi gerektiğini düşündü. Harflerin gözleri-

nin önünden kayıp gitmesini artık yorgunluk ya da aşırı strese bağlaması saçma olacaktı. Wallander faksı içinden okudu. Sonra da doğru anladığından emin olmak için bir kez de yüksek sesle okudu.

"Arne Carlman 1969 baharında Långholmen'de sahtekârlıktan ve çalıntı mallar satmaktan hapse girmişti. Gustaf Wetterstedt de o günlerde adalet bakanıydı. Carlman ona sürekli olarak mektup yazıyordu. Ve bununla da çok övünüyordu. Hapisten çıktıktan sonra Wetterstedt'le görüşmeye gitti. Ne konuştular? Ne yaptılar? Bilmiyoruz. Ama daha sonra Carlman'ın işleri düzeldi. Ve bir daha da asla hapse girmedi. Ve şimdi de öldü. İkisi de öldü. Doğru mu okudum acaba?"

"Ben de aynı şeyleri algılamıştım," dedi Höglund.

"İmzasız. Acaba bu sözlerle nereye gelmeyi amaçlıyor? Kimin nesi? Bunları nereden biliyor? Bunlar doğru mu gerçekten?"

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Höglund. "Ama bu adamın söylediklerinin doğru olduğunu hissediyorum. Ayrıca Carlman'ın 1969 baharında Långholmen'de tutuklu bulunup bulunmadığını öğrenmek o kadar da zor bir şey değil. Gustaf Wetterstedt'in o günlerde adalet bakanı olduğunu hepimiz biliyoruz."

"Långholmen o dönemde kapatılmamış mıydı?" diye sordu Wallander merakla.

"Daha sonra kapatıldı. 1975'de sanıyorum. İstersen bunu hemen araştırırım."

Wallander elini boşver dercesine salladı.

"Acaba neden yalnızca benimle konuşmak istiyor?" diye sordu. "Bu konuda herhangi bir şey söyledi mi?"

"Bana kalırsa seninle ilgili birçok şey duyduğu için seninle konuşmak istiyor."

"O zaman beni tanıdığını söylemedi, değil mi?"

"Söylemedi."

Wallander bir an için sustu.

"Yazdıklarının doğru olduğunu umalım. O zaman iki adam arasında bir bağ kurabiliriz ancak."

"Bunu öğrenmek hiç de zor değil. Pazar olmasına karşın yine de hemen öğrenebiliriz."

"Biliyorum," dedi Wallander. "Ben şimdi Carlman'ın evine gidip eşiyle konuşacağım. Kocasının hapse girip girmediğini en iyi o bilir."

"Gelmemi ister misin?"

"Buna gerek yok."

Yarım saat sonra Wallander arabasını Bjäresjö'deki polis kordonunun dışında uygun bir yere park etti. Polis arabasının içindeki polis memuru sıkıntılı bir ifadeyle gazetesini okuyordu. Wallander'in yaklaştığını görünce yerinde doğruldu.

"Nyberg hâlâ çalışıyor mu?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla. "Cinayet yerinin araştırılması hâlâ bitmedi mi?"

"Teknik ekipten kimseyi görmedim buralarda," diye karşılık verdi polis memuru.

"Ystad'ı ara ve polis kordonunun neden kaldırılmadığını öğren," dedi Wallander. "Aile evde mi?"

"Büyük olasılıkla eşi evde. Kızı da. Ama oğulları birkaç saat önce arabalarına binip gittiler."

Wallander çiftlikten içeri girdi. Çardaktaki masayla tahta sıranın kaldırılmış olduğunu gördü. Böylesine güzel bir yaz gününde birkaç gün önce burada olanlara insan inanmak istemiyordu. Kapının zilini çaldı. Arne Carlman'ın eşi kapıyı açtı.

"Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Ama bir an önce yanıtlarını öğrenmem gereken bir iki sorum var."

Carlman'ın eşinin yüzü hâlâ çok solgun görünüyordu. İçeri girer girmez burnuna belli belirsiz bir alkol kokusu çarptı. Evin içinde bir yerlerden Carlman'ın kızı kim geldi diye bağırarak sordu. Wallander kendisini içeri alan kadının adını hatırlamaya çalışıyordu. Daha önce kadın adını söylemiş miydi? Birden Anita olduğunu hatırladı. Yaz Dönümü Bayramı'nın ilk günü Svedberg kadınla yaptığı görüşme sırasında bunu öğrenmişti. Kanepeye Anita'nın karşısına geçip oturdu. Anita bir sigara yakarak Wallander'e baktı. Üstünde ince bir yaz giysisi vardı. Bu Wallander'e ters gelmişti. Anita kocasını sevmese bile zavallı adamcağız hunharca öldürülmüştü. İnsanlar artık ölüme ve ölülere saygı göstermiyor muydu yoksa? Daha ağırbaşlı bir şey giyemez miydi?

Wallander bunları düşünür düşünmez de bu denli tutucu düşüncelere kapılmasına şaştı. Acı dolu duygularla saygının somut bir rengi yoktu ki.

"Acaba içecek bir şeyler ister misiniz?" diye sordu Anita.

"Hayır, teşekkür ederim. Sizi fazla rahatsız etmeyeceğim."

Wallander birden Anita'nın yüzünde bir an için bir şaşkınlık ifadesi oluştuğunu gördü. Başını çevirip baktı. Kızı Erika sessizce salona girmiş ve arkadaki masanın etrafındaki sandalyelerden birine oturmuştu. Sigara içiyordu ve sinirli bir görünümü vardı.

"Acaba ben de konuştuklarınızı dinleyebilir miyim?" dedi her an kavga çıkarmaya hazır bir sesle.

"Elbette. Buyrun buraya gelin."

"Burası iyi."

Annesi belli belirsiz başını salladı. Wallander, annesinin kızıyla baş edemediğini ve bunun pes etmek anlamına geldiğini düşündü.

"Bugün pazar olduğu için buraya geldim," diye söze başladı Wallander. "Yani dosyaları ve arşivleri tatil günü incelemek zor olduğundan. Ve bazı soruların bir an önce yanıtlanması gerektiğini de düşündüm."

"Bugün pazar olduğu için mantıklı nedenler bulmak zorunda değilsiniz," dedi Anita. "Ne sormak istiyorsunuz?"

"Kocanız 1969 baharında hapiste miydi?"

Anita kesin bir tavırla karşılık verdi.

"9 Şubat'tan 19 Haziran'a değin Långholmen hapishanesindeydi. Onu oraya ben götürdüm sonra da almaya gittim. Sahte sanat yapıtlarıyla çalıntı malları alıp satmaktan tutuklanmıştı."

Anita'nın bu içtenliği karşısında Wallander bir an bocaladı. Aslında acaba ne beklemişti? Yadsıyacağını mı?

"İlk kez mi hapse girmişti?"

"İlk ve son kez."

"Sahte ve çalıntı mal satmaktan hapse girmişti, değil mi?"

"Evet."

"Bu konuda başka neler söyleyebilirsiniz?"

"Suçunu kabul etmemekle birlikte hapis cezasına çarptırıldı. Ne çalıntı tablo aldı, ne de bu çalıntı tablolara ilişkin çek yazdı. Bunları başkaları onun adını kullanarak gerçekleştirdi."

"O zaman kocanızın masum olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Benim ne düşündüğümün bir önemi yok. O masumdu."

Wallander yöntemini değiştirmeye karar verdi.

"Elde ettiğimiz bazı bilgiler kocanızın Gustaf Wetterstedt'i tanıdığını ortaya koyuyor. Daha önce hem siz, hem de çocuklarınız bunun doğru olmadığını söylemenize karşın yine de biz bu bilgileri ele geçirdik."

"Eğer Gustaf Wetterstedt'i tanımış olsaydı benim de bundan haberim olurdu."

"Sizin haberiniz olmadan insanlarla iletişim kurmaz mıydı?"

Anita karşılık vermeden bir süre sustu.

"Buna inanmak çok zor," dedi.

Wallander, Anita'nın gerçeği söylemediğini hemen anlamıştı. Ama yalanın neleri içerdiğini bilemiyordu. Daha fazla sorusu olmadığı için de ayağa kalktı.

"Herhalde kapıyı bulabilirsiniz," dedi Anita oturduğu yerden. Yüzünde birden çok yorgun bir ifade belirmişti.

Wallander kapıya doğru gitti. Odadan çıkarken, her hareketini dikkatle izleyen Carlman'ın kızı yerinden kalkarak önünü kesti. Sigarası sol elindeydi.

Birden vargücüyle Wallander'in sağ yanağına bir tokat indirdi. Wallander şaşkınlıkla bir adım geriledi, sendeledi sonra da sırtüstü yere düştü.

"Buna neden izin verdin?" dedi Erika.

Sonra da yerinde doğrulmaya çalışan Wallander'i yumruklamaya başladı. Kanepede oturan Anita yerinden kalkarak Wallander'in yanına gitti. Kızının Wallander'e yaptığını o da kızına yaptı. Kızının yüzüne sert bir tokat attı. Kızı sakinleştiğinde de annesi onu kolundan tutarak kanepeye oturttu. Sonra da öfke ve şaşkınlık arasında bocalayan Wallander'e döndü.

"Erika tüm bu olanlar karşısında çok üzüldü," dedi Anita Carlman. "Denetimini yitirdi. Onu bağışlamalısınız."

"Bence bir doktora görünse iyi olur," dedi Wallander, sesinin titrediğini fark ederek.

"Gidiyor zaten."

Wallander, Anita'yı başıyla selamlayarak kapıdan dışarı çıktı. Yüzüne yediği o hiç beklemediği tokadın şaşkınlığını hâlâ üstünden atamamıştı. En son ne zaman yüzüne bir tokat yediğini hatırlamaya çalıştı. On yıldan daha uzun bir süre önceydi. Bir hırsızlık olayı sanıklarından birini sorguya çekiyordu. Sanık birden yerinden fırlamış ve Wallander'in ağzına sert bir yumruk indirmişti. Wallander sırtüstü yere yuvarlanmıştı. Daha sonra da öfkesine yenilmiş ve adamın burnunu kırmıştı. Adam bir süre sonra kaba kuvvet kullanmaktan ve saldırıdan ötürü Wallander'i mahkemeye vermiş ve ondan manevi tazminat almaya uğraşmıştı ama mahkeme Wallander'i suçsuz bulmuştu. Adam bununla da yetinmeyerek yasama kurulu yönetim başkanlığına Wallander'le ilgili bir şikâyet mektubu göndermiş ama bu mektup da rafa kaldırılmıştı.

Daha önce hiçbir kadın ona tokat atmamıştı. Karısı Mona kendini denetleyemeyecek denli öfkelendiğinde eline ne geçerse Wallander'e fırlatırdı. Ama hiçbir zaman tokat atmaya kalkışmamıştı. Wallander zaman zaman eğer bunu denemiş olsaydı acaba neler olurdu, diye düşünürdü. Karşılık verir miydi acaba? Verme olasılığının yüksek olduğunu biliyordu.

Alev alev yanan yanağına dokunarak bahçede bir an durdu. O sabah, erken saatte Linda'yla arkadaşını görünce hissettiği o yoğun enerji şimdi yok olup gitmişti. Genç kızların kendisine verdiği o beklenmedik enerjiyi kaçırmamak için çaba gösteremeyecek denli yorgun hissediyordu kendini.

Arabasına doğru gitti. Polis memuru sarı polis kordonunu yavaş yavaş topluyordu.

Arabanın kasetçalarına *Figaro'nun Düğünü* kasedini koydu. Ses düğmesini de sonuna değin açtı. Yanağı hâlâ yanıyordu. Dikiz aynasından yanağının kızarmış olduğunu gördü. Ystad'a geldiğinde mobilya mağazasının yanındaki büyük otoparka gitti. Her yer kapalı olduğundan otopark da boştu. Arabanın kapısını açınca müziğin sesi etrafa yayıldı. Soprano Barbara Hendricks ona kısa bir an için bile olsa Wetterstedt ve Carlman cinayetlerini unutturabilmişti. Ama alevlerin arasında çıra gibi yanan genç kızı bir türlü unutamıyordu. Kolza tarlası sonsuza değin uzanıyor gibiydi. Genç kız da sürekli olarak kaçıyor ve alev alev yanıyordu.

Kasetçaların sesini kısarak boş otoparkta volta atmaya başladı. Düşünürken her zaman yaptığı gibi yine başını yere eğmiş öyle yürüyordu. Zaten bu yüzden de resmini çeken yerel bir gazetenin fotoğrafçısını fark edememişti. Birkaç hafta sonra Wallander otoparkta çekilmiş resmini gördüğünde aslında o otoparkta volta atıp cinayetleri düşündüğü günü çoktan unutmuştu.

Soruşturma ekibi o pazar saat ikide kısa bir toplantı yaptı. Toplantıya Mats Ekholm de katılarak o gün daha önce Hansson'la Wallander'e söylediklerini bir kez daha yineledi. Höglund o gün gelen imzasız faksı gösterdi, Wallander de Anita Carlman'ın kocasının hapse girdiğini yadsımadığını söyledi. Ama Anita'nın kızının yüzüne attığı tokattan söz etmedi. Hansson karakolun dışında bekleşen gazetecilerle konuşmak isteyip istemediğini sorduğunda Wallander istemediğini söyledi. Gazeteciler ne zaman bir toplantı yapılsa nedense hemen karakolun önünde bekleşmeye başlıyorlardı.

"Şu gazetecilere son derece ciddi bir konu üzerinde çalıştığımızı bir şekilde anlatmamız gerek," dedi Wallander. "Onlarla Ann-Britt ilgilenir. Ben ilgilenmiyorum."

"Söylememem gereken bir şey var mı?" diye sordu Ann-Britt.

"Bir zanlımız olduğundan söz etme," dedi Wallander. "Çünkü öyle biri yok."

Toplantıdan sonra Wallander, Martinsson'la ayaküstü konuştu.

"Kendini yakan kızla ilgili yeni bir şeyler var mı?"

"Henüz yok," diye yanıt verdi Martinsson.

"Olursa hemen bana haber ver."

Wallander odasına gitti. İçeri girer girmez de telefonun sesiyle irkildi. Telefonun her çalışında yeni bir cinayetin işlendiği haberini almaktan korkuyordu. Oysa arayan kız kardeşiydi. Kardeşi Gertrud'la konuştuğunu söyledi. Babasının Alzheimer hastalığına yakalandığından kuşkusu yoktu. Wallander kardeşinin sesinin bir hayli üzüntülü çıktığını fark etmişti.

"Seksen yaşında artık," dedi kardeşini rahatlatmak istercesine. "Er ya da geç böyle bir şey olacaktı."

"Ama yine de kabullenmek kolay değil," dedi kardeşi.

Wallander onun ne demek istediğini çok iyi anlıyordu. O da kardeşi gibi düşünüyordu. Ve ne yazık ki bunlar yaşamın gerçekleriydi.

"İtalya yolculuğunu kaldırabileceğini sanmıyorum," dedi kardeşi.

"İsterse kaldırabilir," diye karşılık verdi Wallander. "Ayrıca ona söz verdim."

"Belki ben de sizinle gelirim."

"Hayır, buna gerek yok."

Wallander telefonu kapattıktan sonra kız kardeşinin son sözlerine alınıp alınmadığını düşündü. Ama kısa bir süre sonra da bu düşünceleri bir kenara atıp babasını görmeye gitmeye karar verdi. Linda'nın telefon numarasını yazdığı kâğıdı çıkararak kızını aradı. Kızların bu güzel havada evde oturmayacaklarını düşünürken Kajsa telefonu açınca çok şaşırdı. Linda telefona gelince prova bitmişse büyükbabasını görmek ister mi diye sordu.

"Kajsa da gelebilir mi?" dedi Linda.

"Böylesi bir soruya genellikle evet derdim," dedi Wallander. "Ama bugün eğer bir sakıncası yoksa seninle biraz yalnız kalmak istiyorum. Konuşmak istediğim bir şey var."

Wallander yarım saat sonra Österport Meydanı'ndan kızını aldı. Löderup'a doğru giderlerken kızına babasının karakola gelişini ve hastalığını anlattı.

"Bu hastalığın çabuk ilerleyip ilerlemeyeceğini kimse bilmiyor," dedi Wallander. "Ama babam bir süre sonra bizlerden ayrılacak. Ufka doğru yol alan bir gemi gibi bizleri bırakıp gidecek. Biz onu hâlâ net görüyoruz ama bir süre sonra o bizleri bir sis perdesinin arkasından görecek ve bu perde zamanla kalınlaşacak. Yüzlerimiz, sözlerimiz, paylaştığımız anılarımız, her şey ama her şey zamanla bulanıklaşacak ve sonunda da yok olup gidecek. Farkına varmadan ya da bilinçsiz bir şekilde davranmaya başlayacak. Tamamıyla farklı bir kimliğe de bürünebilir."

Wallander kızının endişelendiğini fark etti.

"Kesinlikle bir şey yapılamaz mı?" diye sordu uzun bir sessizlikten sonra Linda.

"Bu soruya yalnızca Gertrud yanıt verebilir. Ama bu hastalığın bir ilacı olduğunu sanmıyorum."

Sonra da kızına babasının İtalya'ya gitmek istediğini anlattı.

"Yalnızca ikimiz gideceğiz," dedi Wallander. "Belki de bu şekilde bunca yıldan beri aramızda olan soğukluğu da ortadan kaldırabiliriz."

Wallander arabayı garajın önüne çekerken Gertrud evin basamaklarında göründü. Linda, eski ahırı resim stüdyosuna çeviren büyükbabasının yanına koştu. Wallander de mutfakta Gertrud'la oturdu. Tam düşündüğü gibiydi. Yapılacak bir şey yoktu ama yine de her zamanki yaşamı sürdürmeya çalışmalılar ve beklemeliydiler.

"İtalya'ya gidebilecek mi dersin?" diye sordu Wallander.

"Bundan başka bir şeyden söz etmiyor," dedi Gertrud. "Ve eğer orada ölürse bu çok kötü bir şey olmayacak."

Gertrud, Wallander'e babasının hastalığını paniğe kapılmadan oldukça sakin bir tavırla öğrendiğini anlattı. En ufacık bir şeyin karşısında bile parlayan babasının bu davranışı Wallander'i doğrusu çok şaşırtmıştı.

"Bana kalırsa artık yaşlandı," dedi Gertrud. "Eğer kendisine bir fırsat daha verilse aynı yaşamı yeğleyeceğinden eminim."

"Ama o yaşamda da polis olmamı engelleyemeyecek."

"Gazetelerde okuduklarım korkunç. Başa çıkmak zorunda kaldığın o korkunç olaylar."

"Birilerinin bunlarla uğraşması gerek. Kural böyle."

Akşam yemeğini bahçede yediler. Wallander babasının tüm akşam boyunca alışılmışın dışında neşeli olduğunu gözledi. Bunda Linda'nın payının büyük olduğunu düşünüyordu. Eve dönmek için yola koyulduklarında saat on bir olmuştu.

"Yetişkinler de çocuk gibi," dedi Linda birdenbire. "Ya genç davranmaya çalıştıklarından ya da içlerindeki çocuğu bastıramadıklarından. Ama büyükbabam alışılmışın dışında davranıyor."

"Büyükbaban çok özel ve farklı bir insandır. Her zaman da öyleydi."

"Ona benzemeye başladığının farkında mısın?" diye sordu Linda. "Her geçen yıl birbirinize daha çok benziyorsunuz."

"Biliyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Ama bundan hoşlanıp hoşlanmadığımdan emin değilim."

Kızını aldığı yerde bıraktı. Linda babasına birkaç gün sonra kendisini arayacağını söyledi. Österport Okulu'nun önünde gözden kaybolan kızının arka-

sından baktı ve şaşkınlıkla tüm gece boyunca soruşturma hakkında hiçbir şey düşünmediğini fark etti. Anında kendini suçlu hissetti ama bu duyguyu üstünden atmayı da başardı. Daha fazlasını yapamayacağının farkındaydı.

Karakola gitti. İçerde hemen hemen hiç kimse yoktu. O anda yanıtlaması gereken önemli bir mesaj da yoktu. Eve giderek, arabasını park etti ve yukarıya çıktı.

Wallander o akşam çok geç saatte yattı. Ilık havanın evin içini doldurması için tüm pencereleri açtı. Puccini'den birkaç arya dinledi. Viski içti. Salomonsson'un çiftliğine doğru giderken o gün hissettiği mutluluğun bir benzerini yeniden hissetmeye başladığını fark etti. Tüm bu karışıklıklar başlamadan önce mutluydu. Oysa şimdi iki olasılığı içeren bir soruşturmanın ortasındaydı. Bunlardan biri katilin kimliğinin saptanması söz konusu olduğunda ellerinde hemen hemen hiçbir bilginin olmamasıydı. Diğeriyse katilin şu sıralarda üçüncü cinayetini işlemek üzere olduğu olasılığıydı. Bu düşüncelere karşın Wallander soruşturmayı kafasından atmayı ve uyumayı düşündü. Kısa bir süre alevler içindeki genç kız yine gözlerinin önüne geldi. Ystad polisinin karşısına çıkan bu vahşi ve hunharca işlenen cinayetlerle tek başına başa çıkamayacağını geçirdi aklından. Elinden geleni yapıyordu ama yine de tek başına tüm bu olayların üstesinden gelmek hiç de kolay değildi.

Kanepeye uzanarak kasetçaların sesini kıstı. Viskisi elinin altındaydı.

Ama bir şey onu rahat bırakmıyordu. Bu, Linda'nın arabada söylediği bir cümleydi. Bir sohbet sırasında söylenen bir cümle şimdi oldukça farklı bir anlam kazanmıştı. Kaşlarını çatarak yerinde doğruldu. Linda ne demişti? *Yetişkinler de çocuk gibi. Yetişkinler genellikle çocuk gibi davranıyorlar.*

Birden ne olduğunu anladı. O ana kadar kendisinin nasıl bu denli kayıtsız ve dikkatsiz olabildiğine şaşıp kaldı. Ayakkabılarını giydi, mutfaktaki el fenerini aldı ve dışarı çıktı. Arabasına binerek Österleden geçti, sağa saptı sonra da karanlıklar içindeki Wetterstedt'in evinin önünde durdu. Ön bahçedeki bahçe kapısını açtı. Asmaların arasından bir gölge gibi hızla kaçan kediyi görünce birden irkildi. Sonra da el feneriyle garajın yanındaki küçük çeşmeyi aydınlattı. Eliyle koymuş gibi aradığını buldu. Bir derginin yırtılmış sayfalarını başparmağı ve işaret parmağının arasında tutarak fenerle aydınlattı. *Hayalet* adlı çizgi roman der-

gisinden yırtılmış sayfalardı bunlar. Cebindeki plastik torbayı çıkararak yırtılmış sayfaları torbanın içine koydu.

Sonra da arabasına binerek eve döndü. Bu denli dikkatsiz ve kayıtsız olabilmesine hâlâ şaşıyordu. Oysa çok daha dikkatli olmalıydı.

Yetişkinler de çocuk gibi.

Yetişkin bir adam rahatlıkla garajın çatısında oturup *Hayalet* dergisini okuyabilirdi.

16.

Wallander sabahın beşinde uyandığında batıdan hareket eden kara bir bulut kümesi Ystad'ı kaplamıştı. 27 Haziran Pazartesi sabahıydı. Yağmur yağmıyordu. Wallander yatağında yatarak yeniden uyumaya çalıştı. Uyuyamayınca da kalkarak duş yaptı ve kahve pişirdi. Yorgunluk ve uykusuzluktan sersem gibiydi. Özlemle birkaç saat uykuyla yetinip sonra yeniden doğmuşcasına dinç ve enerji dolu yataktan kalktığı on ya da on beş yaşını düşündü. Ne var ki, o günler çoktan geçip gitmişti ve bir daha da geri gelmeyecekti.

Yediye beş kala karakoldan içeri girdi. Danışma görevlisi Ebba gülümseyerek telefon mesajlarını uzattı.

"Tatilde olduğunu sanıyordum," dedi ona şaşkınlıkla Wallander.

"Hansson birkaç gün sonra tatile çıkmamı istedi," dedi Ebba. "O kadar yoğun günler yaşıyoruz ki."

"Elin nasıl?"

"Daha önce de söylediğim gibi yaşlanıyorum. Her yerim dökülüyor."

Wallander, Ebba'nın daha önce hiç böyle karamsar sözler söylediğini duymamıştı. Bir an için ona babasından ve hastalığından söz etmeyi düşündü ama sonra vazgeçti. Bir fincan kahve alarak odasına gitti. Telefon mesajlarını inceledikten sonra Riga'yı aramak için ahizeyi kaldırdı. Bu kişisel bir telefon görüşmesi olacağından birden içinde bir suçluluk duydu. Özel telefon görüşmelerini iş yerinden yapmaktan hoşlanmazdı. Oysa birkaç yıl önce at yarışlarına yoğun ilgi duyan Hansson çalışma gününün neredeyse yarısını telefonda, at ya-

rışlarına ilişkin tüyolar alarak geçirirdi. Herkesin bundan haberi vardı ama yine de kimse ağzını açıp bir şey söylemezdi. Wallander bir süre sonra birinin Hansson'la konuşması gerektiğini düşünen tek kişi olduğunu şaşkınlıkla fark etmişti. Ama bir gün Hansson'un masasındaki at yarışı dergileriyle kuponları birdenbire ortadan kaybolmuştu. Söylentilere göre Hansson başına büyük işler açmadan bu sevdadan vazgeçmişti.

Üçüncü zilden sonra Baiba telefonu açtı. Wallander heyecanlıydı. Genç kadını her arayışında onun artık birbirlerini görmemelerinin daha iyi olacağını söyleyeceğini sanıyordu. Bir süreden beri duygularını birbirlerine açmadıklarından genç kadının ilişkileri konusunda ne düşündüğünü kestiremiyordu. Ama Baiba, Wallander'in sesini duyunca neşelenmişti. Onun neşesi ve mutluluğu bulaşıcıydı. Tallinn'e gitme kararını aceleyle verdiğini söyledi. Kız arkadaşlarından biri Tallinn'e gidiyordu ve ona da gelmesini söylemişti. O hafta üniversitede dersi yoktu. Üzerinde çalıştığı çevirinin de bir an önce bitmesi gerekmiyordu. Wallander'e yolculukla ilgili bir iki şey anlattıktan sonra Ystad'da işlerin nasıl gittiğini sordu. Wallander son haftanın olaylarından ötürü birlikte çıkacakları yolculuğu ertelemek zorunda kalabileceklerinden söz etmemeye karar verdi. Her şeyin yolunda gittiğini söyledi. O akşamüstü genç kadını bir kez daha arayacağını söyledi. Telefonu kapattıktan sonra Wallander bir süre eli ahizenin üstünde dalgın dalgın oturdu. Sonra da birlikte çıkacakları tatili iptal etmek zorunda kalırsa Baiba'nın tepkisinin ne olacağını kara kara düşündü.

Wallander yaşlandıkça daha baskıcı bir kişilik geliştirdiğini düşünüyordu. Her şey kendisini endişelendiriyordu. Baiba'nın Tallinn'e gitmesinden, kendisinin hastalanabileceğinden, mesai saatini kaçırarak uykuya dalabileceğinden ya da arabasının yolda bozulabileceğinden endişe edip duruyordu. Etrafına gereksiz yere endişeyle dolu bir duvar örüyordu. Mats Ekholm'ün belki kendisine psikolojik açıdan yardımı dokunabileceğini ve daha ortada bir sorun yokken varmışcasına yaşamaktan kendisini kurtarabileceğini yüzünü buruşturarak düşündü.

Yarı aralık kapıdan Svedberg başını uzatıp içeri girdiğinde düşünceleri bölünmüştü. Wallander arkadaşının güneşte fazla kalmış olduğunu fark etti. Keli, alnı ve burnu kıpkırmızıydı.

"Hiçbir zaman ders almayacağım," dedi Svedberg. "Güneş yanıkları canımı acıtıyor."

Bu sözlerle birlikte Wallander'in aklına geçen gün yüzüne indirilen tokadın verdiği o yanma duygusu geldi. Ama bu konuyu açmadı.

"Dün Wetterstedt'in komşularıyla görüştüm," dedi Svedberg. "Onun sıklıkla yürüyüşe çıktığını öğrendim. Bazen sabahları bazen de akşamları çıkarmış. Her zaman kibar biriymiş ve yolda rastladıklarına mutlaka selam verirmiş. Ama komşularıyla görüşmezmiş."

"Geceleri de yürüyüşe çıkar mıymış?"

Svedberg notlarına bir göz attı.

"Kumsala inermiş."

"O zaman o akşam da her zamanki gibi yürüyüşe çıkmış demek ki?"

"Söylenilenlere bakılırsa, evet."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Ben de böyle düşünmüştüm zaten."

"Galiba ilginç bir şey var," diye sürdürdü konuşmasını Svedberg. "Lantz adındaki emekli bir kamu yöneticisi 20 Haziran Pazartesi günü bir gazetecinin kapısını çaldığını söyledi. Wetterstedt'in evine nasıl gideceğini sormuş. Lantz gazeteciyle fotoğrafçının Wetterstedt'le söyleşi yapacaklarını anlamış. Bir başka deyişle, ölmeden önceki son gününde evinde yalnız olmadığı anlaşılıyor, Wetterstedt'in."

"Ve bununla ilgili fotoğraflar da var demek," dedi Wallander. "Hangi gazeteymiş?"

"Hangi gazete olduğunu bilmiyor."

"Birini telefonun başına oturt ve gazetelere telefon ettirt. Önemli olabilir."

Svedberg başını tamam dercesine sallayarak odadan çıkıp gitti.

"O güneş yanıklarına krem sürmeyi de sakın unutma," diye seslendi arkasından Wallander. "Çok kötü görünüyor."

Svedberg gittikten sonra Wallander, Nyberg'i aradı. Nyberg birkaç dakika sonra içeri girerek *Hayalet* adlı çizgi roman dergisinin yırtık sayfasını aldı.

"Adamının bisikletle geldiğini sanıyorum," dedi Nyberg. "Binanın arkasında bir bisikletin ya da motosikletin uzun bir süreden beri durduğunu gösteren

bazı izler bulduk. Ayrıca bakım işlerinin yapıldığı binada çalışan herkesin arabası olduğunu da saptadık."

Wallander'in gözünün önünde bir görüntü canlanır gibi oldu ama sonra yine kayboldu. Nyberg'in söylediklerini not defterine yazdı.

"Bunları ne yapmamı istiyorsun?" diye sordu Nyberg içinde çizgi roman dergisinin yırtık sayfaları olan plastik torbayı göstererek.

"Parmak izlerini al," dedi Wallander. "Diğer izlere uyabilir."

"Oysa ben yalnızca çocukların *Hayalet* dergisini okuduğunu sanırdım."

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Yanılıyorsun."

Nyberg gidince Wallander bir an için ne yapması gerektiğini kestiremedi. Rydberg ona bir polisin her zaman en önemli olan konuyla ilgilenmesi gerektiğini söylemişti. İyi de bu en önemli konu hangisiydi acaba? Her şeyin bulanık olduğu bir soruşturmanın ortasındaydılar ve her şey birbirinden önemliydi. Wallander o anda en önemli konunun sabrına güvenmesi olduğunu hissediyordu.

Koridora çıkarak Mats Ekholm'e çalışması için verilen odanın kapısını vurdu. İçerden gelen Ekholm'ün sesini duyunca kapıyı açtı. Ekholm ayaklarını masanın üstüne koymuş bir şeyler okuyordu. Başıyla masasının karşısındaki koltuğu işaret ederek kâğıtları masanın üstüne bıraktı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Wallander.

"Pek iyi sayılmaz," diye karşılık verdi Ekholm."Bu kişinin kimliğini saptamak kolay değil. Elimizde daha fazla bilgi olmamasına üzülüyorum."

"Bir başka deyişle, cinayetlerin süreceğini mi düşünüyorsunuz?"

"Doğruyu söylemek gerekirse o zaman işimiz belki biraz daha kolaylaşabilir. FBI tarafından yönetilen seri cinayetlerle ilgili Amerikalıların yaptıkları araştırmaların birçoğunda ipuçları ancak üçüncü ya da dördüncü cinayetten sonra ortaya çıkar. O vakte kadar da bireysel vakalardaki geçersiz ipuçlarını bir kenara atar ve geçerli olanların üstünde çalışmaya başlarsınız. Ve bizim de şu anda gereksimimiz olan bu geçerli ipuçları işte. Bu ipuçlarını bir ayna gibi kullanarak bunları gerçekleştiren beynin arkasından nelerin yattıklarını ortaya çıkarabileceğiz."

"Çizgi romanlar okuyan bir yetişkin hakkında neler söyleyebilirsiniz?"

Ekholm kaşlarını kaldırdı.

"Bunun bizim olayımızla bir ilgisi var mı?"

"Olabilir."

Wallander bir gün önceki bulgularından söz etti. Ekholm onu dikkatle dinliyordu.

"Duygusal hamlık ya da duygusal anormallik genellikle her zaman yinelenen davranışlar sergileyen kişilerde söz konusudur," dedi Ekholm. "Bu tür insanlar diğer insanların değerini anlama yeteneğinden yoksundurlar. Zaten bunun nasıl bir şey olduğunu anlamadıklarından diğerlerinde neden oldukları acılara bir tepki göstermezler."

"Ama *Hayalet* dergisini okuyan tüm yetişkinler katil değil," dedi Wallander.

"Günümüzde de birçok örneklerle açıklandığı gibi seri cinayetler işleyen katillerin aynı zamanda birer Dostoyevski uzmanı olduğu bilinen bir gerçektir," diye karşılık verdi Ekholm. "Bulmacanın bir parçasını almalı ve bu parçanın nereye uyacağına bakmalısın. Ya da parçanın tümüyle farklı bir bulmacanın parçası olup olmadığına."

Wallander sabırsızlanmaya başlamıştı. Ekholm'la felsefi içerikli tartışmalara girecek zamanı yoktu.

"Artık raporları okuduğunuza göre. Ne tür bir sonuca ulaştınız?"

"Aslında bir tek şeyden eminim," diye karşılık verdi Ekholm. "Bir cinayet daha işleyecek."

Wallander bu sözlerin arkasından bir açıklama gelir umuduyla bekledi ama gelmedi.

"Neden?"

"Böyle olması gerektiğini düşünüyorum. "

"Neden?" dedi bir kez daha Wallander. "Şu andaki düşüncelerinizi anlatın bana."

"Katil yetişkin biri," diye karşılık verdi Ekholm. "Kurbanların yaşlarını düşününce katilin onlarla bir tür alıp veremediği bir şeylerin olduğunu görüyorum. Bence katil en az otuz yaşlarında olmalı. Belki daha da büyük. Kendisini bir efsanevi kişilikle belki bir kızılderiliyle özdeşleştirdiğini varsaydığımızda fiziksel açıdan son derece güçlü kuvvetli olduğunu da göz ardı etmemeliyiz. Hem çok dikkatli hem de çok kurnaz. Bu da onun her şeyi enine boyuna hesapladığını

gösterir. Sıradan, basit bir yaşam sürdürdüğünü sanıyorum. İç dünyasındaki yoğun acıyı hiçbir özelliği olmayan sıradan bir görünüşün arkasında saklıyor."

"Ve bir cinayet daha işleyecek, öyle mi?"

Ekholm ellerini iki yana açtı.

"Yanıldığımı umalım. Ama ne düşündüğümü sormuştun ben de söyledim."

"Wetterstedt'le Carlman cinayetleri arasında üç gün var," dedi Wallander. "Eğer cinayetlerinin arasına üç günlük bir süre koyuyorsa bugün bir cinayet işlemesi gerekiyor."

"Bu şart değil. Kurnaz olduğu için zaman unsuru onda yaşamsal bir önem taşımaz. Başarıdan emin olduğunda cinayetini işler. Öte yandan bugün bir şeyler olabilir. Ama bu haftalar hatta yıllar da sürebilir."

Wallander'in başka sorusu yoktu. Ekholm'a bir saat sonra soruşturma ekibinin yapacağı toplantıya katılmasını rica etti. Odasına geri döndü. Ekholm'ün söyledikleri endişesini arttırmıştı. Aradıkları ama hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmedikleri katil yeniden ortaya çıkabilirdi.

Nyberg'in anlattıklarını yazdığı not defterini çıkardı ve gözünün önünden geçen belli belirsiz görüntüleri yakalamaya çalıştı. Wallander bunların çok önemli olabileceğini düşünüyordu. Bu görüntülerin bakım işlerinin yapıldığı binayla bir ilgisi olduğundan emindi. Ama ne olduğunu çıkaramıyordu.

Sonra da yerinden kalkarak toplantı odasına gitti. Rydberg'i çok özlediğini düşünüyordu.

Wallander toplantı masasındaki her zamanki yerine oturdu. Çevresine bakındı. Toplantıya katılması gereken herkes gelmişti. Herkesin yüzünde dikkatli ve ilgili bir ifade vardı. Soruşturmada somut adımlar atmak için sabırsızlanıyorlardı. Wallander onların az sonra düş kırıklığına uğrayacağını biliyordu. Ama bu düş kırıklığını göstermeyeceklerdi. Toplantı odasındaki dedektiflerin tümü de profesyoneldi.

"Kafa derisi yüzme olayında son yirmi dört saat içinde olanları gözden geçirerek işe başlayalım," dedi.

Kafa derisi yüzme olayında demeyi tasarlamamıştı, ağzından çıkıvermişti. Ama o andan itibaren de ekip bu soruşturmayı hep o adla anmaya başlamıştı.

Koşullar başka türlüsünü gerektirmediğinde Wallander raporunu en son veren kişi olurdu. Bu davranışının nedeniyse herkesin söyleyeceklerini dinleyip özetini çıkarmak istemesiydi. Söze ilk başlayan her zaman Höglund olurdu. Skoglund Bilgisayar dükkânından gelen faksı göstererek söze başladı. Carlman'ın hapse girdiği eşi Anita tarafından onaylanmıştı. Höglund, Carlman'ın Wetterstedt'e yazdığı ileri sürülen mektupların bir kopyasını bulmak için kollarını sıvamıştı.

"Ne var ki, tüm bunlar çok uzun yıllar önce olmuş," dedi Höglund sözlerini tamamlarken. "Dosyaların ve arşivlerin son derece düzenli olduğu bir ülkede yaşamamıza karşın yine de yirmi yıldan fazla bir zaman önce yazılmış evrakın ve gerçekleşmiş olayların izini sürmek zaman alacaktır. Ayrıca bilgisayarların yaşamımıza girmediği günlerden söz ettiğimizi de göz ardı etmemek gerek."

"Yine de bu izi sürmek zorundayız," dedi Wallander. "Wetterstedt'le Carlman arasındaki ilişki süregelen çalışmalarımızda yaşamsal önem taşımaktadır."

"Arayan adam," dedi Svedberg güneş yanığı burnunu kaşıyarak. "Neden adını vermedi? Faks göndermek için kim bir dükkânın kapısını kırar?"

"Bunu ben de düşündüm," dedi Höglund. "İlgimizi başka bir yöne çekmek istediğini düşünüyorum. Ayrıca kimliğini saklamak istemesinin birçok nedeni de olabilir. Bu nedenlerden biri adamın çok korkmuş olması da olabilir."

Odada derin bir sessizlik oldu.

Wallander, Höglund'un doğru yolda olduğunu hissediyordu. Konuşmasını sürdürmesi için başını salladı.

"Elbette tüm bunlar varsayım yalnızca. Wetterstedt'le Carlman'ı öldüren kişinin kendisini tehdit ettiğini hissettiğini düşünüyordu belki de. Dolayısıyla bizlerin katili bir an önce yakalamamızı istiyor. Tabii tüm bunların kendi kimliğini ortaya çıkarmadan gerçekleşmesinden yana olduğundan eminim."

"Ama yine de daha somut davranmalıydı," dedi Martinsson.

"Belki davranamadı," diye karşı çıktı Höglund. "Bizimle korktuğu için bağlantı kurduğu konusundaki içgüdülerimde haklıysam o zaman büyük olasılıkla bildiği her şeyi de bize anlattı."

Wallander elini kaldırdı.

"Bunu daha da ileriye götürelim," dedi. "Bize faks yollayan adam Carlman'la ilgili bilgi veriyor. Wetterstedt'le ilgili değil. Bu çok önemli bir nokta. Carlman'ın Wetterstedt'e mektup yazdığını ve Carlman hapisten çıktıktan sonra da buluştuklarını ileri sürüyor. Böylesi bir şeyi kim bilebilir?"

"Hapishane arkadaşlarından biri olmalı," dedi Höglund.

"Ben de böyle düşünüyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Ama öte yandan da adamın korktuğu için bizlerle bağlantı kurduğunu ileri sürüyoruz. Carlman'la yalnızca hapishane arkadaşı olsaydı bu ileri sürdüğümüz görüş doğru olur muydu?"

"Dahası da var," diyen Höglund sözlerini sürdürdü. "Carlman hapisten çıktıktan sonra onun Wetterstedt'le buluştuğunu da biliyor. Bu da ilişkilerinin sürdüğünü gösterir."

"Bir şeye ya da şeylere tanıklık etmiş olmalı," dedi o ana kadar ağzını açmadan oturan Hansson."Yirmi beş yıl sonra bu da iki cinayetin nedeni olmuş olmalı."

Wallander masanın diğer ucunda sessiz sedasız oturan Mats Ekholm'e döndü.

"Yirmi beş yıl oldukça uzun bir zaman."

"Bazen insan intikam almak için daha da uzun zaman bekleyebilir," dedi Ekholm. "Psikolojik incelemelere bakılacak olursa bu konuda herhangi bir zaman kısıtlaması olmadığını görürsünüz. İntikam hırsıyla yanıp tutuşan kişilerin canları istediği zaman intikamlarını aldıkları kriminolojideki en eski gerçeklerden biridir. Eğer burada intikam söz konusuysa, tabii."

"Başka ne olabilir ki?" dedi Wallander. "Burada bir hırsızlık söz konusu değil. Ne Gustaf Wetterstedt ne de Carlman cinayetlerinde böyle bir şey olmadı."

"Cinayet işleme güdüsünün arkasında birçok neden yatabilir. Yalnızca bir tutkudan ötürü işlenen bir cinayetin temelinde bile ilk bakışta görünmeyen bir güdü söz konusudur. Seri cinayetler işleyen bir katil bizlerin kesinlikle anlayamadığı nedenlerden ötürü kurbanları seçebilir. Örneğin kafa derilerinden yola çıkarak kendi kendimize katilin acaba özel bir tür saçın peşinde olup olmadığını sorabiliriz. Çekilen fotoğraflardan görebildiğim kadarıyla Wetterstedt'le Carl-

man'ın beyaz ve gür saçları vardı. Hiçbir şeyi göz ardı edemeyiz. Polis olmamakla birlikte soruşturmadaki polis yöntemleri söz konusu olduğunda ilişki kurma konusunun şu anda en önemli konu olduğuna ben de yürekten katılıyorum."

"Tümüyle yanlış yolda olduğumuz söz konusu olabilir mi?" diye sordu Martinsson birden. "Kimbilir belki de katil Wetterstedt'le Carlman arasında simgesel bir bağ olduğunu düşünüyordur. Biz gerçekleri bulup çıkardıkça belki de katil bizlerin asla göremediği simgesel bir bağı görüyordur. Bizim akılcı beyinlerimizin kesinlikle algılayamadığı bir şeyi."

Wallander, Martinsson'un soruşturmayı rayına oturtma yeteneğine sahip olduğunu biliyordu.

"Bizlerden farklı bir şeyler düşündüğün ortada. Devam et."

Martinsson omuzlarını silkti. Söylediklerini geri almak ister gibi gönülsüzce konuştu.

"Wetterstedt ve Carlman varlıklı kişiler. Her ikisi de toplumun kaymak tabakasını oluşturuyorlar. Hem siyasi hem de ekonomik gücün simgesel bir temsilcisi olarak bence çok iyi seçilmişler."

"Burada bir terörist türü nedenlerden mi söz ediyorsun?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla.

"Hiçbir şeyden söz ettiğim yok. Söylediklerinizi dinliyorum ve yüksek sesle düşünüyorum. Ben de bu odadaki herkes gibi yeni bir cinayetin işlenmesinden korkuyorum."

Wallander masanın çevresinde oturan dedektiflere baktı. Güneşten yanmış Svedberg'in dışında tümünün de yüzü solgundu.

Ancak o zaman onların da en az kendisi kadar korkmuş olduklarını fark etti.

Toplantı saat onda bitti. Ama Wallander, Martinsson'a gitmemesini söyledi.

"Kızla ilgili soruşturma nasıl gidiyor? Dolores María Santana?"

"Hâlâ İnterpol'den bir yanıt bekliyorum."

"Biraz sıkıştır onları."

Martinsson arkadaşına şaşkınlıkla baktı.

"Ona ayıracak zamanımız var mı?"

"Hayır. Ama soruşturmayı da yarım bırakamayız."

Martinsson, İnterpol'e en kısa zamanda Dolores María Santana'yla ilgili bilgi istediğini bir kez daha iletecekti. Wallander odasına giderek Lars Magnusson'u aradı. Magnusson'un telefona yanıt vermesi uzun sürmüştü. Wallander, arkadaşının sesinden sarhoş olduğunu anladı.

"Sohbetimize bıraktığımız yerden devam etmek istiyorum," dedi.

"Çok geç saatlerde arıyorsun," diye karşılık verdi Magnusson. "Günün bu saatinde sohbet edemem."

"Hemen kendine kahve yap," dedi Wallander. "Ve içki şişelerini bir kenara kaldır. Yarım saat sonra oradayım."

Magnusson'un karşı çıkmalarına kulak asmayarak telefonu kapattı. Polis memurlarından birinin masasına bıraktığı iki otopsi raporunu okudu. Yıllar Wallander'e patalogların ve adli tıp doktorlarının karmaşık raporlarını deşifre etmesini öğretmişti. Yıllar önce Ulusal Polis Birliği'nin düzenlediği bir kursa da katılmıştı. Kurs Upssala'daydı ve Wallander otopsinin yapıldığı salonda bulunmanın ne denli tatsız bir deneyim olduğunu hâlâ unutmamıştı.

Otopsi raporlarında garip bir şey yoktu. Raporları bir kenara koyarak camdan dışarı baktı.

Peşine düştükleri katili gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Acaba neye benziyordu? Nasıl biriydi? Ve şu anda ne yapıyordu?

Canlandıramadı. Gözlerinin önünde hiçbir görüntü canlanamadı.

Bıkkın ve öfkeli bir şekilde yerinden kalkarak dışarı çıktı.

17.

Wallander, zil zurna sarhoş olan Lars Magnusson'u iki saat boyunca konuşturmaya çalıştı. Aslında şu an tek yapmak istediği şey bir an önce evine gidip duş almaktı. Magnusson'un evine ilk kez gittiğinde evin ne denli pis olduğunu fark etmemişti ama bu kez dağınıklığı ve pisliği görmemek olası değildi. Wallander arkadaşının evine geldiğinde kapı aralıktı. Magnusson kanepede uzanmış yatıyordu. Mutfakta ocağın üstünde de su kaynıyordu. Wallander'i cehenneme gitmesini söyleyerek selamladı. Bir daha buraya gelme ve Lars Mag-

nusson adındaki birini unut, diye seslendi. Ama Wallander gitmedi. Ocağın üstünde kaynayan suyu Magnusson'un ayılmak istediğine ve eski arkadaşıyla konuşmayı düşündüğüne yorumladı. Wallander etrafına bakınarak temiz fincan aradı. Evyenin içinde yağları kurumuş bir yığın bulaşık duruyordu. Bir süre sonra iki fincan bularak yıkadı ve kahve doldurarak oturma odasına gitti.

Magnusson'un üstünde yalnızca kirli bir şort vardı. Tıraş olmamıştı ve elinde bir şişe şarap vardı. Wallander onun bu perişan haline çok şaşırmıştı. İşin en korkunç yanı da Lars Magnusson'un çürük ve kırık dökük dişleriydi. Wallander kanepede yatan adamın kendisine kulak asmadığını görünce birden öfkelendi. Hızla yanına yaklaşarak arkadaşının elindeki şarap şişesini kaptı ve öfke dolu bir sesle sorularını yanıtlamasını emretti. Bu davranışının işe yarayıp yaramayacağını bilemiyordu ama Magnusson söylenilenleri yaptı. Hatta kendine çekidüzen vererek oturdu. Wallander, Gustaf Wetterstedt'in adalet bakanı olduğu dönemlerde söz konusu olan skandalı deşmeye çalıştı. Ne ki, Magnusson hemen hemen her şeyi unutmuştu. Wallander'e son geldiğinde neler anlattığını bile hatırlamıyordu. Wallander ona şişeyi uzatıp, eski günleri hatırlamasına yardımı olacağını düşünerek birkaç yudum içmesine izin verdi.

Wallander arkadaşının evinden çıktığında bir şey daha öğrenmişti. Hiç beklenmedik bir anda Magnusson, Stockholmlü bir polisin Gustaf Wetterstedt'le yakından ilgilendiğini hatırlayıvermişti. Söylentilere göre, Magnusson'un adını güçlükle hatırladığı Hugo Sandin adındaki bu polis Wetterstedt'le ilgili özel bir arşiv oluşturmuştu. Ama Magnusson'un bildiği kadarıyla bir şey olmamıştı. Öte yandan, emekli olunca Hugo Sandin'in güneye taşındığını ve Hässleholm'ün dışında bir çömlek imalathanesi açarak oğluyla birlikte yaşadığını duymuştu.

"Tabii eğer hâlâ yaşıyorsa," dedi Magnusson dişsiz ağzını ortaya çıkaran gülümsemeyle. Sanki yüreğinin derinliklerinden Sandin'in ölmüş olmasını diler gibi bir hali vardı.

Wallander, Hugo Sandin'i bir an önce bulmaya karar vererek karakola geri döndü. Binanın girişinde hâlâ yanıklarından şikâyet eden Svedberg'le karşılaştı.

"Wetterstedt'le *MagaZenit*'in muhabiri söyleşi yapmış," dedi Svedberg.

Wallander'in böyle bir dergiden haberi yoktu.

"Emeklilerin aldığı bir dergi. Muhabirin adı Anna-Lisa Blomgren. Yanında bir de fotoğrafçı varmış. Wetterstedt öldüğü için de söyleşiyi yayımlamayacaklarmış."

"Onunla konuş ve fotoğrafçıya resimleri vermesini söyle."

Wallander odasına gitti. Santralı arayarak Nyberg'i bağlamasını söyledi.

"Wetterstedt'in evinde sana bir torba içinde bir kamera verdiğimi hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum," dedi Nyberg.

"Kameranın içindeki filmi banyo yaptınız mı? Yedi tane çekilmiş film vardı yanlış hatırlamıyorsam."

"Resimleri almadın mı?" diye sordu Nyberg şaşkınlıkla.

"Hayır."

"Geçen cumartesi günü resimler sana yollanmıştı."

"Almadım."

"Emin misin?"

"Belki de yollamayı unuttular."

"Şununla bir ilgileneyim seni hemen ararım."

Wallander birinin Nyberg'e çekidüzen vermesi gerektiğini düşünüyor ve bunu da kendisi yapmayacağı için seviniyordu.

Hässleholm'deki karakolun telefonunu ve bir süre uğraştıktan sonra da Hugo Sandin'in numarasını bilen bir polis memurunu buldu. Sandin'i sorduğunda memur onun seksen beş yaşında olduğunu ama belleğinin son derece güçlü olduğunu söyledi.

"Yılda birkaç kez bizleri görmeye gelir," dedi adının Mörk olduğunu söyleyen polis memuru.

Wallander telefon numarasını defterine yazarak yardımları için memura teşekkür etti. Sonra da Malmö'yü aradı. Wetterstedt'in otopsisini yapan doktorla konuşmak istediğini söyledi. Telefonu hemen bağlandı.

"Ölüm saatine ilişkin bir şey belirtilmemiş raporda," dedi Wallander. "Oysa bu bizim için çok önemli bir bilgi."

Doktor bir dakika diyerek dosyasını açtı. Hemen sonra da telefona gelerek beklettiği için Wallander'den özür diledi.

"Özür dilerim, rapora yazmayı unutmuşlar. Bazen böyle aksaklıklar oluyor. Wetterstedt bulunduktan yaklaşık yirmi dört saat önce öldürülmüş. Zamanı daha somut bir şekilde bize gösterecek laboratuvar raporunu bekliyoruz."

"O zaman bizim de o raporları beklememiz gerekecek," diyen Wallander doktora teşekkür etti.

Bilgisayarının başında çalışan Svedberg'in yanına gitti.

"O gazeteciyle konuştun mu?"

"Ben de raporu yazıyordum."

"Ne zaman konuşmuşlar?"

Svedberg notlarına baktı.

"Wetterstedt'in evine saat onda gitmişler ve bire kadar da kalmışlar."

"Sonra onu gören olmuş mu?"

Svedberg bir an düşündü.

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Hiç olmazsa bu kadarını biliyoruz," dedi Wallander ve Svedberg'in yanından ayrıldı.

Tam Hugo Sandin'i aramak için elini ahizeye uzattığında Martinsson içeri girdi.

"Bir dakikan var mı?"

"Elbette," diye karşılık verdi Wallander. "Ne oldu?"

Martinsson elindeki mektubu salladı.

"Bugünkü postadan çıktı," dedi. "20 Haziran Pazartesi akşamı Helsingborg'dan Tomelilla'ya giden genç bir kızı arabasına alan bir adamdan gelmiş. Kendisini yakan kızla ilgili gazetelerde çıkan haberleri okuyunca o kızın bu kız olabileceğini düşünmüş."

Martinsson zarfı Wallander'e uzattı. Wallander zarfın içindeki mektubu çıkarıp okumaya başladı.

"İmzasız," dedi.

"Ama kâğıt antetli."

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Smedstorp Cemaati, yani devlet kilisesinin kâğıdı."

"Bunu incelemeliyiz," dedi Martinsson.

"Elbette," diye karşılık verdi Wallander. "Eğer sen İnterpol ve diğer işlerle ilgilenirsen ben de bununla ilgilenirim."

"Ama ben hâlâ buna zamanımız olduğuna inanmıyorum."

"Yaratacağız," diye karşılık verdi Wallander.

Martinsson gittikten sonra Wallander aslında tarlada intihar eden kızı bir kenara bırakmaları gerektiğini düşündü. Martinsson haklıydı. Wetterstedt'le Carlman'ın dışında kimselere ayıracak zamanları yoktu. Sonra bunun yanlış bir düşünce olduğuna karar verdi. Polis için zaman kısıtlaması diye bir şey söz konusu olmamalıydı. Polis her şeyle ilgilenebilmek için zaman yaratmak zorundaydı.

Wallander kendi görüşünün doğru olduğunu kanıtlamak istercesine karakoldan çıktı ve arabasına atlayarak kent dışına Tomelilla ve Smedstorp'a doğru gitti. Bu araba yolculuğu onun aynı zamanda Wetterstedt ve Carlman'ı düşünmesini sağlamıştı. Dışardaki güzelim yaz manzarası düşünceleriyle uyum sağlamıyordu. İki adam baltayla öldürüldü ve kafa derileri yüzüldü, diye geçirdi içinden. Genç bir kız kolza tarlasında kendini yaktı. Ve yaz mevsimini yaşıyoruz. Skåne hiç bu denli güzel olmamıştı. Her köşeden karşıma bir cennet çıkıyor sanki. İnsanın bu cenneti görebilmesi için gözlerini açıp bakması yeterli. Ama ne var ki, insan bu güzelliğin arasında cenaze arabalarına da rastlıyor.

Smedstorp'daki kilisenin yönetim bürolarının nerede olduğunu biliyordu. Lunnarp'ı geçtikten sonra sola döndü. Beyaz badanalı binaya yaklaştığında binanın dışında park etmiş arabaları gördü. Bir adam çimleri biçiyordu. Wallander kilisenin kapısını açmak istedi ama kilitliydi. Zili çalarken kapının hemen yanı başındaki pirinç levhadaki yazı gözüne ilişti. Ofisin çarşamba günü açılacağı yazıyordu. Bekledi. Sonra da bir kez daha zili çaldı ve kapıyı vurdu. Wallander oradan tam ayrılmak üzereyken birinci kattaki pencerelerden biri açıldı. Bir kadın başını uzattı.

"Çarşamba ve cuma günleri açığız," diye seslendi kadın.

"Biliyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Ama bu çok acil. Ystad karakolundan geliyorum."

Kadın başını içeri çekti. Sonra da kapı açıldı. Siyah giysili, aşırı makyajlı ve ayaklarında yüksek topuklu ayakkabılar olan sarışın bir kadın Wallander'in karşısında durdu. Ama Wallander'i en çok şaşırtan siyah giysideki rahiplik nişanı olmuştu. Kadının elini sıkarak kendini tanıttı.

"Gunnel Nilsson," diye adını söyledi kadın. "Bu kilisenin rahibiyim."

Wallander rahibin arkasından içeri girdi. Burası bir gece kulübü olsaydı o zaman elbette şaşırmazdım, diye geçirdi içinden. Rahipler de değişmiş, hiçbir şey eskisi gibi değil.

Rahip bir odanın kapısını açarak onu içeri buyur etti. Wallander, Gunnel Nilsson'un çok çekici bir kadın olduğunu fark etmişti.

Masanın üstündeki mektup dikkatini çekti. Mektup kilisenin antetli kâğıdına yazılmıştı.

"Dün antetli kâğıdınıza yazılmış bir mektup geldi karakola. Bu yüzden buradayım."

Rahibe tarladan kendini yakan genç kızdan söz etti. Rahibin bu sözlere çok şaşırdığını görünce nedenini sordu. Rahip de birkaç günden beri hasta olduğunu ve gazeteleri okumadığını söyledi.

Wallander ona karakola gelen mektubu gösterdi.

"Bu mektubu kimin yazdığını biliyor musunuz? Ya da sizin antetli kâğıtlarınızı kim kullanabilir?"

Rahip şaşkınlıkla başını salladı.

"Rahibin çalışma odası banka gibi değildir," diye karşılık verdi. "Burada yalnızca kadınlar çalışır."

"Mektubu bir kadının mı yoksa bir erkeğin mi yazdığı belli değil," dedi Wallander.

"Kim yazmış olabilir acaba?" dedi rahip.

"Helsingborg'da yaşayan biri çalışıyor mu yanınızda? Ya da oraya sıklıkla giden biri?"

Rahip hayır dercesine başını salladı. Wallander, rahibin kendisine gerçekten de yardım etmeye çalıştığını hissediyordu.

"Burada kaç kişi çalışıyor?" diye sordu.

"Benimle birlikte dört kişi. Ayrıca bir de bahçeyle uğraşan Andersson var.

Sture Rosell adında da tam gün çalışan bir bekçimiz var. Ama o genellikle bahçede, dışarda olur. İkisi de buradaki antetli kâğıtlardan almış olabilirler. Ayrıca bu odaya giren herhangi biri de almış olabilir."

"Mektuptaki el yazısını tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Otostop yapanları arabaya almak suç değil ki," dedi Wallander. "Neden biri imzasız bir mektup yazar ki? Helsingborg'da olduğu gerçeğini saklamak istediği için mi? Bu belirsizlik beni çok şaşırtıyor."

"İsterseniz o gün kimin Helsingborg'a gittiğini sorabilirim," dedi rahip. "Ve mektuptaki el yazısının buradakilerin el yazısına uyup uymadığına da bakabilirim."

"Çok iyi olur," dedi Wallander ayağa kalkarken. "Bana Ystad karakolundan ulaşabilirsiniz."

Küçük bir kâğıt parçasına telefon numarasını yazdıktan sonra rahibe uzattı. Rahip onu kapıya kadar geçirdi.

"Daha önce hiç kadın rahip görmemiştim," dedi Wallander.

"Buna şaşıran hâlâ birçok kişi var," diye karşılık verdi rahip.

"Ystad karakolunda da ilk kez bir kadın polis şefi oldu. Zaman değişiyor."

"Umarım iyiye yönelik değişiyordur," dedi rahip gülümseyerek.

Wallander rahibe bakarak onun gerçekten de çok güzel bir kadın olduğuna karar verdi. Kadının parmağında alyans yoktu. Arabasına bindiğinde bazı yasak düşüncelere kendini kaptırmadan edemedi. Rahip gerçekten de çok çekiciydi.

Az önce çimleri biçen adam tahta bir sıraya oturmuş sigara içiyordu. Wallander daha sonra neden yaptığını bir türlü anlayamadığı bir şekilde yaklaşık altmış yaşlarındaki adamın yanına oturmuş ve onunla konuşmaya başlamıştı. Adamın üstünde mavi bir gömlek ve kirli bir pantolon vardı. Ayağındaysa eski tenis ayakkabıları. Wallander onun filtresiz Chesterfield sigarası içtiğini gördü. Çocukluğunda babası da aynı sigarayı içerdi.

"Ofis kapalı olduğunda genellikle kapıyı açmaz," dedi adam. "Dürüst olmam gerekirse bunu ilk kez yaptı."

"Rahip çok çekici biri," dedi Wallander.

"İyi bir insandır da," diye karşılık verdi adam. "Vaizleri çok güzeldir. Hiç onun kadar iyi bir rahibimiz olmamıştı. Ama yine de erkek rahibi yeğleyen birçok kişi var."

"Ciddi misiniz?" diye sordu Wallander dalgın bir şekilde.

"Bazı insanlar rahiplerin mutlaka erkek olmasını düşünüyor. Skåne halkı aslında tutucu. En azından bir bölümü."

Konuşma kendiliğinden bitmişti. Sanki iki adamın da konuları birden tükenmiş gibiydi. Wallander kuş cıvıltılarını dinledi. Yeni biçilmiş çimlerin kokusunu içine çekti. Östermalm polis teşkilatındaki meslektaşı Hans Vikander'le bağlantı kurup Gustad Wetterstedt'in yaşlı annesiyle yaptığı görüşmenin nasıl geçtiğini sorması gerektiğini düşündü. Yapacak çok işi vardı. Smedstorp'daki rahibin ofisinin dışındaki tahta sırada oturacak hiç zamanı yoktu aslında.

"Buraya iş için mi geldiniz?" diye sordu adam birdenbire.

"Bir iki şey sormak istiyordum," dedi Wallander yerinden kalkarken.

Adam gözlerini kısarak baktı.

"Sizi tanıyorum. Tomelilla'lı mısınız?"

"Hayır," diye karşılık verdi Wallander. "Aslen Malmö'lüyüm. Ama uzun yıllardan beri Ystad'da yaşıyorum."

Wallander adamla vedalaşmak üzereyken adamın üstündeki kirli gömleğin altındaki beyaz tişört gözüne ilişti. Tişörtün üstünde Helsingborg'la Danimarka'daki Helsingor arasında işleyen feribotun reklamı vardı. Bunun bir rastlantı olabileceğini düşündü ama sonra da olmadığına karar verdi. Yeniden oturdu. Adam sigarasını söndürmüş kalkmak üzereydi.

"Bir dakika lütfen," dedi Wallander. "Size sormak istediğim bir şey var."

Adam Wallander'in sesinin tonundaki değişikliği fark etmişti. Kaşlarını çatarak baktı.

"Ben polisim," dedi Wallander. "Buraya aslında rahiple sohbet etmeye gelmedim. Sizinle konuşmaya geldim. Bize gönderdiğiniz mektubu neden imzalamadığınızı merak ediyorum. Helsingborg'da yolda arabanıza aldığınız genç kız hakkında."

Wallander bunun pervasızca ileri sürülen bir görüş olduğunun farkındaydı. Kendisine öğretilenlerin tamamıyla dışında bir davranıştı. Karnına indirilen

bir darbe gibiydi; polisin gerçeği öğrenmek için yalana başvurmaya hakkı yoktu. Özellikle de ortada işlenmiş bir suç yokken.

Ama işe yaramıştı. Hazırlıksız yakalanmış adam birden sıçradı. İleri sürmeyi düşündüğü tüm akılcı karşı çıkmalarını yok edecek bir şekilde hayrete kapılmıştı. Wallander onun o mektubu yazdığını nereden öğrenmişti? Bunu nasıl biliyordu?

Wallander onun bunları düşündüğünün farkındaydı. Darbe indirildiğine göre artık duruma hâkim olabilirdi.

"İmzasız mektup yazmak yasadışı değil," dedi. "Ya da otostop yapanları arabaya almak. Ben yalnızca bunu neden yaptığınızı öğrenmek istiyorum. Ve o genç kızı saat kaçta arabanıza aldığınızı ve nerede bıraktığınızı. Saatini öğrenmek istiyorum. Ve tabii kızın arabada size bir şey söyleyip söylemediğini de."

"Şimdi sizi nereden tanıdığımı çıkardım," diye mırıldandı adam. "Birkaç yıl önce sisli bir gecede bir adamı vuran polissiniz siz. Ystad'ın dışında."

"Evet, haklısınız," dedi Wallander. "Bendim. Adım Kurt Wallander."

"Kız otoyolun güney girişinde duruyordu," dedi adam birden. "Akşamın yedisiydi. Bir çift ayakkabı almak için Helsingborg'a gidiyordum. Kuzenimin orada bir dükkânı var. Bana indirim yapar. Aslında otostopçuları arabama almam. Ama kızın çok perişan bir hali vardı, acıdım."

"Peki sonra ne oldu?"

"Hiçbir şey olmadı. Ne demek istiyorsunuz?"

"Arabayı durdurduğunuzda. Sizinle hangi dilde konuştu?"

"Hangi dil olduğunu ben de bilmiyorum. İsveççe olmadığı kesindi. Ben İngilizce bilmem. Tomelilla'ya gittiğimi söyledim. Kız da başını onaylarcasına salladı. Aslında söylediğim her şeye başını sallıyordu."

"Valizi falan var mıydı?"

"Hayır."

"Çantası var mıydı?"

"Hayır."

"Sonra da yola koyuldunuz, öyle mi?"

"Arka koltukta oturdu. Hiçbir şey söylemedi. Kızın garip bir hali olduğunu düşünmüştüm. Arabama aldığıma pişman olmuştum."

"Neden?"

"Belki de Tomelilla'ya gitmiyordu. Zaten Tomelilla'ya kim gitmek ister ki?"

"Kız ağzını açıp konuşmadı, öyle mi?"

"Konuşmadı."

"Ne yaptı?"

"Ne mi yaptı?"

"Uyudu mu? Camdan dışarı mı baktı? Ne yaptı?"

Adam hatırlamaya çalıştı.

"Evet, şimdi daha iyi hatırlıyorum. Yanımızdan her araba geçişinde eğilip saklanmaya çalışıyordu. Sanki görülmek istemiyordu."

"Demek korkuyordu?"

"Kesinlikle."

"Peki sonra ne oldu?"

"Tomelilla'nın dışındaki trafik ışıklarında durdum ve kızı indirdim. Ama doğruyu söylemem gerekirse kız nereye gittiğinin farkında bile değildi."

"O zaman belki de Tomelilla'ya gitmiyordu bile."

"Bence Helsingborg'dan uzaklaşmak istemişti. İndikten sonra gaza basıp oradan uzaklaştım. Ama eve yaklaştığımda da kızı orada bırakmakla hata ettiğimi düşünerek geri döndüm. Ama gitmişti."

"Geri dönmeniz ne kadar sürdü?"

"On dakikadan fazla değil."

Wallander bir an için düşündü.

"Helsingborg'un dışında onu arabanıza aldığınızda otoyolun girişinde duruyordu. Helsingborg'a da otostopla gelmiş olabilir mi? Yoksa kentten mi geliyordu?"

Adam bir an için düşündü.

"Kentten geliyordu," dedi. "Eğer kuzeyde arabadan inmiş olsaydı kesinlikle o noktada duramazdı."

"Onu bir daha görmediniz, değil mi? Arkasından gitmediniz?"

"Neden gideyim ki?"

"Tüm bunlar olduğunda saat kaçtı?"

"Onu sekizde bıraktım. Kız arabadan inerken arabanın radyosunda akşam haberleri yeni başlamıştı. Bunu çok iyi hatırlıyorum."

Wallander, adamın az önce söylediklerini düşündü. Şansının yaver gittiğinin farkındaydı.

"Neden polise mektup yazdınız?" diye sordu. "Neden imzanızı atmadınız?"

"Kendini yakan kızla ilgili haberi okudum. Okur okumaz da o kızın bu kız olduğunu anlamıştım. Ama kimliğimi açıklamak istemedim. Ben evli bir adamım. Kadın bir otostopçuyu arabama almamın yanlış yorumlanabileceğinden korktum."

Wallander yanındaki adamın doğruyu söylediğini hissediyordu.

"Bu konuşma kayıtlara geçmeyecek. Ama yine de adınızı ve telefon numaranızı almam gerekiyor."

"Adım Sven Andersson," dedi adam. "Umarım başım belaya girmez."

"Doğruyu söylerseniz isteseniz de girmez," dedi Wallander.

Adamın telefon numarasını defterine yazdı.

"Bir şey daha var," dedi. "Kızın boynunda bir kolye var mıydı? Dikkatinizi çekmiş miydi?"

Sven Andersson bir süre düşündü ama sonra da başını iki yana salladı. Wallander ayağa kalkarak Andersson'un elini sıktı.

"Çok yardımcı oldunuz," dedi.

"O muydu?" diye sordu Andersson.

"Sanıyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Helsingborg'da ne aradığını bulmalıyız şimdi de."

Sven Andersson'un yanından ayrılarak arabasına doğru gitti.

Arabasının kapısını açar açmaz telefonu çaldı.

Telefonun ziliyle birlikte de aklına öncelikle Wetterstedt'le Carlman'ı öldüren adamın başka birini daha öldürdüğü düşüncesi geldi.

18.

Ystad'a dönerken Wallander daha sonra bir fırsatını bulup Hässleholm'e giderek emekli dedektif Hugo Sandin'le görüşmeye karar verdi. Wallander ahizeyi kaldırıp Nyberg'in resimlerin banyosunun bittiğini ve masasında kendisini

beklediğini duyunca, telefonun Wetterstedt'le Carlman'ı öldüren katilin yeni bir cinayet işlemesiyle ilgisi olmadığını fark edip derin bir soluk aldı. Daha sonra, Smedstorp'u arkasında bıraktığında endişelerini denetim altına almayı öğrenmesi gerektiğini düşündü. Katilin görünmeyen listesinde daha birçok kurbanın adının olup olmadığını kestirmek olası değildi ve Wallander kendini bu korkunç düşüncelerden bir türlü arındıramıyordu. İş arkadaşları gibi kendisi de önemli hiçbir şey olmayacakmışcasına soruşturmayı sürdürmeliydi. Aksi halde zamanlarını boşuna endişe etmekle geçirmiş olacaklardı.

Doğruca odasına çıkarak Sven Andersson'la yaptığı konuşmayı bir rapor olarak yazdı. Martinsson'u bulmaya çalıştı ama Ebba onun nereye gittiğini söylemeden karakoldan ayrıldığını söyledi. Wallander arkadaşının cep telefonunu aradığındaysa telefonun kapalı olduğu mesajını aldı. Martinsson'un not bırakmadan çekip gitmesinden hiç hoşlanmıyordu. Bir sonraki grup toplantısında bu konuyu vurgulamaya karar verdi. Sonra da Nyberg'in sözünü ettiği resimleri hatırladı. Farkına varmadan not defterini resimlerin bulunduğu zarfın üstüne koymuştu. Resimleri zarftan çıkardı, masanın üstündeki lambayı yaktı ve resimlere teker teker baktı. Aslında ne beklediğini bilmemekle birlikte yine de düş kırıklığına uğradığını hissediyordu. Resimlerde Wetterstedt'in evinden görülen manzaranın dışında bir şey yoktu. Bunlar evin en üst katından çekilmişti. Lindgren'in tersine dönmüş kayığıyla sakin denizin resmine baktı. Resimde insan yoktu. Kumsal bomboştu. Resimlerin ikisi net çıkmamıştı. Eğer bu resimleri Wetterstedt çekmişse neden çektiğini merak etti. Masasının çekmecesinden büyüteci çıkardı ama yine de ilginç bir şey göremedi. Resimleri zarfa koyarak gözünden bir şeyin kaçıp kaçmadığından emin olmak için ekipten birinin resimleri bir kez daha incelemesini söylemeyi düşündü.

Hässleholm'e telefon etmek üzereyken sekreterlerden biri Stockholm'den Hans Vikander'den gelen faksı getirdi. Bu, Wetterstedt'in annesiyle yapılan konuşmayı içeren beş sayfalık bir rapordu. Wallander raporu okuyunca konuşmanın çok iyi yapıldığını ama düş gücünden yoksun olduğunu gördü. Wallander'in tahmin etmediği tek bir soru bile yoktu. Deneyimleri ona cinayet soruşturmasıyla ilgili bir görüşmenin ya da daha farklı bir konuşmanın hem eski olayları, hem de sürpriz soruları içermesi gerektiğini öğretmişti. Ama aynı zamanda da Hans

Vikander'e haksızlık ettiğini de düşünüyordu. Çok ender gördüğü ve her gün yaptığı kısa telefon görüşmesinin dışında doksan dört yaşındaki bir kadın oğluyla ilgili beklenmedik ne söyleyebilirdi? Wallander bu raporda soruşturmada ilerleme sağlayabilecek hiçbir unsurun bulunmadığını düşünüyordu.

Odasından çıkarak bir fincan kahve alıp geri döndü ve Smedstorp'daki kadın rahibi düşünmeye koyuldu. Daha sonra da Hässleholm'deki numarayı aradı. Telefona genç bir adam yanıt verdi. Wallander kendisini tanıttıktan sonra ne için aradığını söyledi. Hugo Sandin'in telefona gelmesi birkaç dakika sürdü. Güçlü bir ses tonu vardı. Sandin, Wallander'e kendisiyle hemen görüşebileceğini söyledi. Wallander bunun üzerine not defterini açarak adresi yazdı.

Karakoldan çıktığında saat üçü geçiyordu. Hässleholm'e giderken yolda durup bir şeyler atıştırdı. Çömlek imalathanesinin tabelasını gördüğünde saat beşi geçiyordu. Yaşlıca bir adam evden dışarı çıktı. Wallander arabadan inerken adam da ona doğru yaklaştı. Wallander bu adamın seksen yaşının üstünde olabileceğine ve Hugo Sandin'le babasının hemen hemen aynı yaşta olduklarına inanmakta zorlanıyordu.

"Beni görmeye gelen fazla olmuyor," dedi Hugo Sandin. "Arkadaşlarımın tümü de öldü. Hayatta olan tek bir meslektaşım var ama o da Stockholm'ün dışında bir huzurevinde. 1960 yılından sonra olanları hatırlamıyor. Yaşlılık gerçekten de berbat bir şey."

Wallander, Ebba'dan duyduğu aynı duygusallığı Sandin'de görüyordu. Babasının Sandin'den farkı yaşından şikâyet etmemesiydi.

Eski evin içi seramik atölyesine dönüştürülmüştü. Odanın ortasındaki büyük masanın üstünde bir termosla fincanlar vardı. Wallander kibarca davranarak masanın üstündeki seramiklerin çok güzel olduğunu söylemesi gerektiğini düşündü. Sandin masanın başına geçip oturarak kahve servisi yaptı.

"Seramikle ilgilenen ilk polis memuru sensin," dedi Sandin alaycı bir sesle.

Wallander oturdu.

"Aslında pek ilgilendiğim söylenemez."

"Polisler genellikle balık avlanmaktan hoşlanırlar," dedi Sandin. "Dağ başlarındaki tenha gölleri severler. Ya da Småland'daki ormanları."

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Balık avlamaktan da hoşlanmam."

Sandin ona dikkatle baktı.

"Çalışmadığın zamanlarda ne yaparsın?"

"Dinlenmekte zorlanıyorum galiba."

Sandin başını salladı.

"Polislik zor bir meslek," dedi. "Tıpkı doktorluk gibi. Her zaman işinin başında olmalısın. Evde otururken bile her an göreve çağrılabilirsin."

Wallander, Sandin'in söylediklerine tam olarak katılmamakla birlikte tartışmamaya karar verdi. Belki bir zamanlar kendisi de böyle düşünebilirdi ama artık çok daha farklı düşünüyordu.

"Pekâlâ anlat bakalım," dedi Sandin. "Ystad'da olup bitenleri gazetelerden okudum. Gazetelerin yazmadıklarını anlat bana."

Wallander iki cinayetle ilgili bildiklerini anlattı. Sandin ara sıra sözünü keserek ona soru sormuştu.

"Bir başka deyişle, yeniden birilerini öldürebilir," dedi Wallander sözünü tamamladığında.

"Bu olasılığı göz ardı edemeyiz."

Sandin ayaklarını uzatabilmek için sandalyesini hafifçe arkaya itti.

"Ve şimdi de sana Gustaf Wetterstedt hakkında bildiklerimi anlatmamı istiyorsun, değil mi?" dedi. "Zevkle. Ama çok uzun yıllar önce onunla özel olarak ilgilendiğimi nasıl öğrendiğini sorabilir miyim sana?"

"Ystad'daki bir gazeteci söyledi. Lars Magnusson. Ne yazık ki, artık alkolik."

"Hatırlayamadım."

"Önemli değil, bana o söylemişti."

Hugo Sandin bir süre konuşmadan oturarak işaret parmağıyla alt dudağında tempo tuttu. Wallander onun söze doğru yerden başlamaya çalıştığı duygusuna kapıldı.

"Gustaf Wetterstedt'le ilgili gerçek aslında son derece basittir," dedi Sandin. "Wetterstedt tam anlamıyla sahtekârın tekiydi. Adalet bakanı olarak çok başarılı olmuş olabilir. Ama bu konuma hiç de uygun biri değildi."

"Neden?"

"Ülkeye yararlı olmak yerine yalnızca kendi kişisel çıkarlarını ön planda tuttu. Hükümette yer alan hiçbir bakan onun kadar kötü değil."

"Bununla birlikte partisinin lideri olmak üzereydi, değil mi?"

Sandin sert bir şekilde başını iki yana salladı.

"Bu doğru değil," dedi. "Bu gazetelerin uydurmasıydı. Parti içinde onun lider olmayacağını herkes biliyordu. Aslında partinin bir üyesi olup olmadığı da tartışma konusuydu."

"Ama uzun yıllar adalet bakanıydı. Tam anlamıyla beceriksiz olması bence olanaksız gibi."

"Bunları hatırlayamayacak kadar gençsin. Ellili yıllarda görünmeyen bir çizgi vardı. Görünmüyordu ama oradaydı. İsveç çalkantılı günler geçiriyordu. Yoksulluğun son kalıntıları da silinmeye çalışılıyordu. Aynı zamanda da politik yaşamda gizli bir trend ortaya çıkıyordu. Politikacılar artık profesyonel kişiler olmuşlardı. İdealizm politik yaşamı yönetmeye başlamadan önce. Oysa şimdi bu idealizmin etkisi azalmaya başladı. Gustaf Wetterstedt gibi insanlar yukarıya doğru tırmanmaya başladılar."

"Bana biraz da Wetterstedt'in adının karıştığı skandallardan söz edin," dedi Wallander.

"Fahişelerle görüşüyordu," dedi Sandin. "Ve fahişelerle görüşen tek kişi de o değildi elbette."

"Kızlardan birinin şikâyet ettiğini duydum."

"Kızın adı Karin Bengtsson'du. Eksjö'lüydü ve çok mutsuz bir çocukluk geçirmişti. Ailesinin yanından kaçmış ve Stockholm'e gelmişti. İlk kez 1954 yılında polis kayıtlarında adı geçmeye başlamıştı. Birkaç yıl sonra Wetterstedt'in kızlarını seçtiği grubun içine girdi. Ocak 1957'de Wetterstedt'in aleyhinde şikâyette bulundu. Wetterstedt kızın ayaklarını jiletle kesmişti. Kızla ben konuştum. Güçlükle yürüyebiliyordu. Wetterstedt o günlerde ilk kez biraz fazla ileriye gittiğini fark etmişti. Şikâyet geri çekildi ve Karin Bengtsson'a bir miktar para verildi. Karin parayı Västerås'da bir butiğe yatırdı.1959 yılında da bir ev alabilmesine yetecek para banka hesabına yatırıldı. 1960 yılından itibaren de her yaz tatilini geçirmek için İspanya'ya gitmeye başladı."

"Karin Bengtsson hayatta mı?"

"Mayıs 1984'te öldü. Hiç evlenmedi. Västerås'a taşındıktan sonra onu bir daha hiç görmedim. Ama ara sıra telefon ederdi. Yaşamının son yılına değin de etti. Aradığında genellikle sarhoş olurdu."

"Neden arardı?"

"Wetterstedt hakkında şikâyette bulunmak isteyen bir fahişeye ilişkin söylentiler ortaya çıkınca hemen onunla bağlantı kurmuştum. Ona yardım etmek istiyordum. Tüm yaşamı mahvolmuştu. Özgüvenini yitirmişti."

"Peki ama neden?"

"Üzülmüştüm ve kıza çok acımıştım. O günlerde oldukça radikal biriydim. Birçok polis memuru yozlaşmaya ses çıkarmıyordu ama ben çıkarıyordum."

"Karin Bengtsson ortadan çekilince ne oldu?"

"Wetterstedt yaşamını eskisi gibi sürdürdü. Birçok kızın canını yaktı. Ama hiçbiri şikâyetçi olmadı. Kızlardan ikisi de ortadan kayboldu."

"Kayboldu mu?"

Sandin, Wallander'e şaşkınlıkla baktı.

"O kızlardan bir daha hiç haber alınmadı. Onları aradık, izlerini sürmeye çalıştık ama bulamadık. Sanki yer yarılmış da içine girmişlerdi."

"Ne olmuş olabilir? Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?"

"Bence öldürüldüler. Ortadan yok oldular. Belki denize atılmışlardır. Nereden bilebilirim ki?"

Wallander anlatılanlara inanmakta zorlanıyordu.

"Tüm bunlar doğru olabilir mi?" diye sordu kuşku dolu bir sesle. "Akıl alacak gibi değil."

"Ne derler? Şaşırtıcı ama gerçek, değil mi?"

"Wetterstedt'in cinayet işlediğini düşünüyorsunuz, öyle mi?"

Sandin başını iki yana salladı.

"Tek başına yaptığını söylemedim. Doğrusunu istersen, yapmadığından da eminim. Tam olarak nelerin olduğunu bilmiyorum. Büyük olasılıkla bunu belki de hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Ama elimizde delil olmamasına karşın yine de bir sonuca ulaşabiliriz."

"Tüm bunlara inanmakta zorlanıyorum," dedi Wallander.

"İnan bana, hepsi doğru," dedi Sandin. "Wetterstedt vicdansız herifin tekiydi. Ama bunların hiçbiri kanıtlanamaz."

"Onunla ilgili birçok söylenti vardı."

"Hepsi yalanlandı. Wetterstedt cinsel açlığını doyurmak için hem siyasi konumunu hem de gücünü kullandı. Öte yandan da kendisine çok para kazandıracak gizli anlaşmalara da adı karıştı."

"Sanatla ilgili mi?"

"Daha çok resim hırsızlığıyla ilgili. Boş zamanlarımda tüm ilişkileri ortaya çıkarmaya çalışırdım. Wetterstedt'i yalnızca görevinden istifaya zorlayacak değil ama aynı zamanda da onu hapse tıkacak bir raporu savcıya vereceğim günün düşünü kurar dururdum. Ne yazık ki, başaramadım."

"O günlerden kalan birçok belge olmalı elinizde, değil mi?"

"Hepsini birkaç yıl önce yaktım. Oğlumun seramik fırınında. En az on kilo kâğıt vardı."

Wallander içinden küfretti. Büyük bir sabırla topladığı onca belgeyi yakmasını aklı almıyordu.

"Ama belleğim hâlâ yerinde," dedi Sandin. "Büyük olasılıkla yaktığım tüm belgelerde ne varsa hatırlayabilirim."

"Arne Carlman," dedi Wallander. "Kim?"

"Resim satışlarından bir servet kazanan adam," dedi Sandin.

"1969 baharında Långholmen hapishanesinde tutukluydu," dedi Wallander. "Polise gönderilen imzasız bir mektupta onun Wetterstedt'le ilişkisi olduğu belirtilmişti. Ve Carlman hapisten çıktığında onunla buluşmuş."

"Birçok raporda Carlman'ın adı karşıma çıkardı. Galiba basit bir suçtan, karşılıksız çekten ötürü Långholmen'e girmişti."

"Carlman'la Wetterstedt arasında bir bağ var mıydı?"

"Ellili yılların sonuna doğru tanıştıklarına ilişkin bir bilgi vardı. İkisi de at yarışlarından çok hoşlanırdı. 1962 yılında Täby at yarışlarındaki bir yolsuzlukla ilgili olarak adları geçti. Adalet bakanının at yarışlarına merakı olduğunun kamuoyuna açıklanması hoş olmayacağından Wetterstedt'in adı silinmişti."

"Aralarında ne tür işler çeviriyorlardı?"

"Bulamadık ki. Ara sıra bir araya gelen farklı yörüngeler gibiydiler."

"Bu ilişkiyi mutlaka ortaya çıkarmam gerekli," dedi Wallander. "Onları öldüren kişinin kimliğini saptamamız için bunun gerekli olduğuna inanıyorum."

"Eğer araştırmayı derinleştirirseniz mutlaka aradığınızı bulursunuz."

Wallander'in cep telefonu çaldı. Birden çok önemli ve ciddi bir şeyin olduğu kanısına kapıldı.

Ama yine yanılmıştı. Arayan Hansson'du.

"Bugün karakola gelip gelmeyeceğini öğrenmek istiyordum. Gelmeyeceksen toplantıyı yarına erteleyeceğim."

"Önemli bir şey mi var?"

"Hayır. Her şey bıraktığın gibi."

"Yarın sabah sekizde. Bu akşamlık bu kadar yeter."

"Svedberg yanıklarını bir doktora göstermek için hastaneye gitti," dedi Hansson.

"Bir daha bu kadar uzun bir süre güneşin altında kalmasın. Hiç akıllanmıyor. Her yaz aynı şeyi yapıyor."

Arkadaşıyla vedalaştıktan sonra telefonu kapattı.

"Gazetelerde sürekli senden söz ediyorlar," dedi Hugo Sandin. "Kendi kafana göre davranıyorsun galiba."

Wallander kendini savunurcasına, "Gazetelerde yazılanların çoğu doğru değil," dedi.

"Sürekli olarak kendime bugünlerde polis olmanın ne mene bir şey olduğunu sorup duruyorum," dedi Sandin.

"Ben de," diye karşılık verdi Wallander.

Yerlerinden kalkarak Wallander'in arabasına doğru gittiler. Akşam olmasına karşın hava çok güzeldi.

"Sizce Wetterstedt'i kim öldürmek isteyebilir?"

"Bilemiyorum."

Wallander birden durdu.

"Belki de bu konuda yanlış düşünüyoruz. Belki de soruşturmayı ayırmalıyız. Ortak paydayı değil de iki farklı sonucu aramalıyız. Ve bu şekilde de belki aradaki bağı bulabiliriz."

"Cinayetler aynı kişi tarafından işlendi," dedi Sandin. "Bunun için de soruşturmalar doğal olarak birbirine karıştı. Aksi halde yani cinayetler farklı kişiler tarafından işlenseydi o zaman yanlış yolda olduğunuzu söyleyebilirdim."

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Beni her zaman arayabilirsin," dedi Sandin. "Zamanım bol. Yaşlılık yalnızlık demek. Kaçınılmaz sonun umutsuzca beklenmesi demek."

"Polis teşkilatına girdiğiniz için hiç pişman oldunuz mu?" diye sordu Wallander.

"Hiç olmadım," diye karşılık verdi Sandin. "Neden olacaktım ki?"

"Yalnızca merak etmiştim. Benimle görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim."

"Onu yakalayacaksın," dedi Sandin, Wallander'i yüreklendirmek istercesine. "Uzun sürse bile mutlaka yakalayacaksın."

Wallander başını evet dercesine sallayarak arabasına bindi. Uzaklaşırken dikiz aynasından Hugo Sandin'in küçük bahçesinde çiçek topladığını gördü.

Wallander, Ystad'a geri döndüğünde saat sekize çeyrek vardı. Arabasını evinin önünde park edip tam sokak kapısından içeri girerken birden evde yiyecek bir şeylerin olmadığını hatırladı.

Arabasını servise götürmeyi de unutmuştu.

Yüksek sesle küfretti.

Sonra da yürüyerek meydandaki Çin lokantasına girdi. Lokantada ondan başka kimse yoktu. Yemekten sonra limana giderek rıhtımda yürüdü. Rıhtımda bağlı teknelere bakarken birden o gün yaptığı iki konuşmayı hatırladı.

Dolores María Santana adındaki genç kız bir akşamüstü otoyolun Helsingborg yönünde durmuş otostop yapmıştı. İsveççe bilmiyordu ve yanından geçen arabalardan ürkmüştü. Tek bildikleri genç kızın Dominik Cumhuriyeti vatandaşı olduğuydu.

Önemli soruları kafasında oluştururken bir yanda da eski ama bakımlı tahta tekneye bakıyordu.

Bu genç kız İsveç'e acaba neden gelmişti? Neden kaçıyordu? Salomonsson'un tarlasında kendini neden yakmıştı?

Rıhtımın ucuna doğru gitti.

Buradaki teknelerden birinde bir parti veriliyordu. Partidekilerden biri kadehini kaldırarak, "Skål,"(*) dedi Wallander'e. Wallander de başını evet dercesine sallayarak elini kadeh varmışcasına kaldırdı.

(*) *Skål:* Şerefe. (Ç.N.)

Rıhtımın ucundaki iskelebabasının üstüne oturarak Hugo Sandin'le yaptığı görüşmeyi bir kez daha gözden geçirdi. Hâlâ her şey karmakarışıktı. Gerçekleri ortaya çıkarabilecek bir ipucu yoktu henüz.

İçindeki o yoğun korku azalmamıştı. Benzeri bir cinayetin işlenme olasılığı her zaman vardı.

Saat dokuz olmuştu. Ayağa kalktı. Teknedeki parti sürüyordu. Eve kadar yürüdü. Kirli çamaşırları hâlâ salonun ortasında duruyordu. Kendisine bir not yazarak mutfak masasının üstüne koydu. Arabayı servise götürmeyi unutma! Sonra da kanepeye uzanarak televizyonu açtı.

Saat onda Baiba'yı aradı. Genç kadının sesi çok yakından geliyordu.

"Sesin yorgun çıkıyor," dedi Baiba. "İşler yoğun muydu?"

"Öyle sayılır. Ama seni çok özledim."

Wallander genç kadının kahkahasını duydu.

"Yakında görüşeceğiz," dedi Baiba.

"Tallinn'de ne yaptın?"

Baiba bir kahkaha daha patlattı.

"Erkeklerle tanıştım. Sen ne yaptığımı sanıyordun?"

"Ben de aynı şeyi düşünmüştüm."

"Yatıp dinlenmelisin. Sesinden ne denli yorgun olduğun anlaşılıyor. İsveç, Dünya Kupası'nda hiç de fena gitmiyor, değil mi?"

"Futbolla ilgilendiğini bilmiyordum," dedi Wallander şaşkınlıkla.

"Bazen ilgileniyorum. Özellikle Latvia oynadığında."

"Burada insanlar maçın dışında hiçbir şeyden söz etmiyorlar."

"Ama sen onlar kadar ilgilenmiyorsun?"

"İlgileneceğime söz verdim. İsveç, Brezilya'yla oynadığında oturup maçı izleyeceğim."

Wallander bir kez daha genç kadının kahkahasını duydu.

Başka şeylerden de konuşmak istiyordu ama neden söz edeceğini kestiremiyordu. Telefonu kapattıktan sonra televizyonuna geri döndü. Bir süre bir film izledi. Sonra da televizyonu kapatarak yatmaya gitti.

Yatmadan önce babasını düşündü.

Sonbaharda babasıyla birlikte İtalya'ya gideceklerdi.

19.

Saatin akreple yelkovanı karanlıkta iç içe geçmiş iki yılana benziyordu.

28 Haziran Salı akşamı saat yediyi on geçiyordu. Birkaç saat sonra İsveç-Brezilya maçı başlayacaktı. Bu da onun planının bir bölümüydü.

Herkes pür dikkat televizyon izleyecekti. Hiç kimse yaz gecesinde dışarda nelerin olup bittiğini düşünmeyecekti.

Çıplak ayaklarının altındaki zemin serindi. O sabah erkenden aynaların önüne geçmişti. Büyük değişimini saatler önce tamamlamıştı. Bu kez sağ yanağındaki deseni değiştirmişti. Neredeyse siyah gibi duran koyu maviyle yuvarlak bir desen çizmişti. Oysa daha önceleri kan kırmızısı kullanmıştı. Bu koyu renkle birlikte de yüzünde daha ürkütücü bir ifade oluşmuştu.

Son fırçayı da masanın üstüne bırakarak o akşam kendisini bekleyen görevini düşündü. Bu kız kardeşi için yapacağı en büyük özveri olacaktı. Bu durum hiç beklenmedik bir şekilde ortaya çıkmıştı. Bir an için çevresini saran kötü güçlerin kazanacağını düşünerek paniğe kapılmıştı. Stratejisini saptamak için tüm geceyi kız kardeşinin penceresinin altında geçirmek zorunda kalmıştı. Daha önce gömdüğü iki kafa derisinin yanında oturmuş ve topraktan gelecek olan gücün bedeninden içeri girmesini beklemişti. El fenerinin solgun ışığı altında kız kardeşinin verdiği kutsal kitabı okumuş ve oluşturduğu düzeni değiştirmekten hiçbir şeyin kendisini alıkoyamayacağını anlamıştı.

Son kurban babaları gibi kötü bir adam olmalıydı. O akşam kaderiyle karşı karşıya gelecek olan adam aniden ülkeden ayrılmış ve sonucun değişmesi gerekmişti.

Göğsünün içinde atan Geronimo'nun yüreğini dinledi. Yüreğin atışları geçmişten gelen işaretler gibiydi. Bu atışlar bir mesaj iletiyordu: En önemli unsur bu kutsal görevden kaçmamaktı. Ayaklarının altındaki toprak üçüncü ödül için ağlıyordu.

Üçüncü adamın yurtdışından dönmesini beklemesi gerekecekti. Babaları onun yerini almalıydı.

Aynaların önünde oturup büyük değişimini tamamlarken gün boyunca babasıyla karşılaşmayı sabırsızlıkla beklemişti. Bu görev beraberinde bir dizi özel

hazırlığı da getiriyordu. Sabahın erken saatlerinde bodrumdaki odanın kapısını kilitlemiş ve aletlerini hazırlamaya başlamıştı. Bir zamanlar babasının kendisine doğum günü armağanı olarak verdiği oyuncak baltaya yeni bir bıçak takması neredeyse iki saatini almıştı. O günlerde yedi yaşındaydı. Bir gün bu baltayı kendisine veren adama karşı kullanacağının düşünü kurduğu günleri hâlâ hatırlıyordu. İşte şimdi o gün gelmişti. Darbesini indirdiğinde baltanın plastik sapı kırılmasın diye buz hokeyi oyuncularının sopalarında kullandıklarını özel bir bantla sağlamlaştırmıştı. *Buna ne ad verdiklerini bilmiyorsun. Bu odun kesmek için kullanılan sıradan bir balta değil. Bu, kızılderililerin kullandığı savaş baltası.* Babasının yıllar önce kendisine baltayı armağan olarak verdiği günü bir kez daha düşündü. O günlerde bu bir Asya ülkesinde imal edilmiş anlamsız, sıradan bir oyuncaktı. Oysa şimdi ucundaki keskin bıçağıyla gerçek bir baltaya dönüşmüştü.

Saatin sekiz buçuk olmasını bekledi. Planını son bir kez daha gözden geçirdi. Ellerine baktı, titremiyorlardı. Her şey denetim altındaydı. Son iki günden beri sürdürdüğü hazırlıklar her şeyin yolunda gideceğini garanti eder gibiydi.

Silahlarını topladı, şişeyi mendile sardı, ipi de sırt çantasına yerleştirdi. Sonra kaskını başına geçirerek ışıkları söndürdü ve odadan dışarı çıktı. Sokağa çıkınca başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Hava bulutluydu. Belki de yağmur yağacaktı. Geçen gün çaldığı mobilete atlayarak Malmö'nün merkezine doğru yola koyuldu. Tren istasyonundaki telefon kulübelerinden birine girdi. Aslında bu köşedeki kulübeyi birkaç gün önceden gözüne kestirmişti. Kulübenin camına olmayan bir gençlik kulübündeki uyduruk bir konsere ilişkin bir kâğıt yapıştırılmıştı. Etrafta kimseler yoktu. Kaskını çıkardı sonra da telefon kartını yerleştirerek numarayı çevirdi. Sol elinde ağzını kapatan bir bez parçası vardı. Saat dokuza yedi vardı. Telefon çalarken bekledi. Ne söyleyeceğini çok iyi bildiğinden son derece sakindi. Babası telefonu açtı. Hoover onun tedirginliğini hissediyordu. Bu da onun içmeye başladığının ve rahatsız edilmek istemediğinin işaretiydi.

"Ben Peter," dedi. "Seni ilgilendirecek bir şey var."

"Nedir?" diye sordu babası tedirgin bir sesle. Ama arayanın Peter olduğuna inanmıştı. En önemli sorun aşılmıştı.

"Pul. Yarım milyon değerinde."

Babası duraksadı.

"Emin misin?"

"En az yarım milyon. Belki daha fazla da eder."

"Biraz yüksek sesle konuş. İyi duyamıyorum."

"Hatlar kötü olmalı."

"Bu pulları nereden buldun?"

"Limhamn'daki bir evden."

Babasının tedirginliği azalmıştı. İlgilenmişti. Babası bir zamanlar oluşturmak için uzun yıllar uğraştığı pul koleksiyonunu sattığından Hoover pullardan çok iyi anlıyordu.

"Yarına kadar bekleyemez mi? Brezilya maçı biraz sonra başlayacak."

"Yarın Danimarka'ya gidiyorum. Onları ya bu akşam alırsın ya da başka birine veririm."

Hoover babasının başka birinin para kazanmasına izin vermeyeceğini biliyordu. Sakin bir şekilde bekledi.

"Peki, nereye geleyim?" diye sordu babası.

"Limhamn'daki deniz kulübünün otoparkına."

"Neden Malmö'de değilsin?"

"Pulların Limhamn'daki bir evde olduğunu söyledim. Yoksa duymadın mı?"

"Peki orada olacağım," dedi babası.

Hoover telefonu kapatarak kaskını başına geçirdi.

Telefon kartını telefonun üstünde bıraktı. Limhamn'a gitmek için bir hayli zamanı olduğunun farkındaydı. Babası içmeye başlamadan önce soyunurdu. Ve hiçbir şeyi aceleye getirmezdi. Tembelliği açgözlülüğü kadar ünlüydü. Mobileti çalıştırdı ve Limhamn'a uzanan yola doğru koyuldu. Deniz kulübünün dışındaki otoparkta yalnızca bir iki araba vardı. Mobileti çalıların arasına itti ve anahtarları da fırlatıp attı. Kaskını çıkardı. Baltasını eline aldı. Cam şişeye bir zarar vermemek için kaskı özenle sırt çantasına yerleştirdi.

Sonra da beklemeye koyuldu. Babası çalıntı malları dağıtırken kamyonetini otoparkın bir köşesine park ederdi. Karanlığın içinde Hoover yalınayak kamyonete doğru koştu. Babasının kamyonetin kapısını açtığını duyunca hiç zaman yitirmeden araca bindi. Tahmin ettiği gibi babası arkasını araca dönerek otoparka bakıyordu. Hoover baltayı havaya kaldırdı ve olanca gücüyle ada-

mın kafasına indirdi. Bu en önemli noktaydı. Babasını hemen öldürmek istemiyordu. Yalnızca iriyarı olan babasını yere serecek darbeyi vurmak istiyordu.

Babası tek bir ses bile çıkaramadan yere düştü. Hoover babasının kendine gelebileceğini düşünerek baltalı eli havada bir süre daha bekledi. Sonra da arabanın anahtarlarını alarak kamyonetin arka kapılarını açtı. Babasını sürükleyerek arka koltuğa bıraktı. Oldukça ağırdı ama buna da hazırlıklıydı. Babasının bedenini içeri sokması birkaç dakikasını almıştı. Sonra da sırt çantasını alarak kamyonete binip tüm kapıları kilitledi. Aracın lambasını yakınca babasının hâlâ baygın olduğunu gördü. Çantasındaki ipi çıkararak ellerini arkadan ayaklarını da koltuğa bağladı. Babasının ağzına bir tıkaç tıkadıktan sonra da ışığı söndürdü. Direksiyonun başına geçerek kamyoneti çalıştırdı. Birkaç yıl önce babası ona direksiyon dersleri vermişti. Hoover vitesin nerede olduğunu ve nasıl değiştirileceğini biliyordu. Kamyoneti otoparktan çıkardı ve arka sokaklardan birine saparak Malmö'ye doğru yola koyuldu. Yüzü boyalı olduğundan dikkat çekmek istemiyordu. E-65 Otoyolu'na paralel bir yolda gittikten sonra doğuya saptı. Saat ona geliyordu. Brezilya maçı başlamak üzereydi.

Yeri tesadüfen buldu. Kız kardeşi tarafından kendisine verilen bir dizi kutsal görevinin ilkini Ystad'ın dışındaki kumsalda yerine getirdikten sonra polisin çalışmalarını izlemişti. Sonra da sahil yolu boyunca gitmiş ve anayoldan görülmeyen küçük bir rıhtım görmüştü. Görür görmez de bunun uzun zamandan beri aradığı yer olduğunu hemen anlamıştı.

Oraya ulaştığında saat on biri geçiyordu. Kamyonetin farlarını söndürerek yoluna devam etti. Babası hâlâ baygındı ama ara sıra inliyordu. Babasını bağladığı ipi çözerek arabadan indirdi. Sonra da onu yüzüstü yere yatırarak kollarını ve bacaklarını rıhtımın kenarındaki demir zincirlere bağladı. Onu bu haliyle kurumaya bırakılmış bir hayvan postuna benzetti. Üstünde buruşuk bir pantolon vardı. Gömleğinin düğmeleri beline dek açıktı. Hoover uzanarak babasının çoraplarıyla ayakkabılarını çıkardı. Sonra da sırt çantasını almak için kamyonete gitti. Hafif bir rüzgâr çıkmıştı. Otoyolda trafik yoğun değildi. Dolayısıyla arabaların farları rıhtıma değin uzanmıyordu.

Sırt çantasını alıp babasının yanına yaklaşırken onun kendine gelmek üzere olduğunu gördü. Babası gözlerini iri iri açmış nerede olduğunu anlama-

ya çalışıyordu. Başını öne ve arkaya salladı. Kollarıyla bacaklarını kurtarmak istedi ama sıkıca bağlanmıştı. Hoover bir köşeye gizlenmiş gülümseyerek onu izliyordu. Babası artık bir insandan çok hayvana benziyordu. Onun için planladığı değişim sürecine girmişti. O bir hayvandı artık.

Hoover gizlendiği köşeden çıkarak rıhtıma doğru gitti. Babası gözlerini iri iri açarak ona baktı. Hoover babasının kendisini tanımadığını fark etti. Onun kendisine her baktığında yüreğinin derinliklerinde hissettiği o korku dolu anları düşündü. Artık ipler onun elindeydi. Koşullar değişmişti. Korku ve dehşet yer değiştirmişti. Bu boyalı yüzün arkasındakinin öz oğlu olduğunu anlaması için yüzünü onun yüzüne iyice yaklaştırdı. Bu, babasının göreceği son şeydi. Öldüğünde bile gözlerinin önünden gitmeyecek olan tek görüntü buydu.

Hoover açtığı cam şişeyi arkasından tutuyordu. Sonra da hiç zaman yitirmeden şişenin içindeki kezzabı babasının sol gözüne döktü. Yaralı bir hayvan gibi kıvranan adam acıyla bağırdı. Hoover babasının kapalı olan sağ gözkapağını açarak geri kalan kezzabı da döktü. Sonra da ayağa kalkarak şişeyi denize fırlattı. Babası can havliyle çırpınıp duruyordu. Hoover ellerine baktı. Yalnızca parmakları biraz kıvrılmıştı. O kadar. Karşısında yatan canavarın tüm bedeni çırpınıyordu. Hoover sırt çantasındaki bıçağı çıkararak hayvanın kafa derisinden bir parça kesti. Kestiği deriyi gökyüzüne doğru kaldırdı. Sonra da baltasını alarak canavarın beynini dağıtacak son darbeyi indirdi.

Bu görev de başarıyla sona ermişti. Kız kardeşi artık yaşama geri dönmek üzereydi.

Saat sabahın birinde Ystad'a geri döndü. Kent boşalmış gibiydi. Uzun bir süre doğru yapıp yapmadığını düşündü. Ama Geronimo'nun hızlı hızlı atan yüreği ona doğru yaptığını söyledi. Kumsalda, Yaz Dönümü partisinin verildiği çiftlikte çalışan polisleri yakından izlemişti. Geronimo polislere meydan okumamasını söylemişti ona.

Tren istasyonundan döndü. Burayı daha önceden gözüne kestirmişti. Eski kanalizasyon borularını değiştirmek için çalışmalar yeni başlamıştı. Kazı yeri bir muşambayla örtülmüştü. Farları söndürdü ve camı açtı. Uzaklardan gelen bir sarhoşun narası duyuldu. Kamyonetten indi ve muşambanın yanına yaklaş-

tı. Bir kez daha çevreye kulak verdi. Sokakta kimsecikler yoktu. Hızla kamyonetin kapısını açtı, babasının cesedini sürükleyerek dışarı çıkarıp kazılan yere attı. Çukuru muşambayla örttükten sonra kamyonete binerek oradan hızla uzaklaştı. Sturup Havaalanı'nın dışındaki açık otoparka kamyoneti park ettiğinde saat ikiye on vardı. Bir şey unutup unutmadığına baktı. Kamyonetin içi kanlanmıştı. Ayaklarında da kan vardı. Neden olacağı tüm karmaşanın polisin kafasını ne denli karıştıracağını düşündü keyifle.

İşte tam o sırada aklına bir şey geldi. Kamyonetin kapılarını kapadı. Birden kıpırdamadan durdu. *Ülkeden ayrılan adam geri dönmeyebilirdi. Bu da onun yerine başka birinin atanması anlamına gelebilirdi. Kumsalda tersine dönmüş kayığın yanında gördüğü polis geldi aklına. Yaz Dönümü partisinin verildiği çiftlik evinin dışında gördüğü polisleri hatırladı. Onlardan biri. Onlardan biri kız kardeşinin yeniden yaşama dönmesi için feda edilebilirdi. İçlerinden birini seçecekti. Polislerin adlarını öğrenecek sonra da Geronimo'nun bir zamanlar yaptığı gibi bu adları küçük kâğıt parçalarına yazarak içlerinden birini kurayla seçecekti. Ve seçtiği kişi de onun adına cinayetleri işlemeyi sürdürecekti.*

Kaskı başına geçirdi. Kendi mobiletini iki gün önce sakladığı yere, sokak lambalarından birinin hemen yanına gitti. Mobileti lambanın direğine zincirle bağlamış sonra da Malmö'ye dönmek için havaalanı otobüsüne binmişti. Babasının kafa derisini kız kardeşinin penceresinin altına gömdüğünde hava aydınlanmaya başlamıştı.

Saat dört buçukta Rosengård'daki evinin kapısını açıyordu. Kıpırdamadan durarak çevreyi dinledi. Sonra da erkek kardeşinin uyuduğu odadan içeri soktu başını. Evin içinde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Annesinin yatağı boştu. Yine oturma odasındaki kanepede sızmış, ağzı açık uyuyordu.

Kanepenin hemen yanındaki masanın üstündeyse yarısı boş bir şarap şişesi vardı. Annesini uyandırmamaya çalışarak battaniyeyle üstünü örttü. Sonra da banyoya giderek yüzündeki boyaları çıkardı. Kâğıdı tuvalete atıp sifonu çekti.

Soyunup yatağa girdiğinde saat altı olmuştu. Sokaktan geçen bir adamın öksürdüğünü duydu.

Kafası bomboştu.

Başını yastığa koyar koymaz derin bir uykuya daldı.

Skåne 29 Haziran - 4 Temmuz 1994

20.

Çukurun üstündeki muşambayı kaldıran adam bir çığlık attı.

Sonra da arkasına bakmadan kaçtı.

Tren istasyonunda çalışan biletçilerden biri istasyonun dışında durmuş sigara içiyordu. 29 Haziran sabahı saat yediye yaklaşıyordu. Sıcak bir gün olacağa benziyordu. Biletçi sigarasını içerken bir yandan da birkaç gün sonra çıkacağı Yunanistan yolculuğunu düşünüyordu. Çığlığı duyunca başını çevirip bakmıştı. Muşambayı elinden fırlatırcasına atan adam feribot iskelesine doğru koşuyordu. Sigarasını söndürerek çukura doğru gitti. Çukurun içindeki kanlı kafayı görünce oradan hızla uzaklaştı. Sabahın erken saatlerinde Simrishamn'a gidecek yolculara çarparak ellerindeki valizlerin düşmesine aldırmadan gişenin içindeki telefonlardan birini kaptı.

Telefon saat yediyi dört geçe 90-000'lı hattan Ystad karakoluna ulaştı. O sabah nedense işe erken gelen Svedberg telefonu açtığında kanlar içindeki bir kafadan söz edildiğini duyunca tüm kanı donmuştu. Tren istasyonu sözcüğünü önündeki kâğıda yazarken bir yandan da şaşkınlıkla başını iki yana sallıyordu. Wallander'in numarasını iki kez yanlış çevirdikten sonra üçüncüsünde arkadaşına ulaşabildi.

"Galiba yine aynı şey olmuş," dedi Svedberg şaşkınlıkla.

Wallander hemen hemen günün her saatinde evde ya da ofisinde çalan her telefonun aynı kötü haberi vereceği kuşkusuna kapılmakla birlikte o sabah bir an için Svedberg'in neden söz ettiğini anlayamamıştı. Ama bir süreden beri beklediği habe duyunca kulaklarına inanamamıştı.

Yaşamının sonuna kadar unutamayacağı bir deneyim yaşadığının farkındaydı. Kaçmanın ya da yadsımanın olanaksız olduğu o kaçınılmaz sonu yaşıyormuşcasına hissetti kendini bir an için. *Galiba yine aynı şey olmuş.* Svedberg'in bu sözleri beyninde yankılanmaya başlamıştı. Tam olarak hatırlayamadığı ama güzel olduğunu sandığı düşlerinden kendini arındırarak yataktan kalktı. Telaşla giyindi. Merdivenlerden koşarak inerken ayakkabılarını bağlamayı unuttuğunu fark etti.

Olay yerine giderken arabayı servise götürmesi gerektiğini hatırladı. Olay yerine vardığında Svedberg'i gördü. Norén'in emirleri doğrultusunda birkaç polis memuru cinayet mahallini kordon altına alıyordu. Svedberg gördükleri karşısında dehşete kapılan bu yüzden de gözyaşlarını tutamayan biletçiyi yatıştırmaya çalışıyordu. Üstlerinde mavi iş tulumları olan işçiler bir kâbusa dönüşen çukurun yanında şaşkınlıkla etraflarına bakınıyorlardı. Wallander arabasından inip koşarak Svedberg'in yanına yaklaştı. Aslında neden koştuğunu bilmiyordu. Belki de içindeki polis saati hızlanmaya başlamıştı. Ya da göreceklerini bir an önce görmek istiyordu.

Svedberg'in yüzü kireç gibiydi. Başıyla çukuru gösterdi. Wallander yavaşça yaklaştı ve çukurun içine bakmadan önce birkaç kez derin derin soluk aldı.

Karşısındaki manzara tahmin ettiğinden de kötüydü. Bir an için sanki doğruca cesedin beynine bakıyormuş gibi hissetti kendini. Ann-Britt Höglund, Wallander'in yanına yaklaştı. Yüzünü buruşturarak arkasını döndü. Höglund'un bu tepkisi Wallander'in net bir şekilde düşünmesine neden oldu.

"Bunun onun işi olduğundan hiç kuşkum yok," dedi Höglund'a bakarken.

Höglund'un yüzü de kireç gibi olmuştu. Wallander onun düşüp bayılmasından korktu. Ona destek olmak istercesine kolunu genç kadının omzuna attı.

"Nasılsın?" diye sordu.

Genç kadın karşılık vermeden başını sallamakla yetindi.

Martinsson, Hansson'la birlikte geldi. Çukura baktıklarında Wallander ikisinin de hafif bir çığlık attıklarını duydu. Birden içinde yoğun bir öfke hissetti. Böylesine cinayetler işleyen bir adamın bedeli ne olursa olsun mutlaka durdurulması gerekiyordu.

"Aynı kişi olmalı," dedi Hansson tedirginlikle. "Bu hiç bitmeyecek mi? Artık bunun sorumluluğunu taşıyacağımı hiç sanmıyorum. Björk işten ayrılırken bunu biliyor muydu acaba? Ulusal Polis Birliği'nden yardım isteyeceğim."

"İste," dedi Wallander. "Ama önce onu buradan çıkaralım ve bu cinayeti çözüp çözemeyeceğimize bir bakalım."

Hansson cesedi çukurdan kendilerinin çıkaracağını düşünmüş olmalı ki Wallander'e hayretle baktı.

Polis kordonunun dışında büyük bir kalabalık toplanmıştı. Wallander, Carlman cinayetiyle ilgili hissettiklerini hatırladı. Norén'i kenara çekerek hissettirmeden kordonun dışındakilerin resimlerini çekmesi için Nyberg'in fotoğraf makinesini almasını istedi. Bu arada iffaiyenin acil işler kamyoneti de olay yerine gelmişti. Nyberg elemanlarına emirler vermeye başlamıştı bile. Wallander cesede bakmamaya çalışarak Nyberg'in yanına yaklaştı.

"Bir kez daha," dedi Nyberg. Wallander onun ne alaycı ne de duygusuz bir sesle konuşmadığını fark etti. Bakışları karşılaştı.

"Onu yakalamalıyız," dedi Wallander.

"Hem de en kısa zamanda," diye karşılık verdi Nyberg. Cesedin yüzünü inceleyebilmek için yüzüstü yatmıştı. Yerinde doğrulduğunda Svedberg'le konuşan Wallander'e seslendi. Wallander çukurun yanına yaklaştı.

"Gözlerini gördün mü?" diye sordu Nyberg.

Wallander hayır dercesine başını salladı.

"Gözlerinde ne var?"

Nyberg yüzünü buruşturdu.

"Katilin bu kez yalnızca kafatası derisini yüzmekle yetinmediği anlaşılıyor," dedi Nyberg. "Gözlerini de oymuş."

"Ne demek istiyorsun?"

"Şu çukura attığı adamın gözleri yok demek istiyorum. Gözlerinin olması gereken yerde yalnızca iki delik var."

Cesedin çukurdan çıkarılması iki saatlerini almıştı. Bu arada Wallander hem muşambayı kaldıran belediye işçisiyle hem de Yunanistan yolculuğuna ilişkin hayaller kuran biletçiyle konuşmuştu. Tren tarifesini not defterine yazdı. Nyberg'den cesedin ceplerini araştırmasını istedi ama boştu. Onun kimliğine ilişkin ellerinde hiçbir bilgi yoktu.

"Hiçbir şey yok mu?" diye sordu Wallander hayretle.

"Hiçbir şey," diye karşılık verdi Nyberg. "Ama cebinden bir şey düşmüş de olabilir. Çukuru araştıracağız."

Cesedi kayışla bağlayıp yukarıya çektiler. Wallander cesedin yüzüne bakmamaya özen gösteriyordu. Nyberg haklıydı. Cesedin gözleri yoktu. Derisi yüzülmüş kafatası Wallander'e plastik örtünün üstünde yatan cesedin insana değil de bir hayvana ait olduğu izlenimini vermişti.

Wallander tren istasyonunun basamaklarına oturdu. Tren tarifesini inceledi. Sonra da doktorla konuşan Martinsson'a seslendi.

"Bu kez cesedin burada uzun zamandan beri durmadığını biliyoruz," dedi. "Kanalizasyon borularını değiştiren belediye işçileriyle konuştum. Çukuru muşambayla dün öğleden sonra saat dörtte örtmüşler. Bu yüzden de ceset çukura daha sonra, bu sabah saat yediden önce konmuş olmalı."

"Akşamları burası genellikle kalabalık olur," dedi Martinsson. "İnsanlar yürüyüş yapar, tren ve feribottan çıkanları da düşünürsen bir hayli kalabalık olduğu kesin. Ceset buraya gece konmuş olmalı."

"Ne zaman ölmüş?" diye sordu Wallander. "Bunu ve adamın kim olduğunu bir an önce öğrenmek istiyorum."

Nyberg cesedin cebinde bir cüzdan da bulamamıştı. Cesedin kimliğinin saptanmasına yardım edecek hiçbir şey yoktu. Höglund yanlarına yaklaşarak basamaklara oturdu.

"Hansson, Ulusal Polis Birliği'nden yardım istemekten söz ediyor," dedi.

"Biliyorum. Ama bunu benden habersiz yapmayacak. Doktor ne söyledi?" Wallander hâlâ bir şey bulacaklarını umuyordu.

Höglund notlarına baktı.

"Kırk beş yaşlarındaymış. Güçlü ve adaleli."

"Kurbanların içinde en genci," dedi Wallander.

"Cesedi saklamak için garip bir yer seçmiş," diye Martinsson sözlerine devam etti. "Tatil ayında çalışmaların duracağını mı sanmış?"

"Kimbilir belki de cesetten bir an önce kurtulmak istedi," dedi Höglund.

"O zaman neden bu çukuru seçti?" diye sordu Martinsson. "Cesedi bu çukura yerleştirmesi hiç de kolay olmamalı. Ayrıca kendisini bir gören de olabilirdi."

"Belki de cesedin bulunmasını istedi," dedi Wallander düşünceli bir tavırla. "Bu olasılığı göz ardı edemeyiz."

Şaşkınlıkla Wallander'e bakarak açıklamasını sürdürmesini istediler.

Ceset kaldırılmıştı. Wallander onlara doğruca Malmö'ye gitmelerini söyledi. Ona çeyrek kala kordonla çevrilmiş alandan ayrılarak karakola gittiler. Wallander, Norén'in olay yerinin dışında bir yerden kalabalığın resimlerini çektiğini gördü.

Saat dokuzda da Mats Ekholm olay yerine gelmişti. Uzun bir süre cesede baktı. Wallander yanına yaklaştı.

"İstediğiniz oldu. Bir cinayet daha işlendi."

"Böylesi bir şeyin olmasını istememiştim," diye karşılık verdi Ekholm başını hayretle sallayarak.

Wallander söylediklerine pişman oldu. Ne demek istediğini Ekholm'e mutlaka açıklaması gerektiğini düşündü.

Saat onda toplantı odasına girerek kapıyı kapattılar. Hansson santrale telefon bağlamamasını kesin bir dille söylemişti. Ama telefon çaldığında toplantı yeni başlamıştı. Hansson öfkeden kıpkırmızı kesilmiş bir yüzle ahizeyi kaparak avazı çıktığı kadar bağırdı. Sonra da yavaşça geri çekildi. Wallander arayanın çok önemli biri olduğunu hissetmişti. Hansson'da da Björk'ün abartılı davranışları vardı. Bir iki yorum yapmış, soruları yanıtlamış ama genelde karşı tarafı dinlemişti. Konuşma bittiğinde ahizeyi eşsiz bir antika parçaymışcasına yavaşça ve özenle yerine koymuştu.

"Dur tahmin edeyim," dedi Wallander. "Ulusal Polis Heyeti aradı. Ya da başsavcı. Veya bir televizyon muhabiri."

"Ulusal Polis Başkanı," diye yanıtladı Hansson. "Hem üzüntülerini belirtti hem de bizleri yüreklendirdi."

Höglund boğuk bir sesle, "Garip bir karışım," dedi.

"Buraya gelip bize yardım edebilir." Svedberg alaycı bir tavırla konuşmuştu.

Martinsson tükürürcesine, "Polisin görevi hakkında o ne bilir ki?" dedi. "Hiçbir şey."

Wallander kalemiyle masaya vurdu. Herkesin sinirlerinin iyice bozuk olduğunun farkındaydı. Wallander arkadaşlarının yetersizlik ve beceriksizlikle suçla-

nıp eleştiriye açık olmadıklarının farkındaydı. Arkadaşları dışardan gelen baskılardan hiçbir zaman kendilerini soyutlayamazlardı. Bu baskıya bir tepki olarak da dikkatlerini soruşturmanın merkezinde yoğunlaştırırlar ve soruşturmanın başarısının da kendi dünyalarının başı ve sonu olarak varsayarlardı. Konuşacak somut bir şeyleri olmadığının bilincinde düşüncelerini toparlamaya çalıştı.

"Elimizde ne var?" diye söze başlayarak masadakilere baktı. Wallander kendini inancını yitirmiş bir rahip gibi hissediyordu. Ama bununla birlikte de arkadaşlarının kendilerini bir ekip gibi algılamaları için de bir şeyler söylemesi gerektiğinin bilincindeydi.

"Ceset kanalizasyon borularının arasına dün gece bırakıldı," diye sürdürdü konuşmasını. "Cesedin çukura gece yarısından sonra ama sabahın erken saatlerinde bırakıldığını varsayalım. Adamın çukurun yanı başında öldürülmediği gerçeğiyle işe başlayabiliriz. Eğer orada öldürülmüş olsaydı mutlaka kan izleri olurdu. Nyberg bu konuda hiçbir şey bulamadı. Bu da cesedin oraya bir araçla getirildiğini göstermektedir. Tren istasyonunun yanındaki sosisçide çalışanlar belki bir şeyler gördüler. Doktora göre kurban yüzüne indirilen sert bir darbeyle ölmüş. Darbe kafatasını ikiye ayırmış. Bir başka deyişle kafa derisi yüzülen bu üçüncü kurban."

Martinsson'un yüzü kireç gibi olmuştu. Hiçbir şey söylemeden yerinden kalkıp dışarı çıktı. Wallander toplantıyı onsuz sürdürmeye karar verdi.

"Bu kurbanın da diğerleri gibi kafa derisi yüzülmüş. Ayrıca gözleri de oyulmuş. Doktor cesedin gözlerine ne olduğundan henüz emin değil. Göz çukurunun yanında çürütücü bir sıvının kullanıldığını belirten bazı ipuçları buldu. Uzmanımız belki bunun ne anlama geldiğini çözebilir."

Wallander, Ekholm'e döndü.

"Henüz değil," dedi Ekholm. "Bir şey söylemek için daha çok erken."

"Somut bir inceleme istemiyoruz şu anda," dedi Wallander. "Bu aşamada hepimizin yüksek sesle düşünmesi gerek. Tüm saçmalıkların, yanlışların ve kötü fikirlerin arasında belki de gerçeği yakalayabiliriz. Mucizelere inanmıyoruz. Ama mucizelerin varlığını da yadsıyamayız."

"Gözlerin oyulmasının bir anlamı olduğunu sanmıyorum," dedi Ekholm. "Katilin aynı kişi olduğunu rahatça düşünebiliriz. Bu kurban diğer ikisinden da-

ha gençti. Ayrıca gözlerinin oyulmasından ötürü de diğerlerine oranla daha çok acı çekti. Büyük olasılıkla gözleri ölmeden önce oyuldu. Çok acı çekmiş olmalı. Katil daha önce öldürdüğü kişilerin kafa derilerini yüzmüştü. Ve bu cinayette de aynı şeyi yaptı. Ama kurbanının gözlerini de oydu. Bunu neden yaptı? Bu kez ne tür bir intikam duygusu içindeydi?"

"Bu adam bence sadist bir psikopat olmalı," dedi Hansson birdenbire. "Ben bu tür cinayetler işleyenlerin yalnızca Birleşik Devletler'de yaşadıklarını sanırdım. Oysa burada da varmış meğerse. Hem de Ystad'da. Skåne'de."

"Bu adamı denetleyen bir şey var," dedi Ekholm. "Ne istediğini biliyor. Öldürüp kafa derilerini yüzüyor. Gözleri oyuyor. Burada denetlenmeyen bir öfkeyi gösteren bir şey yok. Evet psikopat. Bunu kabul ediyorum ama davranışlarını da denetleyebiliyor."

"Bunun gibi başka bir olayın olduğuna ilişkin elimizde bir örnek var mı?" diye sordu Höglund.

"Hatırladığım kadarıyla hayır yok," diye karşılık verdi Ekholm. "En azından İsveç'te yok. ABD'de yapılan çalışmalarda psikolojik bozuklukları olan katillerin kurbanlarının gözlerini oyduklarından söz edilmektedir."

Wallander, Ekholm'le iş arkadaşlarının arasındaki konuşmayı dalgın bir şekilde dinliyordu. Aklına henüz tam olarak ifade edemediği bir düşünce gelmişti.

Bu gözlerle ilgili bir şeydi.

Birinin gözlerle ilgili söylediği bir şey. Peki ama neydi?

Toplantı odasının gerçeğine döndü. Ama düşünce belli belirsiz bir sancı gibi gidip geliyordu.

"Başka bir şey var mı?" diye sordu Ekholm.

"Yok."

Martinsson toplantı odasına dönmüştü. Yüzü çok solgundu.

"Bir fikrim var," dedi Wallander. "Bunun tam olarak ne anlama geldiğini bilmiyorum ama Mats Ekholm'ü dinledikten sonra cinayetin başka bir yerde işlendiğine artık neredeyse eminim. Gözleri oyulan adam mutlaka bağırmış, çığlıklar atmış olmalı. Kimse görmeden ya da çığlıkları duymadan bu işlemin tren istasyonunun hemen yanı başında yapılması olanaksız. Elbette her şeyi inceleyece-

ğiz. Ama şimdilik benim haklı olduğumu düşünelim. Orada çalışan adamlardan biriyle konuştum. Adı Persson, Erik Persson. Kanalizasyon çalışmalarının pazartesi günü öğleden sonra başladığını söyledi. Yani iki gün önce. Katilimiz burayı bir rastlantı sonu seçmiş olabilir. Ama her şeyi çok iyi planlayan bu katilin bu çukuru bir rastlantı sonucu seçmesi bana pek akılcı gelmiyor doğrusu. Bir başka deyişle, katil pazartesi günü öğleden sonra tren istasyonunun dışında bulunmuş olmalı. Çukurun yeterince derin olup olmadığını anlamak için de yanına yaklaşıp bakmış olmalı. Bunun için de orada çalışan tüm işçilerle teker teker konuşmamız gerekiyor. Çalışmaları sırasında acaba garip bir şey oldu mu? Tren istasyonunda çalışanlar alışılmışın dışında bir şey gördüler mi?"

Wallander masadakilerin kendisini yoğun bir ilgiyle dinlediklerini fark etti. Bu da düşüncelerinin tümüyle saçma olmadığına olan inancını perçinleştirdi.

"Çukuru gizlenme yeri olarak değerlendirip değerlendirmediğini öğrenmemiz de çok önemli," diye sürdürdü konuşmasını. "Cesedin ertesi sabah bulunacağını biliyor olmalı. O zaman neden bu çukuru seçti? Bir an önce bulunsun diye mi? Yoksa bunun başka bir açıklaması mı var?"

Odadakiler konuşmasını sürdürmesini bekliyorlardı.

"Bizimle alay mı ediyor?" dedi Wallander. "Kendi hastalıklı yöntemleriyle bize yardım etmek mi istiyor? Yoksa bizimle dalga mı geçmek istiyor? Bunları düşünmemi sağlayarak benimle alay mı ediyor? Başka ne tür seçenekler söz konusu olabilir?"

Kimse karşılık vermedi.

"Zaman unsuru da çok önemli," diyerek sözlerini sürdürdü Wallander. "Bu cinayet daha yeni işlendi. Bu unsur bize yardımcı olabilir."

"Yardıma gereksinmemiz olduğu açıkça ortada." Bunları telaşla Hansson söylemişti. Yardım konusunu yeniden gündeme getirmek için uygun bir an kolladığı belliydi.

"Henüz değil," diye karşılık verdi Wallander. "Buna daha sonra karar verelim. Belki yarın bu konuyu yeniden gözden geçirebiliriz. Bildiğim kadarıyla hiçbiriniz yakında tatile çıkmıyorsunuz, değil mi? Bu grubu birkaç gün daha koruyalım. Sonra gerekirse yardım isteriz."

Hansson, Björk gibi Wallander'in önünde saygıyla eğildi.

"Ya bağlantı konusunda ne diyeceğiz?" dedi Wallander. "Parçaları bir araya getirmeye çalışırken ortaya bir kişiden fazlası çıkıyor gibi."

Bir kez daha arkadaşlarına baktı.

"Elbette katilin bir kez daha vuracağı gerçeğini kesinlikle göz ardı edemeyiz. Bu cinayetlerin neden işlendiğini bilmediğimiz sürece katilin yine sahneye çıkacağını unutmamalıyız."

Toplantı bitmişti. Hepsi ne yapmaları gerektiğini biliyordu. Diğerleri odadan çıkarken Wallander yerinden kalkmamıştı. O anıyı yeniden canlandırmaya çalışıyordu. Artık bunun üç cinayetin soruşturmasıyla ilgili olan bir şeyle ilgisi olduğundan emindi. Belleğini vargücüyle zorladı ama bulamadı. Öfkeyle kalemini bıraktı ve bir fincan kahve almak için kafeteryaya gitti. Odasına dönerek kahvesini masaya koydu. Tam kapısını kapatırken koridorda koşar adım yürüyen Svedberg'i gördü.

Svedberg yalnızca çok önemli bir şey olduğunda hızlı adımlarla yürürdü. Wallander midesinde bir sancı hissetti. Hayır, bir cinayet daha işlenmiş olamaz. Bununla başa çıkamayız, dedi kendi kendine.

"Cinayetin işlendiği yeri bulduk galiba."

"Nerede?"

"Sturup'daki meslektaşlarımız havaalanı otoparkında kanlı bir kamyonet buldu."

Kamyonet. Neden olmasın ki? Olabilirdi.

Birkaç dakika sonra karakoldan çıktılar. Wallander acele ediyordu. Yaşamında hiç bu kadar zamanının azaldığını hissettiği bir an olmamıştı.

Kasabadan çıktıklarında Svedberg'e mavi ışığı yakmasını söyledi.

Yol boyunca uzanan tarlalarda yalnızca bir çiftçi ekinlerini biçiyordu.

21.

Sabah saat on bir civarında Sturup Havaalanı'na gittiler. Hava nemli ve sıcaktı.

Cinayetin kamyonetin içinde işlendiğine karar vermeleri bir saatten az sürmüştü.

Ve öldürülen adamın kimliğini de saptamışlardı.

Kamyonet kapıları sürgülü olan altmışlı yıllara ait eski bir Ford'du. Asıl rengi gri olan araç sonradan siyaha boyanmıştı. Karoserin birçok kez onarıldığı anlaşılıyordu. Otoparkın tenha bir köşesinde bırakılan bu kamyonet ringlere yaslanmış hakemin sayışlarını bekleyen eski bir şampiyon boksöre benziyordu.

Wallander, Sturup'da görev yapan polis memurlarından bazılarını eskiden beri tanırdı. Bir yıl önceki kazadan sonra burada polisler arasında artık eskisi gibi gözde olmadığının da farkındaydı. Svedberg'le birlikte arabadan indi. Ford'un arka kapıları açıktı. Polisin teknik elemanları kamyoneti inceliyordu. Waldemarsson adındaki dedektif yanlarına yaklaştı. Ystad'dan havaalanına kadar arabayı deliler gibi hızla sürmelerine karşın Wallander'in soğukkanlı bir hali vardı.

"Hoş bir görüntü değil," dedi Waldemarsson ellerini sıkarken.

Wallander'le Svedberg Ford'un yanına yaklaşıp içine baktılar. Waldemarsson aracın içini el feneriyle aydınlattı. Kamyonetin zemini kan gölüne dönmüştü.

"Sabah haberlerinde katilin yeniden vurduğunu duyduk," dedi Waldemarsson. "Karakola telefon ettim ve adını şimdi hatırlayamadığım bir kadın dedektifle konuştum."

"Ann-Britt Höglund," dedi Svedberg.

"Adı her neyse, bana cinayetin işlendiği yeri ve de aracı aradığınızı söyledi."

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Kamyoneti ne zaman buldunuz?" diye sordu.

"Otoparkı her gün denetleriz. Burada oto hırsızlığı çok sık olur. Ama bunlar senin bilmediğin şeyler değil zaten."

Wallander bir kez daha başını evet dercesine salladı. Çalıntı arabaların Polonya'ya ihraç edilmesine ilişkin yapılan soruşturma sırasında havaalanı polisiyle defalarca bağlantı kurmuştu.

"Kamyonetin dün öğleden sonra burada olmadığını biliyoruz," dedi Waldemarsson. "On sekiz saatten daha uzun bir süreden beri burada olması söz konusu olamaz."

"Kamyonetin sahibi kimmiş?" diye sordu Wallander.

Waldemarsson cebinden not defterini çıkardı.

"Björn Fredman. Malmö'de oturuyor. Telefonla aradık ama telefonu yanıt vermedi."

"Çukurda bulduğumuz da o mu acaba?"

"Björn Fredman'la ilgili çok az şey biliyoruz," dedi Waldemarsson. "Malmö bizim için bazı bilgileri topladı. Çalıntı mal ticareti yaptığı biliniyor ve birkaç kez de gözaltına alınmış."

"Çalıntı mal ticareti mi?" dedi Wallander heyecan dolu bir sesle. "Sanat yapıtları mı söz konusu burada?"

"Bunu belirtmediler. Bizimkilerle konuş."

"Kiminle konuşayım?" diye sordu cep telefonunu cebinden çıkararak.

"Forsfält adındaki dedektifle konuş. Sten Forsfält."

Wallander'in cep telefonunda Malmö karakolunun telefon numarası kayıtlıydı. Numarayı çevirdikten kısa bir süre sonra Forsfält'a bağlandı. Kim olduğunu açıklayarak havaalanında olduğunu söyledi. Yoğun uçak gürültüsünden birkaç saniye kadar konuşmalarına ara verdiler. Uçak sesleri Wallander'in aklına, babasıyla çıkacağı İtalya yolculuğunu getirmişti.

"Öncelikle çukurdaki cesedin kimliğini saptamalıyız," dedi Wallander uçak Stockholm yönünde uzaklaştığında.

"Cesedi biraz tarif edebilir misin?" diye sordu Forsfält. "Fredman'la birkaç kez karşılaşmıştım."

Wallander elinden geldiğince tarif etmeye çalıştı.

"Olabilir," dedi Forsfält. "İriyarı biriydi."

Wallander bir an için düşündü.

"Hastaneye gelip kimliğini saptayabilir misin?" diye sordu Wallander. "En kısa zamanda adamın kimliğini saptamak zorundayız."

"Elbette gelirim," diye karşılık verdi Forsfält.

"Hoş bir manzarayla karşılaşmayacaksın buna kendini hazırlasan iyi olur. Gözleri oyulmuş."

Forsfält karşılık vermedi.

"Malmö'ye geliyoruz," dedi Wallander. "Adamın dairesine girmemiz için yardımlarınıza gereksimimiz var. Evli miymiş?"

"Hatırladığım kadarıyla boşanmıştı. Son kez korkunç bir kavgadan ötürü içeri girdiğini sanıyorum."

"Ben de çalıntı malların ticaretini yaptığını sanıyordum."

"O da var. Björn Fredman'ın her türlü kirli işlerde parmağı vardı."

Wallander dedektifle vedalaştıktan sonra yapılan çalışmalara ilişkin kısa bir özet vermek için Hansson'u aradı.

"Güzel," dedi Hansson. "Daha fazla bir şeyler öğrendiğinde hemen beni ara. Ha, aklıma gelmişken, kim aradı biliyor musun?"

"Hayır. Ulusal Polis Birliği'nin başkanı mı?"

"Lisa Holgersson, Björk'ün halefi. Bize şans diledi. Duruma bir bakmak istediği için aradığını söyledi."

"İnsanların bize şans dilemesi güzel bir şey," dedi Wallander, Hansson'un bunu neden alaycı bir sesle söylediğini anlayamayarak.

Wallander, Waldemarsson'un el fenerini alarak kamyonetin içine baktı. Kan gölünün ortasında bir ayak izi gözüne ilişti. Feneri izin üstüne tutarak öne doğru uzandı.

"Biri yalınayakmış," dedi şaşkınlıkla. "Ayakkabı izi yok. Sol ayak izi bu."

"Yalınayak mı?" diye sordu Svedberg.

"Demek bu herif öldürdüğü insanların kanları arasında yalınayak dolaşıyor."

"Onun erkek olduğundan henüz emin değiliz," dedi Wallander.

Waldemarsson ve diğer görevlilerle vedalaştılar. Havaalanındaki kafeteryadan sandviç almaya giden Svedberg'i Wallander arabada bekledi.

Svedberg, "Burada fiyatlar akıl alır gibi değil," diye şikâyet etti geri geldiğinde. Wallander karşılık vermedi.

"Hadi gidelim."

Malmö karakolunun önünde durduklarında saat yarıma geliyordu. Wallander tam arabadan inerken Björk'ün içeri girmekte olduğunu gördü. Björk onu görünce durdu ve sanki Wallander'i yapmaması gereken bir şeyi yaparken yakalamışcasına dik dik baktı.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu.

"Geri gelmen için yalvarmaya gelmiştim," dedi Wallander şaka yapmaya çalışarak. Ama hemen sonra da kendini toparlayarak olanları anlattı.

Björk düşünceli bir tavırla, "Bu son olaylar korkunç," dedi. Wallander onun sesindeki endişenin yapay olmadığını fark etti. Uzun yıllar Ystad'da birlikte çalıştığı Björk'ü özleyeceği hiç aklına gelmezdi ama özlemişti işte.

"Hiçbir şey eskisi gibi değil," dedi Wallander.

"Hansson ne alemde?"

"Üstlendiği rolden hoşnut olduğunu sanmıyorum."

"Yardıma gereksinimi olursa beni her zaman arayabilir."

"Söylerim."

Björk yanından uzaklaştı ve Wallander, Svedberg'le birlikte karakoldan içeri girdi. Forsfält henüz hastaneden dönmemişti. Kafeteryada oturup beklerken birer fincan kahve içtiler.

"Acaba burada çalışmak nasıl bir şeydir," dedi Svedberg kafeteryada yemeklerini yiyen polislere bakarak.

"Bir gün belki hepimiz burada çalışırız. Eğer bizim bölgeyi kapatırlarsa demek istiyorum. O zaman her ilçede bir karakol olacak."

"Bu asla işe yaramaz."

"Evet bence de yaramaz. Ama yapabilirler. İşe yarasa da yaramasa da. Ulusal Polis Birliği'yle bu bürokratların tek bir ortak noktaları var. Her zaman olanaksızı gerçekleştirmeye çalışırlar."

Forsfält yanlarına gelmişti. Ayağa kalkarak el sıkıştılar ve onun ofisine gittiler. Wallander adamla ilgili olumlu bir izlenim edinmişti. Forsfält ona bir şekilde Rydberg'i hatırlatmıştı. Altmış yaşlarında ve dost tavırlı biriydi. Bir ayağı hafifçe aksıyordu. Forsfält yan odadan bir sandalye aldı. Wallander sandalyeye oturarak duvarlardaki gülümseyen çocukların resimlerine baktı. Onların Forsfält'ın torunları olduğunu düşünüyordu.

"Björn Fredman," diyerek direkt konuya girdi Forsfält. "Evet o. Görünüşü korkunçtu ama. Kim böyle bir şey yapar?"

"Keşke bilebilseydik," dedi Wallander. "Björn Fredman kim?"

"Yaşamında hiçbir zaman dürüst bir şey yapmamış, kırk beş yaşlarında bir adam," diye söze başladı Forsfält. "Bilmediğim daha birçok şey var. Ama bilgisayar bölümündeki arkadaşlara konuyla ilgili her şeyi basıp getirmelerini söyledim. Çalıntı malları alıp satıyordu ve bir keresinde de bir kavgadan ötürü içeri girmişti. Hatırladığım kadarıyla çok vahşi bir kavgaydı."

"Çalıntı resim işine karışmış da olabilir mi?"

"Hatırlamıyorum."

"Bu çok kötü," dedi Wallander. "Karışmış olsaydı o zaman onu Wetterstedt ve Carlman'la bağlayabilirdik."

"Björn Fredman'la Gustaf Wetterstedt arasında bir ilişkinin olup olmadığına aklım ermez," dedi Forsfält düşünceli bir tavırla.

"Neden?"

"Açıklayayım," diye karşılık verdi Forsfält. "Björn Fredman bizlerin zorlu müşteri dediği türden bir adamdı. Çok içer ve sık sık kavga çıkarırdı. Okuma ve yazmayla birlikte temel aritmetik işlemlerini yapmasının dışında bir eğitim almamıştı. İlgi alanlarının entelektüel düzeyde olmadığını söylememe bilmem gerek var mı? Ayrıca çok acımasız ve kaba saba bir adamdı. Onu birkaç kez ben sorguladım. Sözcük dağarcığı küfürle sınırlı."

Wallander bu sözleri dikkatle dinliyordu. Forsfält sözünü tamamladığında başını çevirip Svedberg'e baktı.

"Yine başladığımız noktaya geldik demek," dedi Wallander yavaşça. "Eğer Fredman'la diğerleri arasında bir ilişki yoksa, demek istiyorum."

Forsfält, "Elbette benim bilmediğim şeyler de söz konusu olabilir," dedi.

"Bir sonuç çıkarmaya çalışmıyorum," dedi Wallander. "Aslında ben şu anda yüksek sesle düşünüyorum."

"Peki ya ailesi?" diye sordu Svedberg. "Onlar da Malmö'de mi yaşıyorlar?"

"Birkaç yıl önce boşanmıştı," dedi Forsfält. "Bunu hatırlıyorum."

Ahizeyi kaldırarak dahili bir numarayı çevirdi. Birkaç dakika sonra bir sekreter Fredman'la ilgili bir dosya getirerek Forsfält'a uzattı. Forsfält dosyaya kısaca bir göz attıktan sonra masanın üstüne koydu.

"1991 yılında boşanmış. Karısı çocuklarla evde kalmış. Rosengård'da oturuyorlarmış. Üç çocukları varmış ve boşandıklarında en küçük çocukları yeni doğmuşmuş. Björn Fredman boşandıktan sonra Stenborottsgatan'daki evine taşınmış. Evliyken bu evi depo ve ofis olarak kullanıyormuş. Karısının bu evden haberi olduğunu sanmıyorum. Buraya aynı zamanda bazı kadın arkadaşlarını da getirirmiş."

"İşe bu evle başlayalım," dedi Wallander. "Aile bekleyebilir. Fredman'ın öldüğünü herhalde ailesine siz haber vereceksiniz, değil mi?"

Forsfält evet dercesine başını salladı. Svedberg cesedin kimliğini saptadıklarını söylemek için Ystad'a telefon etmek için dışarıya çıkmıştı. Wallander pencerenin yanında durarak hangisinin daha önemli olduğunu saptamaya çalışıyordu. İlk iki kurbanla Björn Fredman arasında bir bağ olmayışına canı sıkılmıştı. İlk kez yanlış yolda oldukları izlenimine kapıldı. Bu cinayetleri aydınlatacak tümüyle farklı bir açıklamayı göz ardı mı etmişti acaba? O akşamüstü tüm soruşturma malzemelerini bir kez daha incelemeye ve önyargılı olmadan yeniden gözden geçirmeye karar verdi.

Svedberg içeri girerek Wallander'in yanına yaklaştı.

"Hansson rahatladı."

Wallander başını salladı ama bir şey söylemedi.

"Martinsson'a göre kolza tarlasında kendini yakan genç kızla ilgili olarak önemli bir not gelmiş Interpol'den," diye sürdürdü sözünü Svedberg.

Wallander onu dinlemediğinden Svedberg'e ne söylediğini sordu. Bir meşale gibi cayır cayır yanan genç kız sanki çok uzun süre önce karşısına çıkmış gibiydi. Ama bununla birlikte er ya da geç o olayla da ilgilenmesi gerektiğinin farkındaydı.

Bir süre ikisi de konuşmadı.

"Malmö'yü sevmiyorum," dedi Svedberg birdenbire. "Aslında ben yalnızca evimde, Ystad'dayken kendimi iyi hissediyorum."

Wallander, Svedberg'in doğduğu kasabadan ayrılmaktan nefret ettiğini biliyordu. Svedberg ortalıkta olmadığı zamanlarda bu konu karakolun en gözde konularından biri olurdu. Wallander birden kendisinin doğduğu yerden ayrıldığında neler hissettiğini merak etti.

Forsfält işini bitirince yanlarına gelerek gidebileceklerini söyledi. Karakolun garajına inmek için asansöre bindiler sonra da arabaya atlayarak kentin kuzey kesimindeki sanayi bölgesine doğru yola koyuldular. Rüzgâr çıkmıştı. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Wallander önde Forsfält'ın yanında oturuyordu.

"Rydberg'i tanır mıydın?" diye sordu.

"Tanır mıydım?" diye karşılık verdi Forsfält. "Hem de çok iyi tanırdım. Iyi dosttuk. Malmö'ye her gelişinde mutlaka bana da uğrardı."

Wallander bu yanıta şaşırmıştı. Eski bir polis olan Rydberg'in emekli olduktan sonra iş arkadaşlarıyla görüşmediğini sanıyordu.

"Bildiğim her şeyi bana o öğretti," dedi Wallander.

"Bizlerden bu denli çabuk ayrılması çok acı," dedi Forsfält. "Keşke bir süre daha yaşasaydı. Hep İzlanda'ya gitme düşleri kurardı."

"İzlanda'ya mı?"

Forsfält, Wallander'e göz ucuyla baktıktan sonra başını evet dercesine salladı.

"Bu, onun en büyük düşüydü. İzlanda'ya gitmek. Ama gidemedi."

Wallander bilmesi gereken bir şeyi Rydberg'in kendisinden sakladığı izlenimine kapıldı bir an için. Rydberg'in İzlanda'ya gitme düşü kurduğundan haberi bile yoktu. Aslında Rydberg'in düş kurabilecek türde biri olmadığını düşünürdü. Ayrıca Rydberg'in gizli sırları olabileceği de aklına gelmezdi nedense.

Forsfält arabayı üç katlı bir binanın önünde durdurdu. Perdeleri kapalı giriş katındaki bir dizi pencereyi gösterdi. Bina oldukça eskiydi. Dış kapının camı kırılmış ve bantla yapıştırılmıştı. Wallander artık var olmayan bir binadan içeri girer gibi hissetti kendini. Bu binanın varlığı İsveç anayasasına aykırı değil mi, diye geçirdi içinden alayla. Sahanlık idrar kokuyordu.

Forsfält kapıyı açtığında Wallander anahtarı nasıl bulduğunu merak etti. Dar bir holden içeri girerek ışığı yaktılar. Yerde duran postanın dışında bir şey yoktu. Bu bina Wallander'e tümüyle yabancı olduğundan Forsfält'ın kendisine yol göstermesini bekledi. İçerde insan olup olmadığını denetlercesine dikkatle evden içeri girdiler. Üç odalı bir evdi burası. Mutfağı yağ tenekeleri bulunan bir depoya bakıyordu. Odaların içindeki mobilyalar kırık dökük tü. Ellili yıllardan kalma bir kitaplığın raflarında ucuz porselen süsler vardı. Bir köşede dergilerle bir iki ağırlık kanepenin üstünde de kahve lekeleriyle dolu bir CD vardı. Wallander şaşkınlıkla bunun bir Türk halk müziği CD'si olduğunu gördü. Odanın perdeleri kapalıydı.

Forsfält odalara girerek ışıklarını yakıyordu. Wallander onun arkasından sessizce ilerliyordu. Bu arada Svedberg mutfaktaki bir sandalyeye oturmuş

Hansson'u arayarak ona nerede olduklarını anlatıyordu. Wallander ayağıyla kilerin kapısını ardına kadar açtı. Kilerin içinde hiç açılmamış Grant viski şişeleri duruyordu. Kirli bir yükleme makbuzundaysa viskinin bir İskoç firmasından Belçika'da bir şarap tüccarına gönderildiği yazıyordu. Wallander bu viskilerin nasıl olup da Björn'ün evine geldiğini çok merak etti.

Forsfält elinde birkaç fotoğrafla mutfağa geldi. Wallander onaylarcasına başını salladı. Ystad tren istasyonunun yanındaki çukurun içinde buldukları cesetle bu evin sahibinin aynı kişi olduğu açıkça ortadaydı. Oturma odasına geri dönerek ne bulmayı ümit ettiğini anlamaya çalıştı. Fredman'ın evi, Wetterstedt'le, son derece pahalı döşenmiş Arne Carlman'ın çiftlik evinin tam tersiydi. İsveç bu işte, diye geçirdi içinden. İnsanlar arasında uçurum artık o denli büyüdü ki, bazıları köşklerde yaşarlarken bazıları da böylesi mezbelelerde yaşıyor.

Gözü çalışma masasının üstündeki antika dergilerine takıldı. Bu dergilerin Fredman'ın mesleğiyle ilgili olabileceğini düşündü. Masanın yalnızca bir çekmecesi vardı. Çekmece kilitli değildi. İçinde alıntı makbuzları, kırık tükenmezkalemler, bir sigara kutusu, bir de çerçeveli bir resim vardı. Resimde Fredman ailesiyle birlikte kameraya gülümsüyordu. Yanında karısı olduğu anlaşılan bir kadın oturuyordu. Kadının kollarında yeni doğmuş bir bebek vardı. Annenin arkasındaki köşedeyse on bir on iki yaşlarında bir kız çocuğu duruyordu. Kameraya dehşetle bakmıştı. Kızın yanında, annenin hemen arkasındaysa kızdan birkaç yaş küçük bir oğlan çocuğu vardı. Fotoğrafçının canını sıkmak istercesine yüzünü buruşturmuştu. Wallander resmi alarak pencereye yaklaşıp perdeyi açtı. Uzun bir süre resme baktı. Mutsuz bir aile? Ya da mutsuzluğu henüz öğrenmemiş bir aile? Bu resimde onu tedirgin eden bir şey vardı ama ne olduğunu çıkaramıyordu bir türlü. Resim elinde yatak odasına gitti. Forsfält burada eğilmiş yatağın altına bakıyordu.

"Bir kavgadan ötürü tutuklanıp içeri girdiğini söylemiştin," dedi Wallander.

Forsfält yerinde doğrularak Wallander'in baktığı resme baktı.

"Defalarca karısını dövmüştü," diyerek sözlerini sürdürdü. "Hamileyken bile. Çocuklar küçükken de defalarca karısını dövmüştü. Bir keresinde de bir taksi şoförüyle kavga etmiş ve adamın burnunu kırmıştı. Kendisinden kuşkulanan eski ortağını da az kalsın öldürüyordu."

Evi aramayı sürdürdüler. Svedberg, Hansson'la görüşmesini bitirmişti. Wallander önemli bir şey olup olmadığını sorduğunda hayır dercesine başını salladı. Evi baştan sona aramaları iki saat sürmüştü. Wallander, Björn Fredman'ın evini kendi eviyle kıyasladığında evinin çok daha düzenli olduğunu aklından geçirdi. Forsfält'ın çektiği dolabın arkasında buldukları antika şamdanların dışında evde ilginç bir şey yoktu. Wallander, Fredman'ın sözcük dağarcığının neden yalnızca küfürle dolu olduğunu evi araştırırken daha iyi anlamıştı. Evin içi Fredman'ın sözcük dağarcığı gibi boş ve güçsüzdü.

Saat üç buçukta evden dışarı çıktılar. Rüzgâr artmıştı. Forsfält karakolu aradığında Fredman'ın ailesine acı haberin verildiği söylendi.

"Onlarla konuşmak isterim," dedi Wallander arabaya bindiklerinde. "Ama galiba yarına kadar beklemek daha iyi olacak."

Dürüst davranmadığının farkındaydı.

Doğruyu, yani kurbanın yakınlarına ölüm haberini verme fikrinden hiç hoşlanmadığını söylemeliydi. Ayrıca babalarını yitirmiş çocuklarla konuşma düşüncesine dayanamıyordu. Ertesi günü beklemenin bu çocuklara bir yararı olmayacağını da biliyordu. Ama kendisi hiç olmazsa biraz soluk alacaktı.

Karakolun önünde ayrıldılar. Forsfält iki karakol arasındaki resmi işlemler ve ayrıntıları için Hansson'la görüşecekti. Ertesi gün saat onda Wallander'le buluşacaktı.

Wallander'le Svedberg arabalarına atlayarak Ystad'a doğru yola çıktılar.

Wallander'in kafası meşguldü.

Yolda ikisi de hiç konuşmadı.

22.

Kopenhag'ın ufuk çizgisi sisli havada pek net görünmüyordu.

Wallander on günden daha kısa bir süre içerisinde Baiba'yla gerçekten buluşup buluşmayacağını ya da peşine düştükleri ve hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmedikleri katilin bu dört gözle beklediği tatili erteletip erteletmeyeceğini kara kara düşünüyordu.

Malmö'deki *hoverkraft*(*) terminalinin dışında beklerken bunları düşünüyordu. 30 Haziran sabahıydı. Bir gece önce Wallander, Björn Fredman'ın ailesiyle görüşmeye giderken yanına Svedberg'in yerine Höglund'u almaya karar vermişti. Genç kadını evinden aramış ve Höglund, Forsfält'la buluşmadan önce gelip kendisini almasını rica etmişti. Fredman'lara gitmeden önce bir iki şey alması gerektiğini de eklemişti sözlerine. Wallander, Svedberg'e Malmö'ye gelmesine gerek olmadığını söylediğinde o da buna karşı çıkmamıştı. Ystad'dan iki gün arka arkaya uzaklaşmak istemediği zaten belli oluyordu. Höglund terminalin içinde alışverişini yaparken -elbette Wallander ne aldığını sormamıştı ona- rıhtımın ucuna kadar giderek uzaktaki Kopenhag'a bakmıştı. Küçük bir gemi limana yanaşıyordu. Hava sıcaktı. Ceketini çıkarıp omzuna astı.

Malmö'den geri döndükleri akşam soruşturma ekibini toplantıya çağırmıştı. Danışmanın hemen yanında sahanlıkta da Hansson'un yardımıyla ayaküstü bir basın toplantısı yapmıştı. Ekholm de toplantıya katılmıştı. Hâlâ katilin psikolojik yapısı üzerinde çalışıyor ve kurbanının gözlerini oymanın, kişinin kimliğine ilişkin nasıl bir ipucu verebileceğini araştırıyordu. Kamuoyunun huzurunu bozmamak için tehlikeli birini aradıklarını basına açıklamamaya karar vermişlerdi. Bu şekilde davranmanın akılcı olup olmayacağına ilişkin farklı görüşler vardı. Ama Wallander olası kurbanın kendini koruma amacıyla polisle bağlantı kurabileceği olasılığını da göz ardı edemeyeceklerinde ısrar ediyordu. Gazeteciler Wallander'in çevresini sarmışlardı. Wallander kendini her geçen saniye daha da tedirgin hissetmeye başlamıştı. Tüm İsveç yaz tatiline çıkmaya hazırlanırken insanların tatilden vazgeçip kendilerini evlerine kilitlememeleri için uygun bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünüyordu. Bu zorlu basın toplantısından sonra kendini çok yorgun hissetmişti.

Ama hâlâ Martinsson'la birlikte İnterpol'den gelen o uzun teleks mesajını tam olarak okuyamamıştı. Kolza tarlasında kendini yakan genç kızın geçen aralık ayında Santiago de los Treinta Caballeros'da ortadan kaybolduğunu artık öğrenmişlerdi. Kızın babası Pedro Santana bir çiftlikte çalışıyordu. 14 Ocak'da o günlerde on altı yaşında olan ama 18 Şubat'ta on yedi yaşına basan kızı Dolo-

---

(*) Hoverkraft: Basınçlı hava üzerine karada ve denizde gidebilen pervaneli bir taşıt. (Ç.N)

res María'nın kaybolduğunu polise haber vermiş ve kızının ev işlerinde çalışmak üzere Santiago'ya gittiğini söylemişti. Genç kız ortadan kaybolmadan önce babasının kuzeninin ya da uzak bir akrabasının kentin yetmiş kilometre dışındaki küçük bir köyde yaşıyordu.

Yetersiz rapora bakan Dominik Cumhuriyeti polisi genç kızın kaybolmasıyla fazla ilgilenmemişti. Babası polise kızını bulmaları için ısrarcı davranmıştı. Baba sonunda bir gazetecinin konuya ilgi duymasını sağlamış ve polis de sonunda genç kızın yaşamını başka bir ülkede kazanmaya karar verdiğini düşünerek ülkeden ayrıldığını ileri sürmüştü.

Kızın izini sürme olayı bu noktada bitiyordu. Soruşturma durmuş ve unutulmaya başlanmıştı. İnterpol'ün yorumları kısacıktı. İnterpol'ün araştırdığı ülkelerin hiçbirinde Dolores María Santana'nın izine rastlanmamıştı. Şu ana kadar.

Hepsi bu kadardı.

"Santiago adındaki bir kentte ortadan kayboldu," dedi Wallander. "Ve yaklaşık altı ay sonra da kendini yaktığı Salamonsson'un kolza tarlasında ortaya çıktı. Bu ne demek oluyor şimdi?"

Martinsson şaşkınlıkla başını iki yana salladı.

Wallander düşünemeyecek denli kendini yorgun hissetmesine karşın Martinsson'un bu kayıtsız tavrı karşısında birden öfkelenmişti. Onun bu uyuşuk tavırları yüzünden deli oluyordu.

"Bazı şeyleri biliyoruz," dedi kararlı bir sesle. "Ortadan kaybolmadığını biliyoruz. Helsingborg'da olduğunu ve Smedstop'lu bir adamın arabasına bindiğini biliyoruz. Onun bir şeyden kaçtığını biliyoruz. Ve genç kızın öldüğünü de biliyoruz. İnterpol'e bir mesaj göndererek tüm bunları bildirmemiz gerekirdi. Ve genç kızın babasına kızının öldüğünün yasal yollarla bildirilmesi için gerekeni yapmanı istiyorum. Diğer konu çözümlendiğinde genç kızın Helsingborg'dan neden kaçtığını öğrenmeliyiz. Yarın sabah erkenden oradaki meslektaşlarımızla bağlantı kurmanı istiyorum. Belki onlar bir şeyler biliyordur."

Martinsson'un uyuşukluğuna böylesi bir tepki gösterdikten sonra Wallander arabasına atlayarak evine doğru yola çıktı. Yoldaki lokantalardan birinin önünde durarak hamburger aldı. Her tarafa Dünya Kupası'yla ilgili posterler asılmıştı. Birden yerinden fırlayarak bu posterleri yırtıp bunların yeterli olmadı-

ğını haykırmak geldi içinden. Ama elbette bir şey söylemedi. Bunun yerine sıranın kendisine gelmesini sabırla bekledi. Parasını ödedi, hamburgerini aldı ve arabasına bindi.

Eve gidince mutfak masasında otururak hamburgeriyle bir bardak su içti. Sonra da sert bir kahve yaparak masayı topladı. Aslında hemen yatmak istemesine karşın kendini zorlayarak soruşturmayla ilgili belgeleri incelemeye karar verdi. Hâlâ yanlış yolda olduklarına ilişkin duyguyu atamamıştı içinden. Wallander peşindekilerin kendisini izlemesi için yola ekmek kırıntıları serpiştiren biri değildi. Ama araştırma grubunun lideri oydu; bir başka deyişle izlenecek yolu belirleyen ve ne zaman durup yön değiştireceklerine karar veren kişi oydu. Araştırmalarını ve dikkatlerini yoğunlaştırmaları gereken yerleri, Wetterstedt'le Carlman arasındaki ilişkinin boyutunu ve niteliklerini nasıl çözeceklerini bir kez daha düşündü.

Dikkatle katille ilgili topladıkları somut ve soyut delilleri bir kez daha inceledi. Yanı başındaki not defterine yanıtlanamayan soruları yazdı. Laboratuvar testlerinin çoğunun hâlâ ellerine ulaşmaması canını sıkıyordu. Gecenin çok geç bir saati olmasına aldırmadan neredeyse Nyberg'e telefon ederek Linköping'deki kimyagerlerle tahlil uzmanlarının yaz tatiline çıkıp çıkmadıkları soracaktı ama sonra vazgeçti. Sırtı ağrıyıncaya ve gözleri yanıncaya kadar çalıştı.

İki buçuğa kadar sürdürdü çalışmalarını. Seçtikleri yolda yürümenin dışında başka seçenekleri olmadığının onaylanması niteliğindeki durum raporunu kafasında tasarlamıştı. Öldürülen ve kafa derileri yüzülen adamların arasında mutlaka bir ilişki olmalıydı. Björn Fredman'ın öldürülmesinin, sorularına yanıt bulmalarına yardımı olabileceğini de düşünüyordu.

Yatmaya gittiğinde odanın ortasındaki kirli çamaşırları gördü. Bir kez daha arabasını servise götürmeyi unutmuştu. Ulusal Polis Birliği'nden yardım isteyip istememe konusunu düşündü. Birkaç saatlik uykudan sonra sabah erkenden bu konuyu Hansson'la konuşmaya karar verdi.

Ama sabahın altısında uyanıp yataktan kalktığında fikrini değiştirmişti bile. Bir gün daha beklemek istiyordu. Sabahları erken kalktığını bildiği için Nyberg'e telefon etti. Ve hâlâ Linköping'e gönderilen kan örnekleriyle bazı delillere ilişkin yanıtları alamadıklarından şikâyet etti. Nyberg'in buna çok öfkele-

neceğini sanıyordu. Ama Nyberg bu tür işlemlerin alışılmışın dışında uzun sürdüğünü kabul etmek zorunda olduklarını söyleyerek Wallander'i çok şaşırttı. Ayrıca konuyla ilgileneceğine söz verdi. Björn Fredman'ı buldukları çukurda Nyberg'in yaptığı incelemelerle ilgili bir süre konuştular. Kan izleri katilin arabasını çukurun hemen yanına park ettiğini gösteriyordu. Nyberg ayrıca Sturup Havaalanı'na giderek Fredman'ın kamyonetini de incelemişti. Kamyonetin cesedi taşımak için kullanıldığından kuşku yoktu. Ama Nyberg cinayetin kamyonetin içinde işlendiğinden emin değildi.

"Björn Fredman iri yapılı ve güçlü biriydi," diyen Nyberg sözlerini sürdürdü. "Onun kamyonetin içinde nasıl öldürülmüş olabileceğine pek aklım almıyor. Bana sorarsan cinayet başka bir yerde işlendi."

"O zaman burada sorulması gereken soru, kamyoneti kimin kullandığı olmalı. Ve cinayet nerede işlendi?"

Saat yediyi biraz geçe Wallander karakol binasından içeri girdi. Ekholm'ü otelinden aradı. Ekholm kahvaltı yapıyordu.

Wallander hemen konuya girdi. "Gözler üstünde yoğunlaşmanı istiyorum. Bunu neden istediğimi bilmiyorum ama önemli olduğunu hissediyorum. Yaşamsal önemi olabilir. Neden diğerlerinin değil de yalnızca Fredman'ın gözlerini oydu? İşte bunu öğrenmek istiyorum."

"Olayı bütünüyle ele almalıyız," dedi Ekholm. "Psikopatlar kutsal kitapta yazılıymışcasına ve bu yazılanları harfiyen izlemeleri gerekircesine kendi akılcı örneklerini yaratırlar. Gözlerin de bu şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir."

"Nasıl değerlendirirsen değerlendir. Ama ben neden yalnızca Fredman'ın gözlerinin oyulduğunu öğrenmek istiyorum. Bu ister bir kavramdan kaynaklansın ister kaynaklanmasın."

"Bana kalırsa kezzap döktü gözlerine," dedi Ekholm.

Wallander bu önemli ayrıntıyı Nyberg'e sormayı unutmuştu.

"Olayın bu şekilde gerçekleştiğini düşünebilir miyiz?" diye sordu.

"Sanırım. Fredman'ın gözlerine kezzap döküldü."

Wallander tiksintiyle yüzünü buruşturdu.

"Öğleden sonra görüşmek üzere," diyerek telefonu kapattı.

Saat sekizde Höglund'la birlikte Ystad'dan ayrıldı. Karakoldan çıkmak onu rahatlatmıştı. Gazeteciler sürekli arıyorlardı. Ve şimdi de halk aramaya başlamıştı. Katilin izini sürme işlemi karakolun dışına taşmış ve artık tüm ülkenin konuştuğu tek konu olmuştu. Wallander bunun hem iyi, hem de gerekli olduğunun farkındaydı. Ama öte yandan da polise gelen ihbar telefonlarını değerlendirmesi ve denetlemesi için de aşırı bir çaba harcaması gerekiyordu.

Höglund hoverkraft terminalinden çıkarak rıhtıma, Wallander'in yanına gitti.

"Bu yıl ne tür bir yaz yaşayacağımızı merak ediyorum," dedi Wallander.

"Älmhult'da yaşayan büyükannem havanın nasıl olacağını tahmin edebiliyor. Ona göre bu yıl uzun, sıcak ve kurak bir yaz olacakmış."

"Genelde söyledikleri çıkar mı?"

"Hemen hemen her zaman."

"Bana sorarsan tam tersi olacak. Yağmurlu, serin ve kısa olacak."

"Sen de hava tahmini yapabiliyor musun?"

"Hayır. Hiç yapmadım."

Arabanın yanına gittiler. Wallander genç kadının terminalde ne yaptığını çok merak ediyordu ama sormadı.

Saat dokuz buçukta arabayı Malmö karakolunun önüne çektiler. Forsfält kaldırımda onları bekliyordu. Arabaya binerek Wallander'e bir yandan yolu tarif ederken bir yandan da Höglund'la sohbet ediyordu. Rosengård'daki binanın önünde durduklarında Forsfält onlara bir önceki gün olanların kısa bir özetini verdi.

"Onlara Björn Fredman'ın öldüğünü söylediğimde kadın bunu son derece sakin karşıladı. Ben fark etmemiştim ama yanımdaki bayan dedektif, Fredman'ın karısının soluğunun içki koktuğunu söyledi. Ev darmadağınıktı. Her şey ortadaydı. En küçük çocuk dört yaşında. Hiç görmediği babasının ölüm haberi karşısında onun büyük bir tepki göstereceğini hiç sanmıyorum. Ama büyük oğlan olanları anlamış gibiydi. Kızı evde değildi."

"Adı ne?" diye sordu Wallander.

"Kızın mı?"

"Hayır, karısının. Ayrıldığı karısının demek istiyorum."

"Anette Fredman."

"Çalışıyor mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Geçimini nasıl sağlıyor peki?"

"Bilmiyorum. Ama Fredman'ın ailesine karşı çok cömert davrandığını sanıyorum."

Wallander'in başka sorusu yoktu. Arabadan inip binadan içeri girerek beşinci kata asansörle çıktılar. Asansörün zemini kırık cam parçalarıyla doluydu. Wallander, Höglund'a bir göz atarak hayretle başını iki yana salladı. Forsfält kapının zilini çaldı. Kapı hemen açıldı. Kapıyı açan kadın oldukça zayıf ve solgun yüzlüydü. Siyahlar içinde olduğundan yüzünün solgunluğu daha da ortaya çıkıyordu. Karşısında duran hiç tanımadığı iki kişiye korkuyla baktı. Ceketlerini askılığa asarlarken Wallander birinin başını uzattığını sonra da içeriye kaçtığını gördü. Çocuklardan biri olmalı, diye geçirdi içinden.

Forsfält, Wallander'le Höglund'u tanıştırdı. Yumuşak bir sesle konuşuyordu. Kadını sorguya çekmek için aceleci davranmıyordu. Wallander bir zamanlar Rydberg'den bir şeyler öğrendiği gibi şimdi de Forsfält'tan öğrenebileceği bazı şeyler olduğunu düşündü. Kadın salona girmelerini söyledi.

Forsfält'ın arabada söyledikleri göz önüne alındığında kadının evi temizlediği anlaşılıyordu. Wallander, Forsfält'ın sözünü ettiği gibi evin dağınık olmadığını gördü. Oturma odasındaki koltuk takımı hemen hemen hiç kullanılmamış gibiydi. Bir kenarda bir pikap, bir VCR'la Wallander'in her zaman almak istediği ama çok pahalı olduğu için almadığı Bang&Olufsen'den alınmış bir televizyon seti vardı. Oturma odasındaki masanın üstünde fincanlarla pasta tabakları duruyordu. Wallander evin içindeki sessizliğe kulak verdi. Evde dört yaşında küçük bir çocuk vardı. O yaştaki çocuklar genellikle çok gürültücü olurlardı. Ama evde çıt çıkmıyordu. Kanepeye geçip oturdular.

"Sizi rahatsız ettiğimiz için özür dileriz," dedi Forsfält dostça bir tavırla konuşmaya çalışarak.

"Önemli değil," dedi Anette Fredman.

Wallander nazikçe, "Ne yazık ki, size birkaç soru sormamız gerekiyor," dedi. "Keşke bu sorular bu denli acil olmasaydı."

Anette başını sallamakla yetindi. Tam o sırada diğer odalardan birini oturma odasına bağlayan kapı açıldı. On dört yaşında bir delikanlı içeri girdi. Bakışları tedirgin olmakla birlikte dostça bir tavırla yanlarına yaklaştı.

"Bu oğlum Stefan."

Çok iyi yetiştirilmiş bu çocuk, diye geçirdi içinden Wallander. Yanlarına yaklaşan delikanlı hepsinin ellerini teker teker sıktı. Sonra da kanepeye annesinin yanına oturdu.

"Bu konuşmayı onun da duymasını istiyorum," dedi annesi.

"Bence bir sakıncası yok," diye karşılık verdi Wallander. "Babanın başına gelenlere ne denli üzüldüğümü söylemek istiyorum."

"Birbirimizi pek görmezdik," diye karşılık verdi delikanlı. "Ama yine de teşekkür ederim."

Wallander delikanlıyla ilgili olumlu bir izlenim edinmişti. Yaşına göre alışılmışın dışında olgun davranıyordu. Wallander bunun babasının yokluğunu doldurmak zorunda kalmasından kaynaklandığını düşünüyordu.

"Eğer yanlış bilmiyorsam bir oğlunuz daha var," dedi Wallander.

"Şu anda bir arkadaşımın evinde, onun oğluyla birlikte oyun oynuyor. O olmadan daha rahat konuşabileceğimizi düşünmüştüm. Onun adı da Jens."

Wallander not alan Höglund'a bakarak başını onaylarcasına salladı.

"Ve bir de kızınız var, değil mi?"

"Evet, Louise."

"Evde yok mu?"

"Birkaç günlüğüne bir yere gitti."

Genç kızın evde olmadığını delikanlı söylemişti. Annesini bu ağır yükten kurtarmak istercesine konuşmanın sorumluluğunu üstlenmişti. Sakin ve kibar bir şekilde yanıtlamıştı soruyu. Buna karşın Wallander yine de kız kardeşle ilgili bazı şeylerin yolunda olmadığını sezinlemişti. Bu belki de delikanlının soruyu çabucacık yanıtlamasından kaynaklanmıştı. Yoksa yanıtlamadan önce duraksamış mıydı? Wallander hemen dikkat kesildi. Görünmez antenleri havaya dikildi.

Wallander dikkatle, "Olanlardan haberi yok o zaman," dedi.

"O çok duyarlı biridir," diye karşılık verdi delikanlı.

Burada ters bir şeyler var, diye geçirdi içinden Wallander. Aynı anda da içinden bir ses şimdilik olayı daha fazla kurcalamamasını söyledi. Kıza daha sonra geri dönmek kesinlikle daha iyi olacaktı. Höglund'a bir göz attı. Genç kadının bunları fark etmemiş gibi bir hali vardı.

"Daha önce yanıtladığınız soruları bir kez daha sormayacağım." Wallander her şeyin olağan olduğunu göstermek istercesine fincanına biraz daha kahve koydu. Delikanlılının kendisini dikkatle izlediğini fark etti. Bakışlarında Wallander'e kuşları hatırlatan bir uyanıklık vardı. Delikanlının çok küçük yaşlarda sorumluluk almaya zorlanmış olabileceğini düşündü. Bu düşünce canını sıktı. Çocuklarla gençlerin yaşıtlarının tersine tüm dünyanın yükünü omuzlarında taşımalarını görmek Wallander'i her zaman çok üzerdi. Mona kendisini terk ettikten sonra Linda'nın evin sorumluluğunu üstlenmesi için kızını hiçbir zaman zorlamamıştı. İyi bir baba olmadığını düşünmesine karşın yine de kızına acımasız davranmamıştı.

"Hiçbirinizin Björn'ü birkaç haftadan beri görmediğinizi biliyorum," diye sürdürdü konuşmasını.

"Bu, Louise için de geçerli mi?"

Bu kez soruyu anne yanıtladı.

"Son kez geldiğinde Louise evde değildi," dedi. "Kızım onu aylardan beri görmüyordu."

Wallander en zor soruya yaklaştığını biliyordu. Sorusunun acı dolu anıları da beraberinde getireceğinin bilincinde soruyu elinden geldiğince dikkatli sormaya çalıştı.

"Biri onu öldürdü," dedi. "Onu kimin öldürdüğüne ilişkin bir fikriniz var mı?"

Anette Fredman şaşkınlık dolu bir ifadeyle ona baktı. Ağzını açtığında acı dolu bir sesle konuştu. Önceki suskunluğu yok olmuştu.

"Kimin öldürmediğini sormalıydınız. Kimbilir kaç kez onu öldürebilecek denli güçlü olmayı istemişimdir."

Oğlu annesine sarıldı.

"Dedektifin bunu sorduğunu sanmıyorum," dedi yumuşak bir sesle.

Anette Fredman bu bir anlık taşkınlığından sonra kendini toparladı.

"Kimin öldürdüğünü bilmiyorum. Ve bilmek de istemiyorum. Ama artık bir daha bu kapıdan içeri giremeyeceği için de sevindiğimi gizlemeyeceğim."

Birden yerinden kalkarak banyoya gitti. Wallander, Höglund'un arkasından gidip gitmemeye karar veremediğini hissetti. Delikanlı konuşmaya başlayınca Höglund da kalkmadı.

"Annemin sinirleri çok bozuldu."

Wallander, "Bunu anlıyoruz," diye karşılık verdi. Delikanlıya acımaya başlamıştı. "Ama senin oldukça sakin bir halin var; belki sen bize babanı kimin öldürmüş olabileceğini söyleyebilirsin. Elbette bunun hiç de hoş bir şey olmadığını biliyorum ama bize yardım edersen seviniriz."

"Babamın arkadaşlarının dışında başka kimsenin onu öldürebileceğini sanmıyorum. Babam hırsızdı. Ayrıca insanları sürekli döverdi de. Emin değilim ama babam insanların zorba diyebileceği türden biriydi. İnsanlardan haraç alır ve onları tehdit ederdi."

"Bunları nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Düşündüğün somut biri var mı?"

"Hayır."

Wallander delikanlının sakin kafayla düşünmesi için sustu.

"Hayır," dedi delikanlı. "Bilmiyorum."

Anette Fredman banyodan çıkarak yanlarına geldi.

"Björn'ün Gustaf Wetterstedt'le bir ilişkisi olup olmadığını biliyor musunuz? Bir zamanların adalet bakanı olan Wetterstedt'le. Ya da sanat komisyoncusu Arne Carlman'la?"

Ana oğul birbirlerine şaşkınlıkla baktıktan sonra başlarını hayır dercesine salladılar.

Konuşma bir süre daha bu şekilde sürdü. Wallander onların belleklerini tazelemelerine yardım etti. Ara sıra Forsfält söze karıştı. Wallander sonunda bu konuşmanın bir yere varamayacağını anlamış ve Louise'le ilgili başka soru sormamaya karar vermişti. Höglund'la Forsfält'a bakarak başını salladı. Oradaki işi bitmişti. Ama kapının önünde durarak büyük olasılıkla yakında hem de çok yakında yine geri geleceğini söyledi. Onlara hem iş hem de ev telefonunu verdi.

Sokağa çıktıklarında Anette Fredman'ın pencerenin önünde kendilerine baktığını gördü.

"Kız," dedi Wallander. "Louise Fredman. Onun hakkında nasıl bilgi edineceğiz?"

"Dün de evde yoktu," dedi Forsfält. "Evden ayrılmış da olabilir. On yedi yaşındaymış."

Wallander kısa bir suskunluğun ardından, "Onunla konuşmak istiyorum," dedi.

Diğerleri buna bir tepki göstermedi. Louise'i sorduğunda odanın havasının birden değiştiğini yalnızca kendisi fark etmişti.

Wallander, Stefan Fredman'ı da düşünüyordu. Uyanık bakışlı gözlerini. Ona acıdığını fark etti.

"Şimdilik bu kadar," dedi Wallander, Malmö karakolunun önünde Forsfält'tan ayrılırken. "Ama bağlantıyı koparmayalım."

Forsfält'ın elini sıkıp onunla vedalaştılar.

Skåne'den geçerek Ystad'a doğru yola koyuldular. Höglund başını arkaya dayamış ve gözlerini kapatmıştı. Wallander onun bir melodi mırıldandığını fark etti. Soruşturmadan kendini bu denli kolay soyutlayabilmesine hayran kalmıştı. Rydberg polisin sorumluluklarından tam anlamıyla hiçbir zaman kopamayacağını defalarca söylemişti. Bu tür anlarda, Wallander, Rydberg'in yanılmış olmasını dilerdi içinden.

Skurup çıkışını geçtikten sonra Wallander, Höglund'un uyuduğunu fark etti. Genç kadının uyanmaması için arabayı olabildiğince yavaş kullanmaya özen gösterdi. Ystad'ın hemen dışındaki trafik ışıklarında durmak için frene bastığında Höglund uyandı. Tam o anda da telefon çaldı. Wallander, Höglund'a açmasını söyledi. Höglund'un kiminle konuştuğunu anlayamamıştı. Ama çok ciddi ve önemli bir şeyin olduğunu da anlamıştı. Höglund soru sormadan dinliyordu. Telefonu kapattığında karakolun otoparkına gelmişlerdi.

"Svedberg'di," dedi Höglund. "Carlman'ın kızı intihar etmiş. Hastaneye kaldırmışlar. Solunum cihazına bağlı yatıyormuş şimdi."

Wallander arabayı boş otoparka çekip park edinceye kadar bir şey söylemedi.

Sonra da Höglund'a döndü. Her şeyi tam olarak anlatmadığını hissetmişti.

"Svedberg başka ne söyledi?"

"Kızın büyük olasılıkla kurtarılamayacağını."
Wallander başını çevirip camdan dışarı baktı.
Genç kızdan yediği tokadı düşündü.
Sonra da hiçbir şey söylemeden arabadan indi.

23.

Sıcaklar sürüyordu.

Wallander farkına varmadan yazın ortasına geldiklerini fark etti birden. Karakoldan kasabaya ve hastaneye doğru uzanan yokuştan aşağı inerken ter içinde kalmıştı.

Malmö'den geri döndüklerinde danışmada bir mesaj olup olmadığına bile bakmamıştı. Arabanın yanında kıpırdamadan dururken Höglund'a doğruca Carlman'ın kızının kaldırıldığı hastaneye gideceğini ve arkadaşlarına durumu haber vermesi gerektiğini söyledi. Genç kadının bir şey söylemesine fırsat vermeden hızla yola koyulmuştu. Yokuşu çıkarken de ter içinde kalmıştı. Uzun, sıcak ve kurak bir yaz geçireceklerini düşünüyordu. Yanından el sallayarak arabayla geçen Svedberg'i fark edememişti bile.

Kafasında birçok düşünce öldüğünde her zaman yaptığı gibi yine bakışlarını yere indirmiş yürüyordu. Bu kez tümüyle yeni olan ve nasıl değerlendireceğini bilemediği bir şeyi düşünerek karakoldan hastaneye doğru hızlı adımlarla gidiyordu. Başlama noktası aslında çok basitti. Kısa bir zaman içersinde, on günden daha az bir zamanda, genç bir kız kendini bir tarlanın ortasında yakmış, bir diğer genç kız babasının öldürülmesinden sonra intihar girişiminde bulunmuş ve babası öldürülen bir başka genç kız da gizemli bir şekilde ortadan kaybolmuştu. Kızların yaşları farklıydı; Carlman'ın kızı içlerinde en büyük olanıydı ama yine de üçü de çok gençti. Aynı katil kızlardan ikisinin kafasını iyice karıştırırken üçüncüsü tarlada kendini yakarak ölmüştü. Bu söz konusu kızı diğer ikisinden ayıran tek şey onlarla ortak bir özelliğinin olmamasıydı. Ama Wallander'in görüşüne göre, tüm bunlar onun sorumluluğu altındaydı. Kızı Linda'ya iyi bir baba olamamanın verdiği eziklik bilinçaltında tüm bu olayların sorumlulu-

ğunu üstlenmesine neden oluyordu. Wallander her zaman kendini eleştirirdi. Sonra da adını koymakta zorlandığı bir şekilde içine kapanır, dış dünyayla arasına mesafe koyar ve yüzünü asardı. Genellikle de bunları uykusuz geceler izlerdi. Ama şimdi tüm bunlara karşın yine de dünyanın bir ucunda görev yapan bir polis ve araştırma ekibinin lideri olarak içinde bulunduğu bu tedirginlikten kendini arındırmaya ve yürüyerek düşüncelerini çözmeye zorladı kendini.

Nasıl bir dünyada yaşıyordu? Bu gençlerin kendilerini yaktıkları ya da başka bir şekilde öldürmeye çalıştıkları tuhaf bir dünyaydı. Yaşadığı bu çağın Başarısızlık Çağı diye anılması gerektiğine karar verdi. İnsanların inandıkları ve oluşturdukları kavramlar beklentilerin tersine tepetaklak olmuştu. İnsanlar bir ev inşa ettiklerini sanırken aslında çoktan unutulmuş bir şeyin anıtını dikmeye uğraşıyorlardı. Artık tüm İsveç çöküyordu. Ve kimse de bu çöküşü engellemek için bir şey yapmıyordu. Daha da kötüsü çöküşün yerine ne konulması gerektiğinden de kimsenin haberi yoktu. Her şey sürekli yer değiştiriyordu. Gençler intihar ediyordu ya da en azından bunu deniyorlardı. İnsanlar hatırlamamak, unutmak için yaşıyorlardı. Evler artık içinde mutlulukların yaşandığı yerler olmaktan çıkmış saklanılacak yerlere dönüşmüştü. Ve polisin ağzını bıçak açmıyordu. Polis özel güvenlik şirketlerinin üniformalı elemanlarının işlerini üstleneceği anı bekliyordu.

Wallander alnında biriken teri dirseğiyle silerek, artık yeter, dedi kendi kendine. Daha fazla dayanamayacaktı. Kanepede annesinin yanında oturan uyanık bakışlı delikanlı geldi aklına. Linda'yı düşündü bir süre, sonunda da artık ne düşüneceğini kestiremedi.

Hastaneye gelmişti. Svedberg hastanenin girişindeki basamaklarda onu bekliyordu. Wallander'in birden başı döndü. Düşecek gibi oldu. Svedberg koşarak arkadaşını kolundan tuttu. Ama Wallander kendini ondan kurtararak hastanenin basamaklarını çıkmayı sürdürdü. Güneşten korunmak amacıyla Svedberg başına oldukça komik görünen büyük bir şapka takmıştı. Wallander anlaşılmaz bir şeyler mırıldandıktan sonra Svedberg'i hastane girişinin sağ tarafındaki kafeteryaya doğru sürükledi. Tekerlekli iskemlelerdeki solgun yüzlü hastalar, kollarına serum bağlı olanlar, bir an önce güneşe çıkmak için can atan akrabaları ve dostlarıyla birlikte oturmuş sohbet ediyorlardı. Wallander kahve ve

sandviç alırken Svedberg bir şişe soğuk su aldı. Carlman'ın kızı ölüm döşeğindeyken öğle yemeği molası vermenin saçma olduğunun farkındaydı Wallander. Kahve ve sandviç molası onun dünyaya karşı yapmaya çalıştığı son savunmaydı.

"Carlman'ın eşi aradı," dedi Svedberg. "Sinir krizi geçiriyordu."

"Kız nasıl intihar etmiş?"

"Uyku hapı içmiş."

"Nasıl öğrendiniz?"

"Biri bir rastlantı sonucu kızı bulmuş. Kız komadaymış. Nabzı hemen hemen hiç atmıyormuş. Hastaneye getirildiğinde kalbi durmuş. Durumu hiç de iyi değil. Onunla konuşacağını sanma."

Wallander tamam dercesine başını salladı. Hastaneye kadar aslında kendisi için yürüdüğünün farkındaydı.

"Peki, annesi ne diyor?" diye sordu. "Bir mektup falan bırakmış mı? Herhangi bir açıklama var mı?"

"Hayır, hiçbir şey yok. Kimse ondan böylesi bir şey beklemiyormuş."

Wallander bir kez daha genç kızdan yediği tokadı hatırladı.

"Onunla karşılaştığımda tam anlamıyla dengesizdi," dedi. "Bir not falan bırakmamış mı?"

"Annesi bu konuda bir şey söylemedi."

Wallander bir an için düşündü.

"Bana bir iyilik yap. Arabana atla ve oraya giderek bir not olup olmadığına bak. Eğer bir şey varsa, bunu son derece dikkatle incelemek zorunda olduğunu unutma."

Kafeteryadan çıktılar. Svedberg, Wallander'i karakola bıraktı. Kızın durumunun nasıl olduğunu öğrenmek için doktoru aramayı düşündü.

"Masana birkaç rapor koydum," dedi Svedberg. "Wetterstedt'in öldüğü gün onunla görüşen gazeteci ve fotoğrafçıyla konuştum telefonda."

"Yeni bir şey var mı?"

"Bildiklerimiz onaylandı yalnızca. Yani Wetterstedt'in olağandışı bir hali olmadığı. Onu ürküten ya da tedirgin eden bir şeyin olmadığını."

"Bir başka deyişle raporu okumama gerek yok, öyle mi?"

Svedberg omuz silkti.

"Her zaman bir şeye iki göz yerine dört gözün bakmasında yarar vardır."

"Bundan emin değilim," dedi Wallander başını çevirerek.

Svedberg son anda hatırlamışcasına, "Ekholm son düzeltmeleri yapıyor," dedi.

Wallander karşılık olarak bir şeyler mırıldandı.

Svedberg onu karakolun önünde bırakarak Carlman'ın eşiyle konuşmaya gitti. Wallander danışmada kendisini bekleyen mesajları aldı. Danışmada yine yeni bir kız çalışıyordu. Ebba'nın nerede olduğunu sorunca elindeki alçının çıkarılması için hastaneye gittiğini öğrendi. Keşke hastaneye uğrayıp nasıl olduğuna bir baksaydım, diye geçirdi içinden Wallander. Üstelik hastaneye gitmiştim de. Eğer alçısı çıkarılan birine merhaba demek olasıysa tabii.

Odasına giderek pencereyi ardına kadar açtı. Oturmadan Svedberg'in sözünü ettiği raporlara bir göz gezdirdi. Birden resimleri görmesini söylediğini hatırladı. Resimler neredeydi? Öfkesini denetlemekte zorlanarak Svedberg'i cep telefonundan aradı.

"Resimler... Nerede?"

"Masanın üstünde değil mi?" diye karşılık verdi Svedberg şaşkınlıkla.

"Değil."

"O zaman benim odamda olmalı. Unutmuş olmalıyım. Bugünkü postadan çıkmıştı."

Resimler Svedberg'in düzenli masasının üstünde kahverengi bir zarfın içinde duruyordu. Wallander zarfı açarak Svedberg'in koltuğuna oturdu. Wetterstedt evinde, bahçesinde ve kumsalda poz vermişti. Resimlerin birinde ters yüz olmuş kayık bile çıkmıştı. Wetterstedt kameraya gülümsüyordu. Kısa bir süre sonra kafa derisiyle birlikte yüzülecek olan beyaz saçları rüzgârda uçuşuyordu. Resimler emekliliğinin tadını çıkaran yaşlı bir adamın huzurlu yaşamından kesitler sergiliyordu. Resimlerde hiçbir şey az sonra olacaklara ilişkin bir ipucu vermiyordu. Oysa bunlar çekilirken Wetterstedt'in on beş saatten daha az ömrü kalmıştı. Masanın üstündeki resimler Wetterstedt'in ölmeden önce nasıl göründüğünü sergiliyordu. Wallander bir süre daha resimleri inceledikten sonra zarfa koyup Svedberg'in odasından çıktı. Kendi odasına giderken birden fikir değiştirerek her zaman açık olan Höglund'un kapısının önünde durdu.

Höglund bir evrakın üzerine eğilmiş çalışıyordu.

"Seni rahatsız etmiyorum ya?"

"Hayır, gel içeriye."

Wallander içeri girerek çalışma masasının yanı başındaki koltuğa oturdu. Carlman'ın kızıyla ilgili bir iki şey konuştular.

"Svedberg intihar notu olup olmadığını araştırmaya gitti," dedi Wallander.

"Babasına çok yakın olmalı."

Wallander karşılık vermedi. Konuyu değiştirdi.

"Fredman'ın ailesinin evine gittiğimizde garip bir şey dikkatini çekti mi?"

"Garip mi?"

"Odanın içinde aniden esen o soğuk rüzgârı fark ettin mi?"

Wallander bu sözleri söyler söylemez düşüncelerini açıkladığı için pişman oldu. Höglund sanki uygunsuz bir şey duymuşcasına kaşlarını kaldırdı.

"Yani, Louise'le ilgili sorular sorduğumda kaçamak yanıtlar aldığımızın farkında mısın, demek istiyorum," diye açıklık getirdi sözlerine.

"Hayır, değilim," diye karşılık verdi Höglund. "Ama senin farklı davrandığını fark ettim."

Wallander o sıradaki duygularından söz etti. Höglund bu sözleri bir süre düşündükten sonra konuştu.

"Haklı olabilirsin. Şimdi sen söyleyince onların sanki bir an için kendilerini korumaya aldıklarını hatırlar gibi oldum. Şu senin sözünü ettiğin o soğuk rüzgâr."

"O soğuk rüzgâr her ikisi için de mi geçerli yoksa yalnızca biri için mi acaba?"

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum, emin değilim. Yalnızca duygularımı söylemek istedim."

"Annesine sorduğun soruları delikanlı yanıtlamamış mıydı?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Nedenini merak ediyorum."

"Ama yine de kendine bu merakının önemli olup olmadığını sormalısın," dedi Höglund.

Wallander, "Evet haklısın," dedikten sonra sözlerini sürdürdü. "Bazen önemsiz ayrıntılara takılıp kaldığımın ben de farkındayım. Ama yine de o kızla konuşmak istiyorum."

Bu kez konuyu Höglund değiştirdi.

"Anette Fredman'ın sözlerini düşündüğümde tüylerim ürperiyor. Kocasının bir daha kapıdan içeri girmeyişine ne denli sevindiğine ilişkin söyledikleri. O tür koşullar altında yaşamanın ne kadar kötü bir şey olduğunu galiba hiçbir zaman tam olarak anlayamayacağım."

"Kocası onu dövüyordu," dedi Wallander. "Belki çocukları da dövüyordu. Ama hiçbiri de şikâyet etmemiş."

"Delikanlının anormal bir hali yoktu," dedi Höglund. "Ayrıca çok iyi yetiştirilmiş."

"Çocuklar içgüdüsel bir şekilde yaşamda kalmayı beceriyorlar," dedi Wallander hem kendi çocukluğunu hem de Linda'nın çocukluğunu düşünerek.

Ayağa kalktı.

"Kızı bulmaya çalışacağım," dedi. "Louise Fredman'ı. İçgüdülerim kızın buralarda bir yerde olduğunu söylüyor."

Kafeteryadan bir fincan kahve alarak odasına gitti. Az kalsın Norén'le çarpışıyordu. Birden polis kordonunun dışında polisin çalışmalarını izleyen kalabalığın resimlerini çekmesini söylediğini hatırladı.

"Filmi Nyberg'e verdim," dedi Norén. "Ama ben iyi bir fotoğrafçı değilim."

"Hiçbirimiz değiliz," diyen Wallander odasına girerek kapıyı arkasından kapadı. Yeni bir randevu almak için araba servis istasyonunu aramadan önce bir süre oturup telefona baktı. Sonunda ahizeyi kaldırarak numarayı çevirdi ama sekreter Baiba'yla Skagen'e gitmeyi tasarladığı günlerden birine randevu verince çok öfkelendi. Sonra da başka bir günde anlaştı. Telefonu kapattıktan sonra akşamüstü evinin ortasındaki kirli yığınını çamaşırhaneye götürmeye karar verdi.

Telefon çaldı. Arayan Nyberg'di.

"Haklıymışsın," dedi. "O kanlı kâğıt parçasının üstündeki parmak izleriyle *Hayalet* dergisinden yırtılmış sayfalardaki izler aynı. Artık cinayetleri aynı kişinin işlediğinden kuşkumuz yok. Birkaç saat içersinde de söz konusu kişinin Skurup'daki kan gölüne dönmüş kamyonetle bir ilgisi olup olmadığını anlayacağız. Ayrıca Björn Fredman'ın yüzündeki parmak izlerini de saptamaya çalışıyoruz."

"İşe yarayacak mı?"

"Eğer biri gözlerine kezzap dökmüşse gözkapaklarını açık tutmak için elini kullanmış olmalı. Hoş değil ama doğru. Eğer şansımız yaver giderse gözkapaklarında parmak izleri bulabiliriz."

"Aramızda konuştuklarımızın kamuoyuna yansımaması çok iyi," dedi Wallander. "Peki ya o ampul? Wetterstedt'in bahçe kapısının üstündeki bozuk ampulden söz ediyorum."

"Ben de şimdi onu söyleyecektim," dedi Nyberg. "O konuda da haklı çıktın. Parmak izlerini bulduk."

Wallander yerinde doğruldu. Az önceki karamsarlığı gitmişti. Heyecanlandığını hissediyordu. Araştırmada doğru yolda ilerledikleri anlaşılıyordu.

"Poliste kaydı var mı?" diye sordu.

"Hayır yok, ne yazık ki," diye karşılık verdi Nyberg. "Ama Merkezi Kayıt Bürosu'na bir kez daha kayıtları incelemelerini rica ettim."

"Bir an için haklı olduğunu varsayalım. O zaman poliste kaydı olmayan biri söz konusu demek."

"Evet, olabilir."

Wallander heyecanla, "Parmak izi kayıtlarını İnterpol aracılığıyla tüm dünyaya geç. Çok acil olduğunu belirt ve bu izlerin bir dizi cinayet işlemiş bir katilin parmak izleri olduğunu belirt," dedi.

Wallander telefonu kapattıktan sonra santrali arayarak Mats Ekholm'ü bulmasını söyledi. Santral görevlisi birkaç dakika sonra arayarak Ekholm'ün öğle yemeği için dışarıya çıkmış olduğunu söyledi.

"Nereye gitmiş?" diye sordu Wallander.

"Galiba Continental'e."

"Orayı ara. Ve hemen buraya gelmesini söyle."

Ekholm, Wallander'in odasının kapısını vurduğunda saat iki buçuktu. Wallander telefonda Per Åkeson'la konuşuyordu. Ekholm'e oturmasını işaret etti. Kuşkucu Åkeson'u şimdiki araştırma ekibiyle araştırmalarını sürdürmelerinin çok daha iyi ve başarılı olacağına ikna etmeye çalışıyordu. Åkeson sonunda inadından vazgeçerek birkaç gün daha beklemeye razı olmuştu.

Wallander telefonu kapattıktan sonra arkasına yaslanarak ellerini başının arkasında birleştirdi. Ekholm'e parmak izlerindeki olumlu gelişmeden söz etti.

"Björn Fredman'ın bedeninde bulacağımız parmak izleri de aynı olacak," dedi. "Artık daha fazla varsayımlarda bulunmaya ya da kuşkulanmaya gerek kalmayacak. Şu andan itibaren de tek bir kişiyle ilgileneceğiz. Yalnızca bu söz konusu kişinin kim olduğunu henüz bilmiyoruz."

"Bir süreden beri gözleri düşünüyorum," dedi Ekholm. "Üreme organlarının yanı sıra gözlerin de intikam almak için sıklıkla kullanılan organlar olduğunu araştırmalar söylüyor."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Basit bir şekilde açıklamam gerekirse katiller çok ender olarak kurbanlarının gözlerini oyarak işe başlarlar. Bunu en sona saklarlar."

Wallander, Ekholm'e bakarak sözlerini sürdürmesi için başını salladı.

"Konuya iki yönden yaklaşabiliriz," dedi Ekholm. "Yaklaşımımızı neden Björn Fredman'ın gözleri kezzapla yakılan kurban olduğunu sorarak başlatabiliriz. Ya da soruyu tersine çevirerek neden diğer iki kurbanın gözlerinin kezzapla yakılmadığını da sorabiliriz."

"Yanıtın nedir?"

Ekholm ellerini iki yana açtı.

"Yanıtım yok," dedi. "Bir insanın ruh halinden söz etmeye başladığımızda, özellikle bu kişi dünyayla olan ilişkilerinde sağlıksızsa ve ruhsal açıdan birçok sorun yaşıyorsa o zaman mutlak yanıtların olmadığı bir alana gireriz."

Ekholm, Wallander'den bir yorum beklercesine sustu. Ama Wallander yalnızca başını sallamakla yetindi.

"Bana kalırsa," diye sürdürdü konuşmasını Ekholm. "Bu cinayetleri işleyen kişi kurbanlarını önceden saptıyor. Tüm bunların çok önemli bir nedeni olmalı. Bu kurbanlarla bir tür bir ilişkisi mutlaka vardı. Onları kişisel olarak tanıması gerekmez. Bu, simgesel bir ilişki de olabilir. Ama kesinlikle Björn Fredman'ın dışında kalanlar için geçerli bu söylediklerim. Gözlerin kezzapla kör edilmesinden yola çıktığımda katilin kurbanını kesinlikle tanıdığını söyleyebilirim. Ve belirtiler de onların birbirlerini çok iyi tanıdığını gösteriyor."

Wallander öne doğru uzanarak Ekholm'e dikkatle baktı.

"Ne kadar iyi?"

"Arkadaş olabilirler. İş arkadaşı ya da rakip olabilirler."

"Ve aralarında bir şey oldu?"

"Evet, aralarında bir şey oldu. Ya gerçekten oldu ya da katil düş gücünde bir şey olduğunu varsaydı."

Wallander, Ekholm'ün sözlerinin bu dava açısından ne anlama geldiğine karar vermeye çalıştı. Aslında Ekholm'ün söylediklerine inanıp inanmama konusunda ikircikliydi.

"Bir başka deyişle, Björn Fredman üstünde yoğunlaşmalıyız," dedi bir süre sonra.

"Bu seçeneklerden biri."

Wallander, Ekholm'ün kesin bir görüş ortaya atmaktan alabildiğine çekinmesine sinirleniyordu. Kapılardan birçoğunun ardına kadar açık bırakılması konusunda Ekholm'ün haklı olduğunu bilmesine karşın yine de sinirlenmişti.

"Bir an için benim yerimde olduğunu düşün," dedi Wallander. "Söylediklerinin burada kalacağına söz veriyorum. Benim yerimde olsaydın ne yapardın?"

"Senin yerinde olsaydım Fredman'ın yaşamının peşine düşerdim. Ama gözlerimi de her şeye karşı açık tutardım."

Wallander tamam dercesine başını salladı. Anlamıştı.

"Aslında ne tür birini arıyoruz?" diye sordu.

Ekholm açık pencereden içeri giren sineği kovdu.

"Ana hatlarını sen de çıkarabilirsin. Aradığımız bir erkek. Hem de oldukça güçlü bir erkek. Deneyimli, titiz ve kesinlikle kandan ürkmeyen biri."

"Ve polis kayıtlarında sicili yok," diye ekledi Wallander. "Bir başka deyişle bu onun ilk suçu olacak."

"Bu da adamın son derece olağan bir yaşam sürdürdüğüne olan inancımı güçlendiriyor," dedi Ekholm. "Psikozlu ego, ruhsal bunalımlar rasyonal bir beyinden soyutlanabilir. Cebinde kafa derileriyle yemek masasına oturup sağlıklı bir iştahla akşam yemeğini ailesiyle birlikte yiyebilir."

"Bir başka deyişle onu ele geçirmenin yalnızca iki yolu var," dedi Wallander. "Ya onu iş üstünde ya da adını neon ışıklarında yazarcasına kanıtlayan deliller toplayacağız."

"Öyle sayılır. Bizi kolay bir iş beklemiyor."

Ekholm gitmek üzereyken Wallander ona son bir soru daha sordu.

"Yeni bir cinayet daha işler mi?"

"İşlemeyebilir," dedi Ekholm. "Björn Fredman ve kezzap dökülen gözleri son olabilir."

"Emin misin?"

"Hayır. Yeniden cinayetler işleyebilir. Gördüklerimiz cinayet zincirinin ilk birkaç halkası da olabilir."

Wallander yalnız kalınca odaya giren sineği ceketiyle kovdu. Sonra da Ekholm'ün az önce söylediklerini düşünerek gözlerini kapadı. Saat dörtte kahve almak için odasından çıktı. Sonra da araştırma grubunun kendisini beklediği toplantı odasına gitti.

Ekholm'e kendisine az önce anlattıklarını bir kez de gruba anlatmasını rica etti. Odanın içinde derin bir sessizlik oluşmuştu. Wallander arkadaşlarının söylenenlerin önemini algılamaya çalıştıklarının bilincinde sesini çıkarmadan oturdu. Şu anda kişisel görüşler oluşuyor, diye geçirdi içinden. Daha sonra da araştırma ekibinin kolektif görüşü saptanacak.

Toplantıya katılanlar Ekholm'e hak verdiler. Björn Fredman'ın yaşamı üstünde yoğunlaşacaklardı. Ama aynı anda da omuzlarının üstünden arkalarına bakmayı da unutmayacaklardı.

Araştırmada bundan sonra atılacak adımların planını yaptıktan sonra toplantı bitti.

Saat altı olmuştu. Karakoldan yalnızca Martinsson ayrılmıştı. Çocuklarını alması gerekiyordu. Diğerleri de işlerinin başına döndüler.

Wallander pencerenin yanına giderek bir süre yaz akşamını izledi.

Kendisini tedirgin eden bir şey vardı.

Nedense hâlâ yanlış yolda olduklarını düşünüyordu.

Göz ardı ettiği neydi?

Odasından içeriye görünmez biri girmişcesine başını çevirip kapıya baktı.

Demek böyle, diye geçirdi içinden. Bir hayaletin peşine düşeceğim. Oysa somut birinin peşine düşeceğimi sanıyordum. Ve ben hayaleti kovalarken o belki de benim bakmadığım tarafta, bambaşka bir yerde olacak.

Gece yarısına kadar oturup düşündü.

Ancak karakoldan çıkarken evdeki kirli çamaşırları bir kez daha unuttuğunu fark etti.

24.

Ertesi sabah şafakla birlikte Wallander yarı uykulu bir halde çamaşırhaneye gittiğinde kendisinden önce başkalarının gelmiş olduğunu düş kırıklığı içinde fark etti. Çamaşır makinesi çalışıyordu, o gün öğleden sonrası için adını yazdırması gerekti. Bunları yaparken bir yandan da gece gördüğü düşü hatırlamaya çalışıyordu. Erotik ve tutkulu bir düştü gördüğü ve Wallander kendini dışardan izliyor gibi bir duyguya kapılmıştı. Ama yanındaki kadın Baiba değildi. Çamaşırhaneden çıkıp basamakları çıkarken düşündeki kadının Smedstorp'daki kilisenin kadın rahibi olduğunu hatırlamıştı. Önce çok şaşırmış ama sonra da utanmıştı. Daha sonra evine döndüğünde bunun yalnızca bir düş olduğunu düşünerek üstünde durmamıştı.

Mutfak masasına oturarak kahvesini yudumladı. Yarı açık pencereden içeriye sıcak havanın girdiğini fark etti. Belki de Ann-Britt Höglund'un büyükannesinin tahmini doğruydu; gerçekten sıcak ve güzel bir yaz yaşayacaklardı. Saat sabahın altısıydı. Kahvesini yudumlarken bir yandan da babasını düşünüyordu. Babasının kendisini sevdiğinden emin olarak uyandığı sabahları, İpek Şövalyeleri masalıyla uykuya daldığı geceleri düşünürdü. Kırk yıl sonra, şimdi, babasının gençliğinde nasıl biri olduğunu hatırlayamıyordu. Babasının o günlerde yaptığı resimlerin şimdikilerden farkı yoktu. O günlerde de manzara resimleri yapardı. Wallander birden onun aslında tüm yaşamı boyunca tek bir resim yaptığını fark etti. Babası başından beri yaptığı resmin sonucundan hoşnuttu. Herhangi bir şeyi ne değiştirmek ne de geliştirmek istemişti. İlk başarılı girişimden sonra sonuç kusursuz olmuştu.

Kahvesini de içtikten sonra birden babasının artık yaşamadığı bir dünyanın ne mene bir yer olabileceğini düşünmeye çalıştı. Bu kolay bir iş değildi. Sürekli içinde olan suçluluk duygusunun yaratacağı boşlukta ne yapacağını bile-

miyordu. Eylül ayında çıkacakları İtalya yolculuğu büyük olasılıkla birbirlerini anlayabilmeleri hatta uzlaşabilmeleri ve çocukluğundaki İpek Şövalyeleri masalını dinlediği o mutlu günleri yeniden yaşayabilmeleri için son şansları olacaktı.

Saat altı buçukta yeniden polis olmuş ve bu anıları kafasından uzaklaştırmıştı. O gün için yapmayı tasarladığı işlere nereden başlayacağına karar verirken bir yandan da giyiniyordu. Saat yedide karakoldan içeri girdi, kendisiyle aynı anda içeriye giren Norén'le biraz sohbet etti. Norén doğal koşullarda ertesi gün tatile çıkacaktı ama diğer arkadaşları gibi o da tatilini bir süre daha ertelemek zorunda kalmıştı.

Norén şikâyet edercesine, "Katili yakaladıktan sonra yağmurların başlayacağından hiç kuşkum yok," dedi. "Polis seri cinayetler işleyen bir katilin hava güzel olsa da olmasa da peşine düşmek zorunda."

Wallander bu sözlere anlaşılmaz bir şeyler mırıldanmakla yetindi. Ama Norén'in az önce söylediklerindeki kara mizahı da göz ardı etmesi olası değildi.

Bu zor davanın sorumluluğunu müdür yardımcısı olarak üstlendiği için zamanının çoğunu karakolda geçiren Hansson'u görmeye gitti. Hansson'un yüzü kireç gibiydi. Wallander içeri girdiğinde eski bir elektrikli tıraş makinesiyle tıraş oluyordu. Gömleği buruş buruştu ve gözleri kan çanağına dönmüştü.

"Ara sıra gidip birkaç saat uyumalısın," dedi Wallander. "Sorumluluğun kimseden fazla değil. Hepimiz eşit sorumluluk paylaşıyoruz."

Hansson makinesini kapatarak dönüp Wallander'e baktı.

"Dün gece uyku ilacı aldım," dedi. "Ama yine de uyuyamadım. Şimdi başım çatlıyor."

Wallander hiçbir şey söylemeden Hansson'a baktı. Ve ona acıdığını fark etti. Müdür yardımcısı olmak Hansson'un düşlerinden biri değildi. Wallander onu hiç olmazsa bu kadar tanıdığını düşünüyordu.

"Malmö'ye gidiyorum," dedi. "Fredman'ın ailesiyle bir kez daha görüşeceğim. Özellikle dün orada olmayanlarla."

Hansson ona şaşkınlıkla baktı.

"On dört yaşındaki bir çocuğu mu sorguya çekeceksin? Bu yasadışı, biliyorsun."

"Aslında ben kızı düşünüyordum," diye yanıtladı Wallander. "On yedi yaşında. Ve doğrusunu söylemem gerekirse kimseyi 'sorguya çekmeyi' düşünmüyorum."

Hansson tamam dercesine başını sallayarak güçlükle yerinden kalktı. Masanın üstünde açık duran kitabı gösterdi.

"Ekholm verdi. Seri cinayetler işleyen katillerin davranış biçimleri hakkında yapılan bir dizi araştırmadan söz ediyor. Ruh sağlıkları bozuk insanların neler yapabileceğine inanmakta zorlanıyorsun bu kitabı okurken."

"Kafa derisini yüzmekle ilgili bir şeyler de var mı?" diye sordu Wallander.

"Anı toplama türünün bir şekli olarak geçiyor. Bu tür insanların evinde bulunanları öğrenecek olursan inan bana hasta olursun. Miden bulanır."

"Bulanmaya başladı bile," dedi Wallander. "Kitapta nelerden söz edildiğini tahmin edebiliyorum."

"Sıradan insanlar," dedi Hansson dehşet içinde. "Dış görünüşleri tümüyle olağan. Oysa bu dış görünüşün altında neler yatıyor bir bilsen. Fransa'da kömür deposunda çalışan bir adam kurbanlarının midesini deşerek başını içeri sokuyormuş. Ve inan bana bu örneklerden yalnızca bir tanesi."

"Bence bu kadarı yeter de artar," dedi Wallander arkadaşını susturmak istercesine.

"Kitabı bitirdikten sonra Ekholm sana vermemi istedi."

"İstediğinden eminim," diye karşılık verdi Wallander. "Ama kitabı okuyacak zamanım olduğunu sanmıyorum. Merakım da yok zaten."

Wallander kafeteryadan bir sandviç alarak karakoldan dışarı çıktı. Linda'yı arama konusunda kararsızlık içindeydi. Sonunda çok erken olduğunu düşünerek aramamaya karar verdi.

Wallander sekiz buçuk civarında Malmö'ye vardı. Hava burada oldukça sakin ve sıcaktı. Trafik her zamankinden daha sakindi. Rosengård'a saparak bir gün önce gittiği evin önüne çekti arabayı. Motoru kapattı ve buraya neden bu denli çabuk gelmek istediğini anlamaya çalıştı. Björn Fredman'ın yaşamını araştırmaya karar vermişlerdi. Bu yolu izliyordu. Ayrıca geçen defaki görüşmede evde olmayan genç kızla da görüşmesi gerekiyordu. On dört yaşındaki delikanlı o denli önemli değildi.

Torpido gözünde eskiden kalmış bir benzin fişini alarak kalemini çıkardı. Tükenmezkalemin gömleğinin cebine aktığını fark etti. Avuç içi kadar bir leke olmuştu. Beyaz gömlekte bu leke kan lekesine benziyordu. Gömleği de yeniydi. Baiba, Wallander'in dolabını gözden geçirdikten sonra satın almıştı.

Birden Ystad'a geri dönüp eve gitmeyi geçirdi aklından. Her yıl bu yüzden birkaç gömlek atıyordu.

Bir an için kent merkezine gidip kendine yeni bir gömlek satın almayı düşündü. Bu da dükkânların açılması için en azından daha bir saat beklemesi anlamına geliyordu. Beklememeye karar verdi. Tükenmezkalemi pencereden dışarı fırlattı ve başka bir kalem bulmak için torpido gözüne baktı. Benzin fişinin arkasına bazı önemli sözcükleri yazdı. B. F.'nin yeni ve eski arkadaşları. Beklenmedik olaylar. Kâğıdı katlayıp cebine atarken durdu. Arabadan inerek ceketini çıkardı. Gömleğinin cebinden akan mürekkep ceketine henüz ulaşmamıştı. Bıkkınlıkla bir kez daha lekeye baktı. Sonra da binadan içeri girerek asansöre bindi. Cam hâlâ kırıktı. Asansörden beşinci katta inerek zili çaldı. Evin içinden ses gelmiyordu. Belki de henüz kalkmamışlardı. Bir dakika kadar bekledi. Sonra bir kez daha zili çaldı. Kapı açıldı. Kapıyı Stefan açmıştı. Wallander'i görünce yüzünde şaşkınlık dolu bir ifade oluştu. Gülümsedi ama bakışları geçen günkü gibi yine tetikteydi.

"Sizleri rahatsız etmediğimi umarım," dedi. "Gelmeden önce aramalıydım. Ama Malmö'deydim. Onun için de gelip bir bakayım dedim."

Ne kadar da kötü bir yalan, diye geçirdi içinden Wallander. Ama daha iyisi aklına gelmemişti.

Delikanlı içeri girmesi için kenara çekildi. Üstünde bir tişörtle kot pantolon vardı. Yalınayaktı.

"Benden başka kimse yok," dedi. "Annem küçük kardeşimle birlikte Kopenhag'a gitti."

"Kopenhag'a gitmek için harika bir gün," dedi Wallander delikanlıya şirin görünmeye çalışarak.

"Evet, annem Kopenhag'ı çok sever. İyi bir değişiklik olacağını düşündü."

Sözleri holde yankılandı. Wallander geçen gün delikanlıya babasının ölümünden söz ettiğinde çocuğun garip bir şekilde etkilenmediğini hatırlamıştı.

Oturma odasına geçtiler. Wallander ceketini bir sandalyenin üstüne koyarak gömleğindeki lekeyi gösterdi.

"Her zaman bunu yapıyorum."

"Benim başıma hiçbir zaman gelmez," dedi delikanlı gülümseyerek. "Kahve ister misiniz?"

"Hayır teşekkür ederim."

Masanın başına karşılıklı geçip oturdular. Kanepenin üstündeki yastıkla battaniye orada birinin geceyi geçirdiğini gösteriyordu. Wallander'in gözüne bir sandalyenin altındaki boş şarap şişesi ilişti. Stefan onun şişeyi gördüğünü fark etti. Sürekli tetikteydi. Wallander on dört yaşında bir çocukla yanında bir yakını olmadan babasının ölümüne ilişkin konuşup konuşmama konusunda kararsızlık çekiyordu. Ama öte yandan da bu fırsatı kaçırmak istemiyordu. Aslında Stefan on dört yaşındaki bir çocuktan çok daha olgundu. Wallander onunla konuştuğunda sürekli olarak kendi yaşıtıyla konuşuyormuş gibi bir izlenime kapılıyordu. Stefan'dan daha büyük olan Linda bile daha çocuksuydu.

"Bu yaz ne yapacaksın?" diye sordu Wallander. "Havalar harika gidiyor."

Delikanlı gülümsedi.

"Yapacak bir sürü işim var," diye karşılık verdi.

Wallander bir süre Stefan'ın konuşmasını sürdürmesini bekledi ama sürdürmedi.

"Kaçıncı sınıftasın?"

"Sekizinci."

"Okul nasıl gidiyor? İyi mi?"

"Evet."

"En çok hangi dersleri seviyorsun?"

"Hiçbirini. Ama en kolayı matematik. Rakamların gizemli etkilerini araştıran bir kulüp kurduk."

"Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum."

"Kutsal Teslis(*)." Yedi kıtlık yılı. Yaşamınızdaki rakamları bir araya getirerek geleceğinizin tahmin edilmeye çalışılması."

(*) Teslis: Tanrı'nın birleşmiş üç ayrı kişi olarak düşünülmesi. (Ç.N.)

"İlginç."

"Öyle."

Wallander karşısında oturan bu delikanlıdan iyice hoşlanmaya başlamıştı. Güçlü bedeniyle çocuksu yüzü hoş bir çelişki oluşturuyordu. Ama zihinsel ve ruhsal açıdan çocukta ters bir şey yoktu.

Wallander ceketinin cebinden benzin fişini çıkardı. Evinin anahtarları cebinden düştü. Anahtarları cebine koyarak yerine oturdu.

"Bir iki soru sormak istiyorum. Ama bu kesinlikle seni sorgulayacağım demek değil. Eğer istersen annenin dönmesini bekleyebilirsin."

"Buna hiç gerek yok. Soruları yanıtlayabilirim sanıyorum."

"Kız kardeşin," dedi Wallander. "Eve ne zaman dönecek?"

"Bilmiyorum."

Stefan, Wallander'e baktı. Sorudan tedirgin olmamıştı. Soruyu hiç duraksamadan yanıtlamıştı. Wallander yanlış şeyler düşündüğünü kabul etmeye başlamıştı.

"Kız kardeşinle görüşüyorsun, değil mi? Yani onun nerede olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Bizlere bir şey söylemeden gitti. Bunu ara sıra yapar. Canı istediği zaman da geri döner."

"Bence bu biraz alışılmışın dışında bir davranış."

"Bizim için değil."

Delikanlı alabildiğine soğukkanlıydı. Wallander, Stefan'ın kız kardeşinin nerede olduğunu bildiğinden emindi. Ama bunu zorla öğrenmesi de olası değildi. Belki de genç kız babasının öldürülmesine çok üzülmüş ve bir süre için evden uzaklaşmak istemişti.

"Kız kardeşin de Kopenhag'da mı?" diye sordu Wallander yavaşça. "Annen de onu görmeye gitti, değil mi?"

"Ayakkabı almak için gitti oraya."

Wallander tamam dercesine başını salladı.

"Başka şeylerden söz edelim artık," dedi Wallander. "Düşünecek zamanın oldu. Babanı kim öldürmüş olabilir dersin?"

"Bilmiyorum."

"Annenin dediği gibi babanı birçok kişinin öldürmek isteyebileceği düşüncesine katılıyor musun?"

"Evet."

"Neden?"

İlk kez delikanlının kibarlığı bozulmak üzereydi. Beklenmedik bir öfkeyle karşılık verdi.

"Babam çok kötü bir adamdı. Bence o çoktan yaşama hakkını yitirmişti."

Wallander duydukları karşısında çok şaşırmıştı. Genç bir insan nasıl bu denli nefret dolu olabilirdi?

"Bu şekilde konuşmamalısın," diye karşılık verdi. "İnsanın yaşama hakkını yitirdiği gibi sözler hiç de hoş değil."

Delikanlı kıpırdamadan oturuyordu.

"Bu kadar kötü ne yapmış olabilir?" diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Birçok insan hırsızlık yapar. Birçok insan çalıntı mal satar. Bu yüzden de onların canavar olmaları gerekmiyor."

"Bizleri çok korkuttu."

"Ne yaptı da korkuttu?"

"Biz ondan çok korkardık."

"Sen de mi?"

"Evet. Ama geçen yıla kadar."

"Geçen yıl ne oldu?"

"Korkum geçti."

"Peki ya annen?"

"O korkardı."

"Erkek kardeşin?"

"Babam eve geldiğinde kaçıp saklanırdı."

"Kız kardeşin?"

"O hepimizden çok korkardı."

Wallander delikanlının sesindeki belli belirsiz değişikliği fark etti. Bir anlık bir duraksama olmuştu, bundan emindi.

"Neden?" diye sordu dikkatle.

"Kız kardeşim çok duyarlı biridir."

Wallander şansını değerlendirmeye karar verdi.

"Baban ona dokunur muydu?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun sanırım."

"Evet biliyorum. Ama babam ona hiçbir zaman dokunmadı."

Tamam işte bu, diye geçirdi içinden Wallander ve tepkisini göstermemeye çalıştı. Fredman öz kızına cinsel tacizde bulunmuş olabilirdi. Belki küçük çocuğa da. Kimbilir belki de şu anda benimle konuşan delikanlıya da cinsel tacizde bulunmuş olabilir.

Wallander bu konuyu daha fazla irdelemek istemedi. Kız kardeşinin nerede olduğu ve geçmişte başına nelerin geldiği sorularını tek başınayken sormak istemiyordu. Olası taciz konusu canını bir hayli sıkmıştı.

"Babanın yakın arkadaşları var mıydı?" diye sordu.

"Birçok kişiyle görüşürdü. Ama bunların arkadaşı olup olmadığını bilmiyorum."

"Babanı iyi tanıyanların bir listesini çıkarmak zorunda kalsaydın bana kiminle konuşmamı önerirdin?"

Delikanlı istemeyerek gülümsedi ama hemen sonra da kendini toparladı.

"Peter Hjelm," diye karşılık verdi.

Wallander bu adı not etti.

"Neden gülümsedin?"

"Bilmiyorum."

"Peter Hjelm'i tanıyor musun?"

"Evet, onu tanıyorum."

"Onu nerede bulabilirim?"

"Telefon rehberinde, sarı sayfalarda marangozlar bölümünde bulabilirsiniz. Kungsgatan'da oturur."

"Birbirlerini iyi tanırlar mıydı?"

"Birlikte içki içtiklerini biliyorum. Birlikte daha başka neler yaptılar, onu bilmiyorum."

Wallander çevresine bakındı.

"Burada babanın eşyaları var mı?"

"Hayır."

"Hiçbir şey yok mu?"

"Yok."

Wallander kâğıdı pantolonunun cebine koydu. Başka sorusu yoktu.

"Polis olmak nasıl bir şey?" diye sordu delikanlı.

Wallander onun bu konuyla gerçekten ilgilendiğini anlamıştı. Uyanık gözleri parlıyordu.

"İlginç," diye karşılık verdi, o anda mesleği hakkında ne düşündüğünden emin değildi.

"Bir katili yakalamak nasıl bir duygu?"

"Soğuk, sıkıntılı ve alabildiğine tatsız," diye karşılık verdi delikanlının televizyonda izlediği o yalanlarla dolu filmleri düşünerek.

"Babamı öldüren kişiyi yakaladığınızda ne yapacaksınız?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Duruma bağlı."

"Tehlikeli biri olmalı. Birçok kişiyi öldürdüğüne göre."

Wallander delikanlının merakından hoşlanmamıştı.

"Er ya da geç yakalayacağız onu," dedi kesin bir sesle, konuşmayı noktalamak istercesine. "Er ya da geç yakalayacağız."

Yerinden kalkarak tuvaletin nerede olduğunu sordu. Yatak odasına uzanan holdeki kapıyı gösterdi delikanlı. Wallander kapıyı arkasından kapadı. Aynada yüzüne baktı. Solgundu, güneşe çıkmalıyım, diye geçirdi içinden. İşini gördükten sonra yavaşça ilaç dolabını açtı. Dolapta birkaç şişe ilaç vardı. Şişelerden birinin üstünde de Louise Fredman'ın adı ve doğum tarihi yazılıydı. 9 Kasım. İlacın ve bu ilacı veren doktorun adını ezberledi. Saroten. Bu ilacı daha önce hiç duymamıştı. Ystad'a gidince ilaç kataloğuna bakacaktı.

Oturma odasına döndüğünde delikanlıyı yerinde oturur buldu. Birden delikanlının normal olup olmadığını düşündü. Özdenetimi ve erken gelişmesi garip bir izlenim bırakıyordu insanda.

Delikanlı başını çevirerek gülümsedi. Bir an için gözlerindeki o dikkatli bakış yok olur gibi oldu. Wallander az önceki düşüncelerini bir kenara atarak ceketini aldı.

"Sizleri yine arayacağım," dedi. "Buraya geldiğimi annene söylemeyi unutma. Ayrıca konuştuklarımızı ona anlatırsan iyi olur."

"Bir ara gelip sizi karakolda ziyaret edebilir miyim?" diye sordu delikanlı.

Wallander bu soru karşısında şaşırmıştı. Kendini, birden atılan bir topu yakalayamamış gibi hissetti.

"Ystad karakoluna mı gelmek istiyorsun?"

"Evet."

"Elbette gelebilirsin," dedi Wallander. "Ama gelmeden ara. Genellikle dışarda olurum. Ve bazen de arka arkaya birçok toplantı olur."

Wallander dışarı çıkarak asansörün düğmesine bastı. Birbirlerini başlarıyla selamladılar. Delikanlı kapıyı kapattı. Wallander güneşli havaya çıktığında derin bir soluk aldı.

Yazın en sıcak günü yaşanıyordu. Sıcağı iliklerinde hissederek bir an durdu. Ama aynı zamanda da ne yapacağına karar vermeye çalışıyordu. Kararını çabuk verdi. Arabasına atlayarak Malmö karakoluna gitti. Forsfält odasındaydı. Wallander ona delikanlıyla yaptığı konuşmayı anlattı. Doktorun adının Gunnar Bergdahl olduğunu söyleyerek onunla bir an önce konuşmasını söyledi. Sonra da Fredman'ın çocuklarına cinsel tacizde bulunduğuna ilişkin kuşkularından söz etti. Forsfält, Fredman'ın bu tür bir saldırıyla suçlanabileceğine pek inanmamıştı. Ama yine de en kısa zamanda bu konuyla ilgileneceğine söz verdi.

Wallander konuyu değiştirerek Peter Hjelm'den söz etti. Forsfält onun birçok açıdan Fredman'a benzediğini söyledi. Defalarca içeri girip çıkmıştı. Bir keresinde de bir esrar işinde Fredman'la birlikte içeri girmişti. Forsfält onun çalıntı malları bulduğunu, Fredman'ın da sattığını düşünüyordu. Wallander, Hjelm'le yalnız konuşmak istediğini söyledi.

"Bu konuya beni katmadığın için teşekkür ederim," dedi Forsfält.

"Seni daha sonra katmayı düşünüyorum," diye karşılık verdi.

Wallander, Forsfält'ın odasındaki rehberden Hjelm'in adresini buldu. Forsfält'a cep telefonunun numarasını verdi. Öğle yemeğini birlikte yemeğe karar verdiler. Forsfält yemekleri bitinceye kadar Malmö polisinin yıllar içersinde Björn Fredman'la ilgili biriktirdiği evrakın fotokopisinin hazır olacağını söyledi.

Wallander arabasını karakolun önünde bırakarak Kungsgatan'e yürüyerek gitti. Önüne ilk çıkan dükkâna girerek kendisine yeni bir gömlek alıp giydi. Mürekkep lekeli olanını da istemeye istemeye dükkânda bıraktı. Ne de olsa, gömlek Baiba'nın armağanıydı. Yeniden güneşli havaya çıktı. Birkaç dakika yoldaki tahta sıralardan birine oturarak yüzünü güneşe kaldırıp gözlerini kapadı. Sonra da Hjelm'in oturduğu binaya doğru gitti. Kapının kilidi şifreliydi. Ama Wallander'in şansı yaver gitmişti. Yaşlı bir adam köpeğiyle binadan çıkıyordu. Wallander onu dostça selamlayarak içeri girdi. Kapıdaki zillerden Hjelm'in dördüncü katta oturduğunu görmüştü. Tam asansörün kapısını açıp içeri girerken cep telefonu çaldı. Arayan Forsfält'dı.

"Neredesin?" diye sordu.

"Hjelm'in oturduğu binanın asansörüne binmek üzereyim."

"Oraya gitmeden seni yakaladığıma sevindim."

"Neden? Bir şey mi oldu?"

"Doktorla konuştum. Meğerse birbirimizi tanıyormuşuz. Unutmuşum."

"Ne söyledi?"

"Bence söylememesi gereken bir şeyi. Ona adından söz etmeyeceğime söz verdim. Yani, sen de bu konuda konuşmamalısın."

"Söz veriyorum, konuşmayacağım."

"Sözünü ettiğimiz kişinin -cep telefonundan konuştuğumuz için adlardan söz edemiyorum- bir akıl hastanesinde tedavi gördüğünü söyledi."

Wallander soluğunu tuttu.

"Kızın neden evde olmadığı şimdi anlaşılıyor."

"Hayır anlaşılmıyor," diye karşılık verdi Forsfält. "Üç yıldan beri o hastanede yatıyormuş."

Wallander karşılık vermedi. Biri asansörü yukarı çağırmıştı.

"Daha sonra konuşuruz."

"Hjelm'le bol şans."

Telefonu kapattı.

Wallander az önce duyduklarını yeniden düşündü.

Sonra da basamakları çıkmaya başladı.

25.

Wallander, Hjelm'in dairesinden gelen müziği daha önce de duyduğunu fark etti. Kulağını kapıya dayayarak içeriyi dinledi. Sonra da bunun *Grateful Dead* adında Linda'nın da çok beğendiği bir parça olduğunu anladı. Zili çalarak bir adım geriledi. Müziğin sesi oldukça yüksekti. Bir kez daha zili çaldı. Kapı yine açılmayınca bu kez olanca gücüyle kapıyı yumrukladı. Müziğin sesi kısıldı ve Wallander içerden gelen ayak seslerini duydu. Kapı açıldı. Wallander nedense kapının hafifçe aralanacağını düşünmüştü. Oysa kapı hızla ardına kadar açılınca, kapının yüzüne çarpmaması için bir iki adım geriledi. Kapıyı açan adam çırılçıplaktı. Wallander onun esrar ya da uyuşturucunun etkisi altında olduğunu hissetmişti. İriyarı bedeni ileri geri sallanıyordu. Wallander kendini tanıtarak kimliğini gösterdi. Adam zahmet edip kimliğe bakmadı bile. Bakışlarını Wallander'in yüzüne dikmişti.

"Seni daha önce gördüm," dedi. "Metroda. Ve birkaç kez de gazetelerde. Aslında pek gazete okumam. Onun için birinci sayfada görmüş olmalıyım. Ya da sokaktaki panolarda görmüş olmalıyım. Aranılan polis. İzin almadan insanlara ateş eden polis. Adın neydi yahu? Wahlgren mi?"

"Wallander. Sen Peter Hjelm misin?"

"Evet.

"Seninle konuşmak istiyorum."

Çıplak adam evin içine doğru bildik bir hareket yaptı. Wallander içerde bir kadının olabileceğini düşündü.

"Özür dilerim ama şimdi konuşmalıyım seninle," dedi Wallander. "Uzun süreceğini sanmıyorum."

Hjelm istemeye istemeye kenara çekildi.

"Giyin," dedi Wallander.

Hjelm omzunu silkerek askılığın üstündeki paltoyu üstüne geçirdi. Sonra da Wallander istemişcesine geniş kenarlı bir şapkayı da başına geçirdi. Wallander uzun holde arkasından gitti. Hjelm eski ve büyük bir dairede oturuyordu. Wallander bazen Ystad'da bu tür evlerden birinde yaşadığını düşlerdi. Bir keresinde kitapçının üstündeki kırmızı tuğla binada böyle bir daire olduğunu duymuş ama kirasını öğrenince dudakları uçuklamıştı.

Oturma odasına girdiklerinde Wallander şaşkınlıkla çarşafa sarılmış çıplak bir adamın koltukta oturduğunu gördü. Doğrusu kendini buna hazırlamamıştı. Kapıyı açan çıplak adamın evde çıplak bir erkek değil de bir kadın olduğuna ilişkin bir hareket yaptığını sanmıştı. Utancını gizlemek amacıyla Wallander otoriter bir sesle konuşmaya karar verdi. Bir sandalyeye oturarak Hjelm'e de oturmasını işaret etti.

"Sen de kimsin?" diye sordu Hjelm'den çok daha genç olan diğer adama.

"Geert, İsveççe bilmez," dedi Hjelm. "Amsterdam'lı. Beni görmeye geldi."

"Kimliğini görmek istediğimi söyle ona," dedi Wallander. "Hemen."

Hjelm, Wallander'inkinden de kötü bir İngilizceyle konuşmaya başladı. Çarşafa sarılı adam içeri gitti ve kısa bir süre sonra da Hollanda'dan alınmış ehliyetiyle geri geldi. Her zamanki gibi Wallander'in yanında ne kâğıt ne kalem vardı. Adamın Van Loenen olan soyadını ezberledi sonra da ehliyeti geri vermeden önce İngilizce kısa bir iki soru sordu. Van Loenen, Amsterdam'lı bir yazar olduğunu ve Peter Hjelm'e Amsterdam'daki bir kafede rastladığını söyledi. Bu, Malmö'ye üçüncü gelişiydi. İki gün sonra da trenle Amsterdam'a dönecekti. Wallander daha sonra Hollandalıya odadan çıkmasını söyledi. Hjelm üstünde palto, başında şapka yerde oturuyordu. Wallander birden onun bu haline çok öfkelendi.

"Şu şapkayı çıkar başından!" diye bağırdı. "Ve bir sandalyeye geçip otur. Aksi halde polis çağırıp seni karakola göndereceğim."

Hjelm, söylenilenleri yerine getirdi. Şapkasını saksılara doğru fırlattı. Wallander soru sormaya başladığında hâlâ öfkeliydi. Öfkelendiği içinde terlemeye başlamıştı.

"Björn Fredman öldü," dedi katı bir sesle. "Ama senin bundan haberin olduğuna eminim."

Hjelm'in yüzündeki gülümseme birden yok oldu. Bilmiyordu, diye geçirdi içinden Wallander.

"Öldürüldü," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Biri gözlerine kezzap dökmüş. Ve kafa derisini yüzmüş. Üç gün önce öldürüldü. Ve şimdi bizler de katili arıyoruz. Söz konusu katil daha önce iki kişiyi de öldürdü. Bunlardan biri eski politikacı Wetterstedt diğeri de sanat komisyoncusu Arne Carlman. Ama belki sen bunları da biliyorsundur."

Hjelm başını yavaşça salladı. Wallander onun bu tepkisini yorumlamaya çalıştı ama başaramadı.

"Şimdi Björn'ün neden telefonlara yanıt vermediğini anlıyorum," dedi bir süre sonra. "Dün bütün gün onu aradım. Ve bu sabah da birkaç kez aradım."

"Neden aradın? Ondan ne istiyordun?"

"Onu bu akşam yemeğe çağırmak istiyordum."

Wallander anında bunun bir yalan olduğunu anlamıştı. Hjelm'in küstah tavırlarına olan öfkesi hâlâ geçmemişti. Tüm polislik yaşamında yalnızca iki kez sorgulama sırasında öfkesine yenilerek karşısındakilere vurmuştu. Genelde öfkesini denetlemeyi başarırdı.

"Bana yalan söyleme," dedi. "Bu evden yalnızca sorularıma doğru yanıtlar aldığım zaman gideceğim. Aksi halde şuradan şuraya kıpırdamayacağım. Gözü dönmüş bir katilin peşindeyiz. Bu da polisin bu vakada özel bir yetkiye sahip olduğunu göstermektedir."

Sözlerinin son bölümü elbette doğru değildi. Ama Wallander bu sözlerinin Hjelm'in üstünde bir etkisi olduğunu fark etti.

"Yaptığımız bir işle ilgili onu aramıştım."

"Ne tür bir iş?"

"İthalat ihracat işi. Bana biraz borcu vardı."

"Ne kadar?"

"Biraz. Yüz bin kadar. Daha fazla değil."

Wallander bu miktarın kendi maaşının birkaç katı olduğunun farkındaydı. Bu daha da öfkelenmesine neden oldu.

"Fredman konusuna daha sonra döneriz," dedi. "Bu Malmö polisinin uğraşacağı bir iş. Sence Fredman'ı kim öldürmüş olabilir?"

"Benim öldürmediğim kesin."

"Ben sana öldürdün demedim. Kim olabilir?"

Wallander, Hjelm'in gerçekten de bu konuya odaklanmaya çalıştığını görüyordu.

"Bilmiyorum," dedi sonunda.

"Ama bunu hemen söylemedin, duraksadın. Neden?"

"Björn benim bilmediğim birçok işin içindeydi."

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum."

"Bana somut yanıtlar ver!"

"Lanet olsun. Bilmiyorum. Birlikte bir iki iş çevirdik. Ama Fredman'ın geri kalan zamanlarda ne yaptığını, neyle uğraştığını, kimlerle görüştüğünü bilmeme olanak yok. Bu meslekte her şeyi bilmen gerekmez. Çok az da bilemezsin. Kararını bulacaksın."

"Tahmin yap. Sence Fredman neyle uğraşıyor olabilirdi?"

"Bir tür bir koleksiyonla uğraşıyor olabilirdi."

"Ona bir tür zorba diyebilir misin?"

"Olabilir."

"Patronu kimdi?"

"Bilmiyorum."

"Bana yalan söyleme."

"Söylemiyorum. Gerçekten de bilmiyorum."

Wallander ona inanmak üzereydi.

"Başka?"

"Sır verip ser vermez türünden biriydi. Çok yolculuğa çıkardı. Ve geri döndüğünde de her zaman güneş yanığı bir tenle gelirdi. Ve armağanlar getirirdi."

"Nereye giderdi?"

"Bundan asla söz etmezdi. Ama yolculuklardan sonra da genellikle çok parası olurdu."

Björn Fredman'ın pasaportu, diye geçirdi içinden Wallander. Onu bulamadık.

"Fredman'ı senden başka kimler tanırdı?"

"Birçok kişi olmalı."

"Senin kadar iyi tanıyan var mıydı?"

"Yoktu."

"Bir kadınla ilişkisi var mıydı?"

"Bu da soru mu şimdi! Elbette vardı, hem de birçok kadınla."

"Özel biri var mıydı?"

"Sürekli sevgili değiştirirdi."

"Neden?"

"Neden mi? Ben neden sevgili değiştiriyorum? Çünkü bir gün Amsterdam'lı biriyle tanışıyorum, ertesi günse Bjärred'li ve çok daha ilginç biriyle karşılaşıyorum."

"Bjärred de nereden çıktı?"

"Yalnızca örnek vermek için söylemiştim. Beğenmediysen Halmstad olarak değiştirebilirim!"

Wallander soru sormaktan vazgeçmişti. Kaşlarını çatarak Hjelm'e baktı. Birden ona karşı bir düşmanlık duydu içinden. Yüz bin kronu 'önemsiz bir miktar' olarak değerlendiren karşısındaki bu hırsızdan nefret ediyordu.

"Gustaf Wetterstedt," dedi sonunda. "Ve Arne Carlman. Onların öldürüldüğünü söylediğimde bunu daha önceden bildiğini yüzünden anladım."

"Gazete okumam ama televizyon izlerim."

"Fredman'ın bu söz konusu kişilerden söz ettiğini hiç duymuş muydun?"

"Hayır."

"Unutmuş olabilir misin? Fredman onları tanıyor olabilir mi?"

Hjelm bir dakikadan daha uzun bir süre konuşmadan oturdu. Wallander sesini çıkarmadan bekledi.

"Hayır," dedi sonunda. "Ama Fredman onları tanıyor olabilir ve bana da bundan söz etmemiş olabilir."

"Katil son derece tehlikeli biri," dedi Wallander. "Soğukkanlı ve hesaplı. Ayrıca deli de. Fredman'ın gözlerine kezzap döktü. Bu çok acı verici bir şey olmalı. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet, anlıyorum."

"Benim için bir iki şey yapmanı istiyorum. Polisin bu üç kişi arasında bir ilişki kurmaya çalıştığını etrafa yay. Herkes duymalı. Kurbanının gözlerine kezzap döken bir katil aranıyor."

Hjelm tiksintiyle yüzünü buruşturdu.

"Peki."

Wallander ayağa kalktı.

"Önemli bir şey yakalarsan Dedektif Forsfält'ı ararsın," dedi. "Ya da beni Ystad'dan arayabilirsin."

"Björn'ün Marianne adında bir sevgilisi vardı," dedi Hjelm. "Üçgenin orada oturuyor."

"Soyadı ne?"

"Yanlış bilmiyorsam Eriksson."

"Ne iş yapıyor?"

"Bilmiyorum."

"Telefon numarası var mı sende?"

"Bir bakayım."

"Bak."

Hjelm odadan çıktıktan bir süre sonra Wallander içerden sinirli fısıltıları duydu. Hjelm içeri girerek Wallander'e bir kâğıt parçası uzattı. Sonra da onu kapıya kadar götürdü.

Hjelm'in aldığı uyuşturucunun etkisi azalmak üzereydi. Ama yine de arkadaşının başına gelenlere hiç de üzülmüş gibi bir hali yoktu. Wallander, Hjelm'in sergilediği bu soğuk tavır karşısında çok tedirgin olmuştu. Bu tür şeyleri anlamakta zorlanıyordu.

"Şu deli adam..." diye söze başladı Hjelm ama cümlesini tamamlamadı. Wallander sorulmayan sorunun amacını anlamıştı.

"Somut kişilerin peşinde. Eğer senin Wetterstedt, Carlman ve Fredman'la bir ilişkin yoksa endişelenmene de gerek yok."

"Onu neden yakalamadınız?"

Wallander, Hjelm'e baktı. Öfkesinin yeniden geri döndüğünü hissediyordu.

"Yakalayamamamızın nedenlerinden biri de senin gibi insanların sorularımızı güçlükle yanıtlamaları," dedi.

Hjelm'in yanından ayrıldı. Asansörün gelmesini beklemedi. Sokağa çıktığında yüzünü güneşe doğru kaldırıp gözlerini kapadı. Hjelm'le konuştuklarını düşününce yanlış yolda olduklarına ilişkin duygunun geri döndüğünü fark etti. Gözlerini açtı, binanın gölgelik tarafına doğru gitti. Tüm araştırmayı çıkmaz bir sokağa sokmuş gibi hissediyordu kendini. Yaptığı tüm görüşmelerde birinin somut bir şey söylediği duygusunu içinden atamıyordu. Bir şeyi sürekli atlıyorum, diye geçirdi içinden. *Wetterstedt, Carlman ve Fredman arasında bir bağ var ve ben bunu nedense hep atlıyorum.* Endişesinin arttığını fark etti. Peşine düştük-

leri adam yeniden öldürücü darbeyi indirebilirdi ve Wallander bu vakayla ilgili gerçeğin aslında çok basit olduğunu iliklerinde hissediyordu. Ne var ki, katilin kim olduğunu bilmiyorlardı. Ve nereye bakacaklarını, katili nerede arayacaklarını da bilemiyorlardı. Duvarın gölgesinden uzaklaşarak yoldan geçen bir taksiyi durdurdu.

Taksiden Malmö karakoluna ulaştığında öğle olmuştu. Forsfält'ın odasına gidince Ystad'ı aramasını belirten bir mesaj buldu. Bir kez daha kötü bir şey olduğu duygusuna kapıldı. Telefonu Ebba açtı. Kötü bir şey olmadığını söyleyerek telefonu Nyberg'e bağladı. Fredman'ın sol gözkapağında parmak izi bulmuşlardı. Pek belirgin değildi ama yine de bundan önceki buldukları izlerle aynı olup olmadığını anlayabileceklerdi. Artık aynı katilin peşinde olduklarından kuşkuları yoktu. Adli tıp incelemeleri Fredman'ın ceset bulunduktan on iki saat içinde öldürülmüş olduğunu ortaya çıkarmıştı. Adli tıp doktoru kezzabın kurban ölmeden önce gözlerine döküldüğünden emin olduğunu söylemişti.

Nyberg'le konuştuktan sonra Ebba telefonu, Dolores María Santana'nın babasının kolyeyi tanıdığına ilişkin İnterpol'den gelen yazıdan söz etmek isteyen Martinsson'a bağladı. Martinsson kolyenin kesinlikle genç kıza ait olduğunu söyledikten sonra Dominik Cumhuriyeti'ndeki İsveç konsolosluğunun genç kızın yanık bedeninden geri kalanların gönderilmesi için zorluk çıkardığını da sözlerine ekledi.

Wallander doğrusu bunlara pek kulak asmamıştı. Martinsson, konsolosluğun anlaşılmaz tavırlarına ilişkin konuşmasını bitirdikten sonra Wallander ona Svedberg'le Höglund'un ne üzerinde çalıştıklarını sordu. Martinsson somut bir şeyler bulmak için canla başla çalıştıklarını ama henüz bir şey bulamadıklarını söyledi. Wallander öğleden sonra Ystad'da olacağını söyleyerek telefonu kapattı. Tüm bu konuşma boyunca Forsfält holde burnunu çekerek durmuştu.

"Alerjilerim azdı," dedi burnunu silerken. "Yazları benim için çok kötü geçiyor."

Güneşin altında yürüyerek Forsfält'ın spagetti yemek istediği İtalyan lokantasına gittiler. Wallander ona Hjelm'le yaptığı görüşmeyi anlattıktan sonra o da Wallander'e Älmhult'daki yazlığını anlattı. Wallander onun öğle yemeği sırasında işle ilgili şeyler duymak istemediğini fark etti. Genellikle böylesi durumlarda Wallander'in susması ve sabırlı olması pek sık rastlanılan bir şey değildi ama

Forsfält'ın yanında bu pek zor olmamıştı. Satın aldığı eski bir evi nasıl kendi zevkine göre restore ettiğini gözleri parlayarak anlatan yaşlı dedektifi ilgiyle dinliyordu. Kahvelerini içinceye kadar da araştırma konusu açılmamıştı. Forsfält, Marianne Eriksson'la gün içinde görüşmeye söz verdi. Ama Forsfält'ın en çok ilgisini çeken haber Louise Fredman'ın son üç yıldan beri bir akıl hastanesinde tedavi gördüğüydü.

"Emin değilim ama," dedi Forsfält. "Galiba Lund'daki hastanede kalıyor. St. Lars Hastanesi. Çok ciddi ve ağır vakalar o hastanede tedavi ediliyor."

"Hastane yetkilileri hastaların kayıtlarını vermemek için ellerinden geleni yaparlar," dedi Wallander. "Ve bence bu aslında çok iyi bir davranış ama Louise Fredman'ın kayıtlarını ele geçirmemiz de çok önemli. Özellikle de aile bu konuda bize yalan söylediği için."

"Ben bu kadar emin değilim," dedi Forsfält düşünceli bir tavırla. "Aileler akıl hastası olan yakınlarından söz etmekten kaçınırlar genellikle. Teyzem tüm yaşamı boyunca belli aralıklarla hastaneye yatırılırdı. Yanımızda yabancılar varken de bu konuyu açmamaya özen gösterdiğimizi hatırlıyorum. Bu durumdan utanırdık."

"Malmö'yle bağlantı kurmak için Ystad'daki savcılardan biriyle konuşacağım," dedi Wallander. "Aksi halde hastane bana kayıtlara bakmama izin vermeyecek."

"Nasıl bir neden ileri süreceksin?" diye sordu Forsfält.

Wallander düşündü.

"Bilmiyorum. Fredman'ın kızına cinsel tacizde bulunduğuna ilişkin bazı kuşkularım var."

"Bu yeterli değil."

"Biliyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Bir şekilde Louise Fredman'la ilgili bilgi sağlamanın tüm araştırma için çok önemli olduğunu göstermem gerek."

"Louise'in sana yardımcı olabileceği düşüncesine nasıl kapıldın?"

Wallander ellerini iki yana açtı.

"Bilmiyorum. Onun neden hastanede tedavi gördüğünü öğrendikten sonra belki yine hiçbir şey ortaya çıkmayacak. Belki konuşabilecek durumda bile değildir, bilmiyorum."

Forsfält düşünceli bir şekilde başını salladı. Wallander, Forsfält'ın ileri sürdüğü bu görüşlerin saçma olmadığının farkındaydı. Ama Louise Fredman'ın bu olaydaki en önemli kişilerden biri olduğuna ilişkin güçlü önsezisini de göz ardı edemezdi. Ne var ki, önsezilerini Forsfält'la tartışmak niyetinde de değildi.

Yemeğin parasını Wallander ödedi. Karakola geri döndüklerinde Forsfält danışmaya giderek plastik torbayı aldı.

"Burada Björn Fredman'ın zorlu yaşamının fotokopileri var," dedi gülümseyerek.

Ve birden yüzünde son derece ciddi bir ifade belirdi.

"Zavallıcık," dedi. "Çok acı çekmiş olmalı. Bunu hak edecek ne yaptı acaba?"

"Evet," dedi Wallander. "Ne yaptı? Wetterstedt de, Carlman da ne yaptılar acaba? Ve kime ne yaptılar?"

"Kafa derisini yüzmek ve göze kezzap dökmek. Nereye gidiyoruz?"

"Ulusal Polis Birliği'ne göre Ystad gibi yerlerde polisin hafta sonu çalışmasına gerek kalmayacağı bir topluma," dedi Wallander.

Forsfält bir süre karşılık vermedi.

"Bunların bu tür olaylar karşısında gösterilmesi gereken tepkiler olduğunu hiç sanmıyorum."

"Bunu ulusal birliğin başkanına söylersin artık."

"O ne yapsın ki? Onun sırtında öylesine ağır bir yük var ki. Bu yük üstelik politikacılardan oluşmuşsa bir kat daha da ağırlaşır."

"Önerileri her zaman benimsemek zorunda değil," dedi Wallander. "Ya da işlerin boyunu aştığını hissettiğinde istifa edebilir."

"Evet, olabilir," diye karşılık verdi Forsfält dalgınlıkla.

"Yardımların için teşekkür ederim. Özellikle de yazlığına ilişkin anlattıkların çok hoşuma gitti."

"Mutlaka bir ara gelmelisin," dedi Forsfält. "İsveç'in turizm dergilerinin yazdığı kadar büyüleyici olup olmadığını bilmiyorum. Ama bence harika bir ülke. Ve de çok güzel. Ve inan bana her köşesinde bir gizem var. Tabii bakıp görmeyi bilenler için."

"Marianne Eriksson ne olacak?"

"Onunla hemen bağlantıya geçeceğim," diye karşılık verdi Forsfält. "Seni öğleden sonra ararım."

Wallander arabasının kapısını açarak plastik torbayı yan koltuğa attı. Sonra da direksiyonun başına geçerek E-65 Karayolu'na çıktı. Ystad'a geldiğinde alışveriş yapmak için yolun sağ tarafındaki süpermarketin önünde durdurdu arabasını. Çamaşır sabunu almayı unuttuğunu fark ettiğinde kasanın önüne gelmişti. Deterjanı aldıktan sonra doğruca eve gitti.

Kapının önüne geldiğinde evinin anahtarlarını bir yerde düşürmüş olduğunu fark etti.

Yeniden aşağı inerek arabasına baktı. Bulamadı. Forsfält'ı aradı ama karakolda olmadığını öğrendi. Santral memuresine Forsfält'ın odasına birini göndermesini ve anahtarlarının orada olup olmadığına bakmasını rica etti. Anahtarlar orada da değildi. Peter Hjelm'i aradı. Hjelm de anahtarların orada olmadıklarını söyledi.

Wallander, Fredmanların telefon numarasının yazılı olduğu kâğıdı cebinden çıkardı. Telefonu delikanlı açmıştı. Wallander delikanlının etrafa bakmasını bekledi ama o da bulamamıştı. Wallander bir an için Louise'in üç yıldan beri hastanede tedavi gördüğünü öğrendiğini söylemeyi düşündü ama sonra vazgeçti.

Bir süre düşündü. Forsfält'la birlikte öğle yemeği yedikleri lokantada düşürmüş olmalıydı anahtarlarını. Ya da yeni bir gömlek aldığı dükkânda. Öfkeli bir şekilde arabasına binerek karakola gitti. Ebba'da evinin yedek anahtarları vardı. Wallander, Ebba'ya alışveriş yaptığı dükkânla, yemek yediği lokantanın adını söyledi. Ebba her iki yeri de arayacağına söz verdi. Wallander iş arkadaşlarına görünmeden karakoldan çıkarak evine döndü. O gün yaşadıklarını yeniden oturup düşünmek istiyordu. Özellikle de savcı Per Åkeson'la yapacağı konuşmayı tasarlamak istiyordu. Alışveriş torbalarını mutfağa taşıyarak aldıklarını buzdolabına yerleştirdi. Çamaşırhane saatini yine kaçırmıştı. Ama yine de deterjan kutusuyla çamaşırları alarak bodrum katına indi. Çamaşırhane boştu. Çamaşırları iki makineye doldurup çalıştırdı. Derin bir soluk alarak evine geri döndü.

İçeri girer girmez telefon çalmaya başladı. Arayan Marianne Eriksson'un İspanya'da olduğunu söyleyen Forsfält'tı. Marianne'nin hangi otelde kaldığını turizm şirketinden öğrenmişti ve onu arayacaktı. Wallander siyah naylon torba-

nın içindekileri boşalttı. Kâğıtlar mutfak masasının üstünü kaplamıştı. Buzdolabından bir şişe bira alıp oturma odasında kanepeye uzanarak bir süre müzik dinledi. Kısa bir süre sonra da derin bir uykuya daldı.

Müziğin bitmesiyle birlikte de uyandı. Birasının yarısı duruyordu. Kalkmadan birayı bitirdi.

Telefon çaldı. Yatak odasına giderek açtı. Arayan Linda'ydı. Birkaç gün orada kalıp kalamayacağını öğrenmek için aramıştı. Birlikte kaldığı kız arkadaşının ebeveyni geliyordu. Wallander birden canlandığını hissetti. Mutfak masasının üstündeki evrakları kucaklayarak yatağının üstüne fırlattı. Sonra da Linda'nın geldiğinde kaldığı odayı toplayarak yatağını yaptı. Evin tüm camlarını açarak temiz havanın içeriye girmesini sağladı. Linda dokuzdan önce gelmeyeceğini söylemişti. Bodrum katına inip çamaşırlarını kurutma makinesine atarak eve geri döndü. Linda yemek yemeyeceğini söylemişti telefonda. Wallander kendine birkaç patates haşlayarak et kızarttı. Yemeğini yerken Baiba'yı arayıp aramama konusunda karar vermeye çalışıyordu.

Bir yandan da kaybettiği anahtarları düşünüyordu. Louise Fredman. Peter Hjelm. Ve yatak odasında kendisini bekleyen evrak yığını da kafasını meşgul ediyordu.

Hepsinin ötesinde de katilin bu yaz akşamı elini kolunu sallayarak sokaklarda dolaşmasını bir türlü kafasından atamıyordu.

Yeni bir cinayet işlemeden katili bir an önce yakalamaları gerekiyordu.

Açık pencereden dışarıya bakınca Linda'yı gördü.

"Seni seviyorum," dedi yüksek sesle.

Sonra da Linda'nın içeri girebilmesi için anahtarları aşağıya attı.

26.

Wallander gece yarısına kadar Linda'yla sohbet etmesine karşın ertesi sabah yine saat altıda kalkmıştı. Bedenindeki yorgunluktan arınmak için uzun bir süre duşun altında durmuştu. Evin içinde ses çıkarmadan hareket etmeye özen gösteriyordu. Baiba ya da Linda evde olduğunda ancak o zaman kendini

evinde hissederdi. Kahve makinesini çalıştırdı ve çamaşırlarını almak için bodruma indi. Makineye çamaşırlarını koyan komşularından biri çamaşır makinesini temizlemediğini söyledi sitem dolu bir sesle. Bu tek başına yaşayan yaşlı bir kadındı ve Wallander onunla her karşılaştığında selamlaşırlardı. Özür dileyerek bir dahaki sefere daha dikkatli olacağını söyleyip yukarı çıktı.

Çamaşırları yatağının üstüne attı. Forsfält'ın verdiği dosyaları alarak mutfağa gitti. Bunları daha önce okumadığı için suçluluk duyuyordu. Ama Linda'yla sohbet etmek birçok açıdan önemliydi. O gece hava çok güzel olduğundan balkonda oturmuşlardı. Kızının anlattıklarını dinlerken ilk kez artık onun büyüdüğünü düşünmüştü. Neden bunun daha önce farkına varmadığını çok şaşırmıştı. Linda, Mona'nın yeniden evlenmekten söz ettiğini anlatmıştı. Bu haber Wallander'i hiç beklemediği bir şekilde etkilemişti. Mona'nın bu haberi Linda aracılığıyla öğrenmesini istediğinden emindi. Kendisini olumsuz bir şekilde etkileyen bu haberden ötürü o akşam Wallander kızına ilk kez Mona'yla olan evliliklerinin neden yürümediğini anlatmıştı. Linda'nın sözlerinden Mona'nın ona olayı çok daha farklı bir biçimde anlattığını anlamıştı. Linda daha sonra Baiba'yla olan ilişkisini sormuştu. O da elinden geldiğince dürüst davranarak kızının sorularını yanıtlamaya çalışmıştı. Ve gecenin sonunda yatmaya karar verdiklerinde, Linda babasını olanlardan ötürü suçlamadığını ve annesiyle babasının boşanmasının bir gereklilik olduğunu artık anladığını söylemişti.

Mutfak masasının başına geçerek oturdu ve Björn Fredman'ın karmaşık ve huzursuzlukla dolu yaşamını anlatan dosyanın birinci sayfasına baktı. Hepsini okuması iki saatini almıştı. Okurken ara sıra defterine küçük notlar alıyordu. Son dosyayı da okuyup bitirdiğinde saat sekiz olmuştu. Fincanına yeniden kahve doldurarak açık pencerenin önüne gitti. Hava o gün de güzel olacaktı. En son ne zaman yağmur yağdığını hatırlamıyordu.

Kafasında okuduklarının bir özetini çıkarmaya çalıştı. Björn Fredman'ın yaşamı doğduğu günden itibaren kötü başlamıştı. Sorunlu ve zorlu bir çocukluk geçirmişti. Yedi yaşında bisiklet çalarken polisle ilk kez tanışmıştı. Ve o günden beri de başı belaya girmekten bir türlü kurtulamamıştı. Ta başından beri Björn Fredman kendisine tad vermeyen yaşamla savaşmak zorunda kalmıştı. Wallander bu mesleğe başladığı ilk günden beri okumak zorunda kaldığı bu

tatsız tuzsuz yaşam öykülerinin daha ilk satırından öykünün kötü biteceğinin belli olduğunu bilirdi.

İsveç kendi gücüyle yoksulluğu yenen şanslı bir ülkeydi. Wallander çocukluk günlerinde politikacıların yoksullukla nasıl savaştıklarını hatırlıyordu. Elinde kahve fincanı açık pencerenin önünde dururken, ama yoksulluğun bir başka türü de var, diye geçirdi içinden. Biz o türle hiç karşılaşmadık. Ama artık uzun bir süreden beri gelişmeler durmuş, yurttaşların bireysel ve toplumsal gereksinimlerini sağlamayı amaçlayan devlet politikası neredeyse çökmüş ve bununla birlikte uzun bir süreden beri kış uykusuna yatmış olan yoksulluk ve acı yavaş yavaş uyanmaya başlamıştı.

Björn Fredman hiçbir zaman yalnız değildi. Onun gibi insanların kendilerini evlerinde hissedebilecekleri bir toplum yaratmayı başaramadık. Ailelerin birbirlerine sıkı sıkıya bağlı olduğu eski toplumu ortadan kaldırdığımızda onun yerine başka bir şeyi koymayı unuttuk. Ortaya çıkan yoğun yalnızlığın bedelini nereye ödememiz gerektiğini bilemedik. Ya da bunu görmezden gelmeyi yeğledik.

Dosyaları naylon torbanın içine koydu ve Linda'nın kapısına yaklaşarak içeriyi dinledi. Uyuyordu. İçeri girip kızına bakma isteğine karşı çıkmayarak odanın kapısını yavaşça açtı. Linda yüzünü duvara dönmüş, bir cenin gibi ayaklarını göğsüne çekmiş uyuyordu. Wallander kızına bir not yazarak mutfak masasının üstüne koydu. Ama anahtarlarını ne yapması gerektiğini kestiremedi. Yatak odasına giderek karakolu aradı. Telefona yanıt veren kız Ebba'nın evde olduğunu söyledi. Wallander, Ebba'nın evine telefon ettiğinde aldığı yanıt olumsuzdu. Ne öğle yemeğini yediği lokantada, ne de gömlek aldığı dükkânda anahtarları yoktu. Mutfak masasının üstüne bıraktığı nota anahtarları paspasın altına koymasını ekledi. Sonra da evden çıkarak karakola gitmek için arabasına bindi.

Sekiz buçukta karakoldaydı. Hansson kireç gibi bir yüzle odasında oturuyordu. Wallander birden ona acıdığını hissetti. Hansson'un bu strese daha ne kadar dayanacağını merak etti. Birlikte kafeteryaya giderek kahve içtiler. Günlerden cumartesi ve aylardan temmuz olduğundan Ystad polisinin tarihindeki en büyük avın sürmekte olduğunun somut bir işareti yoktu ortada. Wallander, Hansson'a yardıma gereksinimleri olduğuna karar verdiğini söylemek istiyordu.

Aslında daha somut ifade etmek gerekirse Hansson'un biraz dinlenmeye gereksinimi vardı. O hâlâ ellerinde yeterli eleman olduğunu düşünüyordu. Oysa Hansson'un biraz soluk alması gerekiyordu. Wallander'in önerisine karşı çıkmaya çalıştı ama Wallander onu dinlemedi bile. Hansson'un kireç gibi yüzü ve uykusuz gözleri onun ne kadar çok dinlenmeye gereksinimi olduğunun somut kanıtlarıydı. Hansson sonunda daha fazla tartışmayarak pazartesi günü ilçe polis şefiyle konuşacağına söz verdi.

Araştırma ekibinin toplantısı saat ondaydı. Wallander, rahatlayan Hansson'un yanından ayrıldı. Odasına giderek Forsfält'ı aradı, bulamayınca da not bıraktı. On beş dakika sonra Forsfält onu aradı. Wallander ona Björn Fredman'ın pasaportunu sordu.

"Evinde olmalıydı," dedi Forsfält. "Ama nedense bulamadık."

"Bunun bir anlama gelip gelmediğinden emin değilim. Ama Peter Hjelm'in sözünü ettiği yolculuklara ilişkin daha ayrıntılı şeyler öğrenmek istiyorum."

"Avrupa ülkeleri artık giriş ve çıkışlarda damga basmıyor ki," diye karşılık verdi Forsfält.

"Hjelm'in daha uzun yolculuklardan söz ettiğini sanıyorum. Ama yanılıyor olabilirim de."

Forsfält hiç zaman yitirmeden Fredman'ın pasaportunu bulmaya çalışacaklarına söz verdi.

"Dün akşam Marianne Eriksson'la konuştum," diye sürdürdü sözünü. "Konuştuktan sonra seni aramayı düşündüm ama çok geç olduğundan vazgeçtim."

"Onu nerede buldun?"

"Malaga'da. Fredman'ın öldüğünden haberi yoktu."

"Ne dedi?"

"Fazla bir şey demedi. Elbette üzüldü. Son altı ay içersinde ara sıra görüşmüşler. Fredman'dan çok hoşlandığını söyleyebilirim."

"O zaman ondan hoşlanan tek kişi o olmalı," dedi Wallander. "Peter Hjelm'i saymazsak tabii."

"Fredman'ı bir işadamı sanıyormuş," diye sürdürdü konuşmasını Forsfält. "Onun tüm yaşamı boyunca yasadışı işlerle ilgilendiğinden haberi yoktu. Ayrıca adamın evli ve üç çocuklu olduğunu bile bilmiyormuş. Sanırım bunları du-

yunca çok kızdı. Bunları öğrendiğinde Fredman yaşıyor olsaydı eminim onu paramparça edecekti."

"Fredman'dan hoşlandığını nereden çıkardın?"

"Yalan söylediğini öğrenince çok bozuldu."

"Başka bir şey öğrendin mi?"

"Hayır, pek sayılmaz. Ama Marianne, cuma günü burada olacak. O zaman onunla yüz yüze konuşacağım."

"Sonra da tatile mi çıkacaksın?"

"Bilmiyorum, emin değilim. Sen de yakında çıkacaktın değil mi?"

"Olaylar o denli çabuk gelişiyor ki, doğrusu bilemiyorum."

Wallander, Forsfält'ın son sözlerine karşılık vermedi. Birbirleriyle vedalaştıktan sonra telefonu kapattılar. Wallander ahizeyi yeniden kaldırarak santralı arayıp Per Åkeson'u bağlamasını söyledi görevliye. Kısa bir süre sonra santral memuresi arayarak Åkeson'un evinde olduğunu söyledi. Wallander saate baktı. Dokuzu dört geçiyordu. Ani bir kararla odasından çıktı. Holde başında hâlâ o garip güneş şapkası olan Svedberg'le karşılaştı.

"Yanıkların ne alemde?" diye sordu Wallander.

"Daha iyi. Ama şapkasız dışarı çıkmayı göze alamıyorum."

"Cumartesi günleri açık olan bir çilingir tanıyor musun?"

"Hayır ama dışarda kilitli kalmışsan nöbetçi çilingirler var, onu biliyorum."

"Anahtar yaptırtacaktım."

"Anahtarını evde mi unuttun?"

"Hayır, kaybettim."

"İsmin ve adresin üstünde yazılı mıydı?"

"Elbette değildi."

"O zaman hiç olmazsa kilidi değiştirmek zorunda değilsin."

Wallander, Svedberg'e toplantıya biraz geç kalabileceğini söyledi. Önemli bir konu hakkında bir an önce Per Åkeson'u görmesi gerekiyordu.

Åkeson hastanenin yakınlarındaki bir sitede oturuyordu. Wallander onun evine daha önceleri de birçok kez gitmişti. Evin önünde arabadan inerken Åkeson'un arka bahçede çimleri biçtiğini gördü. Wallander'in geldiğini görünce yanına yaklaştı.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu bahçe kapısında karşılaştıklarında.

"Hem evet hem hayır," dedi Wallander. "Sürekli olarak bir şeyler oluyor. Ama önemli bir şey yok. Araştırma konusunda yardımına gereksimim var."

Arka bahçeye gittiler. Wallander bu bahçenin de diğer bahçelerden farklı olmadığını düşünüyordu. Üstü kapalı terasta oturdular.

"Karım her an gelebilir," dedi Åkeson. "Bu sonbaharda Afrika'ya gideceğimden ona söz etmezsen sevinirim. Hâlâ bu konuda çok duyarlı davranıyor."

Wallander etmeyeceğine söz verdi. Sonra da ona kısaca Louise Fredman'dan ve babasının kendisine cinsel tacizde bulunduğuna ilişkin kuşkularından söz etti. Bu kuşkularında belki de haksız olduğunu ve bunun araştırmaya herhangi olumlu bir katkısı olamayacağını da sözlerine ekledi. Daha sonra da Fredman'ın Wetterstedt ve Carlman'ı öldüren aynı katil tarafından öldürüldüğüne ilişkin somut bilgileri aktardı. "Björn Fredman kafa derisi soyulanlardan daha kötü bir şekilde öldürüldü," dedi. Åkeson anlattıklarını dikkatle dinliyordu. Wallander sözlerini tamamlayana dek bekledi.

"Ekholm'le konuştum," diyerek söze başladı Åkeson. "Çok iyi ve başarılı biri. Yetenekli. Gerçekçi. Aradığımız adamın yeniden bir cinayet işleyebileceği izlenimini edindim konuşmalarından."

"Ben de öyle düşünüyorum."

"Yardım isteyecek misiniz?"

Wallander, o sabah Hansson'la yaptığı konuşmayı anlattı. Åkeson'un tepkisi beklediği gibi çıkmamıştı.

"Bence yanlış davranıyorsun. Salt Hansson'a yardım yeterli değil ki. Senin ve diğer arkadaşların üstlendiği işleri küçümsüyorsun gibime geliyor. Oysa bu elimizdeki olay büyük hem de düşündüğümüzden çok daha büyük. Daha fazla yardım demek aynı anda birçok işin gerçekleştirilmesi demek. Yeniden bir cinayet işleyebilecek biriyle uğraşıyoruz. Bu da boşa harcayacak bir saniyemizin bile olmadığı anlamındadır."

"Ne demek istediğini biliyorum," dedi Wallander. "Bu konuda çok geç kaldığımızı düşünüyorum."

"Yardım istenmeli," dedi Per Åkeson bir kez daha. "Sen bu konuda ne düşünüyorsun?"

"Bence şimdilik buna pek gerek yok. Sorunumuz bu değil."

Aralarında bir anlık bir gerginlik oluşmuştu.

"Şöyle diyelim, araştırmanın başkanı olarak bunu kabul etmiyorum," dedi Åkeson. "Ama sen de yardım gelmesini istemiyorsun. O zaman bize ne kalıyor?"

"Zor bir durum."

"Hem de çok zor. Üstelik tatsız da. Eğer polisin isteğine kulak asmaz da yardım gönderilmesini istersem o zaman araştırma ekibinde tatsızlıklar olacaktır. Ben de senin ekibinin yetersiz olduğunu onun için de kesinlikle yardım gönderilmesinin gerekli olduğunu ileri sürmek zorunda kalacağım. Ama ben bu şekilde davranmak istemiyorum."

"Yapmak zorunda kalırsan yapacağını biliyorum," dedi Wallander. "Ve sen bunu yaptığında da ben istifa etmiş olacağım."

"Lanet olsun, yapma Kurt!"

"Ama bu tartışmayı sen başlattın, ben değil."

"Senin kendi kuralların varsa benim de var. Eğer senin yanına daha fazla eleman vermezsem o zaman görevimi yerine getirmiyor gibi bir duyguya kapılacağım."

"Köpekleri de unutma," dedi Wallander alaycı bir sesle. "Polis köpeklerini de istiyorum. Helikopterleri de sakın unutma."

Tartışma bitmişti. Wallander böylesi bir tartışmaya girdiği için pişman olmuş, yardım konusunda neden bu kadar katı ve ısrarcı davrandığını bir türlü çözememişti. Deneyimlerinden işbirliği sırasında daha çok sorun çıktığını ve araştırmanın zarar gördüğünü biliyordu. Ama yine de Åkeson'un dediği gibi daha fazla elemanla daha çok iş görülebilirdi.

"Hansson'la konuş," dedi Wallander. "Buna karar verecek olan o."

"Hansson sana sormadan hiçbir şey yapmaz. Sonra da sen ne söylersen onu yapar."

"O zaman ben de düşüncelerimi açıklamayarak sana yardım etmiş olurum."

Åkeson yerinden kalkarak ucuna yeşil bir hortum bağlı olan musluğu kapattı. Sonra da yeniden oturdu.

"Pazartesiye kadar bekleyelim."

"Tamam," diye karşılık verdi Wallander. Sonra da Louise Fredman konusuna geri döndü. Ellerinde Björn Fredman'ın kızına cinsel tacizde bulunduğunu kanıtlayacak bir şey olmadığını defalarca vurguladı. Ama Wallander yine de böyle bir olasılığı göz ardı etmek istemiyordu; aslında hiçbir olasılığı göz ardı edemiyordu ve bu yüzden de Louise Fredman'ın hastanedeki odasının kapılarını açmak için Åkeson'un yardımına gereksinimi vardı.

"Yanılıyor olmam da olası tabii," diye ekledi Wallander. "Bu da ilk kez başıma gelmeyecek. Ama yine de her olasılığı değerlendirmek istiyorum. Louise Fredman'ın neden bir ruh sağlığı merkezinde tedavi gördüğünü öğrenmek istiyorum. Ve bunu öğrendiğimde de bir sonraki adımı atmanın gerekli olup olmadığına karar vereceğiz."

"Bir sonraki adım nedir?"

"Onunla konuşmak."

Åkeson tamam dercesine başını salladı. Wallander onun işbirliği yapacağından emindi. Birbirlerini çok iyi tanırlardı. Åkeson, somut deliller söz konusu olmadığında bile Wallander'in verdiği kararlara her zaman saygı duyardı.

"Kolay olmayabilir," dedi Åkeson. "Ama bu hafta sonu bir şeyler yapmaya çalışacağım."

"Sevinirim," diye karşılık verdi Wallander. "Beni evden ya da işden arayabilirsin."

Åkeson, Wallander'in evinin numarasının defterinde yazılı olup olmadığına bakmak için içeri girdi.

Aralarındaki gerginlik ortadan kalkmış gibiydi. Åkeson daha sonra onu bahçe kapısına dek geçirdi.

"Yaz güzel başladı," dedi. "Ama senin bu güzel havalarla pek ilgilenecek zamanın olduğunu sanmıyorum."

Wallander, Åkeson'un bu sözlerindeki dostluk dolu ifadenin farkındaydı.

"Haklısın," diye karşılık verdi. "Ann-Britt'in büyükannesi bu güzel havaların uzun bir süre böyle devam edeceği tahmininde bulunmuş."

"Havaların nasıl olacağını tahmin edeceğine katili nerede bulabileceğimizi neden tahmin etmemiş ki?"

Wallander ellerini çaresizlikle açtı.

"Sürekli duyumlar alıyoruz. Bazıları medyum olduklarını ileri sürüyorlar. Polis stajyerlerimiz gelen telefonları değerlendiriyor. Onların değerlendirmelerinin üstünden de Höglund'la Svedberg bir kez daha geçiyor. Ama şimdiye değin somut bir ipucu yakalayamadık. Ne Wetterstedt'in evinin ne de Carlman'ın çiftliğinin dışında kimse olağandışı bir şey görmemiş. Henüz tren istasyonunun dışındaki çukura ya da havaalanının otoparkındaki kamyonete ilişkin duyumlar gelmedi. Ama bu konuda da bir şey öğrenebileceğimizi sanmıyorum."

"Katil son derece dikkatli davranıyor."

"Yalnızca dikkatli değil aynı zamanda da kurnaz ve insancıl duygulardan tümüyle yoksun," dedi Wallander. "Beyninin nasıl çalıştığını anlayamıyorum. Ekholm bile şaşkına döndü. Bu canavarın bizimle eğlendiğini düşünüyorum."

Åkeson bir an için Wallander'in söylediklerini düşündü.

"Ekholm tüm bilgileri bilgisayara geçireceğini söyledi. FBI'nın geliştirdiği bir programı kullanıyor. Bu programdan birçok şey çıkabilir."

"Umarım çıkar," dedi Wallander.

Wallander'in daha fazla söyleyecek bir şeyi yoktu. Åkeson durumu anlamıştı. Katil bir darbe daha vurmadan mutlaka yakalanmalıydı.

Wallander karakola geri döndü. Arkadaşları da toplantıya yalnızca birkaç dakika önce başlamışlardı. İşleri başlarından aşan yorgun dedektiflerini neşelendirmek amacıyla Hansson, Fridolf'un fırınına gidip çörek ve pasta almıştı. Wallander her zamanki yerine oturarak çevresine bakındı. Martinsson o yaz ilk kez şortunu giymişti. Höglund'un yüzü de güneşte hafifçe yanmıştı. Wallander, genç kadının güneşlenecek zamanı nasıl bulduğunu düşündü. Tek takım elbiseli masanın bir ucunda oturan Ekholm'dü.

"Akşam gazetelerimizden biri kafa derisi yüzme sanatının tarihçesine ilişkin bazı bilgiler vermiş okuyucularına," dedi Svedberg can sıkıntısıyla. "Bunun diğer çatlaklara bir örnek olmayacağını ummanın dışında yapabilecek bir şeyimiz yok."

Wallander kalemiyle masada tempo tutmaya başladı.

"Hadi başlayalım," dedi. "Bugüne kadar karşılaştığımız en korkunç katili arıyoruz. Katil üç vahşi cinayet işledi. Bu cinayetlerin aynı kişi tarafından işlen-

diğini biliyoruz. Ama bunun dışında da başka bir şey bilmiyoruz. Tabii, katilin yeni bir cinayet işleyebileceği gerçeğinin dışında."

Odada derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Wallander aslında sıkıntılı bir hava yaratmak niyetinde değildi. Deneyimlerinden işlenen suçlar ne kadar acımasız ve trajik bir boyutta olursa olsun, yapılan tüm araştırmalar elde edilen deliller değerlendirilirken yalın bir şekilde anlatıldığında kulağa daha kolay geldiğini bilirdi. Nasıl bir ruh hali içinde olduğunu tahmin bile edemedikleri bir canavarın peşindeydiler. Ve bunu tüm araştırma ekibi biliyordu.

Bu, Wallander'in polislik mesleğinde katıldığı en bunaltıcı toplantılardan biriydi. Oysa dışarda olağanüstü güzellikle bir yaz vardı. Hansson'un pastaları sıcaktan erimeye başlamıştı ve Wallander'in kendi yoğun duyguları midesini bulandırmaya başlamıştı. Masada söylenilenleri yoğun bir dikkatle dinlemesine karşın bir yandan da polis olarak yaşamını daha ne kadar böyle sürdürebileceğini düşünüyordu. Yaşamda kendi payına düşenleri yeterince yapmamışmıydı ya da en azından o noktaya daha gelmemiş miydi? Artık yaşaması gereken başka şeyler de olmalıydı. Ama yüreğinin derinliklerinde yaşadığı düş kırıklığının, bu araştırmada somut bir yol almaya başlamalarıyla birlikte ortadan kalkacağının da farkındaydı. Yolları tıkanmamıştı, çünkü ellerinde birçok olasılık vardı. Tıkanıklıkları kendilerine izleyecekleri somut bir yön bulamamalarından kaynaklanıyordu. Çoğu vakada görünmez ama hissedilebilen bir yön her zaman olurdu. Ne var ki, bu kez o yönü bulamıyorlardı. Artık inançlarını yitirmek üzereydiler.

Üç saat sonra toplantı bittiğinde çalışmalarını sürdüreceklerini biliyorlardı yalnızca. Wallander etrafındaki yorgun yüzlere baktı ve onlara biraz dinlenmeye çalışmalarını öğütledi. Pazar günkü toplantıların tümünü de iptal etti. Pazartesi sabahı yeniden toplanacaklardı. Elbette çok önemli bir şey olmadıkça. Yaz günü dışarda ellerini kollarını sallayarak dolaşan katil yeni bir darbe indirmedikçe.

Wallander eve döndüğünde Linda'nın akşamı dışarda geçireceğine ilişkin bıraktığı notu gördü. Sonra da Baiba'yı iki kez aradı ama bulamadı. Babasının iyi olduğunu söyleyen Gertrud'la konuştu. Gertrud babasının sürekli olarak eylülde İtalya'ya yapacakları yolculuktan söz ettiğini de sözlerine ekledi. Wallan-

der daha sonra evi temizledi, pencerenin kırık kulbunu tamir etti. Bunları yaparken de bir yandan kimliği bilinmeyen katili düşünüp duruyordu. Saat yedide buzluktaki balığı pişirerek patates haşladı. Sonra da kahvesini alarak balkonda oturdu. Linda dokuzu çeyrek geçe geldiğinde mutfakta çay içtiler. Linda ertesi gün babasına Kajsa'yla birlikte üstünde çalıştığı kabarenin provasını görebileceğini söyledi. Linda bu konuda kesinlikle konuşmak istemiyordu. On bir buçukta da yattılar.

Wallander başını yastığa koyar koymaz uyudu. Linda bir süre dışardan gelen cırcır böceklerinin sesini dinledi. Daha sonra da oda kapısını aralık bırakarak derin bir uykuya daldı.

Sabahın ikisinde evin kapısının açıldığını ikisi de duymadı. Hoover yalınayaktı. Kapının eşiğinde kıpırdamadan durarak içerdeki sessizliğe kulak verdi. Oturma odasının solundaki odadan gelen bir erkek horultusu duydu. Parmaklarının ucuna basarak içeri girdi. Diğer odanın kapısı aralıktı, içerde birinin uyuduğunu gördü. Kız kardeşinin yaşında bir kız uyuyordu. Odadan içeri girerek yatağın yanında durdu. Sonra da dışarı çıkarak horultunun geldiği odaya doğru gitti. Wallander adındaki polis memuru sırtüstü yatıyordu. Üstündeki çarşafı bir kenara itmişti. Derin uykudaydı. Göğsü her soluk alışında inip kalkıyordu.

Hoover kıpırdamadan durarak onu izledi.

Kız kardeşini, tüm bu kötülüklerden yakında kurtulacak olan kız kardeşini düşündü. Yakında yeniden yaşama dönecekti.

Uyuyan adama baktı, yan odada yatan kızın onun kızı olduğunu tahmin etti.

Kararını verdi.

Birkaç gün sonra buraya yine gelecekti.

Geldiği gibi ses çıkarmadan evden çıktı, polisin ceketinden aşırdığı anahtarla kapıyı kilitledi.

Gecenin sessizliği bir motor sesiyle bozuldu.

Bir süre sonra da cırcır böceklerinin sesinden başka bir ses duyulmaz oldu.

27.

Wallander pazar sabahı uyandığında uzun zamandan beri ilk kez derin bir uyku uyuduğunu hissetti. Saat sekizi geçiyordu. Aralık perdeden masmavi gökyüzünü görebiliyordu. Yattığı yerden yan odaya kulak verdi. Sonra da kalkıp yeni yıkanmış bornozunu üstüne geçirerek kızının odasına gitti. Aralık kapıdan başını hafifçe içeri uzattı. Hâlâ uyuyordu. Wallander bir an için eski günlere döndüğünü hissetti. Gözlerinin önüne gelen görüntüye gülümseyerek kahve yapmak için mutfağa gitti. Mutfağın dışındaki termometre dışarının sıcaklığının 19 derece olduğunu gösteriyordu. Kahve olduktan sonra Linda'nın kahvaltı tepsisini hazırladı. Linda'nın nelerden hoşlandığını çok iyi bilirdi. Bir tane üç dakika pişmiş yumurta, kızarmış ekmek, birkaç dilim ince kesilmiş peynirle bir iki dilim domates. Bir de su.

Saatin dokuza çeyrek kala olmasını bekleyerek kahvesini içti. Sonra da kızını uyandırdı. Ona adıyla seslenince Linda önce şaşkınlıkla etrafına bakmıştı. Sonra da babasının elindeki kahvaltı tepsisini görünce kahkahayı basmıştı. Wallander yatağın ayak ucuna oturarak kahvaltısını yiyen kızını sevgiyle izledi. Uyandıktan kısa bir süre önce bir an için üstünde çalıştıkları cinayet vakasını düşünmüştü. Daha önce de Knickarp yakınlarında oturan yaşlı bir çiftçiyi öldüren katilleri yakalamak için de çok zor günler geçirmişlerdi. Her sabah soruşturmaya ilişkin kafasında yüzlerce soruyla uyanır ve yanıtlanmayan sorularla tüm ayrıntıları bir süre yeniden düşünürdü.

Linda kahvaltı tepsisini kenara koydu, arkasına yaslanarak gerindi.

"Dün akşamı nasıl geçirdin?" diye sordu. "İyi uyudun mu?"

"Sızdım desem daha doğru olacak," dedi Wallander. "Tuvalete gitmek için bile uyanmadım."

"O zaman düş görmüş olmalıyım," dedi Linda esneyerek. "Çünkü kapımı açtığını ve odama girdiğini sandım."

"Düş görmüş olmalısın. Deliksiz uyudum."

Linda bir saat sonra çıktı. Akşamüstü saat yedide Österport Meydanı'nda buluşmaya karar verdiler. Linda, babasına İsveç'in Suudi Arabistan'la çeyrek finalde oynayıp oynamayacağını sordu. Wallander bununla hiç ilgilenmediğini söyledi.

Linda gittikten sonra Wallander yeni yıkanan gömleklerini ütülemeye başladı. İki gömlekten sonra sıkıldı ve Baiba'yı aradı. Genç kadının sesinden aradığı için memnun olduğunu anladı. Linda'nın birkaç günlüğüne yanına geldiğini ve uzun zamandan beri ilk kez kendini iyi ve dinlenmiş hissettiğini anlattı. Baiba da üniversite yaz tatiline girmeden önce işini bitirmeye çalıştığını söyledi. Çocuksu bir sevinçle Skagen yolculuğundan söz etti. Telefonu kapattıktan sonra Wallander oturma odasına giderek kasetçalara Aida'yı koyarak sesi sonuna dek açtı.

Kendini son derece mutlu ve zinde hissediyordu. Balkonda oturarak birikmiş gazeteleri sırasıyla okumaya başladı. Ama gazetede cinayetle ilgili çıkan haberleri atladı. Öğleye kadar kendine tatil vermişti. Sonra yine yoğun çalışmaya başlayacaktı. Ama Per Åkeson on biri çeyrek geçe aradığından planına sadık kalamadı. Malmö'deki başsavcıyı aramış ve ona Wallander'in isteğini iletmişti. Åkeson birkaç gün içersinde Wallander'in Louise Fredman'la ilgili sorularından bazılarının yanıtlarını alabileceğini tahmin ediyordu. Ama Åkeson'un bir itirazı vardı.

"Bu soruları kızın annesinin yanıtlaması daha kolay olmaz mıydı?" diye sordu.

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Aradığım gerçeği ondan öğrenebileceğimden emin değilim."

"Neden?"

"Kadın kızını koruyacaktır. Bu da son derece doğal. Ben de olsam aynı şeyi yapardım. Bana vereceği tüm yanıtlar mutlaka kızını koruyacak nitelikte olacaktır. Oysa tıbbi raporlarla çok daha farklı olacaktır."

"Sen daha iyi bilirsin," dedi Åkeson, yeni bir şey öğrenir öğrenmez kendisini arayacağına söz vererek.

Åkeson'la konuşmak Wallander'in yeniden aynı şeyleri düşünmesine neden olmuştu. Not defterini alarak balkonda oturup soruşturma planının üstünde çalışmaya karar verdi. Karnı acıkmaya başlamıştı. Dışarda yemeye karar verdi. Saat on ikide bir tenisci gibi beyazlar içinde evden çıktı. Österleden yoluna saparak kentin doğusuna doğru giderken bir yandan da daha sonra gidip babasını görmeyi düşünüyordu. Eğer kafasında bu soruşturma olmasaydı Gertrud'la babasını alıp birlikte yemek yerlerdi. Son birkaç hafta soruşturma ekibiyle yap-

tığı toplantılar ve özel görüşmelerle yoğun bir şekilde geçmişti. Yalnız kalmak istiyordu. Farkına varmadan Simrishamn'a kadar gittiğini fark etti. Marinada arabayı park ederek bir süre yürüdü. Sonra da Harbor Inn'de yemek yedi. Köşedeki masalardan birine oturarak lokantayı dolduran tatilcilere gıptayla baktı. Belki de bu masalardan birinde oturan bir adam aradığımız katildir, diye geçirdi içinden. Ekholm'ün teorisi katilin son derece doğal bir yaşam sürdürdüğü, dışardan bakıldığında kurbanlarına işkence yapan birine kesinlikle benzemediğiydi. Eğer bu sav doğruysa katilin lokantada yemek yiyen insanlardan biri olması da son derece doğaldı.

Bunları düşünmeye başlamasıyla birlikte tatil havası da sonra ermişti. Tüm olanları bir kez daha gözden geçirmeye başladı. Nedense cinayetleri her düşünmeye başladığında öncelikle Salomonsson'un tarlasında kendini yakan genç kızla başlıyordu işe. Oysa genç kızın o cinayetlerle bir ilgisi yoktu, bu henüz nedeni bilinmeyen bir intihar olayıydı. Ama yine de Wallander cinayetleri her düşünüşünde önce o genç kızı düşünmeden edemiyordu.

Ama o pazar günü, Simrishamn'da Harbor Inn'de otururken bilinçaltını bir şeyler dürtmeye başlamıştı. Birinin tarlada kendini yakan genç kızla ilgili bir şeyler söylediğini hayal meyal hatırlıyordu. Elinde çatalı lokantada otururken bir yandan da bu düşüncesini su yüzüne çıkarmaya çalışıyordu. Kim söylemişti? Ne söylemişti? Neden önemliydi? Bir süre sonra vazgeçti. Er ya da geç nasılsa hatırlayacağını biliyordu. Bilinçaltına karşı sabırlı olmak zorundaydı. Bu sabrı gösterdiğini kanıtlarcasına tatlı ısmarlamaya karar verdi. Mutlulukla şortunun belinin geçen yılki gibi sıkmadığını fark etti. Elmalı tart yedikten sonra bir de kahve ısmarladı.

Bir süre tüm olayları yeniden düşündü. Rolünü ezberlemeye çalışan acemi bir aktör gibi düşüncelerini okumaktan yorulmuştu artık. Boşluklar neredeydi? Neyi yanlış düşünüyordu? Nerede gerçekle varsayımı birbirine karıştırmış ve yanlış sonuca ulaşmıştı? Bir kez daha Wetterstedt'in evini, bahçesini, kumsalı gözlerinin önünde canlandırmaya çalıştı, Wetterstedt'in önünde durduğunu ve kendini sessiz bir gölge gibi kurbanına saldıran bir katil gibi varsaymaya çalıştı. Garajın üstüne tırmandı, Wetterstedt'in masasına oturmasını ve porno koleksiyonunu incelemesini beklerken sayfaları yırtılmış *Hayalet* dergisini okudu.

Sonra aynı şeyleri bir kez de Carlman için yaptı. Mobileti yol bakım işlerinin yapıldığı binanın arkasına bıraktı ve Carlman'ın evini kuşbakışı görebileceği tepeye çıkmak için traktör yolunu izledi. Bunları gözlerinin önünde canlandırırken ara sıra da not alıyordu. *Garaj. Katil ne görmeyi ümit ediyordu? Carlman'ın çiftliğinin karşısındaki tepe. Dürbün.* Çevresindeki gürültülere kulak asmadan sistematik bir şekilde olayları bir kez daha yaşamaya çalıştı. Bir kez daha Hugo Sandin'e gitti, Sara Björklund'la bir kez daha konuştu ve sonra da onunla bir kez daha gerçekten görüşmesi gerektiğini not defterine yazdı. Belki de aynı sorular farklı yanıtları beraberinde getirebilirdi. Bu farklılık ne olabilirdi? Yüzüne tokat atan Carlman'ın kızıyla Louise Fredman'ı düşündü. Ve Louise Fredman'ın çok iyi yetişmiş erkek kardeşini. Araştırmalarına yeniden başladığının farkındaydı. Dinlenmişti, yorgunluğu geçmişti ve düşünceleri eskisine oranla daha netti.

Garsonu çağırıp hesabı ödediğinde bir saat geçmişti. Bu bir saat boyunca da incelemesini sürdürmüştü. Not defterine robot gibi yazdıklarına bir göz attıktan sonra lokantadan dışarı çıktı. Svea Oteli'nin önündeki tahta sıralardan birine oturarak denize baktı. Denizden gelen tatlı bir esinti vardı. Danimarka bayraklı teknelerden biri demir almak üzereydi. Wallander bir kez daha çalakalem aldığı notlara baktıktan sonra not defterini şortunun cebine koydu.

Bağlantı noktası ebeveynlerden çocuklara değişiyordu. Bir kez daha Carlman'ın kızıyla Louise Fredman'ı düşündü. Birinin babası ölünce intihar girişiminde bulunmasıyla, diğerinin uzun bir süreden beri bir akıl hastanesinde tedavi görmesi bir rastlantı mıydı gerçekten? Birden bundan emin olamadığını hissetti.

Aralarında tek farklı olan Wetterstedt'di. Onun iki yetişkin çocuğu vardı. Wallander, bir zamanlar Rydberg'in söylediği bir şeyi hatırladı. *İlk olan şeyin her zaman olayın başlangıcı olması gerekmez.* Bu sözler bu cinayet zinciri için de geçerli olabilir miydi? Aradıkları katilin bir kadın olabileceğinin düşünü kurmaya çalıştı. Ama kuramadı. İşaretlerini gördükleri fiziksel güç, kafa derileri, balta darbeleri, Fredman'ın gözlerine dökülen kezzap. Katil kesinlikle erkek, diye geçirdi içinden. Erkekleri öldüren bir erkek. Kadınlar bu arada intihar girişiminde bulunurken ya da ruhsal bozukluklar yaşarken o kurbanlarını öldürüyor.

Yerinden kalktı ve sanki başka akılcı açıklamalar olduğunu belirtmek istercesine başka bir sıraya oturdu. Gustaf Wetterstedt bir zamanlar ne denli iyi bir adalet bakanı olursa olsun yine de karanlık işlere karışmıştı. Carlman'la arasında henüz tam olarak açıklığa kavuşturulamayan bir ilişki vardı. Bu ilişki büyük olasılıkla tablo hırsızlığıyla bunların ticaretini içeriyordu. Ayrıca parasal bir ilişkileri de vardı. Eğer araştırmalarında başarılı olurlarsa Björn Fredman'ın da onlarla ilişkisi olduğu ortaya çıkarılacaktı. Forsfält'ın verdiği evrakta bir şey bulamamıştı.

Wallander, Danimarka bandıralı tekneye düşünceli bir tavırla baktı. Tayfalar demir alıyorlardı. Sonra da not defterini çıkararak son yazdığı sözcüğe baktı. *Gizem.* Cinayetler bir düzen içersinde işleniyordu. Bu konuya son toplantıda Ekholm de parmak basmıştı. Katil anı niyetine kurbanlarının kafa derilerini yüzüyordu. Kafa derileri, avcıların duvarlarına astığı geyik kafaları gibi önemliydi onun için. Bu kanıttı işte. Neyin kanıtı? Kimin kanıtı? Yalnızca katilin mi yoksa başka bir şeyin de kanıtı olabilir miydi? Dış görünüşü katil gibi sıradan olan birinin mi?

Wallander, Ekholm'ün tarikatlarla ilgili söylediklerini düşündü. Birinin iyiliği için verilen kurbandan söz etmişti. Zengin olması, servet kazanması, iyileşmesi? Birçok olasılık vardı. Örneğin, motosikletli çeteler aralarına yeni katılan üyelerin çeteye katılmaya hak kazanıp kazanmadıklarını kanıtlamaları için onları kendi kuralları doğrultusunda sınava çekerlerdi. Birleşik Devletler'de kendilerini kanıtlamaları için yeni üyelerin cinayet işlemelerine, haraç toplamalarına sıklıkla rastlanılırdı. İnsanın tüylerini diken diken eden bu dehşet verici uygulamalara İsveç'de de rastlanılmaya başlanmıştı. Birden Wallander'in aklına Skåne'deki motosikletli çetelerle Carlman'ın evinin bulunduğu tepenin altındaki yol bakım işleri binası geldi. Wallander bu tatsız düşüncelerden kurtulmak istercesine başını iki yana salladı.

Yerinden kalkarak daha önce oturduğu sıraya doğru yürüdü. İlk başladığı yere gelmişti. Olayları yeniden incelemesi onu nereye götürmüştü? Bu konuyu başka birisiyle tartışmadığı takdirde ilerlemesinin söz konusu olamayacağını fark etmişti. Ann-Britt Höglund'u düşündü. Genç kadını pazar günü evinde rahatsız etmeyi göze alabilir miydi? Yerinden kalkarak Höglund'a telefon etmek için arabasına gitti. Höglund evdeydi ve Wallander'i bekliyordu. Wallander suç-

luluk duygusuyla babasını başka bir gün ziyaret etmeye karar verdi. O anda düşüncelerini birine açıp onun onayını almak istiyordu. Eğer bekleyecek olursa birçok düşünce arasında kendini yitirebilirdi. Hız sınırını aşmamaya çalışarak Ystad'a geri döndü. Aslında o pazar günü için polisin hız tuzakları hazırlamadığını biliyordu.

Arabasını Höglund'un evinin önünde durdurduğunda saat üçtü. Genç kadının üstünde yazlık ince bir giysi vardı. İki küçük çocuğu komşusunun bahçesinde oynuyordu. Terasta oturdular.

"Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi Wallander. "Beni kabul etmemeliydin."

"Dün çok yorgundum. Aslında hepimiz çok yorgunduk. Yani hâlâ yorgunuz demek istiyorum. Ama bugün kendimi daha iyi hissediyorum."

"Dün gece polisin dinlenme gecesiydi," dedi Wallander. "Artık insanın kendini daha fazla zorlayamayacağı bir noktaya gelmiştik hepimiz."

Wallander daha sonra genç kadına Österleden'e gidişini, limandaki sıralara oturup kalkışını anlattı.

"Her şeyi yeniden gözden geçirdim," dedi. "Bazen insanın hiç beklenmedik keşifler yapması olası oluyor. Bu da senin zaten bildiğin bir şey."

"Ekholm'ün çalışmasından ortaya bir şeylerin çıkabileceğini umuyordum," diyerek sözlerini sürdürdü Höglund. "Bilgisayarlar soruşturma verilerini doğru yorumlayacak ve hiç beklenmedik ilişkileri ortaya çıkarabilecek şekilde programlandı. Bilgisayarlar düşünmezler. Ama bazen bizden daha başarılı bir şekilde olayları birbirine bağlayabilirler."

"Yaşlandığım için gençler kadar bilgisayarlara güvenemiyorum," dedi Wallander. "Ama bu kesinlikle Ekholm'ün katilleri yakalamak için davranış yöntemlerinde başarılı olmasını istemiyorum demek de değil. Benim için katili yakalayacak tuzağı kimin hazırladığı hiç önemli değil. Katil yakalandığı sürece ve bu da olası olan en kısa zamanda gerçekleşirse bence hiçbir sakıncası yok."

Höglund ona sıkıntılı bir bakış fırlattı.

"Sence yeniden vurur mu?"

"Vuracağını düşünüyorum. Tam olarak ne olduğunu anlayamamakla birlikte bu cinayet senaryosunda tamamlanmamış bir şeylerin olduğunu hissedi-

yorum. Eksik olan bir şeyler var ve bunlar da beni korkutuyor. Bu yüzden yeni bir cinayet işleyeceğini düşünüyorum onun."

"Fredman'ın nerede öldürüldüğüne ilişkin ne kadar yol aldık?" diye sordu genç kadın.

"Şansımız yaver gitmedikçe bir yol aldığımız söylenemez. Ya da birileri bir şeyler duymadıkça."

"Çığlıkların duyulup duyulmadığını öğrenmeye çalıştım ama bir şey bulamadım."

Her ikisi de içlerinden sessiz çığlıklar atıyorlardı. Wallander oturduğu yerde sallanmaya başladı.

"Beklenilenin tersine bir sonucun ortaya çıkacağını sanmıyorum," dedi Wallander sessizliği bozmak istercesine. "Rıhtımdaki tahta sıraların arasında mekik dokurken beni sonuca ulaştıracak bir şey bilip bilmediğimi araştırdım. Farkına varmadan birçok şey düşünmüş olabilirim."

Höglund arkadaşının sözlerine karşılık vermedi. Düşünceli bir tavırla komşusunun bahçesinde oynayan çocuklarına baktı.

"Polis akademisinde kafa derilerini yüzen ve kurbanlarının gözlerine kezzap döken canilerle ilgili hiçbir şey öğrenmedik. Gerçek tahmin ettiğimiz gibi tahmin edilemiyor."

Wallander karşılık vermeden başını onaylarcasına salladı. Sonra da Simrishamn'da düşündüklerini yeniden düşünmeye başladı. Deneyimleri ona düşüncelerini birine açmanın olaya ışık tutabileceğini öğretmişti. Ama Ann-Britt onu öğretmenini dinleyen bir öğrenci gibi dikkatle dinlemesine karşın yanıldığını ya da yanlış düşündüğünü söylemek için sözünü kesmemişti. Konuşmasını bitirdiğinde inceleme yeteneği ve karmaşık araştırmayı bir bütün olarak ele alması karşısında büyülendiğini söylemekle yetinmişti. Ama ne ekleyecek ne de çıkaracak bir şeyi yoktu. Wallander'in denklemleri doğru olarak ortaya atılmasına karşın yaşamsal önemleri olan unsurlardan yoksundular. Diğerleri gibi Höglund'un da ona yardım etmesi bu koşullarda olası değildi.

Höglund kahve getirmek için içeri girdi. Küçük kızı terasa gelerek Wallander'in yanına oturdu. Küçük kız annesinden çok Suudi Arabistan'da olan babasına benziyordu. Wallander, genç kadının kocasıyla tanışmadığını hatırladı birden.

"Kocan bir bilmece gibi," dedi Wallander. "Artık onun gerçekten var olup olmadığını düşünmeye başladım. Yoksa bu düşünü kurduğun biri mi?"

Höglund, "Ben de bazen kendime aynı soruları soruyorum," diye karşılık verdi gülerek.

Küçük kız evden içeri girdi.

"Carlman'ın kızı ne alemde?" diye sordu Wallander küçük kızın arkasından bakarak. "Durumu nasıl?"

"Svedberg dün hastaneyi aramıştı. Kriz henüz tam olarak geçmemiş. Doktorların biraz daha umutlu oldukları duygusuna kapıldım."

"Bir not falan bırakmamış mı?"

"Bırakmamış."

"En önemli unsur elbette onun bir insan olduğu ama ben onu bir tanık olarak düşünmekten kendimi alamıyorum."

"Neyin tanığı?"

"Babasının ölümüyle ilgili herhangi bir şeyin. İntihar girişiminin zamanlamasının bir rastlantı olduğuna inanmakta zorlanıyorum."

"Söylediklerine neden yürekten inandığını düşünüyorum acaba?"

"Yürekten inanmıyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Yolumu el yordamıyla bulmaya çalışıyorum. Bu araştırmada tek bir gerçek bile yok. Araştırmayı sürdürebilmemiz için gerekli olan somut ipuçlarımız yok."

"O zaman doğru yolda olup olmadığımıza ilişkin bir şey bilmiyoruz?"

"Ya da kısır döngüde olup olmadığımızı. Veya dönüp dolaşıp aynı noktaya gelip gelmeyeceğimizi."

Höglund sorusunu sormadan bir an için duraksadı.

"Yardıma gereksinimimiz olduğunu düşünüyor musun?"

"Şu ana kadar bu konuda hep olumsuz düşünmüştüm," diye karşılık verdi Wallander. "Ama artık daha farklı bir şekilde düşünmeye başladım. Bu soruyu yarın yeniden ele alacağız."

"Per Åkeson'la mı görüşeceksin?"

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Yitirecek neyimiz var ki?"

"Küçük birimler büyüklere oranla daha kolay hareket ederler. Daha iyi düşünebilmek için bu kez daha fazla kişiyle tartışmak zorunda kalacağız. Ve bir de düşünmemiz gereken Åkeson'un ortaya attığı tartışma var: daha geniş bir alanda daha iyi çalışabileceğimiz görüşü. Askerde olduğu gibi piyade birliğinin yayılıp geniş alanı kaplaması."

"Sanki tüm alanı tararcasına."

Wallander evet dercesine başını salladı. Höglund'un düş gücü devreye girmişti. Ne var ki taradıkları bu alan bir savaş alanıydı. Ve işin en kötü yanı da kimi aradıklarını bilmemeleriydi.

"Hepimizin gözden kaçırdığı bir şey var," dedi Wallander kısa bir sessizlikten sonra. "Ama ben hâlâ Wetterstedt öldürüldükten hemen sonra birinin söylediği bir şeyi hatırlamaya çalışıyorum. Kimin söylediğini hatırlamıyorum. Tek bildiğim söylenilenin çok önemli olduğu. Ama o gün benim bunu anlamam olanaksızdı."

"Polisin sabırlı olması gerek."

"Evet ama sabrın da bir sınırı vardır. Her an bir şeyler olabilir. Biri öldürülebilir. Araştırmamızın işlenen cinayetleri çözümlemekle sınırlı olmadığı gerçeğini kabul etmeliyiz. Şu andaki görevimiz de daha fazla cinayet işlenmesini engellemek olmalıydı."

"Elimizden geleni yapıyoruz. Daha fazlasını yapamayız ki."

"Bundan nasıl emin olabilirsin?" diye sordu Wallander. "Elimizden geleni yaptığımızdan nasıl emin olabiliriz?"

Höglund'un buna verecek yanıtı yoktu. Wallander de kendi sorusunu yanıtlayamıyordu.

Bir süre daha oturdu. Saat dört buçukta Höglund'un birlikte yemek yeme önerisini geri çevirdi.

"Geldiğin için teşekkür ederim," dedi Höglund arkadaşını bahçe kapısına kadar geçirerek. "Maçı izleyecek misin?"

"Hayır. Kızımla buluşacağım. Ama maçı 3-1 kazanacağımızı düşünüyorum."

Höglund ona şaşkınlıkla baktı.

"Ben de bu skorla iddiaya girmiştim."

"O zaman ikimiz de ya kazanacak ya da yitireceğiz," dedi Wallander.

"Geldiğin için teşekkürler," dedi bir kez daha genç kadın.

"Ne için teşekkür ediyorsun?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla. "Pazarını berbat ettiğim için mi?"

"Benim önemli bir şeyler söyleyebileceğimi düşündüğün için."

"Daha önce de söyledim şimdi de söylüyorum, sen çok yetenekli bir polissin. Ayrıca çalışmalarımızı yalnızca kolaylaştırmayan ama aynı zamanda da geliştiren bilgisayarların yeteneklerine inanıyorsun. Ben inanmıyorum. Ama belki ben de bir gün bu fikrimi değiştirebilirim."

Wallander arabasına binerek kente gitti. Pazar günleri açık olan bir markette durarak alışveriş yaptı. Sonra da balkonundaki şezlonga uzanarak saatin yedi olmasını bekledi. Uykusu gelince bir süre uyudu. Ama yediye beş kala Österport Meydanı'nda duruyordu. Linda babasının yanına gelerek onu boş bir depoya götürdü. Linda'ya arkadaşları onun oturması için bir sandalye koymuşlardı. Wallander oyunu anlayamayacağından ya da yanlış yerlerde güleceğinden korkmaya başlamıştı. Kızlar yan odaya gittiler. Wallander bekledi. On beş dakikadan fazla bir zaman geçti. Kızlar üstlerini değiştirerek geri döndüler. Yaptıkları makyajla birbirlerine çok benzemişlerdi. Lambaları ayarladıktan sonra gösterilerine başladılar. Bir saat süren gösteri ikizlerle ilgiliydi. Malmö'de ya da Kopenhag'da operaya gittiğinde karanlıkta oturur, arkasına yaslanır ve keyifle operayı izlerdi. Oysa o akşam Linda'nın düşündüğü kadar iyi olamayacağından korkarak tedirginlikle izliyordu gösteriyi. Ama kısa bir süre sonra kızların kara mizahla İsveç'i eleştirdikleri ilginç ve zeki bir metin hazırladıklarını gördü. Bazen replikleri şaşırıyorlar, bazen de Wallander oyunculuklarının pek inandırıcı olmadığını görüyordu. Ama kızlar yaptıkları işe yürekten inanıyorlardı ve bu da Wallander'i mutlu etmişti. Gösteri bittiğinde ve Wallander'e ne düşündüğünü sorduklarında, çok şaşırdığını, konuyu eğlenceli bulduğunu ve insanı düşünmeye zorladığını söyledi. Linda'nın doğruyu söyleyip söylemediğini anlamak amacıyla kendisini yakın takibe aldığını fark etmişti. Linda babasının sözlerinde içten olduğunu anlayınca çok mutlu oldu. Babasının gitme zamanı gelince de onu sokağa kadar geçirdi.

"Bu tür şeyler yapabileceğini bilmezdim," dedi Wallander. "Ben senin dekoratör olmak istediğini sanıyordum."

"Bunun için çok geç kaldım sayılmaz. Denememe izin ver."

"Elbette denemelisin. İnsan gençken zamanı boldur. Oysa benim gibi yaşlı bir polis olduğunda zaman yetmez."

Bir süre daha prova yapacaklardı. Wallander kızına onu evde beklediğini söyledi.

Hava çok güzeldi. Az önce gördüklerini düşünerek Mariagatan'a doğru yürüdü. Dalgın bir şekilde arabaların kornalarını çalarak geçtiklerini fark etti. Neden sonra İsveç'in maçı kazandığını anladı. Kaldırımda duran bir adama maçın kaç kaç bittiğini sordu. İsveç maçı 3-1 kazanmıştı. Wallander kahkahalarla gülmeye başladı. Sonra da yeniden kızını düşünmeye başladı. Onu gerçekten tanıyıp tanımadığını merak etti. Kızına erkek arkadaşı olup olmadığını sormamıştı.

Evden içeri girdiğinde saati dokuz buçuktu. Kapıyı kaparken telefon çaldı. Birden kalbi hızla atmaya başladı. Ahizeyi kaldırıp Gertrud'un sesini duyduğunda sakinleşti.

Ama sakinleşmekte acele etmişti. Gertrud panik içindeydi. Önce söylenilenleri anlamakta zorlandı. Ona sakinleşmesini söyledi.

"Buraya gelmelisin," dedi Gertrud. "Hemen şimdi."

"Ne oldu?"

"Bilmiyorum. Ama baban resimlerini yakmaya başladı. Stüdyoda ne varsa yakıyor. Stüdyonun kapısını da kilitledi. Bir an önce buraya gelsen iyi olacak."

Gertrud, Wallander'in daha fazla soru sormasını engellemek ve bir an önce arabasına atlayıp oraya gelmesini sağlamak için telefonu kapatmıştı.

Telefona baktı.

Sonra da Linda'ya bir not yazarak paspasın üstüne bıraktı.

Birkaç dakika sonra da arabasına binip Löderup'a doğru yola koyulmuştu bile.

28.

Wallander o gece babasının yanında Löderup'da kaldı.

Stres dolu bir yolculuktan sonra küçük çiftlik evine geldiğinde Gertrud'u bahçede kendisini beklerken buldu. Wallander onun gözlerinin ağlamaktan kan çanağına döndüğünü fark etmişti ama Gertrud kendini denetlemeyi başarmış ve Wallander'in sorularına anlaşılır bir biçimde karşılık vermişti. Babasının bu çöküşü, eğer gerçekten yaşadığı buysa, hiç beklenmedik bir şekilde ortaya çıkmıştı. O akşam yemeklerini yemişlerdi ve her şey yolundaydı. Bir şey içmemişlerdi. Yemekten sonra babası resim yapmayı sürdürmek üzere her zaman yaptığı gibi yine stüdyosuna gitmişti. Gertrud birden büyük bir gürültü duymuştu. Dışarı çıktığında onun boş boya kutularını bahçeye attığını görmüştü. Önce dağınık stüdyoyu temizlemeye karar verdiğini sanmıştı. Ama babası kullanılmamış çerçeveleri de atmaya başlayınca Gertrud hemen duruma hâkim olmaya çalışmıştı. Kocasının yanına gidip ne yaptığını sorduğunda bir yanıt alamamıştı. Sanki o anda orada değilmiş ve söylenilenleri duymuyormuş gibi bir hali vardı. Gertrud kocasının elini tutmuş ama o büyük bir hızla stüdyodan içeri girerek kapıyı kilitlemişti. Gertrud pencereden kocasının stüdyodaki resimleri, tuvalleri, çerçeveleri yakmaya başladığını görünce de Wallander'e telefon etmeye karar vermişti.

Gertrud bunları anlatırken bir yandan da hızlı adımlarla stüdyoya doğru gidiyorlardı. Wallander bacadan yükselen gri dumanları gördü. Pencerenin yanına giderek stüdyodan içeri baktı. Babasının aklını kaçırmış gibi bir hali vardı. Saçları darmadağın olmuş, gözlüklerini düşürmüştü ve stüdyo bir yangın yerine dönmüştü. Babası yalınayak kırık çerçevelerle tuvallerin arasında dolaşıyor, eline geçirdiği resimleri fırlatıp ateşe atıyordu. Wallander pencerenin kenarına vurdu. Ama babası buna bir tepki göstermedi. Kapıyı açmaya çalıştı. Kilitliydi. İçerden bir yanıt gelmiyordu ama gürültü sürüyordu. Babasının tüm aletlerinin stüdyoda olduğunu biliyordu. Wallander yapılmasına yardım ettiği kapıya dikkatle baktı. Ceketini çıkarıp Gertrud'a uzattı. Sonra da gerileyerek elinden geldiğince hızla kapıya bir omuz attı. Kapı kırıldı ve Wallander içeri girdi. Babası ona boş gözlerle baktı. Sonra da tuvallerini ateşe atmayı sürdürdü.

Gertrud içeri girmek istiyordu ama Wallander elini kaldırarak onu durdurdu. Onu daha önce bir kez bu şekilde görmüştü. O gün de babası üstünde pijaması elinde bir valiz, çamurlu bir tarlaya doğru gidiyordu. Babasının yanına yaklaştı, onu omuzlarından tuttu ve olabildiğince sakin bir sesle konuşmaya başladı. Canını sıkan şeyin ne olduğunu sordu. Yaptığı son resimlerin çok güzel olduğunu, av kuşlarının çok etkileyici göründüğünü söyledi. Her şeyin yolunda olduğunu, insanların zaman zaman morallerinin bozulabileceğini bunun son derece olağan bir durum olduğundan söz etti. Ama ortada hiçbir neden yokken resimleri ve tuvalleri yakmaktan vazgeçmesi gerektiğini belirtti. Hem yazın ortasında ateş yakmak da nereden aklına gelmişti? Bir an önce stüdyoyu temizlemeli ve sonra da oturup İtalya'ya yapacakları yolculuktan söz etmeliydiler. Wallander soluk almadan konuşuyordu. Bir yandan da babasının gerçek dünyayla olan ilişkisini yitirmemesi için de omuzlarından sıkıca tutuyordu.

Babası konuşmuyor ve gözlerini kısmış oğluna bakıp duruyordu. Wallander konuşurken birden babasının gözlüklerinin yerde olduğunu gördü. Camları kırılmıştı. Gertrud'a babasının yedek gözlüğü olup olmadığını sordu. Gertrud koşar adımlarla eve doğru gitti. Kısa bir süre sonra da geri gelerek gözlüğü Wallander'e uzattı. Wallander gözlüğün camlarını kollarıyla silerek babasının gözüne yavaşça taktı. Bu zaman içersinde de sürekli olarak babasıyla sakin bir şekilde konuşuyordu. Babası önce ona şaşkınlık ve utançla baktı. Sonra da yavaş yavaş kendini toplamaya başladı. Wallander ellerini babasının omzundan çekti. Babası yerdeki küllere, kırık çerçevelere şaşkınlıkla baktı.

"Burada neler oldu?" diye sordu. Wallander babasının hiçbir şeyi hatırlamadığını gördü. Gertrud ağlamaya başlamıştı. Wallander ona mutfağa gidip kahve yapmasını söyledi. Onlar da birazdan geleceklerdi. Sonunda babası tüm bu karışıklığa kendisinin neden olduğunu anlamaya başladı.

"Tüm bunları ben mi yaptım?" diye sordu Wallander'e korku dolu bakışlarla bakarak. Yanıtı duymak istemiyor gibiydi.

"Her şey geçti artık. Burayı bir an önce toparlamalıyız."

Babası kırık kapıya baktı.

"Yazın ortasında kapıyı kim ne yapsın?" dedi Wallander. "Yazları Roma'da kimse kapısını kapatmaz. Bu kavrama şimdiden alışsan iyi olur."

Babası ne kendisinin ne de başka birinin açıklayabileceği o cinnet anından arta kalan enkaza baktı. Olanları kesinlikle hatırlayamadığı belliydi. Tüm bunları kendisinin yaptığı gerçeğini kavrayamıyordu. Wallander boğazında bir yumru hissetti. Babası nasıl başa çıkabileceğini anlayamadığı bir çaresizlik ve her şeyden vazgeçmiş bir ruh hali sergiliyordu. Wallander kırık kapıyı yerden alarak duvara dayadı. Sonra da odayı toplamaya başladı. Tuvallerin çoğunun sağlam olduğunu gördü. Babası bir tabureye oturmuş onu izliyordu. Gertrud içeri girerek kahvenin hazır olduğunu söyledi. Wallander ona babasının koluna girip eve götürmesini işaret etti. Sonra da stüdyoyu temizlemeyi sürdürdü.

Mutfağa gitmeden önce arabasının telefonunda evi aradı. Linda evdeydi. Babasının aceleyle karaladığı notu okumakta zorlandığından neler olduğunu çok merak etmişti. Wallander kızını endişelendirmek istemediğinden büyükbabasının kendisini iyi hissetmediğini ama şimdi her şeyin yolunda olduğunu söyledi. Babasının iyi olduğundan emin olmak için de geceyi Löderup'da geçireceğini sözlerine ekledi. Sonra da mutfağa gitti. Babası kendini çok yorgun hissettiğinde az sonra yatmaya gitti. Wallander birkaç saat mutfakta Gertrud'la birlikte oturup sohbet etti. Bu yaşananları babasının sinsi hastalığının bir belirtisi olmasının dışında başka bir şekilde açıklamak olası değildi. Ama Gertrud bu olayın sonbaharda yapacakları İtalya yolculuğunu iptal etmesi anlamına geldiğini söyleyince Wallander vargücüyle karşı çıktı. Babasının sorumluluğunu almaktan korkmuyordu. Onunla birlikte uzun bir yolculuğa çıkmaktan korkmuyordu. Babası hem yolculuğa çıkmak istediği için, hem de iki ayağının üstünde durabildiği sürece bu yolculuğa çıkılacaktı.

Wallander o gece oturma odasındaki açılır kapanır kanepede yattı. Uykuya dalmadan uzunca bir süre aydınlık yaz gecesine baktı durdu.

Ertesi sabah kahvaltıda kahvelerini içerlerken babasının tüm olanları unutmuş gibi bir hali vardı. Stüdyonun kapısına ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Wallander ona gerçeği, kapıyı kırmak zorunda kaldığını söyledi. Stüdyonun yeni bir kapıya gereksinimi vardı ve bunu da kendisi yapacaktı.

"Kapıyı yapabilecek zamanı nereden bulacaksın?" diye sordu babası. "Buraya geleceğini söylemeye bile zamanın yok senin."

Babasının bu sözleriyle Wallander her şeyin normale döndüğünü anla-

mıştı. Saat yediyi biraz geçe Löderup'tan ayrılarak Ystad'a gitti. Bu yaşanılanların son olmadığının farkındaydı. Gertrud olmasaydı nelerin olabileceğini aklından geçirince korkuyla ürperdi.

Saat yediyi çeyrek geçe Wallander karakoldan içeri girdi. Hava hâlâ çok güzeldi. Karakoldaki herkes futbol maçından söz ediyordu. Üstlerinde yazlık giysileri olan polisler Wallander'in çevresini sardı. Üniforma giymek zorunda olanların dışında kimse polise benzemiyordu. Wallander kendini bu beyaz giysileriyle bir zamanlar Kopenhag'da izlediği İtalyan operalarından birindeki sanatçılara benzetti. Danışmanın önünden geçerken Ebba elini sallayarak bir mesajı olduğunu söyledi. Forsfält aramış ve Björn Fredman'ın evinde hem pasaport hem de oldukça yüklü bir miktar döviz buldukları mesajını bırakmıştı. Wallander hemen Forsfält'ı arayarak pasaportta damga olup olmadığını sordu.

"Ne yazık ki, seni düş kırıklığına uğratmak zorundayım," dedi Forsfält. "Dört yıllık bir pasaport bu. Bu zaman içersinde de Türkiye, Fas ve Brezilya'ya gitmiş. Hepsi bu kadar."

Wallander düş kırıklığına uğramıştı ama başka ne beklediğinden de emin değildi. Forsfält pasaport ve damgalarla ilgili tüm ayrıntıları fakslayacağına söz vererek araştırmayla doğrudan ilgisi olmayan ama yine de Wallander'e bazı fikirler verebilecek bir şey söyleyeceğini sözlerine ekledi.

"Pasaportu ararken tavan arasının anahtarlarını bulduk," dedi Forsfält. "Bir yığın eski püskü eşyanın arasında antika değeri olan ikonlar bulduk. Bunların hırsızlık sonucu ele geçirildiği ortada. Nereden çalındıklarını tahmin et bakalım."

Wallander bir süre düşündükten sonra bulamadı. "Sen söyle."

"Ystad dışındaki bir evden çalınmış," dedi Forsfält. "Yaklaşık bir yıl önce. Gustaf Torstensson adındaki bir avukatın evinden."

Wallander bu avukatı hatırlıyordu. Bu, bir yıl önce öldürülen iki avukattan biriydi. İki avukattan yaşlısının ikon koleksiyonunu evin bodrum katında görmüştü. Hatta bunlardan biri kendi yatak odasında asılıydı. Öldürülen avukatın sekreteri armağan etmişti. Şimdi hırsızlık olayını da daha net hatırlamaya başlamıştı; araştırmadan Svedberg sorumluydu.

"Evet. Sanırım o olay hiçbir zaman çözülemeyecek."

"Konuyla ilgili raporu alacaksın yakında."

"Bana yollama," dedi Wallander. "Svedberg'e yolla. Bu onun işi."

Forsfält, Louise Fredman konusunun nasıl gittiğini sordu. Wallander ona Per Åkeson'la yaptığı son telefon görüşmesinden söz etti.

"Şansımız yaver giderse bugün akşama doğru bir şeyler öğrenmiş olabiliriz," dedi Wallander.

"Bana da haber vermeyi unutma."

Wallander unutmayacağına söz verdi. Telefonu kapattıktan sonra yanıtlanmayan sorularının listesini gözden geçirdi. Bazılarının üstünü çizdi, geri kalanları da soruşturma ekibinin toplantısında ortaya atmaya karar verdi. Ama toplantıya gitmeden önce kamuoyundan gelen duyumları not eden iki stajyer polisin yanına gitti. Fredman'ın nerede öldürüldüğünü tam olarak saptayacak herhangi bir duyumun gelip gelmediğini sordu. Wallander cinayet yerinin saptanmasıyla araştırmada çok önemli bir yol almış olacaklarının farkındaydı.

Kısa saçlı stajyerin adı Tyrén'dı. Gözlerinden zekâ fışkırıyordu. Ve polisler onun çok yetenekli olduğunu söylemişlerdi. Wallander bunların dışında onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Neyin peşinde olduğunu belirtti.

"Çığlıkları duyan biri mi?" diye sordu Tyrén. "Ve bir Ford kamyonet gören mi? 27 Haziran Pazartesi günü, değil mi?"

"Evet."

Tyrén başını hayır dercesine salladı.

"Eğer böylesi bir duyum almış olsaydık mutlaka hatırlardım," dedi. "Rydsgård'da bir evde bir kadın çığlık çığlığa bağırmış ama bu salı günüydü ve kadın da sarhoştu."

"Eğer bu konuya ilişkin herhangi bir haber gelirse bana hemen bildirmenizi istiyorum," dedi Wallander.

Tyrén'in yanından ayrılarak toplantı odasına gitti. Danışmanın önünde Hansson bir gazeteciyle konuşuyordu. Wallander bu gazeteciyi daha önce bir yerlerde görmüştü. Ulusal akşam gazetelerinden birinde yazıyordu ama hangisinde yazdığını hatırlayamamıştı. Hansson'un gazeteciden kurtulmasını bekledikten sonra toplantı odasının kapısını kapadılar. Hansson yerine oturur oturmaz Wallander'e söz verdi. Wallander tam sözüne başlamak üzereyken Per Åkeson içeri girdi ve Ekholm'ün yanına geçip oturdu. Wallander kaşlarını kaldı-

rarak ona soru sorarcasına baktı. Åkeson başını salladı. Wallander bunun Louise Fredman'la ilgili bir haber olduğu anlamına geldiğinin farkındaydı. Çok meraklanmasına karşın sözü Carlman'ın kızının tedavisiyle ilgili son haberleri verecek olan Ann-Britt Höglund'a bıraktı. Doktorlar genç kızın artık komadan çıktığını söylemişlerdi. Yirmi dört saat içersinde genç kızla konuşabileceklerdi. Höglund'la Wallander'in hastaneye birlikte gitmelerine ve genç kızla konuşmaları kararına kimse karşı çıkmadı.

Wallander bunun hemen arkasından hiç zaman yitirmeden yanıtlanmayan sorularının listesini arkadaşlarına sundu. Her zamanki gibi hazırlıklı olan Nyberg laboratuvar sonuçlarını açıklayarak birçok boşluğu doldurdu. Ama uzun bir tartışma açabilecek heyecanlı bir bilgi yoktu ellerinde. Konuşmalarının çoğu hepsinin zaten üç aşağı beş yukarı çıkardıkları sonuçları onaylayan noktalardı. Grubun dikkatini çeken tek şey Björn Fredman'ın giysilerindeki belli belirsiz iyot kokusuydu. Bu da Fredman'ın ölmeden önce deniz kıyısında olduğunu gösteriyordu. Wallander bir an için düşündü.

"İyot kokusu nereden geliyordu?" diye sordu.

Nyberg notlarına baktı.

"Spor ceketinin arkasından."

"Deniz kenarında bir yerde öldürülmüş olabilir," dedi Wallander. "Hatırladığım kadarıyla o akşam hafif bir esinti vardı. Eğer rüzgârla birlikte dalga da çıkmışsa çığlıkların duyulmaması son derece doğal."

Nyberg hemen atıldı. "Cinayet kumsalda işlenseydi kum izleri bulurduk."

"Belki bir teknede ya da kayıkta işlendi," diye fikrini belirtti Svedberg.

Höglund, "Ya da rıhtımda," dedi.

Soru havada asılı kalmıştı. Rıhtımlarda demirli tekneleri ya da kayıkları incelemek olanaksızdı. Wallander deniz kenarında oturanlardan gelebilecek ipuçlarına özellikle dikkat etmeleri gerektiğini stajyer polislere söylemeliyim, diye geçirdi aklından.

Sonra da sözü Åkeson'a verdi.

"Louise Fredman'la ilgili bazı bilgileri toplamayı başardım," dedi. "Bu bilgilerin son derece gizli olduğunu ve araştırma ekibinin dışında kimsenin bilmemesi gerektiğini belirtmeye gerek duymuyorum."

"Ağzımızı açmayacağımıza söz veriyoruz," dedi Wallander.

"Louise Fredman, Lund'daki Saint Lars Hastanesinde," diye sürdürdü konuşmasını Åkeson. "Üç yıldan fazla bir zamandan beri de oradaymış. Doktorlar akıl hastası olduğunu söylüyorlar. Konuşmuyormuş, bazen hiç yemek yemiyormuş ve gelişme belirtileri göstermiyormuş. On yedi yaşındaymış. Çok da güzel bir kızmış, resmini gördüm."

Tüm ekip soluğunu tutmuş onu dinliyordu.

"Akıl hastalıkları öyle birdenbire ortaya çıkmaz. Mutlaka bir nedeni olmalı," dedi Ekholm.

"9 Ocak 1991 Cuma günü hastaneye yatırılmış," dedi Åkeson notlarına baktıktan sonra. "Eğer bana anlatılanları doğru anlamışsam genç kızın hastalığı bulutsuz masmavi bir gökyüzünde aniden patlayan bir şimşek gibi kızcağızı vurmuş. Eve bir hafta gitmemiş. Okulda da çok ciddi sorunlar yaşadığı saptanmış ve genellikle de okula gitmiyormuş zaten. Uyuşturucu aldığına ilişkin bazı belirtiler de varmış. Ama sert ilaçlar kullanmıyormuş. Genelde amfetamin türünde ilaçlar alıyormuş. Belki zaman zaman kokain de kullanmış olabilir. Bir gün onu kendinden geçmiş bir halde Pildamm Parkı'nda bulmuşlar."

"Yarası var mıymış?" diye sordu anlatılanları dikkatle dinleyen Wallander.

"Bana verilen rapora göre hayır yokmuş."

"Onunla konuşamayacağız," dedi. "Ama ben mutlaka genç kızın bedeninde yara ya da çürük olup olmadığını öğrenmek istiyorum. Ve onu parkta bulan kişiyle konuşmak istiyorum."

"Bu üç yıl önceydi," dedi Åkeson. "Ama o kişileri bulabileceğimizi sanıyorum."

Wallander, "Malmö cinayet masasından Forsfält'la konuşacağım," diyerek konuşmasına devam etti. "Eğer onu Pildamm Parkı'nda kendinden geçmiş bir şekilde buldularsa mutlaka olaya üniformalı bir polis de karışmış olmalı. Dosyaların birinde bir rapor olmalı."

"Neden yarası ya da çürüğü olup olmadığını soruyorsun?" dedi Hansson.

"Kafamdaki resmi tamamlamak istiyorum," diye karşılık verdi Wallander.

Louise Fredman konusunu bir kenara bırakarak diğer konuları tartışmaya başladılar. Ekholm bilgisayarların tüm soruşturma verileri üzerindeki çalış-

malarını ve bu çalışma sonucunda öldürülenlerin arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmasını beklediğini belirttiğinde Wallander yardım alma konusunu gündeme getirdi. Hansson, Malmö'lü bir çavuşun bir süreliğine kendileriyle birlikte çalışması konusunda ilçe polis şefinden olumlu yanıt almıştı. Çavuş öğle saatlerinde Ystad'da olacaktı.

"Kim geliyor?" diye sordu o ana kadar hiç konuşmayan Martinsson.

"Sture Holmström," diye karşılık verdi Hansson.

Martinsson, "Tanımıyorum," dedi.

Gelecek olan çavuşu hiçbiri tanımıyordu. Wallander çavuşla ilgili bilgi almak için Forsfält'ı arayacağını söyledi.

Sonra da Åkeson'a döndü.

"Ekstra yardıma gereksinimiz olup olmadığını saptamalıyız," diye söze başladı Wallander. "Bu konudaki genel görüş ne? Herkesin görüşünü bildirmesini istiyorum. Çoğunluğun kararına uyacağıma söz veriyorum. Dışardan gelecek yardımın çalışmalarımızın kalitesini arttıracağına kuşku duymama karşın yine de istekleriniz doğrultusunda davranacağım. Araştırmamızın hızının kesilmesinden korkuyorum. En azından kısa dönemde. Ama yine de düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum."

Martinsson'la Svedberg ekstra elemanların çalışmalarına yararlı olacağı görüşündeydiler. Öte yandan Höglund, Wallander'in yanında yer alırken Hansson'la Ekholm ise çekimser kalmışlardı. Wallander yeni bir sorumluluğun omuzlarının üstüne çöktüğünü hissediyordu. Åkeson konuyu birkaç gün daha ertelemelerini önerdi.

"Eğer bir cinayet daha işlenirse yardım istememiz kaçınılmaz olur," dedi. "Ama şimdilik çalışmalarımızı bu şekilde sürdürelim."

Saat onda toplantı sona erdi. Wallander odasına gitti. Cumartesi gününden beri kendisini yiyip bitiren endişe duygusu geçmişti. Herhangi bir ilerleme söz konusu olmamakla birlikte başarılı bir toplantı yapmışlardı. Birbirlerine enerjileriyle iyi niyetlerinin her zamanki gibi güçlü olduğunu göstermişlerdi.

Wallander, Forsfält'ı aramaya hazırlanırken Martinsson içeri girdi.

"Aklıma bir şey geldi," dedi Martinsson kapıya yaslanarak.

Wallander arkadaşının sözüne devam etmesini bekledi.

"Louise Fredman parkta serseri bir mayın gibi yürürken bulundu," dedi Martinsson. "Bunun tarlaların arasında koşan kızla bir benzerlik olup olmadığını merak ediyorum."

Martinsson haklıydı. Farklı olmakla birlikte evet aralarında bir benzerlik vardı.

"Haklısın," dedi. "Aralarında bir ilişki olmaması kötü ama."

"Evet ama aynı zamanda da garip," dedi Martinsson.

Hâlâ kapının yanında duruyordu.

"Bu kez doğru tahmin yaptın."

Wallander başını evet dercesine salladı.

"Biliyorum," dedi. "Ann-Britt de bildi."

"Binliği paylaşacaksınız."

"Bundan sonraki maç ne zaman?"

Martinsson, "Öğrenince sana haber veririm," diyerek odadan çıktı.

Wallander, Malmö'yü aradı.

Telefonun bağlanmasını beklerken açık pencereden dışarıya baktı. Böyle güzel bir havada onlar nelerle uğraşıyorlardı.

Forsfält'ın sesini duyunca da yazla ilgili tüm düşüncelerini bir kenara attı.

Hoover akşam saat dokuzu beş geçe bodrumdan dışarı çıktı. Siyah ipekli kumaşın üstünde pırıl pırıl duran baltaların arasından uygun baltayı seçebilmek için uzunca bir zaman harcamıştı. Sonunda da o güne kadar hiç kullanmadığı en küçük baltayı almaya karar vermişti. Baltayı deri kemerinin arasına soktu ve kaskını başına geçirdi. Yine her zamanki gibi yalınayaktı. Odadan dışarı çıkıp kapıyı arkasından kilitledi.

Akşam olmasına karşın hava hâlâ çok güzeldi. Haritada özenle seçtiği yollardan mobiletiyle geçti. Yolculuğu iki saat sürecekti. Hedefine on bir civarında varacağını hesapladı.

Planlarını bir gün önce değiştirmişti. Ülkeden ayrılan adam birdenbire geri dönmüştü. Hoover adamın yeniden yolculuğa çıkma olasılığını tehlikeye atmamaya karar vermişti. Geronimo'nun yüreğinin sesini dinlemişti. Göğsünün içindeki davulların ritmik sesi beklediği mesajı iletmişti ona. Beklememeliydi. Bu fırsatı kaçırmamalıydı.

Yaz havasını içine çekti. Sol tarafında Danimarka kıyılarıyla denizde seyreden gemilerin ışıkları yanıp sönüyordu. Kendini hafiflemiş ve alabildiğine mutlu hissetti. Kız kardeşinin çevresini saran sisten kaçıp kurtulmasına yardım edecek son özveriyi de az sonra gerçekleştirecekti. Kız kardeşi yazın bu güzel günlerinde yaşama yeniden dönecekti.

Kente geldiğinde saat on biri geçiyordu. On beş dakika sonra büyük villanın yanındaki sokakta mobiletini durdurdu. Villa bahçe içindeydi ve evin etrafında uzun ve bakımlı ağaçlar vardı. Aracı sokak lambalarından birinin direğine dayayarak zinciriyle bağladı. Karşı kaldırımda yaşlı bir çift köpeklerini gezdiriyordu. Kaskını çıkarıp sırt çantasına koymak için çiftin gözden kaybolmasını bekledi. Loş sokakta büyük bir futbol sahasına bakan bahçeye doğru koştu. Sırt çantasını çimlerin arasına gizledi sonra da çalıların arasında bir süre önce kendine açtığı deliğe doğru yaklaştı. Çalılar kollarıyla bacaklarına batıyordu. Ama aldırmadı. Geronimo asla zayıflık göstermezdi. Kız kardeşinden aldığı kitapta yazdığı gibi onun kutsal bir görevi vardı. Ve bu görev de tüm gücünü kullanmasını gerektiriyordu.

Bahçeye girmişti. Artık canavara daha önce hiç olmadığı kadar yakındı. Villanın alt katları karanlıktı ama üst katta ışık vardı. Kız kardeşinin bir zamanlar burada bu canavarla birlikte olduğu düşüncesi öfkesinin artmasına neden olmuştu. Kız kardeşi ona evi tarif etmişti ve o da bir gün bu evi yakmaya karar vermişti. Ama henüz değil. Dikkatle evin duvarına koşarak atladı ve daha önce menteşelerini gevşettiği bodrum penceresini yavaşça açtı. İçeri girmesi kolay olmuştu. Burasının elma mahzeni olduğunu biliyordu. Odanın içi ekşi ekşi elma kokuyordu. Soluk almaktan çekinerek etrafı dinledi. Evin içinde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Yavaşça mahzenin merdivenlerini çıkmaya başladı. Büyük mutfağa girdi. Hâlâ evde çıt çıkmıyordu. Yalnızca belli belirsiz su sesi duyuluyordu. Ocağı yakıp fırının kapağını açtı. Sonra da en üst kata çıkan basamakları tırmanmaya başladı. Kemerinin arasına sıkıştırdığı baltayı eline aldı. Son derece sakindi.

Banyonun kapısı aralıktı. Koridorun karanlığında az sonra öldüreceği adam gözüne ilişti. Hoover aralık banyo kapısından içeri süzüldü. Bekledi. Adam banyonun ışığını söndürünce baltayı kaldırdı. Tek bir darbe indirdi. Adam banyonun

önündeki küçük havlunun üstüne ses çıkarmadan düştü. Baltasıyla adamın kafa derisinden bir parça keserek cebine attı. Sonra da onu basamaklardan aşağıya sürükledi. Adamın üstünde pijaması vardı ve onu sürüklerken pijamasının pantolonu aşağıya kaymıştı. Cesede bakmamaya özen gösterdi.

Adamı mutfağa kadar sürükledikten sonra cesedin başını kapısı açık olan fırının içine soktu. Sokar sokmaz da adamın yüzüne sürdüğü kremin kokusunu duydu. Geldiği gibi sessizce evden çıkıp gitti.

Şafakla birlikte kafa derisini kız kardeşinin penceresinin altına gömdü. Geriye bir kurban daha kalmıştı. Son kafa derisini de gömecekti. Sonra da bu iş bitecekti.

Kendisini nelerin beklediğini düşündü. Uyurken göğsü derin soluklarla inip kalkan adamı... Kanepede karşısında oturup yapması gereken kutsal görevine ilişkin hiçbir şey anlamayan o adamı...

Yan odada uyuyan kızı da öldürüp öldürmemeye hâlâ karar veremiyordu.

Ama şimdi dinlenmesi gerekiyordu. Gün ışımaya başlamıştı.

Ertesi gün son kararını verecekti.

Skåne 5-8 Temmuz 1994

29.

Waldemar Sjösten, Helsingborg'da yaşayan orta yaşlı bir dedektifti. Boş zamanlarını 1930'lu yıllardan kalma bir rastlantı sonucu bulduğu eski, tahta teknede geçirmekten çok hoşlanırdı. 5 Temmuz Salı sabahı saat altıda uyanıp yatak odasının perdesini açtığında da bu alışkanlığını sürdürmek niyetindeydi. Kentin merkezinde yeni yapılmış bir binada kirada oturuyordu. Evi tren istasyonuyla rıhtımın arasındaydı. Hava gazetelerin de bir gün önce yazdığı gibi çok güzeldi. Temmuz sonunda tatile çıkacaktı. O sabah erkenden kalkmasının nedeni birkaç saat tekneyle dolaşmak istemesindendi. Waldemar Sjösten sonbaharda elli yaşına basacaktı. Üç kez evlenmişti ve tam altı çocuğu vardı. Şimdi de dördüncü evliliğine hazırlanıyordu. Evleneceği kadın da teknelerden ve denizden çok hoşlanan biriydi. Waldemar Sjösten çocukluğunun büyük bir bölümünü geçirdiği babasının *Deniz Kralı I* adlı teknesinden esinlenerek kendi teknesine de *Deniz Kralı II* adını vermişti. Ne yazık ki, on yaşındayken babası bu tekneyi Norveç'li bir adama satmıştı. Waldemar bunu hiç unutmamıştı. Sıklıkla teknenin nerede olduğunu düşünürdü.

Kahvesini hızla içerek evden çıkmaya hazırlandı. Tam çıkmak üzereyken telefon çaldı. O kadar erken bir saatte kim arayabilirdi? Mutfak duvarında asılı duran telefonun ahizesini kaldırdı.

"Waldemar? Arayan çavuş Birgersson'du.

"Evet."

"Umarım uyandırmadım."

"Dışarı çıkıyordum."

"O zaman seni evde yakaladığıma sevindim. Bir an önce buraya gelsen iyi olacak."

Waldemar Sjösten çok önemli bir şey olmadıkça Birgersson'un aramayacağını bilirdi.

"Hemen geliyorum. Ne oldu?"

"Tågaborg'daki o eski villaların birinden duman çıkıyordu. İtfaiye içeri girdiğinde mutfakta bir adam buldular."

"Ölmüş mü?"

"Öldürülmüş. Onu görünce seni neden aradığımı anlayacaksın."

Waldemar Sjösten sabah saatlerinin planladığı gibi teknede geçmeyeceğini anlamıştı. Görevine bağlı bir polis olduğundan bu değişikliği gerçekleştirmede hiç zorlanmamıştı. Arabasının anahtarlarını alarak evden çıktı. Birkaç dakika sonra karakoldaydı. Birgersson girişteki basamaklarda durmuş onu bekliyordu. Hemen Waldemar'ın yanına atlayarak adresi verdi.

"Kim öldü?" diye sordu Waldemar.

"Åke Liljegren."

Waldemar Sjösten hayretle bir ıslık çaldı. Åke Liljegren yalnızca o kentte değil tüm İsveç'te tanınan biriydi. Seksenli yıllarda birçok ünlü paravan şirketin arkasındaki gölge kişi olarak ün yapmıştı. Kendine "mali müşavir" adını takmıştı. Altı ay hapiste yatmasının dışında ne polis ne de mahkeme onun yürüttüğü yasadışı işler karşısında hiçbir şey yapamamış ve suçlu olduğunu bir türlü kanıtlayamamışlardı. Åke Liljegren finans suçlarının en kötülerinin simgesi olup çıkmıştı. Aslen Båstad'lıydı ama son yıllarda İsveç'te olduğu zamanlarda Helsingborg'daki villasında kalıyordu. Sjösten, Liljegren'in tüm dünyada sahip olduğu evleri ortaya çıkarmaya çalışan bir gazete yazısını hatırlamıştı.

"Olayın ne zaman olduğu biliniyor mu?" diye sordu Sjösten.

"Bu sabah erken saatlerde koşuya çıkan biri evden yükselen dumanları görmüş. İtfaiyeye haber vermiş. İtfaiye olay yerine beşi çeyrek geçe gitmiş. İçeri girdiklerinde de onu mutfakta bulmuşlar."

"Yangın neredeymiş?"

"Hiçbir yerde."

Sjösten, Birgersson'a şaşkınlıkla baktı.

"Liljegren'in cesedi fırının açık kapısına dayalıymış," diye sürdürdü konuşmasını Birgersson. "Başı sonuna kadar açık olan fırının içindeymiş. Tam anlamıyla kavrulmuş."

Sjösten yüzünü buruşturdu. Neye bakmak zorunda kalacağını şimdi daha iyi anlıyordu.

"İntihar mı etmiş?"

"Hayır. Biri baltayla kafasına vurmuş."

Sjösten şaşkınlıkla olanca hızıyla frene bastı. Başını evet dercesine sallayan Birgersson'a baktı.

"Yüzü ve saçları tümüyle yanmış. Ama doktor cesedin kafasından bir parça koparıldığını düşünüyor."

Sjösten karşılık vermedi. Ystad'da olanları düşünüyordu. Yazın en büyük haberlerinden biriydi. Deli bir katil kurbanlarını baltayla öldürüp kafa derilerinden bir parça koparıyordu.

Aschebergsgatan'daki Liljegren'in villasına geldiler. Bir itfaiye eri bahçe kapısının dışında, polis arabaları ve ambulansın yanında duruyordu. Geniş ve görkemli arazi polis kordonu altına alınmıştı. Sjösten arabadan inerken yanına yaklaşan gazeteciyi eliyle uzaklaştırdı. Birgersson'la birlikte kordonun altından geçerek villaya doğru gitti. Evden içeri girdiklerinde Sjösten'in burnuna garip bir koku çarpmıştı. Sonra bunun Liljegren'in cesedinden geldiğini fark etti. Birgersson'un uzattığı mendille burnunu ve ağzını kapattı. Birgersson mutfağa doğru bakarak başını salladı. Mutfak kapısının önünde yüzü kireç gibi bembeyaz olmuş üniformalı bir polis duruyordu. Sjösten başını mutfaktan içeri uzattı. Görüntü inanılmazdı. Yarı çıplak adam dizlerinin üstündeydi. Bedeni fırın kapısına doğru eğilmişti. Fırının içinde olan başı ve boynu görünmüyordu. Tiksintiyle yüzünü buruşturan Sjösten'in aklına birden Hansel ve Gretel'le cadının öyküsü geldi. Doktor cesedin yanına çömelmiş el feneriyle fırının içine bakıyordu. Sjösten ağzından soluk almaya çalıştı. Doktor ona bakarak başıyla yanına gelmesini işaret etti. Sjösten yaklaşarak fırının içine baktı. Görüntü ona yanmış bir bonfileyi hatırlatmıştı.

"Aman Tanrım. Bu hiç de hoş bir manzara değil."

"Darbeyi kafasının arkasından yemiş," dedi doktor.

"Burada, mutfakta mı?"

"Hayır, yukarda," diye karşılık verdi arkasında duran Birgersson.

Sjösten yerinde doğruldu.

"Onu fırından çıkarın," dedi. "Fotoğrafçı resimleri çekti mi?"

Birgersson başını evet dercesine salladı. Sjösten onun arkasından yukarıya çıktı. Basamaklar kanlı olduğundan dikkatle çıktılar. Birgersson tuvalet kapısının dışında durdu.

"Gördüğün gibi üstünde pijamaları vardı," dedi Birgersson. "Olay şu şekilde olmuş olmalı: Liljegren banyodaydı. Banyodan çıkmak istediğindeyse katil onu bekliyordu. Liljegren'in başına arkadan baltayla vurdu ve sonra da cesedi aşağıya mutfağa sürükledi. Bu da pijama pantolonunun neden cesedin bir ayağından çıkmış olduğunu açıklamakta. Sonra da cesedi fırının önüne yerleştirdi, başını içeri soktu, gazı sonuna değin açtı ve çekip gitti. Katilin içeri nasıl girdiğini henüz bilmiyoruz. Bu konuyla senin ilgilenmeni istiyorum."

Sjösten karşılık vermedi. Düşünüyordu. Bir süre sonra yeniden mutfağa gitti. Ceset yere serilen plastik bir örtünün üstündeydi.

"Bu, o mu?" diye sordu Sjösten.

"Evet bu Liljegren," dedi doktor. "Kendisinden geriye fazla bir şey kalmamasına karşın yine de bu o."

"Ben bunu demek istememiştim. Kafa derilerini yüzen adamın işi mi diye sormuştum?"

Doktor siyah plastik örtüyü çekerek cesedin yüzünü örttü.

"Cesedin başının ön tarafındaki kafa derisini yüzdüğünden eminim," dedi doktor.

Sjösten başını sallamakla yetindi. Sonra da Birgersson'a döndü.

"Ystad polisini aramanı istiyorum. Kurt Wallander'i bul. Onunla konuşmak istiyorum. Hemen şimdi."

Wallander o salı sabahı kendisine güzel bir kahvaltı hazırlamıştı. Yumurta pişirmişti ve gazetelerini alıp kahvaltı sofrasına otururken telefon çaldı. Helsingborg polisinden dedektif çavuş Sture Birgersson arıyordu.

Wallander korktuğunun başına geldiğini hemen anlamıştı. Kimliği bilinmeyen adam yeni bir darbe daha indirmişti. İçinden küfretti. Sonra da katili mutlaka bulacaklarına ilişkin yemin etti içinden.

Telefona Waldemar Sjösten geldi. Daha önce bir iki kez karşılaşmışlardı. Seksenli yılların başında bir uyuşturucu şebekesinin araştırılması sırasında birlikte çalışmışlardı. Kişiliklerindeki somut farklılıklara karşın yine de uyum içersinde çalışmışlar ve aralarında bir dostluk oluşmuştu.

"Kurt?"

"Evet, benim."

"Görüşmeyeli uzun zaman oldu."

"Neler oldu? Duyduklarım doğru mu?"

"Ne yazık ki, doğru. Aradığınız katil burada Helsingborg'da ortaya çıktı."

"Bu kesin mi?"

"Başka birinin işi olduğunu sanmıyorum. Kafaya indirilen balta. Ve de kurbanın kafa derisinin yüzülmesi."

"Kurban kim?"

"Åke Liljegren. Bu adı hatırladın mı?"

Wallander düşündü.

"Ona 'Mali Müşavir' denmiyor muydu?"

"Evet. Eski adalet bakanı, sanat komisyoncusu ve şimdi de bir üçkâğıtçı."

"Ve de çalıntı malların ticaretini yapan biri," diye ekledi Wallander. "Onu unutma."

"Buraya gelmen gerektiğini düşündüğüm için aradım seni."

Wallander, "Hemen geliyorum," dedikten sonra ekledi. "Acaba adli tıptan Sven Nyberg'i da yanıma alsam mı diye düşünüyorum."

"Kimi istiyorsan al yanına. Kimse seni engellemeyecek. Katilin buralara gelmesinden hiç hoşlanmadım."

"İki saat sonra orada olurum," dedi Wallander. "Eğer Liljegren'le diğer cinayetler arasında bir bağ olduğunu söyleyebilirsen iyi olacak. Herhangi bir ipucu var mı?"

"Pek sayılmaz. Ama cinayetin nasıl işlendiğini biliyoruz. Bu kez kurbanın gözlerine kezzap dökmemiş. Onu fırında kızartmış. Kafasıyla boynunun bir kısmı fırının içindeydi."

"Kızarmış mı?"

"Evet fırında. Görmeyeceğine seviniyorum."

"Başka ne biliyorsun?"

"Buraya az önce geldim. Şimdilik bu kadar."

Wallander telefonu kapattıktan sonra saatine baktı. Altıyı on geçiyordu. Nyberg'in numarasını bularak çevirdi. Nyberg hemen telefona yanıt verdi. Wallander kısaca ona olanları anlattı. Nyberg on beş dakika sonra Wallander'in evinin önünde olacağını söyledi. Wallander daha sonra Hansson'un telefon numarasını çevirdi ama sonra vazgeçerek ahizeyi yerine koydu. Yeniden kaldırarak Martinsson'u aradı. Telefona her zamanki gibi Martinsson'un eşi yanıt verdi. Kocasının telefona gelmesi birkaç dakika sürdü.

"Katil yine vurmuş," dedi Wallander. "Bu kez Helsingborg'da. Åke Liljegren adındaki bir üçkâğıtçıyı öldürmüş. Kurbanın takma adı Mali Müşavir'miş."

"Şu ünlü üçkâğıtçı mı?"

"Evet."

"Katil zevkliymiş."

"Saçmalama," dedi Wallander. "Nyberg'le oraya gidiyoruz. Arayıp gelmemizi söylediler. Hansson'a bunları sen anlatırsın. Bir şey öğrenir öğrenmez sizleri arayacağım."

"Ulusal Polis Birliği'ne de haber vermeli," dedi Martinsson.

"Yapabileceğimiz en iyi şey bu manyağı bir an önce yakalamak olacak," dedi Wallander. "Ben şimdi çıkıyorum. Seni sonra ararım."

Nyberg arabasıyla Mariagatan'a geldiğinde Wallander kapının önünde onu bekliyordu. Wallander arabaya arkadaşının yanına bindi. Ystad'dan çıktılar. Hava çok güzeldi. Nyberg arabayı hızla sürüyordu. Sturup'da Lund yönüne dönerek Helsingborg otoyoluna çıktılar. Wallander bu arada arkadaşına bildiği bir iki ayrıntıyı anlattı. Otoyola çıktıklarında Hansson onları cep telefonundan aradı. Wallander onun soluk soluğa konuştuğunu fark etmişti. Hansson meğerse benden daha çok korkuyormuş, diye geçirdi içinden Wallander.

"Aynı şeylerin yeniden olması çok korkunç," dedi Hansson. "Bu her şeyi değiştiriyor artık."

"Şu anda bir şeyin değiştiği falan yok," diye karşılık verdi Wallander. "Her şey tam olarak nelerin olduğuna bağlı."

"Ulusal Polis Birliği'nin duruma el koymasının zamanı geldi artık," dedi Hansson. Arkadaşının ses tonundan Wallander onun en çok bu sorumluluktan kurtulmak istediğini anlamıştı. Bunu anlayınca da birden sinirlendi. Hansson'un sözlerinden soruşturma ekibinin çalışmalarının yeterli olmadığı izlenimini edinmişti.

"Olacaklar senin ve Per Åkeson'un sorumluluğunda," dedi Wallander. "Helsingbord'da olanlar onların sorunu. Ama benden olay yerine gelmemi rica ettiler. Bundan sonra ne yapacağımızı zamanı geldiğinde konuşuruz. "

Wallander telefonu kapattı. Nyberg ağzını açıp tek bir sözcük bir söylememişti. Ama Wallander onun tüm konuşmayı can kulağıyla dinlediğinden emindi.

Helsingborg çıkışında bir polis arabası onları karşıladı. Wallander, Lunnarp'lı Sven Andersson'un son yolculuğuna çıkmak üzere tarlaya giden Dolores María Santana'yı bu noktadan almış olabileceğini geçirdi içinden. Polis arabasını izleyerek Tågaborg'a doğru gittiler ve Liljegren'in büyük ve geniş arazisinin önünde durdular. Wallander'le Nyberg polis kordonundan geçerek büyük villanın girişindeki basamakların önünde duran Sjösten'in yanına gittiler. Wallander villanın yirminci yüzyılın başlarında inşa edilmiş olması gerektiğini tahmin etti. Birbirlerini selamlayıp hal hatır sorduktan sonra Sjösten, Nyberg'i cinayet yerinin araştırmasından sorumlu adli tıp teknisyeniyle tanıştırdı. Nyberg teknisyenle birlikte içeri girdi.

Sjösten sigarasını yere atarak topuğuyla izmariti ezdi.

"Bunu yapan sizin adamınız," dedi. "Başka türlü düşünmenin bir anlamı yok."

"Öldüren adam hakkında ne biliyorsun?"

"Åke Liljegren çok ünlü biriydi."

"Bana sorarsan ünlü değil de kötülüğüyle ün salmış biri desek daha doğru olacak."

Sjösten ona katıldığını belirtircesine başını salladı.

"Düşlerinde onu öldürmek isteyen kimbilir kaç kişi vardır," dedi. "Daha iyi işleyen bir adalet sistemi ve mali suçları denetleyebilen yeni yasalarımız olsaydı bunların hiçbiri olmazdı. Çoktan yakalanmış ve içeri tıkılmış olurdu. Ve İsveç hapishaneleri de hiç de lüks yerler değildir."

Sjösten, Wallander'i evin içine götürdü. Mutfaktan gelen yanık et kokusu hâlâ hissedilebiliyordu. Wallander, Sjösten'in verdiği maskeyi istemeye istemeye taktı. Mutfağa gittiler. Ceset yerde plastik örtünün üstündeydi. Wallander cesedi görmek için Sjösten'e kenara çekilmesini söyledi. Bir an önce bu korkunç şeyi görüp sırasını savmak istiyordu. Ne göreceğini tam olarak kestirememişti. Ama Liljegren'in yüzünü görünce tiksintiyle başını çevirdi. Aslında yüz diye bir şey kalmamıştı. Saçları, kulakları ve cildi tamamıyla yanmıştı ve kafatasının büyük bir bölümü ortaya çıkmıştı. Gözlerin bulunduğu yerde şimdi yalnızca iki büyük delik vardı. Wallander, plastik örtüyü örtmesi için Sjösten'e bakarak başını salladı. Sjösten aceleyle cesedi nasıl bulduklarını anlattı. Wallander üst katta çalışmalarını sürdürmek için mutfaktan çıkmaya hazırlanan fotoğrafçıdan çekilen Polaroid resimleri istedi. Resimlere bakmak bile çok kötüydü. Yüzünü buruşturarak başını dehşetle iki yana salladıktan sonra resimleri geri verdi. Sjösten onu ikinci kata çıkarırken basamaklardaki kan izlerini göstererek olayın nasıl olduğunu anlattı. Wallander ara sıra bir iki ayrıntıyı öğrenmek için arkadaşının sözünü kesiyordu. Ama Sjösten'in açıklamaları daha başından beri ona inandırıcı gelmişti.

"Tanık var mı?" diye sordu Wallander. "Katilin bıraktığı herhangi bir iz var mı? Eve nasıl girmiş?"

"Bodrum katındaki pencereden girmiş."

Mutfağa geri dönüp geniş ve büyük bodrum katına indiler. Wallander burada bir yıl önceki elmalardan gelen ekşimsi kokuyu duydu. Pencere aralıktı.

"Bu pencereden içeri girmiş olabileceğini düşünüyoruz," dedi Sjösten. "Ve yine aynı şekilde de dışarı çıkmış. Sanki ön kapıdan elini kolunu sallayarak içeri girmişçesine kolayca girmiş. Liljegren yalnız yaşıyordu."

"Arkasında herhangi bir şey bırakmış mı?" diye sordu Wallander. "Her defasında bizlere bir ipucu bırakmamak için son derece dikkatli davrandı bugüne değin. Ama öte yandan çok da dikkatli sayılmaz. Parmak izleri bizde. Nyberg'e göre sol küçük parmağının izi yok yalnızca."

Sjösten, "Polisin parmak izlerini kaydetmediğini biliyor olmalı," dedi.

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Mutfakta fırının yanında bir ayak izi bulduk," dedi Sjösten.

"Yalınayak mıymış yine?" diye sordu Wallander.

"Yalınayak mı?"

Wallander arkadaşına Björn Fredman'ın kamyonetinde buldukları ayak izinden söz etti. Bir an önce ilk üç cinayete ilişkin yaptıkları tüm çalışmaları ve bilgileri Sjösten ve arkadaşlarıyla paylaşmaları gerektiğini düşündü.

Wallander bodrum penceresini inceledi. Menteşelerin yanındaki belli belirsiz kazınma belirtilerini gördü. Yere eğildiğinde karanlık zeminde görmek kolay olmamakla birlikte aradığını görmüştü. Dokunmadı.

"Menteşeler sanki önceden gevşetilmiş gibi," dedi.

"Buraya gelip ön hazırlık mı yaptığını söylüyorsun?"

"Olabilir. Bu, onun hazırlık alışkanlıklarına uyuyor. Kurbanlarını gözetim altına alıyor. Sınırlarını saptıyor. Davranış uzmanımız Mats Ekholm bunun psikoz gösteren kişilerin özelliklerinden biri olarak değerlendiriyor."

Pencereleri aynı olan yan odaya geçtiler. Buradaki menteşeler sağlamdı.

"İkinci pencerenin dışında, çimlerin üstünde ayak izleri arasak iyi olacak," dedi Wallander.

Bunu söyler söylemez de pişman oldu. Waldemar Sjösten gibi deneyimli bir araştırmacıya ne yapmasını söylemek ona düşmezdi.

Mutfağa geri döndüler. Liljegren'in cesedi kaldırılmıştı.

Wallander, "Buraya geldiğimden beri diğer cinayetlerle bunun arasında bir bağlantı kurmaya çalışıyorum," diyerek açıklamasını sürdürdü. "Önce Gustaf Wetterstedt'le Arne Carlman arasında bir ilişki kurmaya çalışmıştım. Sonunda kurdum da. Sonra da Björn Fredman'la diğer iki cinayet arasında bir bağlantı kurmaya çalıştım. Henüz bunu bulamadık. Ama ben yine de olduğuna inanıyorum. Ve burada da yapmamız gereken ilk şeyin bu olduğunu düşünüyorum. Åke Liljegren'le diğer üç kurban arasında bir ilişki bulabilmek olası mı? Üçüyle birlikte bir ilişki sağlamayı yeğlerim ama biriyle bile bir ilişki kurabilirsek o da iyi sayılır."

"Bir şekilde elimizde açık seçik bir bağ var," dedi Sjösten yavaşça.

Wallander ona soru sorarcasına baktı.

"Katilin kendisi bir bağ demek istiyorum," diye sürdürdü konuşmasını Sjösten. "Onun kim olduğunu bilmesek de bu böyle."

Sjösten kapıya doğru başını salladı. Wallander onun kendisiyle özel konuşmak istediğini fark etti. Bahçeye çıktıklarında güneş ikisinin de gözlerini kamaştırmıştı. O gün de havanın sıcak olacağı anlaşılıyordu. Wallander en son yağmurun ne zaman yağdığını hatırlamıyordu. Sjösten bir sigara yaktı ve Wallander'i evden biraz uzaktaki bahçe koltuklarına doğru götürdü.

"Åke Liljegren hakkında birçok söylenti vardı," dedi Sjösten. "Paravan şirketleri onun işinin yalnızca bir bölümüydü. Burada, Helsingborg'da onunla ilgili birçok şey duyduk. Kokain, eroin, mariuana ticareti de yapmış. Ama bunların kanıtlanması çok zor. Doğrusu ben bunları Liljegren'le pek bağdaştıramıyorum. Ama bu büyük olasılıkla benim kısır düş gücümden de kaynaklanıyor olabilir. İnsan suçları sınıflandırabileceğini düşünüyor. Belli türdeki suçlar gruplara ayrılabilir diye düşünebilirsin."

"Ben de bazen böyle düşünürüm," dedi Wallander. "Ama artık bu düşüncelerin modası geçti galiba. İçinde yaşadığımız dünya hem anlaşılması güç hem de gerçek bir kaos."

Sjösten sigaralı elini büyük ve görkemli villaya doğru salladı.

"Başka söylentiler de vardı. Daha somut. Bu evde verilen çılgın partiler hakkında. Kadınlar, fahişeler."

"Çılgın partiler mi?" diye sordu Wallander. "Şikâyetler mi oluyordu?"

"Hayır," diye karşılık verdi Sjösten. "Aslında neden çılgın partiler dediğimi de bilmiyorum doğrusunu istersen. Ama buraya gelen çok olurdu. Ve geldikleri gibi de yok olurlardı."

Wallander bir şey söylemedi. Sjösten'in az önce söylediklerini düşünüyordu. Heyecan verici bir şey geldi aklına. Dolores María Santana'yı Helsingborg'un güneyindeki otoyolun girişinde birden gözünün önünde canlandırdı. Sjösten'in sözünü ettiği şeyle Dolores María Santana'nın arasında bir ilişki olabilir miydi? Fahişelik? Bu düşünceyi kafasından uzaklaştırdı. Bu hem çok saçma bir düşünceydi hem de tarlada kendini yakan genç kızla bu cinayet arasında nasıl bir bağ olabilirdi?

"Birlikte çalışmalıyız," dedi Sjösten. "Sen ve arkadaşların bizden birkaç hafta ilerdesiniz. Şimdi Liljegren'i de resmimize katmamız gerekiyor. Sence durum nasıl görünüyor? Ne değişti? Neler daha belirginleşti?"

"Bana kalırsa artık Ulusal Polis Birliği'nin bu olaya karışması gerekiyor. Ve bu da oldukça iyi bir şey. Ama ben her zaman birlikte çalışmanın bazı sorunları beraberinde getireceğinden korkarım. Gerekli bilgi gerekli kişiye zamanında ulaşamayabilir."

"Ben de senin gibi düşünüyorum. Zaten bu yüzden başka bir şey önermek istiyorum. Sen ve ben bir ekip oluşturalım ve gerektiğinde bir araya gelip içinde bulunduğumuz durumu tartışalım."

"Güzel," diye karşılık verdi Wallander.

Sjösten heyecanla konuşuyordu. "Bir başka deyişle, eski günlerdeki gibi. Bir zamanlar çok etkili olan bir çalışma bozulmuştu. Ve o günden beri de hiçbir şey eskisi gibi olmadı."

"Hiçbir şey eskisi gibi değil. Şiddetin de artık farklı bir yüzü var. Cinayetler de günümüzde çok farklı işleniyor. O günlerin çok daha güzel olduğuna ben de katılıyorum."

Sjösten ayağa kalkarak, "Anlaştık değil mi?" dedi.

"Elbette," diye karşılık verdi Wallander. "Ne zaman gerekirse bir araya geleceğiz."

"Eğer bu gece burada kalman gerekiyorsa bende kalabilirsin. Otelde kalmana gerek yok."

"Teşekkür ederim," dedi Wallander. Ama yüreğinin derinliklerinde gerekirse otelde de kalabileceğini düşünüyordu. Her gün en azından birkaç saat yalnız kalmaktan hoşlanırdı.

Eve geri döndüler. Sol tarafta iki kapısı olan büyük bir garaj vardı. Sjösten eve giderken Wallander garaja bakmaya karar verdi. Güçlükle kapılardan birini açtı. İçerde siyah bir Mercedes vardı. Wallander içeri girerek arabaya yakından baktı. Camların içersini göstermediğini fark etti. Bir süre orada kalarak düşündü.

Sonra da eve giderek Nyberg'in cep telefonunu aldı.

Ystad'ı arayarak Höglund'la görüşmek istediğini söyledi santrala. Ona kısaca olanları anlattı. Sonra da aramasının gerçek nedenini açıkladı.

"Höglund, Sara Björklund'la konuşmanı istiyorum. Onu hatırlıyorsun, değil mi?"

"Wetterstedt'in gündelikçisini mi?"

"Evet. Onu aramanı ve alıp buraya Helsingborg'a getirmeni istiyorum. Hem de hemen."

"Neden?"

"Buradaki bir arabaya bakmasını istiyorum. Ve ben de o sırada onun yanında olup bu arabayı hatırlaması için dua edeceğim."

Höglund daha fazla soru sormadı.

30.

Sara Björklund siyah arabanın yanında durarak dikkatle baktı.

Wallander onun hemen arkasında duruyordu. Varlığının ona güven duygusu aşılamasını istiyordu. Ama onu etkilememek için de arkasında durmayı yeğlemişti. Sara'nın iyice emin olmaya çalıştığının farkındaydı. Günleri karıştırıp perşembe yerine cuma sabahı Wetterstedt'in evine geldiğinde gördüğü araba bu araba mıydı? Eski adalet bakanının oturduğu evden çıkan araba bu muydu?

Wallander bu düşüncesini Sjösten'e açtığında o da hemen kabul etmişti. Gündelikçi Sara Björklund bu arabanın Wetterstedt'in evinin önünde gördüğü araba olduğunu söylese bile bu yine de bir şeyi kanıtlamayacaktı. Tek kazançları bir olasılık olacaktı. Ama yine de bu bile çok önemliydi ve ikisi de bunun farkındaydı.

Sara Björklund duraksadı. Arabanın anahtarları üstünde olduğundan Wallander, Sjösten'e çevrede bir tur atmayı önerdi. Björklund eğer gözlerini kapar ve motorun sesini dinlerse acaba bu sesi tanıyabilir miydi? Her motorun farklı bir sesi vardı. Björklund gözlerini kapayarak motorun sesini dinledi.

"Olabilir," dedi bir süre düşündükten sonra. "Bu o sabah gördüğüm arabaya benziyor. Ama aynı araba olup olmadığını söylememe olanak yok. Plakasını görmemiştim."

Wallander tamam dercesine başını salladı.

Wallander, "Tabii, anlıyorum," derken düş kırıklığını gizlemeye çalışıyordu. "Verdiğim bunca zahmet için özür dilerim."

Höglund, Sara Björklund'u almaya giderken Norén'i de yanına almıştı. Höglund orada kalmak istediği için Norén, Sara Björklund'u Ystad'a geri götürecekti.

Saat daha çok erken olmasına karşın tüm ülke olanları duymuştu. Sjösten sokakta ayaküstü bir basın toplantısı yaparken Wallander'le Höglund feribot iskelesine yemek yemeye gitmişlerdi.

Wallander yemekte Höglund'a olanları ayrıntılarıyla anlattı.

"Åke Liljegren, Alfred Harderbeg'le ilgili araştırmamızda karşımıza çıkmıştı," dedi Höglund. "Hatırlıyor musun?"

Wallander bir yıl öncesinin olaylarını hatırlamaya çalıştı. Yüzünü buruşturarak Farnholm Şatosu'nun duvarlarının arkasında yaşayan üçkâğıtçı işadamıyla sanat komisyoncusunu hatırladı. Sonunda adamı Sturup Havaalanı'nda kaçarken yakalamışlardı. Åke Liljegren'nin adı da bu araştırmada geçmişti. Ama önemsiz olduğundan üstünde durmamışlar ve sorguya çekmeyi akıllarından bile geçirmemişlerdi.

Wallander üçüncü fincan kahvesini yudumlarken bakışlarını o yaz sabahında tekneler ve feribotlarla dolu rıhtıma çevirdi.

"Doğrusu bunu hiç istemiyorduk ama oldu. Kafa derisi yüzülmüş bir ceset daha. Ekholm'e göre artık katilin kimliğinin saptanması için gerekli olan fırsatların çarpıcı bir şekilde arttığı o sihirli sınıra ulaştık. O da FBI'nın örneklerini izliyor. Haklı olabilir. Artık benzerliklerle farklılıkları daha net bir şekilde görebileceğiz."

"Şiddetin derecesinin arttığını düşünüyorum," dedi Höglund duraksayarak. "Yani baltayla başın ikiye ayrılması ve kafatası derilerinin yüzülmelerinin yanı sıra şimdi de fırında yakılma çıktı karşımıza."

Wallander genç kadının sözlerini sürdürmesini merakla bekledi. Onun duraksayarak konuşmasının aslında önemli bir şeyler söylemeye hazırlanmasından kaynaklandığını artık öğrenmişti.

"Wetterstedt'in cesedi tersine dönmüş bir kayığın altında bulundu," diye sürdürdü konuşmasını. "Başı arkadan ikiye bölünmüştü. Kafa derisi yüzülmüştü. Sanki katil bunu özenerek yapmış gibiydi. Ya da kararsızlık içindeydi. Birinci kafa derisinden söz ediyorum. Carlman önden öldürüldü. Katilin kim olduğu-

nu görmüş olmalı. Saçları yolunmuştu ama kafa derisi soyulmamıştı. Bu da denetlenemeyen bir anlık öfkenin söz konusu olabileceğini gösteriyor. Sonra Björn Fredman öldürülüyor. Cesedi sırtüstü yatarken bulundu. Belki de öldürülmeden önce bağlanmıştı. Bence mutlaka bağlanmıştı yoksa karşı koymaya çalışırdı. Katil kurbanının gözlerine kezzap döktü. Gözkapaklarını kapamaması için uğraşmış olmalı. Kafaya indirilen darbe son derece sertti. Ve şimdi de Liljegren. Onun da kafası fırının içine sokuldu. Katilin davranışları gittikçe vahşileşiyor. Gözlerini nefret mi bürüdü acaba? Ya da hasta ruhlu bir adamın güç gösterisinden tatmin olması mı söz konusu burada?"

"Bu söylediklerini Ekholm'e de söyle," dedi Wallander. "Bu sözleri bilgisayarına girsin. Ben de senin gibi düşünüyorum. Katilin davranışlarındaki bazı somut değişiklikler açıkça ortada. Bir şeyler değişiyor. Ama bu değişiklikler bize ne anlatıyor? Bana bazen sanki milyonlarca yıllık ayak izlerini yorumlamamız gerekiyormuş gibi geliyor. Volkanik küllerin arasında ortaya çıkmış soyları çoktan tükenmiş hayvanların ayak izleri gibi. Beni en çok endişelendiren kronoloji. Yani kurbanları belli bir düzene bağlı olarak buluşumuz. Kurbanlar somut bir düzen içersinde öldürüldüler. Onun için de doğal bir kronoloji oluşturmamız gerekli. Ama bu söz konusu düzenin içinde görmediğimiz ya da yorumlayamadığımız başka düzenlerin olup olmaması beni çok endişelendiriyor. Ve bu göremediklerimiz gördüklerimizden çok daha önemli olabilir mi?"

Höglund bir süre konuşmadı.

"Kurbanlardan biri ya da birileri katile diğerlerinden daha mı yakın?"

"Evet ben de bunu söylemeye çalışıyordum," dedi Wallander. "Örneğin, Liljegren merkeze Carlman'dan daha mı yakın? Ve en uzaktaki kim? Ya da tümünün katille olan mesafesi aynı mı?"

"Yalnızca hastalıklı bir beyinde var olabilen bir mesafe?"

Wallander boş kahve fincanını kenara itti.

"Emin olduğumuz tek şey bu adamların rastlantısal olarak seçilmedikleri."

"Björn Fredman farklı," dedi Höglund masadan kalktıklarında.

"Evet, farklı," diye karşılık verdi Wallander. "Ama olaya tersinden bakacak olursan diğer üçünün de ondan farklı olduğunu görürsün."

Tågaborg'a geri döndüklerinde Hansson'un polis şefiyle görüşmek üzere Helsingborg'a gelmek üzere olduğunu öğrendiler.

"Ulusal Polis Birliği de yarın burada olur," dedi Sjösten.

"Ekholm'le konuşan oldu mu?" diye sordu Wallander. "En kısa zamanda buraya gelmeli."

Höglund konuyla ilgilenmek üzere yanlarından ayrıldı. Bu arada da Wallander bir kez daha Sjösten'le birlikte evi dolaştı. Nyberg mutfakta diğer teknisyenlerle birlikte çalışıyordu. Üst kata çıkmak üzere basamaklara yaklaştıklarında Höglund yanlarına gelerek Ekholm'ün Hansson'la birlikte yola çıktığını söyledi. Birlikte evi dolaştılar. Hiçbiri konuşmuyordu. Her biri kendi yöntemiyle görünmeyen ipuçlarını yakalamaya çalışıyordu.

Wallander, Wetterstedt'in evinde ya da Carlman'ın bahçesinde yaptığı gibi yine aynı şekilde katilin varlığını hissetmeye çalışıyordu. On iki saatten daha kısa bir süre önce katil de bu basamaklardan üst kata çıkmıştı. Katilin varlığının görünmez etkisi hâlâ evin içindeydi. Wallander diğerlerinden daha ağır adımlarla yürüyordu. Sıklıkla durup boşluğa bakıyordu. Ya da bir sandalyeye oturup sanki bir müzedeymişcesine duvara, halıya veya kapıya bakıyordu. Ara sıra da geri dönüp yine aynı yolu izliyordu.

Onu yakından izleyen Höglund, onun ince bir tabaka buzun üstünde yürüyormuş gibi son derece dikkatli davrandığını düşündü. Wallander onun ne düşündüğünü bilseydi büyük olasılıkla ona katılırdı. Her adımını dikkatle atıyor ve eşyalara yeni bir yorumla bakıyordu. Yoğun düşüncelere kaptırmıştı kendini. Gustaf Wetterstedt'in evinde alışılmışın dışında çok az eşya vardı. Wallander oradayken aradığı adamın varlığını hiçbir zaman hissetmemişti. Dolayısıyla da Wetterstedt'i öldüren katilin evin içine girmediğini düşündü. Elindeki çizgi romanı okuyarak beklediği garajın tepesine çıkmanın dışında eve hiç yaklaşmamıştı bile. Kurbanın dışarı çıkmasını beklemişti. Ama burada, Liljegren'in evinde durum çok farklıydı.

Wallander basamakların yanına giderek banyoya uzanan hole baktı. Bulunduğu yerden öldüreceği adamı görebiliyordu. Yani, banyonun kapısı açıksa tabii. Ve Liljegren evde yalnız olduğuna göre de banyonun kapısını neden kapasındı ki? Banyonun kapısına doğru giderek duvarın yanında durdu. Sonra da

içeri girerek kendisini Liljegren'in yerine koyup kapıya doğru gitti. Bir yandan da hiç duraksamadan başına inecek baltayı düşünüyordu. Holdeki halının üstüne düşüşünü gözlerinin önünde canlandırdı. Sonra da rolünü değiştirerek kendini sağ elinde baltasını tutan katilin yerine koydu. Sol elini değil; buna Wetterstedt'in öldürülmesi sırasında karar vermişlerdi. Adam sağ elini kullanıyordu. Wallander sanal cesedi sürükleyerek yavaşça basamaklara doğru gitti. Sonra da mutfağa ve fırına. Bu işi de tamamladıktan sonra bodrum katına indi, dışarı süzülmesi için oldukça dar olan pencerenin önünde durdu. Liljegren'in evine girmek için bu pencereyi kullanan adamın kesinlikle zayıf olması gerekiyordu. Aradıkları adam mutlaka zayıf biri olmalıydı.

Mutfağa geri döndü sonra da bahçeye çıktı. Evin arka tarafındaki bodrum penceresinin yanında teknisyenler ayak izlerini bulmaya çalışıyorlardı. Wallander onlara boşuna uğraştıklarını ayak izi falan bulamayacaklarını söyleyebilirdi. Katil bundan önce işlediği cinayetlerde olduğu gibi burada da yine yalınayaktı. Bodrum penceresiyle sokak arasındaki en kısa mesafe olan çalılara doğru çevirdi bakışlarını. Katilin neden her zaman yalınayak olduğunu düşündü. Bu düşüncesini defalarca Ekholm'e açmasına karşın yine de tatmin edici bir yanıt alamamıştı. Yalınayak dolaşmak demek yaralanma riskini göze almak demekti. Islak zeminde kayıp düşmek demekti. Ama katil yine de yalınayak dolaşıyordu. Peki ama neden? Neden ayakkabılarını çıkarıyordu? Bu bir türlü açıklayamadığı ayrıntılardan biriydi. Katil kafa derilerini yüzüyordu. Balta kullanıyordu. Yalınayaktı. Wallander birden durdu. Aklına bir şey gelmişti. Bilinçaltı sonunda bir türlü hatırlayamadığı şeyi bilinçüstüne çıkarmıştı.

Kızılderili, diye geçirdi içinden. Kızılderili bir savaşçı.

Bu düşüncesinde haklı olduğunu iliklerinde hissediyordu. Peşine düştükleri adam seçtiği görünmez yolda yürüyen yalnız bir savaşçıydı. Düşünde yarattığı bir rolü oynuyordu. Öldürmek için balta kullanıyor, kafa derilerini yüzüyor, yalınayak dolaşıyordu. Peki ama neden bir kızılderili bu güzelim yaz günlerinde İsveç'te dolaşıp insanları öldürüyordu? Bu cinayetleri aslında kim işliyordu? Bir kızılderili mi yoksa bu rolü üstlenen biri mi?

Wallander bu düşüncesini unutmamak için ona sıkı sıkıya sarıldı. Büyük mesafeler katediyor, diye geçirdi içinden. Bir atı olmalı. Motosikleti. Yol bakım

binasının yanında duran motosiklet. Arabayla dolaşıyor ama motosiklete biniyor.

Wallander eve geri döndü. Bu olayda ilk kez aradığı adamın görüntüsünü gözlerinin önünde canlandırabilmişti. Bu da onu çok heyecanlandırdı. Ama yine de bu düşüncelerini şimdilik kimseye açmayacaktı.

Üst kattaki pencerelerden biri açıldı. Sjösten aşağıya doğru uzandı.

Telaşla, "Buraya gel," diye bağırdı.

Wallander arkadaşlarının ne bulmuş olabileceğini düşünerek eve geri döndü. Sjösten'le Höglund, Liljegren'in çalışma odası olduğu anlaşılan odadaki raflardan birinin önündeydiler. Sjösten'in elinde bir naylon torba vardı.

"Kokain olduğunu tahmin ediyorum," dedi. "Eroin de olabilir."

"Nerede buldunuz?" diye sordu Wallander.

Sjösten açık çekmeceyi gösterdi.

"Daha başka da olabilir," dedi Wallander.

"Evin araştırılması için narkotik köpeklerin buraya gelmesini isteyeceğim."

Wallander, "Bence komşularla konuşmaları için de birilerini göndermelisin," dedikten sonra sözlerine devam etti. "Motosikletli birini görüp görmediklerini sorsunlar. Yalnızca dün gece değil, daha önceki günlerde de görüp görmediklerini öğrenmek istiyorum. Hatta son birkaç haftadan bu yana."

"Motosikletle mi gelmiş?"

"Öyle sanıyorum. Bununla ilgili bilgileri soruşturma dosyasında bulacaksın."

Sjösten odadan çıktı.

"Araştırma dosyasında motosikletle ilgili bir şey yok ki." Höglund şaşkınlıkla konuşmuştu.

"Olması gerekirdi," dedi Wallander sinirli bir sesle. "Carlman'ın evinin önündeki yolda bir motosikletin durduğunu onaylamamış mıydık?"

Aynı anda da Ekholm'le Hansson'un arabadan inip her iki yanı gül ağaçlarıyla dolu taşlı yoldan eve doğru yürüdüklerini gördü. Yanlarında bir adam daha vardı. Wallander onun Helsingborg polis şefi olabileceğini tahmin etti. Çavuş Birgersson yanlarına geldi.

"Aşağıya insek iyi olacak," dedi. "Bir şey bulabildiniz mi?"

"Bu ev bana Wetterstedt'in evini hatırlatıyor. Burada da aynı sıkıcı burjuva havası var. Ama burada hiç olmazsa bir iki aile fotoğrafı var. Belki poz verirlerken biraz daha gülümseselerdi iyi olacaktı ama yine de fena sayılmaz. Liljegren'in ailesinde asker de varmış meğerse. Tabii bu fotoğraflara inanacak olursak."

"Onlara daha bakmadım," diye yanıt verdi Wallander özür dilercesine.

Höglund, "Bir evin önünde duran yaşlı bir çiftin resmi var," dedi. "Resmin arkasında yazılanlardan anladığım kadarıyla bu çift Liljegren'in Öland'da yaşayan anneannesiyle büyükbabası."

Giriş katını dolaşmayı sürdürdüler. Basamakların yarısı kan izlerinin bozulmaması için kordon altına alınmıştı.

"Yaşlı bekârlar," dedi Wallander. "Bunların evleri de kendileri gibi birbirlerine benziyor. Åke Liljegren kaç yaşındaydı? Yetmişin üstünde miydi?"

Höglund bu sorunun yanıtını bilmediğinden karşılık vermedi.

Liljegren'in yemek salonu toplantı salonuna dönüştürülmüştü. Toplantıya katılması gerekmeyen Ekholm son gelişmeler konusunda bir polisten bilgi alıyordu. Herkes kendini tanıttıktan sonra masanın etrafına oturdular. Hansson kararlı tavırlarıyla Wallander'i çok şaşırtmıştı. Ystad'dan gelirken hem Per Åkeson'la hem de Stockholm'daki Ulusal Polis Birliği'yle konuşmuştu.

"Bu evde olanlardan sonra durumumuzun ciddi bir şekilde değiştiğini söylemek yanlış olur," diye söze başladı Hansson. "Karşımızda bir seri katil olduğunu anladığımızda durum zaten çok ciddi bir şekilde değişmişti. Şimdi bir tür bir sınırı geçtiğimizi söyleyebiliriz. Bu söz konusu bir dizi cinayeti çözmeye başladığımızı söyleyemeyiz. Ama ümit etmek zorundayız. Ulusal Polis Birliği bize gereksinimimiz olan tüm yardımı vermeye hazır. Soruşturma grubunun salt farklı polis bölgelerindeki sınırların geçilmesi için değil ama aynı zamanda da Stockholm'den gelen personelin hiçbir zorlukla karşılaşmaması için bazı formalitelerin yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu yeni oluşacak soruşturma ekibinin başına Kurt'un getirilmesine karşı çıkacağınızı sanmıyorum."

Kimse karşı çıkmadı. Sjösten oturduğu yerden onaylarcasına başını salladı.

"Kurt'un bu konularda deneyimi var," dedi Hansson. "Ulusal Polis Birliği'nin başkanı Kurt'un araştırmayı sürdürmesi gerektiğini belirtti."

"Katılıyorum," dedi Helsingborg polis şefi. Tüm toplantı boyunca da bunun dışında herhangi bir şey söylemedi.

"Böylesi bir işbirliğinin olabilecek en kısa zamanda oluşturulması için gerekli olan tüzük hemen hazırlanacak," diye sürdürdü konuşmasını Hansson. "Savcılar kendi hazırlıklarına başladılar. Şu anda en önemli konu Stockholm'den ne tür bir yardım isteyeceğimizin saptanması."

Wallander, Hansson'un sözlerini gurur ve endişe karışımı bir duyguyla dinliyordu. Aynı zamanda da kendisinden başka araştırmanın başına geçebilecek daha uygun birinin olmadığının da farkındaydı.

"İsveç'te daha önce bu tür cinayetler işlendi mi?" diye sordu Sjösten.

"Ekholm'e göre hayır, işlenmedi," diye karşılık verdi Wallander.

"Bu tür cinayetlerle deneyimleri olan meslektaşlarımızın olması iyi olurdu," dedi Sjösten.

"O zaman onları Avrupa'dan ya da Amerika'dan getirtmemiz gerekecek." Wallander sözlerini sürdürdü. "Ve bunun da iyi bir fikir olduğunu hiç sanmıyorum. En azından şimdilik. Bizim şu anda deneyimli cinayet araştırmacılarına gereksimimiz var. Bize yeni bir şeyler, yeni görüş açıları katabilecek kişilere."

Gerekli kararı almaları yirmi dakikadan az sürmüştü. Daha sonra Wallander odadan dışarı çıkarak Ekholm'ü aramaya gitti. Ona üst kattaki banyonun önünde rastladı. Wallander onu uzun bir süreden beri kullanılmadığı anlaşılan konuk odasına götürdü. Odayı havalandırmak için pencereyi açtı. Sonra da yatağın kenarına oturarak Ekholm'e o sabahki düşüncelerini açıkladı.

"Haklı olabilirsin," dedi Ekholm bir süre sonra. "Ciddi psikozları olan birinin yalnız bir savaşçı rolünü üstlenmesi olağandışı değil. Cinayet tarihinde bunun birçok örneği vardır. Ama İsveç'te değil. Bu tür insanlar intikamlarını almak için başka bir kimliğe bürünürler. Bu onlarda gördüğümüz en yaygın davranış biçimidir. Bu kimlik değişikliği suçluluk duymalarını engeller. Bir aktör kötü bir adamı oynadığında onun gibi vicdan azabı çekmez ve kendini suçlamaz. Ama salt eğlence olsun diye adam öldüren psikopatları da unutmamak gerek."

"Bu olayda böyle bir olasılığın söz konusu olabileceğini sanmıyorum."

"Katilin bir rol üstlendiğini ve bu rolün de yalnız bir kızılderili savaşçı olduğunu bir an için kabul etsek bile bu, cinayetlerin işlenme nedenlerine ilişkin bizlere bir ipucu vermeyebilir. Bunun dış dünyayla bir bağlantısı olmayabilir. Eğer senin haklı olduğunu kabul edersek, yani katilin yalınayak bir savaşçı kimliğine neden büründüğünü bilmediğimizi kabul edersek o zaman katilin bir süre sonra bir Japon samurayına dönüşebileceği olasılığını da göz ardı etmememiz gerekir. Bu seçimi hangi nedenlerle yaptığını bilen tek bir kişi vardır. O da katilden başkası değildir."

Wallander bir süre önce Ekholm'le yaptığı başka bir konuşmayı hatırlamıştı.

"Bu da kafa derilerinin yüzülmesinin ilginin başka tarafa çekilmesi için gerçekleştirilmiş bir oyun olduğu anlamına gelir," dedi. "Yani, kendisi için seçtiği rolün gereği olarak kafa derilerini toplaması. Yoksa işlediği cinayetlerin anısı olarak değil."

"Olabilir."

"Bu da başladığımız yere döndük demektir."

"Bu tür birleşimlerin defalarca denenmesi gerekmektedir. Başlama noktasından ayrıldığımız andan itibaren oraya geri dönmemiz olası değil. Katille aynı yolda ilerlemeliyiz. Katil sürekli hareket halinde. Dün akşam olanlar da bu söylediklerimi kanıtlıyor."

"Somut bir düşüncen var mı?"

"Fırın çok ilginç."

Wallander, Ekholm'ün kullandığı sözcüklerden hoşlanmamıştı ama bir şey söylemedi.

"Ne açıdan?"

"Kezzap ve fırın arasındaki fark çok çarpıcı. Bir cinayette hâlâ canlı olan bir adama kimyasal bir madde kullanarak işkence yapıyor. Bu aslında cinayetin bir bölümü. Diğer cinayetteyse sanki bizleri selamlamaya çalışıyor."

Wallander, dikkatle Ekholm'e baktı. Az önce duyduğu sözcükleri algılamaya çalıştı.

"Polisi selamlamak mı?"

"Buna aslında şaşırdığımı söyleyemem. Katil kendi davranışlarından etkilenmedi. Kendisine ilişkin görüşü sürekli değişiyor. Bu görüş genellilke bir sü-

re sonra kendisinin dışında bir ilişki kurma arayışına dönüşür. Bence artık kendi kendini kutlamaktan sıkılmak üzere. Büyüklüğüne, yüceliğine ilişkin dışardan gelecek iltifatlara gereksinimi var artık. Öldürdüğü kurbanları yeniden dirilerek onu alkışlayamazlar. Bazen bu tür kişilikler gidip polise teslim de olurlar. Peşlerine düşen polislere giderler. Cinayet işlemesini engellemek isteyen polislere giderler. Bunun birçok farklı şekli vardır. Kimliği belirsiz telefonlarla ya da imzasız mektuplarla kendilerini ele verebilirler. Aksi halde öldürdüğü bir adamı neden fırının içine soksun?"

"Bizimle alay mı ediyor sence?"

"Onun olaya bu şekilde baktığını sanmıyorum. O kendisini asla yaralanamaz, incinemez görüyordur. Eğer yalınayak savaşçı rolünü üstlendiği doğruysa bu neden hiç kendisinin olaylardan hiçbir zarar ya da yara almadan çıktığını açıklar. Savaşçıların kendilerini kılıçlardan ve oklardan korumaları ve yaralanmamaları için beyinlerini yıkadıkları oldukça yaygın bir uygulamaydı eskiden. Günümüzdeyse bu kılıçları polis simgeliyor olabilir."

Wallander bir süre konuşmadı.

"Bundan sonra ne yapacağız?" diye sordu. "Liljegren'in kafasını fırına sokarak bize kafa tuttu. Bundan sonra ne yapacak acaba? Tabii, eğer bir cinayet daha işlerse."

"Birçok olasılık söz konusu olabilir. Psikopat katillerin de polislerle bağlantı kurmak istedikleri bilinen bir gerçektir."

"Neden?"

Ekholm bir an için duraksadı.

"Daha önce polisler de öldürüldü."

"Yani bu deli adamın bize göz diktiğini mi söylemek istiyorsun?"

"Olabilir. Biz farkına varmadan bir an için yanımıza iyice yaklaşabilir sonra yeniden ortadan kaybolabilir. Ve bir gün de bu saklambaç oyunu ona yeterli gelmeyebilir."

Wallander, Carlman'ın çiftliğindeki polis kordonunda yaşadığı deneyimi hatırladı. Polisin çalışmasını izleyen meraklı yüzlerin arasında birini daha önce görmüş gibi bir duyguya kapılmıştı. Tersine dönmüş kayığı çevirip altında yatan eski adalet bakanının cesedini çıkardıklarında polis kordonunun arkasında da aynı yüzü gördüğünü düşünüyordu.

Ekholm ona dikkatle baktı.

"Bence bu olasılıkları göz ardı etmemelisin," dedi. "Bu konuşmayı yapmamış olsaydık bile ben sana bunlardan söz etmeyi düşünüyordum."

"Neden bana?"

"Sen içimizde en çok ortada olan kişisin de ondan. Bu dört cinayeti işleyen adamın yakalanması birçok kişiyi ilgilendiriyor. Ama düzenli olarak yalnızca sen ortadasın."

Wallander yüzünü buruşturdu.

"Bu söylediklerini gerçekten de ciddiye almamı mı istiyorsun?"

"Buna sen karar vereceksin."

Konuşmaları bitince Ekholm odadan çıktı. Wallander yerinden kalkmadı. Ekholm'ün sözlerini nasıl değerlendirmesi gerektiğini kestiremiyordu.

Odanın içinde sanki soğuk bir rüzgâr esti, diye geçirdi içinden.

Ama daha fazlası değil.

O gün öğleden sonra saat üçte Wallander diğerleriyle birlikte Ystad'a geri döndü. Katilin yakalanma çalışmalarının Ystad'dan yönlendirilmesine karar vermişlerdi. Yolculuk boyunca derin bir sessizlik içinde olan Wallander yalnızca Hansson kendisine bir soru sorduğunda karşılık veriyordu. Karakola geldiklerinde Svedberg, Martinsson ve Åkeson'la kısa bir toplantı yaptılar. Svedberg, artık Carlman'ın kızıyla konuşabileceklerini haber verdi. Ertesi sabah hastaneye Wallander'le Höglund'un gitmesine karar verdiler. Saat altıda Wallander babasını aradı. Telefonu Gertrud açtı. Babasının eski haline döndüğünü söyledi. Birkaç gün önce olanların tümünü unutmuşa benziyordu.

Wallander daha sonra evini aradı. Ama telefon açılmadı. Linda evde yoktu. Karakoldan çıkarken Ebba'ya anahtarlarına ilişkin bir haber olup olmadığını sordu. Yoktu. Arabasına binerek rıhtıma gitti ve deniz kıyısında uzunca bir yürüyüş yaptıktan sonra kafelerden birine oturup bir bira içti. Birasını yudumlarken yoldan geçenleri izledi. Daha sonra da kalkarak Deniz Kurtarma Ekibi'nin kulübesinin yanındaki tahta sıraya geçip oturdu.

Hava ılıktı ve rüzgâr yoktu. Teknelerin birinden hafif bir müzik geliyordu. Rıhtımın ucuna Polonya'dan gelen bir feribot yanaşıyordu. Farkında olmadan

bağlantıyı kurmaya başlamıştı. Kıpırdamadan oturarak düşüncelerin doğal akışını engellememeye çalıştı. Durum aslında tahmin ettiğinden de daha kötüydü. Hâlâ birçok boşluk söz konusuydu ama araştırmalarını nerede yoğunlaştırmaları gerektiğini sanki görebiliyordu artık.

Üstünde çalıştıkları soruşturma planının kötü olmadığını düşündü.

Sorun ulaştığı sonuçlarla düşüncelerdeydi.

Yerinden kalkarak arabasına binip eve gitti. Mutfak masasına oturarak düşüncelerinin bir özetini çıkardı.

Gece yarısından az önce Linda geldi. Olanları gazeteden okumuştu.

"Bunları kim yapıyor?" diye sordu Linda. "Böylesi cinayetler işleyen biri nasıl bir insandır acaba?"

Wallander karşılık vermeden bir an düşündü.

"O da senin ve benim gibi biri," dedi sonunda. "Genelde inan bana senin ve benim gibi biri."

31.

Wallander bir sarsıntıyla uyandı.

Gözlerini açarak kıpırdamadan yattı. Dışarda hava loştu. Evin içinde biri dolaşıyordu. Komodinin üstündeki saate baktı. İkiyi çeyrek geçiyordu. Korkudan kaskatı kesildiğini hissetti. Bunun Linda olmadığından emindi. Linda deliksiz uyurdu. Soluğunu tutarak sesi dinledi.

Evin içinde dolaşan kişi yalınayaktı.

Wallander yavaşça yataktan kalktı. Etrafına bakınarak kendini korumak için bir şeyler aradı. Beylik tabancasını karakolda bırakmıştı. Yatak odasında kendisini korumak için kullanabileceği tek şey kırık bir tahta sandalyenin koluydu. Kolu yavaşça alarak yeniden sese kulak verdi. Hareketlerini engellememesi için sabahlığını giymedi. Yatak odasından çıkarak oturma odasına baktı. Linda'nın odasının önünden geçti. Kapı kapalıydı. Uyuyordu. İşte şimdi çok korkmuştu. Ses mutfaktan geliyordu. Oturma odasının kapısının önünde durarak

sesi dinledi. Ekholm haklı çıkmıştı. Son derece güçlü biriyle karşılaşacağını düşünüyordu. Tahta sandalyenin kolunun bir yararı olmayacaktı. Kitaplığın çekmecelerinden birinde eski moda bir çift pirinç muşta olduğunu hatırladı. Bunları bir polis piyangosunda kazanmıştı. Yumruklarının kırık bir sandalye kolundan çok daha iyi kendisini koruyacağına karar verdi. Mutfaktan hâlâ sesler geliyordu. Parke zeminde ses çıkarmamaya özen göstererek çekmeceyi açtı. Muştalar son vergi iadesi makbuzunun hemen altındaydı. Muştaları sağ eline geçirdi. Aynı anda da mutfaktan gelen sesler kesildi. Hızla dönerek elini kaldırdı.

Linda eşikte durmuş şaşkınlık ve korkuyla babasına bakıyordu. O da kızına baktı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Linda. "Elindeki ne?"

"Eve hırsız girdi sanmıştım," dedi pirinç muştaları çıkararak.

Linda babasının korktuğunu hissetti.

"Benim. Uyuyamamıştım da."

"Odanın kapısı kapalıydı."

"Kapamış olmalıyım. Bir bardak su alayım dedim."

"Ama sen geceleri hiç uyanmazdın."

"O günler çok uzakta kaldı. Bazen uykusuzluk çekiyorum. Özellikle kafamda birçok şey varken."

Wallander kendini aptal gibi hissetti. Ama çok da rahatlamıştı. Bu tepkisi bir şeyi onaylıyordu. Ekholm'ün sözlerini demek sandığından çok daha ciddiye almıştı. Kanepeye oturdu. Linda hâlâ ayakta ve şaşkınlıkla babasına bakıyordu.

"Bazen senin geceleri nasıl uyuduğunu çok merak ediyorum. Özellikle böylesine yoğun günler geçirdiğinde."

"Alıştım artık," diye karşılık verdi Wallander, yanıtının doğru olmadığını bilerek.

Genç kız babasının yanına oturdu.

"Kajsa sigara alırken ben de akşam gazetelerine bakıyordum," diye sürdürdü konuşmasını. "Helsingborg'da olanlarla ilgili ayrıntılı haber vardı. Tüm bunlara nasıl dayandığını bilemiyorum."

"Gazeteler olayları abartıyorlar."

"Birinin başını fırında yakmak nasıl abartılır?"

Wallander kızın bu sorusunu duymazdan geldi. Bunu kendisi için mi yoksa kızı için mi yaptığını bilmiyordu.

"Adli tıbbın dayanması daha zor. Ben yalnızca olay yerini inceliyorum ve sonra da nelerin olduğunu saptamaya çalışıyorum."

Linda başını iki yana salladı.

"Bana asla yalan söyleyemezsin. Belki anneme söylersin ama bana asla."

"Ben Mona'ya hiç yalan söylemedim, söyledim mi?"

"Onu ne kadar sevdiğini ona hiç söylemedin. Söylemediklerin de yanlış anlaşıldı."

Wallander kızına şaşkınlıkla baktı. Kullandığı sözcükler şaşırtıcıydı.

"Küçükken akşamları eve getirdiğin gazeteleri gizlice okurdum. Heyecanlı olduğunu düşündüğümüz bir olayın üstünde sen çalışırken ben de arkadaşlarımı çağırır ve odamda otururak tanıkların ifadelerinin yazılı olduğu kâğıtları baştan sona heyecanla okurduk."

"Bundan haberim yoktu."

"Olması da gerekmiyordu. Onun için evde kimin olduğunu sandığını bana söyle."

Linda birden konuyu değiştirmişti. Wallander gerçeğin en zararsız bölümünü kızına anlatmaya karar verdi. Bazen ama çok ender olarak gazetelerde ya da televizyonda görünen kendi konumundaki birçok polisin suçluların ya da katillerin dikkatlerini çektiğinden ve bu söz konusu kişileri kafalarına taktıklarından söz etti. Ya da kafalarına takmak yerine de bu kişilere 'ilgi duymaya' başlamalarından. Aslında endişe edilecek bir şey yoktu. Ama artık bunca olaydan sonra kimse neyin normal neyin anormal olduğunu kestiremiyordu. Böylesi bir olasılığın farkında olmak, katilin ya da katillerin takıntısı veya ilgi duydukları kişi olma olasılığını da göz ardı etmemekte yarar vardı. Ama bu aşamada insanın endişe etmesini gerektiren bir şey yoktu.

Linda babasının söylediklerine inanmamıştı.

"Endişelenecek bir şey yok ama seni elinde pirinç muştayla gördüm," dedi. "Ve benim gördüğüm bir polisti, babam değil. Ve bu polis de çok korkmuştu."

Wallander inandırıcı olmaya çalışarak, "Belki de bir karabasan görmüştüm," dedi. "Sen şimdi bana neden uyuyamadığını anlat."

"Yaşamımda ne yapacağımı kestiremiyorum, bu da beni kaygılandırıyor."

"Geçen gün izlediğim oyunda Kajsa'yla birlikte çok iyiydin."

"Ama olmamız gerektiği kadar iyi değildik."

"Zamanla daha iyi olursunuz."

"Ama ya ben bundan tümüyle farklı bir şey istiyorsam?"

"Ne gibi?"

"Gece yarısı uyandığımda ben de işte bunu düşünüyordum. Gözlerimi açtım ve hâlâ bu sorunun yanıtını bulamadığımı düşündüm."

"Beni her zaman uyandırabilirsin. Polis olduğum için en azından iyi bir dinleyici sayılırım. Ama belki de benden daha iyi yanıtları olanlar da vardır."

Linda başını babasının omzuna dayadı.

"Biliyorum. Sen çok iyi bir dinleyicisin. Annemden çok daha iyisin bu konuda. Ama sorularımın yanıtlarını büyük olasılıkla benim bulmam gerekecek."

Uzun bir süre yan yana kanepede oturdular. Sabahın saat dördünde yatmaya karar verdiler. Linda'nın söylediği bir şey Wallander'ın kendini iyi hissetmesini sağlamıştı: Sen annemden daha iyi bir dinleyicisin.

İlerdeki yaşamında her şeyi Mona'dan daha iyi yapmayı düşünüyordu. Ama bunu şimdi Baiba varken yapamazdı.

Wallander yedide uyandı. Linda hâlâ uyuyordu. Evden çıkmadan önce bir fincan kahve içti. Hava hâlâ çok güzeldi. Ama rüzgâr çıkmıştı. Karakola gittiğinde tüm tatil planının bozulduğundan şikâyet eden Martinsson'la karşılaştı. Üstlendikleri bu zor soruşturma yüzünden herkes tatilini ertelemek zorunda kalmıştı ve ne zaman tatile çıkacakları de belirsizdi.

"Eylüle kadar belki de hiç tatile çıkamayacağım," dedi Martinsson öfke dolu bir sesle. "Eylülde kim tatile çıkmak ister?"

"Ben," dedi Wallander. "Babamla birlikte İtalya'ya gideceğiz."

Wallander odasından içeri girdiğinde o günün 6 Temmuz Çarşamba olduğunu fark etti birden. Cumartesi sabahı, yani üç gün sonra Kastrup Havaalanı'nda Baiba'yı karşılayacaktı. İlk kez tatillerinin iptal edilmesi ya da en azından

belirsiz bir süre için ertelenmesi gerektiğini ciddi bir şekilde fark etmişti. Son haftalarda bu konuyu düşünmemeye özen göstermişti. Oysa artık bu şekilde devam edemeyeceği ortadaydı. Uçak biletleriyle otel rezervasyonlarını iptal ettirmesi gerekiyordu. Baiba'nın göstereceği tepkiden çok korkuyordu. Koltuğuna oturdu ve bu düşüncelerinin karnını ağrıttığını fark etti. Başka bir seçenek daha olmalı, diye geçirdi içinden. Baiba buraya gelebilir. Belki insanları öldüren ve kafa derilerini yüzen bu lanet herifi birkaç gün içinde yakalayabiliriz.

Baiba'nın düş kırıklığı yaşamasını istemiyordu. Bir zamanlar bir polisle evli olmasına karşın yine de koşulların daha farklı olmasını istiyor ve ona o günlerde yaşadığı düş kırıklıklarını yeniden hatırlatmak istemiyordu. Wallander, Baiba'nın İsveç gibi bir ülkede yaşamın çok daha farklı olduğunu düşünmüş olabileceğini geçirdi aklından. Ama planladıkları gibi Skagen'e gidemeyeceklerini söylemek de istemiyordu. Aslında hemen şimdi ahizeyi kaldırıp Riga'yı araması gerekiyordu. Ama yine de bu tatsız konuşmayı erteledi. Buna henüz hazır değildi. Masanın üstünde duran not defterlerinden birini alarak iptal ettirmesi gereken şeyleri yazdı.

Sonra da yeniden polis olduğunu hatırladı.

Bir gece önce rıhtımda tahta sırada otururken aklına gelen düşünceyi bir kez daha gözden geçirdi. Evden çıkmadan önce yazdığı özeti de yanına almıştı. Bir gece önce yazdıklarını masanın üstüne koyarak okumaya başladı. Yazdıkları hâlâ kendisine mantıklı geliyordu. Ahizeyi kaldırarak Ebba'ya Helsingborg'dan Waldemar Sjösten'i bağlamasını söyledi. Ebba birkaç dakika sonra onu aradı.

"Sjösten galiba sabahları teknesinin dibine yapışan kabuklu deniz hayvanlarını kazırmış," dedi. "Ama az sonra yerinde olacakmış. Herhalde on dakika içinde arar."

Sjösten on beş dakika sonra aradı. Wallander onun yaptıkları araştırmaya ilişkin anlattıklarını dikkatle dinledi. Liljegren'in öldürüldüğü akşam Aschebergsgatan'da motosikletli birini gören yaşlı bir çiftle konuşacağını söyledi.

"Çok dikkatli ol," dedi Wallander. "Önemli olabilir."

"Merak etme."

Wallander cesaretini toplamak istercesine öne doğru uzandı.

"Senden bir şey istiyorum," dedi. "Öncelik tanıman gereken bir şey. Liljegren'in villasındaki partilere katılan kadınları bulmanı istiyorum."

"Neden?"

"Önemli olduğunu düşünüyorum. O partilere kimlerin katıldığını öğrenmemiz gerek. Soruşturmayla ilgili dosyayı okuduktan sonra bunu daha iyi anlarsın."

Wallander sorusunun diğer üç cinayet için topladıkları dosyalarda yanıtlanmayacağını biliyordu. Ama o anda daha fazla derine inmek istememişti. Bir süre daha tek başına avının izini sürmek istiyordu.

"Yani gidip bir fahişeyle konuşmamı istiyorsun?"

"Evet. Eğer o partilerden birine gitmiş birini bulabilirsen evet."

"Katıldıklarına ilişkin söylentiler var."

"Bulur bulmaz da beni aramanı istiyorum. Hemen Helsingborg'a geleceğim."

"Eğer bulursam onu içeri atayım mı?"

"Neden atacaksın?"

"Bilmiyorum."

"Ben yalnızca onunla konuşmak istiyorum, o kadar. Kadının kesinlikle endişelenmesini istemiyorum. Korkan birinin söyleyeceklerinin bana bir yararı olmaz."

"Elimden geleni yapacağım," dedi Sjösten. "Yaz ortasında bana ilginç bir görev verdin."

Telefonu kapattılar. Wallander bir gece önce aldığı notlara geri döndü. Saat sekizde Höglund'u arayarak hazır olup olmadığını sordu. Wallander yerinden kalkarak ceketini aldı ve Höglund'la danışmada buluştular. Carlman'ın kızıyla hastanede ne konuşacaklarını planlamak amacıyla hastaneye yürüyerek gittiler. Wallander yüzüne tokat atan o genç kızın adını bile bilmiyordu.

"Erika," dedi Höglund. "Ona kesinlikle uymayan bir ad."

"Neden?" diye sordu Wallander hayretle.

"Erika adını duyduğumda gözümün önünde güçlü kuvvetli biri canlanıyor da ondan. Örneğin bu adda birinin bir otel müdürü ya da vinç operatörü falan olması gerek."

"Adımın Kurt olmasının sence bir sakıncası var mı?"

Höglund gülümseyerek başını salladı.

"Bir insanı adıyla değerlendirmenin son derece saçma olduğunu ben de biliyorum ama beni eğlendiriyor. Daha derin anlamları olan bir bilmece gibi geliyor bana. Öte yandan kediye Fido, köpeğe de Kitty adının verilmesini aklın almayabilir ama bunlar da var."

"Başka örnekler de olmalı," dedi Wallander. "Pekâlâ, Erika Carlman hakkında ne biliyoruz?"

Hastaneye doğru yürürlerken güneş sol tarafta kalmıştı, rüzgâr arkalarından esiyordu. Höglund, Erika Carlman'ın yirmi yedi yaşında olduğunu söyledi. İç hatlar seferi yapan İngiliz uçak şirketinin birinde kısa bir süre için hosteslik yapmıştı. Hiçbir zaman bir yerde uzun bir süre çalışmamış, sürekli iş değiştirmişti. Babasının parasıyla tüm dünyayı dolaşmış ve kısa bir süre sonra da Perulu bir futbolcuyla boşanmayla biten bir evlilik yapmıştı.

"Bana tipik bir sosyete kızı gibi geldi," dedi Wallander. "Doğduğu andan itibaren her şey ona gümüş tepsiyle sunulmuş."

"Annesine bakarsan daha genç kızlığında isteri nöbetleri geçirmeye başlamış. Bu sözcükler annesinin kullandığı sözcükler. Ama bana sorarsan nörotik bozuklukları var demek daha doğru olur."

"Daha önce de intihar girişiminde bulunmuş mu?"

"Hayır. Hiç kimse bu konuda bir şey bilmiyor. Annesinin de yalan söylediğini sanmıyorum."

Wallander bir an için düşündü.

"O zaman intihar etme konusunda çok ciddi olmalıydı. Gerçekten ölmek istemiş demek ki."

"Ben de senin gibi düşünüyorum."

Bir süre daha yürüdüler. Wallander, Erika'nın yüzüne tokat attığını artık Höglund'dan saklamanın bir anlamı olmadığını hissediyordu. Hoş, kendisi anlatmasa bile belki de Erika bundan söz ederdi. O zaman da erkeklik gururundan ötürü bu olayı anlatmadığı ortaya çıkardı.

Hastaneye iyice yaklaştıklarında Wallander arkadaşını durdurarak ona her şeyi anlattı. Höglund duyduklarına çok şaşırmıştı.

"Bunun annesinin sözünü ettiği o isteri krizlerinden biri olduğu kesin," dedi Wallander.

Yürümeyi sürdürdüler. Kısa bir süre sonra Höglund durdu.

"Bu bir sorun yaratabilir," dedi. "Büyük olasılıkla duygusal açıdan çökük bir durumda. Birkaç gün boyunca ölümün eşiğinde olduğunun herhalde farkındadır. Kendini öldürmeyi başaramadığı için pişman olup olmadığını bilmiyoruz. Eğer seni karşısında görürse egosu incinebilir ya da saldırgan bir kimliğe bürünebilir."

Wallander, Höglund'un haklı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

"O zaman galiba en iyisi senin onunla yalnız konuşman olacak. Ben kafeteryada oturur seni beklerim."

"Ama önce ondan ne öğrenmek istediğimizi bir kez daha gözden geçirelim."

Wallander hastanenin yanında taksi durağının hemen arkasındaki tahta sırayı işaret etti. Geçip oturdular.

"Bu tür soruşturmalarda her zaman yanıtların sorulardan daha ilginç olmalarını ümit ederiz," diye söze başladı Wallander. "Babasının ölümünden sonra neden intihar etmek istedi? Bu sorunun yanıtı sorgulamanın temelini oluşturacaktır. Bu soruyu nasıl soracağın da sana kalmış. Kendi yolunu kendin çizmelisin. Erika'nın yanıtları sorman gereken soruları da beraberinde getirecektir."

"Babasının ölümüne o kadar çok üzülmüş ki, artık yaşamanın bir anlamı kalmadığına karar vermiş olduğunu söylerse, ne yapacağım?"

"O zaman yalnızca bunu öğrenmiş olacağız."

"Aslında tam olarak öğrenmek istediğimiz ne?"

"Şu anda ne olduğunu kestiremediğim soruları bulup çıkarmalısın. Erika'nın neden intihar etmek istediğini öğrenmeliyiz. Babasıyla ilişkisi nasıldı? Baba kız olarak birbirlerini severler miydi? Yoksa nefret gibi başka duygular mı vardı?"

"Başka duyguların olduğunu yadsırsa?"

"O zaman ona inanmayarak sorularını sormaya başlamalısın. Tabii, bunu ona belli etmeden. Bu kadar kısa zaman içinde bir evden iki cenazenin çıkmasını istemesinin arkasında başka nedenlerin yattığına eminim."

"Bir başka deyişle, yadsımanın Erika'nın yalan söylediğini ve benim de bu yalanı neden söylediğini ve arkasında nelerin yattığını öğrenmemi istiyorsun?"

"Evet, böyle de diyebiliriz. Ama üçüncü bir olasılık daha var. Babasının ölümüne ilişkin bildiği bazı şeyleri mezara götürmekten başka bir çare göremediği için de intihar etmek istemiş olabilir."

"Katili görmüş olabilir mi?"

"Olabilir."

"Ve katilin yakalanmasını istemiyor?"

"Bu da olabilir."

"Peki ama neden?"

"Burada da en az iki olasılık söz konusu. Katili korumak istemiş olabilir. Ya da babasının anısını korumak istiyordu."

Höglund çaresizlikle içini çekti.

"Başarabileceğimden emin değilim."

"Elbette başaracaksın. Seni kafeteryada bekleyeceğim. Beni orada bulamazsam buradayım demektir. Sakın acele etme."

Wallander, Höglund'a danışmaya kadar eşlik etti. Birkaç hafta önce de yine bu hastaneye gelmiş ve Salamonsson'un öldüğünü öğrenmişti. O günlerde kaderin kendisine ne tür oyunlar oynayacağını henüz bilmiyordu. Höglund nereye gideceğini öğrendikten sonra koridorda gözden kayboldu. Wallander kafeteryaya doğru gitti ama sonra fikrini değiştirerek dışarı çıkıp az önce oturdukları tahta sıraya oturdu. Bir kez daha bir gece önceki düşüncelerini gözden geçirmeye koyuldu. Düşünceleri cep telefonunun çalmasıyla kesildi. Arayan Hansson'du ve sesi telaşlı çıkıyordu.

"Ulusal Polis Birliği'nden iki araştırmacı bugün öğleden sonra Sturup Havaalanı'nda olacak. Adları da Ludwigsson ve Hamrén'miş. Onları tanıyor musun?"

"Adlarını duymuştum. Çok başarılı olduklarını biliyorum. Hamrén lazer ışınlarıyla uğraşan o adamın cinayetini çözen ekipteydi."

"Acaba onları havaalanında karşılayabilir misin?"

"Ne yazık ki, karşılayamam," dedi Wallander kısa bir an düşündükten sonra. "Helsingborg'a gitmem gerekebilir."

"Birgersson bundan söz etmedi. Onunla az önce konuşmuştum."

"Onların da büyük olasılıkla bizler gibi aynı iletişimsizlik sorunları vardır," dedi Wallander sabırla. "Bana sorarsan senin gidip onları karşılaman çok daha iyi olur."

"Neden?"

"Onlara değer verdiğin anlaşılır da ondan. Birkaç yıl önce Riga'ya gittiğimde beni limuzinle karşılamışlardı. Eski bir Rus arabasıydı ama yine de limuzindi. İnsanlar kendilerine değer verilmesinden hoşlanırlar."

"Peki," dedi Hansson. "Gidip karşılarım onları. Neredesin?"

"Hastanede."

"Hasta mısın?"

"Carlman'ın kızı. Yoksa unuttun mu?"

"Doğruyu söylemem gerekirse evet, unutmuşum."

"Aynı şeyleri aynı anda unutmadığımız için Tanrı'ya şükretmeliyiz," dedi Wallander.

Hansson'un bu sözlerdeki espriyi anlayıp anlamadığından emin değildi. Cep telefonunu sıranın üstüne koyarak çöp kutusuna konan serçeye baktı. Höglund'dan ayrılalı yarım saat olmuştu. Gözlerini kapatarak yüzünü güneşe doğru kaldırdı. Baiba'ya neler söyleyeceğini düşünmeye çalıştı. Bir ayağı alçılı olan bir adam gelip yanına oturmuştu. Ama o güneşe bakmayı sürdürdü. Beş dakika sonra bir taksi geldi. Ve ayağı alçılı adam taksiye bindi. Wallander hastanenin önünde volta atmaya başladı. Sonra yeniden tahta sıraya oturdu. Bir saat geçmişti.

Höglund bir saat beş dakika sonra hastaneden çıkarak gelip Wallander'in yanına oturdu. Wallander genç kadının yüzünden konuşmanın nasıl gittiğini anlayamamıştı.

"Galiba bir insanın intihar etme nedenlerinden birini göz ardı etmişiz. Yaşamdan bıkmak da bunların arasında."

"Yanıtı bu muydu?"

"Aslında soru sormak zorunda bile kalmadım. Bembeyaz bir odada üstünde hastane giysisiyle bir koltukta oturuyordu. Saçları dağınıktı ve yüzü sol-

gundu. Hem kendi ruhsal bunalımının hem de aldığı ilaçların yoğun etkisi altında olduğu her halinden belli oluyordu. 'Neden yaşamayı sürdüreyim,' diyerek beni karşıladı. Dürüst olmam gerekirse bir süre sonra yeniden intihar edeceğini düşünüyorum. "

Wallander hatasını anlamıştı. İntihar etmedeki en yaygın güdüyü nedense göz ardı etmişti. Yaşamdan bıkmak, yaşamak istememek.

"Babası hakkında konuşabildin mi?"

"Babasını küçümsüyor. Ama babasının ona cinsel tacizde bulunduğunu hiç sanmıyorum."

"Bunu o mu söyledi?"

"Bazı şeylerin yüksek sesle söylenmesi gerekmez."

"Peki ya cinayet?"

"O konuyla da ilgilenmiyordu."

"Ve yalan söylemediğinden eminsin, öyle mi?"

"Bence ne hissediyorsa onları söyledi. Neden onu görmeye gittiğimi merak etti. Ben de ona gerçeği söyledim. Yani katili aradığımızı. Babasının ölmesini isteyebilecek birçok kişi olduğunu söyledi. İş yaşamındaki acımasızlığından, katılığından ötürü."

"Babasının yaşamında başka bir kadın olma olasılığından söz etmedi mi?"

"Hayır."

Wallander yeniden çöp kutusunun kenarına konan serçeye baktı.

"Hiç olmazsa bu kadarını öğrendik," dedi. "Başka bir şey bilmediğimizi biliyoruz artık."

Yürüyerek karakola gittiler. Saat on bire çeyrek vardı. Artık yüzlerine doğru esen rüzgâr biraz hafiflemişti. Karakola yaklaştıklarında Wallander'in cep telefonu çaldı. Rüzgâra arkasını dönerek telefonunu açtı. Arayan Svedberg'di.

Svedberg heyecanla, "Björn Fredman'ın öldürüldüğünü sandığımız yeri bulduk," dedi. "Kentin batısındaki bir rıhtımda."

Wallander başarısız hastane ziyaretinin verdiği burukluğun birden kaybolduğunu hissetti.

"Harika."

"Bir duyum aldık," diye sürdürdü konuşmasını Svedberg. "Arayan kişi kan lekelerinden söz etti. Bu kan lekeleri temizlenen bir balığın da olabilir elbette. Ama ben doğrusu böyle düşünmüyorum. Arayan kişi bir laboratuvarda çalışıyormuş. Teknisyenmiş. Otuz beş yıldan beri kan örnekleri üzerinde çalıştığını söyledi. Ayrıca rıhtımın yanında da lastik izleri olduğunu söyledi. Genellikle olmazmış. O zaman oraya bir aracın park ettiği ortaya çıkıyor ve bu araç neden 67 model bir Ford kamyonet olmasın?"

"Beş dakika sonra karakolda olacağım. Arabaya atlayıp hemen oraya gideriz," dedi Wallander.

Yokuşu hızla çıkmaya başladılar. Wallander, Svedberg'in anlattıklarını Höglund'a iletti.

Artık ikisi de Erika Carlman'ı unutmuştu.

Hoower saat 11.03'te Ystad'da trenden indi. O gün mobiletini evde bırakmaya karar vermişti. Tren istasyonundan çıktığında babasını içine attığı çukurun polis kordonuyla çevrilmiş olduğunu görünce içinde düş kırıklığı ve öfke karışımı bir duygu hissetti. Peşine düşen polisler çok aptaldı. FBI'nın açtığı son derece basit giriş sınavını bile geçemeyecek denli aptaldılar hem de. Geronimo'nun yüreğinin içinde attığını hissetti. Basit ve açık seçik olan mesajı anlamıştı. Seçildiği görevi tamamlayacaktı. Kız kardeşi yaşama geri dönmeden önce ona son iki kurbanı da getirecekti. Penceresinin altına bu son iki kafa derilerini de görecekti. Ve genç kızın kalbini de armağan olarak sunacaktı. Sonra da hastaneye giderek kız kardeşini oradan kurtaracaktı. Ve o andan itibaren de yaşamları son derece farklı olacaktı. Belki bir gün tüm yaşadıkları karanlık günleri arkalarında bırakarak kız kardeşinin günlüğünü onunla birlikte okuyabilirdi bile.

Kent merkezine doğru yürümeye başladı. Dikkati çekmemek için ayakkabı giymişti. Ayakları bundan hoşnut değildi. Meydana gelince sağa döndü ve kızı olduğunu sandığı o genç kızla birlikte oturan polisin evine doğru gitti. O gün eve daha yakından bakmak için kente gelmişti. Ertesi akşamki eylemini planlıyordu. Ya da belki de iki gün sonraki. Ama asla daha geç değil. Kız kardeşinin da-

ha fazla hastanede kalmaması gerekiyordu. Polisin evinin yanındaki binalardan birinin basamaklarına oturdu. Zamanı unutmayı öğrenmişti. Orada bir süre hiçbir şey düşünmeden oturdu. Kusursuzluk sanatında usta olmak için daha öğreneceği birçok şey vardı. Ama bir gün bunu başaracağından hiç kuşkusu yoktu.

İki saat sonra beklemesi sona erdi. Genç kız kapıdan dışarı çıktı. Acelesi var gibiydi. Hızlı adımlarla yürüdü.

Genç kızın arkasından gitti ve onun gözden kaybolmasına asla izin vermedi.

32.

Wallander rıhtıma gittiğinde içgüdüsel bir şekilde doğru yere geldiğini hissetti. Tam düşündüğü gibiydi. Ystad'ın batısından on kilometre ötede, deniz kıyısındaki cinayetin gerçeğini gizleyen bu rıhtım bundan önceki varsayımlarına uyuyordu. Kıyıdan uzanan otoyoldan geçerek Malmberget'deki golf kurslarının reklam panosunun az ilersinde durmuşlardı. Otoyoldan çıkarak dar yola saptıklarında rıhtım karşılarına çıkmıştı. Lastik izlerini bozmamak için arabayı yolun başında durdurmuşlardı.

Erik Wiberg adındaki laboratuvar teknisyeni yaz aylarını otoyolun güneyindeki evinde geçirdiğini söylemişti. Her sabah yaptığı gibi 29 Haziran sabahı da gazetelerini okumak için rıhtıma inmişti. O sırada da yoldaki lastik izleriyle kahverengi lekeler gözüne ilişmişti. Ama bunların üstünde de fazla durmamıştı. Aynı gün ailesiyle birlikte Almanya'ya gitmiş ve ancak döndüğünde, gazetelerde polisin bir cinayetin işlendiği yeri aradığını ve bu yerin büyük olasılıkla deniz kıyısında olabileceğine ilişkin yazıları okuyunca o kahverengi lekeleri hatırlamıştı. Uzun bir süreden beri laboratuvarda kan incelemeleri yapan biri olarak rıhtımda gördüğü kahverengi lekelerin kan olduğunu düşünmüştü. Wallander ve diğerlerinin hemen arkasından rıhtıma gelen Nyberg lastik izlerinin yanında çömelmiş incelemelerine başlamıştı. Dişi çok ağrıdığından sinirleri tepesindeydi. Sinirlenmeden konuştuğu tek kişi Wallander'di.

"Fredman'ın Ford'u olabilir," dedi. "Ama doğru dürüst bir araştırma yapmamız gerek."

Birlikte rıhtıma doğru gittiler. Wallander şanslı olduklarının farkındaydı. Kurak yaz havasının da yardımı olmuştu. Eğer yağmur yağmış olsaydı asla bu izleri bulamayacaklardı. Hava konusunda belleği son derece güçlü olan Martinsson'a baktı.

"28 Haziran'dan bu yana yağmur yağdı mı?" diye sordu.

Martinsson hiç duraksamadan yanıt verdi.

"Yaz Dönümü Bayramı sabahında biraz çiseledi," dedi. "Ama o günden beri de hiç yağmadı."

"O zaman tüm bölgeyi kordon altına alalım," dedi Wallander, Höglund'a bakarak. Höglund rıhtımın çevresini kordon altına alacak kişilere haber vermek için telefon etmeye gitti.

"Bastığın yere dikkat et," dedi Wallander.

Rıhtımın kara tarafında durarak kan izlerine baktı. Bu izler dört metre uzunluğundaki rıhtımın orta yerinde yoğunlaşıyordu. Başını çevirerek otoyola baktı. Trafiğin sesini duyabiliyordu ama arabaları göremiyordu. Aklına bir şey geldi. Höglund hâlâ Ystad karakoluyla konuşuyordu.

"Bana bir harita getirmelerini söyle," dedi Wallander. "Ystad, Malmö ve Helsingborg'u da içeren bir harita istiyorum." Sonra da rıhtımın ucuna değin giderek suya baktı. Suyun dibi kayalıktı. Erik Wiberg birkaç metre uzakta duruyordu.

"Buraya en yakın ev nerede?" diye sordu Wallander.

"Buradan yaklaşık birkaç yüz metre ilerde," diye karşılık verdi Wiberg. "Otoyolun karşısında. Batıda."

Nyberg yanına yaklaşarak, "Dalgıçları çağıralım mı?" diye sordu.

"Evet," dedi Wallander. "Rıhtımın çevresinde yirmi beş metrelik bir alanla işe başlarız."

Sonra da ağaçlarla çevrili bölgeyi işaret etti.

"Parmak izleri," dedi. "Björn Fredman eğer gerçekten de burada öldürülmüşse elleriyle ayaklarının bağlanması gerek. Bizim katilimiz yalınayak dolaşıyor ve eldiven giymiyor."

"Dalgıçlar ne arayacaklar?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Bakalım bir şey bulabilecekler mi? Ama bana kalırsa sen lastik izlerinin bittiği yani rıhtımın başladığı yerde tuz izlerine rastlayacaksın."

"Kamyoneti çevirmemiş," dedi Nyberg. "Otoyola değin geri geri çıkmış. Yolda başka bir aracın olup olmadığını gördüğünü sanmıyorum. Bu yüzden de bence yalnızca iki olasılık var, tabii adam zır deli değilse."

Wallander kaşlarını kaldırarak, "Adam zır deli," dedi.

"Hayır," diye karşılık verdi Nyberg.

Wallander onun ne demek istediğini anlamıştı. İnsanın kendisine yolun açık olup olmadığını söyleyen biri yoksa otoyola değin geri geri gitmesi söz konusu olamazdı. Ya da farları izleyerek otoyolun açık olup olmadığını anlayabilirdi.

"Kendisine yardım eden biri yok," dedi Wallander. "Ve bizler bunun akşam saatlerinde olduğunu biliyoruz. Fredman'ın cesedini Ystad'daki tren istasyonunun önündeki çukura neden attığını öğrenmemiz gerek."

"Adam deli," dedi Nyberg. "Bunu az önce sen de söyledin."

Birkaç dakika sonra haritayı getiren araba geldi. Wallander, Martinsson'un kalemini alarak rıhtımın yanındaki kayalardan birinin üstüne oturdu. Ystad, Bjäresjö ve Helsingborg'u daire içine aldı. Sonra da Charlottenlund'a giden yan yolun hemen yanı başındaki rıhtımı işaretledi. İşaretlerini numaraladı. Sonra da Höglund, Martinsson ve Svedberg'i yanına çağırdı. Svedberg bu kez kirli güneş şapkası yerine bir kep takmıştı başına. Wallander onlara kucağına açtığı haritayı gösterdi.

Wallander, "Buradan hareket etmiş," diyerek açıklamasını sürdürdü. "Ve bunlar da cinayetlerin işlendiği yerler. Onların da her şeyde olduğu gibi kendi içlerinde bir düzeni var."

"Kafa derisi yüzmeye meraklı katil Ystad'la Helsingborg arasındaki yolda dolaşıyor," dedi Svedberg.

"Bu hiç de komik değil," diye karşılık verdi Martinsson.

"Komik olmadığını ben de biliyorum," diye karşı çıktı Svedberg. "Ben yalnızca olanları açıkladım."

"Bir yere kadar haklısın," dedi Wallander. "Dolaştığı yerler sınırlı. Cinayetlerden biri Ystad'da işlendi. Bir diğeri henüz emin olmamakla birlikte büyük olasılıkla burada işlendi ve ceset Ystad'a götürüldü. Bir başkası da Ystad'ın dışında Bjäresjö'de işlendi ve ceset de bulundu. Şimdi de Helsingborg çıktı karşımıza."

"Ama çoğu Ystad çevresinde," dedi Höglund. "Bu aradığımız adamın buralarda yaşadığı anlamına mı geliyor?"

"Björn Fredman'ın dışında kurbanların cesetleri ya evlerinin içinde ya da evlerine çok yakın yerlerde bulundular," dedi Wallander. "Bu katilin değil kurbanların haritası."

"O zaman Malmö'yü de işaretlemelisin," dedi Svedberg. "Björn Fredman orada oturuyordu."

Wallander, Malmö'yü de daire içine aldı. Aniden çıkan bir rüzgâr haritayı yırttı.

"Şimdi resim daha farklı oldu," dedi Höglund. "Artık düz bir çizgiye değil bir açıya sahibiz. Malmö de ortada."

Wallander, "Her zaman farklı olan Fredman," dedi.

"Belki bir daire daha çizmeliyiz," dedi Martinsson. "Havaalanı çevresine. O zaman ne oluyor?"

"Bir hareket alanı," dedi Wallander. "Fredman cinayetinin çevresinde dönen bir alan."

Wallander çok önemli bir sonuca ulaşmak üzere olduklarını hissediyordu.

"Yanılıyorsam beni düzeltin," diye sürdürdü konuşmasını. "Malmö'de oturan Björn Fredman kendisini öldüren adamla birlikte zorla ya da isteyerek Ford kamyonetine binip doğuya doğru gidiyor. Buraya öldürüleceği yere geliyorlar. Yolculuk sonra Ystad'a doğru sürüyor. Ceset Ystad'da belediyenin açtığı bir çukura atılıyor. Daha sonra kamyonet batıya doğru gidiyor. Malmö'yle Ystad arasındaki havaalanının otoparkına bırakılıyor. Ve orada da tüm izler yok oluyor."

"Sturup'dan kent merkezine birçok ulaşım olanağı var," dedi Svedberg. "Taksiler, havaalanı otobüsleri, kiralık araba. Otoparka başka bir araba daha önce bırakılmış olmalı."

"Bir başka deyişle katil büyük olasılıkla Ystad'da oturmuyor," dedi Wallander. "Malmö'de oturması daha büyük bir olasılık. Ama bu rahatlıkla Lund da olabilir. Ya da Helsingborg. Veya neden Kopenhag olmasın, değil mi?"

"Tabii eğer bizimle kedi fare oyunu oynamıyorsa," dedi Höglund. "Bence Ystad'da oturuyor ama bizim bunu öğrenmemizi istemiyor."

"Bu da olası, elbette," dedi Wallander kuşku dolu bir sesle. "Ama bu bana nedense inandırıcı gelmiyor."

"Öyleyse şimdi Sturup üzerinde daha fazla yoğunlaşmamız gerekiyor," dedi Martinsson.

Wallander evet dercesine başını salladı.

"Aradığımız adam bence motosiklet kullanıyor," dedi. "Bunu zaten daha önce de konuşmuştuk. Liljegren'in öldürüldüğü Helsingborg'daki evin önünde belki bir motosiklet gören olmuştur. Belki de olağandışı bir şeyler görmüş bazı tanıklar da vardır. Sjösten şu anda bu konunun üstünde çalışıyor. Bugün öğleden sonra yardım geleceğine göre Sturup'dan kent merkezine ne tür ulaşım seçenekleri olduğunu araştırmaya zaman ayırabileceğimizi düşünüyorum. Ford kamyoneti 28 Haziran gecesi havaalanı otoparkına park eden adamı arıyoruz. Ve bu adam bir şekilde o otoparktan çıkıp gitti. Tabii eğer havalanında çalışmıyorsa."

"Ama hâlâ yanıtlayamadığımız bir soru var," dedi Svedberg. "Bu canavar neye benziyor?"

"Yüzünün neye benzediğine ilişkin hâlâ hiçbir şey bilmiyoruz," dedi Wallander. "Ama onun çok güçlü olduğunu biliyoruz. Ayrıca Helsingborg'daki bodrum katının penceresi onun zayıf olduğunu da gösterdi bizlere. Zayıf ama güçlü biri söz konusu. Ve bu kişi yalınayak dolaşıyor."

"Az önce Kopenhag'tan söz ettin," dedi Martinsson. "Bu, katilin yabancı olduğu anlamına mı geliyor?"

"Sanmıyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Bence biz İsveçli bir seri katilin peşindeyiz."

"Bu konuda daha fazla bir şeyler söyleyecek durumda değiliz," dedi Svedberg. "Bir saç teli bulmamış mıydık? Açık mı yoksa koyu muydu?"

Wallander, "Bilmiyoruz," dedi. "Ekholm'e bakarsan katil dikkatleri üstüne çekmek istemiyor. Ve cinayetlerini işlediği sırada nasıl giyindiğini de bilmiyoruz."

"Peki bu kişinin yaşını tahmin edebiliyor muyuz?" diye sordu Höglund.

Wallander, "Hayır," diyerek bir an durdu. Sonra düşünceli bir sesle konuşmaya başladı. "Kurbanları hep yaşlı adamlar. Björn Fredman'ın dışında. Zayıf ama adaleli, yalınayak ve büyük olasılıkla motosiklet kullanan birinin pek yaşlı olacağını sanmıyorum. Ama yine de bir tahmin yapamıyorum."

Svedberg, "On sekiz yaşın üstünde," dedi. "Eğer motosiklet kullanıyorsa."

"Ya da on altı. Eğer mobilet kullanıyorsa." Martinsson başka bir şey söylemedi.

"Björn Fredman'la başlayabilir miyiz?" diye sordu Höglund. "Daha yaşlı olan diğer kurbanlardan farklı. Belki de Björn Fredman'la onu öldüren kişi arasında bir tür bir yaş ilişkisi vardır. Eğer bu doğruysa o zaman elli yaşın altında bir kişiden söz etmemiz gerek. Ve o yaşlarda da zayıf ve bakımlı bir bedene sahip çok az kişi var."

Wallander arkadaşlarına sıkıntıyla baktı. Hepsi elli yaşın altındaydı. En küçükleri olan Martinsson'sa otuz yaşındaydı. Ama hiçbiri de ne bakımlı ne de atletik bir bedene sahip değildi.

"Ekholm bu adamın psikolojik profilini çıkarmaya çalışıyor," dedi Wallander ayağa kalkarak. "Bunu her gün gözden geçirmemizin çok büyük yararı olacağına inanıyorum. Bu rapor bize bazı fikirler verecektir."

Norén elinde telefonla Wallander'in yanına yaklaştı. Arayan Sjösten'di.

"Galiba senin için birini buldum," dedi. "Liljegren'in villasındaki üç farklı partiye katılan bir kadın."

"Güzel," dedi Wallander. "Onu ne zaman görebilirim?"

"Ne zaman istersen."

Wallander saatine baktı. On ikiyi yirmi geçiyordu.

"Üçten önce orada olacağım. Bu arada biz de galiba Björn Fredman'ın öldürüldüğü yeri bulduk."

"Duydum," dedi Sjösten. "Ayrıca Ludwigsson'la Hamrén'in de Stockholm'den oraya gelmek üzere yola çıktıklarını da duydum. İkisi de çok iyidir."

"Motosikletli birini gören görgü tanığından bir şeyler öğrenebildin mi?"

"Birini görmemişler," dedi Sjösten. "Yalnızca bir motosiklet görmüşler. Modelini saptamaya çalışıyoruz. Ama bu hiç de kolay değil. Görgü tanıkları çok yaşlı bir çift. Yaşlı oldukları için de sağlıklarına çok düşkünler ve bu yüzden de benzinle çalışan her şeye çok öfkeleniyorlar. Dolayısıyla gördüklerini abartmış da olabilirler ve sonunda bir kaykay gördükleri de ortaya çıkabilir."

Birden telefondan bir cızırtı gelince telefonu kapattılar. Rüzgâr hatları olumsuz etkiliyordu. Nyberg rıhtımın kenarında oturmuş, şiş yanağını hafifçe ovuyordu.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu Wallander neşeli bir sesle.

Nyberg sıkıntısını belli etmemeye çalışarak, "Dalgıçları bekliyorum," dedi.

"Dişin çok mu ağrıyor?"

"Akıl dişi bu."

"Çektir."

"Çektireceğim ama önce şu dalgıçların buraya gelmesini bekliyorum."

"Rıhtımdaki lekeler kan mı?"

"Büyük olasılıkla. Bu akşam bu söz konusu kanın Fredman'ın bedeninden akıp akmadığını da öğreneceksin."

Wallander, Nyberg'in yanından ayrıldı, diğerlerine de Helsingborg'a gideceğini söyledi. Tam arabasına binerken birden bir şeyi söylemeyi unuttuğunu fark etti. Geri döndü.

"Louise Fredman," dedi Svedberg'e. "Per Åkeson onunla ilgili bir şey bulabildi mi?"

Svedberg bilmiyordu ama Åkeson'la konuşacağına söz verdi.

Wallander, Charlottenlund'a saparken bir yandan da Fredman'ın öldürüldüğü yeri düşünüyordu. Olay yerine yakın ev olmadığından Fredman'ın çığlıkları duyulamamıştı. E-65 Otoyolu'na çıkarak Malmö'ye doğru gitti. Rüzgâr artmıştı. Ama gökyüzü hâlâ masmaviydi. Haritaya bakarken konuştuklarını bir kez daha düşündü. Katilin Malmö'de yaşadığını düşünmeleri için birçok neden vardı. Katil en azından Ystad'da yaşamıyordu. Peki ama, neden Fredman'ın cesedini tren istasyonunun karşısındaki belediyenin açtığı çukura atmıştı. Bu zahmete neden katlanmıştı? Ekholm'ün dediği gibi polisin kafasını mı karıştırmak

için böyle yapmıştı? Wallander, Sturup yoluna saptı ve bir an için havaalanına uğramayı düşündü. Ama sonra vazgeçti. Bunun ne yararı olurdu? Helsingborg'da yapacağı konuşma çok daha önemliydi. Sjösten'in bulduğu kadının nasıl biri olduğunu düşünerek Lund yoluna saptı.

Kadının adı Elisabeth Carlén'di. Helsingborg karakolunda Waldemar Sjösten'in odasında Wallander'in karşısında oturuyordu. Saat dört olmuştu ve yaklaşık otuz yaşlarında olan kadın az önce odadan içeriye girmişti. Wallander kadının elini sıkarken onu Smedstorp'da bir hafta önce görmeye gittiği kadın rahibe benzetti. Kadının üstündeki siyah giysiden ve aşırı makyajından onu rahibe benzetmiş olabilirdi. Kadına oturmasını söylerken bir yandan da Sjösten'in kadınla ilgili söylediklerini hatırlamıştı. Sjösten kadının dünyaya ilgisiz ve soğuk bir bakışla baktığını, bunun da onu çok çekici yaptığını söylemişti. Wallander onun yanına yaklaşan her erkeği kolayca baştan çıkarmaya kararlı olduğunu hissetti. Onunki gibi gözleri olan birini daha önce hiç görmemişti. Bu gözlerde hem kafa tutma hem de yoğun bir ilgi vardı. Kadın sigarasını yakarken Wallander ona anlatacaklarını kafasından geçirdi.

"Elisabeth Carlén fahişe," demişti Stöjen ona. "Yirmi yaşından beri başka bir şey yaptığını sanmıyorum. Ortaokuldan ayrılmış, bir süre feribotlarda garsonluk yapmış. Daha sonra bu işten sıkılarak bir kız arkadaşıyla birlikte bir butik açmış. Başarılı olamamışlar. Ailesi ona bir süre parasal açıdan yardım etmiş ama hiç iyi geçinemediklerinden onların yanından ayrılarak önce Kopenhag'a sonra da Amsterdam'a gitmiş. On yedi yaşında amfetamin kuryeliği yapmış. Büyük olasılıkla bu ilaçları kendisi de kullanmıştır ama bu pek belli olmuyor. Ben onunla o dönemde karşılaştım. Bir süre sonra ortadan kayboldu ama sonra birden Malmö'deki bir umumhanede ortaya çıktı."

Sjösten'in öyküsünün bu noktasında Wallander onun sözünü kesmişti.

"Genelevlere umumhane diyen hâlâ var mı?" diye sormuştu şaşkınlıkla.

"Peki, genelevler," demişti Sjösten. "Hangisini istersen onu kullan. Ama birçok genelev olduğu kesin. Ystad'da yok mu? Yoksa da merak etme yakında olur."

Wallander bir daha arkadaşının sözünü kesmemişti. Sjösten de konuşmasını bıraktığı yerden sürdürmüştü.

"Elbette sokaklarda fahişelik yapmadı. Evde çalışırdı. Tanınmış işadamlarına hoşça vakit geçirtirdi. Mutlaka diğer kadınlarda olmayan bir şeyi sayesinde müthiş paralar kazandı. Bunun ne olduğunu bilmiyorum. Porno dergilerine bile kendi ilanını verdi. İstersen onu neyin özel yaptığını sor. Bunu öğrenmek ilginç olabilir. Son birkaç yıldan bu yana da Åke Liljegren'le ilişkisi olan belli çevrelerde ortaya çıktı. Liljegren'in yanında çalışan birçok yöneticiyle lokantalarda görüldü. Polisin birlikte olduğu erkek ya da erkekleri yakın takibe aldığını Stockholm bildirdi. İşte Elisabeth Carlén bu. Oldukça başarılı İsveçli bir fahişe."

"Neden onu seçtin?"

"Eğlenceli biri. Onunla birçok kez konuştum. Çekingen değil. Ben ona eğer ondan kuşkulanmadığımızı söylersem bana inanır. Ayrıca onda fahişelerde olan o garip içgüdünün olduğuna da inanıyorum. Bir başka deyişle, son derece dikkatlidir. Polisleri sevmez. Bizden kurtulmanın ve bizlere bulaşmamanın en iyi yolu senin ve benim gibi kişilerle iyi geçinmektir."

Wallander ceketini asarak masanın üstündeki kâğıtları kenara çekti. Elisabeth Carlén sigarasını içiyor bir yandan da Wallander'in hareketlerini dikkatle izliyordu. Wallander'i uyanık bir kuşa benzetti.

"Sizden kuşkulanmadığımızı biliyorsunuz," diye söze başladı Wallander.

Kadın rahat bir tavırla konuşmaya başladı. "Åke Liljegren kendi mutfağında yakılmış. Fırını daha önce görmüştüm. Ama o fırını ben yakmadım."

"Biz de böyle düşünüyoruz," dedi Wallander. "Ben bir şeyler öğrenmek istiyorum. Kafamda bir resim çizmek istiyorum. Şimdilik elimde yalnızca boş bir çerçeve var. Bu çerçevenin içine bir resim yerleştirmek istiyorum. Liljegren'in villasındaki partilere ilişkin bir resim. Bana onun konuklarından söz edin."

"Hayır," dedi genç kadın. "Bunu istemiyorsunuz. Onu kimin öldürdüğünü söylememi istiyorsunuz ama ben bunu bilmiyorum."

"Liljegren'in öldüğünü duyduğunuzda ne düşündünüz?"

"Hiçbir şey düşünmedim. Yalnızca kahkahalarla güldüm."

"Neden? İnsan birinin ölümüne gülmemeli."

"Fırının içinde kavrulmanın dışında onun ne tür planları olduğunu elbette bilmiyorsunuz. Madrid'in dışındaki mezarlıktaki anıt mezar var ya, işte oraya

gömülecek. Kendi zevkine uygun bir yer yaptırmıştı. İtalyan mermerinden hem de. Ama ne yazık ki eceliyle değil de fırının içinde pişerek öldü. Buna bence kendisi de çok gülmüştür."

"Partiler," dedi Wallander. "Hadi şu partilerden söz edin biraz. Çok çılgın olduklarını duydum."

"Doğru."

"Ne açıdan?"

"Her açıdan."

"Biraz daha somut konuşabilir misiniz?"

Genç kadın düşünürken sigarasından arka arkaya birkaç soluk aldı. Bunları yaparken de gözlerini Wallander'den ayırmıyordu.

"Åke Liljegren'in dolu dolu yaşayan insanları bir araya getirme yeteneği vardı. Bunlar açgözlü insanlardı. Güce, zenginliğe ve sekse açtılar. Ve Liljegren sır saklayan bir insandı. Konuklarının etrafında bir güvenlik şeridi oluşturmuştu. Gizli kamera ya da casus yoktu. Partilerine ilişkin dışarıya hiçbir şey sızmazdı. Ayrıca hangi kadınları davet edeceğini de çok iyi bilirdi."

"Sizin gibi kadınları mı davet ederdi?"

"Evet, benim gibi kadınları."

"Başka?"

Genç kadın soruyu anlamamıştı. Wallander yineledi.

"Sizlerin dışında başka kadınlar da var mıydı?"

"Bu isteğe göre değişirdi."

"Kimin isteğine göre?"

"Konukların. Erkeklerin yani."

"Ve bu istekleri nelerdi?"

"Bazıları benim orada olmamı isterdi."

"Bunu anladım. Başka kimleri isterlerdi?"

"İsim vermeyeceğim."

"Kimlerdi peki?"

"Genç kızlar, bazıları çok gençti. Sarışın, esmer, zenci. Bazen orta yaşlılar da gelirdi. Bunların bir kısmı çok şişmandı. Değişirdi."

"Onları tanıyor musun?"

"Hepsini değil. Bazılarını."

"Onları nasıl bulurdu?"

Genç kadın bu soruyu yanıtlamadan önce sigarasını söndürüp bir yenisini yaktı. Sigarasını söndürürken bile gözlerini Wallander'den çekmemişti.

"Åke Liljegren gibi bir insan istediklerine nasıl mı sahip olabilir? Sınırsız parası vardı. Yardımcıları, iyi ilişkileri vardı. İsterse partisine katılması için bir kızı Florida'dan getirtebilirdi. Kızın büyük olasılıkla bırakın Helsingborg'tan İsveç'in bile nerede olduğundan haberi yoktu."

"Yardımcıları olduğunu söylediniz? Bunlar kimlerdi?"

"Şoförleri. Asistanları. Genellikle de bir uşağı olurdu. İngiliz asıllı elbette. Ama bunlar da değişirdi."

"Uşağın adı neydi?"

"İsim vermeyeceğimi söylemiştim."

"Nasılsa bir yolunu bulup öğreniriz."

"Bence de. Ama o zaman bu isimleri benden öğrenmiş olmazsınız."

"Bana birkaç isim verseniz ne olur?"

Genç kadın buz gibi bir sesle bu soruyu yanıtladı.

"O zaman büyük bir olasılıkla beni de öldürürler. Belki kafamı fırının içinde kızartmazlar ama yine de berbat bir şekilde öldürürler."

Wallander sözlerine devam etmeden önce düşündü. Elisabeth Carlén'in ağzından tek bir ismin bile çıkmayacağını artık iyice anlamıştı.

"Konuklarından kaçı tanınmış kişilerdi?"

"Birçoğu."

"Politikacılar?"

"Evet."

"Eski adalet bakanı Gustaf Wetterstedt?"

"İsim vermeyeceğimi söylemiştim."

Wallander birden genç kadının kendisine bir mesaj yolladığını fark etti. Sözcükleri farklı vurgulamıştı. Gustaf Wetterstedt'in kim olduğunu biliyordu ama eski bakan bu partilere hiç katılmamıştı.

"İşadamları?"

"Evet."

"Sanat komisyoncusu, Arne Carlman?"

"Son bir kez daha söylüyorum. İsim vermeyeceğim. Israr ederseniz giderim."

Demek Carlman da partilere katılmıyormuş, diye geçirdi içinden Wallander. Genç kadının sinyalleri son derece açıktı.

"Sanatçılar? Ünlüler?"

"Ara sıra. Ama sık değil. Åke'ın onlara güvendiğini sanmıyorum. Geçerli nedenleri olduğundan da eminim."

"Genç kızlardan söz ettiniz az önce. Esmer kızlar derken zenci kızlardan mı söz etmek istemiştiniz?"

"Evet."

"Dolores María adında birini tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Dominik Cumhuriyeti'nden?"

"Bu Cumhuriyetin nerede olduğunu bile bilmiyorum."

"Louise Fredman adında birini tanıyor musunuz? On yedi yaşında, belki biraz daha genç ve sarışın."

"Hayır."

Wallander konuyu değiştirdi. Genç kadının şimdilik konuşmayı sürdürmek istediği görülüyordu.

"Demek partiler çok çılgıncaydı?"

"Evet."

"Bana bunlardan biraz söz etsenize."

"Ayrıntıları mı istiyorsunuz?"

"Lütfen."

"Çıplak bedenlerin nasıl olduğunu mu anlatayım?"

"Bu şart değil."

"Seks partilerinin nasıl olduğunu bilirsiniz."

"Bilir miyim?" dedi Wallander. "Bundan pek emin değilim."

"Eğer soyunup masanızın üstüne yatarsam bu hiç beklenmedik bir şey olur, değil mi?" dedi. "Böyle bir şey işte."

"Beklenmedik olaylar mı?"

"Açgözlü insanlar bir araya gelince bunlar olur."

"Açgözlü erkekler mi?"

"Evet."

Wallander henüz derine inmediğinin farkındaydı.

"Bir önerim var," dedi. "Ve bir de sorum."

"Bir yere gitmiyorum."

"Önerim şu; sizinle bir kez daha görüşmeme izin vermenizi rica ediyorum. Birkaç gün sonra."

Genç kadın başını evet dercesine salladı. Wallander bir tür bir anlaşma yapmak üzereydi ve bundan hoşlanmıyordu da.

"Sorum çok basit," dedi. "Liljegren'in şoförlerinden söz ettiniz. Ve sürekli olarak değişen özel uşaklarından. Ama asistanı olduğunu söylediniz ve burada çoğul kullanmadınız. Yanılıyor muyum?"

Genç kadının yüzünde belli belirsiz endişeli bir ifade oluştu. İsim vermemekle birlikte gereğinden fazla şey anlattığının farkındaydı genç kadın.

"Bu konuşma rapora dönüşmeyecek," dedi Wallander. "Doğru mu duymuşum?"

"Yanlış duymuşsunuz. Elbette onun birden çok asistanı vardı."

Demek ki haklıymışım, diye geçirdi içinden Wallander.

"Şimdilik bu kadar," dedi ayağa kalkarken.

"Sigaramı bitirince gideceğim." Konuşmanın başından beri ilk kez bakışlarını Wallander'in üstünden çekti.

Wallander kapıyı açtı. Sjösten koridorda bir sandalyeye oturmuş yatçılık dergilerinden birini okuyordu. Wallander başını salladı. Genç kadın sigarasını söndürüp ayağa kalktı ve Wallander'in elini sıktı. Sjösten genç kadını kapıya kadar geçirdikten sonra geri geldiğinde Wallander pencerenin önünde arabasına binen genç kadına bakıyordu.

"İyi geçti mi?" diye sordu Sjösten.

"Sayılır," diye karşılık verdi Wallander. "Benimle yeniden konuşmayı kabul etti."

"Neler anlattı?"

"Aslında hiçbir şey."

"Ve sen bunun iyi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bilmedikleri benim daha çok ilgimi çekti," dedi Wallander. "Liljegren'in evinin 24 saat gözetim altında tutulmasını istiyorum. Ayrıca Elisabeth Carlén'in peşine de birini tak. Er ya da geç konuşmamız gereken biri ortaya çıkacaktır."

"Gözetim altına almak için bu pek geçerli bir neden değil ama," dedi Sjösten.

"Burada kararları ben veriyorum," dedi Wallander kibar bir sesle. "Oybirliğiyle bu soruşturmanın lideri seçildim."

"Seçilmediğime memnunum," diye karşılık verdi Sjösten. "Geceyi burada mı geçireceksin?"

"Hayır, eve döneceğim."

Aşağı indiler.

"Bir tarlada kendini yakan genç kızla ilgili haberi okumuş muydun?" diye sordu Wallander, Sjösten'den ayrılmadan önce.

"Evet. Korkunç bir şey."

"Helsingborg'dan otostop yapmış," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Ve çok korkuyormuş. O kızın o çılgın partilerle bir şekilde bir ilgisi olup olmadığını merak ediyorum. Çok uzak bir olasılık gibi görünmesine karşın yine de çok merak ediyorum."

"Liljegren'in kadın ticareti yaptığına ilişkin söylentiler de çıkmıştı bir ara," dedi Sjösten. "Diğer söylentilerle birlikte."

Wallander dikkatle ona baktı.

"Kadın ticareti mi?"

"Güney Avrupa'yla eski Doğu bloku ülkelerindeki genelevlere giden Güney Amerikalı yoksul genç kızların İsveç'ten transit geçtiklerine ilişkin bazı söylentiler çıkmıştı. Kaçmayı başarabilen birkaç kız bulmuştuk. Ama bu işin başındakileri yakalayamadık. Ve dolayısıyla da hiçbir şeyi kanıtlayamadık. Ama biliyoruz."

Wallander, Sjösten'e baktı.

"Ve bunları bana anlatmak için neden şimdiye kadar bekledin?"

Sjösten şaşkınlıkla başını salladı.

"Sormamıştın ki."

Wallander taş kesilmişti. Kendini yakan genç kız yeniden gözlerinin önüne gelmişti.

"Fikrimi değiştirdim," dedi. "Geceyi burada geçireceğim."

6 Temmuz Çarşamba akşamı saat beşti.

Yeniden asansöre binerek Sjösten'in odasına gittiler.

33.

O güzel yaz akşamı Wallander'le Sjösten, Danimarka kıyısındaki bir lokantada yemek yemek için feribotla karşı kıyıya, Helsingør'a geçtiler. Sjösten onardığı tekneden, sayısını kendisinin de unuttuğu evliliklerle bu evliliklerden olan çocuklarından söz ederek Wallander'in bir süre için bile olsa içinde bulunduğu sorunlardan uzaklaşmasını sağladı. Ancak kahvelerini içerken araştırmadan söz etmeye başladılar. Wallander, hoş sohbet Sjösten'in anlattıklarını dinledi. Kendini çok yorgun hissediyordu. O harika yemekten sonra da rehavet çökmüş, uykusu gelmişti. Sjösten birasıyla birlikte bir iki tek konyak içerken Wallander maden suyuyla idare etmişti.

Kahveleri geldiğinde rollerini değiştirdiler. Bu kez konuşma sırası Wallander'e dinleme sırası da Sjösten'e gelmişti. Wallander olanları en başından anlattı. İlk kez tarlada kendini yakan genç kızın seri cinayetlerin başlangıcı olduğuna ilişkin kuşkularından söz etti. Sjösten'le olayları kendisine de açıklamak istercesine konuşuyordu. Dolores María Santana'nın ölümünün daha sonra olanlarla bir ilgisi olabileceğine artık inanmaya başlamıştı. Sjösten çok iyi bir dinleyiciydi, Wallander'in duraksadığı noktalara o açıklık getiriyordu.

Daha sonraları, tüm araştırma sona erdiğinde o yaz akşamı Sjösten'le birlikte Helsingør'da yediği yemeği şükranla anacaktı. Deniz kıyısındaki tahta

sırada otururken aklına gelen düşünce o gece kesinlik kazanmıştı. Boşluklar doldurulmuş, sorular yanıtlarını bulmuş, bulmacanın parçaları yavaş yavaş yerlerine oturmaya başlamıştı. Artık ilk kez tüm resmi olduğu gibi görebiliyordu. Ama aynı zamanda da bunları daha önce görmesi, ara sokaklara sapmadan ve yön değiştirmeden yolda yürümesi gerektiğini düşünerek de suçluluk duyuyordu. Sjösten'e sormamasına karşın kafasını kurcalayan bir soru vardı. Bu cinayetler engellenebilir miydi? Ya da en azından sonuncusu -tabii eğer gerçekten de sonuncuysa- Liljegren cinayeti engellenebilir miydi? Bu sorunun yanıtını bilmiyordu, ancak sorabilir ve eğer varsa yanıtı öğrenebilirdi. Ve bu soruyla uzun bir süre yaşayacağını; belki de hiçbir zaman sorusuna akılcı bir yanıt alamayacağını bilerek onunla birlikte yaşamak zorunda kalabilirdi de.

Artık tek sorunları katildi. Onu bir an önce yakalamaları gerekiyordu ama onları katile yönlendirecek tek bir ipucu bile yoktu ellerinde. Kuşkulandıkları biri yoktu. Hatta içlerinden birinin aradıkları kişi olmasını ümit edebilecekleri bir grup insan bile yoktu.

Elisabeth Carlén gittikten sonra Sjösten dışarıya çıkarlarken Güney Avrupa'daki genelevlere gönderilen Güney Amerikalı çocuk denecek yaşta kızların İsveç'ten özellikle Helsingborg'dan geçtiklerini söylemişti. Wallander duyduklarına ani bir tepki göstermişti. Sjösten'in odasına geri döndüklerinde odanın pencereleri açık olmasına karşın hâlâ Elisabeth Carlén'in sigaralarının kokusu hissediliyordu. Sjösten, Wallander'in birden canlandığını fark etmişti. Wallander düşünmeden Sjösten'in koltuğuna oturunca o da masanın karşısındaki kanepeye oturmak zorunda kalmıştı. Wallander ona Dolores María Santana'yla ilgili tüm bildiklerini ve Helsingborg'dan otostop yaptığında korku dolu olduğunu anlattığında Sjösten, Wallander'in neden birden canlandığını anlamaya başlamıştı.

"Gustaf Wetterstedt'in evine haftada bir kez siyah bir araba gelirmiş," dedi Wallander. "Bir rastlantı sonucu da gündelikçisi bu aracı görmüş. Kadını sen de gördün, Liljegren'in garajındaki arabayı saptamak için buraya gelmişti. Bundan nasıl bir sonuç çıkarabilirsin?"

"Hiçbir sonuç çıkaramam," dedi Sjösten. "İçersini göstermeyen camları olan birçok siyah Mercedes var."

"Liljegren'le ilgili söylentileri de bir araya getir. Kadın ticareti yaptığına ilişkin söylentiler. Evinin dışında başka bir yerde parti vermesini engelleyecek herhangi bir şey var mı? Neden bir ev işletmedi, dersin?"

"Bunu yapmasını engelleyen bir şey yoktu."

"O arabanın perşembe günleri Liljegren'in evinden çıkıp çıkmadığını öğrenmek istiyorum," dedi Wallander. "Ve cuma günleri de geri gelip gelmediğini."

"Bunu nasıl öğreneceğiz?"

"Bir şeyler görmüş olma olasılıkları olan komşular var. Arabayı kim kullanıyordu? Liljegren'in etrafında büyük boşluklar var, bunların doldurulması gerek. Yanında çalışan birçok kişi varmış. Bir de asistanı. Bu insanlar şimdi nerede?"

"Bu konunun üstünde çalışıyoruz."

"Önceliklerimizi belirleyelim," dedi Wallander. "Motosiklet önemli. Liljegren'in asistanı da çok önemli. Ve perşembe günleri yola koyulan araba. Bunlarla başla. Bunları denetlemeleri için elindeki tüm personeli seferber et."

Sjösten araştırma çalışmasını düzenlemek için odadan çıkmıştı. Döndüğünde Wallander'e Elisabeth Carlén'in takip edilmesi için birini görevlendirdiğini söyledi.

"Elisabeth şimdi ne yapıyor?" diye sordu Wallander.

"Evinde," diye karşılık verdi Sjösten. "Tek başına."

Wallander arkadaşlarından izin isteyerek Ystad'a, Per Åkeson'a telefon etti.

"Louise Fredman'la konuşmaktan vazgeçeceğimi sanmıyorum," dedi.

"Bunun için son derece önemli nedenlerin olmalı," dedi Åkeson. "Aksi halde sana yardımcı olamam."

"Bunun çok önemli olduğunu hissediyorum."

"Duygularm dışında somut şeyler de olmalı, Kurt."

"Her zaman karşıma bürokratik engeller çıkıyor."

"Kızın ne anlatacağını sanıyorsun?"

"Örneğin ayak tabanlarının bıçakla kesilip kesilmediğini anlatabilir."

"Aman Tanrım. Neden böyle bir şey yaşamış olsun ki?"

Wallander'in canı ayrıntılara girmek istemiyordu.

"Annesinden izin alamaz mıyım?" diye sordu. "Fredman'ın dul eşinden?"

"Ben de bunu düşünüyordum. Bunu belki sağlayabiliriz."

"O zaman yarın Malmö'ye giderim," dedi Wallander. "Senden bir evrak almam gerekiyor mu?"

"Annesi izin verirse hiçbir şeye gereksinmen olmaz. Ama kadına baskı yapamazsın, bunu unutma."

Wallander, "Ben insanları tehdit etmem," dedi.

"Ben sana nasıl davranman gerektiğini söylemeye çalışıyorum yalnızca. Hepsi bu."

Åkeson'la yaptığı bu konuşmadan sonra Sjösten akşam yemeği için Danimarka'ya gitmelerini ve böylece sakin bir yemek yiyebileceklerini önermişti. Bu fikir Wallander'in de hoşuna gitmişti. Baiba'yı araması için saat hâlâ çok erken. Ya da Baiba için değil ama kendisi için erkendi demek daha doğru olacaktı. Defalarca evlenen Sjösten'in tatile şimdi çıkamayacaklarını, bunun bir süreliğine ertelendiğini Baiba'ya nasıl açıklayabileceği konusunda kendisine belki bir akıl verebileceğini de düşünmüştü. Feribotla karşı kıyıya geçerlerken Wallander yolculuğun biraz daha uzun sürmesini dilemişti içinden. Hesabı Sjösten ödemişti. Geri dönmek üzere feribota giderlerken saat dokuz buçuğu gösteriyordu. Sjösten bir binanın önünde durdu.

"Burada İsveçlileri seven bir adam oturuyor," dedi gülümseyerek.

Wallander pirinç levhada doktorun adını okudu.

"İsveç'te yasak olan zayıflama ilaçları için reçete yazar," dedi Sjösten. "Burada her gün İsveçliler uzun kuyruklar oluşturur."

Wallander alayla, "Danimarkalılar nereye gider?" diye sordu.

Sjösten bunu bilmiyordu.

Gidiş salonuna doğru ilerlerken Sjösten'in cep telefonu çaldı. Sjösten konuşurken bir yandan da yürüyordu.

"Larsson adındaki iş arkadaşlarımdan biri galiba gerçek bir altın madeni bulmuş," dedi Sjösten telefonunu kapatırken. "Liljegren'in komşularından biri birkaç şey görmüş."

"Ne görmüş."

"Siyah arabalar, motosikletler. Onunla yarın konuşalım."

Wallander sabırsızlanmıştı. "Onunla bu akşam konuşalım. Helsingborg'da döndüğümüzde saat on olacak. Geç değil ki."

Sjösten karşılık vermeden başını tamam dercesine salladı. Sonra da karakolu arayarak Larsson'a kendilerini feribot iskelesinde beklemesini söyledi.

Onları bekleyen genç polisi Wallander, Martinsson'a benzetti. Onun arabasına binerek Tågaborg'a doğru yola koyuldular. Yolda giderlerken Larsson onlara konuşacakları adamla ilgili bilgi verdi. Arabanın dikiz aynasına asılı duran yerel futbol takımlarından HIF'in bayrağı Wallander'in gözüne ilişti.

"Adamın adı Lennart Heineman ve emekli büyükelçi danışmanı," dedi Larsson, Wallander'in anlamakta zorluk çektiği Skåne aksanıyla. "Adam seksen yaşlarında. Ama oldukça dikkatli biri. Karısı hayatta ama evde değil. Heineman'ın bahçesi Liljegren'in villasının ana girişine bakıyor. Birçok şeyi görmüş ve unutmamış."

Sjösten, "Geleceğimizi biliyor mu?" diye sordu.

"Haber verdim," dedi Larsson. "Genellikle sabaha karşı üçten önce yatmadığı için bir sakıncası olmadığını söyledi. İsveç Dışişleri Bakanlığı'nın çalışmalarına ilişkin çok önemli bir araştırmayı kaleme aldığını söyledi. Bu neyi içeriyorsa artık."

Wallander birkaç yıl önce Latvia'ya gitmesine ve Baiba'yla tanışmasına neden olan araştırmayla ilgili olarak dışişleri bakanlığından Ystad'a gelen ve her işe burnunu sokan kadını düşündü. Kadının adını hatırlamaya çalıştı ama başaramadı. Güllü bir adı vardı. Heineman'ın evinin önünde durduklarında bu düşünceyi kafasından attı. Sokağın karşı tarafında, Liljegren'in villasının önünde bir polis arabası duruyordu. Uzun boylu, beyaz kısa saçlı bir adam onlara doğru yaklaştı. Adamın güçlü bir el sıkışı vardı ve Wallander onun son derece güvenilir biri olduğunu hissetti. Büyük villası Liljegren'inkiyle aynı dönemde yapılmasına karşın aralarında büyük farklar vardı. Bu evde yaşanılıyordu. Ev sahibi yaşlı olmasına karşın yaşam dolu biriydi. Onları evine davet ettikten sonra bir şeyler içmek isteyip istemediklerini sordu. Teşekkür ederek içmeyeceklerini söylediler.

"Korkunç şeyler oluyor," dedi Heineman oturur oturmaz.

Sjösten, Wallander'e bakarak konuşmayı yönetmesi için başını salladı.

"Biz de zaten bu yüzden bu konuşmayı yarına bırakmak istemedik," dedi Wallander.

"Neden bırakacaktınız ki?" dedi Heineman. "İsveçlilerin bu denli erken yatmalarına bir anlam veremiyorum. Avrupanın siesta alışkanlığı bence çok daha sağlıklı. Eğer erken yatan biri olsaydım şimdiye değin çoktan ölmüş olurdum."

Wallander bir an Heineman'ın İsveçlilerin yatma saatine ilişkin yaptığı acımasız eleştiriyi düşündü.

"Biz sizin Liljegren'in villasına gelen gidenlerle ilgili yaptığınız gözlemlerle ilgileniyoruz. Ama bizi daha çok ilgilendiren bazı sorular var. Konuşmamıza Liljegren'in siyah Mercedes'inden başlayalım."

Heineman hemen, "İki arabası var," dedi.

Wallander bu yanıta çok şaşırmıştı. Liljegren'in garajı iki hatta üç araba alabilecek denli büyük olmasına karşın yine de şaşırmıştı.

"Neden iki arabası olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Düşünmüyorum," dedi Heineman. "Biliyorum. Bazen iki araba aynı anda evden dışarı çıkıyordu. Ya da aynı anda geri dönüyordu. Liljegren burada olmadığında arabalar da garajda kalıyordu. Üst katımdan onun evinin bir bölümünü görebiliyorum. Orada iki araba var."

Bu da bir arabanın orada olmadığı anlamına geliyor, diye geçirdi içinden Wallander. Neredeydi?

Sjösten not defterini çıkardı. Wallander onun not almaya başladığını gördü.

"Perşembe günlerine ilişkin bazı sorular sormak istiyorum," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Perşembeleri öğleden sonra geç saatlerde ya da akşamüstleri bu iki aracın Liljegren'in evinden aynı saatte çıktığını hiç gördünüz mü? Ve gece geç saatte ya da ertesi sabah geri döndüklerini?"

"Günleri hatırlamıyorum. Ama arabalardan birinin akşamüstleri villadan ayrıldığı ve ertesi sabah döndüğü doğru."

"Bunun perşembeleri yapılıp yapılmadığını bilmek bizim için çok önemli."

"Karımla ben perşembe akşamları aptalca bir İsveç geleneği olan bezelye çorbası içmeyiz."

Wallander onun hatırlamasını bekledi. Larsson gözlerini tavana dikmiş otururken Sjösten de kalemiyle not defterine tempo tutuyordu.

"Olabilir," dedi Heineman birden. "Evet olabilir. Karımın kız kardeşi geçen yıl buraya geldiğinde arabalardan biri yola çıkmıştı. Hatırlıyorum. Bundan neden bu denli emin olduğumu ise sizlere açıklayamam. Ama yüzde yüz eminim. Baldızım Bonn'da oturuyor. Buraya çok sık gelmez."

"Bunun neden perşembe günü olduğunu düşünüyorsunuz?" diye sordu Wallander. "Takvime not mu düştünüz?"

"Ben pek takvim kullanmam," dedi Heineman yüzünü hafifçe buruşturarak. "Dışişleri bakanlığındaki görevim boyunca tek bir toplantıyı bile bir kenara yazmadım. Ama kırk yıllık iş yaşantım boyunca da hiçbir toplantıyı kaçırmadım. Ben öyle her şeyi not eden ama hiçbir yere yetişemeyen insanlardan değilim."

"Peki, neden perşembe?" diye yineledi sorusunu Wallander.

"Perşembe olup olmadığını bilmiyorum," dedi Heineman. "Ama baldızımın isim günüydü. Bundan eminim. Baldızımın adı Frida."

"Hangi ay?" dedi Wallander.

"Ya şubat ya mart."

Wallander ceketinin cebindeki küçük takvimi çıkardı. Cep takvimi bir yıl öncesini göstermiyordu. Sjösten'inki de göstermiyordu. Larsson'unsa cep takvimi yoktu.

"Acaba evde eski bir takvim var mı?" diye sordu Wallander.

"Torunlarımdan birinin Noel takvimleri tavanarasında olabilir," dedi Heineman. "Karım hiçbir şeyi atmayı sevmez. Oysa ben bayılırım. Her ayın birinde bir önceki aydan sakladıklarıma artık gereksinmem olmayacağını düşünerek atarım. Azar azar atmaktansa hepsini birden atmak benim vazgeçemediğim kuralımdır. Attığım hiçbir şeye de pişman olmadım."

Wallander, Larsson'a bakarak başını salladı.

"Frida için hangi günün isim günü olduğunu öğren," dedi. "Ve 1993 yılında bunun hangi güne geldiğini de öğren."

"Bunu kim bilebilir ki?" diye sordu Larsson.

Sjösten öfkeyle bağırdı. "Lanet olsun. Karakolu ara. Yanıtı bulman için sana beş dakika veriyorum."

"Holde telefon var," dedi Heineman.

Larsson odadan çıktı.

"Emirlerin açık seçik olması her zaman hoşuma gider," dedi Heineman hoşnut bir tavırla. "Son yıllarda bu yetenek de gitgide azalıyor."

Yanıtın gelmesini beklerlerken Sjösten zaman öldürmek amacıyla Heineman'ın yurtdışında görev yapıp yapmadığını sordu. Heineman'ın birçok önemli görevi üstlendiği ortaya çıktı.

"Emekliliğime doğru işler daha iyi olmuştu," dedi. "Ama mesleğime başladığım ilk yıllarda ülkemizi temsil etmek amacıyla dış ülkelere çok beceriksiz ve yeteneksiz kişiler gönderiliyordu."

Larsson on dakika sonra geri geldi. Elinde bir kâğıt vardı.

"Frida'ların isim günleri 17 Şubattaymış," dedi. "1993 yılında da bu perşembeye rastlamış."

Wallander hoşnut bir tavırla konuştu. "Tam düşündüğüm gibi."

Polisin işi çok önemli bir ayrıntı kanıtlanıncaya kadar asla pes etmemek, diye geçirdi içinden Wallander.

Bundan sonra Heineman'a sormayı tasarladığı soruların büyük bir bölümünün bir süre daha beklemesinde yarar vardı. Görünüşü kurtarmak amacıyla Heineman'a 'olası genç kızlar trafiğine' ilişkin herhangi bir şey görüp görmediğini sordu.

"Çok parti verilirdi," dedi Heineman. "En üst kattan odalardan bazıları görülebiliyor. Elbettte bu partilerde birçok kadın vardı."

"Åke Liljegren'le hiç karşılaşmış mıydınız?"

"Evet," diye karşılık verdi Heineman. "Onunla bir keresinde Madrid'de karşılaşmıştım. O günlerde dışişlerinde çalışıyordum. Son yıllarımdan biriydi. Bazı İspanyol inşaat firmalarının ileri gelenleriyle tanışmak için yardım istemişti. Bizler elbette Liljegren'in kim olduğunu çok iyi biliyorduk. İşleri tıkırındaydı. Ona elimizden geldiğince kibar davranmıştık. Ama onunla iş yapmak keyifli değildi."

"Neden?"

Heineman karşılık vermeden bir an düşündü.

"Huysuz ve kavgacıydı. Kendini dünyanın sahibi gibi görürdü."

Wallander bu konuşmayı daha fazla uzatmanın bir anlamı olmadığına karar verdi.

"Arkadaşlarım sizinle yeniden bağlantı kuracaklar," dedi ayağa kalkarken.

Heineman onları bahçe kapısına kadar geçirdi. Liljegren'in villasının önündeki polis arabası hâlâ oradaydı. Ev karanlıktı. Wallander, Heineman'la vedalaştıktan sonra karşı kaldırıma geçti. Arabanın içindeki polislerden biri dışarı çıkarak Wallander'i selamladı. Wallander elini kaldırarak bu abartılı selamlamaya karşılık verdi.

"Bir şey var mı?" diye sordu.

"Yok. Bir iki meraklı geldi, o kadar."

Karakola geri döndüler. Larsson onları bıraktıktan sonra evine gitti. Wallander bir iki telefon görüşmesi yaparken Sjösten de yatçılık dergilerini karıştırıyordu. Wallander önce Hansson'u aradı. Hansson ona Ulusal Polis Birliği'nden Ludwigsson'la Hamrén'in Ystad'a geldiklerini ve Sekelgården Oteli'ne yerleştiklerini söyledi.

"Aklı başında kişilere benziyorlar," dedi Hansson. "Korktuğum gibi ukala, kendini beğenmiş tipler değiller."

"Neden böyle düşünmüştün ki?"

"Stockholm'lüleri bilirsin," dedi Hansson. "Bir ara Per Åkeson'un yerine gelen o kadın savcıyı hatırlamıyor musun? Neydi adı? Bodin miydi?"

"Brolin," dedi Wallander. "Ama hayır hatırlamıyorum."

Aslında çok iyi hatırlıyordu. İyice sarhoş olduğu bir akşam kendini kaybederek kadının üstüne saldırışını hâlâ utançla hatırlıyordu. Bundan yaşamının sonuna kadar utanacağını biliyordu. Ve daha sonra Anette Brolin'in Kopenhag'da çok daha farklı koşullarda onunla birlikte bir gece geçirmesinin de bu utancından arınmasına bir yararı olmamıştı.

"Yarın Sturup Havaalanı'nda çalışmalarına başlayacaklar," dedi Hansson.

Wallander'de ona kısaca Heineman'ın evinde olanları anlattı.

Hansson, "Bir başka deyişle bir ipucu yakaladık," diyerek sözlerine devam etti. "Liljegren'in Wetterstedt'in Ystad'daki evine haftada bir kez bir fahişe gönderdiğini mi düşünüyorsun?"

"Evet."

"Aynı şey Carlman için de geçerli olabilir mi dersin?"

"Belki aynı şekilde değil. Ama Carlman'la Liljegren'in yollarının bir şekilde kesiştiğine inanıyorum. Ama nerede kesiştiğini henüz bilmiyoruz."

"Peki ya Björn Fredman?"

"O hâlâ diğerlerinden çok farklı. Hiçbir yere uymuyor. Liljegren'in çevresindekilerden farklı. Tabii Liljegren ona bir iş yaptırtmıyorduysa. Galiba yarın yine Malmö'ye gidip ailesiyle konuşacağım. Ve özellikle de hastanede yatan kızıyla konuşmak istiyorum."

"Åkeson aranızda geçen konuşmadan söz etti. Fredman'ın kızıyla karşı karşıya gelmen Erika Carlman'la karşı karşıya gelmen kadar kötü olabilir, bunun farkındasın değil mi?"

"Elbette farkındayım."

"Biraz sonra Höglund'la Svedberg'i arayacağım. Sonunda iyi bir haber verdin bize."

"Ludwigsson ve Hamrén'le de konuşmayı unutma," dedi Wallander. "Artık onlar da bizim ekibin bir parçası."

Wallander, Hansson'la konuşmasını bitirdikten sonra evinin numarasını çevirdi. O telefonun açılmasını beklerken Sjösten kahve getirmeye gitti.

Linda soluk soluğa telefonu açtı. "Şimdi içeri girdim. Neredesin?"

"Helsingborg'da. Geceyi burada geçireceğim."

"Bir şey mi oldu?"

"Helsingør'a yemeğe gittik."

"Bunu sormamıştım."

"Çalışıyoruz."

Linda neşeyle konuşuyordu. "Biz de. Bu akşam tüm oyunun yeniden provasını yaptık. İzleyicimiz bile vardı."

"Kim?"

"İzlemek istediğini söyleyen bir delikanlı. Sokağın başında duruyordu, yanımıza geldi ve bir oyun hazırladığımızı duyduğunu söyledi. Biz de izlemesine izin verdik. Galiba köşedeki sosisçi söylemiş."

"Yani tanıdığın biri değil, öyle mi?"

"Buraya ilk kez gelen bir turistmiş. Provadan sonra da beni eve getirdi."

Wallander birden içinde yoğun bir kıskançlık duydu.

"Şu anda yanında mı?"

"Mariagatan'a kadar yürüdü benimle. Yavaş yürürsen beş dakikadan fazla sürmüyor biliyorsun. Beni bıraktıktan sonra gitti."

"Yalnızca merak etmiştim."

"Garip bir adı var. Hoover olduğunu söyledi. Ama çok kibar biri. Galiba oyunu beğendi. Eğer zamanı olursa yarın yine geleceğini söyledi."

"Geleceğinden eminim," dedi Wallander.

Sjösten elinde kahve dolu iki plastik bardakla içeri girdi. Wallander ondan evinin telefonunu alarak Linda'ya verdi.

"Kızım," dedi telefonu kapattıktan sonra. "Senin tersine benim yalnızca tek bir çocuğum var. Yarın bir tiyatro kursuna katılmak için Visby'ye gidiyor."

"Gençler yaşama bir anlam verme eğilimindeler," dedi Sjösten bardaklardan birini Wallander'e uzatarak.

Bir kez daha Lennart Heineman'la yaptıkları konuşmayı gözden geçirdiler. Wallander, Sjösten'in hâlâ Liljegren aracılığıyla Wetterstedt'e gönderilen fahişeler konusunda kuşku dolu olduğunu hissediyordu.

"Yarın hem bu kızlarla ilgili her şeyi hem de neden Helsingborg'un bu ticarette kullanıldığını öğrenmeni istiyorum. Neden burası? Buraya nasıl ve neden geldiler? Bunun mutlaka mantıklı bir açıklaması olmalı. Ayrıca Liljegren'in çevresindeki bu boşluk da akıl alır gibi değil. Anlayamıyorum."

"Kızlarla ilgili söylenilenlerin çoğu spekülasyon," dedi Sjösten. "Bu konuda bir araştırma yapmadık. Araştırma yapmamız için bir neden yoktu ortada. Bir keresinde Birgersson konuyu savcılardan birine açtı ama savcı daha önemli işlerimiz olduğunu söyleyerek araştırma yapılmasına izin vermedi. Haklıydı da."

Wallander ısrarla, "Ben yine de bu konuyla ilgilenmeni istiyorum," dedi. "Yarın konuyla ilgili bir özet çıkarmanı ve bunu en kısa zamanda da bana fakslamanı istiyorum."

Sjösten'in evine geldiklerinde saat on bir buçuk olmuştu. Wallander, Baiba'yı araması gerektiğini biliyordu. Bundan kaçamayacaktı. Göz açıp kapayıncaya değin perşembe gelecek ve Baiba valizini çoktan hazırlamış olacaktı. Bu haberi ona vermeyi daha fazla erteleyemezdi.

"Latvia'yı aramam gerek," dedi. "Uzun sürmez, merak etme."

Sjösten ona telefonun yerini gösterdi. Wallander, Sjösten'in banyoya girmesini bekledi, sonra da numarayı çevirdi. Zili çalar çalmaz da kapattı. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Baiba'yla konuşmaya cesaret edemiyordu. Ertesi akşama kadar beklemeye ve sonra da bir şeyler uydurmaya karar verdi. Her şeyin birden değiştiğini ve tatile çıkamayacaklarını ama onu Ystad'da beklediğini falan söyleyecekti.

Bunun en iyi çözüm olduğuna karar verdi. En azından kendisi için.

Birer kadeh viski içerek biraz daha sohbet ettiler. Sjösten, Elisabeth Carlén'in gözetlenip gözetlenmediğinden emin olmak için görevli polisi aradı.

"Uyuyormuş," dedi. "Biz de yatıp uyusak iyi olacak."

Sjösten'in verdiği çarşafla Wallander duvarlarında çocukların yaptıkları resimlerin asılı olduğu odada yatağını hazırladı. Işığı söndürdü ve kısa bir süre sonra da derin bir uykuya daldı.

Uyandığında ter içindeydi. Hiçbir şey hatırlamamasına karşın bir karabasan görmüş olmalıydı. Saate baktı; iki buçuktu. İki saat uyumuştu. Neden uyandığını merak ederek öbür tarafına dönüp gözlerini kapadı. Ama uyuyamadı. Bu tedirginlik duygusunun nereden geldiğini anlayamamıştı. Buna bir neden de yoktu. Ama garip bir panik duygusu tüm benliğini sarıyordu.

Linda'yı Ystad'da tek başına bırakmıştı. Oysa onu yalnız bırakmamalıydı. Bir an önce eve gitmeliydi.

Telaşla yataktan kalkarak giyindi ve Sjösten'e aceleyle bir iki satır bir not yazdı. Üçe çeyrek kala arabasına binmiş ve Ystad'a doğru yola koyulmuştu. Linda'yı aramalıyım, diye geçirdi içinden. Peki ama ne diyecekti? Boşu boşuna

korkutacaktı onu. Loş yaz gecesinde arabasını hızla sürüyordu. Paniğin neden kaynaklandığını bilmiyordu. Ama paniğe kapılmıştı ve kendini kurtaramıyordu.

Saat dörde gelirken arabasını Mariagatan'da park etti. Kapıyı yavaşça açtı. Panik duygusu hâlâ varlığını sürdürüyordu. Aralık kapıdan başını uzattı ve Linda'nın düzenli soluklarını duyunca sakinleşti.

Kanepeye oturdu. Korku ve panik utanca dönüşmüştü. Hayretle başını iki yana salladı, sonra da fikir değiştirerek gece yarısından sonra eve geldiğini belirten bir not yazarak sehpanın üstüne koydu. Yatmadan önce çalar saati beşe kurdu. Sjösten'in sabahları erkenden kalkıp teknesine gittiğini biliyordu. Ama gece yarısı onun evinden neden gittiğini nasıl açıklayacağını ise bilmiyordu.

Yatağına yatarken o panik duygusuna neden kapıldığını anlamaya çalıştıysa da bir sonuca varamadı.

Ancak uzun bir süre sonra uykuya dalabildi.

34.

Kapı çaldığında bunun Baiba'dan başkasının olamayacağını biliyordu. Birlikte çıkacakları yolculuğun ertelendiğini açıklamak için uzun bir süre harcaması gerektiğini bilmesine karşın yine de nedense tedirgin olmamıştı. Ama yataktan kalktığında birden bunun kapının değil saatin zili olduğunu fark etti. Saat beşi beş geçiyordu. İlk şaşkınlık anı geçtikten sonra saati susturup gecenin sessizliğinde kıpırdamadan oturdu. İçinde bulunduğu gerçeği algılamaya başladı. Ortalıkta derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Kuşların cıvıltılarının dışında uzaklardan gelen bir iki araba sesi duyuluyordu. Sjösten'in evinden aniden çıkıp gitmesine nasıl akılcı bir açıklama bulabileceğini düşünmeye koyuldu.

Sonra da yüksek sesle esneyerek mutfağa gitti. Linda uyuyordu. Kızı mutfak masasının üstüne bir not bırakmıştı. Son günlerde kızımla ancak bu şekilde haberleşiyoruz, diye geçirdi içinden üzüntüyle. Ystad'a her gelişinde böyle oluyordu. Kızının bıraktığı notu okudu. Baiba'nın geldiğini sandığında aslında onu düşünde gördüğünü fark etti. Gece yarısı eve geldiğinde bu notu gör-

n mişti. Oysa şimdi Baiba'nın aradığını ve kendisinden bir an önce telefon be.klediğini belirten notu şaşkınlıkla bir kez daha okudu.

Baiba'yı o saatte arayamazdı. Onu ya akşam ya da ertesi gün arayacaktı. Yoksa Martinsson'a mı aratsaydı? Martinsson ona Skagen'e birlikte gitmeyi düşündüğü, iki gün sonra Kastrup Havaalanı'nda kendisini karşılayacağını ümit ettiği adamın insanların başlarını baltayla ikiye bölen sonra da kafa derilerini yüzen bir manyağın peşinde olduğunu anlatabilirdi. Martinsson'un söyleyecekleri doğru olmakla birlikte yine de pek doğru sayılmazdı. Ama doğru olanı yapması ve Baiba'yı kendisi araması için yeterince yürekli olmadığı da açıkça ortadaydı.

Saat beş buçukta Baiba'yı değil ama Sjösten'i aramak ve gece yarısı neden eve döndüğünü açıklamak için ahizeyi kaldırdı. Ona ne diyecekti? Gerçeği söylemek seçeneklerden biriydi. Tüm ebeveynlerin açıklamakta zorlandığı ama birden içlerinde çocuklarına karşı duydukları ani ve yoğun endişeden söz edebilirdi. Ama Sjösten telefonu açtığında ona o sabah babasıyla erkenden buluşması gerektiğini unuttuğunu söyledi nedense. Bunu Sjösten'in yadsımaya çalıştığı içgüdülerini ilerde denetlememesi için söylediğini sanıyordu. Sjösten'le babası nasılsa hiçbir şekilde karşılaşamayacaklarından bu bahanesi de ortaya çıkmayacaktı. Wallander, Malmö'den döndükten sonra yeniden görüşmeye karar vererek telefonu kapattılar.

Bu konuşmadan sonra Wallander gözünde büyüttüğü olayların aslında öyle olmadıklarını düşündü. Yaşamında ilk kez bir güne beyaz yalanlar söyleyerek başlamıyordu. Duş yaptı, kahvesini içti sonra da Linda'ya bir not yazarak altı buçukta evden çıktı. Gittiğinde karakolda her şey yolundaydı. Günün bu saatinde gece vardiyasında çalışan polisler yavaş yavaş evlerine gitmeye hazırlanırlardı. Wallander bomboş holde ağır adımlarla ilerleyerek odasına gitti. Sabahın bu erken ve sessiz saatlerinde yaşam bambaşka bir anlama bürünürdü. Bunun neden her zaman böyle olduğunu bir türlü çözemezdi. Ama bu duyguyu yirmi yıl öncesinden hatırlıyordu.

Eski dostu ve öğretmeni Rydberg de onun gibiydi. Herkesin küçük ama son derece kişisel ve kutsal anları vardır, demişti Rydberg ya kendi ya da Wal-

lander'in odasında oturup bir küçük şişe viskiyi paylaştıkları o ender kaçamaklarından birinde. Bu kaçamaklar bazen bir şeyleri kutlamak bazen de bozulan morallerini düzeltmek için yapılırdı. Wallander, Rydberg'in bu sözleri hangi durumda söylediğini hatırlamıyordu. Ama onunla birlikte geçirdiği o kısa ama felsefe dolu anları çok özlemişti. Bunlar çok gizli duyguların paylaşıldığı o güzel dostluk anlarıydı.

Wallander masasının başına geçip oturarak birikmiş mesajları okumaya başladı. Notun birinde Dolores María Santana'nın cesedinin Rydberg'in mezarının bulunduğu mezarlığa gömüldüğünü okudu. Bu haber ona yeniden soruşturmayı hatırlatmıştı; kavgaya hazırlanırcasına gömleğinin kollarını kıvırdı sonra arkadaşlarının hazırladığı soruşturma verilerini elinden geldiğinde hızla okumaya başladı. Bunlar üzerlerinde soru işaretleri olan Nyberg'in hazırladığı raporlar, laboratuvar sonuçları ve yapılan duyumları içeren evraktı. Tyrén çok çalışkan biri, diye geçirdi içinden Wallander. Ama bunun Tyrén'in ilerde iyi bir polis olacağını mı yoksa bürokraside bir yerlere gelebileceğinin işareti mi olduğuna karar verememişti. Wallander dosyayı hızla ama büyük bir dikkatle okuyordu. Gözünden asla önemli bir şey kaçmazdı. Ortaya çıkardıkları en önemli şey Björn Fredman'ın Charlottenlund yolundaki arka sokağın alt tarafındaki rıhtımda öldürüldüğüydü.

Kâğıtları bir kenara iterek arkasına yaslandı. Bu adamların ortak yanları ne, diye geçirdi içinden. Fredman bu resme hiç uymuyordu. Ama yine de bu grubun içindeydi. Eski adalet bakanı, sanat komisyoncusu, mali müşavir ve çalıntı mal alıp satan bir hırsız. Tümünü de aynı katil öldürmüş ve kafa derilerini yüzmüştü. İlk kurban olan Wetterstedt'in cesedi ortalıkta durmasın diye bir kenara atılmıştı. İkinci kurban Carlman kendi evinde verdiği bir partide öldürülmüştü. Björn Fredman kaçırılmış, ıssız bir rıhtıma götürülerek öldürülmüş sonra da sanki herkesin görmesi için de Ystad'ın ortasında bir çukura atılmıştı. Fredman bir kanalizasyon çukurunda açılması beklenen bir heykel gibi üstü muşambayla örtülü bulunmuştu. Katil son olarak da Helsingborg'a giderek Åke Liljegren'i öldürmüştü. Neredeyse anında Wetterstedt ile Liljegren arasında bir ilişki olduğunu ortaya çıkardık. Şimdi de diğerleri arasındaki ilişkiyi bulmamız gerekiyor. Onları

birbirine neyin bağladığını öğrendikten sonra şu soruları sormalıyız: Onları kim ve neden öldürmüş olabilir? Ve neden kafa derileri yüzüldü? Bu yalnız savaşçı kim?

Wallander uzun bir süre oturarak Björn Fredman'la Åke Liljegren'i düşündü. Aralarında benzerlik vardı. Fredman olayında kurbanın kaçırılması ve gözlerine kezzap dökülmesiyle Liljegren'in başının fırında yakılması. Bu ekstra bir şeydi. Kurbanlarını öldürmekle yetinmeyen katil bir de kafa derilerini yüzüyordu. Neden? Bir adım daha attı. Çevresindeki su derinleşiyordu. Dibi kaygandı. Kayıp düşmesi çok kolaydı. Fredman'la Liljegren arasında açık seçik bir fark vardı. Björn Fredman'ın gözlerine kezzap öldürülmeden dökülmüştü. Oysa Liljegren'in başı fırının içine koyulduğunda ölmüştü. Wallander bir kez daha katili gözlerinin önünde canlandırmaya çalıştı. Zayıf, adaleli, yalınayak ve deli. Katil eğer kötü adamların peşine düşüyorsa en kötüleri Fredman'dı. Sonra Liljegren, Carlman ve Wetterstedt geliyordu.

Wallander yerinden kalkarak pencerenin yanına gitti. Olayların birbirini izlemesinde kendisini tedirgin eden bir şey vardı. Fredman üçüncüydü. Neden birinci değildi? Ya da -şimdilik- neden sonuncu değildi? Deli ama son derece dikkatli ve iyi organize olmuş bir katil kötülüğün kökünü mü kurutmaya çalışıyordu? Kullanışlı bir yer olduğundan rıhtım seçilmiş olmalıydı. *O rıhtımda karar kılıncaya kadar başka rıhtımlara da bakmış mıydı?* Bu her zaman deniz kıyısında olmaktan hoşlanan biri miydi? Balıkçı mıydı yoksa Kıyı Güvenliği'nde çalışan biri miydi? Ya da Deniz Kurtarma Ekibi'nden biri olabilir miydi? Ve bu kişi Fredman'ın cesedini Fredman'ın kendi kamyonetiyle taşımıştı. Neden bunca zahmete katlanmıştı? Onu ele geçirmenin tek yolu bu olduğundan ötürü mü? Bir yerde buluşmuşlardı. Birbirlerini tanıyorlardı. Peter Hjelm açıkça ifade etmişti. Fredman sürekli yolculuğa çıkan ve büyük paralarla geri dönen birisiydi. Ne var ki, Wallander, Fredman'ın yaşamının yalnızca bu bölümünü biliyordu. Geri kalan bölümü bilinmiyordu ve bunların gün ışığına çıkarılması için polisin çok çalışması gerekiyordu.

Wallander yeniden koltuğuna geçip oturdu. Olayların birbirini izlemesi mantıklı değildi. Peki, bu cinayetler nasıl açıklanacaktı? Kahve almak için oda-

sından çıktı. Svedberg'le Höglund gelmişti. Svedberg şapkasını değiştirmişti. Yanakları istakoz gibi kıpkırmızıydı. Höglund'un yüzü biraz renklenmişti. İçlerinde en solgunu Wallander'di. Az sonra da Hansson'la Mats Ekholm geldiler. Ekholm'ün bile yüzü hafifçe yanmıştı. Hansson'un gözleri yorgunluktan kan çanağına dönmüştü. Wallander'e şaşkınlıkla baktı. Aynı anda da bir yanlış anlama olduğunu düşündü. Wallander, Helsingborg'da olacağını söylememiş miydi? Oysa saat daha yedi buçuk bile olmamıştı. Ystad'a bu kadar erken gelmesi için önemli bir şey mi olmuştu? Wallander, Hansson'un neler düşündüğünü bildiğinden başını bir şey olmadı dercesine salladı. Her şey yolundaydı, kimse bir şeyi yanlış anlamamıştı, ama aynı zamanda da kimsenin bir şeyi tam olarak anladığı da söylenemezdi. Soruşturma ekibiyle bir toplantı yapılmasını planlamamışlardı. Ludwigsson'la Hamrén, Sturup Havaalanı'na doğru yola çıkmışlardı. Svedberg'le Hansson, Wetterstedt ve Carlman cinayeti soruşturması üstünde çalışırlarken Höglund da havaalanına gitmeyi düşünüyordu. Biri kafeteryadan başını içeri uzatarak Wallander'in Helsingborg'dan arandığını söyledi. Wallander kahve makinesinin yanındaki telefonu açtı. Arayan Sjösten'di ve Elisabeth Carlén'in hâlâ uyuduğunu söyledi. Kimse genç kadının evine gitmemişti ve bazı meraklıların dışında Liljegren'in villasının önüne kimselerin gelmediğini söyledi.

"Åke Liljegren'in ailesi var mıymış?" diye sordu Martinsson, sanki Liljegren evlenmemekle çok uygunsuz bir davranışta bulunmuşcasına öfke dolu bir sesle.

Svedberg alayla, "Arkasında birkaç tane boynu büyük şirket bıraktı," dedi.

"Helsingborg'da Liljegren konusunda çalışıyorlar," dedi Wallander. "Bir süre daha beklememiz gerek."

Wallander, Hansson'un bilgi verme konusunda son derece titiz biri olduğunu bilirdi. Tümü de Liljegren'in düzenli aralıklarla Wetterstedt'e kadın gönderdiğinde görüş birliğine vardılar.

"Bir başka deyişle, hakkında çıkan eski söylentiyi haklı çıkaracak şekilde yaşadı," dedi Svedberg.

"Carlman konusunda da benzeri bir bağ bulmalıyız," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Ve bu bağ bir yerlerde var, bunu biliyorum. Şimdilik Wettersted'i bir kenara bırakalım. Carlman üstünde yoğunlaşmak çok önemli."

Herkesin acelesi vardı. Kurulan bağlantı araştırma ekibini canlandırmış, harekete geçirmişti. Wallander, Ekholm'le birlikte odasına gitti. O sabah aklına gelen fikirleri ona da anlattı. Ekholm her zamanki gibi yine pür dikkat anlatılanları dinledi.

"Kezzap ve fırın," dedi Wallander. "Katilin dilini yorumlamaya çalışıyorum. Hem kendisiyle hem de kurbanıyla konuşuyor. Peki ama tam olarak ne diyor?"

"Olayların birbirini izlemesi konusundaki düşüncelerin ilginç," dedi Ekholm. "Psikopat katiller kanlı işlerinde genellikle bilgiçlik taslarlar. Planlarına uymayan bir şeyler olmuş olmalı."

"Ne gibi?"

"Bu soruyu yanıtlayacak tek kişi o."

"Yine de yanıtlamaya çalışmalıyız."

Ekholm karşılık vermedi. Wallander o an için söyleyecek fazla bir şeyi olmadığını gördü Ekholm'ün.

"Şunları numaralayalım. Wetterstedt bir numara olsun. Kurbanları yeniden düzenlersek ne olur?"

"Fredman ya birinci ya da sonuncu olur," dedi Ekholm. "Liljegren de bu değişikliğe bağlı olarak ya ondan önce ya da sonra gelir. Wetterstedt ile Carlman diğerlerini birbirine bağlayan konumdalar."

"Katilin işini bitirdiğini düşünebilir miyiz?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi Ekholm. "O kendi ajandası doğrultusunda hareket ediyor."

"Bilgisayarların ne diyor? Ortaya ne tür bir bağlantı ya da bağlantılar çıkardılar?"

"Aslında bir şey çıkarmadılar," dedi Ekholm kendi yanıtına şaşırmışcasına.

"Bunu nasıl yorumluyorsun?" diye sordu Wallander.

"Önemli konularda atalarından çok farklı olan bir seri katille uğraşıyoruz."

"Bu da ne demek oluyor şimdi?"

"Eğer onu yakalarsak bize çok farklı bilgiler verecek demek oluyor."

"Yakalamak zorundayız," dedi Wallander, sesinin ikna edicilikten oldukça uzak olduğunu fark ederek.

Ayağa kalktı ve odadan birlikte çıktılar.

"FBI ve Scotland Yard'dan davranış uzmanları bizlerle bağlantı halinde," dedi Ekholm. "Çalışmalarımızı büyük bir ilgiyle izliyorlar."

"Herhangi bir önerileri var mı? Herkesin önerisine ve yardımına açığız."

"Bir şey olursa onlara haber vereceğim."

Danışmanın önünde birbirlerinden ayrıldılar. Wallander alçısı çıkarılmış olan Ebba'yla biraz sohbet etmek için kaldı. Sonra da arabasına atlayarak doğruca Sturup'a gitti. Ludwingsson'la Hamrén'i havaalanı polisinin bürosunda buldu. Wallander bir yıl önce ülkeden kaçmaya çalışan bir adamı yakaladıklarında hemen yanı başında bayılan genç polisin de içerde olduğunu görünce belli belirsiz yüzünü buruşturdu. Ama yine de polisin elini sıkıp olayı unutmuş gibi davrandı.

Wallander, Ludwigsson'la Stockholm'e gittiğinde karşılaştığını fark etti. İriyarı, güçlü ve tansiyon sorunu olan biriydi. Yüzü kıpkırmızıydı ama bu güneşten değildi. Tam karşısında oturan Hamrén'se kısa boylu ve gözlüklüydü. Wallander hepsini selamladıktan sonra çalışmaların nasıl gittiğini sordu.

"Buradaki taksi şirketleri arasında büyük bir rekabet olduğu anlaşılıyor," diye söze başladı Ludwigsson. "Arlanda'da olduğu gibi. Havaalanından nasıl ayrıldığını hâlâ araştırıyoruz. Kimsenin motosikletten haberi yok. Ama çalışmalarımıza başladık, araştırıyoruz."

Wallander bir fincan kahve alarak Ulusal Polis Birliği'nden gelen iki polisin sorularını yanıtlamaya başladı. Sonra onların yanından ayrılarak Malmö'ye doğru yola koyuldu. Arabasını Rosengård'daki binanın önüne park ettiğinde saat on olmuştu. Hava çok sıcaktı. Rüzgâr yoktu. Asansöre binerek beşinci kata çıkıp zili çaldı. Bu kez kapıyı Björn Fredman'ın karısı açtı. Wallander kapı açılır açılmaz burnuna gelen keskin şarap kokusuyla irkildi. Kadının ayaklarının dibinde üç ya da dört yaşında bir oğlan çocuğu vardı. Çocuk çok utangaçtı. Ya

da daha doğrusu ürkekti. Wallander çocuğu okşamak için eğildiğinde çocuk korkuyla geri kaçtı. Wallander bunun kendisine neyi çağrıştırdığını hatırlayamamıştı ama bu sanki daha önce olan bir şeydi ya da birinin söylediği ve öneminden ötürü de bilinçaltına kazılan bir şeydi.

Kadın içeri girmesini söyledi. Çocuk kadının bacaklarına sarılmış bırakmıyordu. Kadın makyajsızdı ve saçlarını da taramamıştı. Kanepenin üstündeki battaniye kadının geceyi orada geçirdiğini gösteriyordu. Wallander üçüncü kez yine aynı koltuğa oturdu. Az sonra da içeriye Fredman'ın büyük oğlu Stefan girdi. Gözleri geçen seferki gibi yine pür dikkat bakıyordu. Wallander'in yanına yaklaşarak elini sıkıp hatırını sordu. Daha sonra kanepeye annesinin yanına geçip oturdu. Her şey bir önceki ziyaretin aynıydı. Tek fark annesinin bacaklarının dibinden ayrılmayan küçük oğlandı. Sanki yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Stefan her zamanki gibi yine gözlerini Wallander'den ayırmıyordu.

"Louise hakkında konuşmak için geldim," dedi Wallander. "Bir akıl hastanesinde tedavi gören birinin hakkında konuşmanın kolay olmadığını biliyorum. Ama bu çok gerekli."

"Kızımı neden rahat bırakmıyorsunuz?" diye sordu kadın. Sesinde sanki kızını sonuna kadar savunamayacakmış gibi endişeli bir ifade vardı.

Wallander birden içinde bir sıkıntı hissetti. Bu konuşmayı yapmamayı her şeyden çok istiyordu. Ayrıca konuşmanın nereye varacağından da emin değildi.

"Amacım kızınızı rahatsız edip huzurunu bozmak değil. Acımasız bir cinayetin çözümlenebilmesi için polisin tatsız görevlerinden biri de her türlü bilgiyi öğrenmektir."

"Kızım uzun zamandan beri babasını görmüyordu. Onun sizlere söyleyecek önemli bir şeyi olamaz."

Birden Wallander'in aklına bir fikir geldi.

"Louise babasının öldüğünü biliyor mu?"

"Neden bilsin ki?"

"Bu o kadar anlamsız bir şey değil, değil mi?"

Wallander kanepede oturan kadının kabuğunu kırmak üzere olduğunu hissetti. İçindeki sıkıntı her soru ve yanıtla birlikte artıyordu. İstemeyerek kadı-

nı dayanamayacağı bir baskı altına almıştı. Kadının yanında oturan delikanlı konuşmuyordu.

"Öncelikle Louise'in gerçeklerle herhangi bir bağlantısı olmadığını anlamanız gerek," dedi kadın, Wallander'in güçlükle duyduğu bir sesle. "Louise her şeyi arkasında bıraktı. Artık kendi yarattığı bir dünyada yaşıyor. Konuşmuyor, dinlemiyor. Yaşadığını yadsıyor."

Wallander konuşmasını sürdürmeden dikkatle düşündü.

"Böyle olsa bile, yine de polis onun neden hastalandığını bilmek ister. Bu, polis için çok önemli. Ben aslında buraya kızınızla görüşmeme izin vermenizi rica etmek için gelmiştim. Ama şimdi belki bunun olamayacağını görüyorum. Onun için de kızınıza sormayı düşündüğüm soruları size sormak istiyorum."

"Size ne söyleyeceğimi bilmiyorum," dedi kadın. "Louise hastalandı. Nasıl hastalandığını hiçbirimiz bilmiyoruz."

"Pildamm Parkı'nda bulunmuş," dedi Wallander.

Annesiyle oğlu hafifçe yerlerinde kıpırdadılar. Annesinin dizinin dibinden ayrılmayan küçük oğlan bile diğerlerinden etkilenerek tepki gösterdi.

"Bunu nereden duydunuz?"

"Louise'in nasıl ve ne zaman hastaneye kaldırıldığına ilişkin bir rapor var. Ama bunun dışında bir şey bilmiyorum. Kızınızın hastalığıyla ilgili her şey onunla doktoru arasında. Ve elbette sizin. Hastalanmadan önce okulda bazı sorunlar yaşadığını sanıyorum."

"Hiçbir sorunu yoktu. Ama o çok duyarlı bir insandı."

"Öyle olduğuna eminim. Ama yine de psikolojik hastalıklarda tetiği çeken bazı somut olaylar olduğu da bilinen bir gerçektir."

"Bunu nereden biliyorsunuz? Doktor musunuz?"

"Hayır, polisim. Ama neden söz ettiğimin bilincindeyim de."

"Hiçbir şey olmadı."

"O zaman kızınızın nasıl hastalandığını çok merak etmiş olmalısınız."

"O günlerde bundan başka bir şey yaptığım yoktu zaten."

Wallander odanın içindeki bu ağır havadan çok sıkılmıştı ve bu konuşmanın bir an önce bitmesini istiyordu artık. Aldığı yanıtların büyük bir bölümü doğru olsa bile yine de kendisini bir yere götürdüğü yoktu.

"Kızınızın bir resmi var mı?"

"Gerekli mi?"

"Evet, lütfen."

Wallander annesinin yanında oturan delikanlının bir şey söylemek üzere bir hareket yaptığını ama hemen sonra da vazgeçtiğini fark etti. Hemen delikanlıya dikkatle baktı. Wallander neden Louise'le konuşmalarına izin vermediklerini çok merak ediyordu.

Kadın küçük oğlunu kucağına alarak ayağa kalktı. Büfenin çekmecelerinden birini açarak içindeki resimleri çıkardı. Louise sarışın bir genç kızdı ve resimde kardeşlerine gülümsüyordu. Ama bakışlarında annesinin söylediği gibi bir içine kapanıklık yoktu. Neşeyle gülümsüyordu. Oldukça da güzel bir kızdı.

"Kızınız çok güzelmiş. Umarım en kısa zamanda iyileşir."

"Ben artık ümit etmekten vazgeçtim," dedi kadın. "Neden ümit edeyim ki?"

"Günümüzde doktorlar harikalar yaratıyor."

"Louise bir gün hastaneden çıkacak," dedi delikanlı birdenbire. Sesinde oldukça kararlı bir ifade vardı. Wallander'e gülümsüyordu.

"Kendisini destekleyen bir ailesi olması Louise için çok önemli olmalı."

Delikanlı atıldı. "Biz onu her bağlamda destekliyoruz. Polis Louise'i rahatsız etmek yerine gidip babamızı öldüren katili mutlaka yakalamalı."

"Benim onu hastanede ziyaret etmem onu rahatsız etmem demek değildir. Bu, soruşturmanın bir bölümü."

"Onu rahatsız etmemenizi yeğleriz," dedi delikanlı.

Wallander tamam dercesine başını salladı. Delikanlının son derece kararlı bir hali vardı.

"Eğer soruşturmanın başındaki savcı isterse o zaman onu hastanede ziyaret etmem gerekir," dedi Wallander. "Ve bunun gerçekleşeceğini de sanıyorum. Hem de yakında. Ya bugün ya da yarın. Ama babasının ölümünden ona söz etmeyeceğime söz veriyorum."

"O zaman neden gideceksiniz?"

"Onu görmek için. Fotoğraf fotoğraftır. Ama yine de bende kalmasını istiyorum."

"Neden?"

Delikanlı çok çabuk yanıt vermişti. Wallander, delikanlının sesindeki düşmanca ifadeye şaşırdı.

"Bu fotoğrafı bazı kişilere göstermem gerekiyor," dedi Wallander. "Onu tanıyıp tanımadıklarını belirlemek için. Hepsi bu."

"Gazetecilere vereceksin," dedi delikanlı. "Kız kardeşimin resmi ülkenin tüm duvarlarına yapıştırılacak."

"Gazetecilere neden vereyim ki?"

Delikanlı fişek gibi kanepeden fırlayarak masanın üstüne uzanıp iki resmi kaparcasına aldı. Her şey o denli çabuk olmuştu ki, Wallander bir şey yapamamıştı. Ama çok öfkelenmişti.

"Bu resimleri bana vermeniz için yazılı bir emir çıkartıp buraya tekrar gelmek zorunda kalacağım," dedi Wallander sözlerinin doğru olmadığını bile bile. "O zaman da bazı gazetecilerin bunu duyup beni izlemeleri de söz konusu olabilir. Onları durduramam. Ama eğer bana bu resimleri verirseniz hiçbir sorun çıkmaz."

Delikanlı Wallander'e baktı. Endişeli tavrı geçmişti. Hiçbir şey söylemeden resimlerden birini uzattı.

"Tek bir sorum kaldı," dedi Wallander. "Louise'in Gustaf Wetterstedt adında birini tanıdığını biliyor musunuz?"

Kadın ona boş gözlerle baktı. Delikanlı kanepeden kalkarak balkon kapısını açtı.

"Hayır," dedi kadın.

"Peki, Arne Carlman adı size bir şey ifade ediyor mu?"

Kadın başını hayır dercesine salladı.

"Åke Liljegren?"

"Hayır."

Kadın gazete okumuyor, dedi Wallander. Battaniyenin altında büyük olasılıkla bir şarap şişesi vardı. Ve bu şişe de onun tüm yaşamıydı.

Ayağa kalktı. Balkon kapısının önünde duran delikanlı başını çevirip baktı.

"Louise'i görmeye gidecek misiniz?" diye sordu.

"Olabilir," diye karşılık verdi Wallander.

Wallander ana oğulla vedalaşarak dışarı çıktı. Sokağa çıktığında kendini rahatlamış hissetti. Delikanlı beşinci katın balkonundan kendisine bakıyordu. Wallander arabasına bindi, Louise Fredman ziyaretini bir süre ertelemeye karar verdi. Öte yandan da Elisabeth Carlén'in bu fotoğrafı tanıyıp tanımayacağını çok merak ediyordu. Camı açarak arabanın telefonundan Sjösten'i aradı. Balkonda duran delikanlı içeri girmişti. Telefon çalarken bir yandan da korku dolu küçük çocuğu gördüğünde içinin neden sıkıldığını düşünüyordu. Ama ne olduğunu bir türlü çıkaramıyordu. Sjösten telefona yanıt verdi. Wallander ona Helsingborg'a geldiğini söyleyerek yanında Elisabeth Carlén'in görmesini istediği bir resim olduğunu belirtti.

"Son rapora göre balkonunda güneşleniyormuş," dedi Sjösten.

"Liljegren'in yanında çalışanları belirlediniz mi?"

"Liljegren'in sağ kolu olduğunu sandığımız bir adamı bulmaya çalışıyoruz. Adamın adı Hans Logård."

"Liljegren'in ailesi var mıymış?" diye sordu Wallander.

"Yok. Avukatıyla görüştük. Vasiyeti de yokmuş. Vârislerine ilişkin bir bilgi yok elimizde. Åke Liljegren bu dünyada sanki tek başına yaşıyordu."

"Bu güzel," dedi Wallander. "Bir saat sonra orada olacağım."

"Elisabeth Carlén'i buraya getirteyim mi?"

"İyi olur. Ama ona iyi davran. Polis arabasıyla getirt. Ona daha uzun bir süre gereksimimiz olacağını hissediyorum. Ona iyi davranmazsak işbirliği yapmaktan kaçınabilir."

"Gidip kendim alırım," dedi Sjösten. "Baban nasıl?"

"Babam mı?"

"Bu sabah onu görmeye gitmeyecek miydin?"

Wallander gece yarısı Sjösten'in evinden paldır küldür ayrıldığı için uydurduğu bahaneyi tümüyle unutmuştu.

"Ah, çok iyi," dedi. "Ama onunla mutlaka görüşmeliydim, iyi oldu."

Wallander telefonu kapattı. Başını kaldırarak beşinci katın balkonuna baktı. Kimse yoktu.

Arabayı çalıştırarak anayola çıktı. Saate baktı. Öğleden önce Helsingborg'da olacaktı.

Hoover saat birde bodrum katına indi. Kapıyı kilitleyerek, ayakkabılarını çıkardı. Taş zeminin serinliğinden tüm bedeni ürperdi. Bodrum penceresinin demir parmaklıklarının arasından güneş sızıyordu içeriye. Sandalyesine otururak aynalarda yüzüne baktı.

Polisin kız kardeşini ziyaret etmesine izin veremezdi. Kötü ruhların kız kardeşinin kafasının içinden bir daha geri gelmemek üzere gitmesine, o kutsal ana artık çok yaklaşmışlardı. Kimsenin kardeşinin yanına yaklaşmasına izin veremezdi.

Düşüncelerinin doğru olduğunu biliyordu. Polisin gelip kendilerini görmeleri aslında daha fazla beklememesinin bir işareti gibiydi. Kız kardeşi artık güvenlik nedenlerinden ötürü orada daha fazla kalamazdı.

Eylem zamanı gelmişti.

Tanışması son derece kolay olan o kızı düşündü. O kız bir şekilde ona kız kardeşini hatırlatmıştı. Bu da iyiye işaretti. Kız kardeşinin, verebileceği tüm güce gereksinimi vardı.

Ceketini çıkararak çevresine bakındı. Gereksinimi olan her şey oradaydı. Siyah ipek kumaşın üstündeki baltalar ve bıçaklar pırıl pırıldı.

Sonra büyük ve kalın fırçalardan birini alarak alnına bir çizgi çekti.

Zaman hızla ilerliyordu.

35.

Wallander, Louise Fredman'ın resmini ters çevirerek masanın üstüne koydu.

Elisabeth Carlén, Wallander'in hiçbir hareketini kaçırmıyordu. Genç kadının üstünde Wallander'in çok pahalı olduğunu tahmin ettiği beyaz bir giysi vardı. Sjösten'in odasındaydılar. Wallander masanın başında, Sjösten kapının eşi-

ğinde ve Elisabeth Carlén de masanın hemen karşısındaki koltukta oturuyordu. Saat on ikiyi on geçiyordu. Açık pencereden içeriye sıcak hava giriyordu. Wallander terlemeye başlamıştı.

"Şimdi size bir resim göstereceğim," dedi. "Ve resimdeki kişiyi tanıyıp tanımadığınızı söylemenizi istiyorum."

Genç kadın alay edercesine, "Neden polisler her zaman bu denli dramatik bir sesle konuşurlar?" diye sordu.

Genç kadının bu ukala tavrı Wallander'i sinirlendirmişti ama yine de kendini tuttu.

"Dört kişiyi öldüren bir katili arıyoruz," dedi Wallander. "Ve kurbanlarının kafa derilerini yüzen biri bu. Kurbanlarının gözlerine kezzap döken ve kafalarını fırında yakan biri."

"Böylesine manyak birinin sokaklarda elini kolunu sallayarak dolaşmasına elbette izin veremezsiniz," diye karşılık verdi sakin bir tavırla. "Sözünü ettiğiniz resme bakalım mı?"

Wallander gözlerini Elisabeth Carlén'in yüzünden ayırmayarak resmi çevirdi. Genç kadın masanın üstündeki resmi alarak düşünür gibi bir tavır takındı. Yaklaşık otuz saniye geçtikten sonra genç kadın başını iki yana salladı.

"Hayır," dedi. "Onu daha önce hiç görmedim. En azından gördüğümü hatırlamıyorum."

"Bu çok önemli," dedi Wallander.

"Yüz hafızam çok iyidir," dedi genç kadın. "Eminim. Bu kızla hiç karşılaşmadım. Kim?"

"Kim olduğu şimdilik önemli değil," dedi Wallander. "İyi düşünün."

"Sizce onu nerede görmüş olmalıyım? Åke Liljegren'in evinde mi?"

"Evet."

"Belki ben olmadığım zamanlarda oraya gitmiştir."

"Oraya gitmediğiniz zamanlar çok muydu?"

"Son birkaç yıl içinde hayır, değildi."

"Son birkaç yılla ne demek istiyorsunuz?"

"Yaklaşık dört."

"Ama oraya gitmiş olabilirdi, değil mi?"

"Bazı erkekler küçük kızlardan çok hoşlanırlar. Gerçek manyaklar demek istiyorum."

"Yani?"

"Yalnızca tek bir fantezileri olan erkekler. Kızlarıyla yatağa girmek için yanıp tutuşan sapık babalar."

Wallander öfkelenmeye başlıyordu. Aslında genç kadının söyledikleri doğruydu. Ama onun kayıtsız tavırlarına sinir oluyordu. Elisabeth Carlén masum çocukların yaşamlarını mahveden bu pazarın bir parçasıydı.

"Bu kızın Wetterstedt'in partilerine katılıp katılmadığını siz söylemezseniz kim söyleyebilir?"

"Başka biri."

"Bana açık seçik yanıtlar verin. Kim? Adını ve adresini öğrenmek istiyorum."

"Bunlar bilinmez," dedi Elisabeth Carlén sabırla. "Bu partilerde yalnızca göz aşinalığı olur. Ara sıra aynı yüzü görebilirsiniz. Ama kimse kimseye kartını vermez."

"Partiye katılan kızlar aslen nereli?"

"Danimarkalı, Stockholm'lü, Belçikalı ve Rus."

"Ortaya çıkıp sonra yok oluyorlar, öyle mi?"

"Öyle sayılır."

"Ama siz burada, Helsingborg'da yaşıyorsunuz?"

"Evet."

Wallander konuşmasını sürdürmeden önce Sjösten'e baktı.

"Resimdeki kızın adı Louise Fredman," dedi. "Bu isim size bir şey ifade ediyor mu?"

Genç kadın ona şaşkınlıkla baktı.

"Bu onun adı değil mi? Şu öldürülen adamın? Fredman?"

Wallander evet dercesine başını salladı. Genç kadın bir kez daha resme baktı. Bir an için bu bağlantıdan etkilenmiş gibi göründü.

"Bu onun kızı mı?"

"Evet."

Yeniden başını iki yana salladı.

"Onu daha önce hiç görmedim."

Wallander yalan söyleyerek hiçbir şey kazanamayacağı için genç kadının doğruyu söylediğini düşünüyordu. Louise Fredman'ı bundan sonraki konuşmalardan uzak tutmak istercesine resmi yeniden ters çevirdi.

"Gustaf Wetterstedt'in evine hiç gittiniz mi?" diye sordu. "Ystad'a?"

"Oraya neden gidecektim ki?"

"Yaşamınızı kazanmak için yaptığınız şeyleri yapmak için. Müşteriniz miydi?"

"Hayır."

"Emin misiniz?"

"Evet."

"Gerçekten mi?"

"Evet."

"Arne Carlman adındaki bir sanat komisyoncusunun evine gittiniz mi?"

"Hayır."

Wallander'in aklına bir fikir geldi. Belki de o tür toplantılarda isimler belirtilmiyordu.

"Bazı resimler göstereceğim," dedi Wallander ayağa kalkarken. Sjösten'i kolundan tutarak dışarı çıkardı.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Wallander.

Sjösten omuz silkti.

"Yalan söylemiyor."

"Wetterstedt'le Carlman'ın resimleri gerek," dedi Wallander. "Fredman'ınki de. Bu resimleri araştırma dosyasında bulabilirsin."

"Dosya Birgersson'da," dedi Sjösten. "Gidip getireyim."

Wallander odaya geri dönerek genç kadına kahve isteyip istemediğini sordu.

"Cin toniği yeğlerim."

"Bar henüz açılmadı," diye karşılık verdi Wallander.

Genç kadın bu sözlere güldü. Wallander'in yanıtını komik bulmuştu. Wallander yeniden odadan çıktı. Elisabeth Carlén çok güzel bir kadındı. İnce giysisinin altından kusursuz beden hatları görülüyordu. Baiba'yı aramadığı için çok öfkelenmiş olabileceğini düşündü. Sjösten elinde plastik bir dosyayla Birgersson'un odasından çıktı. Odaya geri döndüler. Elisabeth Carlén sigarasını içiyordu. Wallander, Wetterstedt'in resmini genç kadının önüne koydu.

"Onu tanıyorum," dedi Carlén. "Televizyondan. Stockholm'de fahişelerle basılan adam değil mi bu?"

"Bunu daha sonra bir alışkanlık haline getirdi."

"Ama benimle değil," diye karşılık verdi Carlén sakin bir sesle.

"Ve onun Ystad'daki evine de hiç gitmediniz, öyle mi?"

"Öyle."

"Oraya giden birini tanıyor musunuz?"

"Hayır."

Wallander bu kez Carlman'ın bir resmini gösterdi. Carlman soyut bir resmin önünde duruyordu. Wetterstedt asık bir yüzle poz verirken, Carlman gülümsüyordu. Genç kadın bu kez başını iki yana sallamadı.

"Bunu tanıyorum."

"Nereden? Liljegren'in evinde mi gördünüz?"

"Evet."

"Ne zaman?"

Wallander, Sjösten'in cebinden not defterini çıkardığını gördü. Elisabeth Carlén bir an düşünceli bir ifadeyle baktı. Wallander onu dikkatle izliyordu.

"Yaklaşık bir yıl önce," dedi.

"Bundan emin misiniz?"

"Evet."

Wallander başını salladı. Heyecanlanmıştı. Somut bir şey daha öğrendik, diye geçirdi içinden. Artık Fredman'ı içine koyabileceğimiz doğru kutuyu bulmak kaldı geriye.

Carlén'e Björn Fredman'ın resmini gösterdi. Bu hapiste çekilmiş bir fotoğraftı. Fredman gitar çalıyordu. Oldukça eski bir resme benziyordu. Fredman'ın saçları uzundu, resmin rengi solmuştu.

Carlén resme bakar bakmaz hayır dercesine başını salladı. Onu yaşamında hiç görmemişti.

"Benden şimdilik bu kadar," dedi Wallander ellerini masanın üstüne koyarak. "Sıra Sjösten'de."

Wallander yerinden kalkarak kapının yanına gitti. Sjösten'in not defterini aldı.

"Nasıl bu şekilde bir yaşam sürdürebiliyorsun," diye söze başladı Sjösten. Bu soruyu gülümseyerek sormuştu. Sesinde dostça bir ifade vardı. Elisabeth Carlén istifini bozmadı.

"Bu sizleri neden ilgilendiriyor ki?"

"İlgilendirmiyor. Yalnızca merak ettim o kadar. Her sabah aynaya bakmaya nasıl dayanıyorsun?"

"Sen aynaya baktığında ne düşünüyorsun?"

"Ben hiç olmazsa sırtımı parası olan birilerine dayayarak yaşamıyorum. Kredi kartı da kabul ediyor musun?"

"Cehenneme kadar yolun var."

Carlén kalkıp gidecekmişcesine hafifçe kıpırdadı. Wallander, Sjösten'in davranışından çok tedirgin olmuştu. Genç kadına hâlâ gereksinimleri vardı.

"Çok özür dilerim," dedi Sjösten hâlâ eskisi gibi içten ve dostça konuşarak. "Özel yaşamlarımızı bir kenara koyalım. Hans Logård? Bu ad sana bir şeyler hatırlatıyor mu?"

Genç kadın karşılık vermeden baktı. Sonra da başını çevirip Wallander'e baktı.

"Sana bir soru sordum," dedi Sjösten.

Wallander bu bakışın altındaki mesajı anlamıştı. Genç kadın yalnızca Wallander'in sorularını yanıtlamak istiyordu. Odadan dışarı çıkarak Sjösten'e gelmesi için işaret etti. Sonra da Elisabeth Carlén'in kendisine olan güvenini sarstığını söyledi.

"O zaman onu tutuklayalım," dedi Sjösten. "Bana bir fahişenin kafa tutmasına izin veremem."

"Tutuklama nedenin ne?" diye sordu Wallander. "Burada bekle, ben içeri girip sorunun yanıtını öğreneyim. Sakin ol!"

Sjösten omuz silkti. Wallander odaya geri dönerek masanın başına geçip oturdu.

"Hans Logård bir zamanlar Liljegren'in arkadaşıydı," dedi genç kadın.

"Adresini biliyor musun?"

"Kent dışında bir yerlerde."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kentte oturmuyor."

"Ama nerede oturduğunu da bilmiyorsun?"

"Evet."

"Ne iş yapar?"

"Bunu da bilmiyorum."

"Ama partilere gelirdi, öyle mi?"

"Evet."

"Konuk olarak mı yoksa ev sahibi olarak mı?"

"Ev sahibi olarak. Bazen de konuk olarak."

"Onu nerede bulacağımı bilmiyorsun, değil mi?"

"Bilmiyorum."

Wallander onun hâlâ gerçeği söylediğine inanıyordu. Büyük olasılıkla Logård'ın izini Carlén aracılığıyla bulamayacaklardı.

"İyi geçinirler miydi? Liljegren'le Logård?"

"Hans Logård'ın her zaman çok parası vardı. Liljegren'in yanında ne yapıyorsa çok iyi para kazanıyordu."

Genç kadın sigarasını söndürdü.

"Ben gidiyorum," dedi ayağa kalkarken.

"Size kapıya kadar eşlik edeyim."

Sjösten koridorda avare avare dolaşıyordu. Yanlarından geçerken Carlén gözlerini dikerek ona baktı. Genç kadın üstü açık Nissan arabasına doğru giderken Wallander arkasından bakıyordu. Nissan yola koyulunca Sjösten'in adamı da genç kadını izlemeye başladı.

"Neden onu iğneledin durdun?" diye sordu Wallander, Sjösten'e.

"Benim küçümsediğim bir şeyi savunuyor," diye karşılık verdi Sjösten.

"Ona gereksimimiz var," dedi Wallander. "Gerekirse onu daha sonra küçümseriz."

Birer fincan kahve alarak bildiklerini birlikte gözden geçirmek için masaya oturdular. Sjösten kendilerine yardım etmesi için Birgersson'u da çağırmıştı.

"Sorun Björn Fredman," dedi Wallander. "Çizdiğimiz resme uymuyor. Onun dışında bir arada olduğunu sandığımız bazı bağlantılar var elimizde. Olası bağlantı noktaları."

"Ya da biz öyle sanıyoruz," dedi Sjösten düşünceli bir sesle.

Wallander'in içgüdüleri ayaktaydı. Sjösten'in bir şeye endişelendiğini görebiliyordu. Konuşmasını sürdürmesini bekledi ama sürdürmedi.

"Seni kaygılandıran bir şey var," dedi.

Sjösten gözlerini pencereye dikmiş oturuyordu.

"Neden olası olmasın ki?" dedi. "Yani Fredman'ın çizdiğimiz resme uyması şart mı? Onun da diğerleri gibi aynı kişi tarafından öldürüldüğünü düşünüyoruz. Ama belki diğerlerinden tümüyle farklı bir nedenden ötürü öldürülmüştür."

"Bu pek akılcı değil," dedi Birgersson.

"Bu olayda akılcı bir şey var mı?" diye sordu Sjösten. "Yok."

"Dolayısıyla iki farklı nedeni ortaya çıkarmamız gerek," dedi Wallander. "Bunu mu demek istiyorsun?"

"Evet. Ama yanılmış olabilirim de. Yalnızca böyle bir şey geldi aklıma."

Wallander tamam dercesine başını salladı.

"Haklı olabilirsin," dedi. "Bu olasılığı göz ardı etmemeliyiz."

"Bir arka sokaktan söz ediyoruz," dedi Birgersson. "Çıkmaz sokak. Kulağa pek inandırıcı gelmiyor."

"Hiçbir şeyi göz ardı edemeyiz. Ama şimdi Hans Logård'ı bulmalıyız. Şu anda en önemli konu bu."

"Liljegren'in villası garip bir yer," dedi Sjösten."Bir tek kâğıt parçası bile yok. Telefon defteri bile yok. Hiçbir şey yok. Sabahın erken saatinde Liljegren'in cesedi bulunduğundan ve villa o andan itibaren göz altına alındığından beri de içeriye temizlik falan yapmak için bile kimse girmedi."

"Bu da bizlerin evi yeterince aramadığımız anlamına geliyor," dedi Wallander. "Hans Logård olmadan bir yere ulaşmamız söz konusu olmayacak."

Sjösten'le Wallander karakolun yanındaki lokantada bir şeyler atıştırdılar. Saat ikide arabayı Liljegren'in villasının önüne park ettiler. Villa hâlâ polis kordonu altındaydı. Bir polis memuru bahçe kapısını açarak onları içeri aldı. Ağaçların arasından sızan güneş ışınları göz kamaştırıyordu. Wallander birden her şeyin gerçeküstü bir görünüm kazandığını düşündü. Canavarlar soğuktan ve karanlıktan hoşlanırlardı. Bu yıl yaşanan sıcak yazdan hiç hoşlanmazlardı. Bir zamanlar Rydberg'in alaycı bir şekilde söyledikleri geldi aklına. Katillerin peşine sonbaharda düşmek en iyisidir. Yazları biz polisler eski usul bombacılarla uğraşmayı yeğleriz. Wallander aklına gelen bu düşünceye yüksek sesle gülünce Sjösten ona hayretle baktı ama bir şey söylemedi.

Büyük villadan içeriye girdiler. Araştırma ekibi çalışmalarını tamamlamışlardı. Wallander yüzünü buruşturarak mutfağa baktı. Fırının kapısı kapatılmıştı. Sjösten'in, Björn Fredman'ın çizdikleri resme uymadığına ilişkin söylediklerini hatırladı. İki farklı nedeni olan bir katil? Böylesi bir şey olabilir miydi? Yanı başındaki masanın üstünde duran telefona baktı. Ahizeyi kaldırdı. Telefon henüz kesilmemişti. Ystad'ı aradı. Telefonu açan Ebba hiç zaman yitirmeden ona Ekholm'ü bağladı. Ne var ki, Ekholm'ün telefonu açması beş dakika kadar sürdü. Wallander bu arada giriş katındaki odanın perdelerini açan Sjösten'e baktı. Perdelerin açılmasıyla birlikte oda aydınlanmıştı. Adli tıp teknisyenlerinin kullandığı kimyasal maddelerin acımtırak kokusu burnuna çarptı.

Birden Ekholm'ün sesini duydu. Wallander hiç zaman yitirmeden sorusunu sordu. Sorusu Ekholm'ün bilgisayarlarıyla ilgiliydi. Farklı nedenleri olan seri katillerin geçmişleri nasıl olurdu? Dünyadaki kriminoloji uzmanları kolektif davranış konusunda ne diyorlardı? Her zamanki gibi Ekholm, Wallander'in söylediklerini ilginç bulmuştu. Wallander onun dürüst mü davrandığına yoksa kendisine söylenen her şeyden bu denli etkilenebilen naif biri mi olduğuna bir türlü karar veremiyordu. Ekholm ona İsveç Polis Teşkilatı'nın garip beceriksizliğine ilişkin alaycı şarkıları hatırlatıyordu. Teşkilat son yıllarda birçok farklı konuda uzmanlara bel bağlamıştı ve kimse bunun nedenini açıklayamıyordu.

Ama Wallander aynı zamanda da Ekholm'e haksızlık etmek istemiyordu. Geldiği ilk günden beri iyi bir dinleyici olduğunu göstermişti. Bu bağlamda da polisin çalışmalarına ilşkin temel konuları öğrenmişti. Polislerin çok iyi bir dinleyici olmaları ve bu özelliklerini de zor sorgulama sanatında göstermeleri gerekiyordu. Polislerin kendilerine anlatılanların arkasındaki gizli anlamları ve güdüleri bulup çıkarması gerekiyordu. Katillerin arkalarında bıraktıkları görünmeyen ipuçlarını hissetmeleri ve algılamaları şarttı. Tıpkı bu evde olduğu gibi. Cinayet işlendikten sonra katil polislerin göremediği bir şeyi ya da şeyleri mutlaka arkasında bırakırdı. Deneyimli bir dedektif de bunları bulmalıydı. Katil ayakkabılarını olay yerinde unutmayabilirdi ama düşüncelerini arkasında bırakabilirdi. Wallander telefonu kapatarak bir masanın başında oturan Sjösten'in yanına gitti. Wallander bir şey söylemeden öylece durdu. Sjösten de sessizdi. Villa insanları sessizliğe davet ediyor gibiydi. Eğer ruh diye bir şey varsa, Liljegren'in ruhu başlarının etrafında huzursuzca dolaşıyordu.

Wallander üst kata çıkarak odaların kapılarını açıp içlerine baktı. Hiçbir yerde bir evrak ya da bir kâğıt parçası yoktu. Liljegren en önemli özelliği boşluk olan bir evde yaşamıştı. Wallander, Liljegren'in hangi konularda adının iyiye ya da kötüye çıkmış olabileceğini düşündü. Paravan şirketleri, şirketlerin paralarını hortumlaması. Dünyadaki yerini parasını gizleyerek yapmıştı. Özel yaşamında da aynı şeyi mi yapmıştı acaba? Birçok ülkede evi vardı. Bu villa da onun gizlendiği yerlerden biriydi. Wallander tavanarasına açıldığını sandığı bir kapının önünde durdu. Çocukluğunda babasına tavanarasında gizlenebileceği bir yer yaptırtmıştı. Kapıyı açtı. Basamaklar dar ve yüksekti. Eski usul elektrik düğmesini çevirdi. Tavanarası da boştu. Geniş odada bir iki tane kayakla bir iki mobilya vardı. Wallander evin içindeki aynı kokuyu tavanarasında da duydu. Adli tıp elemanları demek oraya da gitmişlerdi. Çevresine bakındı.

Gizli odalara açılan gizli kapılar yoktu. Çatının sıcağı tavanarasını da etkilemişti. Aşağı inerek daha sistematik bir araştırma yapmaya başladı. Liljegren'in dolabındaki giysileri boşalttı. Dolaplarda da bir şey yoktu. Wallander yatağın kenarına oturarak düşünmeye çalıştı. Liljegren'in her şeyi aklında tutması olacak şey değildi. Hiç olmazsa bir yerlerde bir telefon defteri olmalıydı. Ama

yoktu. Başka bir şey de yoktu. Önce bunun ne olduğunu çıkaramamıştı. Olayları kafasında bir kez daha gözden geçirip aynı önemli soruyu sordu: 'Mali Müşavir' denilen Åke Liljegren adındaki bu adam kimin nesiydi? Åke Liljegren sürekli yolculuğa çıkan biri olmasına karşın evde tek bir valiz bile yoktu. Bir evrak çantası dahi yoktu. Wallander, Sjösten'le konuşmak için aşağıya indi.

"Liljegren'in bir evi daha olmalı," dedi Wallander. "Ya da en azından bir ofisi."

"Dünyanın dörtbir yanında evleri var onun," diye karşılık verdi Sjösten dalgın bir sesle.

"Burada, Helsingborg'da demek istiyorum. Bu ev bomboş."

"Olduğunu sanmıyorum," dedi Sjösten. "Olsaydı haberimiz olurdu."

Wallander başka bir şey söylemeyerek başını salladı. İçgüdüsünün doğru olduğundan kuşkusu yoktu. Evin içinde dolaşmayı sürdürdü. Ama artık araştırmasını daha ısrarlı yapıyordu. Bodrum katına indi. Bodrumdaki odalardan birinde jimnastik aletleri vardı. Bir de içinde eşofmanlarla yağmurluk olan bir dolap vardı. Wallander düşünceli bir şekilde giysilere baktı. Sonra da yukarıya, Sjösten'in yanına gitti.

"Liljegren'in teknesi var mıydı?"

"Olduğundan eminim. Ama burada değil. Burada olsaydı haberim olurdu."

Wallander karşılık vermeden başını salladı. Tam Sjösten'in yanından ayrılmak üzereyken aklına bir şey geldi.

"Belki başka birinin adına kayıtlıdır?"

"Ne?"

"Tekne. Belki başka birinin adına kayıtlıdır. Örneğin, neden Hans Logård'ın adına kayıtlı olmasın?"

Sjösten, Wallander'in son derece ciddi olduğunu anlamıştı.

"Liljegren'in neden bir teknesi olduğunu düşünüyorsun?"

"Bodrum katındaki dolabın içinde bana tekne giysileri gibi gelen bazı giysiler var."

Sjösten, Wallander'in arkasından bodrum katına indi.

"Haklı olabilirsin," dedi açık dolabın önünde dururlarken.

"Yine de araştırmakta yarar var," dedi Wallander. "Bu ev doğal olamayacak denli boş."

Bodrumdan çıktılar. Sjösten telefonun yanına oturdu. Wallander balkon kapısını açarak güneşe çıktı. Birden Baiba aklına geldi ve hemen midesinde bir sancı hissetti. Neden onu aramamakta direniyordu? Cumartesi sabahı Baiba'yı Kastrup Havaalanı'nda karşılamayı hâlâ ümit edebiliyor muydu? Cumartesiye şurada iki gün kalmışken? Martinsson'a telefon ettirip yalan söyletmek de hiç hoşuna gitmiyordu ama artık bundan başka yapacak bir şeyi de kalmamıştı. Bunun dışında kalan her şey için çok geç olmuştu. Sjösten telefonda biriyle konuşuyordu. Wallander, katilin bir daha ne zaman bir cinayet işleyeceğini düşündü. Sjösten telefonu kapatarak bir başka numara çevirdi. Wallander mutfağa giderek su içti. Fırına bakmamaya özen gösteriyordu. Geri döndüğünde Sjösten telefonu öfkeyle kapatıyordu.

"Haklıymışsın," dedi. "Deniz kulübünde Logård'ın adına kayıtlı bir tekne varmış. Benim üye olduğum deniz kulübünde."

"Hadi gidelim," dedi Wallander heyecanlandığını hissederek.

Rıhtıma ulaştıklarında rıhtım görevlisi onları Logård'ın teknesinin yanına götürdü. Tekne son derece bakımlı ve çok güzeldi. Gövdesi plastikti ama güvertesi tik ağacından yapılmıştı.

"Muhteşem," dedi Sjösten. "Çok güzel. Hem de çok bakımlı."

Gerçek bir denizci gibi tekneye atladı. Kamaranın kapısının kilitli olduğunu gördü.

"Hans Logård adında birini tanıyor musun?" diye sordu Wallander yanı başında duran görevliye. Görevlinin yüzü yanıktı ve üstünde de bir konserve balık şirketinin adı yazılı olan bir tişört vardı.

"Pek konuşkan biri değildir. Ama buraya her gelişinde bana mutlaka merhaba der."

"En son ne zaman buraya gelmişti?"

Görevli bir an düşündü.

"Galiba geçen hafta. Ama bu mevsim işler çok yoğun olduğundan yanlış hatırlamış da olabilirim."

Sjösten kamaranın kapısını açmayı başarmıştı. İçerden diğer kapıları da açtı. Wallander beceriksizce tekneye atladı. Teknelerin güverteleri buzda yürümek gibi tehlikeliydi onun için. Dümenin yanından geçerek kamaraya girdi. Sjösten yanında bir el feneri getirmişti. Kamarayı hızla aradılar ama hiçbir şey bulamadılar.

"Anlayamıyorum," dedi Wallander kıyıya çıktıklarında. "Liljegren işlerini mutlaka bir yerden yürütüyordu."

"Cep telefonlarını inceliyoruz," dedi Sjösten. "Belki oradan bir şey yakalayabiliriz."

Görevliyle birlikte geri döndüler.

"Herhalde diğer tekneye de bakmak istersiniz," dedi görevli. Bu sözlere Wallander'le Sjösten aynı anda tepki verdiler.

"Logård'ın bir teknesi daha mı var?" diye sordu Wallander.

Görevli ilerdeki iskeleyi gösterdi.

"İskelenin ucundaki, şu beyaz tekne. Adı Rosmarin."

"Elbette isteriz," dedi Wallander.

Bu diğerinden daha farklı bir sürat motoruydu.

"Bunlar çok pahalı," dedi Sjösten. "Hem de tahmin edemeyeceğin kadar çok pahalı."

Motora bindiler. Kamara kapısı yine kilitliydi. Görevli kıyıdan onları izliyordu.

"Polis olduğumu biliyor," dedi Sjösten.

"Fazla zamanımız yok. Kilidi kır. Ama bunu en adi şekilde yap."

Sjösten fazla uğraşmadan kilidi kırdı. Kamaraya girdiler. Wallander içeri girer girmez turnayı gözünden vurduklarını anlamıştı. Duvarda plastik dosyalar ve klasörlerle dolu bir raf vardı.

"En önemli şey Hans Logård'ın adresini bulmak," dedi Wallander. "Diğerlerini sonra inceleriz."

Hans Logård'ın adına düzenlenmiş ve üstünde adresiyle adı yazılı olan Angelholm'un dışındaki golf kulübünün üyelik kartını bulmaları on dakikalarını almıştı.

"Bjuv'da oturuyormuş," dedi Sjösten. "Buraya yakın."

Tam tekneden inmek üzerelerken Wallander birden içgüdüsel bir şekilde dolaplardan birini açtı. Dolabın içinde kadın giysileri vardı.

"Belki teknede de parti veriyorlar," dedi Sjösten.

"Belki," diye karşılık verdi Wallander düşünceli bir sesle. "Ama sanmıyorum."

Motordan indiler.

"Hans Logård buraya geldiğinde bana haber vermeni istiyorum," dedi Sjösten rıhtım görevlisine.

Telefon numarasının yazılı olduğu kartı görevliye uzattı.

"Ama onu aradığınızı söylememeliyim, değil mi?" diye sordu görevli.

Sjösten gülümsedi.

"Evet söylememelisin. Her şey yolundaymış gibi davran. Ve sonra da hiç zaman yitirmeden beni ara. Saat kaç olursa olsun, hiç önemli değil."

"Geceleri burada kimse olmaz."

"O zaman buraya gündüz gelmesini umalım."

"Ne yaptığını sorabilir miyim?"

"Elbette sorabilirsin," dedi Sjösten. "Ama yanıtını alamayacaksın."

Deniz kulübünden çıktılar. Saat üç olmuştu.

"Yanımıza birilerini alalım mı?" diye sordu Sjösten.

"Henüz değil," diye karşılık verdi Wallander. "Önce evini bulalım ve evde olup olmadığını öğrenelim."

Helsingborg'dan çıkarak Bjuv'a doğru gittiler. Wallander, Skåne'in bu bölümüne daha önce hiç gitmemişti. Hava burada pusluydu. Wallander kısa bir süre sonra fırtına çıkacağını düşündü.

"En son ne zaman yağmur yağmıştı?" diye sordu.

"Haziranda, Yaz Dönümü Bayramı sırasında," diye karşılık verdi Sjösten bir süre düşündükten sonra. "Ve çok da kısa sürmüştü."

Sjösten'in cep telefonu çaldığında Bjuv girişine yaklaşmışlardı. Sjösten arabayı yavaşlatarak telefonu açtı.

"Seni arıyorlar," dedi telefonu Wallander'e uzatarak.

Arayan Ystad karakolundan Ann-Britt Höglund'du. Hemen konuya girdi.

"Louise Fredman hastaneden kaçmış."

Wallander'in bu sözleri algılaması birkaç dakika sürdü.

"Bir daha tekrarlar mısın?"

"Louise Fredman hastaneden kaçmış."

"Ne zaman?"

"Yaklaşık bir saat önce."

"Nasıl öğrendin?"

"Biri Per Åkeson'u aramış. O da beni aradı."

Wallander bir an düşündü.

"Nasıl kaçmış?"

"Biri gelip kaçırmış."

"Kim?"

"Bilmiyorum. Kimse görmemiş. Birden Louise Fredman ortadan kaybolmuş."

"Lanet olsun!"

Sjösten ciddi bir şeyin söz konusu olduğunu anlayınca hızla frene bastı.

"Seni daha sonra ararım," dedi Wallander. "Bu arada olayın nasıl gerçekleştiğini öğrenmeye çalış. Ama hepsinden önemlisi, onu kimin kaçırdığı."

Höglund araştıracağına söz verdi. Wallander telefonu kapattı.

"Louise Fredman hastaneden kaçmış."

"Nasıl?"

Wallander karşılık vermeden bir an düşündü.

"Bilmiyorum. Ama bunun bizim katille bir ilgisi olduğu kesin. Bundan adım gibi eminim."

"Geri döneyim mi?"

"Hayır. Gidelim. Şimdi Logård'ı bulmak daha da önem kazandı."

Bjuv kasabasının içine girdiler ve bir süre sonra da durdular. Sjösten penceresini açarak Hans Logård'ın evinin bulunduğu sokağın nerede olduğunu sordu.

Daha sonra aynı soruyu üç kişiye sormuşlar ve aynı yanıtı almışlardı.

Hiç kimse aradıkları adresin nerede olduğunu bilmiyordu.

36.

Sonunda Hans Logård'ın adresini bulduklarında karakoldan yardım istemek üzereydiler. Bu arada da Bjuv'a yağmur yağmaya başlamıştı. Ama esas fırtına batıda patlamıştı.

Aradıkları adres Hördestigen'deydi. Posta kodu Bjuv'a aitti. Ama bulamamışlardı. Wallander postaneye giderek bir kez daha kodu kontrol etmişti. Hans Logård'ın posta kutusu yoktu ya da en azından Bjuv'da değildi. Sonunda bu adresin sahte olduğunu düşünmeye başlamışlardı. İşte tam bu sırada da Wallander, Bjuv'un merkezindeki bir ekmek fırınına girmiş, tarçınlı çörek alırken de tezgâhın arkasındaki iki kadınla sohbet etmeye koyulmuştu. İçlerinden biri Wallander'in sorusunun yanıtını biliyordu. Aradıkları yer, Bjuv'un kuzeyindeki bir çiftliğin adresiydi ama oraya nasıl gidileceğini bilmiyorlardı.

"Orada Hans Logård adında biri oturuyormuş," dedi Wallander onlara. "Acaba onu tanıyor musunuz?"

Kadınlar belleklerini tazelemek istercesine birbirlerine baktılar ve aynı anda da hayır dercesine başlarını salladılar.

"Genç kızlığımda Hördestigen'de oturan uzak bir akrabamız vardı," dedi zayıf olanı. "Öldüğünde de evini tanımadığımız biri satın almıştı. Ama Hördestigen çiftliğin adı, bundan eminim. Posta adresinin farklı olması gerek."

Wallander kadına çiftliğe giden yolların bir krokisini çizmesini rica etti. Kadın paket kâğıtlarından birini yırtarak yolu çizdi. Sjösten bu arada arabada Wallander'i bekliyordu. Saat altı olmuştu. Bjuv'dan çıkarak Höganäs'a doğru yola koyuldular. Wallander paket kâğıdına bakarak Sjösten'e yolu tarif ediyordu. Çiftlik evlerinin seyrekleştiği bir yere geldiler. Ve burada ilk yanlışlarını yaparak saptılar. Kayın ağaçlarıyla dolu çok güzel bir alana gelmişlerdi. Ama aradıkları yerle bir ilgisi yoktu. Wallander, Sjösten'e geri dönmesini söyledi. Anayola çıktıklarında her şeye yeniden başladılar.

Soldaki ikinci sokağa saptılar, sonra ilk sağa, bundan hemen sonra da yeniden sola saptılar. Yol bir tarlanın ortasında bitiyordu. Wallander içinden küfrederek arabadan inip çevresine bakındı. Fırındaki kadınlar bir kilise kulesi gö-

receklerini söylediğinden kuleyi aradı. Çaresizlikle tarlanın ortasında çevresine bakınırken kendini yolunu yitirmiş, fener arayan bir denizciye benzetti. Kilise kulesinin sivri tepesi birden gözüne ilişti. Arabaya dönerek Sjösten'e bu kez doğru yolu tarif etti ve sonunda çiftliği buldular.

Eski bir çiftlik olan Hördestigen, Arne Carlman'ın çiftliğine çok benziyordu. Çevresinde başka çiftlik yoktu. Uzun ve görkemli kayın ağaçlarıyla çevriliydi. Yol çiftlik evinin önünde bitiyordu. Wallander, evin önünde posta kutusu olmadığını gördü. Bu adrese postacı gelmiyor, diye geçirdi içinden. Kendisine gelen posta mutlaka başka bir yere teslim ediliyor olmalı. Sjösten arabadan inerken Wallander onu durdurdu.

"Bizi neyin beklediğini biliyor muyuz? Kim bu Hans Logård?"

"Yani tehlikeli biri mi demek istiyorsun?"

"Onun Liljegren'i öldürüp öldürmediğini bilmiyoruz," diye karşılık verdi Wallander. "Ya da diğerlerini. Onunla ilgili hiçbir şey bilmiyoruz."

Sjösten'in yanıtı Wallander'i çok şaşırttı.

"Bagajda bir tüfek ve mermi de var. Sen onu al ben de beylik tabancamı alırım."

Sjösten oturduğu koltuğun altına elini uzatarak tabancasını alırken, "Biliyorum kurallara aykırı," dedi gülümseyerek. "Ama kuralları izleyecek olursan polisin eğitimli köpekleri bile kullanmaması gerekiyor."

"Tüfeği boş ver," dedi Wallander. "Tabancan ruhsatlı mı?"

"Elbette ruhsatlı, ne sanıyordun?"

Arabadan indiler. Sjösten tabancasını ceketinin cebine attı. Kıpırdamadan durarak çevrelerine kulak verdiler. Uzaklarda bir yerde gök gürlüyordu. Çevrelerindeyse yoğun bir sessizlik hüküm sürüyordu. Etrafta ne bir araba ne de canlı biri vardı. Tüm çiftlik terk edilmiş gibi duruyordu. L şeklindeki eve doğru yaklaştılar.

"Evin üçüncü kanadı yanmış olmalı," dedi Sjösten. "Ya da yıkılmış. Ama yine de güzel bir ev. Hem de bakımlı. Tıpkı tekne gibi."

Wallander kapıya yaklaşarak zili çaldı. Kapı açılmadı. Kapıya vurdu. Yine açılmayınca bu kez daha sert bir şekilde vurdu. Açılmadı. Pencerelerden bi-

rine yaklaşarak içeriye baktı. Bu arada Sjösten, Wallander'in biraz gerisinde eli ceketinin cebinde duruyordu. Wallander onun silaha bu denli yakın olmasından hoşnut değildi. Evin çevresini dolaştılar. Yaşam belirtisi burada da yoktu. Wallander dalgın bir şekilde durdu.

"Pencerelerle kapılarda alarm sistemi olduğunu belirten küçük etiketler var," dedi Sjösten."Ama polisin buraya gelmesi hiç de kolay değil. Onlar gelinceye kadar rahatlıkla içeri girip etrafa bakabiliriz."

"Buraya uymayan bir şey var," dedi Wallander, Sjösten'in sözlerini duymamışcasına.

"Ne?"

"Bilmiyorum."

Evin arka tarafına gittiler. Buradaki kapıda büyük bir kilit vardı. Pencerelerden içersinin eşyayla dolu olduğu görülüyordu.

Sjösten huzursuz olmuştu. "Burada kimse yok. Çiftliği gözetim altına almalıyız."

Wallander çevresine bakındı. Ters bir şeyler olduğunu iliklerinde hissediyordu. Ama bunun ne olduğunu kestiremiyordu. Yeniden evin çevresini dolaştı, pencerelerden içeriye bakıp çevreyi dinledi. Sjösten de arkasından geliyordu. Evin çevresini ikinci kez dolaştıklarında Wallander evin hemen yanındaki siyah çöp torbalarının yanında durdu. Torbalar uyduruk bir şekilde bağlanmıştı. Üstlerinde sinekler uçuşuyordu. Torbalardan birini açtı. Atılmış yiyeceklerle kâğıt tabaklar vardı. Scan Deli marketinin plastik torbasını baş ve işaret parmağının arasında tuttu. Sjösten yanı başında durmuş ilgiyle onu izliyordu. Torbanın üstündeki son kullanma tarihine baktı. Torbadan gelen taze et kokusunu duyabiliyordu. Demek ki, bu torba en fazla birkaç saat önce çöpe atılmış olmalıydı. Daha önce olsaydı bu sıcak havada kokardı. Diğer çöp torbasını açtı. O da atılmış yiyeceklerle doluydu. Torbanın içinde birkaç gün yetecek yiyecek vardı.

Sjösten, Wallander'in yanında duruyordu.

Sjösten, "Parti vermiş olmalı," dedi.

Wallander düşünmeye çalışıyordu. Nemli ve sıcak hava başının ağrımasına neden olmuştu.

Wallander sıkıntılı bir tavırla, "İçeri gireceğiz," dedi. "Evin içine bakmak istiyorum. Alarmı kesmenin bir yolu yok mu?"

"Sanmıyorum."

"O zaman bu riski göze alacağız."

"Arabada kol demiri var."

Arabaya giderek demiri aldı. Wallander evin ön kapısını inceledi. Kısa bir süre önce babasının Löderup'taki stüdyosunun kapısını kırışını hatırladı. Sjösten'le birlikte evin arkasına gitti. Buradaki kapı ön kapı kadar sağlam gözükmüyordu. Wallander kapıyı kol demiriyle açmaya karar verdi. Demiri menteşelerin arasına soktu. Sonra da saatine bakan Sjösten'e baktı.

"Hadi."

Wallander tüm gücüyle demire asıldı. Menteşeler badanayla birlikte parçalandı. Kapı üstüne düşmesin diye kenara çekildi.

Evin içi Carlman'ın evine çok benziyordu. Burada da duvarlar yıkılarak ortalık genişletilmişti. Yeni yapıldığı belli olan parkenin üstünde modern mobilyalar vardı. Bir kez daha çevreyi dinlediler. Derin sessizlik burada da hüküm sürüyordu. Gereğinden fazla sessiz, diye geçirdi içinden Wallander. Sanki ev soluğunu tutmuş bekliyor gibiydi. Sjösten masanın üstünde hem telefon, hem de faks makinesi olan cihazı işaret etti. Telesekreterin ışığı yanıp sönüyordu. Wallander başını tamam dercesine salladı. Sjösten telesekreterin düğmesine bastı. Bir iki hışırtıdan sonra bir ses duyuldu. Sesle birlikte Sjösten yerinden sıçradı. Bir erkek sesi Hans Logård'a en kısa zamanda kendisini aramasını söylüyordu. Sonra yine derin sessizlik oluştu. Telesekreterin bantı durdu.

"Liljegren aramış," dedi Sjösten heyecanla. "Lanet olsun."

"O zaman bu mesajın bir süreden beri dinlenmediğini biliyoruz."

"Demek Logård da bir süreden beri burada değilmiş," dedi Sjösten.

"Bu şart değil," diye karşılık verdi Wallander düşünceli bir sesle. "Mesajı dinlemiş ama silmemiş de olabilir. Elektrik kesilirse telesekreterin ışığı mesaj varmışcasına yanıp söner. Burada elektrik kesilmiş olabilir. Bilmiyoruz ki."

Evi dolaştılar. Dar hol evin L şeklindeki bölümüne uzanıyordu. Oradaki kapı kapalıydı. Wallander birden elini kaldırdı. Sjösten durdu. Wallander bir ses

duymuştu. Önce bunun ne olduğunu anlamamıştı. Sesi önce homurdanan bir hayvan sesine benzetmişti sonra da bir mırıltı olduğunu hissetmişti. Sjösten'e baktı. Kapının kulbunu çevirdi. Kilitliydi. Ses kesilmişti. Sjösten de sesi duymuştu.

"Neler oluyor?" diye sordu fısıltıyla.

"Bilmiyorum," diye karşılık verdi Wallander. "Bu kapıyı kol demiriyle kıramam."

"On beş dakika içinde güvenlik şirketinden bir araba dolusu adam burada olur diye düşünüyorum," dedi Sjösten.

Wallander kapının arkasında ne olduğunu bilmiyordu, belki bir kişi belki de daha çok insan olabilirdi. Midesinin bulandığını hissetti. Kapıyı mutlaka açması gerektiğini biliyordu.

"Tabancanı ver bana," dedi.

Sjösten tabancasını cebinden çıkarıp uzattı.

"Kapıdan uzak dur," diye bağırdı Wallander yüksek sesle. "Kapıya ateş edeceğim."

Kilite baktı. Bir adım geriledi, tabancayı kaldırıp nişan aldı ve ateş etti. Kulakları sağır edercesine bir patlama sesi duyuldu. Wallander bir kez daha ateş etti. Tabancayı Sjösten'e geri verdi ve kapıyı tekmeleyerek açtı. Silah sesinden kulakları zonkluyordu.

Oda büyüktü. Penceresi yoktu. İçerde birkaç tane yatak, bir bölmenin arkasında da tuvalet vardı. Buzdolabı, bardaklar, fincanlar ve birkaç tane termos vardı. Odanın bir köşesinde birbirlerine sarılmış, korkudan tirtir titreyen dört genç kız vardı. Kızlardan ikisi Salomonsson'un tarlasında kendisini yakan genç kızı hatırlatmıştı Wallander'e. Bir an için, kulakları çınlarken Wallander her şeyi açık seçik gördüğünü sandı. Oysa aslında bir şey gördüğü yoktu. Karanlık bir tünelin içinden geçen hızlı bir tren gibi düşünceler kafasının içini doldurmuştu.

"Burada neler oluyor?" dedi Sjösten şaşkınlıkla.

"Helsingborg'dan yardım istemeliyiz. Hem de en kısa zamanda."

Yere çömelince Sjösten de çömeldi. Wallander korkudan titreyen genç kızlarla İngilizce konuşmaya çalıştı. Ama kızlar ona hâlâ şaşkınlıkla bakıyorlar-

dı. İngilizce bilmiyorlardı anlaşılan. Kızlar Dolores María Santana'dan daha büyüktüler.

"İspanyolca bilir misin?" diye sordu Sjösten'e. "Ben bilmem."

"Ne söylememi istiyorsun?"

"İspanyolca biliyor musun, bilmiyor musun?"

"İspanyolca konuşamam! Lanet olsun! Yalnızca birkaç sözcük biliyorum o kadar. Ne söylememi istiyorsun?"

"Ne istersen onu söyle! Paniğe kapılmamalarını söyle."

"Polis olduğumu söyleyeyim mi?"

"Hayır! Ne söylersen söyle ama kesinlikle polis olduğunu söyleme."

"Buenos dias,"(*) dedi Sjösten duraksayarak.

"Gülümse," dedi Wallander. "Nasıl korktuklarını görmüyor musun?"

"Elimden geleni yapıyorum," diye şikâyet etti Sjösten.

"Bir kez daha söyle. Bu kez dostça bir tavırla konuş."

"Buenos dias," diye yineledi Sjösten.

Kızlardan biri karşılık verdi. Titrek bir sesle konuşmuştu. Wallander tarlanın ortasında kendisine korku dolu gözlerle bakan kızı gördüğü o günden beri kafasını kurcalayan sorunun yanıtını alacakmış gibi hissetti kendini.

Tam o sırada da başka bir şey oldu. Arka taraftan gelen sanki bir kapı açılması gibi bir ses duydular. Kızlar da sesi duymuştu, birbirlerine iyice sokuldular.

Sjösten rahat bir tavırla, "Güvenlik elemanları olmalı. Gidip konuşalım. Aksi halde burada nelerin olduğunu merak edip ortalığı ayağa kaldırabilirler."

Wallander kızlara yerlerinde kalmalarını işaret etti. Sonra Sjösten'le Wallander hole çıktılar.

Bu neredeyse yaşamına mal olacaktı. Büyük odaya girdiklerinde birkaç el tabanca sesi duyuldu. Güvenlik elemanları büyük olasılıkla yarı otomatik tabancalarla ateş ediyorlardı. İlk kurşun Sjösten'in sol omzuna isabet ederek köprücük kemiğinin kırılmasına neden oldu. Sjösten geri geri sendeledi ve Wallander'in önünde bir insan duvarı oluşturdu. İkinci, üçüncü ve dördüncü kurşunlar başlarının üstünden geçti.

(*) *Buenos dias:* İyi günler. (Ç.N.)

"Ateş etmeyin! Polis!" diye bağırdı Wallander.

Ateş eden kişi bir el daha ateş etti ve kurşun bu kez Sjösten'in sağ kulağına isabet etti.

Wallander kendini duvarlardan birinin arkasına attı. Bir çığlık atarak bayılan Sjösten'i de kolundan tutup hızla duvarın arkasına çekti.

Wallander, Sjösten'in cebindeki tabancayı alarak odaya doğru ateş etti. Şarjörde iki ya da üç mermi kaldığını tahmin ediyordu.

Ateş edilmedi. Tabancasını kaldırmış ateş etmeye hazır bir şekilde bekledi. Sonra da bir araba sesi duydu. Sjösten'i bırakıp çömelerek pencereye doğru gitti. Siyah Mercedes'in dar yolda kayın ağaçlarının arasında gözden kaybolduğunu gördü. Kulağından ve omzundan kan akan Sjösten'in yanına gitti. Hâlâ baygındı. Kanlı boynundan nabzını dinledi. Nabız hızlıydı ve Wallander bunun iyi olduğunu biliyordu. Çok yavaş atmasından kesinlikle daha iyiydi. Tabancayı bırakmadan 90-000'ı çevirdi.

Telefona yanıt verildiğinde, "Bir polis memuru vuruldu," diye bağırdı. Sonra da sakinleşmeye çalışarak kim olduğunu, neler olduğunu ve nerede olduklarını açıkladı. Sonra da yavaş yavaş kendine gelen Sjösten'in yanına gitti.

"Her şey yoluna girecek," dedi Wallander defalarca. "Az sonra doktor da burada olacak."

"Neler oldu?" diye sordu Sjösten.

"Konuşma. Her şey yoluna girecek, merak etme."

Wallander arkadaşının omzundaki kurşun yarasına baktı. Sjösten'e en az üç kurşun isabet etmiş olmalı, diye düşünüyordu ama yalnızca iki kurşun olduğunu fark etti. Gömleğinden bir parça koparark kanı durdurmaya çalışırken bir yandan da güvenlik şirketinin neden bu kadar geciktiğini düşünüyordu. Öte yandan da Mercedes'le kaçan ve Sjösten'i vuran adamı yakalayıncaya kadar rahat etmeyeceğini biliyordu.

Sonunda siren seslerini duydu. Yerinden kalkarak Helsingborg'dan gelenleri karşılamak için dışarıya çıktı. Önce ambulans geldi onu Birgersson'la iki polis arabası izledi. En son olarak da itfaiye gelmişti. Wallander'i görünce hepsi çok şaşırdı. Wallander üstünün başının kan içinde olduğunun farkında değildi. Ve elinde Sjösten'in tabancası vardı.

"Sjösten nasıl?" diye sordu Birgersson.

"İçerde. Durumu o kadar kötü değil."

"Neler oldu?"

"Evin içinde bir odaya kilitli dört kız var. Büyük olasılıkla Helsingborg'dan Güney Avrupa'daki genelevlere gönderilen kızlar bunlar."

"Sana kim ateş etti?"

"Ateş edeni görmedim. Ama Hans Logård olduğunu sanıyorum. Bu, onun evi."

"Anayolda güvenlik şirketinin arabasıyla bir Mercedes çarpıştı," dedi Birgersson. "Yaralanan falan yok ama Mercedes'i kullanan adam güvenlik şirketinin arabasını çaldı."

"O zaman onu görmüşlerdir. Mutlaka o olmalı. Güvenlik elemanları buraya geliyordu. Biz kapıyı kırıp içeri girdiğimizde şirkete mutlaka alarm verilmiş olmalı."

"Siz kapıyı kırarak mı içeri girdiniz?"

"Aldırma, bu o kadar önemli değil. Güvenlik şirketinin arabasının çalındığını merkeze bildir. Teknisyenlerin bir an önce buraya gelmelerini sağla. Birçok parmak izi almaları gerekecek. Diğer cinayet yerlerinde bulduğumuz izlerle bu izleri karşılaştırmalarını istiyorum. Wetterstedt, Carlman ve diğer cinayetlerde bulunan izlerle."

Birgersson'un yüzü birden kireç gibi oldu. Cinayetlerin arasındaki ilişkinin ilk kez gerçek olabileceğini hissediyordu.

"Yani o mu demek istiyorsun?"

"Olabilir. Ama henüz bir şey bilmiyoruz. Hadi şimdi dediklerimi yap. Kızları da sakın unutma. Onları içeri al ve onlara iyi davran. Ha, bir de İspanyolca bilen birilerini bul."

"Bu kadar kısa zamanda bunca şey öğrenmen ilginç," dedi Birgersson.

Wallander ona baktı.

"Bildiğim bir şey yok," diye karşılık verdi. "Hadi iş başına."

Sjösten sedyeyle dışarı çıkarıldı. Wallander ambulansa binerek onunla hastaneye gitti. Ambulans şoförlerinden birinin verdiği havluyla elini yüzünü te-

mizledi. Sonra da ambulansın telefonundan Ystad'ı aradı. Saat yediyi geçiyordu. Svedberg'le konuşarak ona olanları anlattı.

"Bu Logård dediğin adam da kim?" diye sordu Svedberg.

"Bizim de bunu öğrenmemiz gerekiyor. Louise Fredman bulundu mu?"

"Hayır, henüz bulunmadı."

Wallander düşünmek için zamana gereksinimi olduğunu hissetti. Kısa bir süre önce kendisine son derece açık seçik gelen bir şey şimdi hiçbir anlam içermiyordu.

"Yine konuşuruz. Bu anlattıklarımı soruşturma ekibine de iletiver lütfen."

"Ludwigsson ve Hamrén, Sturup'da ilginç bir tanık buldular."

"Gece bekçisi. Bekçi mobiletli birini görmüş. Zamanlama da uyuyor."

"Mobiletli mi?"

"Evet."

"Bizim katilin mobiletle dolaştığını düşünmüyorsun, değil mi? Onları çocuklar kullanır."

Wallander sinirlendiğini hissetti. Oysa Svedberg'e sinirlenmeye hiç niyeti yoktu. Sözü uzatmadan vedalaşarak telefonu kapattı.

Sjösten sedyeden başını kaldırarak baktı.

Wallander gülümsedi. "İyileşeceksin, merak etme."

"Attan çifte yemek gibi bir şeydi," diye mırıldandı Sjösten. "Üstelik iki kez."

"Konuşup kendini boşuna yorma. Birazdan hastanede olacağız."

7 Temmuz akşamı Wallander'in yaşadığı en karışık akşamlardan biriydi. Gerçekdışı ne varsa sanki o gece olmuş gibi bir hava vardı. O akşamı kolay kolay unutamayacaktı ama tam olarak hatırladığından da emin olamayacaktı. Sjösten hastaneye yatırıldı ve doktorlar arkadaşının hayati bir tehlike içinde olmadığını söylediklerinde Wallander karakola döndü.

Çavuş Birgersson çok yetenekli bir polis olduğunu kanıtlamıştı. Wallander'in Sjösten'in vurulduğu çiftlik evinde söylediklerini harfiyen yerine getirmişti. Hiç zaman yitirmeden karakola doluşan gazetecileri dışarı çıkararak gerekli bilgiyi vermişti. Karakolun içindeyse gazetecilerin katılmasına izin verilmeyen bir toplantı yapılıyordu.

Wallander karakola gittiğinde saat on olmuştu. İş arkadaşlarından biri ona temiz bir gömlekle pantolon verdi. Pantolonun beli çok dar gelmişti. Sorunu fark eden Birgersson, Helsingbord'un en şık erkek mağazalarından birinin sahibini arayarak Wallander'e bağlamıştı. Wallander bedenini hatırlamakta zorlanmıştı ama kısa bir süre sonra farklı bedenlerde birkaç pantolon karakola gönderilmiş ve içlerinden biri de tıpatıp uymuştu.

Wallander hastaneden karakola döndüğünde Höglund, Svedberg, Ludwigsson ve Hamrén de Helsingborg'a gelmişler ve yolda kendilerine gerekli bilgi verilmişti. Güvenlik firmasının çalıntı arabasına ilişkin polis alarma geçirilmişti ama araç henüz bulunamamıştı. İfadeler ayrı ayrı odalarda alınıyordu. İspanyol kızlara çevirmenler verilmişti. Höglund kızlardan biriyle konuşurken Helsingborg'lu üç kadın polis de diğerleriyle konuşuyordu. Kaçan Mercedes'in arabalarına çarptığı iki güvenlik görevlisinin de ifadeleri alınmıştı. Adli tıp teknisyenleri parmak izlerini karşılaştırıyorlardı. Birkaç polis bir dizi bilgisayarın karşısına geçmiş Hans Logård'la ilgili bilgileri bilgisayara giriyorlardı.

Herkes yoğun bir çalışma içindeydi. Birgersson her şeyin yolunda gidip gitmediğini denetliyordu. Soruşturmayla ilgili kısa bir bilgi aldıktan sonra Wallander, Ystad'dan gelen iş arkadaşlarını bir odaya alarak kapıyı kapattı. Birgersson'la görüşüp onun da onayını almıştı. Wallander onun işinde son derece başarılı bir polis olduğunun farkındaydı. Birgersson'un içinde işini aksatabilecek en küçük bir kıskançlık duygusu bile yoktu. İlgilenmesi gereken konuyla ilgiliydi; Sjösten'i vuran adamı yakalamak, olanları gün ışığına çıkarmak ve katilin kim olduğunu öğrenmek onun tek istediği şeydi.

Wallander olanları bir de kendi açısından anlattı. Ama tüm bunların ötesinde içindeki tedirginliğin nereden kaynaklandığını anlamak istiyordu. Bir araya getiremediği birçok şey vardı. Sjösten'i vuran adam, kızları saklayan, Liljegren'in asistanı -yalnız savaşçı rolünü üstlenen aynı adam mıydı gerçekten de? Buna inanmakta zorlanıyordu. Çevresinde bir kaos yaşanırken bunları düşünecek zamanı olmuyordu. Bunu şimdi orada, tüm iş arkadaşlarıyla birlikteyken, kendilerini dış dünyadan soyutlayan bu kapının arkasında katil avı sürerken yüksek sesle yapmalıydı. Wallander iş arkadaşlarını kenara çekmişti. Eğer hastanede

olmasaydı Sjösten de yanlarında olacak ve katil avının artık başladığı soruşturma çalışmasında kendine düşen görevleri üstlenecekti. Wallander çevresine bakınınca Ekholm'ün orada olmadığını gördü.

"Bu sabah Stockholm'e gitti," dedi Svedberg.

"Ona en çok gereksimimiz olduğu anda mı?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla.

Höglund onu sakinleştirmek istercesine, "Yarın sabah dönecek," dedi. "Galiba çocuklarından birine araba çarpmış. Önemli bir şey değil ama yine de..."

Wallander tamam dercesine başını salladı. Tam konuşmaya hazırlanırken telefon çaldı. Hansson, Wallander'i arıyordu.

"Baiba, Liepa Riga'dan defalarca seni aradı. Telefonunu bekliyor."

"Şu anda arayamam. Eğer bir daha ararsa lütfen durumu açıklamaya çalış ona."

"Eğer doğru anladıysam onu cumartesi sabahı Kastrup Havaalanı'ndan karşılaman gerekiyormuş. Birlikte tatile çıkmak için. Böylesi bir zamanda nasıl tatile çıkabileceksin?"

Wallander sinirlenmeye başladı. "Şimdilik bir yere gittiğim yok. Seni sonra ararım."

Höglund'un dışında kimse Wallander'in Hansson'la yaptığı konuşmanın özel bir konuyu içerdiğini fark edememişti. Wallander, genç kadının bakışını yakaladı. Höglund gülümsedi. Ama bir şey söylemedi.

"Hadi kaldığımız yerden devam edelim," dedi. "Bana ve Sjösten'e ateş açan bir adamı arıyoruz. Bjuv yakınlarındaki bir çiftlikte üstlerine kilit vurulan dört genç kız bulduk. Dolores María Santana'nın da böylesi bir grubun içinde olduğunu, genelevlere satılmak üzere İsveç'e geldiğini varsayabiliriz. Kızlar buraya Liljegren'le bağlantısı olan kişiler tarafından getirildi. Özellikle de eğer bu gerçek adıysa Hans Logård adında biri tarafından getirildi. Bize ateş açanın da o olduğunu sanıyoruz. Ama hiçbir konuda emin değiliz henüz. Adamın bir resmi bile yok elimizde. Belki arabasını çalanlar bize işe yarar bir şeyler anlatabilir. Ama onların da çok şaşırdıklarını ve korktuklarını sanıyorum. Adamın tabancasından

başka bir şeye dikkat etmemiş de olabilirler. Şimdi bu adamı yakalamalıyız. Ama bu bizim katilimiz mi? Wetterstedt, Carlman, Fredman ve Liljegren'i öldüren katilin mi peşindeyiz? Bilmiyoruz. Emin değilim. Bazı kuşkularım var. Ama tek bildiğim ve ümit ettiğim şey güvenlik şirketinin aracıyla kaçan adamın bir an önce yakalanmasının gerektiği. Bu arada da bu olay sanki önemli bir araştırmanın tek ipucuymuşcasına onun üstünde çalışmayı sürdürmeliyiz. Louise Fredman'ın başına gelenlerle de yakından ilgileniyorum. Ve Sturup'da nelerin öğrenildiğiyle de. Ama öncelikle görüşlerime ilişkin söyleyeceklerinizi dinlemek istiyorum."

Odada derin bir sessizlik oldu sonra Hamrén konuştu. "Ben dışardan biri olduğum ve birinin ayağına basmaktan korkmama gerek olmadığından ve zaman zaman bunu zaten yaptığımdan tüm bu olayların bana gerçek bir davranış sorunu olarak geldiğini söyleyebilirim. Polis zaman zaman tek bir şeyi düşünme eğilimi gösterirken peşine düştüğü katil on farklı şeyi düşünebiliyor."

Wallander, Hamrén'in bu sözlerle tam olarak ne demek istediğini anlamamakla birlikte sözünü kesmeden onu dinlemişti.

"Louise Fredman sırra kadem bastı," dedi Höglund. "Biri onu ziyaret etti. Ve daha sonra da kendisini görmeye gelen kişinin arkasından gitti. Hastane personeli geleni görmemiş. Konuk defterine yazılan isimden bir şey çıkarmak olanaksız çünkü yaz olduğundan ve izinler başladığından stajyerler kafalarına göre takılıp gelen her ziyaretçinin adını yazmıyorlarmış."

"Louise Fredman'ın odasına giren kişiyi hiç olmazsa biri görmüş olmalı," dedi Wallander.

"Evet, biri görmüş," dedi Höglund. "Sara Pettersson adındaki bir hemşire."

"Onunla konuşan oldu mu?"

"Kentten ayrıldı."

"Nereye gitti?"

"Tren kartı var. Her yerde olabilir."

"Lanet olsun!"

"İnterpol aracılığıyla izini sürebiliriz," dedi Ludwigsson. "Bu başarılı olabilir."

"Peki," dedi Wallander. "Öyle yapalım. Ve bu kez hemen harekete geçelim. Bu akşam birinizin Per Åkeson'la bağlantı kurmanızı istiyorum."

Svedberg, "Bu Malmö'nün yetki alanı," dedi.

"Kimin yetki alanı olduğu umurumda bile değil. Bağlantı kurulacak. Biraz da Åkeson'un başı ağrısın."

Höglund, Åkeson'u arayacağını söyledi. Wallander, Ludwigsson'la Hamrén'e döndü.

"Mobiletle ilgili söylentileri duydum. Havaalanında ilginç bir şey gören bir tanık varmış."

"Evet, var," diye karşılık verdi Ludwigsson. "Zamanlama uyuyor. O akşam mobiletli biri E-65 Karayolu'na doğru uzaklaşmış."

"Bu neden ilginç?"

"Çünkü gece bekçisi kamyonetin geldiği sırada mobiletlinin uzaklaştığından emin gibi. Björn Fredman'ın Ford'u."

Wallander bunun çok önemli olabileceğinin farkındaydı.

"Havaalanının kapalı olduğu saatten söz ediyoruz," diye sürdürdü konuşmasını Ludwigsson. "Hiçbir şeyin olmadığı saatten. Ne taksilerin ne de trafiğin olduğu saatten. Havaalanında derin bir sessizliğin hüküm sürdüğü saatten. Birden bir kamyonet geliyor ve otoparkta duruyor. Sonra da bir mobiletli yola koyuluyor."

Odada derin bir sessizlik oluşmuştu.

İlk kez katile yaklaşmışlardı. Karmaşık cinayet soruşturmalarında eğer büyülü anlar varsa işte bu o anlardan biriydi.

"Mobiletli bir adam," dedi Svedberg. "Bu doğru olabilir mi acaba?"

"Bir tanımlama var mı?" diye sordu Höglund.

"Gece bekçisine bakarsan mobileti kullanan adamın başını örten bir kask varmış. Adamın yüzünü görememiş. Uzun yıllardan beri Sturup'da çalışıyormuş. İlk kez gece yarısı bir mobiletli görmüş."

"Adamın Malmö'ye gittiğinden nasıl emin olabiliyor?"

"Emin değil."

Wallander bir an için soluk almadı. Arkadaşlarının sesleri çok uzaktan geliyormuş gibiydi.

Artık katile çok ama çok yaklaştıklarının farkındaydı.

37.

Hoover uzaklardan bir yerden gelen gökgürültülerini duydu.

Kız kardeşini uyandırmaktan çekinerek şimşekle gökgürültüsü arasındaki saniyeleri içinden saydı. Fırtına uzaklarda bir yerde kopuyordu. Malmö'ye gelmeyecekti. Uyuyan kız kardeşine baktı. Ona daha iyi bir şey vermek isterdi ama olaylar çok hızlı gelişmişti. Artık nefret ettiği ve "Perkins" adını taktığı mavi pantolonlu polis, Louise'in resimlerini istemişti. Hatta daha da ileri giderek Louise'i hastanede görmeye gideceğini söylemişti.

İşte tam o anda da Hoover planlarını değiştirmek zorunda olduğunu anlamıştı. Bir dizi kafa derileriyle kızın kalbi Louise'in penceresinin altına gömülmeden önce onu hastaneden çıkarması gerekiyordu. Her şeyi bir an önce yapmak zorundaydı. Bu yüzden de bodrum katına çarşafla battaniyeden başka bir şey indirememişti. Oysa kız kardeşi için çok daha başka şeyler yapmak isterdi. Limhamn'da boş ve büyük bir bina vardı. Orada tek başına oturan kadın her yaz akrabalarını görmek için Kanada'ya giderdi. Bu söz konusu kadın bir zamanlar öğretmeniydi. Bu yüzden onun yazları evde olmadığını biliyordu. Uzun bir süre önce kadının evinin anahtarını yaptırmıştı. Kız kardeşiyle geleceklerini orada planlayabilirlerdi. Oysa her şeye burnunu sokan o polis işleri berbat etmişti. Ve o polis ölünceye kadar, ki bu yakında gerçekleşecekti, bodrum katındaki bu şilte ve battaniyeyle idare etmek zorundaydılar.

Louise uyuyordu. Onu almak için hastaneye gittiğinde başucundaki tüm ilaçları da yanına almıştı. Oraya yüzünü boyamadan gitmişti. Kız kardeşini hastaneden çıkarmasına izin vermezlerse önlem olsun diye yanına baltayla bir iki bıçak da almıştı. Ne var ki, hastane o gün garip bir şekilde sessizdi, etrafta tek bir hemşire bile yoktu. Her şey düşündüğünden çok daha kolay olmuştu. Önce Louise onu tanımamıştı ama sesini duyunca hemen onun kim olduğunu anlamış ve direnmekten vazgeçmişti. Giymesi için ona bazı giysiler de getirmişti. Herhangi bir sorunla karşılaşmadan hastaneden çıkıp bir taksiye binmişlerdi. Louise hiçbir şey söylememiş hatta neden bir bodrum katında uyumak zorunda olduğunu sorgulamadan hemen kardeşinin yere serdiği şiltenin üstüne kıvrılarak

derin bir uykuya dalmıştı. Hoover da kendini çok yorgun hissettiğinden o da kardeşinin yanına uzanmış ve uyumuştu. Uyumadan önce de geleceğe, daha doğrusu geleceklerine hiç bu denli yakın olmadıklarını keyifle düşünmüştü. Toprağa gömdüğü kafa derileri güçlerini göstermeye başlamıştı bile. Louise yeniden yaşama dönmeye başlamak üzereydi. Yakında her şey değişecekti.

Kız kardeşine baktı. Akşam olmuştu. Saat onu geçiyordu. Kararını oracıkta verdi. Ertesi sabah şafakla birlikte son bir kez Ystad'a gidecekti.

Helsingborg'da vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Gazeteciler Çavuş Birgersson'un kendileriyle görüştüğü alanda toplanmışlardı. Polis şefi de oradaydı ve güvenlik şirketinin arabasını bulmak için ülke çapında alarm verilmiş olmasına karşın henüz bulunamamıştı. Wallander'in inatçılığı ve ısrarı karşısında İnterpol, bir arkadaşıyla tren yolculuğuna çıkan Sara Pettersson'un izini bulmaya çalışıyordu. Genç kadının ailesiyle bağlantı kurulmuştu. Gelen tüm duyumlar ciddiye alınıp inceleniyordu. O gece karakolda işler son derece yoğundu.

Ystad'daysa Hansson'la Martinsson gelen telefonları değerlendiriyorlardı. Wallander'in gereksinimi olan araştırma malzemelerini ona göndermişlerdi. Per Åkeson evindeydi ve gerektiğinde saatin kaç olduğuna bakılmaksızın aranabileceğini söylemişti. Saat geç olmasına karşın Wallander, Fredman ailesiyle konuşması için Höglund'u Malmö'ye göndermişti. Louise'i hastaneden kaçıranın ailesi olmadığından emin olmak istiyordu. Aslında Fredman'ların evine kendisi gitmek istiyordu ama aynı anda iki yerde olması da olanaksızdı. Wallander, Fredman'ın dul eşine telefon ettikten sonra Höglund saat on buçukta yola çıkmıştı. Wallander onun bir civarında döneceğini tahmin ediyordu.

"Malmö'ye gittiğinde çocuklara kim bakacak," diye sordu Höglund'a.

"Çocukları olan bir komşum var, o bakar," diye karşılık verdi genç kadın. "Aksi halde bakacak kimse yok."

Wallander telefonu kapattıktan sonra evini aradı.

Linda evdeydi. Olanları elinden geldiğince basite indirgeyerek kızına anlattı. Eve ne zaman geleceğini bilmiyordu, belki gecenin ilerleyen saatlerinde belki de ertesi sabah evde olabilirdi.

"Ben gitmeden gelecek misin?" diye sordu Linda.

"Nereye gidiyorsun?"

"Gotland'a gideceğimi unuttun mu? Yarın Kajsa'yla birlikte yola çıkıyoruz. Ve sen de Skagen'e gidiyorsun."

"Elbette unutmadım," dedi baştan savma bir şekilde. "Sen gitmeden kesinlikle evde olacağım."

"Baiba'yı aradın mı?"

"Evet," dedi Wallander kızının yalan söylediğini anlamamasını umarak.

Wallander kızına Helsingborg'daki telefon numaralarını verdi. Sonra da bir an için babasını aramayı düşündü ama geç olduğu için vazgeçti. Büyük olasılıkla yatmışlardı.

Birgersson'un katili yakalama çalışmalarını yönettiği operasyon odasına gitti. Beş saat geçmişti ve hiç kimse güvenlik şirketinin arabasını görmemişti. Birgersson, Wallander'in, Logård'ın arabayı çaldığı sonra da bir yere bıraktığına ilişkin görüşüne katılıyordu.

"Adamın iki teknesi var," dedi Wallander. "Ve Bjuv'ın dışında yerini güçlükle saptadığımız bir evi de var. Bunların dışında saklanacak daha başka yerleri olduğuna da eminim."

"Deniz trafiğini ve tekneleri araştırması için birilerini görevlendirdim," dedi Birgersson. "Hördestigen'i araştırması için de. Saklanması olası olan yerlerin adreslerini bulmalarını da söyledim."

"Şu lanet olasıca Hans Logård da kimin nesi?" diye sordu Wallander.

"İzler araştırılmaya başlandı. Eğer poliste bir kaydı varsa onu yakalamamız artık an meselesi."

Wallander dört kızın sorgusunun yapıldığı odaya gitti. En basit bir soru bile çevirmen aracılığıyla sorulduğundan sorgulama çok uzun sürmüştü. Ayrıca kızlar da çok korkmuşlardı. Wallander çevirmenlere öncelikle kızlara herhangi bir suçtan ötürü sorgulanmadıklarını açıklamalarını söylemişti. Ama yine de korkularının temelinde ne olduğunu çok merak ediyordu. Dolores María Santana'nın korkusunu düşündü. Ama öte yandan da artık kafasındaki resim somutlaşmaya başlamıştı.

Kızların tümü de Dominik Cumhuriyeti vatandaşıydı. Birbirlerinden haberleri olmadan tümü de evlerde temizlik yapmak ya da fabrikaların birinde iş bulabilmek ümidiyle köylerinden çıkıp büyük kentlere gitmişlerdi. Birçok erkekle tanışmışlar, bunlar kızlara son derece iyi davranarak Avrupa'da kendilerine daha iyi işler bulacaklarını söylemişlerdi. Kızlara Akdeniz kıyılarında büyük ve görkemli evlerin fotoğraflarını göstererek kendi ülkelerinde eğer iş bulurlarsa kazanacaklarının en az on katını orada kazanacaklarını garanti etmişlerdi. Başlangıçta bazıları çekimser davranmış ama sonunda hepsi de bu çok cazip öneriye evet demişti.

Adlarına pasaportlar hazırlanmıştı ama bunlar kızlara verilmemişti. Önce Amsterdam'a uçmuşlardı -yani kızlardan ikisi uçaklarının indiği kentin adının Amsterdam olduğunu sanıyordu. Sonra da bir minibüsle Danimarka'ya götürülmüşlerdi. Yaklaşık bir hafta önce de yıldızsız bir gecede tekneyle İsveç'e getirilmişlerdi. Yanlarındaki erkekler sürekli olarak değişiyordu ama tümü de kızlara çok iyi davranmıştı. Boş çiftliğe kapatıldıklarında korkmaya başlamışlardı. Hiç aç kalmamışlardı ve kendilerini çiftliğe getiren adamlardan biri bozuk bir İspanyolcayla kısa bir süre sonra bir kez daha yola çıkacaklarını ama bunun son durakları olduğunu söylemişti. Ama kızlar artık verilen sözlerin tutulmayacağını anlamaya başlamışlardı. Korkuları dehşete dönüşmeye başlamıştı.

Wallander çevirmenlere kızların çiftlikte kaldığı süre içersinde ne tür erkeklerin çiftliğe geldiklerini sorduklarında biraz daha ayrıntıya girmelerini söyledi. Kaç kişiydiler? Kendilerini İsveç'e getiren tekneyi tarif edebilirler miydi? Kaptan nasıl biriydi? Teknede tayfa var mıydı? Çevirmene bir polisle birlikte kızlardan birini tekneyi tanıyıp tanımayacağını anlamak için Logård'ın teknesinin bulunduğu yere götürmelerini söyledi. Daha sormak istediği birçok soru vardı. Ama yine de kafasının içinde bazı şeyler kesinlik kazanıyordu. Wallander yalnız kalıp düşünebileceği bir oda aramak için hole çıktı.

Höglund'un dönmesini, Hans Logård'la ilgili gelebilecek bilgileri sabırsızlıkla bekliyordu. Kafa derilerini yüzen ve cinayetlerini baltayla işleyen Sturup Havaalanı'na mobiletiyle giden adamla yarı otomatik silahıyla ateş eden adam arasında bir bağlantı kurmaya çalıştı. Tüm soruşturmayı başından itibaren ye-

niden düşünmeye başladı. Başının ağrısı daha da artmıştı. Hava son derece ağır ve sıcaktı. Danimarka'da fırtına çıkmıştı. Ve kırk sekiz saatten daha kısa bir zaman içersinde Kastrup Havaalanı'nda olması gerekiyordu.

Saat gece yarısı on ikiyi yirmi beş geçe Wallander pencerenin önünde durmuş, kış gibi kararmayan yaz gecesine dalgın dalgın bakıyordu. Birgersson elindeki kâğıdı sallayarak içeri girdi.

"Erik Sturesson'u tanıyor musun?" diye sordu.

"Hayır, kim?"

"O zaman Sture Eriksson'u da tanımıyorsun, değil mi?"

"Evet tanımıyorum."

"İkisi de aynı insan. Daha sonra adını yine değiştirmiş. Bu kez ilk adıyla soyadının yerini değiştirmemiş ve daha soylu bir havası olan yeni bir isim bulmuş kendine. Hans Logård."

"Harika," dedi Wallander. "Başka neler buldun?"

"Hördestigen'le teknelerde bulduğumuz izlerin poliste kaydı var. Erik Sturesson ile Sture Eriksson adlarına. Ama Hans Logård adına bir kayıt yok polis-te. Hans Logård'ın gerçek adı olan Erik Sturesson kırk yedi yaşında. Skövde doğmuş. Babası asker, annesi de ev kadınıymış. Baba aynı zamanda alkolikmiş de. Annesi ve babası altmış yılların sonuna doğru ölmüşler. Erik kötü arkadaşlarının esiri olarak ilk kez on dört yaşında tutuklanmış ondan sonra da ipin ucunu kaçırmış. Özetlemek gerekirse Österåker, Kumla ve Hall cezaevinde kalmış. Ve kısa bir süre de Norrköping'de. Ha, bu arada Österåker'den çıkar çıkmaz da adını ilk kez değiştirmiş."

"Ne tür suçlar işlemiş?"

"Basit suçlardan en ağır suçlara kadar hemen hemen her şeyi. İlk zamanlar hırsızlık ve sahtekârlık yapmış. Sonra tecavüz. Ve daha sonra da daha ciddi suçlar işlemeye başlamış. Uyuşturucu da var elbette. Türk ve Pakistan uyuşturucu çeteleri adına kuryelik yapmış. Bu söylediklerim işin yalnızca kabası. Daha başka şeyler de var. Bulabildiğimiz her şeyi en ince ayrıntısına kadar inceliyoruz."

"Onun bir resmini bulmamız gerek," dedi Wallander. "Ve parmak izlerinin mutlaka Wetterstedt ve Carlman'ın evinde bulduğumuz parmak izleriyle karşı-

laştırılması gerekiyor. Hatta Fredman'ın üstünde bulduğumuz parmak izleriyle de. Sol gözkapağının üstünden aldığımız parmak izlerini de unutma."

"Nyberg, Ystad'da," dedi Birgersson. "Ama onunla konuşmak çok zor. Burnundan kıl aldırmıyor."

"O öyledir," dedi Wallander. "Ama işinde çok iyidir."

Bir masanın başına geçip oturdular. Telefonlar sürekli çalıyordu. Çevrelerine yalnızca Sevdberg'in girmesine izin verdikleri görünmez bir duvar örmüşlerdi.

"İşin en ilginç yanı Hans Logård'ın artık cezaevlerimize gelmemesi," dedi Birgersson. "En son 1989 yılında tutuklanmış. O günden beri de temiz. Sanki hidayete ermiş."

"Eğer yanlış hatırlamıyorsam Liljegren'in de Helsingborg'da bir evi vardı."

Birgersson başını evet dercesine salladı. "Ama bu konuda henüz kesin bir bilgi elde edemedik. Ama Logård'ın 1991 yılında Hördestigen'e girme hakkı kazandığını öğrendik. Arada birkaç yıllık bir boşluk var. Ama bu arada başka bir yerde de oturuyor olabilir elbette."

"Bunun yanıtını bir an önce bulmalıyız," dedi Wallander yanında telefonlardan birine uzanarak. "Elisabeth Carlén'in numarası kaçtı?" diye sorduktan sonra devam etti. "Elisabeth Carlén'i hâlâ izliyoruz, değil mi?"

Birgersson bir kez daha başını salladı. Wallander kararını vermişti.

"İzlemesinler."

Biri Wallander'in önüne bir kâğıt bıraktı. Numarayı çevirerek bekledi. Kısa bir süre sonra da Elisabeth Carlén telefonu açtı.

"Ben Kurt Wallander."

"Gecenin bu saatinde kente inmem."

"Gelmene gerek yok. Bir şey sormak istiyorum. Hans Logård 1989 yılında Liljegren'le görüşüyor muydu? Ya da 1990'da?"

Wallander genç kadının sigarasını yakıp derin bir soluk çektiğini duydu.

"Evet," dedi. "Ben oradaydım o sıralarda. 1990 yılında evet."

"Güzel."

"Neden peşime adam taktınız?"

"Bunu ben de merak ediyorum," dedi Wallander. "Elbette başına bir şey gelmesini istemeyiz. Ama merak etme adamı çekiyoruz. Bundan sonra seni izlemeyecek. Ama bize haber vermeden kentten ayrılma. Çok öfkelenebilirim."

"Bundan eminim," dedi Elisabeth Carlén. "Öfkeleneceğinden yani."

Genç kadın telefonu kapattı.

"Logård oradaymış," dedi Wallander. "Helsingborg'a taşınır taşınmaz Liljegren'in evine damladığı anlaşılıyor. Birkaç yıl sonra da Hördestigen'e girmeye hak kazanmış. Logård'ın hidayete ermesine Åke Liljegren neden olmuş anlaşılan."

Wallander farklı parçaları bir araya koymaya çalışıyordu.

"O yıllarda da kadın ticaretine ilişkin söylentiler başladı. Öyle değil mi?"

Birgersson evet dercesine başını salladı.

"Logård'ın sicili çok mu kötü şeylerle dolu?" diye sordu Wallander.

"Bir iki tecavüz olayı var," diye karşılık verdi Birgersson. "Ama kimseyi öldürmemiş. Ya da en azından bundan haberimiz yok."

"Balta?"

"Hayır, böyle bir şey yok."

"Her neyse, onu yine de bulmak zorundayız," dedi Wallander yerinden kalkarken. "Hangi cehennemde saklanıyor acaba?"

"Onu bulacağız," dedi Birgersson. "Er ya da geç saklandığı delikten dışarı çıkacaktır."

Wallander, "Bize neden ateş açtı?" diye sordu.

Birgersson, "Bunu ona sen sorarsın," diyerek odadan dışarı çıktı.

Svedberg şapkasını çıkarmıştı. "Gerçekten de aynı kişiyi mi arıyoruz?" diye sordu kuşku dolu bir sesle.

"Bilmiyorum. Emin değilim. Yanılabilirim de. Yanıldığımı umalım." Svedberg odadan çıktı. Wallander yine yalnız kalmıştı. Şimdi Rydberg'i ne denli çok özlediğini daha iyi anlıyordu. Her zaman soracak bir soru vardır, derdi Rydberg sıklıkla. Peki o zaman sormadığı soru neydi? Düşündü ama bulamadı. Tüm sorular sorulmuştu. Yalnızca bazı yanıtlar verilmemişti.

İşte bu yüzden Höglund içeri girince rahatlamıştı Wallander. Saat bire üç vardı. Wallander bir kez daha genç kadının güneş yanığı yüzünü kıskandı. Birlikte bir masaya geçip oturdular.

"Louise orada değildi," dedi Höglund. "Annesi sarhoştu. Ama kızı konusundaki endişeleri gerçekti. Doğruyu söylediğini düşünüyorum. Ona acıdım."

"Kızının nerede olduğunu gerçekten de bilmiyor mu diyorsun?"

"Bilmiyor. Ve çok endişeleniyor."

"Daha önce de kızı ortadan kaybolmuş mu?"

"Hayır."

"Peki ya oğlu?"

"Hangisi?"

"Büyük oğlu Stefan."

"O da evde değildi."

"Kız kardeşini aramaya mı çıkmış?"

"Eğer annesinin doğru anladıysam, Stefan ara sıra geceyi dışarda geçirirmiş. Ama bir şey dikkatimi çekti. Etrafa bakmak istediğimi söyledim. Louise'in orada olup olmadığından emin olmak için. Stefan'ın odasına gittim. Yatağındaki şilteyle battaniye yoktu. Yalnızca ince bir örtü vardı. Şilte, yastık ve battaniye yoktu."

"Stefan'ın nerede olduğunu sordun mu?"

"Hayır sormadım. Sorsaydım da söyleyeceğini sanmıyorum."

"Stefan ne zamandan beri dışardaymış?"

Höglund bir an durup notlarına baktı.

"Dün öğleden sonradan beri."

"Louise'in kaybolduğu günden beri yani."

Höglund, Wallander'e şaşkınlıkla baktı.

"Louise'i hastaneden Stefan'ın kaçırdığını mı düşünüyorsun? O zaman şimdi neredeler?"

"İki soru, iki yanıt. Bilmiyorum. Bilmiyorum."

Wallander birden içinde bir tedirginlik hissetti. Bunun ne anlama geldiğini çıkaramadı.

"Stefan'ın bir mobileti olup olmadığını annesine sordun mu?"

Wallander'in nereye gelmek istediği açıkça ortadaydı.

"Hayır."

Wallander masanın üstündeki telefonu başıyla gösterdi.

"Ara onu," dedi. "Sor. Gecelerini içerek geçirdiğinden uyandırmayacaksın."

Höglund söylenileni yaptı. Telefonun açılması uzun sürmüştü. Konuşma oldukça kısa oldu. Höglund telefonu kapattı. Wallander genç kadının yüz ifadesinden rahatladığını gördü.

"Yokmuş. En azından annesi olmadığını söylüyor. Ayrıca Stefan daha on beş yaşında bile değil, değil mi?"

"Bir fikirdi işte," dedi Wallander. "Her şeyi öğrenmek zorundayız. Günümüzde gençlerin yasalara kulak astığını hiç sanmıyorum."

"Ben gitmek üzereyken küçük çocuk uyanmıştı," dedi Höglund. "Annesinin yanında kanepede uyuyordu. Beni en çok tedirgin eden de bu oldu."

"Çocuğun uyanması mı?"

"Beni görmesi. Daha önce hiçbir çocukta bu denli korku dolu bakışlar görmemiştim."

Wallander yumruğunu masaya indirince Höglund yerinde zıpladı.

"Tamam, şimdi oldu," dedi Wallander. "Başından beri unuttuğum şey buydu işte. Lanet olsun."

"Ne?"

"Bir dakika. Dur bir dakika..."

Wallander kendisini uzun zamandan beri tedirgin eden görüntüyü hatırlamak için şakaklarını ovuşturdu. Sonunda yakalamıştı.

"Dolores María Santana'ya Malmö'de kim otopsi yapmıştı, hatırlıyor musun?"

Höglund hatırlamaya çalıştı.

"Bir kadın doktor değil miydi?"

"Evet, haklısın. Kadın doktorlardan biriydi. Adı neydi? Malm bir şey mi?"

"Svedberg'in belleği hepimizden iyidir," dedi Höglund. "Gidip ona sorayım."

"Buna gerek yok," diye karşılık verdi Wallander. "Hatırladım. Doktorun adı Malmström'dü. Onu hemen bulmalıyız. Bu konuyla senin ilgilenmeni istiyorum. Hadi!"

"Neden?"

"Bunu daha sonra açıklarım."

Höglund yerinden kalkarak odadan dışarı çıktı. Stefan Fredman'ın bu olaylarla bir ilgisi olabilir miydi? Wallander ahizeyi kaldırarak Per Åkeson'u aradı.

"Bana bir iyilik yapmanı istiyorum," dedi. "Şimdi. Gecenin bu saatinde. Louise'in yattığı hastaneyi ara. Onu hastanede ziyaret eden kişinin imzaladığı ziyaretçi formunun bir kopyasını çıkarmalarını söyle. Ve onu buraya Helsingborg'a fakslamalarını da söyle."

"Bunu nasıl yapacaklarını sanıyorsun?"

"Bilmiyorum," dedi Wallander. "Ama önemli olabilir. O sayfadaki diğer isimleri karalayabilirler. Ben yalnızca o imzayı görmek istiyorum."

"Sahte bir imza olmalı ama."

"Elbette. Ben işte o sahte imzayı görmek istiyorum."

Wallander son sözcükleri vurgulayarak söylemişti. Åkeson onun çok önemli bir şeyin peşinde olduğunu anlamıştı.

"Faks numarasını ver bana," dedi Åkeson. "Elimden geleni yapacağım."

Wallander ona faks numarasını verdikten sonra telefonu kapattı. Duvardaki saat ikiyi beş geçtiğini gösteriyordu. Hava hâlâ nemli ve sıcaktı. Wallander'in yeni gömleği ter içindeydi. Saat iki buçukta Höglund yanına gelerek Agneta Malmström'ün Landsort'la Oxelösund arasında bir yerde ailesiyle birlikte tatilde olduğunu söyledi.

"Tatile çıktığı teknenin adı neymiş?"

"Sanborombon. Numarası da var."

"Stockholm telsizini ara," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Teknede mutlaka bir telsiz vardır. Tekneyi aramalarını söyle. Bunun acil bir durum olduğunu da belirt. Birgersson'la konuş. Doktorla hemen bağlantı kurmak istiyorum."

Wallander doğru yolda olduğunu hissediyordu. Höglund, Birgersson'la konuşmaya gitmişti. Svedberg arabalarının nasıl çalındığına ilişkin güvenlik şirketinden gelen evrakla odadan içeri telaşla girerken az kalsın Höglund'la çarpışıyordu.

"Haklıymışsın," dedi. "Güvenlik elemanları yalnızca tabancayı görmüşler. Ayrıca her şey çok çabuk olmuş. Ama adam sarı saçlı, mavi gözlüymüş ve üstünde eşofman varmış. Ne şişman ne de çok zayıfmış. Stockholm aksanıyla konuşuyormuş. Uyuşturucu alıyormuş gibi bir hali varmış."

"Bunu da nereden çıkarmışlar?"

"Bakışlarından."

"Adamın özelliklerine ilişkin bir tanımlama alacağız, değil mi?"

"Ben bu konuyla ilgilenirim."

Svedberg geldiği gibi aynı hızla dışarı çıktı. Koridordan heyecanlı sesler geliyordu. Wallander, Birgersson'un oluşturduğu sınır çizgisini geçmeye çalışan bir gazetecinin yakalandığını düşündü. Yan masada duran not defterlerinden birini alarak bir iki not yazdı. Aklına gelenleri yazmıştı, olaylar bir sıra izlemiyordu. Sürekli olarak terliyordu. Bir yandan da çoktan araması gereken Baiba'yı düşünürken saate bakıyordu.

Saat sabahın üçüne geliyordu. Güvenlik şirketinin arabası hâlâ bulunamamıştı. Hans Logård bir yerlerde gizleniyordu. Rıhtıma götürülen Dominik Cumhuriyeti'nden gelen genç kız teknenin o tekne olduğuna ilişkin kesin bir şey söyleyememişti. Belki aynı tekneydi, belki değil. Dümende olan adamın yüzünü net olarak görememişlerdi. Teknede tayfaların olup olmadığını ise hatırlamıyordu. Wallander, Birgersson'a kızların biraz yatıp dinlenmeleri gerektiğini söyledi. Kızlara kalacakları bir otel bulundu. Kızlardan biri koridorda Wallander'i görünce utangaç bir tavırla gülümsedi. Genç kızın gülümsemesi Wallander'i bir an için kendini iyi hissetmesine neden olmuştu. Birgersson düzenli aralıklarla Wallander'in yanına gelerek Hans Logård'la ilgili son gelişmeleri bildiriyordu. Saat üçü çeyrek geçe Wallander, Logård'ın iki kez evlendiğini ve on sekiz yaşından küçük iki çocuğu olduğunu öğrenmişti. Çocuklardan kız olan Hagfors'da annesiyle birlikte yaşarken dokuz yaşındaki oğluysa Stockholm'deydi. Yedi dakika sonra Birgersson yeniden Wallander'in yanına gelerek Logård'ın bir çocuğu daha olduğunu öğrendiklerini ama bunun henüz onaylanmadığını söyledi.

Saat üç buçukta yorgun polisler Wallander'in oturduğu odaya gelerek Stockholm'ün Malmström ailesinin kiraladığı tekneyle bağlantı kurmayı başar-

dığını ve teknenin Arkösund'a doğru yol aldığını bildirdiler. Wallander yerinden fırlayarak Birgersson'un avazı çıktığı kadar telefonda konuştuğu operasyon merkezine gitti. Birgersson telefonu Wallander'e uzattı.

"Hävringe ve Gustaf Dalén adında iki fener gemisinin arasındaymışlar," dedi. "Karl Malmström hatta."

Wallander ahizeyi telaşla Birgersson'a geri uzattı.

"Ben karısıyla konuşmak istiyorum. Adama söyleyecek bir şeyim yok."

"Orada kıyı telsizi aracılığıyla yapılan konuşmaları dinleyen birçok teknenin olduğunu biliyorsun herhalde."

Wallander telaştan bunu unutmuştu.

"En iyisi cep telefonu," dedi. "Yanlarında cep telefonu olup olmadığını sor."

"Sordum bile," dedi Birgersson. "Onlar tatile çıkarken cep telefonlarını yanlarına almak istemeyenlerden."

"O zaman en yakın kıyıya çıksınlar," dedi Wallander. "Ve derhal beni oradan arasınlar."

"Sence bu ne kadar sürer?" diye sordu Birgersson. "Hävringe'in nerede olduğundan haberin var mı? Saat gece yarısı. Senin için şimdi yola mı çıksınlar istiyorsun?"

"Hävringe'in nerede olduğu umurumda bile değil," dedi Wallander. "Belki de geceleri de yol alıyorlardır. Belki yakınlarındaki bir teknede cep telefonu vardır. Onlara doktorla en geç bir saat içinde mutlaka konuşmam gerektiğini söyle. Doktorla, kocasıyla değil."

Birgersson hayretle başını iki yana salladı. Sonra yeniden ahizeye bağırmaya başladı.

Tam otuz dakika sonra Agneta Malmström kanalı geçerken karşılaştıkları bir tekneden bir cep telefonu ödünç alıp kıyıya çıkarak aradı. Wallander hiç zaman yitirmeden hemen konuya girdi.

"Kendini yakan kızı hatırlıyor musun?" diye sordu. "Birkaç hafta önce bir tarlada?"

"Elbette hatırlıyorum."

"O günlerde seninle telefonda konuştuğumu da hatırlıyor musun? Böylesine genç birinin kendini nasıl yaktığını sormuştum. Tabii tam olarak hangi sözcükleri kullandığımı hatırlamıyorum."

"Evet, hayal meyal bir şeyler hatırlıyorum," diye karşılık verdi doktor.

"Yakın bir zamanda yaşadığın bir olayı örnek olarak vermiştin. Babasından çok korktuğu için onu görmemek amacıyla gözlerini oymaya çalışan küçük bir oğlan çocuğundan söz etmiştin."

Doktorun belleği çok kuvvetliydi.

"Evet," dedi. "Hatırlıyorum. Ama bunu ben yaşamamıştım. İş arkadaşlarımdan biri anlatmıştı."

"Kim anlatmıştı?"

"Kocam. O da doktordur."

"O zaman onunla konuşmalıyım. Çağırır mısın lütfen?"

"Bu biraz zaman alacak. Geri dönmem gerekiyor. Biraz uzağa demir attık ben şişme botla kıyıya çıktım."

Wallander onlara bunca zahmet verdiği için özür diledi.

"Ama ne yazık ki, mutlaka kocanla konuşmam gerek."

"Dediğim gibi biraz sürecek."

"*Hävringe* nerede?" diye sordu Wallander.

"Baltık Denizi'nin dışında. Aslında burası çok güzel. Bu gece güneye doğru yöneldik. Rüzgâr pek iyi değil."

Yirmi dakika sonra telefon yeniden çaldı. Bu kez telefonda Karl Malmström vardı. Wallander bu arada onun Malmö'de çocuk doktoru olduğunu öğrenmişti. Wallander az önce anlattıklarını ona da anlattı.

"Olayı hatırlıyorum," dedi doktor.

"Çocuğun adını hatırlıyor musunuz?"

"Evet hatırlıyorum. Ama burada durup o adı cep telefonunda duyurmak için bağıramam."

Wallander doktorun ne demek istediğini anlamıştı. Bir çözüm bulmaya çalıştı.

"O zaman şöyle yapalım. Ben size soru sorayım. Siz de evet ya da hayır diye yanıtlayın. Hiç isim söylememiş olursunuz."

"Deneyelim."

"Bunun Bellman'la bir ilgisi var mı?" diye sordu Wallander.

Malmström ünlü İsveçli şairin yazdığı *Fredman'ın Mektubu* adlı şiirden söz edildiğini anında anlamıştı.

"Evet, var."

"O zaman yardımlarınız için çok teşekkür ederim," dedi Wallander. "Umarım sizi bir daha rahatsız etmek zorunda kalmam. İyi tatiller."

Karl Malmström'ün rahatsız olmuş bir hali yoktu.

Doktor, "Polislerimizin çok çalıştığını bilmek insanı rahatlatıyor," dedi.

Telefonu kapattılar. Wallander telefonu Birgersson'a uzatırken, "Birazdan bir toplantı yapalım," dedi. "Benim şimdi biraz yalnız kalıp düşünmeye gereksinmem var."

"Benim odama git. Şu anda boş."

Wallander birden kendini çok yorgun hissetti. Tüm bedeni ağrıyordu. Düşüncelerinde haklı olabileceğine hâlâ inanmak istemiyordu. Bu sonuca ulaşmamak için çok uğraşmıştı. Ama artık pes etmişti. Ortaya çıkan tablo çok şaşırtıcıydı. Küçük çocuğun babasından korkması. Ağabeyin sürekli ortalarda dolaşması. İntikam almak için babasının gözlerine kezzap dökmesi. Bir şekilde tacize uğradığı kesin olan kız kardeşiyle sağlıksız bir ilişkisi olması. Şimdi her şey birdenbire ortaya çıkmıştı. Artık hiçbir şey anlamsız değildi ve ortaya çıkan sonuç tüyler ürperticiydi. Wallander bilinçaltının bu sonuca bir süre önce ulaştığının farkındaydı. Ama bu bilginin su üstüne çıkmaması için de elinden geleni yapmıştı. Bunun yerine de kendisini hedefinden uzaklaştıran yanlış sokaklara sapmayı yeğlemişti.

Odanın kapısında bir polis memuru belirdi.

"Lund'dan bir faks geldi. Hastaneden."

Wallander faksı aldı. Per Åkeson hiç zaman yitirmemişti. Louise Fredman'ın yattığı ruh hastalıkları bölümünden gelen ziyaretçi listesiydi. Listedeki isimlerin yalnızca birinin üstü çizili değildi. İmza okunamıyordu. Birgersson'un masasının üstünde duran büyüteci alarak okumaya çalıştı. Ama okuyamadı. Faksı masanın üstüne koydu. Polis memuru hâlâ kapının önünde duruyordu.

"Birgersson'a söyle buraya gelsin," dedi Wallander. "Ystad'dan gelen arkadaşlar da. Ha, Sjösten nasıl?"

"Uyuyor," dedi polis. "Omzundaki kurşunu çıkardılar."

Birkaç dakika sonra hepsi odada toplanmıştı. Saat sabahın dört buçuğuydu. Herkes çok yorgun ve bitkindi. Hans Logård hâlâ bulunamamıştı. Güvenlik şirketinin arabası da. Wallander arkadaşlarına oturmalarını söyledi.

Gerçeğin yüksek sesle ifade edileceği an, diye geçirdi içinden.

"Hans Logård adında birini arıyoruz," diye söze başladı. "Ve elbette aramayı sürdüreceğiz. Bu söz konusu kişi Sjösten'i omzundan vurdu. Kadın ticareti yapıyor. Ama diğerlerini öldüren o değil. Kafa derilerini yüzen Logård değil. Başka biri."

Durdu.

"Tüm bunları Stefan Fredman yaptı," dedi. "Bir başka deyişle on dört yaşındaki bir çocuğu arıyoruz. Babasıyla birlikte diğerlerinin katili olan çocuğu."

Odanın içinde herkes soluğunu tutmuş Wallander'i dinliyordu. Kimse yerinden kıpırdamadı. Herkes gözlerini dikmiş ona bakıyordu.

Her şeyi açıklaması Wallander'in yarım saatini almıştı. Anlattıktan sonra herkes onun gibi düşünmeye başlamıştı. Ystad'a dönmeye karar verdiler. Az önce konuşulanların son derece gizli olduğunu hepsi biliyordu. Wallander iş arkadaşlarının şok mu geçirdiklerini yoksa rahatladıklarınımı kestirememişti.

Ystad'a gitmek üzere hazırlandılar.

Wallander, Per Åkeson'la konuşurken Svedberg, Lund'dan gelen faksa bakıyordu.

Wallander ona döndü.

"Ne var?"

"İmza," dedi Svedberg. "Geronimo diye imzalanmış sanki."

Wallander faksı hızla Svedberg'in elinden kaptı.

Saat beşe on vardı.

Svedberg haklıydı.

38.

Şafak sökerken Helsingborg'daki karakolun önünde birbirleriyle vedalaştılar. Herkes son derece yorgundu ama en çok uzun zamandan beri peşine düştükleri katille ilgili az önce öğrendikleri gerçeğin şokunu da henüz üstlerinden atmamışlardı. Ystad karakolunda saat sekizde buluşmayı kararlaştırdılar. Eve gidip duş alacak kadar zamanları olacaktı. Sonra yeniden çalışmalarını sürdüreceklerdi. Wallander her şeyi açıkça anlatmıştı. Tüm bu olayların Stefan Ferdman'ın hasta kız kardeşi yüzünden olduğuna inanıyordu. Ama emin değildiler. Louise Fredman'ın büyük bir tehlike içinde olduğu da olasıydı. Atılacak bir tek adım kalmıştı.

Svedberg, Wallander'in arabasına bindi. O gün havanın çok güzel olacağı anlaşılıyordu. Her ikisi de Skåne'e en son ne zaman yağmur yağdığını hatırlamıyordu. Yol boyunca çok az konuştular. Ystad'a yaklaştıklarında Svedberg anahtarlarını bir yerde unuttuğunu fark etti. Bu da Wallander'in evinin anahtarlarının bulunmadığını hatırlatmıştı. Svedberg'e evine gelmesini söyledi. Mariagatan'a saat yedide vardılar. Linda uyuyordu. Duşlarını aldıktan sonra Wallander, Svedberg'e kendi gömleklerinden birini verdi, sonra da oturma odasına geçerek kahvelerini yudumladılar.

İkisi de eve geldiklerinde Linda'nın odasının yanındaki dolabın kapalı kapısının aralandığını fark etmemişlerdi.

Hoover eve yediye on kala gelmişti. Elinde balta, Wallander'in yatak odasına giderken sokak kapısının açıldığını duymuştu. Hemen dolabın içine saklanmıştı. İki kişinin sesini duymuştu. Onların oturma odasında olduklarını anlayınca yavaşça dolabın kapısını açmıştı. Wallander'in diğer adama Svedberg diye seslendiğini duydu. Hoover onun da polis olabileceğini düşündü. Bu süre içinde baltayı sıkıca tutarak konuşmalarını dinledi. Önce onların neden söz ettiklerini anlamadı. Konuşmalarında sürekli olarak Hans Logård adı geçiyordu. Wallander, Svedberg'e bir şeyler anlatıyordu. Hoover bu anlatılanları dikkatle dinledikten sonra Geronimo'nun kutsal gücünün yeniden harekete geçtiğini an-

ladı. Hans Logård adındaki adam Ake Liljegren'in sağ koluydu. Dominik Cumhuriyeti'nden belki de Karayip adalarından genç kızlar topluyordu. Ve bu adam büyük olasılıkla bu kızları Wetterstedt ile Carlman'a sunuyordu. Wallander'in Hans Logård'ın Stefan Fredman'ın kafasındaki ölüm listesinde olduğunu tahmin ettiğini söylediğini de duymuştu.

Bu konuşmadan sonra iki adam da susmuştu. Birkaç dakika sonra Wallander'le Svedberg evden çıkmışlardı.

Hoover dolaptan çıkarak kıpırdamadan durdu.

Sonra da geldiği gibi sessizce evden çıktı.

Linda'yla Kajsa'nın prova yaptıkları boş depoya gitmişti. Burasının bir daha kullanılmayacağını bildiğinden adına Albay Perkins taktığı polisle kızını öldüreceği Mariagatan'daki eve gitmişti. Ama dolabın içinde bir elinde baltayla durup oturma odasından gelen konuşmaları dinlediğinde kuşkulanmaya başlamıştı. Öldürülmesi gereken bir kişi daha vardı. Gözünden kaçırdığı bir adam. Hans Logård adındaki adam.

Polisler Hans Logård hakkında konuşurlarken Hoover, bu söz konusu adamın da bir zamanlar kız kardeşine acımasızca tecavüz etmiş olabileceğini düşündü. Bu, kız kardeşine uyuşturucu verilip Gustaf Wetterstedt'in ve Arne Carlman'ın evine götürülmeden, kız kardeşi o yoğun karanlığın içine düşmeden önce olmuş olmalıydı. Tüm bunlar kız kardeşinden aldığı o kitapta yazıyordu. Hans Logård'ın İsveç'de yaşamadığını onun yabancı olduğunu düşünmüştü. Hans Logård çok kötü bir adamdı. Bir hata yaptığını fark etti.

Boş depoya girmesi kolay olmuştu. Daha önce Kajsa'nın anahtarı kapının üstündeki küçük deliğe gizlediğini görmüştü. Sokaklarda gün ışığında dolaştığından yüzünü boyamamıştı. Ayrıca Louise'i de korkutmak istememişti. Geri döndüğünde kız kardeşini bir sandalyenin üstünde oturmuş boşluğa bakarken buldu. Kız kardeşini oradan çıkarmaya karar vermişti. Ve nereye götüreceğini de çok iyi biliyordu. Mariagatan'a gitmeden önce mobiletine atlayarak yola koyulmuştu. Ev boştu. Ama akşam olmadan önce oraya yerleşmeyeceklerdi. Kız kardeşinin yanına yere oturarak polisten önce Hans Logård'ı nasıl bulacağını düşünmeye başladı. İçine dönerek Geronimo'ya ne yapması gerektiğini sordu.

Ama yüreği o sabah garip bir şekilde sessizdi. Davulların sesi o kadar uzaktan geliyordu ki, Hoover onların ne dediklerini anlayamıyordu.

Saat sekizde toplantı odasında bir araya geldiler. Malmö temsilcisi olarak Per Åkeson da toplantıya gelmişti. Helsingborg'lu Çavuş Birgersson'la da telefon bağlantısı yapılacaktı. Herkesin son derece yorgun olduğu görülüyordu. Wallander masanın etrafındakilere olayların kısa bir özetini çıkararak konuşmaya başlayacağını söyledi. Malmö'lü bir dedektif Stefan Fredman'ın gizlenebileceği yerleri araştırıyordu. Onu hâlâ bulamamışlardı. Ama komşularından biri Stefan'ı defalarca mobilete binerken gördüğünü söylemişti. Oysa annesinin bundan haberi yoktu. Ailenin oturduğu bina gözetim altına alınmıştı. Helsingborg'dan Birgersson, Sjösten'in durumunun iyi olduğunu söyledi. Ama kulağıyla ilgili bir estetik ameliyat geçirmesi gerekecekti.

"Estetik cerrahlar günümüzde harikalar yaratıyor," dedi Wallander. "Ona bizden selam söyle."

Birgersson süregelen incelemenin *Hayalet* adlı çizgi roman dergisinde, yol bakım binasının arkasında bulunan kanlı kese kâğıdında, Liljegren'in fırınında ya da Björn Fredman'ın sol gözkapağında bulunan parmak izlerinin Hans Logård'ın parmak izleriyle aynı olmadığını söyledi. Bu bilgi çok önemliydi. Malmö polisi, Stefan Fredman'ın Rosengård'daki evindeki odasından aldığı nesnelerin üstündeki parmak izleriyle karşılaştırıyordu. Logård'ın parmak izleri uymadığına göre bunların uyabileceğinden aslında kimsenin kuşkusu yoktu.

Bir süre Hans Logård hakkında konuştular. Güvenlik şirketinin arabası hâlâ bulunamamıştı. Ateş açıp Sjösten'le Wallander'in ölümüne neden olabileceği için onu yakalamak istiyorlardı. Nedenini henüz açıklayamamalarına karşın onun tehlikeli biri olduğunu düşünüyorlardı. Wallander bir başka olasılıktan söz etmesi gerektiğine karar verdi.

"Stefan Fredman on dört yaşında olmasına karşın çok tehlikeli," dedi. "Deli olabilir ama kesinlikle aptal değil. Çok güçlü, çabuk tepki verebiliyor ve son derece de kararlı biri. Bir başka deyişle çok dikkatli olmamız gerek."

"Tüm bunlar çok iğrenç!" dedi Hansson. "Bunların doğru olduğuna hâlâ inanamıyorum."

"Hepimiz inanmakta zorlanıyoruz," dedi Åkeson. "Ama Kurt'un söylediklerine katılıyorum. Evet, çok dikkatli davranmalıyız."

"Stefan Fredman kız kardeşi Louise'i hastaneden kaçırdı," diye sürdürdü konuşmasını Wallander. "Onu tanıyabileceğini düşündüğümüz ama şimdi bir tren yolculuğu yapan bir hemşireyi arıyoruz. Ne var ki, Stefan'ın kız kardeşine zarar verip vermeyeceğinden emin değiliz. Şu anda en önemli şey onların bir an önce bulunması. Stefan'ın mobileti var, kız kardeşini arkasına alarak buradan uzaklaşmaya çalışabilir. Ama çok uzağa gideceğini sanmıyorum. Ayrıca kız hasta."

"Mobiletiyle yola çıkan bir manyakla ruh hastası kız kardeşi," dedi Svedberg. "Düşüncesi bile korkunç bunun."

"Stefan araba kullanmasını da biliyor," diye araya girdi Ludwigsson. "Babasının Ford kamyonetini kullandı. Belki şu anda bir araba çalmıştır."

Wallander, Malmö'lü dedektife döndü.

"Çalıntı arabalar," dedi. "Son birkaç gün içinde çalınanlar. Hem Rosengård hem de hastane çevresinde."

Malmö'lü dedektif yerinden kalkarak telefona yaklaştı.

"Stefan Fredman planını çok dikkatli yaptıktan sonra eyleme geçiyor," dedi Wallander. "Elbette kız kardeşinin kaçırılması işini de önceden planlayıp planlamadığını bilmiyoruz. Ama şimdi onun gibi düşünmeye çalışarak bundan sonra ne planladığını öğrenmemiz gerek. Nereye gittiler? En çok gereksinim duyduğumuzda Ekholm'ün burada olmaması kötü oldu."

"Bir saat içinde burada olur," dedi Hansson saate bakarak. "Bir araba onu havaalanından alıp doğruca buraya getirecek."

"Kızı nasılmış?" diye sordu Höglund.

Wallander, Ekholm'ün orada olmayışının nedenini unuttuğu için kendine çok kızdı.

"İyiymiş," diye karşılık verdi Svedberg. "Ayağını kırmış yalnızca. Çok şanslıymış."

"Bu sonbaharda tüm okullarda büyük bir trafik kampanyası başlatacağız," dedi Hansson. "Trafik kazalarında yeterince çok çocuk öldü."

Malmö'lü dedektif telefonu kapatarak yerine geçip oturdu.

"Stefan'ın babasının evine de baktığınızı düşünüyorum," dedi Wallander.

"Her yere ve babasının takıldığı tüm yerlere baktık. Ve Peter Hjelm adında birini bulduk. Ona Stefan'ın bilebileceği Fredman'ın gizlendiği yerleri hatırlamasını söyledik. Bu konuyla Forsfält ilgileniyor."

Toplantı devam ediyordu. Ama Wallander hepsinin bir şeylerin olmasını beklediklerinin farkındaydı. Stefan Fredman kız kardeşi Louise'le bir yerlerdeydi. Hans Logård da öyle. Bir dizi polis onları arıyordu. Toplantı odasından kahve almak için ara sıra dışarı çıkıyorlar, birilerini sandviç almaya gönderiyorlar, zaman zaman sandalyelerinde kaykılıp uyukluyorlar ve daha sonra da yeniden kahve içiyorlardı. Alman polisi Sara Pettersson'u Hamburg Garı'nda bulmuştu. Stefan Fredman'ı tanıyabileceğini söylemişti. Ona çeyrek kala Mats Ekholm solgun bir yüzle toplantı odasından içeri girdi.

Wallander, Höglund'a odasına gelmesini ve ayrıntıları anlatmasını rica etti. Saat on bire yaklaşırken bekledikleri haberi aldılar. Stefan Fredman'ın parmak izleri babasının gözkapağındaki, *Hayalet* adlı çizgi roman dergisinde, yol bakım binasının arkasındaki ara sokakta bulunan kanlı kese kâğıdında ve Liljegren'in fırınında bulunmuştu. Toplantı odasına derin bir sessizlik çöktü. Odanın içindeki tek ses tüm konuşmaları Helsingborg'dan dinleyen Birgersson'a bağlı konferans hattının uğultusuydu. Artık geriye dönüşü olmayan bir yoldaydılar. Tüm ara yollarla tüm sahte ipuçları artık birleşmiş ve çıkışa doğru uzanıyordu. Geriye yalnızca gerçeğin kanıtlanması kalmıştı. Büyük bir soğukkanlılıkla dört kişiyi öldüren on dört yaşındaki bir çocuğu arıyorlardı.

Wallander sonunda sessizliği bozarak Ekholm'e döndü.

"Acaba şu anda ne yapıyor? Ne düşünüyor?"

"Bunun son derece tehlikeli bir açıklama olduğunu biliyorum," dedi Ekholm. "Ama kız kardeşine bir zarar vereceğini sanmıyorum. Davranışları bir düzen içersinde. Küçük kardeşi ve kız kardeşi için intikam almak onun tek hedefiydi. Bu hedeften uzaklaşırsa oluşturduğu her şey çöküp yok olur."

"Kardeşini neden hastaneden kaçırdı?" diye sordu Wallander.

"Belki kardeşini bir şekilde etkileyebileceğinizden korktu."

"Nasıl?" diye sordu Wallander şaşkınlıkla.

"Burada söz konusu olan yalnız bir savaşçı rolünü üstlenen kafası karışmış bir çocuk. Birçok erkeğin kız kardeşine zarar vermiş olduğunu düşünebiliriz. Bu da onu çılgına çevirmiş olabilir. Şimdilik bu teorinin doğru olduğunu kabul edin. Bu da onun tüm erkekleri kız kardeşinden uzak tutmak istemesi demektir. Burada tek ayrıcalık da kendisi. Peşinde olduğunuzdan kuşkulanmış olduğu gerçeğini göz ardı edemezsiniz. Soruşturmadan senin sorumlu olduğunu bildiğinden eminim."

Wallander unuttuğu bir şeyi birden hatırladı.

"Norén'in çektiği o resimler," dedi. "Polis kordonunun arkasındaki meraklıların resimleri? Nerede onlar?"

Toplantının başından beri oldukça sessiz bir şekilde oturan Sven Nyberg resimleri getirmek için yerinden kalktı. Wallander resimleri masanın üstüne yaydı. Biri bir büyüteç getirdi. Resimlerin etrafına toplaştılar. Onu ilk gören Höglund oldu.

"İşte burada," dedi işaret ederek.

Stefan bazı meraklıların arkasına gizlenmişti. Başıyla birlikte mobileti de görünüyordu.

"Vay canına," dedi Hamrén.

"Mobileti de saptayabiliriz," dedi Nyberg. "Eğer her ayrıntıyı teker teker büyütürsek."

"Büyütün," dedi Wallander. "Ayrıntıların tümü de çok önemli."

Wallander artık bilinçaltını kemiren duygulardan kendini kurtarabileceğini düşünüyordu. Yüzünü hafifçe buruşturarak, bu olayın da kapandığını düşündü.

Geride çözümlemesi gereken tek bir şey kalmıştı. Baiba. Saat on iki olmuştu. Svedberg sandalyesinde kaykılmış uyukluyordu, Åkeson ise sürekli olarak birileriyle telefonda konuşuyordu. Wallander dışarıya çıkması için Höglund'a işaret etti. Çalışma odasına giderek kapıyı arkalarından kapattılar. Wallander sözü uzatmadan kendisini yiyip bitiren konuyu Höglund'a açtı. Aslında özel sorunlarını kesinlikle iş arkadaşlarına açmaktan hoşlanmıyordu ama başka bir çaresi kalmamıştı. Rydberg'in ölümünden beri kişisel konularını arkadaşlarına aç-

mıyordu. Oysa şimdi Ann-Britt Höglund'u karşısına almış ve içini döküyordu. Höglund onu dikkatle dinledi.

"Ben şimdi ne yapacağım?" dedi Wallander.

"Hiçbir şey," diye karşılık verdi Höglund. "Haklısın. Artık bir şeyler yapmak için zaten çok geç. Ama istersen senin yerine onunla konuşabilirim. İngilizce biliyor, değil mi? Telefonunu ver bana onun."

Wallander, Baiba'nın telefon numarasını bir kâğıda yazdı. Ama Höglund masanın üstündeki telefona uzandığında Wallander ona biraz daha beklemesini söyledi.

"Birkaç saat daha."

"Mucizeler öyle sıklıkla olmaz," diye karşılık verdi Höglund.

Tam o sırada da Hansson kapıyı hızla açarak içeri girdi.

"Saklandıkları yeri bulmuşlar," dedi Hansson. "Kullanılmayan bir okulun bodrum katı. Evine yakın."

"Oradalar mı?" diye sordu Wallander ayağa kalkarken.

"Hayır. Ama bir süre önce orada oldukları saptandı."

Toplantı odasına geri döndüler. Bir diğer konferans hattı bağlanmıştı. Wallander, Forsfält'ın sesini duydu. Bulduklarını anlattı. Aynalar, fırçalar, makyaj malzemeleri. Davul sesleriyle dolu bir kaset. Forsfält onlara kasetten kısa bir bölüm dinletti. Davul sesleri toplantı odasında yankılandı. Savaş makyajı, diye geçirdi içinden Wallander. *Hastaneye nasıl imza atmıştı? Geronimo diye değil mi?* Bir bezin üstünde birkaç baltayla bıçak da vardı. Wallander, Forsfält'ın son derece tedirgin bir sesle konuştuğunu fark etmişti.

"Ama kafa derilerini bulamadık," dedi Forsfält. "Aramayı sürdürüyoruz."

"Onlar hangi cehennemde acaba?"

"Kafa derileri," diye araya girdi Ekholm. "Onları yanına almıştır ya da çok güvendiği bir yere bırakmıştır."

"Nereye? Özel bir yeri olabilir mi?"

"Olabilir."

Bekleme sürdü. Wallander bu arada odasında yere yatarak yarım saat uyudu. Uyandığında kendini eskisinden daha yorgun hissetti. Tüm bedeni ağ-

rıyordu. Höglund ara sıra başını kaldırıp ona bakıyordu. Ama Wallander her defasında başını hayır dercesine sallıyordu.

Akşamüstü saat altı olduğunda ne Hans Logård'dan, ne Stefan Fredman'dan ne de kız kardeşinden bir haber çıkmıştı. Stefan ve Louise Fredman için ülke çapında bir arama emri çıkartılmasına ilişkin uzun bir tartışma yaptılar. Louise'in tehlikede olduğuna karar verdiler. Åkeson da onlar gibi düşünüyordu. Ama beklemekten başka da yapacak bir şeyleri yoktu.

Saat altıyı biraz geçe Hoover, kız kardeşini daha önce belirlediği boş eve götürdü. Mobiletini yolun kumsal tarafında park etti. Arka bahçe kapısını açtı. Gustaf Wetterstedt'in villası bomboştu. Ana kapıya uzanan taşlı yolda yürüdüler. Birden Louise'in önüne geçerek durdu. Garajda bir araba vardı. O sabah evin boş olup olmadığını anlamak için bakmaya geldiğinde garajda araba yoktu. Garaj duvarının hemen arkasındaki kaya parçasının üstüne Louise'i oturttu. Baltasını eline alarak çevreyi dinledi. Etrafta çıt çıkmıyordu. Arabanın yanına yaklaştı. Bu, bir güvenlik şirketinin arabasıydı. Ön camları açıktı. Başını içeri uzatarak içine baktı. Şoför koltuğunun üstünde bir iki kâğıt vardı. Kâğıtları aldı. Bunların arasında Hans Logård adına düzenlenmiş bir fatura gözüne ilişti. Kâğıtları yerine koydu. Soluğunu tuttu. Davullar çalmaya başlamıştı. O sabah dinlediği konuşmayı hatırladı. Hans Logård da polisten kaçıyordu.

Demek o da bu boş evle ilgili bazı düşler kurmuştu. Mutlaka içerde bir yerlerdeydi. Geronimo onu yine yüzüstü bırakmamıştı. Bu canavarın izini sürmesine yardım etmişti. Artık Hans Logård'ı aramasına gerek kalmamıştı. Kız kardeşinin ruhunu ele geçiren o soğuk karanlık yakında yok olup gidecekti. Kardeşinin yanına giderek ona sesini çıkarmadan bir süre orada oturmasını söyledi. Az sonra geri gelecekti.

Garaja gitti. Garajın içinde boya kutuları vardı. Bunlardan ikisini dikkatle açtı. Parmak ucuyla alnına iki çizgi çizdi. Bunlardan biri kırmızı, diğeriyse siyahtı. Baltası zaten elindeydi. Ayakkabılarını çıkardı. Tam garajdan çıkarken aklına bir şey geldi. Geronimo'dan öğrendiği şekilde soluğunu tuttu. Havanın ciğerlerde tutulması düşüncelerin netleşmesine neden oluyordu. Düşüncelerinin çok

net olduğunun farkındaydı. Bu, her şeyi daha da kolaylaştıracaktı. O akşam son kafa derisini de hastane penceresinin altına diğerlerinin yanına gömecekti. Kalbi de gömdükten sonra da her şey bitecekti. Son çukura da silahlarını gömecekti. Baltanın sapını sıkıca kavrayarak eve ve öldüreceği adama doğru hızlı adımlarla yürümeye başladı.

Wallander saat altı buçukta, Hansson ve Per Åkeson'la görüştü sonra da soruşturmada görevli herkesi artık evlerine göndermelerini önerdi. Herkes çok yorgundu. Evlerinde de bekleyebilirlerdi. Nöbetlerini evde de tutabilirlerdi.

"O zaman burada kim kalacak?" diye sordu Hansson.

"Ekholm ve Höglund," dedi Wallander. "Ve bir kişi daha. En az kim yorgunsa o."

Ludwigsson'la Hamrén kalmaya gönüllü oldular.

Her zamanki gibi masaya yayılmak yerine masanın bir kenarına toplaştılar.

Wallander, "Kendini yalnız bir savaşçıya dönüştüren bir çocuğun ne tür beklentileri olabilir?" dedi.

"Bana kalırsa planları bozulmuş olmalı," dedi Ekholm. "Bozulmasaydı o bodrum katında kalırlardı."

"Akıllı hayvanlar kendilerine başka başka delikler açarlar," dedi Ludwigsson düşünceli bir tavırla.

"Yani saklanacak başka bir yeri olduğunu mu söylüyorsun?"

"Olabilir. Ve büyük olasılıkla da bu Malmö'de."

Tartışma bitmişti. Kimse bir şey söylemedi. Hamrén esnedi. Koridorun sonundan gelen bir telefon sesi duyuldu. Hemen arkasından da biri başını içeri sokarak telefonun Wallander'e geldiğini haber verdi. Wallander yerinden kalktı. Kimin aradığını soramayacak denli yorgun hissediyordu kendini. Odasına gidip ahizeyi kaldırdığında birden arayanın Baiba olabileceği aklına geldi. Ama artık panik yapmak için çok geçti. Neyse ki arayan Baiba değildi. Yoğun bir Skåne aksanıyla konuşan bir adam vardı telefonun ucunda.

"Kimsiniz?" diye sordu Wallander öfkeli bir sesle.

"! lans Logård."

Wallander az kalsın ahizeyi yere düşürüyordu.

"Seninle hemen buluşmalıyım. Şimdi."

Logård'ın sesi çok gergindi, sanki doğru sözcükleri bulmakta zorlanıyor gibiydi. Wallander onun uyuşturucu kullanıp kullanmadığını merak etti.

"Neredesin?"

"Önce geleceğine söz vermeni istiyorum. Ama yalnız."

"Olmaz. Sen beni ve Sjösten'i öldürmek istedin."

"Lanet olsun! Gelmek zorundasın!"

Son sözcükleri panik içinde söylemişti. Wallander pür dikkat kesildi.

"Ne istiyorsun?"

"Stefan Fredman'ın nerede olduğunu biliyorum. Kız kardeşinin de."

"Bundan nasıl emin olabilirim?"

"Olamazsın. Ama bana inanmak zorundasın."

"Geleceğim. Bildiklerini bana anlatacaksın. Sonra da seni buraya getireceğiz."

"Tamam."

"Neredesin?"

"Gelecek misin?"

"Evet."

"Gustaf Wetterstedt'in evindeyim."

Wallander, bunu daha önce neden düşünmedim, dedi içinden şaşkınlıkla.

"Silahın var mı?"

"Araba garajda. Silah da torpido gözünde. Evin kapısını açık bırakacağım. Kapıdan içeri girdiğinde beni göreceksin. Ellerim başımın üstünde olacak."

"Tamam, az sonra oradayım."

"Yalnız?"

"Evet, yalnız."

Wallander telefonu kapattı. Oraya yalnız gitmeye hiç niyeti yoktu. Ama Hansson'un da yola bir ekip çıkarmasını istemiyordu. Ann-Britt ve Svedberg, diye geçirdi içinden. Ne ki, Svedberg evine gitmişti. Telefon ederek beş dakika

sonra yanına beylik tabancasını da alarak hastanenin önünde kendisini beklemesini söyledi. Tabancası evde miydi? Evet, evdeydi. Wallander ona kısaca Hans Logård'ı tutuklamaya gideceklerini söyledi. Svedberg soru sormaya başlayınca da sözü ağzına tıkadı. Beş dakika sonra beni hastanenin önünde bekle, dedi. Ve benimle buluşuncaya kadar da bir daha kimseyle konuşma.

Masasının çekmecesini açarak beylik tabancasını çıkardı. Yüzünü buruşturarak tabancayı eline aldı. Doldurdu ve ceketinin cebine koydu, sonra da toplantı odasına giderek Höglund'u eliyle yanına çağırdı. Genç kadını odasına götürerek ona olanları anlattı. Hiç zaman yitirmeden karakolun önünde buluşmaya karar verdiler. Wallander ona da beylik tabancasını yanına almasını söyledi. Wallander'in arabasıyla gideceklerdi. Hansson'a eve gidip duş yapacağını söyledi. Hansson esneyerek başını tamam dercesine salladı. Svedberg hastanenin önünde bekliyordu. Arka koltuğa geçip oturdu.

"Neler oluyor?" diye sordu.

Wallander az önce gelen telefonu anlattı. Tabanca eğer torpido gözünde değilse içeri girmekten vazgeçecekti. Aynı şekilde kapı açık değilse. Ya da Wallander herhangi bir şeyden kuşkulanırsa. Svedberg'le Höglund tetikte bir kenarda bekleyeceklerdi.

"Elbette adamın başka bir tabancası da olabilir," dedi Svedberg. "Ve o tabancayla da seni rehin almaya çalışabilir. Bu iş hoşuma gitmedi. Stefan Fredman'ın nerede olduğunu nereden biliyor ki? Senden ne istiyor?"

"Belki de bir anlaşma yapmaya çalışacak kadar aptal biri. İnsanlar İsveç'in Amerika gibi olduğunu sanıyorlar. Ama henüz o düzeye gelmedik."

Wallander, Logård'ın sesini düşündü. Bir şey onun Stefan Fredman'ın nerede olduğunu gerçekten bildiğini söylüyordu.

Arabayı evden görünmeyecek bir yere park ettiler. Svedberg kumsal tarafını gözetleyecekti. Kumsala gittiğinde, Wetterstedt'in cesedini buldukları kayığın üstünde oturan bir genç kızın dışında kimselerin olmadığını gördü. Genç kız transa geçmişcesine denize bakıyordu. Siyah yağmur bulutları gökyüzünü kaplamıştı. Höglund garajın dışında beklemeye koyuldu. Wallander kapının açık olduğunu gördü. Ağır adımlarla ilerledi. Güvenlik şirketinin arabası garaj-

daydı. Tabanca torpido gözündeydi. Beylik tabancasını cebinden çıkardı, emniyet mandalını çıkararak açık kapıdan içeriye girdi. Evin içinde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu.

Hans Logård karanlıkta duruyordu. Elleri başının üstündeydi. Wallander birden içinde kötü bir şey hissetti. Bu duygunun neden kaynaklandığını bilmiyordu. İçgüdüsel bir şekilde tehlikeyi sezinledi. Ama yine de içeri girdi. Logård ona baktı. Sonra da her şey çok çabuk oluverdi. Logård'ın ellerinden biri başından aşağıya kaydı. Wallander baltanın açtığı deliği gördü. Logård'ın cansız bedeni yere düştü. Yere düşünce de onu tutan kişi ortaya çıktı. Bu, Stefan Fredman'dı. Yüzü boyalıydı. Baltasını havaya kaldırarak hızla Wallander'in üstüne çullandı. Wallander ateş etmek için silahını kaldırdı. Sonra da kendini yere halının üstüne attı. Balta kafasına isabet etmemişti ama omzunu sıyırıp geçmişti. Tetiği çekti ve duvardaki suluboya tablolardan birini vurdu. Tam o anda da Höglund kapının önünde belirdi. Ayaklarını hafifçe açarak ateş etmeye hazırlandı. Fredman baltasını tam Wallander'in kafasına indirmek üzereyken onu gördü. Yana kaçtı. Wallander ateş hattında kalmıştı. Fredman balkonda gözden kayboldu. Wallander, Svedberg'i düşündü. Stefan Fredman'a ateş etmesi için Höglund'a seslendi.

Ama Fredman çoktan gözden kaybolmuştu. Svedberg silah sesini duymuştu ama ne yapacağını kestiremiyordu. Kayanın üstünde oturan genç kıza çömelmesini söylemişti ama kız yerinden bile kıpırdamamıştı. Bahçe kapısına doğru koştu. Kapı hızla açılınca yüzüne çarptı. Karşısında yaşadığı süre boyunca asla unutamayacağı biri duruyordu. Tabancasını düşürdü. Adamın elinde balta vardı. Svedberg yapması gereken tek şeyi yaptı. Avazı çıktığı kadar bağırarak kaçtı. Fredman kayanın üstünde kıpırdamadan oturan kız kardeşini kucaklayarak mobiletine bindirdi. Kendi de binerek motoru çalıştırdı. Wallander ve Höglund evden dışarı çıktıklarında mobilet hızla yola koyulmuştu.

"Yardım iste!" diye bağırdı Wallander. "Svedberg nerede? Arabayla onların peşine düşeceğim."

Tam o anda da yağmur başladı. Wallander arabasına doğru koşarken mobiletin hangi yöne gittiğini saptamaya çalışıyordu. Silecekler hızla çalışma-

larına karşın görüş uzaklığı azalmıştı. Onları yitirdiğini sandığı bir an birden onları gördü. Saltsjöbad Oteli'ne doğru gidiyorlardı. Wallander onları belli bir uzaklıktan izliyordu. Onları korkutmak istemiyordu. Mobilet çok hızlı gidiyordu. Wallander tüm bu saçmalıklara nasıl bir nokta konulacağını çözmeye çalışıyordu. Tam karakolu aramaya hazırlanırken mobilet sendeledi. Wallander var gücüyle frene bastı. Mobilet bir ağaca doğru hızla gidiyordu. Arkada oturan kız yere düşmüştü. Stefan Fredman da ağaçların arasına doğru uçtu.

"Lanet olsun!" dedi Wallander. Arabayı yolun ortasında durdurarak mobilete doğru koştu.

Louise Fredman hemen oracıkta ölmüştü. Beyaz giysisi kan içindeydi. Stefan Fredman yaralanmamıştı bile. Wallander ona bakınca yüzünde neyin boya neyin kan olduğunu anlamakta zorlandı. Önünde duran on dört yaşındaki çocuğa baktı. Stefan kız kardeşinin yanına çömeldi. Yağmur artmıştı. Stefan ağlamaya başladı. Uluyormuşcasına garip sesler çıkarıyordu. Wallander, Stefan'ın yanına çömeldi.

"Öldü," dedi. "Yapabileceğimiz bir şey yok."

Stefan başını kaldırıp ona baktı. Wallander hızla yerinde doğruldu. Çocuğun yeniden üstüne saldırmasını istemiyordu. Saldırmadı. Ulumayı sürdürdü.

Sağanak yağmurun arasından gelen siren seslerini duydu. Hansson yanına gelinceye kadar ağladığının farkında bile değildi.

Wallander her şeyi arkadaşlarına bıraktı. Höglund'a olanları kısaca anlattı. Per Åkeson onu arabasına götürdü. Yağmur olanca hızıyla yağıyordu.

"Bitti," dedi Wallander.

"Evet," diye karşılık verdi Åkeson. "Bitti."

"Yarın tatile çıkıyorum," dedi Wallander. "Bir dizi rapor yazılması gerek. Ama ben yine de tatile çıkacağım."

Åkeson'un yanıtı hemen geldi.

"Çık tabii," dedi. "Çık."

Åkeson arabadan indi. Wallander, Sudan'a yapacağı yolculukla ilgili bir şeyler sorması gerektiğini düşündü arkasından. Yoksa Uganda'ya mı gidecekti?

Eve gitti. Linda evde değildi. Duştan çıkıp kurulanırken kapının açıldığını duydu.

Wallander o akşam kızına her şeyi açıkça anlattı. Ve duygularını da gizlemedi.

Sonra Baiba'yı aradı.

"Hiç aramayacaksın sanmıştım," dedi Baiba tedirginliğini belli etmemeye çalışarak.

"Lütfen beni bağışla," dedi Wallander. "Son günlerde korkunç şeyler yaşadık."

"Bunun iyi bir bahane olduğunu sanmıyorum."

"Biliyorum ama aklıma başka bir şey gelmiyor."

Başka bir şey konuşmadılar. Ystad ve Riga arasında derin bir sessizlik olmuştu.

"Yarın görüşürüz," dedi Wallander sonunda.

"Peki," diye karşılık verdi Baiba.

Telefonu kapattılar. Wallander karnında bir sancı hissetti. Belki de Baiba gelmeyecekti.

Daha sonra Linda'yla birlikte çantalarını topladılar.

Yağmur gece yarısından sonra durdu.

Balkona çıkarak temiz toprak kokusunu içlerine çektiler.

"Yaz bence en güzel mevsim," dedi Linda.

"Evet," diye karşılık verdi Wallander. "Çok güzel."

Ertesi gün birlikte trene binerek Malmö'ye gittiler.

Wallander oradan feribotla Kopenhag'a geçti.

Feribotun çıkardığı beyaz dalgalara bakarak kahve ve konyak içti.

İki saat sonra Baiba'nın uçağı alana inecekti.

Birden içinde paniğe benzer bir duygu hissetti.

Kopenhag yolculuğunun daha uzun sürmesini diledi içinden.

Ama Baiba'nın uçağı alana indiğinde Wallander onu bekliyordu.

Ancak o zaman Louise Fredman'ın görüntüsü kafasından silindi.

Skåne 16 - 17 Eylül 1994

Son Söz

16 Eylül Cuma günü sonbahar kendini aniden Skåne'de hissettirdi.

Kurt Wallander o sabah erkenden uyandı. Gördüğü düşten kendini kurtarmak istercesine karanlıkta gözlerini iri iri açtı. Kıpırdamadan yatarak hatırlamaya çalıştı. Ama çoktan gitmiş ve asla geri dönmeyecek bir şeyin yansımasının ötesinde bir şey yoktu. Başını çevirerek komodinin üstündeki saate baktı. Akreple yelkovan karanlıkta parlıyordu. Beşe çeyrek vardı. Yan tarafa dönerek yeniden uyumaya çalıştı. Ama o günün ne olduğunun farkına varması uyumasını engelliyordu. Yataktan kalkarak mutfağa gitti. Sokağın başındaki lamba rüzgârda sallanıyordu. Camın dışındaki dereceye baktı. Isı 7 dereceye düşmüştü. İki günden daha kısa bir zamanda Roma'da olacağını düşünerek gülümsedi. Hava orada hâlâ çok sıcak olmalıydı. Mutfak masasına oturarak kahvesini içti. Kafasında yolculuk hazırlıklarını bir kez daha gözden geçirdi. Birkaç gün önce babasının evine gitmiş ve sonunda kırdığı kapıyı tamir etmişti. Ayrıca babasının yeni pasaportuna da bir göz atmıştı. Bankaya giderek biraz liret almıştı. Uçak biletlerini almak için o akşam işten erken çıkacaktı.

Bu, işindeki son günüydü. Ertesi gün tatile çıkıyordu. Yediye çeyrek kala evden çıkarak arabasına bindi. Hava serindi. Ceketinin önünü kapatmasına

karşın direksiyonun başına geçtiğinde dişleri birbirine çarpıyordu. Karakola giderken o sabah katılacağı toplantıyı düşünüyordu.

Lisa Holgersson'un odasının kapısını vurduğunda saat tam sekizdi. İçerden gelen sesi duyunca kapıyı açtı. Lisa Holgersson onu başıyla selamladıktan sonra oturmasını söyledi. Björk'ün ayrılmasından sonra onun görevini devralmış olan Lisa Holgersson üç haftadan beri yeni şefleriydi. Wallander bu kadar kısa bir zamanda onun işe hâkim olduğunu düşünüyordu.

Oysa Småland'daki polis teşkilatından Ystad'a gelen Lisa Holgersson'u iş arkadaşlarının çoğu kuşkuyla karşılamıştı. Ayrıca Wallander'in çevresinde kadınlardan polis olmaz, diye düşünen birçok kişi vardı. Bir kadın nasıl olur da onların şefi olurdu? Ne var ki, Lisa Holgersson kısa zamanda onlara yeteneklerini göstermişti. Wallander onun dürüstlüğünden, korkusuzluğundan ve konu ne olursa olsun hemen konuya hâkim olma yeteneğinden çok etkilenmişti.

İki gün önce Lisa Holgersson kendisiyle görüşmek istediğini söylemişti. Wallander şimdi onun karşısında oturuyor ve kendisinden ne istediğini çok merak ediyordu.

"Önümüzdeki hafta tatile çıkıyorsun," dedi. "Babanla İtalya'ya gideceğini duydum."

"Bu babamın vazgeçemediği bir düşüydü," dedi Wallander. "Belki de bu bizim birlikte çıkabileceğimiz son yolculuk olacak. Seksen yaşında."

"Benim babam seksen beş yaşında. Bazen en küçük bir ayrıntıyı bile hatırlıyor ama bazen de beni bile tanımıyor. Ama ben artık insanların ebeveynlerinden kaçamayacaklarını öğrendim. Birden roller değişiveriyor. Ve sen ebeveyninin ebeveyni oluyorsun."

"Ben de böyle düşünüyorum."

Lisa Holgersson masasının üstündeki kâğıtları kenara çekti.

"Seni buraya herhangi bir nedenden ötürü çağırmadım," dedi. "Ama bu yaz yaptığın çalışmalardan ötürü sana doğru dürüst teşekkür edemediğimi fark ettim. Kusursuz bir iş çıkardın."

Wallander ona şaşkınlıkla baktı. Ciddi miydi?

"O kadar da değil. Birçok hata yaptım. Tüm soruşturmayı yanlış yönlendirdim. Başarılı olamayabilirdik."

"Bir araştırmayı sürdürme becerisi taktiklerin nerede değiştirileceğini bilmek demektir genellikle," diyerek sözlerine devam etti. "Tek bir yöne bakmak yeterli değildir. Bu soruşturma senin inancın ve beklenmedik şeyleri düşünme yeteneğinden ötürü bizlere birçok açıdan örnek olacaktır. Bunları sana söylemek istemiştim. Ulusal Polis Birliği'nin başkanı da memnuniyetini açıkça belirtti. Polis akademisine bu soruşturmayla ilgili bazı konuşmalar yapmak için çağrılacağını sanıyorum."

Wallander hemen karşı çıktı.

"Yapamam," dedi. "Başka biri yapsın. Tanımadığım insanların karşısına geçip konuşamam."

"Bu konuyu tatil dönüşü konuşuruz," dedi Lisa Holgersson gülümseyerek. "Şu anda en önemli şey sana düşüncelerimi söyleme fırsatı bulabilmem."

Bunları söyledikten sonra da bu kısa görüşmenin bittiğini belirtmek amacıyla ayağa kalktı.

Wallander holde yürürken şefinin söylediklerinde son derece içten olduğunu düşünüyordu. Kulak asmamaya çalışmasına karşın yine de bu sözler onu neşelendirmişti. Onunla çalışmak keyifli olacaktı.

Kafeteryadan kahve aldı. Martinsson'a bademcik ameliyatı olan kızının nasıl olduğunu sordu. Odasına gidince berberini arayarak randevu aldı. Bir gün önce yaptığı liste masanın üstünde duruyordu. Geri kalan alışverişini yapabilmek için karakoldan öğle saatinde ayrılmayı düşünüyordu. Ama seyahat acentasına gittiğinde saat dördü çeyrek geçiyordu. Bir içki dükkânının önünde durarak küçük bir şişe viski aldı. Eve gidince Linda'yı aradı. Ona Roma'dan kart atacağına söz verdi. Linda'nın acelesi vardı, Wallander kızına nereye gideceğini sormadı. Konuşmaları çok kısa sürmüştü.

Saat altıda Löderup'u arayarak Gertrud'a her şeyin yolunda olup olmadığını sordu. Gertrud babasının bir çocuk gibi heyecanlı olduğunu ve yerinde duramadığını söyledi. Wallander pizza yemek için dışarıya çıktı. Eve geri döndüğündeyse kendisine bir kadeh viski hazırlayarak Roma haritasını açtı. Daha önce Roma'ya hiç gitmemişti ve İtalyanca tek sözcük bile bilmiyordu. Ama babam da bilmiyor, diye geçirdi içinden. Babam da düşlerinin dışında İtalya'ya hiç gitmedi. Onun bu düşünü birlikte gerçekleştireceğiz ve birbirimizin rehberi olacağız.

Ani bir dürtüyle Sturup Havaalanı'ndaki kuleyi arayarak tanıdığı kontrol memurlarından birine Roma'da havanın nasıl olduğunu sordu.

"Roma'da hava sıcak," dedi memur. "Şu anda orada saat sekizi on geçiyor ve ısı 21 derece. Rüzgâr güneydoğudan esiyor. Hafif bir de sis var. Bundan sonraki yirmi dört saat boyunca havanın aynı şekilde olacağı tahmin ediliyor."

Wallander görevliye yardımları için teşekkür etti.

"Yolculuğa mı çıkıyorsun?" diye sordu görevli.

"Babamla tatile çıkıyoruz," diye karşılık verdi Wallander.

"Ne güzel," dedi görevli. "Alitalia'yla mı uçacaksınız?"

"Evet. Yarın 10.45'de kalkıyor uçağımız."

"İyi yolculuklar."

Wallander bir kez daha çantasını gözden geçirdi. Parasına ve seyahat evraklarına baktı. Saat on birde Baiba'yı aradı ama hemen sonra da genç kadının telefonu olmayan bir akrabasını görmeye gittiğini hatırladı.

Viskisini tazeleyerek oturup *La Traviata*'yı dinledi. Baiba'yla birlikte gittikleri Skagen'i düşündü. Yorgunluktan perişan bir halde Kopenhag Havaalanı'nda onu beklemişti. Kastrup Havaalanı'nda bir hayalet gibi solgun bir yüzle genç kadını karşılamıştı. Hiçbir şey söylememesine karşın onun yine de düş kırıklığına uğradığının farkındaydı. Skagen'e ulaşıp birkaç geceyi derin bir uykuda geçirip iyice dinlendikten sonra oturup olanları en ince ayrıntısına varana dek anlatmıştı.

Tatilleri aslında ancak ondan sonra başlamıştı.

Tatilin sonuna doğru Wallander ona evlenme teklif etmişti.

Baiba bu öneriyi kabul etmemişti. Henüz hazır olmadığını söylemişti. Geçmişte yaşadıkları o acı dolu günleri henüz unutamamıştı. Wallander'in de tanıdığı polis şefi kocası Karlis'i daha tam olarak unutamamıştı. Kocasının hunharca öldürülmesini bir türlü kafasından uzaklaştıramıyordu. Tüm bunların ötesinde bir kez daha bir polisle evlenebileceğini sanmıyordu. Ne var ki, Wallander er ya da geç onun fikir değiştireceğini hissediyordu ama daha ne kadar bekleyecekti, bunu bilemiyordu.

Baiba'nın kendisinden hoşlandığını biliyordu. Bu açıkça ortadaydı.

Ama bu yeterli miydi? Peki ya kendisi? Gerçekten biriyle birlikte yaşamayı istiyor muydu? Emin değildi. Mona'dan boşandıktan sonra Baiba sayesinde

yalnızlığından kurtulmuştu. Bu çok büyük ve önemli bir adımdı. Belki de şimdilik bununla yetinmeliydi.

Uykuya daldığında saat biri geçiyordu.

Gertrud ertesi sabah saat yedide onu almaya geldi. Yağmur hâlâ yağıyordu. Babası ön koltukta üstünde en iyi takım elbisesiyle oturuyordu. Gertrud onun saçlarını kesmişti.

"Roma'ya gidiyoruz," dedi babası mutlulukla. "Düşünebiliyor musun, bunca yıldan sonra Roma'ya gidiyoruz."

Gertrud onları Malmö tren istasyonunda bıraktı. Oradan Limhamn ve Dragor yoluyla havalanı otobüsüne bineceklerdi. Feribotta babası pencere kenarına oturmak istedi. Pencereden Malmö'yü gösterdi.

"Sen burada büyüdün. Hatırlıyor musun?"

"Nasıl unutabilirim?" dedi Wallander.

"Çocukluğun çok güzel geçti."

"Biliyorum."

"Her şeyin vardı."

"Her şeyim vardı."

Wallander, Stefan Fredman'ı ve Louise'i düşündü. Kendi gözlerini oymaya çalışan Stefan'ın küçük kardeşini. Onların sahip olamadıklarını. Ama kısa bir süre sonra da bu düşünceleri kafasından uzaklaştırdı. Bu düşünceler her zaman kafasının bir yerinde olacaktı. Ama şimdi babasıyla birlikte tatile çıkmıştı. Ve şu anda bundan daha önemli bir şey yoktu. Bunun dışındakiler bir süre daha bekleyebilirdi.

Uçak saat tam 10:45'de kalktı. Babası pencere kenarında oturuyordu.

Bu, babasının ilk kez uçağa binişiydi.

Uçak kalkarken babasına baktı. Babası her şeyi en ince ayrıntısına kadar görebilmek için yüzünü cama yapıştırmıştı.

Wallander onun gülümsediğini görebiliyordu. Bu, yaşamında son bir kez daha içindeki o çocuksu neşenin tadına varma fırsatını eline geçiren yaşlı bir adamın buruk ama mutlu gülümsemesiydi.

ÇAĞDAŞ EDEBİYAT - POLİSİYE

HENNING MANKELL

YANLIŞ YOL

Tüyler ürperten iki ölüm olayı Dedektif Kurt Wallander'in dörtgözle beklediği tatil düşlerini altüst eder. Kimliği bilinmeyen genç bir kız tarlanın ortasında kendini yakmış, eski adalet bakanı ise hunharca bir cinayete kurban gitmiştir. Polis elindeki bölük pörçük ipuçlarını birbirine bağlamaya çalışırken, katil bir darbe daha indirir.

1997 yılında İsveç'te En İyi Polisiye Roman Ödülü ve 2000 yılında İngiltere'de Golden Dagger Ödülü kazanan **Yanlış Yol**, parçalanmış aileleri, sömürülen kadınları, hükümetin üst düzeyindeki ahlaksızlıkları ve skandalları, sosyal ve politik yaraları ustaca bir gerilimle anlatıyor.

ALTIN KİTAPLAR